ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,—

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՁԱՄՍԵԱՑ ԵՒ ԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՅՈՒԼԻՍ JEUDI 1 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3461

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՒՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

"ՀՕԿ"Ի ՆՈՐ ՈՒՂԵԳԻԾԸ

»»»» o ««««

Երկար ամիսներու ձգձգումներէն ետք, վերջապէս Փարիզի մէջ գումարուեցաւ, յունիս 25 – 27, Հօկի Զ. պատգամաւորական ժողովը :

Ինչպէս կը յիշուի, այս ժողովը պիտի գումարուէր անցեալ աշնան, նախագահութեամբ քաղաքացի Աբրէն Եսայեանի, որ այն ատեն Հօկի գլխաւոր վարչութեան (Երեւան) նախագահն էր: Օրն ու վայրն ալ որոշուած էին, նոյնիսկ հեռու տեղերէ քանի մը պատգամաւորներ ալ եկած էին:

Հայաստանի մէջ պատահած դէպքերը — Ազասի Յանջեանի « անձնասպանութենէն» սկսեալ մինչեւ մասնաւորականներու եւ քաղաքական գործիչներու չնորհազրկումը — այնպիսի վիճակ մը ստեղծած էին Երեւանէն Փարիզ, որ Հօկի Ֆրանսայի կեդրոն վարչութիւնը չէր կրցած բոլոր շրջաններուն տեղեկագրել Պատգամաւորական ժողովին անորոշ ժամանակով յետաձգուած ըլլալը :

Անկէ ի վեր բաւական չուրեր անցան Երեւանի կամուրջին տակէն: Աբրէն Եսայեան, որուն անունով կ'երդուըննային բոլոր Հօկեանները, չնորհազրկուեցաւ, «մերկացուեցաւ ու չախչախուեցաւ »: Ահա՛ իր եւ ընկերներուն մասին տրուած վերջին վկայութիւնը՝ Երեւանի բոլշեւիկներու 15րդ կոնֆերանսին մէջ.

« Զափազանց նշանակալից է Երեւանի կուսակցական կազմակերպութեան՝ որպէս Հայաստանի Կ(բ) կուսակցութեան առաջատար ջոկատի դերը հակայեղափոխական խանջեանի եւ նրա հովանաւորութեամբ գործող գերման – ճապոնական փաշիզմի տրոցկիստ - դաշնակցական գործակալներ Աբամայիս Երզնկեանի, Աբրէն Եսայեանի, Ն. Ստեփանեանի, Դր. Սիմոնեանի, Դ. Շահվերտեանի եւ Ս. Փիրումովի մերկացման ու չախչախման գործում»: (*Տոր. Հայաստան*, 17 մայիս 1937):

Աբրէն Եսայեանին յաջորդեց Ա. Մանուչարեան, որը 10 վերտառ 1937 թուակիր նամակով մը Փարիզ հրաւիրեց Հօկի Կեդր. վարչութիւնը, նախագահելու Զ. Պատգմ. ժողովին, չնորհազուրկ Աբրէն Եսայեանի փոխարէն: Սակայն Ա. Մանուչարեանը Փարիզ ղրկելու « ոչ մի հնարաւորութիւն» գտնուած ըլլալով, պատգամաւորական ժողովը ո եւ է ներկայացուցիչ չունեցաւ Երեւանէն:

Ատոր փոխարէն, սակայն, Երեւանի Հօկի գլխաւոր վարչութիւնը 21 մայիս 1937 թուակիր եւ համար 09 «պաշտօնագիր» մը ուղղած է Ֆրանսայի Հօկի Կեդր. վարչութեան, պատգամաւորական ժողովին տեղի տալով իր «խորհուրդներն ու հրահանգները»:

Անդրադառնալով Հօկի եւ « Ս. Հայաստանի բարեկամ » կազմակերպութիւններու համագործակցութեան, Գլխ. Վարչութիւնը կը գրէ·

« ՀՕԿը եւ հասարակական - վերաշինաց կազմակերպութիւները, ինչպէս առաջ, այնպէս եւ այժմ ու այսուհետեւ էլ ներկայացնում են մեր աշխատաւորի ամենաարգասաբեր եւ կարեւոր ասպարէզը: Պիտի կապը խորացնել Խ. Հայաստանի բարեկամ կազմակերպութիւնների շրջանում, իսկ ամէն ջանք թափել ազատագրելու համար աշխատաւորներին, վերաշինացներն ու հայրենակցական միութիւնները փաշիստ դաշնակների ու այլ ազգայնական տէրտէրական կուսակցութիւնների խնամակալութիւնից՝ ներգրաւելով նրանց Խ. Հայաստանի օրիէնտացիան :

« Հայ աշխատաւորական լայն մասսաներով ՀՕԿը պիտի շրջապատուի: ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՈՒԺԵՂԱՑՆԵԼ ՊԱՅՔԱՐԸ ՀԱՅ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՈԽԵՐԻՄ ԹՇՆԱՄԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՄԵԶ ՈՉ ԲԱՐԵԿԱՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԴԷՄ»: (Խոր. - *Մտորագծումները մերն են*) :

Ուրեմն, Զ. Պատգամաւորական ժողովը գումարուած է Երեւանէն եկած այս պատգամին ազդեցութեան տակ :

Այս ձեւով, Հօկը նոր կոչում եւ նոր դեր մը կը ստանայ: Կամ աւելի ճիշդը, վեր կ'առնէ քօղը՝ որ ցարդ ծածկած էր իր երեսը:

Որքան գիտենք, ցարդ՝ իբրեւ ըսածով՝ Հօկ կը նշանակէր Հայրենիքի կամ Հայաստանի Օգնութեան Կոմիտէ, որուն նպատակն է զարկ տալ Խ. Հայաստանի վերելքին ու շինարարութեան, նիւթական աջակցութեամբ: Իր ծրագրէն դուրս կը մնար քաղաքական գործունէութիւնը, որ վերապահուած է տարբեր անուն կրող կազմակերպութեանց: Հօկի կեդրոնական Վարչութիւնը քանի՜ յայտնած է թէ քաղաքական գործունէութիւն չունի ինք :

Երբոր դաւառներու մէջ Հօկերը կ'երթային խնդրարելու Դաշնակցական հաւաքոյթներ, պատճառ դառնալով արիւնհեղութեանց, Հօկի կեդրոնը կը չթմեղանար, յայտնելով որ ինք չըլլա բերթականներ կը զրկէ չարունակ եւ կը պատուիրէ որ բնաւ չերթան Դաշնակցական հանդէսներու, որպէսզի խնդարումի աւերներ չստեղծուին :

Իսկ հիմա ի՞նչ պիտի ընէ : Երեւանի պատգամը չատ բացորոշ է : Նորընտիր կեդր. վարչութիւնը կրնա՞յ այդ պատգամին հակառակ գործել: Բնականաբար ո՛չ: Այդ պարագային, նոր ուղեգիծ մը պիտի ընդգրկէ, «ուժեղացնելու համար պայքարը հայ աշխատաւորութեան ոխերիմ թշնամի Դաշնակցութեան եւ·ի դէմ»:

« Պայքարի ուժեղացման » մասին եղած ակնարկութիւնը ինքնին խոստովանութիւն մըն է , որ այդ պայքարը առաջ կար արդէն, իսկ հիմա պիտի ուժեղացնեն :

Ո՞յ է Հօկի կոչումը: Ա՞յս է Երեւանի պատգամը հայ Սփիւռքին: Ա՞յս ձեւով պիտի վերաշինեն հայրենիքը :

Ծոխանակ միութեան եւ համերաշխութեան պատգամներ ուղղելու, Երեւան պատակառամի եւ թշնամութեան սերմեր կը ցանէ արտասահմանի կոտորակուած հայութեան մէջ, որ արդէն ձուլումի եւ այլասերման համբան բռնած է: Երեւան չըմբռներ, որ Սփիւռքի հայութիւնը պետական տարր պէտք է դառնայ, վաղը չէնցնելու համար հայրենիքը, որ զօրանալու համար պէտք ունի իր տարագիր զաւակներուն :

Ներգաղթը Հօկի գործունէութեան գլխաւոր ասպարէզը պէտք է ըլլայ: Մինչդեռ հաւաքական հայրատակութիւնն ու օտար բանակի մէջ զինուորագրութիւնը կարծես աւելի կը դրաղեցնեն զայն: Ի՞նչպէս կարելի է հաշտեցնել մէկը միւսին հետ :

Եւ ո՞ր միամիտը կը հաւատայ այն ճուլածոյ խօսքերուն թէ « Դաշնակցութիւնը հայ աշխատաւորութեան ոխերիմ թշնամին է »: Դաշնակցութեան չարքերը լեցնողը աշխատաւորութիւնն է, բանուկի, մկանի եւ մտքի աշխատաւորները, որոնց սրտին մէջ հայրենիքի ու Հայաստանի սէրը պղատոնական չէ, այլ անկեղծ ու իրական :

Ֆրանսայի մէջ Հօկի հիմը դրուեցաւ Դաշնակցական գործիչներու չանքերով, իրրեւ հայրենասիրական ճեռնարկ, Պոլսոյ Հօմին նման :

Դժբախտաբար Հօկը չմնաց իր կոչման բարձրութեան վրայ: Փոխանակ դառնալու համագգային, եղաւ հատուածական, քաղաքական ճեւերով: Իսկ այսօր, Երեւան կը հրամայէ քօղը վերցնել եւ ասպարէզ իջնել իր իսկական դիմագիծով, որովհետեւ « անհրաժեշտ է ուժեղացնել պայքարը հայ աշխատաւորութեան ոխերիմ թշնամի Դաշնակցութեան եւ ուրիշ մեզ ոչ - բարեկամ կազմակերպութիւնների դէմ »:

Ի՞նչ հեռանկարներ կը վերապահէ մեզ « Հօկ»ի նոր ուղեգիծը :

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՇՕԹԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃԸ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵԻ

»»»» o ««««

Խորհրդարանը վստահութիւն յայտնեց 142ի դէմ 393 ձայնով

»»»» o ««««

Լիազորութիւն տրուեցաւ 206ի Դէմ 374 ձայնով

»»»» o ««««

7-8 միլիառ նոր տուրքեր պիտի դրուին

Երեքշաբթի կէսօրէ վերջ Շօթանի դահլիճը ներկայացաւ երեսփ. ժողովին ջերմ ու խանդավառ ընդունելութեան մը արժանանալով: Վարչապետը կարդաց կառավարական յայտարարութիւնը.—

« Նախարարական տագնապը լուծուեցաւ արագ եւ խաղաղ պայմաններու մէջ, ինչ որ փաստ մը կը կազմէ Ֆրանսայի ժողովուրդին խմաստութեան եւ մեր ժողովրդապետութեան քաղաքական հասունութեան :

Նոր կառավարութիւնը պիտի աշխատի համերաշխութեան եղր մը դտնել երեսփ. ժողովին եւ Վերակոյտին միջեւ, հաւատարիմ մնալով ժող. ճակատին, որ արտայայտութիւնն է ժողովուրդին վճռապետական կամքին: Տարիէ մը ի վեր հանրապետականներուն միակ մտահոգութիւնը կը կազմեն երկու հիմնական գաղափարներ, — Խաղաղութիւն եւ Ընկերային յառաջդիմութիւն: Մեր կառավարութիւնը ինքզինք կը դնէ ի սպաս մեկուն եւ միւսին՝ հաւասարապէս :

Իբրեւ թարգմանը Ֆրանսայի ժողովուրդին միահամուռ զգացումներուն , պիտի վարնը արտաքին քաղաքականութիւն մը, որ ուրիշ նպատակ չունի՝ բայց եթէ ապրիլ խաղաղութեան մէջ բոլոր ժողովուրդներուն հետ, խաղաղութիւնը ընդունելով արդարութեան մէջ, ինչպէս եւ բոլորին անկախութեան յարգանքին մէջ :

Ֆրանսա չուզեր սպառնալ ոչ ոքի, ինչպէս չուզեր կրել սպառնալիք մը որ եւ է ժողովուրդի կողմէ: Խաղաղութիւնը չի պնուիր իրաւահրաժարումներով, որոնք պիտի առաջնորդէին դերութեան եւ պատերազմի: Խաղաղութիւնը կու գայ այն ժողովուրդներէն, որոնք որոշած են պաշտպանել զայն: Սրտագին կոչ կ'ուղղենք բոլոր ժողովուրդներուն, որ անկեղծօրէն միանան՝ անտեսական իրերօգնութեան եւ սպառազինութեանց կրճատման համար :

Երկրին ներքին ճակատին վրայ, ընկերային օրէնքները կերպարանափոխեցին մարդկային աշխատանքի պայմանները, աշխատաւորներուն պարզեւելով բարեկեցութիւն, անկախութիւն եւ արժանապատուութիւն: Մեր կառավարութիւնը պիտի թոյլ չտայ որ վնասուին այդ նուաճումները, ընդհակառակն խաղաղ միջոցներով եւ փոխադարձ համաձայնութեամբ պիտի փորձուի զարգացնել այդ նուաճումները : Այդ նպատակով կոչ կ'ուղղէ գործատուին ու գործատէրին, որպէսզի աշխատանքի փոխադարձ ճիգերով ամի արդիւնաբերութիւնը, երկիրը նպաստաւորուի բարդաւաճումով մը, որ անհրաժեշտ պայմանը կը հանդիսանայ ընկերային յառաջդիմութեանց արժեւորումին եւ պահպանումին: Պէտք է որ ամէն մարդ համոզուի թէ անկարելի է անհատական բարօրութիւնը ընդհանուր թշուառութեան մէջ:

Մեր կառավարութեան դերը պիտի չհայանայ միայն ընդունուած նուաճումներուն պաշտպանութեան մէջ, այլ եւ այդ նուաճումներուն չարքը երկարելուն մէջ: Այդ նպատակով, այսօրուընէ ժողովիդ օրակարգի սեղանին վրայ կը դնենք կարգ մը կարեւոր եւ տեսլողական օրինագիծներ, որոնք անհրաժեշտ են երկրին վարչական բարեկարգութեան, աշխատանքի հաւաքական պայմանագիրներու ծաւալման, ինչպէս նաեւ օրինագիծներ առեւտրական պարտքերու եւ բնակարանային վարձքերու մասին: Շուտով պիտի ներկայացուին օրինագիծներ մամուլի, կրթական բարեփոխութեան, ընդհ. ներման մասին: Միջոցներ ձեռք պիտի առնենք օժանդակելու համար մեր կորովի գիւղացիներուն, որոնք կը կազմեն Ֆրանսայի ընկերային եւ անտեսական ուժին կարեւոր տարրերէն մին :

Անշուշտ այս ամէնը կը պահանջեն եւմտական ծանր զոհողութիւններ : Ազատ եւ չափահաս ժողովուրդի մը առջեւ պէտք է խօսիլ ճշմարտութեան առնական լեզուով, անվախ յայտնելով այն վտանգները, որոնց դէմ յանդիման կը գտնուի, իրեն առաջարկելով միաժամանակ բոլոր այն միջոցները , որոնք կը պաշտպանեն զինք,— ասիկա չի նշանակեր դաւաճանել ժողովրդապետութեան, այլ ընդհակառակն ծառայել ժողովրդապետութեան, որովհետեւ եւմտական անկարգութիւնը կրնայ մահացու հարուած մը տալ հանրային ազատութեան: Մեր առաջին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ անյապաղ վերջ դնել շահադիտութեանց, պաշտպանել Ֆրանսայի ոսկեայ պահեստը, նպաստել պետական գանձին, հսկել գիներուն վրայ, աշխուժութիւն տալ ազգային տնտեսութեան :

Այս նպատակով, եւմտական նախարարը հիմա ձեզի պիտի ներկայացնէ օրինագիծ մը, ստանալու համար անհրաժեշտ լիազօրութիւնը»:

Կառավարական այս յայտարարութենէն վերջ, վարչապետը պահանջեց յետաձգել հարցապնդումները եւ վստահութեան հարց դրաւ: 142ի դէմ 393 քուէով վստահութիւն յայտնուեցաւ կառավարութեան: Ցետոյ բեմ բարձրացաւ եւմտական նախարարը, Ժորժ Պոնէ, որ ներկայացուց իր օրինագիծը , պահանջելով անմիջապէս վիճաբանութեան դնել: Եւմտական յանձնախումբը սկսաւ օրինագծին քննութեան :

**** Կառավարական յայտարարութիւնը Վերակոյտին առջեւ կարդաց Ալբպէր Սարօ: Ըստ աւանդութեան, այդ յայտարարութիւնը պէտք է կարդար Լէոն Պլում, սակայն երբ Վերակոյտին նիստը սկսաւ, նախագահը յայտարարեց թէ նոր կառավարութեան անդամներէն մին, Լբպա, գաւառին մէջ ճառ մը խօսելով արտայայտած է նաեւ իր տեսակէտները Վերակոյտին դէմ, թէ այդ կարծիքները, ինչպէս Շօթան կը հաւաստէ, սխալ արտայայտուած են մամուլին մէջ: Լէոն Պլում, պաշտպան կանգնելով իր ընկերոջ, մերժեց կառավարական յայտարարութիւնը կարդալ Վերակոյտին առջեւ:*

Եւմտական կացութիւնը եւ երեսփոխաններուն... զգուշութիւը

»»»» o ««««

Երեսփ. ժողովը, գլուխը նոր նիստ մը գումարելով ըրաղեցաւ եւմտական յանձնախումբին զեկոյցով :

Տեղեկաբերը, ժամմի - Շմիտ, իր զեկոյցը սկսաւ յայտարարելով որ «պատճառներ կան, երբ հայրենիքին փրկութեան հարցը կը դառնայ գերագոյն օրէնք »: Կառավարութիւնը կը դտնուի բացառիկ կացութեան մը առջեւ: Արդէն ձեռնարկած է կարգ մը միջոցներու,— փակուած են սակարանները, Լոնտոնի եւ Նիւ Եորքի մէջ առժամաբար վերջ դրուած է Ֆրանքի վրայ գործողութիւններու: Այս միջոցները անշուշտ բաւական չեն երկրին եւմտական կացութիւնը վերականգնելու: Եւ եւմտական նախարարը կ'առաջարկէ նոր միջոցներ,— խստիւ պատժել չարաշահութիւնները, զեղծումները, զգուշանալ նոր ծախքերէ, բարձրացնել չահատուրքը եւ անուղղակի տուրքերու սակը, երկաթուղիներու սակագինը, փոխատուութիւն կնքել Պանք տը Ֆրանսէն, հակակշռել զինուրական ծախքերը :

*Տեղեկաբերը, որքան ալ ծանր գտնէր այս միջոցները, առաջարկեց ընդունիլ յանուն հանրապետութեան փրկութեան: Անմիջապէս սկսան վիճաբանութիւնները: Քաւիէ Վալլա խստիւ քննադատեց ժող. ճակատը, որ մէկ տարուան մէջ երկիրը առաջնորդեց անհկութեան անդունդին եզերքը: Մարսէլ Հէբրօ ըսաւ թէ պարկեշտ միջոցներ չեն տառնք: Իսկ Փօլ Ռէյնօ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը նոր արժեղրկում մըն է որ կը պատրաստէ: Քննադատեց կառավարութիւնը, ըսելով որ ձախողած է «հարուստներուն քսակով վճարել տալու» քաղաքականութիւնը: Հետզհետէ խիստ չէչտ մը ստացան քննադատութիւնները, այնպէս որ քանիցս միջադէպեր ստեղծուեցան, խոհ սահպուեցաւ 3 - 4 անդամ ընդհատել նիստերը: Երբ այսպէս ընդհատուած էր նիստը եւ խումբ մը երեսփոխաններ ըմպարան գացած էին մէկ մէկ պատճառ պարզելու, աղակողմեան երեսփոխան Տէ գ'Իւար «սրիկայ» կ'անուանէ համայնավար երեսփոխանները: Քորնալէն բառնագ մը կ'իջեցնէ երեսփոխան մարքիզին ճիշդ աչքին : Տէ գ'Իւար մարքիզեան արդուզարդով էր եւ ձեռքի գաւաթին մէջ կը խաղար կարմիր գինին,— ամբողջ գինին կարմիր ներկեց հագուստները: Մէջ մտան ընկերները եւ բաժնեցին կռուարարները: Երբ նիստը վերսկսաւ, վիճաբանութիւններուն ընթացքին, համայնավարները չարձակողական լեզուով մը կ'ընդդիմէին աջակողմեան երեսփոխաններու խօսքերը : Պահ մը ծամէթ կանգնեցաւ եւ ըսաւ.— « Մենք չենք կրնար թոյլ տար, որ մեզ « սրիկայ» անուանեն այստեղ: Մենք բանուորներ ենք: Եւ մաքուր են մեր ձեռքերը: Երբ մենք գործածենք այս ձեռքերը, աշխարհիկ սալոններու մէջ ցոյց տալու համար չէ, այլ պաշտպանելու համար աշխատաւորներու շահերը»: Ճանկարձ աջակողմեան երեսփոխան մը, Վինեանքուր, պոռաց.— « Մէկի դէմ տասնըհինգ հոգի »: Մօրիս Թորէզ ցատկեց առաջ իր նստարանէն.— « Հո՛ս եկուր, եկո՛ւր մինակդ, եկո՛ւր որ ցոյց տամ քեզի»: Թորէզի ոստումին վրայ, թէեւ մօտիկ երեսփոխաններ արգելք եղան, միւսը իր նստարանին տակ մտաւ, կը գրէ «Իօվո»: Խոհ չարունակ զանգակը կը հնչեցնէր: Երբ կարելի չեղաւ խաղաղութիւն հաստատել, ընդհատեց նիստը :

*Վերջապէս բեմ ելաւ Ժորժ Պոնէ, եւ պաշտպանեց իր եւմտական ծրագիրը.— Երբ երկրին անտեսական առողջութիւնը խանգարուի, հարկ է ոսկիով կատարել գնումները արտասահմանի մէջ: Ասիկ՝ երկրին դրամը վտանգի տակ կ'իյնայ: Իսկ երբ երկրին Գանձը կը ստիպուի փոխառութիւն կնքել կամ նոր թղթադրամ չրջաբերութեան հանել, վտանգի կ'ենթարկուի դարձեալ դրամը: Շահադէտներուն համար ասպարէզ կը բացուի նման պարագաներու մէջ : 7 միլիար 800 միլիոն Ֆրանք ոսկի դուրս հանուած է Պանք տը Ֆրանսէն: Այս կացութեան մէջ ինչ կարելի է ընել,— նախ կատարի պայքար չահադիտութեան դէմ, յետոյ կրճատել ծախքերը: Երկրին գանձը պէտք է ապահովուի մը կազմէ ազգ· պաշտպանութեան համար,— երկիրը պէտք ունի օդային, ցամաքային եւ ծովային զօրաւոր բանակներու: Աւսվ հանդերձ երկիրը պէտք ունի եւմտական առողջ ուժի մը,— ոսկիի հսկայ պահեստի մը: Հարկ է աշխատիլ երկիրը վերադարձնելու փախստական դրամագլուխները: Մինչ այդ, սակայն, պէտք է վճարել Պետ· Գանձին պարտքը, որ քսան միլիոնի կը հասնի: Ահա թէ ինչո՛ւ մեր կառավարութիւնը լիազօրութիւն կ'ուզէ, վերականգնելու համար երկրին եւմտական կացութիւնը: Պելճիքայի մէջ, ազգ· միութեան ստեղծած կառավարութեան օրով, դրամագլուխը փախաւ երկրէն, սակայն ընկերվարական կառավարութիւն մը հաստատուելէ վերջ՝ այնպիսի միջոցներ ձեռք առնուեցան, որ փախստական դրամագլուխը վերադարձաւ երկիր: 1933ին, Ֆրանսա եւս տեսաւ որ 17 միլիար Ֆրանք վերադարձաւ երկիր: Կառավարութիւնը վստահ է թէ իր ծրագիրով պիտի յաջողի վերահաստատել եւմտական կացութիւնը:

Քովանդակ աշխարհ իր աչքերը յառած է Ֆրանսայի վրայ: Ամէնուն կարծիքն ալ այն է որ եթէ Ֆրանսայի ուժերը լքեն զինք, խաղաղութիւնն է որ պիտի վտանգուի: Ես անկեղծ կը խօսիմ: Վստահ եմ որ Ֆրանսայի ժողովուր-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ԴԱՆԴ ԴՈՅԶ

ԻՆՉ ՈՐ ՏԱՐՈՒՋ ՀՅՈՒՍԻՍԻ ՄԵՋ ՀԱՂՈՑ ՀՈ ԵՂԱՎ

— Ես ... ասրլեր Մ ... ասրլեր, ոօտ ա-ասրլեր ձոշոտ մեր ասրլեր ես ... ասրլեր, ասր, բաց ձոշոտ մեր ասրլեր ես ... ասրլեր Մ ... ասրլեր ես ... ասրլեր Մ ... ասրլեր ես ... ասրլեր Մ ...

ՀԱՅՈՑ ՀԱՐՑԸ

ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Թուական, 17 Ցուլիս — Բժշկ. Մոսկվայեն կ՚ուղղեն մեզի հետեւեալ նամակը.

Ես Ձեզ ծանօթացուցի Տիգրան Ալեքսանդրի Ասատուրեանի հետ, որ Ռուսիոյ մէջ ապրած է 1907ին սկսեալ, եւ որ 1917ին Պետրոգրատի մէջ ամուսնացաւ Ռուսուհի Լիւդմիլա Ալեքսանդրովնա Ռոմանովայի հետ, որ Ռուսիոյ Ներքին Գործոց Նախարարութեան Ոստիկանական Վարչութեան Տնօրէնի դուստրն է։ Ասատուրեան ինծի ըսաւ, որ ինքն ալ Հայաստանի մէջ ունի կին եւ զաւակներ, որոնց հետ կապ չունի 1915ի Մեծ Եղեռնէն ի վեր։ Ան ինծի ցոյց տուաւ նաեւ իր կնոջ նկարը։ Ասատուրեան ինծի ըսաւ, որ ինքը Ռուսիոյ մէջ ունի մեծ կալուածներ, գործարաններ, տներ եւ այլ անշարժ կայքեր, որոնք ամբողջ ունեցուածքը կը կազմեն իր կնոջ հետ։ Ասատուրեան ինծի ըսաւ, որ Ռուսիոյ մէջ ունի մեծ կալուածներ, գործարաններ, տներ եւ այլ անշարժ կայքեր, որոնք ամբողջ ունեցուածքը կը կազմեն իր կնոջ հետ։ Ասատուրեան ինծի ըսաւ, որ ինքը

դը պիտի իմանայ պաշտպանել անոնք որ կը պայքարին իր ելմտականանկախութեան համար, որովհետեւ այդ պայքարը կը կատարուի յանուն խաղաղութեան պաշտպանութեան :

Այս յայտարարութենէն եւ յուզիչ կոչերէ վերջ, քուէարկութիւն կատարուեցաւ : Երեսփ. ժողովը 206է դէմ 374 քուէով «լիազօրութիւն» տուաւ կառավարութեան :

Գերմանիա եւ Իտալիա կ'ընդդիմանան

Ոչ – մէջամտութեան յանձնաժողովին նիստը Լոնտոնի մէջ նոր դժուարութեան մը բախեցաւ : Մինչ կը կարծուէր թէ Իտալիա եւ Գերմանիա պիտի քաշուին ժողովէն, ընդհակառակն անոնց պատուիրակները չընդունեցին ու ընդդիմացան հակակշռի այն ձեւին որ ծրագրուած էր Լոնտոնի ու Փարիզի կողմէ : Անոնք հակակշռի հաւասարակշռութեան հակառակ կը գտնեն երկու երկիրներու կողմէ միայն անոր գործադրութիւնը, այսինքն տեսակ մը անվստահութիւն կը յայտնեն անոնց անկողմնակալութեան մասին : Այս պատճառով, ուրբաթի յետաձգուեցաւ նոր նիստը, ստանալու համար նոր հրահանգներ իրենց կառավարութիւններէն :

Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ այս ոգեմխաղը կը կարծուի թէ նպատակ ունի դիւանագիտական ձեւափոխութիւն մը ձեռք բերելու Լոնտոնի եւ Փարիզի ընթացքին մէջ՝ հանդէպ Սպանիոյ ազգայնականներուն : Այսինքն ստիպել որ Անգլիա ու Ֆրանսա ճանչնան Ֆրանքոյի պատերազմիկի հանգամանքը ինչ որ պիտի բարոյալքէ հանրապետական Սպանիոյ կառավարութիւնը : Գերմանիա եւ Իտալիա եթէ յաջողին չեղեցնել միւս երկու երկիրները իրենց բացարձակ չէզոքութենէն, կը յուսան այս յաղթութեամբ ապահովել Ֆրանքոյի կողմէ իրենց խոստացուած կարգ մը չահեր Սպանիոյ մէջ :

Ճափոնի ապառնալիքը Ռուսիոյ

Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ ծանր միջադէպ մը ծագեցաւ Ամուր գետին վրայ գտնուած կղզիներու սովետական զօրքերու կողմէ գրաւման հետեւանքով :

Ճափոնի կառավարութիւնը վճռական հրահանգներ ղրկեց իր Մոսկուայի դեսպանին, որպէսզի պահանջէ ռուսական զօրքերուն եւս քաշուիլը :

Հակառակ պարագային, Ճափոնական զօրքերը պիտի չարժին :

Գանդոկապետներ միշտ կը ապառնան

Գանդոկներու, սրճարաններու եւ ճաշարաններու վակման սպառնալիքը կայ ու կը մնայ տակաւին : Գործատէրերը ամէն պատրաստութիւն կը տեսնեն Շաբաթ օր գործադրելու իրենց սպառնալիքը : Այս բանին համար ոեւէ բացատրութիւն չպիտի ըլլայ ոչ Ազգի մէջ ուր պիտի երթայ հանրապետութեան նախագահը, ոչ Պէլֆորի մէջ ուր կը հանի Թուռ տը Ֆրանսի հեծելամրցումը եւ ոչ Փարի - Փլաժ ուր պիտի երթան Անգլիացի դրօսաշրջիկները :

Փոքր առեւտրականներն ու գործարանատէրերն ալ միացած են պանդոկապետներուն, որով, չարաթ օր Ֆրանսա պիտի ունենայ աննախընթաց տեսարան մը, եթէ երբեք վարչապետ Շոթան չյաջողի համաձայնութեան մը բերել վիճող կողմերը : Մեծ յոյս կայ որ այս փակումին առջեքը առնուի :

ՔՐՏԱՍԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ
(ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԲՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ)

»»»» o ««««

Է.Վ. ԱԶԻԶ, 24 Յունիս — Գումրուէրէն կատարեալ պաշարման մը տակ առնող մեր զօրքերը հետզհետէ կը նեղցնեն այդ չղթան : Շարժումը կը չարունակուի՝ յառաջապահ նոր պահականոցներ հաստատելով եւ ճամբայ չինելով : Որոշ է որ ի մօտոյ 300 ապստամբներն ալ պիտի յանձնուին : Վերջապէս օրառան խնդիր է Տէրսիմի վրկութիւնը այս յաւիտենական ցաւէն :

Է.Վ. ԱԶԻԶ, 24 Յունիս — Թունճէլիի յեղափոխականներուն դառը չատ մօտերս հոս պիտի սկսի : Մեծ սրահ մը պատրաստուած է ժողովուրդին համար, որ պիտի ուզէ ունկնդիր ըլլալ դատին : Դատարանին պաշտօնէից թիւն ալ աւելցած է : Ամբաստանեալներուն մէջ կը յիշուին գլխաւորաբար Գօղնաքցի Դամէր, Տէմէնանցի Ձէպրայիլ, Եուսուֆխանցի Գամէր, Սինան Հիսօ եւ Պախթիար Շաքիր, բոլորն ալ ներկայիս վար ղրուած էլ Ազիզ : Հանդարտութիւն կը տիրէ բոլորովին՝ Բլումէր, Ջմշկածագ, Բէրթէկ եւ Օվաճըզ : Թեթեւ ապրատամբութիւն մը կը տիրէ դեռ Հօրքան, Մահմուտ եւ Սին, ուր սակայն նոր անձնատուութիւններ կ'ըլլան ամէն օր : Լեռները քաշուած են կարզ մը ապրատամբներ : Դեռ անձնատուր չեղածներն են Պախթիար Գըրկան, Հարիլլի, Սէյիտ Բիզա, Ալի Շերին, Գամէր եւ Շահին : Այս վերջինը Պախթիարներու պետն է, որոնք անձնատուր եղած են : Իրեն հետ կը գտնուին միայն հինգ 12 հոգի : Անձնատուր չեղողներուն թիւը 400է կը յանգի : Դեռ անձնատուր չէ եղած Սէյիտ Բիզա : Մեր զօրքերը կը չարունակեն իրենց յառաջխաղացումը : Մնձուրի կամուրջը որ քանդուած էր, նորոգուած է :

Ապստամբներու որջերը ամբողջութեամբ գրաւուած են : Սէյիտ Բիզա եւ հետեւորդները երկու որջերու մէջ են դեռ : Ձմրաններէ զատ կամուրջներ կը չինուին, լեռներ ու ժայռեր խորտակուելով խճուղիներ կը կառուցուին : Վէրչիլի ջուրին աստիճանով ջուրեր երեւան հանուած են : Անձնատուր եղողները կ'աշխատին իրենց ցոյց տրուած զործերուն մէջ :

Սէյիտ Բիզայի պզտիկ տղան Հիւսէյին ծանրապէս վիրաւորուած է : Մեծ տղան Հասան ալ հօրմէն բաժնուելու վրայ է :

**** « Ճիւմհուրիյէթ » կը գրէ թէ Ըմմէթ Ինէօնիւ, էլ - Ազիզէն էնկիւրի վերադառնալէն վերջ, նիստ հրաւիրած է զործավարներու խորհուրդը, ուր պէկոյց մը տուած է Տէրսիմի դին. զործողութիւններուն մասին : Շատ կարեւոր որոշումներ տրուեցան : Կ'ենթադրուի որ կառավարութիւնը յանձնուելու առիթ պիտի ընծայէ ապստամբներուն : Ցեղով զբաղանք յայտնուած է Պոլսոյ Թուրքերէն թերթի մը տուած լուրին առթիւ, որ իբր թէ ամբողջ Տէրսիմի քրտութիւնը պիտի պարպուի, եւ ոչոք պիտի բնակեցուի այնտեղ, առանց զործավարներու խորհուրդին արտօնութեան : (ՄՄԲ — Հետաքրքրական է Տէրսիմի քիւրտերուն ընդհանուր տարագրութիւնը հերքելու այս միտքը, ինչպէս եւ այն որ կառավարութիւնը պիտի աչխատի, փոխանակ դին. զործողութիւնները չարունակելու, ապստամբներուն «առիթ ընծայել» զէնքերը վար դնելու : Քոճա՛ Թուրքիա , նորէն սկսար հին խաղեր կանչել) :*

×

Թուրքիոյ եւ Քիւրտիստանի զործերուն խիստ մօտէն ծանօթ անձնատուութիւն մը քրտական ապստամբութեան մասին հետեւեալը կը գրէ «Ադդակ»ի մէջ (23 Յունիս) —

Տէրսիմ ունի իր չրջակայքով մօտ 10,000 քմ. տարածութիւն, ճիշդ Լի – բանանի չափ : 110,000 դուռ քիւրտ բնակչութիւն, որոնցմէ 15,000 պինուած մարդիկ, որոնք, տասնեակ տարիներով մեծ քանակութեամբ զէնք եւ ռազմամթերք կուտակած են այդ լեռներուն մէջ : Լեռները ընդարձակ են, ձորերը անանցանելի եւ անտառները անծայրածիր, որոնք ցրուած ապստամբութեան մը համար լաւագոյն ապաստանարաններ կը հանդիսանան :

Թուրքիա Տէրսիմի չարժումը զսպելու համար 30 — 60,000 պինուորներու եւ առնուազն 6 ամիս տեւող ժամանակի մը պէտք ունի : Թրքական աղբիւրներէ հաղորդուած լուրերը ինչ ալ ըլլան, իրականութիւնը այն է որ այսօր քրտական ընդհ. ապստամբութեան մը դէմ յանդիման կը գտնուի եւ չատ հեռու է կացութեան տէր դառնալէ : Ակռ մէկ եւ կէս տարի առաջ ալ Թուրքերը յայտարարեցին թէ՝ Տէրսիմը զրաւած են եւ կացութեան տիրացած : Մինչդեռ իրականութիւնը բոլորովին տարբեր էր :

Փարիզ

Հ. Ց. Դ.

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆԻ « Արծիւ » եթակոմիտէի ընկերահամակրական դասախօսութիւնը, այս Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Ակումբին մէջ :

Կը խօսի՝ ՂԵՒՈՆԴ ՄԵԼՈՅԵԱՆ

Նիւթ՝ Հ. Ց. Դ. Հայդուկային կռիւները :

Գալստեան

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ (Մարսէյլ) «Ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 2 Յուլիս, ուրբաթ երեկոյեան ժամը 6ին, Լա Վիսթ սովետական հաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Իշխան» խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները, 4 Յուլիս, կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին :

Դասախօսութիւն

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «ՄԿՐՏԻՉ ԵՕԹՆԵԼԱՑՐԵԱՆ» խումբին կողմէ

Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9
Իօլէնսօնի Grand Arbre Maison Fiquute*ի օդասուն պարտէզը*
(Անձրեւի պարագային ընդարձակ սրահ)

Կը նախագահէ ԱՇՈՏ ԽՍԱՇԱԿԵԱՆ

Կը խօսին ընկերներ

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ եւ ՏՓԲ. ՓԻՓՓԻԿԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին սիրայօժար կը մասնակցին օրիորդներ Հ. ԴԱԶԱԶԵԱՆ (կովկասեան պար) Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ (երգ) Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), կը նուագէ Թառիստ Գարեգին :

Եւրոպական պար դեկավարութեամբ Carie Cantil *նուագախումբին*

պիւֆէ Դիւրամատչելի գիներով
ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԻՋ. — փորթ տ'օրլէանէն առնել 128 թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թերմինիւս :

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. ՎԱՀԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 6էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8
ՍԷՆ ՓԵՐԷ անտառին մէջ

Ներկայ կըլլայ ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ Թուականը :

Հրապարակային քանախօսութիւն

կազմակերպուած ՎԱՀԱՆՍԻ Հ. Ց. Դ. ԿՈՄԻՏԷԻ կողմէ

3 Յուլիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին պիտական Թատերասրահին մէջ

Կը խօսի ընկ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ՀԱՋԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՔԻ

11 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ

Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութենէ կողմէ

Հրաւառական քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն

Մուտք մեծերու 2 ֆրան ք. փոքրիկներու՝ ձրի :

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 22րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած Մարսէյլի Ուրֆայի Հայր. Միութեան կողմէ

կիրակի, 1 փետ տուս, ամբողջ օրը, հայրենակից Լ. ԵՕԹՆԵԱՆ ԲԱՅՐԵԱՆի պարտէզին մէջ. Թրավերս Շվալիէ, ՍԷՆ-Լու կրան-ԲԷՆ :

« *Ցուսարեր* »ի թղթակիցը կուտայ հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները (21 յունիս) —

Արտակարգօրէն լուրջ կերպարանք կ'առնեն կռիւները Սասնոյ եւ Տէրսիմի չրջաններուն մէջ :

Թուրք կառավարութիւնը արեւելեան նահանգներու մէջ պանուող թրքական բանակներու մէկ մասը ղրկուած է Տէրսիմ : Քրտական այս անառիկ լեռնաչխարհը իսկական պատերազմի մէջ է : Թրքական զօրքերու մէկ մասը չարղուած է Տէրսիմի չուրջ եղած կռիւներու ընթացքին :

Վստահելի աղբիւրէ կը տեղեկանամ, որ Տիգրանակերտի մէջ 37 քիւրտ աղաներ կախաղան հանուած են : Ապստամբ Սասունի զեկավարներն են Ալթիւլ Ռահմանի իր եղբօրը՝ Ռաշիտի հետ :

Սասնոյ ապստամբ աչիրէթներն են՝ Պլէնքլի, Շեկո, Կասէ, Աէ, Խանքի Հուսէյն Աղան, Բաթկան, Բաքրան եւ ուրիչներ :

Մաս մը այս աչիրէթներէն հայախօս Քիւրտեր են :

**** Ակնկալուած դիւրութեամբ Թուրքերը չկրցան խորտակել Սասնոյ դիմադրութիւնը : Ըմբոստները լեռները ապաւինած՝ հերոսաբար կռուած են Թուրք զօրքերու դէմ եւ զանոնք եւս մղած մեծամեծ կորուստներով : Սասնոյ լեռներուն վրայ Քիւրտը ոչ տուն ունի, ոչ անտեսութիւն : Բարանճաները իրեն ապաստան կը ծառայեն, իսկ անակնկալ յարձակումներով ձեռք բերած աւարը՝ կերակուր : Այս բացառիկ պայմանները նկատի առնելով՝ կառավարութիւնը որոշած է առժամապէս հանգիստ ձգել Սասնոյ ճակատը եւ զօրքերը տեղափոխել Տէրսիմ : Սասնոյ լերան չորս կողմի Քիւրտերը միացած են Ալթիւլ Ռահմանին : Անհատապարիմ Քիւրտերը , որոնք կաշառուած էին կառավարութենէն, պաժռուած են ըմբոստներու կողմէ : Սառյզ աղբիւրէ կը տեղեկանամ, որ դաւաճան Քիւրտերու զլխաւորները — Ալիէ Ռամազան, Հասանի կինճօ եւ իր եղբայրը — ահաբեկումի ենթարկուած են ըմբոստներու կողմէ : « Մենք բնաջինջ կ'ըլլանք, սակայն մեր լեռները Թուրքերուն չենք ձգեր» — կ'ըսեն Քիւրտերը :*

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Բացուած է

ՏՈՔԹ. Ա. ՄԵԼԻՔԻ
ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**
Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը :*
Մասնագէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց : Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ :
Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ չաբաթ օրերը ժամը 5—7 :

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
146 Rue Lafayette (Gare du Nord)
Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2– 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԲԺԻՇԿ ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ
27 Avenue de Bellevue, Chaville
Աչքի, երախաններու եւ ներքին հիւանդութիւններ
Կ'ընդունի առաւօտները 10—12 եւ մանաւանդ ժամադրութեամբ :

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
La Maison de la Photo
Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեւկան, խմբական, մանուկներու, ինքնաշէն թռուցիկներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ գիտարուեստական ճաշակով, ժամադրութեամբ ուզուած վայրի մէջ. Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները :
Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻ, **50, Bld. Longechamps, Marseille**
Tél. : National 13-16

“ՇԻՐԱԿ,,
Արեւելքի միակ իսկական օղին է. Անզուգական: Անմրցելի: Անխարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր
պատրաստուած գուտ չամիչի ճիւճիւով՝ Հայ աւանդական սեղանին զարդը

Ծանուի է Պէյվիլի մէջ չպարտաճաճի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով. Պայ 6 տարի. Տարեկան վարձք 2250 ֆր. չարժով միասին. Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Café Harem, 30, rue de Trévise (9e) *Հեռաձայն* Taitbout 40-68.

Agence de Voyage et de Tourisme
OCEANIA
Paris — **Marseille**
4 Rue de Castellane — **54 Ruede la République**
Tel. Anjou 22-24, 22-25 — **Tel. Colbert 09-12**
Ճամբորդական եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով : Դպրեվանական գրասենեակ , վաճառացուած կառավարութենէն : Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար :

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE–COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը : ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԷ ՓՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՐԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ.
դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Ménilmontant, Paris (20)

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ
ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
AMERICAIN LLOYD — **ORIENT LLOYD**
48 rue de la République — **7 rue Auber, Paris**
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 — Tél. Opéra 67-77 67-78
Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ :
Ոմսակներ՝ ամէն տեղի համար : Հայ ճամբորդներու հաւար ժամնաւոր գին : Կ'ունինք Բ գթակիցներ աչխարհի ամէն կողմը
ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն. : Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու : Կը գնենք բլանթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով :
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը :
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԻՆԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ 2 ՅՈՒԼԻՍ VENDREDI 2 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3462

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՖԱԳՆԱՊԻՆ ՇՈՒՐՋ

»»»» o ««««

Ֆրանսայի նախարարական տագնապը կարելի եղաւ չուտով լուծել, սակայն մեծ դժուարութիւններ կան լուծելու համար ել – մտական տագնապը :

Նոր դահլիճը Մորիրզարանին առջեւ ներկայանալով, պարզեց պետական Գանձին վիճակը, որ հետեւ է նախանձելի ըլլալէ :

Քսան միլիոն ֆրանք միայն մնացած էր գանձին մէջ, երբ իշխանութեան գլուխ եկաւ Շօթանի դահլիճը : Այս գումարը բաւական էր միայն երկու ժամուան ծախքերուն համար : Ուստի կառավարութիւնը ստիպուեցաւ անմիջական ծախքերուն հատնելու համար 400 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքել պահեստիներու անառիկէն :

Նոր ելմտական նախաբարը 7 – 8 միլիառ ֆրանք կը հաշուէ սովորական ելմտացոյցին բացը մինչեւ այսօր : Ասոր վրայ պէտք է աւելցնել 8ուկէս միլիառ ֆրանք արտակարգ ծախքերը եւ փոխառութեանց համար վճարելիք տոկոսները, գումար 17ուկէս միլիառ ֆրանք : Ակռ զատ մինչեւ տարւոյն վերջը անհրաժեշտ պիտի ըլլայ ճարել 10ուկէս միլիառ ֆրանք : Որով ընդհանուր բացը կը հաշուէ 27 – 28 միլիառ ֆրանք :

Միւս կողմէ Պանք որ Ֆրանսի ոսկիի պահեստը, որ անցեալ տարուան յունիսին 55 միլիառ ֆրանք էր (Փոանքարէի ֆրանք ըսուածը, որ 65 միլիկրամ 85 ծանրութեամբ ոսկիի համարժէք էր), անցեալ սեպտեմբերի վերջը, ֆրանքի արժեզրկման նախօրեակին 50 միլիառի իջած էր : Իսկ ներկայիս 40 միլիառ միայն մնացած է, որմէ պէտք է պղտչել անգլիական դրամատուններէն փոխ առնուած երեք միլիառ ֆրանքը :

Վերջին ամսուան ընթացքին չուրջ 8 միլիառ ֆրանք դուրս հանուած է Ֆրանսայէն : Եւ նախ 23 – 28 հինգ օրուան ընթացքին երկուքուկէս միլիառ ֆրանք փախուստ տուած է արտասահման, այսինքն օրական կէս միլիառ :

Կասեցնելու համար այս խուճապը, որ իրական աղէտի մը կրնար յանգիլ, կառավարութիւնը մէկ կողմէ ստիպողաբար փակել տուաւ Սակարանները, միւս կողմէ Լոնտոնի եւ Նիւ Եորքի մէջ Ֆրանքի վրայ կատարուելիք գործողութիւնները կասեցուց : Անգլիականի եւ տոլարի սակը՝ ցնոր անօրինութիւն՝ երկուշաբթի օրուան գինին վրայ պիտի մնայ, արգիլելու համար ամէն չահադիտութիւն :

Մէկ օրէն միւսը Ֆրանսայի ելմտական կացութեան այս ոչ – փայլուն վիճակը յուզում առաջ բերաւ երկրին ներս թէ դուրս :

Բացառիկ ծախքերը, մանաւանդ ազգային պաշտպանութեան համար քուէարկուած արտակարգ վարկերը բնականաբար ծանր պիտի ճնշէին երկրին վրայ :

Հոկտեմբեր 1ին, երբ Ֆրանքը արժեզրկուեցաւ, յոյս կար թէ գործերը պիտի բացուին, եւ Ֆրանսա, չնորհիւ իր արտածումներուն, բարգաւաճման շրջան մը պիտի ունենայ :

Ընկերային նոր օրէնքները, որոնք կը ձգտէին բանուորներուն կացութիւնը բարելաւելու, անհրաժեշտօրէն աւելցուցին ապրանքներու արտադրութեան գինը, նախանձութիւնը բարձրացան : Աչխատավարձերը աւելցան : Տուրքերը՝ նոյնպէս : Հետեւանքն այն եղաւ, որ գիներու բարձրացման պատճառաւ արտասահմանի մէջ նոր չուկաներ չճարուեցան : Ու առեւտրական կշիռը մնաց ի վնաս Ֆրանսայի, այսինքն ներածումները արտածումներէն աւելի եղան :

Ժողովրդական ճակատի կառավարութեան դէմ առաջին օրէն իսկ հակառակորդի դիրքին մէջ գտնուող դրամատէրները լաւագոյն սեպեցին իրենց դրամագլուխը արտասահման փոխադրել : Ֆրանք ունեցողները ոսկի գնեցին, անվստահութեան մթնոլորտ մը ստեղծելով, մինչեւ որ Պլումի կառավարութիւնը անելի մը առնէ զբաղեցուցած եւ լիազօրութիւն պահանջեց՝ կացութիւնը բարելաւելու համար :

Նոր կառավարութիւնը իր կարգին լիազօրութիւն կը պահանջէ, կռուելու համար չահադիտութեան դէմ : Կասկած չկայ որ չահադէտները պատասխանատուութեան դիմաւոր բաժին մը ունին ելմտական ներկայ տագնապին մէջ, որ չատ կը յիշեցնէ 1926 յունիսի աննախընթաց խուճապը՝ երբ անգլիականը 250, տոլարը 40 Ֆրանքի բարձրացած էր :

Հասոյթի անմիջական աղբիւրներ հայթայթելու համար չկրնալով նոր փոխառութիւններ կնքել, ծրագրած է յաւելում կատարել ուղղակի եւ անուղղակի տուրքերուն վրայ : Ուղղակի տուրքերէն մասնաւորապէս պիտի աւելցուի եկամուտի վրայ դրուած տուրքին սակը : 12 –15 միլիառ Ֆրանքի կանխատճար պիտի պահանջէ Պանք որ Ֆրանսէն :

Երկաթուղիներու փոխադրողէքը պիտի բարձրացնէ՝ թէ՛ ճամբորդներու եւ թէ ապրանքներու համար :

Ծախքերը պիտի կրճատէ կարելիութեան սահմանին մէջ եւ նոր ծախքերու դուռ չպիտի բանայ առանց փոխարէնը հասոյթ ապահովելու :

Իսկ ամէնէն կարեւորը՝ մէկ տարուան ընթացքին երկրորդ անգամ ըլլալով Ֆրանքը պիտի արժեզրկէ, աղատելով զայն հոկտեմբեր 1ի օրէնքով սահմանած ոսկիի նուազագոյն չափանիշէն : Անգլիոյ եւ Ամերիկայի հետ համաձայնութեամբ մը կապուած ըլլալով, Ֆրանսա անոնց հետ պիտի խորհրդակցի՝ ճշդելու համար Ֆրանքի վերջնական գինը : Կը կարծուի թէ անգլիականը պիտի արժէ 125 Ֆրանք, ինչպէս 1931 սեպտեմբերէն առաջ եւ տոլարը՝ 25·50 Ֆրանք ինչպէս 1933ին :

Նոր կառավարութիւնը պաշտօնի կը ձեռնարկէ դժուարին պայմաններու մէջ : Ֆրանսայի չահը կը պահանջէ որ ելմտական տագնապը վարատի չուտով :

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԾԵՐԱԿՈՉՏՆ ԱԼ ԼԻԱԶՕՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

»»»» o ««««

Շորեքշաբթի կէսօրէ վերջ Վերակոյտը նիստ գումարեց եւ անմիջապէս սկսաւ կառավարութեան ելմտական լիազօրութեանց քննութեան :

Վերակոյտի ելմտական յանձնախումբը արդէն, առանց որ եւ է փոփոխութեան, իր քննութիւնը կատարած եւ ընդունած էր կառավարութեան ծրագիրը 3ի դէմ 20 քուէով (ձեռնպահ կը մնային 13 հոգի) :

Ելմտական յանձնաժողովին զեկուցաբերը, Ապէլ Կարաէ, նախ պատմականն ըրաւ այն տրամադրութիւններուն, որոնց մէջ Վերակոյտը մերժեց լիազօրութիւն տալ Լէոն Պլումի կառավարութեան : Ցետոյ անցաւ ընկերային օրէնքներու քաղաքականութեան, քննադատելով նախորդ կառավարութիւնը, որ այդ օրէնքներով չատ աւելի ծանր բեռան մը տակ դրաւ մինչեն դասակարգը քան գործատէրերը :

Ի վերջոյ անցնելով Շօթանի կառավարութեան պահանջած ելմտական լիազօրութեան, առաջարկեց չմերժել :

Այս ճառը Վերակոյտին հաւանութեան արժանացած ըլլալով, քուէի դրուելուն պատերու վրայ փակցնելու առաջարկ մը : Միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ այդ առաջարկը : Ասիկա ուղղակի պատասխան մըն էր Վէնսան Օրիոլի, որ անմիջապէս ոտքի ելաւ եւ հետացաւ ծերակոյտէն : Այն կարծիքը կը տիրէր թէ Օրիոլ պիտի հրաժարի կառավարութենէն, ինչ որ ծանր պիտի ազդէր ընկերվարական շրջանակներուն վրայ : Բարեկամական խաղովակով, արագ բանակցութիւն մը կատարուեցաւ եւ քիչ վերջ Վէնսան Օրիոլ վերադարձաւ իր տեղը : Երբ Ապէլ Կարաէ բեմ բարձրացաւ անդամ մը եւս, խնդրելով որ իր ճառը չհրատարակուի եւ պատերու վրայ չփակցուի, «որպէսզի Երեսի· Ժողովն ու Վերակոյտը թշնամական դիրք չբռնեն իրարու դէմ», հասկցուեցաւ թէ ինչ գնով գնուած էր հաշտութիւնը Ապէլ Կարաէի եւ Վէնսան Օրիոլի միջեւ : Վերակոյտը եւս ըմբռնեց հրաժարութիւնը եւ նոր քուէարկութեամբ մը, զեկուցաբերին խնդրանքով, եւս առնուեցաւ հրատարակութեան որոշումը :

Վերակոյտը, անցնելով կառավարական լիազօրութեան պահանջին, 160 քուէով ընդդէմ 78ի, ընդունեց ներկայացուած օրինագիծը :

Կառավարութիւնը սկսաւ գործել

»»»» o ««««

Ընդհանուր տրամադրութիւնը, Ֆրանսայի քաղաքական շրջանակներուն մէջ, այն է թէ պէտք է ուժ տալ Շօթանի կառավարութեան, — դահլիճի տագնապ մը, կ'ըսեն դրեթէ բոլոր թերթերը, կրնայ մեծ աղէտի մը ենթարկել ոչ միայն Ֆրանքը, երկրին քաղաքացիներուն ազատութիւնը, այլեւ ընդհանուր խաղաղութիւնը :

Այս տրամադրութենէն ուժ առած, իրեն չնորհուած լիազօրութենէն քաջալերուած՝ Շօթանի կառավարութիւնը անմիջապէս ձեռնարկեց գործի, ու տուաւ հետեւեալ որոշումները.—

Յուլիս 1էն սկսեալ կը վերաքացուի արժեթուղթերու սակարանը :

Ֆրանքին մետաղային բաղադրութեան չափը պիտի ճշդուի յառաջիկային, — Փոանքարէի Ֆրանքը կը պարունակէր 65,5 միլիկրամ, Օրիոլի՝ Ֆրանքը կը խաղար 43էն 49 միլիկրամի միջեւ : Այս կարգադրութեամբ, Պանք որ Ֆրանսի թղթադրամներուն ոսկիի վերածումը կարելի կը դառնայ այն առեն միայն, երբ Ֆրանքին մետաղային «ծիրան» բաղադրութիւնը ճշդուի վերջնապէս :

Մինչ այդ, սակարանային հաւասարեցումի հիմնադրամով պիտի հատաւուին Ֆրանքին եւ օտար թղթադրամներուն յարաբերութիւնները :

Դահլիճը վաւերացուց նաեւ համաձայնութիւն մը, որ կնքուած է ելմտական նախարարին եւ Պանք որ Ֆրանսին միջեւ,— այդ համաձայնութեամբ՝ Պանք որ Ֆրանսը կը յօժարի առժամեայ նոր նախահաշիւ մը բանալ, առաւելագոյն 15 միլիար Ֆրանք վճարելու համար կառավարութեան :

Բնակարանային վարձերու հարցը

»»»» o ««««

Ընկերվարական եւ համայնավար երեսփոխանները ամէն ճիգ թափեցին, որ Երեսփ· Ժողովը վաւերացնէ բնակարանային վարձքերու վրայ դրուած օրէնքին երկարաձգումը մինչեւ յունուար, տակաւին յուլիսի վճարումները չկատարուած :

Սակայն Վերակոյտին ելմտական յանձնաժողովը աւելի արագ քալեց եւ վաւերացուց օրինագիծ մը, որով կը ընդունի բնակարանային վարձքերու վրայ հարիւրին 10 համեմատութեամբ կատարուած կրճատումները : Ցանձնաժողովին այս որոշումը տակաւին պիտի անցնի Ծերակոյտին քննութենէն :

Ռուսեւճափոնական միջադէպը ծանր հետեւանքներ կը սպասուին

»»»» o ««««

Երէկ գրած էինք թէ Ամուր գետին վրայ Ռուսերը գրաւեցին երկու կղզիներ : Ճափոնական կառավարութիւնը խիստ ծանուցագրով մը պահանջեց անմիջապէս քաշել ռուս զինուորները եւ պարպել կղզիները : Եւ սկսաւ զիւանագիտական բանակցութիւններու շարք մը,— Մոսկուայի ճափոն դեսպանը, Շիկէմիցու, քանիցս խօսակցութիւններ ունեցաւ Լիթվինովի հետ, որ կ'աուձարկէր կղզիները պարպել՝ քաշելով ռուսական եւ ճափոնական զինուորները, եւ վէճը տանիլ յատկապէս կազմուած յանձնախումբի մը քննութեան, երկու կողմերու ներկայացուցիչներուն միջեւ : Թոքիոյէն ստացուած հեռագրի մը համաձայն, Մոսկուա ի վերջոյ ընդունեց ետ քաշել զինուորները առանց պայմանի :

Այսպէս էր կացութիւնը մինչեւ երեքշաբթի, երբ Շորեքշաբթի հեռագիրները կը հաղորդէին թէ ճափոնական զինուորները կրակեցին ռուսական երեք նաւերուն վրայ, որոնք խարիսխ նետած էին կղզիներուն առջեւ : Նաւերէն մէկը կնկղմեցաւ, միւսը մեծ վնասներ կրեց, իսկ երրորդը կծիկը դրաւ : Սպանուած են բազմաթիւ նաւաղներ :

Ճափոնական զեկոյցը կը պնդէ թէ նախայարձակը ռուսական նաւերն են :

Թէ ճափոնական զօրքը փոխադարձութեան համար կրակած տեղն ընկղմած է ռուսական նաւերէն մին, եւ ատոր համար ալ մանչու կառավարութիւնը բողոքած է սովետական կառավարութեան՝ Խարպինի սովետ հիւպատոսին յանձնելով խիստ ծանուցագիր մը, որով կը խնդրէ սովետ կառավարութենէն աւելի եւս չծանրացնել միջադէպը :

Ճափոնական շրջանակներու մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ ռուսական նաւերու վրայ կատարուած յարձակումը պատժական պատասխան մըն է ռուսեւճափոնական սահմանագլուխի սովորական միջադէպերուն, այնպէս ինչպէս Գերմանացիները կատարեցին Ալմերիա քաղաքին վրայ : Ճափոնական այս պատժական քաղաքականութիւնը, միւս կողմէ կ'ըսուի թէ, կը կատարուի զոհացում տալու համար Ճափոնի զինապաշտ հոսանքներուն, որոնք կը քննադատեն Թոքիոյի կառավարութիւնը՝ զայն գտնելով մեղմ եւ քոյլ, ինքզինք դիւանագիտութեան տուած :

Թէ ի՛նչ հետեւանք պիտի ունենայ այս ծանր միջադէպը, ստոյգ չէ, թէեւ բաւական մտահոգութիւն կը պատճառէ : Ռուսական դեսպին նաւատորմ մը, որ կը բաղկանայ աւելի քան 10 թնդանօթակիր նաւերէ, ստիպողաբար ճամբայ ելած եւ հասած է Ամուր գետին վրայ հոն ուր պատահեցաւ միջադէպը :

Փորթուկալ եւս կը խաղայ

»»»» o ««««

Ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը կը գտնուի ներկայիս նոր դժուարութեան մը առջեւ : Գրեթէ թէ գերմանական եւ իտալական պատուիրակները մերժեցին առաջարկը, զոր Ֆրանսա եւ Անգլիա կը բերէին՝ երկուքով առանձնելու համար Սպանիոյ ծովեզերքներուն հսկողութիւնը :

Անգլեւֆրանսական առաջարկին ուժ կուտային Մորհ· Մութիւնը, Շուէտ, Պելճիքա, Չեխոսլովաքիա, սակայն գերմանական եւ իտալական ճակատը կը պնդէր թէ կարելի չէ ընդունիլ այդ առաջարկը, որովհետեւ միակողմանի պիտի ըլլար հսկողութիւնը, քանի որ Անգլիա եւ Ֆրանսա չեն ճանչցած Զօր· Ֆրանքոյի կառավարութիւնը : Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ներկայացուցիչները կը պնդէին որ իրենց անկողմնակալութեան փաստն այն էր, որ իրենց մարտանաւերուն մէջ ընդունած էին ներկայութիւնը 37 գերմանացի եւ 37 իտալացի դիտողներու :

Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները գոհացուցիչ չգտան անկողմնակալութեան այդ փաստը եւ առաջարկեցին բոլորովին վերցնել հսկողութիւնը : Ցոյց տրուած ընդդիմութեան վրայ, Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ներկայացուցիչները խնդրեցին ժամանակ տալ հրահանգ ստանալու համար իրենց կառավարութիւններէն,— այսպէս է որ ոչ-միջամտութեան յանձնաժողովին նիստը յետաձգուեցաւ այսօրուան :

Այս կացութենէն մեկնելով, Փորթուկալի կառավարութիւնը յարմար գտաւ դադրեցնել այն դիւրութիւնները, զորս կուտար անգլիացի դիտողներուն՝ կատարելու համար իրենց հսկողութիւնը սպանեւփորթուկալեան սահմաններուն վրայ : Լիսպոնի անգլիական դեսպանին միջոցաւ Զօրեքշաբթի հաղորդուեցաւ Լոնդոն թէ Փորթուկալի կառավարութիւնը վերջ կը դնէ անգլիացի դիտողներու հսկողութեան, Փորթուկալի եւ Սպանիոյ սահմանագլուխին վրայ, հետեւելով Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ կառավարութենց, որոնք քաշուած են հսկողութեան կոմիտէէն : Եւ այս՝ մինչեւ որ որոշուի ոչ - միջամտութեան վերջնական ընթացքը :

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՌԻԻՆԵՐԸ

»»»» o ««««

Սանթանտէրի ճակատին վրայ, Զօր· Ֆրանքոյի բանակը կը չարունակէ իր յառաջխաղացութիւնը : Վալմասետա քաղաքը պաշարման վտանգէն խուսափելու համար երկար չդիմադրեց,— ազգայնականները գրաւելէ վերջ այդ քաղաքը, յառաջացան դէպի Սանթանտէր : Գրաւուած է նաեւ Քասթրօ Ուրտիալէս քաղաքը : Զօր· Ֆրանքոյի բանակը Պիլպաօ - Սանթանտէր ճամբուն վրայ յառաջացած է մինչեւ 36 քիլոմեթր : Եթէ եղանակը լաւ երթայ, 15 օր չանցած՝ ազգայնականները պիտի կանգնին Սանթանտէրի դուռներուն առջեւ :

**** Վալենսիայէն կը հեռագրեն թէ անձնաւոր նաւատորմ մը համախմբուած է Պալէարեան կղզիներուն առջեւ : Եօթը մարտանաւեր ցոյց մը կատարեցին Լա Մոնա ամրոցին դէմ :*

Ռուսական խաղախական տագնապը

»»»» o ««««

Վոռոշիլով պիտի հրաժարի՞

Տակաւին կը շարունակէն այս կամ այն ձեւով մեկնել Թուխաչեւսքիի զընդակահարութեան պատճառները : Նոր մեկնութեան մը համաձայն, երբ թէ մարշալ Թուխաչեւսքի կողմնակից էր ռուսեւճափոնական պատերազմի մը, վատահ՝ ռուսական յաղթանակին վրայ : Թուխաչեւսքի այս պատերազմով Ռուսիան միանգամընդմիշտ ազատել կ'ուզէր ճափոնական վտանգէն :

Հավատ հետագրական գործակալութեան Մոսկուայի թղթակիցը արձագանգ տալով կարգ մը զրոյցներու, կը հետագրէ թէ մարշալ Վոռոշիլով պիտի հրաժարի ի մօտոյ եւ իր տեղը պիտի անցնի մարշալ Պլիւխէր, որ ներկայիս ընդհ· հրամանատարն է Ծայր· Արեւելքի բանակներուն :

Արտասահմանի հետ մշակութային յարաբերութեանց ընկերութեան անօրէնը, Արոսեւ, ո՞ւր կը գտնուի ներկայիս, ոչ ոք գիտէ : Ձերբակալուա՞ծ է արդեօք :

Ֆարքարովսկէն կը հեռագրեն թէ 37 բարձր պաշտօնատարներ դնդակահարուեցան այն ամբաստանութեամբ թէ Սիպերիոյ մէջ փոխադրութեան գործը ձախողեցնելու կ'աշխատէին : Այս գնդակահարութիւններով, 131ի կը հասնի թիւը անոնց որ «մարքրագործուեցան» մէկ ամիսէ ի վեր, այս նահանգին մէջ :

Փակո՞ղ թէ ոչ

Պանդոկապետներու, սրճարանատէրներու եւ ճաշարանատէրներու սպառնալիքը կայ ու կը մնայ տակաւին :

Բանակցութիւնները որ եւ է արդիւնքի չեն յանգած : Գործատիրական ճակատը կը հաւանի չաբաթական 40 ժամ աշխատանքի ծրագիրը գործադրել տարւոյն վերջը միայն : Ընդհակառակն աշխատաւորական ճակատը որ եւ է

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»

(ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ)

— • —

Ինչպիսի՞ պահանջներ են դրվում ուսանողների առաջ։

Ուսանողների առաջ դրվում են բազմաթիվ պահանջներ։ Նրանք պետք է ոչ միայն լավ սովորեն, այլև ակտիվ մասնակցություն ունենան համալսարանի կյանքին։ Ուսանողը պետք է լինի կազմակերպված, կարողանա ճիշտ օգտագործել իր ժամանակը։ Նա պետք է ունենա հետաքրքրություններ, զարգացնի իր ստեղծագործական կարողությունները։ Ուսանողը պետք է ունենա ինքնուրույն մտածելակերպ, կարողանա վերլուծել երևույթները, գտնել դրանց պատճառները։ Ուսանողը պետք է ունենա նաև քաղաքական հասունություն, հետևի երկրի և աշխարհի կյանքին։

Ինչպիսի՞ դեր է խաղում համալսարանում գիտական աշխատանքը։

Գիտական աշխատանքը համալսարանում խաղում է կարևոր դեր։ Ուսանողները մասնակցում են գիտական խմբակների աշխատանքներին, կատարում են գիտական հետազոտություններ, գրում են գիտական աշխատություններ։ Գիտական աշխատանքը օգնում է ուսանողներին խորացնել իրենց գիտելիքները, զարգացնել իրենց կարողությունները, պատրաստվել ապագա գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի։

Ինչպիսի՞ հեռանկարներ են բացվում համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ։

Համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ բացվում են լայն հեռանկարներ։ Նրանք կարող են աշխատել գիտական հաստատություններում, դասավանդել բուհերում և դպրոցներում, աշխատել պետական մարմիններում, ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններում և սովխոզներում։ Նրանք կարող են զբաղեցնել պատասխանատու պաշտոններ, դառնալ մասնագետներ տարբեր ոլորտներում։ Համալսարանն ավարտած ուսանողները մեծ պահանջարկ ունեն հանրապետության տնտեսության և մշակույթի բոլոր ոլորտներում։

Ինչպիսի՞ պայմաններ են ստեղծված ուսանողների համար։

Ուսանողների համար ստեղծված են լավ պայմաններ։ Նրանք ստանում են կրթաթոշակ, օգտվում են հանգստյան տների, առողջարանների ծառայություններից։ Ուսանողների համար կառուցվում են հարմարավետ հանրակացարաններ, ստեղծվում են սպորտային հրապարակներ և մարզադահլիճներ։ Ուսանողները կարող են մասնակցել տարբեր մրցումների, ճամփորդությունների, զբաղվել սիրելի սպորտաձևերով։

Ինչպիսի՞ դեր է խաղում համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը։

Համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը կազմակերպում և ղեկավարում է ուսանողների քաղաքական դաստիարակության աշխատանքը։ Կուսակցական կազմակերպությունը օգնում է ուսանողներին ուսումնասիրել մարքսիզմ-լենինիզմը, ձևավորել նրանց աշխարհայացքը, դաստիարակել նրանց կոմունիստական ոգով։ Կուսակցական կազմակերպությունը հետևում է, որ ուսանողները ակտիվ մասնակցություն ունենան համալսարանի կյանքին, լավ սովորեն և պատրաստվեն ապագա աշխատանքին։

Ինչպիսի՞ հեռանկարներ են բացվում համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ։

Համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ բացվում են լայն հեռանկարներ։ Նրանք կարող են աշխատել գիտական հաստատություններում, դասավանդել բուհերում և դպրոցներում, աշխատել պետական մարմիններում, ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններում և սովխոզներում։ Նրանք կարող են զբաղեցնել պատասխանատու պաշտոններ, դառնալ մասնագետներ տարբեր ոլորտներում։ Համալսարանն ավարտած ուսանողները մեծ պահանջարկ ունեն հանրապետության տնտեսության և մշակույթի բոլոր ոլորտներում։

Ինչպիսի՞ պայմաններ են ստեղծված ուսանողների համար։

Ուսանողների համար ստեղծված են լավ պայմաններ։ Նրանք ստանում են կրթաթոշակ, օգտվում են հանգստյան տների, առողջարանների ծառայություններից։ Ուսանողների համար կառուցվում են հարմարավետ հանրակացարաններ, ստեղծվում են սպորտային հրապարակներ և մարզադահլիճներ։ Ուսանողները կարող են մասնակցել տարբեր մրցումների, ճամփորդությունների, զբաղվել սիրելի սպորտաձևերով։

Ինչպիսի՞ դեր է խաղում համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը։

Համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը կազմակերպում և ղեկավարում է ուսանողների քաղաքական դաստիարակության աշխատանքը։ Կուսակցական կազմակերպությունը օգնում է ուսանողներին ուսումնասիրել մարքսիզմ-լենինիզմը, ձևավորել նրանց աշխարհայացքը, դաստիարակել նրանց կոմունիստական ոգով։ Կուսակցական կազմակերպությունը հետևում է, որ ուսանողները ակտիվ մասնակցություն ունենան համալսարանի կյանքին, լավ սովորեն և պատրաստվեն ապագա աշխատանքին։

— • —

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ ԱՌԱՋԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հանրապետության կոոպերատիվ կազմակերպությունների համար պատրաստվող մասնագետների հիմնական մասը ստանում է Հայաստանի կոոպերատիվ համալսարանը։ Այն ունի հարուստ պատմություն։ Ավելի քան 30 տարի է, ինչ այն հաջողությամբ կատարում է իր առաքելությունը։ Համալսարանի շրջանավարտները մեծ մասամբ աշխատում են հանրապետության կոոպերատիվ կազմակերպություններում, ինչպես նաև կոոպերատիվ տեխնիկումներում։

Համալսարանի ուսանողների մեծ մասը աշխատավոր երիտասարդներ են, որոնք ուսումը համատեղում են աշխատանքի հետ։ Նրանք ունեն ուսման ընդունելության առանձնահատուկ կարգ։ Ուսանողների մեծ մասը ներկայացնում է կոոպերատիվ կազմակերպությունների ղեկավարներ, հաշվապահներ, ապրանքագետներ, առևտրականներ։ Նրանք ունեն հարուստ գործնական փորձ, որը մեծ օգնություն է ցուցաբերում նրանց ուսումնական աշխատանքում։

Համալսարանում կան ինը ամբիոններ, որոնք ապահովում են ուսանողների գիտելիքների բարձր մակարդակը։ Ամբիոնների մեծ մասը ղեկավարում են գիտությունների թեկնածուներ, դոցենտներ։ Ուսումնական գործընթացում մեծ տեղ է հատկացված գործնական պարապմունքներին, ինչպես նաև արտադրական պրակտիկային։ Ուսանողները պրակտիկան անցնում են կոոպերատիվ կազմակերպություններում, որտեղ նրանք ձեռք են բերում անհրաժեշտ հմտություններ։

Համալսարանում ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ուսումնական մասի վարիչ ընկ. Ա. Ա. Ալեքսանյանը։

— Մեր համալսարանում, — ասում է նա, — ուսումնական աշխատանքը կազմակերպված է այնպես, որ ուսանողները կարողանան ուսումը համատեղել աշխատանքի հետ։ Ուսումնական տարին բաժանված է երկու կիսամյակների։ Ամեն կիսամյակի վերջում ուսանողները հանձնում են քննություններ և ստանում են ուսումնական արձակուրդ։ Ուսումնական տարվա ընթացքում ուսանողները կատարում են նաև կուրսային աշխատանքներ։ Ուսումնական տարվա վերջում նրանք հանձնում են պետական քննություններ։

Համալսարանում ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ուսումնական մասի վարիչ ընկ. Ա. Ա. Ալեքսանյանը։

— Մեր համալսարանում, — ասում է նա, — ուսումնական աշխատանքը կազմակերպված է այնպես, որ ուսանողները կարողանան ուսումը համատեղել աշխատանքի հետ։ Ուսումնական տարին բաժանված է երկու կիսամյակների։ Ամեն կիսամյակի վերջում ուսանողները հանձնում են քննություններ և ստանում են ուսումնական արձակուրդ։ Ուսումնական տարվա ընթացքում ուսանողները կատարում են նաև կուրսային աշխատանքներ։ Ուսումնական տարվա վերջում նրանք հանձնում են պետական քննություններ։

ԲԱՑԻ ՄԱՐՏԻ ՀԱՄԱՐ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-ԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՎԱՔՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»

(ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ)

— • —

Ինչպիսի՞ պահանջներ են դրվում ուսանողների առաջ։

Ուսանողների առաջ դրվում են բազմաթիվ պահանջներ։ Նրանք պետք է ոչ միայն լավ սովորեն, այլև ակտիվ մասնակցություն ունենան համալսարանի կյանքին։ Ուսանողը պետք է լինի կազմակերպված, կարողանա ճիշտ օգտագործել իր ժամանակը։ Նա պետք է ունենա հետաքրքրություններ, զարգացնի իր ստեղծագործական կարողությունները։ Ուսանողը պետք է ունենա ինքնուրույն մտածելակերպ, կարողանա վերլուծել երևույթները, գտնել դրանց պատճառները։ Ուսանողը պետք է ունենա նաև քաղաքական հասունություն, հետևի երկրի և աշխարհի կյանքին։

Ինչպիսի՞ դեր է խաղում համալսարանում գիտական աշխատանքը։

Գիտական աշխատանքը համալսարանում խաղում է կարևոր դեր։ Ուսանողները մասնակցում են գիտական խմբակների աշխատանքներին, կատարում են գիտական հետազոտություններ, գրում են գիտական աշխատություններ։ Գիտական աշխատանքը օգնում է ուսանողներին խորացնել իրենց գիտելիքները, զարգացնել իրենց կարողությունները, պատրաստվել ապագա գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի։

Ինչպիսի՞ հեռանկարներ են բացվում համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ։

Համալսարանն ավարտած ուսանողների առաջ բացվում են լայն հեռանկարներ։ Նրանք կարող են աշխատել գիտական հաստատություններում, դասավանդել բուհերում և դպրոցներում, աշխատել պետական մարմիններում, ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններում և սովխոզներում։ Նրանք կարող են զբաղեցնել պատասխանատու պաշտոններ, դառնալ մասնագետներ տարբեր ոլորտներում։ Համալսարանն ավարտած ուսանողները մեծ պահանջարկ ունեն հանրապետության տնտեսության և մշակույթի բոլոր ոլորտներում։

Ինչպիսի՞ պայմաններ են ստեղծված ուսանողների համար։

Ուսանողների համար ստեղծված են լավ պայմաններ։ Նրանք ստանում են կրթաթոշակ, օգտվում են հանգստյան տների, առողջարանների ծառայություններից։ Ուսանողների համար կառուցվում են հարմարավետ հանրակացարաններ, ստեղծվում են սպորտային հրապարակներ և մարզադահլիճներ։ Ուսանողները կարող են մասնակցել տարբեր մրցումների, ճամփորդությունների, զբաղվել սիրելի սպորտաձևերով։

Ինչպիսի՞ դեր է խաղում համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը։

Համալսարանում կուսակցական կազմակերպությունը կազմակերպում և ղեկավարում է ուսանողների քաղաքական դաստիարակության աշխատանքը։ Կուսակցական կազմակերպությունը օգնում է ուսանողներին ուսումնասիրել մարքսիզմ-լենինիզմը, ձևավորել նրանց աշխարհայացքը, դաստիարակել նրանց կոմունիստական ոգով։ Կուսակցական կազմակերպությունը հետևում է, որ ուսանողները ակտիվ մասնակցություն ունենան համալսարանի կյանքին, լավ սովորեն և պատրաստվեն ապագա աշխատանքին։

— • —

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ ԱՌԱՋԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հանրապետության կոոպերատիվ կազմակերպությունների համար պատրաստվող մասնագետների հիմնական մասը ստանում է Հայաստանի կոոպերատիվ համալսարանը։ Այն ունի հարուստ պատմություն։ Ավելի քան 30 տարի է, ինչ այն հաջողությամբ կատարում է իր առաքելությունը։ Համալսարանի շրջանավարտները մեծ մասամբ աշխատում են հանրապետության կոոպերատիվ կազմակերպություններում, ինչպես նաև կոոպերատիվ տեխնիկումներում։

Համալսարանի ուսանողների մեծ մասը աշխատավոր երիտասարդներ են, որոնք ուսումը համատեղում են աշխատանքի հետ։ Նրանք ունեն ուսման ընդունելության առանձնահատուկ կարգ։ Ուսանողների մեծ մասը ներկայացնում է կոոպերատիվ կազմակերպությունների ղեկավարներ, հաշվապահներ, ապրանքագետներ, առևտրականներ։ Նրանք ունեն հարուստ գործնական փորձ, որը մեծ օգնություն է ցուցաբերում նրանց ուսումնական աշխատանքում։

Համալսարանում կան ինը ամբիոններ, որոնք ապահովում են ուսանողների գիտելիքների բարձր մակարդակը։ Ամբիոնների մեծ մասը ղեկավարում են գիտությունների թեկնածուներ, դոցենտներ։ Ուսումնական գործընթացում մեծ տեղ է հատկացված գործնական պարապմունքներին, ինչպես նաև արտադրական պրակտիկային։ Ուսանողները պրակտիկան անցնում են կոոպերատիվ կազմակերպություններում, որտեղ նրանք ձեռք են բերում անհրաժեշտ հմտություններ։

Համալսարանում ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ուսումնական մասի վարիչ ընկ. Ա. Ա. Ալեքսանյանը։

— Մեր համալսարանում, — ասում է նա, — ուսումնական աշխատանքը կազմակերպված է այնպես, որ ուսանողները կարողանան ուսումը համատեղել աշխատանքի հետ։ Ուսումնական տարին բաժանված է երկու կիսամյակների։ Ամեն կիսամյակի վերջում ուսանողները հանձնում են քննություններ և ստանում են ուսումնական արձակուրդ։ Ուսումնական տարվա ընթացքում ուսանողները կատարում են նաև կուրսային աշխատանքներ։ Ուսումնական տարվա վերջում նրանք հանձնում են պետական քննություններ։

ՉՈՐՔՕՐՅԱ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԻՔ)

»»» o ««««

Մարտիկը 15—16 տարեկան հլիկ, համեստ էր ընկ՝ հա՛ւ ... Ես ու նա մեծ ենք իրար հետ, մեր միջեւ ոչ մի գաղտնիք չկայ, մեր ամբողջ կեանքը անցել է միասին, ամեն ինչ կիսել ենք իրար հետ, ես նրան սովորեցրել եմ կարդալ ու գրել, նա ինձ սովորեցրել է ձիավարել ... Մենք ապրում էինք Ղարաբաղի մի գիւղում, ես ու նա ծնուել ենք այդ գիւղում, մեր ծնողները ևս այդ գիւղում են ծնուել ... Մեր գիւղը շրջապատուած է անտառներով, անտառներում ապրում են վայրի գազաններ, որոնք յաճախ են գալիս գիւղ ... Մի անգամ, երբ ես ու նա անտառում էինք, մեզ վրայ յարձակուեց մի գայլ, ես ու նա ուզում էինք փախչել, բայց գայլը մեզ հասաւ, ես ինձ կորցրի, ուզում էի ինքս ինձ սպանել, բայց նա ինձ թոյլ չտուեց, ասաց՝ ես ու դու միասին ենք ապրելու, միասին ենք մեռնելու ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ամբողջ կեանքում միասին լինել ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ամուսնանալ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ թոռներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաների երեխաներ ... Ես ու նա միասին ենք ուզում ունենալ ծոռների երեխա

պիջոամ չընդունիր: Նոյնիսկ կը սպառնայ ընդհանուր գործադուլ յայտարարել բովանդակ Ֆրանսայի մէջ :

Վարչապետ Շոթան իր մօտ հրաւիրեց երկու ճակատներու ներկայացուցիչները, վերջնական համաձայնութեան գալու համար՝ տակաւին սպառնալիքը չգործադրուած :

Արեւմտահայերէն ասևձախիւն դասը

»»»» o ««««

Հալէպէն կը հեռագրեն թէ Սուրիոյ եւ Լիբանանի մարզպան կոմս տը Մարթէլ, ընկերակցութեամբ Սուրիոյ կառավարութեան պետին, Ձէմալ Մարտամի, Թուրքիոյ վրայով Հալէպ հասան եւ կարգ մը յայտարարութիւններ ըրին: Ձէմալ Մարտամ ըսաւ թէ Փարիզ մեկնած էր պաշտպանելու համար արաբական սանճաքին դատը եւ կը վերադառնայ իր առաքելութեան մէջ յաջողած :

Ցետոյ պատասխանելով այն ամբաստանութիւններուն թէ Ձէմալ Մարտամ գրժած է ազգայնական կուսակցութեան հանգանակը, Սուրիոյ կառավարութեան պետը յայտարարեց թէ կատարելապէս համերաշխ կը մնայ ազգայնական ճակատին հետ :

« Թան »ի թղթակիցը կը գրէ թէ բազմաթիւ երեսփոխաններ հանրագրութիւն մը պատրաստելով ստորագրութիւն կը հաւաքեն, արտակարգ նիստի հրաւիրելու համար խորհրդարանը, որպէսզի քննութեան ենթարկուի ժընեւի համաձայնութիւնը Ալեքսանդրէթի Սանճաքին մասին :

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՋՕՐ. ՊԼՈՄՊՒՐԿ, Գերմանիոյ պատերազմական նախարարը, Պուտափեշթ գնաց :

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Իրաքի արտաքին նախարարը Իրանի մայրաքաղաքը հրաւիրուեցաւ, խորհրդակցելու համար Իրանի եւ Իրաքի սահմանային խնդիրներու մասին :

ԳԱՀԻՐԷՆ կը հեռագրեն թէ Թուրքեւիրաքեան բանակցութիւնները ոչ մէկ կապ ունին «ասիական դաշինք»ին հետ, դէթ առայժմ, նկատելով որ երկու երկիրներն ալ ներկայիս զբաղած են ներքին ապստամբութիւններու զբսպումով :

ՔՐՏԱԿԱՆ ապստամբութեան մասին խօսելով, «Թան»ի թղթակիցը կը գրէ թէ Քիւրտերը վար ձգած են զրաքան 5 օդանաւեր :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ երկաթուղիներու վարչութիւնը, պղտճէի բացը գոցելու համար, առ այժմ, 5 սանթիմ աւելցուց բոլոր կարգի գիները իւրաքանչիւր քիլոմեթրի վրայ :

Դաշտապատրաստվիդէս

Նախաձեռնութեամբ Ն. Տ. տը Քօնսօլասիոնի Հ. Կ. Խաչի անդամուհիներու

եւ հովանաւորութեամբ ՍԷՆ ԺԷռօմի ենթամասնաճիւղին

ցեղի կ'ունենայ 4 յուլիս կիրակի ամբողջ օրը, ՊԱՐ ՇԱՄՒԷԹրի պարտէզին մէջ

(Շաթօ կոնպլէր չի հասած, ֆարորակաւքի գծին վրայ):

Բանախօսութիւն, արեւելեան եւ եւրոպական պարեր, գաւեշտ, նուագ եւն.

փափաքողները կրնան առաւօտէն գալ իրենց ծաղերով

Մուտք եւ վիճակախաղ 2 ֆր.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

4 յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը 9

ԼԱ ՄՈՒՆԻ դաշտին մէջ

ուրախ ժամանց, ընտանեկան մթնոլորտ,

ճոխ պիֆէ, երթուզարձի տոմս 4 ֆր.

Անձրեւի պարագային կը յետաձգուի:

ՔԷՄԱՆՋԻՍՏ ՌՈՒԲԻՆԻ նուագահանդէսը, ընկերակցութեամբ ՏԻԿԻՆ ՌՈՒԲԻՆԻ, տեղի կ'ունենայ 4 Յուլիս ժամը 2·30ին, *Սալ ոտ Ֆէթ* (Քրուա Ռուժ, Կրբնոպլը):

Մուտք՝ 5 եւ 7 ֆրանք:

ԾԱԽՈՒ Է *Պէվիւի մէջ նպարավաճառի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով: Պայ 6 տարի: Տարեկան վարձք 2250 ֆր. չարժով. միասին: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Café Harem, 30, rue de Trévise (9·) *Հեռաձօն* Taitbout 40-68.

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ

Հ· Ց· Դ· Մատենադարանէն, նպաստաւոր պայմաններով, կը վաճառուին հետեւեալ գիրքերը·—

Մ· ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ՝ Հ· Ց· Դ· Պատմութիւն I հատ·	30	ֆրանք
» Հայկական չարժման նախապատմութիւն I և II հատ· միասին	20	»
» Բողոքը նորագոյն պատմութեան մէջ I հատ·	10	»
» Համաժողովրդական բանակ	3	»
» Աւգուստ Բեբել	3	»
ԶՈՄԲԱՐՏ՝ Սոցիալիզմը եւ Սօց· չարժումը 19րդ դարում	5	»
Ե· ՖՐԱՆԿԵԱՆ՝ մեր փիլիսոփայական Աչխարհայեացքը	12	»
Ն· ՀԱՆԴՈՑՑ՝ Մտածումներ Հ· Ց· Դաշնակցութեան մասին	4	»
ԼԷՎԻՆՍԿԻ (Թարգ·Կ·Ս·) Ընկ· Մէյազդ· եւ ձնչ· ժողովուրդները	4	»
ԴՈՒՄԱՆ՝ Նախագիծ ժողովրդ· ինքնապաշտպանութեան	2	»
Գ· ԳԻԶԱԼԵԱՆ՝ Հայ քաղաք· մտքի զարգ· եւ Հ· Ց· Դ·ը	5	»
ԶԷՑՈՒՆՑԻ՝ Զէյթունի անցեալէն եւ ներկայէն	4	»
ՊՐԱԿ· ՈՒՍ· ՄԻՈՒԹ· Փետրուարի 18	4	»
Լ· ՊԼՈՒՄ (Թարգ· Լ· Զ·) Պոլչեւիզմը եւ ընկերվարութիւնը	2	»
ՍԻՄԱՆԹՕ՝ Հայորդիները	2	»
ՔՐ· ՄԻՔԱՑԷԼԵԱՆ՝ Ցեղափոխականի մտքերը	4	»
Դ· ԲՐԱՆԴԷՍ՝ Հայաստանը եւ Եւրոպան	1	»
Հ·Ց·Դ·(Հրատ·)Ցեղափոխականներ (Վ·Գօլօչեան եւ Ց· Ապրիլպասեան)	2	»
Հ· Ց· Դ· (Հրատ·) Եւրոպացիներէ կարծիքը Հայկ· Դատի մասին	3	»
ՄԱՐ՝ Թուրքական բանտերը	2	»
Վ· ԱՐԱՐԱՏՍԿԻ՝ Քաղաքական կուսակց· Ռուսաստանում	2	»
ՖՐԻՏ· ԷՆԳԵԼՍ՝ Գիտական Սօցիալիզմ	2	»
Ա· Զ·՝ Մեծ առաւօտը	1	»
ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԻ ՏԱՂԵՐԸ	1	ֆր·
ՀԵՐՈՍԸ	1	»
ԱՊՍՏԱՄԲ ՍՊՈՒՈՒՆԸ	1	»
ԱՅՈՒՀԻՆԵՐԻՆ	1	»
ԱՉԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԵՐ	1	»
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ	2	»
ՈՒՂԵՑՈՑՑ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ	1	»
ԹԱԼԷԱՏԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՆՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ	7	»

Ապսպրանքները կանխիկ, *փոստի ծախք չկայ:*

Փառքդ

Հ. Ց. Դ.

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆԻ « Արծիւ » ենթակոմիտէի ընկերահամակրական դասախօսութիւնը, այս Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Ակումբին մէջ :

Կը խօսի՝ ՂԵՒՈՆԴ ՄԵԼՈՑԵԱՆ

Նիւթ՝ Հ· Ց· Դ· Հայդուկային կռիւները :

Դիւան

ՍԷՆ ԱՆԹՈՒԱՆի (Մարսէյլ) «ընկեր կարօ» ենթակոմիտէի ընդհ· ընկերական ժողովը 2 Յուլիս, ուրբաթ երեկոյեան ժամը 6ին, Լա վիսթ սովորական ֆաւաքատեղին, կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՑԼԻ «իշխան» խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները, 4 Յուլիս, կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին:

ՊՕՄՈՆի (Մարսէյլ) Ջաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ· ընկերական ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական ֆաւաքատեղին:

Կարեւոր օրակարգ, ջեկոյց ներկայացուցչական ժողովի: Ներկայանալ անդամատետրով:

ՊՈՒՎՕՒԱՐ ՕՏՏՕի վառմեան ենթակոմիտէի ընդհ· ընկերական ժողովը 4 Յուլիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 2ին:

Կարեւոր օրակարգ: Ջեկոյց ներկայացչական ժողովի, ներկայանալ անդամատետրերով:

ՍԷՆ-ՇԱՄՕՆի վարուժան խումբին ընկերական ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին. ծանօթ վայրը:

ՍԷՆ-ԼՈՒԻի Ալկունի ենթակոմիտէի ընդհ· անդամական ժողովը այսօր ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր Ակումբին մէջ:

Կարեւոր օրակարգ: Ներկայանալ անդամատետրով.

Դիւանատրտնանդէս

կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· «ՄԿՐՏԻՉ ԵՕԹՆԵՂԱՅՐԱՆ» խումբին կողմէ

Հովանաւորութեամբ Հ· Ց· Դ· «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

Ռօպէնսօնի Grand Arbre Maison Figuute*ի օգաստն պարտէզը*

(Անձրեւի պարագային ընդարձակ սրահ)·

Կը նախագահէ ԸՆԿ· ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ

Կը խօսին ընկերներ

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ եւ ՏՔԲ. ՔԻՒՔԻՒԿԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին օրիորդներ Հ· ԽԱՉԱՉԵԱՆ (կովկասեան պար) Հ· ԿՆԵԱՉԵԱՆ (երգ) Մ· ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), կը նուագէ Թառիստ Գարեգին:

Եւրոպական պար ղեկավարութեամբ Carie Cantih նուագախումբին

պիւֆէ Դիւրամատչելի գիներով

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ· ՄԻՋ·— փորթ տ'օրլեանէն առնել 128 թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թերմինիւս:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած

ՎԱԼԱՆՍԻ Հ· Յ· Դ· ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

3 Յուլիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին պետական թատերասրահին մէջ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ՇՈՒԱՐՃ ՄԻՒՍՓԵԱՆ

Նիւթ՝ 1· Ինչ կ'պնցնի կը դառնայ ցեղասիրդային Միութեան եւ Հայաստանի մէջ: 2· Դաղութները եւ իրենց հոգերը:

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, մեներգ, նուագ :

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· ՎԱԼԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8

ՍԷՆ ԲԷՐԻ անտառին մէջ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. ՇՈՒԱՐՃ ՄԻՒՍՓԵԱՆ

Նիւթ՝ ԽԱՆԱՍԱՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻՆ ԻՄԱՍՏԸ

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, մեներգ, նուագ

Ծախքերու մասնակցութեան համար 1 ֆր.

ՀԱՂ· ՄԻՋ·— Champs de Marsէն ֆանրակառքը կը բանի ժամը անգամ մը, երթուդարձ 2 ֆր.·

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀՕԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

—•—

Շաւիլի եւ Հրէական եկեղեցական վարչութիւնը իգիտութիւն ազգայիններու կը ծանուցանէ թէ կիրակի, 4 Յուլիս, Վարդավառի տօնին առթիւ, գաղութին Հոգեւոր Հովիւ Տ. Համազասպ վրդ. Պաղտասարեան հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել եւ քարոզել:

Այս առթիւ Ս. Լուսաւորիչ Մատրան քարերարներէն Ադրիան ապրեցի Պ. Գաբրիէլ Փափազեանի նուիրած Ս. Պատարագի ծանրագին զգեստին օրհնութիւնը կը կատարուի Հոգեհանգիստ կը կատարուի Պ. Փափազեանի գերդաստանի նոյնեցեալներու յիշատակին:

Պ. Թէչէճեան եւ իր խումբը պիտի երգեն Կոմիտասի բազմաձայն պատարագը: Սկիզբը ժամերգութեան ժամը 9ին, Ս. Պատարագ 10.30ին:

Ց. Կ. ԽԱՉի Պանիէօ-Քաշանի Մասնաճիւղի վիճակախաղէն շահած են հետեւեալ թիւները.—

1, 64, 179, 286, 266, 297, 27 255, 241, 59, 196, 90, 230, 20, 203, 280, 66, 251, 151, 208:

Իրերը ստանալու համար դիմել՝ A. Kontchégulian, 43, Rue Mme Curie, Bagneux, (Seine).

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՍԷՆ-ԺԷՒոյի (Մարսէյլ) Ֆ. Կ. Խաչի Մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է 200 ֆր. Պ. Մաքսուտ կտաւճեանէ իր կնոջ տիկ. ԿԻՒԼԻՒՋԱՐ ԿՏԱՒՃԵԱՆի մահուան առթիւ:

ՆԱՒԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՎԻԼ, Մ· Ս·—50: Կարգադրեցինք:
ՓԱՐԻԶ (2), Տիար· 50:
ՍԷՆ ՄՈՐԻՍ, Ֆաբչ·— 50:
ՖՈՆԹԷՆ, Վ· Փափ·— 140:
ԿԱՐՏԱՆ, Ա· Ա·— 175:
ՓԻՒԺԻ ՍԻՒՌ ԱՐԺԱՆ, Կիր·— 70
ՔԱԼՎԱՏՈՍ, Ա· Ա·— 35:
ԼԻՈՆ, Գործ·— 775:
ՄԱՐՍԷՑԼ, Գործ·— 800:
ՓԱՐԻԶ (8), Շ· Ս·— 70:
ՄԱԼՎՈՒԱԶԷՆ, Շ· Բ·— 70:
ՆԻՍ, Իշխ· Ա·— 35:
ՊԵԼՖՈՒ, Պ· Տ·— 140:
ՎԻԷՆ, Մկր·— 140:
ԼԻՈՆ, Ե· Փափ·— 140:
ՊՈՒՎՕՒԱՐ ՕՏՏՕ, Գործ·— 530:
ՓԱՐԻԶ (8), Տիկին Բ·— 70:
ՕՐԼԷԱՆ, Ռ· Մաս·— 70:
ԼՍ. ՍԻՕՔԱ, Գործ·— 98.75:
ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆ, Համ·— 71:
19 — 29 յունիս
ՊՕՄՈՆ, Գործ·— 206:
ՍԷՆ ԺԷՐՎԷ, Իշխ· Ա·— 35:
ՎԻԷՆ, Ն· Ի·— 350:
ՔԱՆ, Օր· Ան·— 35:
ՖՈՆԹԷՆ, Համ·— 100:
ՏԷՍԻՆ, Գործ·— 400:
ՎԷՐՏԷՕՆ, Քըր·— 280:
ԱՆԻԷՒ, Տիկ· Եկաւ·— 100:
ՎԻԷՆ, Մուք·— 140:
ԼԻՈՆ, Պ· Պաղտ·— 50:

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆի ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafeyette, angle Gasibald

ՎԻՃԱԿԱԽԱՂ

Ց. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին

8, rue Bossuet բարեգործականի տան մէջ

Տոմսեր ունեցող անդամուհիներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով ամէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թորոսեանի, 26, Rue d'Enghien, Paris (2):

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԻ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՔՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Ֆաւաւօտները ժամադրութեամբ:

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԻ ՓՈՆԱԴՈՒԹԻԻՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ,

դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախէ՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնէ՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՄՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ· ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն լեղուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիօնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւախօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թելեֆօն Montmartre 69—70

ՈՐՇԱՌՈՒԹԻՒՆ.—Մասնաճիւղիս բազմաթիւ կարեւոր նուէրներ իրաքանչիւր հագուստ համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄՍՈՒՈՒՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեա 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզիի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատ կ գեղնիկ մուշտակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մուշտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիլպօլեանի արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժզդութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վճարմեայ բաժանորդագրուի ցառաջին Օգոստոսի համար վերադիչեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կտրօնը, Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուննաժ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

ՊԱՏԱՐԱԳ

—•—

Նախամեծար Տարօն Տէրոյեանի Հայր. Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղին, այս կիրակի, Վարդավառի տօնին առթիւ տեղի կ'ունենայ Պատարագ-Հոգեհանգիստ Պուլվար Օտտօի եկեղեցին մէջ ի յիշատակ Տարօնի նահատակներուն եւ վերջերս մեռած հայր. Խաչիկ Դաւիթեանի:

Կը հրաւիրուին հայրենակիցները, Միութիւնները եւ կազմակերպութիւնները:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՌՈՒՍ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

(52 rue Regnault, Paris 13) *կը ծանուցանէ թէ Միջազգային Ցուցահանդէսի միջոցին վարձու կուտայ իր հանրակացարանին մէջ, մէկ հոգիի համար մէկ անկողին հետեւեալ պայմաններով.—*

1 օրուան համար	10 ֆր.
Շաբաթը	60 ֆր.
Երկու շաբաթը	110 ֆր.

Կը տրուի նաեւ աժան ճաշ 4.50 ֆրանք: ձաշարանի տնօրէն Եաւերնէֆ

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԻՔԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
3
ՅՈՒԼԻՍ
SAMEDI
3 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3463

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՅ ՁԵՄԱՐԱՆ

»»»» o ««««

Յունիս 20ին վիրակի օր Պէյրութի մէջ տեղի ունեցած է Հայ Ձեմարանին տարեվերջի հանդէսը: Ներկայ եղած են աշակերտներու ծնողները եւ Համազգայինի անդամներն ու համակիրները :

Ձեմարանի տեսուչ Լեւոն Շանթ կարդացած է Հայ Ձեմարանի 8րդ տարեշրջանի մանրամասն տեղեկագիրը, խնամքով պատրաստուած, ներկայացնելով աշակերտութեան վիճակագրութիւնը, ընդունակութեան եւ կանոնաւորութեան պատիկերը, ուսուցիչները, ուսումնական ծրագրին մէջ մտցուած բարեփոխումները, ձեմարանի եմտացոյցը եւ այս տարուան նոր չրջանաւարտները:

« Հուսկ բանիւ»ը խօսած է Ն. Աղբալեան, յանձնարարելով չրջանաւարտներուն նուիրուիլ հանրային գործին, հետապնդել ազգային իտէալը եւ այդպէսով արդարացնել Ձեմարանին վրայ դրուած յոյսերը:

Ահա՛ գործ մը, որ ջերմ գնահատանքի եւ անկեղծ չնորհաւորութեան արժանի է:

1928 մայիս 28ին էր որ Գահիրէի մէջ խումբ մը հայրենասէր մտաւորականներ, գլխաւորութեամբ համակրելի բժիշկ Համօ Օհանջանեանի, հիմը դրին «Համազգային»ին, իրրեւ դրամագլուխ ունենալով իրենց հասատատ հաւատքն ու անվհատ կամքը: Իրենց նպատակն էր՝ մտաւոր սնունդ հայթայթել հայ ժողովուրդին՝ հիմնելով կրթական հաստատութիւններ եւ հրատարակելով դասագրքեր եւ օգտակար երկեր:

Մեծ յանդգնութիւն էր ճամբայ ելլել այսքան լայն ծրագրով մը, երբ գիտէին թէ՝ իրենց եռեւ չունին ջոջ դրամատէրներ, հարուստ ազգայիններ, մեծ կտակարարներ, որոնք դրամ տրամադրէին՝ այդ ծրագրի իրագործման համար :

Բայց անոնք վստահ էին թէ իրենց հետ է հայ ժողովուրդը , խոնարհ, աշխատասէր եւ հայրենասէր զանգուածը, որ ընդունակ է հրաշքներ գործելու :

Ու սխալած չէին :

« Համազգային »ը առաջին օրերէն իսկ ծրագիր յղացաւ հայկական մշակոյթի վառարան մը հիմնել հայաչատ կեդրոնի մը մէջ: Ու խօսքէն անմիջապէս գործի անցնելով, Պէյրութի մէջ հիմը դրաւ « Հայ Ձեմարան »ին, որ 1928 – 29 բոլորեց իր առաջին տարեշրջանը համեստ պայմաններու մէջ, առանց յախտուն եւ անհաշիւ ձեռնարկներու :

Ձեմարանի գլխի յանձնուեցաւ երկու արժանաւոր հայ մտաւորականներու, Լեւոն Շանթի եւ Նիկոլ Աղբալեանի, որոնք իրրեւ փորձառու եւ հմուտ կրթական մշակներ, իրենց ամբողջ հոգիով փարեցան գործին, ու չնորհիւ իրենց լուրջ եւ անվհատ աշխատանքին, յաջողեցան հաստատ հիմերու վրայ դնել իրենց վստահուած այդ հաստատութիւնը :

Պէյրութը Մերձաւոր Արեւելքի մէջ բացառիկ դիրք մը կը գրաւէ իրրեւ կրթութեան եւ լուսաւորութեան ոստան մը: Դեռ պատերազմէն առաջ հոն հաստատուած էին ամերիկեան եւ ֆրանսական բժշկական համալսարաններ եւ քոլէժներ, որոնք Թուրքիոյ, Սուրիոյ, Իրաքի, Պաղեստինի, նոյնիսկ Եգիպտոսի կը հայթայթէին բժիշկներ ու կրթական մշակներ:

Մեծ է թիւը մեր հայրենակիցներուն, որոնք 1914էն առաջ Անատոլուի եւ Կիլիկիոյ զանազան քաղաքներէն կը փութային Լիբանանի այսօրուան մայրաքաղաքը, բժշկութիւն ուսանելու եւ իբր ուսուցիչ պատրաստուելու համար: Պէյրութի ուսանողութիւնը այն ժամանակ միշտ հայրենասիրական առողջ զգացումներով տոգորուած է, բոլորուելով ազատագրական չարժման վարիչ կազմակերպութեան շուրջ: Ու ասիկա այն օրերուն, երբ համիտեան բռնակալութիւնը պարտադրած էր գաղտնի գործել :

Այսօր ալ Պէյրութը կը մնայ միջազգային կրթական ոստան մը, ուր կ'ապրին տասնեակ թիւով Հայեր եւ « Համազգային»ը իզուր չէ որ այդ քաղաքն էր ընտրած՝ իր անդրանիկ Ձեմարանին համար:

Այսօր ահա Ձեմարանը բոլորած է արդէն իր ութերորդ տարեշրջանը, հայ ժողովուրդին տալով նոր մտաւորական ուժեր: Ասկէ առաջ տուած էր 17 շրջանաւարտներ: Ի պատիւ Ձեմարանի զոյգ վարիչներուն, պէտք է ըսել թէ շրջանաւարտները մեծ մասամբ ընդգրկած են ուսուցչական ասպարէզը եւ ներկայիս կը պաշտօնավարեն Սուրիոյ եւ Լիբանանի հայ դպրոցներուն մէջ :

Առաջին տարիներուն Ձեմարանը ունէր 65 երկսեռ աշակերտ: Այդ թիւը այժմ բարձրացած է 105ի, բաժնուած 8 դասարաններու մէջ :

Ուրեմն, յստակ բայց յամառ ու հաստատ քայլերով կը յառաջադիմէ Ձեմարանը, մեզի խոստանալով աւելի փայլուն ապագայ: Տեսչութեան տեղեկագիրը կը յայտնէ թէ դպրոցին եմտացոյցը լիուլի դոցուած է այս տարի: Ուրախալի է այս երեւոյթը եւ ապացոյց մը՝ թէ հետզհետէ կ'աւելնայ հետաքրքրութիւնը այս հիմնարկութեան շուրջ, քաղաքի մը մէջ՝ ուր եւրոպական եւ ամերիկեան երկրորդական վարժարանները իրենց արտաքին փայլով եւ չքեղ կարգուսարքով կը հրապուրեն հայ ուսանողութիւնը :

« Համազգային »ի հիմնադիրները ուրախ են այսօր, տեսնելով որ իրենք չէին սխալած՝ երբ յոյս կը դնէին ժողովուրդին վրայ: Հայ աշխատասէր ու հաւատացող ժողովուրդն է՝ որ բոլորուած Համազգայինի չուրջ, կանգուն կը պահէ Հայ Ձեմարանը :

« Համազգային»ի գոյութեան իրաւունքը լիուլի արդարացնելու համար բաւական է միայն Ձեմարանի փաստը :

Բայց « Համազգային»ը ուրիշ աշխատանքներ ալ կը կատարէ, որոնք նոյնքան կ'արդարացնեն իր գոյութիւնը :

Խօսելով միայն Ֆրանսայի չրջանին մասին, ըսենք թէ չորս տարուան կեանք միայն ունի անիկա այս հողին վրայ: Անոր տա-

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԶ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԱՆԵԼԻ ՄԷՋ

»»»» o ««««

Մուսոլինի.— «Վերջին խօսքն կը պատկանի թնդանօթին»

Որոշուած էր Ուրբաթ օր գումարել ոչ - միջամտութեան բախտորոշ նիստը, ուր պիտի գային Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ներկայացուցիչները ըսել ի - րենց կառավարութեան վերջին խօսքը անգլեւֆրանսական առաջարկին մասին (երկուքով համաւորապէս կատարել Սպանիոյ ծովեզերքներուն հսկողութիւնը – նը, եւ բոլոր կառավարութիւններէն խնդրել որ եա կանչեն իրենց քաղաքացիները սպանիական բանակէն) :

Եւ ահա Հռոմի օրաթերթերէն մին, Փոփոլո տ'Իթալիա կը հրատարակէ պայթուցիկ յօդուած մը, որուն հեղինակն է, կ'ըսեն, Մուսոլինի: Ահաւասիկ քանի մը հատուածները, ամէնէն կարեւոր մասը.—

« Ո՛վ կը յաւակնի հեղինակութիւն ունենալ տարազիր կամ հայրենազուրկ խաժամուժին վրայ, որ կը բաղկանայ Իտալացիներէ, Ֆրանսացիներէ, Զուիցերիացիներէ, Հրեաներէ,— որ եւ է կառավարութիւն ուժ չունի անոնց վրայ: Գալով Իտալացի կամաւորներուն, անոնք զրկուած չեն իտալական կառավարութեան կողմէ, հետեւաբար իտալական կառավարութիւնը չի կրնար զանոնք վերադարձնել երկիր :Այն օրը երբ անոնք ոտք դրին Սպանիոյ հողին վրայ եւ մտան ազգայնական բանակին մէջ, անոնք իրենզիրենք դրին Ֆրանքոյի տրամադրութեան տակ, ուրեմն Ֆրանքոյի կը պատկանի զանոնք արձակելու կամքը, իր յարմարակէն առաջ կամ վերջը: Իտալական կառավարութիւնը բան մըն ալ չի կրնար ընել, եւ ներկայ պարագաներուն մէջ մխոք ալ չունի բան մը ընելու :

Կը կրկնենք,— ինչ որ անգլեւֆրանսական ճակատը կրնար ընել ի նպաստ Վալենսիոյ բոլշեւիկներուն՝ ըրաւ: Ու կ'աւելցնենք,— ինչոր իտալեւգերմանական ճակատը կրնար ընել՝ ապահովելու համար սպանիական հրդեհը, կատարուեցաւ :

Հիմա , վերջին խօսքը կը պատկանի թնդանօթին» :

Այս յօդուածը կուգայ պարզել գերմանեւիտալական տեսակէտը սա բանաձեւին մէջ.— Ձանչնալ Զօր. Ֆրանքոյի պատերազմիկի հանդամանքը՝ փոխանակ տակաւին ապստամբ մը նկատելու զայն, եւ չէզոքութիւն յայտարարել՝ առանց միջազգային հսկողութեան, — թող կռուին երկու կողմերը եւ թնդանօթը որոշէ յաղթականը :

Այս յօդուածը ծանր տպաւորութիւն գործեց Լոնտոնի մէջ: Ուրբաթ օրուան նիստէն առաջ, փրկելու համար ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովին գոյութիւնը եւ չէզոքութեան քաղաքականութիւնը, Իդըն իր դիւանադիտական մեքենան լարեց եւ յամառօրէն աշխատեցաւ Հռոմն ու Իտալիան մօտեցնել Լոնտոնի ծանօթ կոմիտէի սեղանին: Այսուհանդերձ յոռետեսութիւնը կը տիրէր քաղաքական շրջանակներու մէջ: Բրիտանական գահլիճը նիստ գումարելով քննեց այն հարցը թէ ինչ դիրք պիտի բռնէր, երբ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը քայքայուէր գերմանեւիտալական անհաշտ քաղաքականութեան հետեւանքով: Որ եւ է վճռական որոշում չկայացաւ, արձանագրուեցաւ միայն, որ «բրիտանական կառավարութիւնը իրեն կը վերապահէ իրաւունքը իր դիրքը փոխոխելու՝ երբ քայքայուի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը» : Ցետոյ Իդըն այս մտօք տեղեկութիւն տուաւ Ֆրանսական դեսպանին , որ յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը եւս կը մտածէ նոյն ձեւով :

«Տէյլի Մէյլ»ի քաղած տեղեկութենէն համաձայն, բրիտանական կառավարութիւնը կը պատրաստուի լքել ոչ– միջամտութեան քաղաքականութիւնը, ճանչնալ պատերազմիկի իրաւունքները Սպանիոյ կռտող երկու կողմերուն, եւ կատարեալ չէզոքութիւն յայտարարելով մնալ հանդիսատեսի դերին մէջ :

«Էօվո»ի խմբագիրներէն Տիկին Ժրնըվիեւ Թապուիի կարծիքն ալ այդ կը Թուի, երբ կ'աշխատի պարզել բրիտանական եւ ֆրանսական կառավարութեանց այն յայտարարութիւնը թէ սպանիական հարցը պիտի վերանայուի, երբ իտալական ու գերմանական կառավարութիւնները չարունակեն իրենց անհաշտ ընթացքը հանդէպ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին: Վերանայուիլ թէ չեղարձում, արդիւնքը նոյնն է: Ֆրանքոյ պատերազմիկի հանդամանքը՝ փոխանակ տակաւին ապստամբ մը նկատելու, եւ չէզոքութիւն յայտարարելով մնալ հանդիսատեսի դերին մէջ :

Ֆրանսական կառավարութեան մտքէն կ'անցնի որ Ֆրանքոյ պիտի յաղթէ, այդ համերաշխութեան հետ, քիչ մը աւելի կարեւորութիւն տալ աւստեւֆրանսական դինակցութեան, որ չուքի մէջ ինկաւ վերջերս: Այսպէս միայն կարելի է դիմաւորել խաղաղութեան սպառնացող տրամադրութիւնները :

Թուս-Ճափոնական միջադէպը

»»»» o ««««

Հակասական լուրեր կը հասնին աւստեւճափոնական միջադէպին մասին : Մոսկուայէն հասած հեռագրի մը համաձայն զետային պատերազմ մը տեղի ունեցած է Ամուրի ջուրերուն վրայ: 29 Յունիսին, մանչու – Ճափոն թնդանօթաձիգ նաւ մը կրակ բացած է սովետականահամանապահ դիրքի մը դէմ: Ռուսերը փոխադարձած են կրակին, որուն ի պատասխան՝ մանչու հրետանին, զետեղերքէն, սկսած է ամբակոծել սովետական նաւ մը որ կը չրջէր զետեղերքը,— սպաննուած են երկու նաւաստ եւ վիրաւորուած երկու հոգի:

Իսկ Լոնտոնէն հասած հեռագրի մը համաձայն, կատաղի կռիւներ տեղի ունեցած են Ամուր գետին վրայ Ռուսերու եւ Ճափոնացիներու միջեւ:

Ընդհակառակն այլ աղբիւրէ նոր հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ այդ կռիւները արձագանգն են առաջին կռիւներուն, թէ նոր միջադէպ չկայ: Մոսկուա եւ Թոքիօ համաձայնած են դիւանագիտական խողովակով կարգադրել վէճը : «Թուսալ»ի խմբագիրը, խօսելով այս միջադէպերուն մասին, կ'ըսէ թէ երկու կողմերն ալ չափաւորութիւն ցոյց տուին՝ հաշտարար ընթացքի մը հետեւելով եւ միջադէպը սահմանափակելով: Ուրիշ պահերու մէջ, վերջնագիրէ մը եաքը երբ թնդանօթը որոտար, պատերազմը կը սկսէր այլեւս,— բայց Մոսկուա եւ Թոքիօ խոհեմ չարժեցան անոր համար որ Մոսկուա պարտաւոր է նկատի առնել իր զլխաւորած բանակին վէրքերը,— տակաւին ժամանակ կ'ուզէ բուժելու համար այդ վէրքերը, որպէսզի ռուսական բանակը վերահաստատէ իր հեղինակութիւնը: Մխս կողմէ Թոքիօ ստիպուած է խորհիլ որ 80 միլիոնոց իր բնակչութենէն պատրաստ ունի միայն 300,000 զինուոր, ու պատերազմի ձեռնարկելէ առաջ անհրաժեշտ է աւարտել իր բանակին վերակազմութիւնը եւ Մանչուքուոյի մարսողութիւնը :

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

»»»» o ««««

Տէրսիմի կառավարութիւնը կազմուած

»»»» o ««««

Բայուի նահանգապետը տեղւոյն ենթարկուած

ՊԷՅՐՈՒԹ, 24 Յունիս.— Արժանահաւատ աղբիւրէ, բունիակ կռուի վայրէն ստացուած, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը փութամ հաղորդել «Յառաջի»ի.

— Տէրսիմի քրտական ընդհանուր կառավարիչ նշանակուած է Սէիտ Րիզա: Սէիտ Րիզան է որ կը կառավարէ Տէրսիմի կռիւները: Այս անգամ Տէրսիմ դիմակցաբար չարժեցաւ եւ կը կռուի հերոսաբար: Անոնց բարոյական կորովը չատ բարձր է: Մահու կենաց խնդիր է: Ամբողջ լեռնաշխարհին մասերը իրարու հետ կապուած են: Ահա կռուի մանրամասնութիւնները.—

Մայիս 30ին թրքական բանակէն սպաննուած են 350 հոգի եւ վիրաւորուած 162 հոգի, Յունիս 1ին սպաննուած 75, վիրաւոր 125 հոգի, 3ին սպաննուած 48, վիրաւոր 125 հոգի, 6ին սպաննուած 238, վիրաւոր 350 հոգի, 9ին սպաննուած 148, վիրաւոր 27 հոգի, 10ին սպաննուած 64, վիրաւոր 217 հոգի, 12ին սպաննուած 17, վիրաւոր 111 հոգի, 14ին սպաննուած 9, վիրաւոր 33 հոգի, 16ին սպաննուած 479, վիրաւոր 28 հոգի: Իսկ Քիւրտերէն 650 զոհ, 378ը սպաննուած : Քիւրտերու այս վնասին պատճառը իրենք են,— թրքական բանակին վրայ յարձակում գործեցին եւ այսքան մարդ զոհ տուին: Վերջը Սէյիտ Րիզա հրաման տուաւ, որ յարձակում չգործեն եւ ամէն մարդ իր տեղը մնայ եւ ինքնապաշտպանութեան դիմէ: Երբ թրքական բանակը տեսաւ որ Քիւրտերը յարձակում չեն գործեր, այս անգամ իրենք սկսան յարձակումի եւ անոնք են որ վնասի կ'ենթարկուին: Տէրսիմի լեռը եռ ու դեռ մէջ է: Տղամարդ, կին ու պատանի բոլորը միասին, ամէն մարդ իր պարտականութեան գլուխը կեցած, աշխատանք կը կատարէ: Տէրսիմի քրտութիւնը կրնայ հինգ տարի դիմադրել թրքական բանակին՝ առանց ընկճուելու եւ առանց դրսէն մարտական ուժերու օժանդակութեան: Փամփուշտի խնայողութիւն կը կատարուի Սէյիտ Րիզայի հրամանաւ: Շատ չեն կրակէր: Թրքական խաղեր եւ կաշառքներ պարապի անցան: Քիւրտերը չխաբուեցան եւ եա դարձուցին այն անձերը, որոնք իրենց հետ բերած էին քիչ մը դրամ եւ կապիին բարեւները Սէյիտ Րիզային :

Թրքական կառավարութեան մուէթ աշխատանքները ձախողած են: Բայց Խարբերդ, Բալուի չրջակայքի մէջ զոհուած քիւրտ պէկերն ու աղաները ամէն օր կը ձերբակալուին ու կ'աքսորուին անծանօթ ուղղութեամբ : Քիւրտ երիտասարդները բռնակիր դարձուցած են Տէրսիմի զօրքին պաշարը կրելու պարտադրելով: Սակայն զացող երիտասարդները եա չեն զոհուեր: Ինչ բախտ կ'արժանանան, մարդ չի գիտեր :

Քիւրտերու կողմէ Բալուի կառավարիչը ահաւորի ենթարկուեցաւ եւ սպանուեցաւ: Տէրսիմի վրայ ներկայիս 30,000 թրքական զօրք կը գործէ: Կառավարութեան 30 օդանաւերը կը մասնակցին կռիւին: Քիւրտերը զրաւած են մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք եւ 4 գնդացիրներ: Ամէն օր, վիրաւորներ կը փոխադրուին դէպի Խարբերդ: Ներկայիս Խարբերդի 8 հիւանդանոցները լեցուն են հիւանդներով :

ՇԱՀՐՈՁ

ՀԱՄԱԶԱՅՆ ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ

»»»» o ««««

Էլ. ԱԶԻԶ, 25 Յունիս.— Տէրսիմի արկածախնդիրներուն ապաստանած բոլոր լերկ ժայռերը մեր զօրաց ձեռքը անցած են: Մեր երեք օդաւորմիղները Սէյիտ Րիզան իր պահուըտած քարայրէն հանելու համար չարժման ձեռնարկեցին: Տրուած վճռական հրամանը այս է.

— Սէյիտ Րիզան ողջ կամ մեռեալ վիճակի մէջ պիտի ձերբակալուի :

Այս կացութեան մէջ կը յուսացուի որ աւարտականը անձնատուր ըլլայ :

Էլ. ԱԶԻԶ, 25 Յունիս.— Թունճէլիի մէջ մեր ջոկատներուն հետապնդումը կը չարունակուի : Այսօր երեք օդաւորմիղներ մեկնեցան Թունճէլի: Այս տարմիղները պաշտօն ունին երեւան հանել յեղուզակներուն որջերը եւ զանոնք հետապնդել: Ամբողջ չրջանակին մէջ անդորրութիւնը բնականոն է :

Աւազակապետներէն Ալի Շէր անուն յեղուզակը իր մէկ քանի արբանեակներով մեր հետապնդիչ ջոկատներուն առջեւէն օձիքը փրկելով արեւելեան

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Երևանի պետական համալսարանում ուսումնական տարվա համար ընդունելության կանոնների մասին

Համալսարանում ընդունելությունը կատարվում է ըստ հետևյալ 24—27-ին տրամաբանական մտածողության հարցերի՝ ինչպես նաև ըստ ընդհանուր կրթության մասին գրավոր քննությունների արդյունքների։

Ընդունելության քննությունները սկսվում են հուլիսի 1-ից։

Ընդունելության քննությունների ժամանակ դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը։

1. Դիմում՝ ուղղված համալսարանի ռեկտորի անունով։

2. Ինքնակենսագրություն։

3. Միջնակարգ դպրոցի ավարտական վկայական՝ կից տրված գնահատականների ցուցակով։

4. Ծննդյան վկայական կամ անձնագիր։

5. Զինվորական գրքույկ (զորակոչիկների համար)։

6. Վկայական բժշկական հետազոտության մասին (ձև № 286/ա)։

7. Վկայական ընդունելության քննությունների համար վճարված 50 ռուբլու մասին։

Ընդունելության քննությունների համար դիմորդները վճարում են 50 ռուբլի։

Ընդունելության քննությունների ժամանակ դիմորդները պետք է ներկայանան համալսարանի ռեկտորի անունով գրված տոմսակով, որը տրվում է դիմումը ներկայացնելիս

ՉԱՐԵՆՑ

(ՎԱՂՈՒՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՏԱԼԻՆԱԿԱՆ)

»»» ◦ ««««

— Չէ՛, ասում է Համոն, ինչպե՞ս կարող է մարդ ապրել առանց ընկերների, առանց մտերիմների, առանց հարազատների։ Ո՛չ, ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չեմ պատկերացնում, եթե չունենամ մտերիմներ, որոնց հետ կարողանամ կիսել իմ ուրախությունները։ Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չեմ պատկերացնում, եթե չունենամ մտերիմներ, որոնց հետ կարողանամ կիսել իմ ուրախությունները։

— Հա՛, ասում է Ռուբենը, ես էլ եմ այդպես մտածում։ Ես էլ եմ կարծում, որ ընկերները մարդու ամենամեծ հարստությունն են։

Ռուբենն ու Համոն ընկերներ էին։ Նրանք միասին էին մեծացել, միասին էին սովորել, միասին էին մտել կյանք։ Ռուբենը ավարտել էր ինստիտուտը և աշխատանքի էր անցել, իսկ Համոն դեռ ուսանող էր։ Նրանք միասին էին ուրախանում, միասին էին տխրում։ Ռուբենը Համոյից մեծ էր ընդամենը երեք տարով, բայց նրանք այնքան էին իրար հետ կապված, որ ոչ ոք չէր կարող նրանց իրարից բաժանել։

Ռուբենն ու Համոն ընկերներ էին։ Նրանք միասին էին մեծացել, միասին էին սովորել, միասին էին մտել կյանք։ Ռուբենը ավարտել էր ինստիտուտը և աշխատանքի էր անցել, իսկ Համոն դեռ ուսանող էր։ Նրանք միասին էին ուրախանում, միասին էին տխրում։ Ռուբենը Համոյից մեծ էր ընդամենը երեք տարով, բայց նրանք այնքան էին իրար հետ կապված, որ ոչ ոք չէր կարող նրանց իրարից բաժանել։

— Չէ՛, իրոք, ինչպես ինձ համար, այնպես էլ քեզ համար, ընկերությունից ավելի թանկ բան չկա աշխարհում, — ասում է Ռուբենը։ — Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չեմ պատկերացնում, եթե չունենամ ընկերներ, որոնց հետ կարողանամ կիսել իմ ուրախությունները։ Ես ինձ համար ոչ մի ուրախություն չեմ պատկերացնում, եթե չունենամ ընկերներ, որոնց հետ կարողանամ կիսել իմ ուրախությունները։

Ռուբենն ու Համոն ընկերներ էին։ Նրանք միասին էին մեծացել, միասին էին սովորել, միասին էին մտել կյանք։ Ռուբենը ավարտել էր ինստիտուտը և աշխատանքի էր անցել, իսկ Համոն դեռ ուսանող էր։ Նրանք միասին էին ուրախանում, միասին էին տխրում։ Ռուբենը Համոյից մեծ էր ընդամենը երեք տարով, բայց նրանք այնքան էին իրար հետ կապված, որ ոչ ոք չէր կարող նրանց իրարից բաժանել։

— Հա՛, ասում է Համոն, ես էլ եմ այդպես մտածում։ Ես էլ եմ կարծում, որ ընկերները մարդու ամենամեծ հարստությունն են

Տէրսիմ անցնելու ձեռնարկած է, բայց չէ յաջողած երկաթէ չղթային մէջէն անցնիլ :

Ցեղուզակներուն արմատիքը սպառած է, ինչպէս ռազմանիւթը: Որով այլեւս օրուան մը խնդիր է մնացեալ թափթփուքներուն յանձնումիլը :

Աւազակապետ Սէյիտ Բիզա չատ անյոյս վիճակի մէջ է: Այս պատճառով իր ապաստանած որջէն դուրս քայլ մը չի կրնար առնել: Սէյիտ Բիզայի տը - ղաքներէն մին վիրաւորուած է: Միւսն ալ անճնատուր եղած :

Շատ սահմանափակ է հիմա դեռ չյանձնուածներուն թիւը: Միւս կողմէ Թունճէլիի մէջ վերաշինման գործունէութիւնը կը շարունակուի: Սա մէկ քանի օրուան մէջ սեպ լերանց միջեւ քանի մը քիլոմեթր երկարութեամբ ճամբաներ բացուած են :

Էլ ԱԶԻԶ, 25 Յունիս.— Թունճէլիի շրջանակը մեկնող մեր 3 օդաւորմիղները յեղուզակներուն վերջին ապաստարաններուը հետազօտելով իրիկուան դէմ դարձան: Զոպողական վերջին չարժման ծրագրին գործադրութեան ձեռնարկուած է: Հիմա վերջին թափթփուքներն են որ կը ժողովուին: Անճնատուր եղած յեղուզակներուն մօտ ամէնէն չատ 3 վաճառական մնացած է, այնքան սպառած է իրենց ռազմանիւթը: Ալի Շէր, որ Սէյիտ Բիզան այս արկածախնդրութեան մղած է եւ անոր գլխաւոր խորհրդականն է, վերջին Սէյիտ Բիզայի քով դարձած է չկրնալով անցնիլ արեւելեան Տէրսիմ: Հաստկցուած է որ Սէյիտ Բիզայի քովիններէն զինքը լքած են: Ապստամբութեան բոլոր միւս պարագլուխները ձերբակալուած են: Հաստկցուած է որ Սէյիտ Բիզա քարայրի մը մէջ է: Փոքր տղան վիրաւորուած՝ ձեռք անցուած է, իսկ մեծ տղան դիմում բրած է անճնատուութեան համար :

Էլ ԱԶԻԶ, 25 Յունիս.— Թունճէլիի շրջանակին մէջ վերաշինման չարժումը սկսած է: Ամէն կողմ ճամբաներ կը բացուին, կամուրջներ կը շինուին եւ այս գործերով կը զբաղին կեդրոնէն եկած զիւտական մարմինները: Նոյն իսկ հանքի հետազօտութիւնները սկսած են եւ այժմէն դրական արդիւնքներ ձեռք բերուած :

Էլ ԱԶԻԶ, 26 Յունիս.— Արշալոյսին հետ սկսաւ մեր զօրաց յառաջխաղացումը, մաքրելու համար վերջին թափթփուքները այն ապստամբներուն, ո - րոնք անհնազանդութիւն ցոյց տուած էին պետութեան օրինաց: Ցեղուզակներուն վրայ քալող մեր զիւցազն զինուորները յեղուզակներու բոլոր զիւղերը գրաւած են :

Զարայրներու մէջ պահուրտած յեղուզակները կը հետապնդուին: Ասոնց - մէ ձեռք անցուածները իսկոյն կը յանձնուին դատական իշխանութեանց: Փախչողներն ալ անպատճառ կը հետապնդուին :

Գուրծուէրքի մէկ թեւին մէջ գտնուող յեղուզակներուն հետ այսօր տեղի ունեցած ընդհարման հետեւանքով յեղուզակներէն 32 հոգի սպաննուած են եւ ձեռք ձգուած: Տէմիրճանի աշխրէթին պարագլուխներէն 2 հոգի: Ասոնք անմիջապէս յանձնուած են դատական իշխանութեան: Բէքիր լերան խիտ լերկ հիւսիսակողմի քարայրները ապաստանած ուրիշ մաս մը յեղուզակներ ամրոցը - վին պաշարուած են: Մեր օդանաւերը փախչիլ ուզող յեղուզակները խստիւ կը սմբակոծեն: 500 տարուան պատմական Գուրծուէրքի դուռները մեր զիւցազն զօրաց մոյկերուն տակ կը գանուին: Գործողութիւնները փութով պնդութեամբ եւ յաջողութեամբ կը յառաջդիմեն: Ինչ մաս է վերջին թափթփուքներուն ամրոցովին ձեռք ձգուիլը :

Էլ ԱԶԻԶ, 26 Յունիս.— Սպաննուած ապստամբներուն մէջ է ձերբակալ - եալ Ճիպրայիլի քեոռղին: Տէմիճանի աշխրէթին պարագլուխներէն ձերբա - կալեալ երկու անձերն են Ռամէր օղլու Քէքիլ եւ Ճէպրայիլի քեոռղին Քէքիլ:

Էլ ԱԶԻԶ, 26 Յունիս.— Այսօրուան ընդհարումէն վերջ սկսաւ տարածուն անճնատուութիւնը: Մեռնող ապստամբի մը կինը ուզած է սպաննել Սէյիտ Բիզան, արիւնահեղ դէպքերու դուռ բանալուն համար, բայց Սէյիտ Բիզայի արբանեակներէն սպաննուած է: Կ'ըսուի թէ Բիզայի վիրաւոր տղան մեռած է:

ՀՈԶԱՓ, 26 Յունիս.— Կ'ըսուի թէ Սէյիտ Բիզա վիրաւորուած է :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՑԻՆ վարձքերու օրինագիծը, որուն մէջ Մերակոյսի եմտական յանձնաժողովը փոփոխութիւն մտցուցած էր, վաւերացուեցաւ իր անփոփոխ ձեւին մէջ, — որով բնակարանային վարձքերու վրայ կատարուած առ - ժամեայ կրճատումը (10 առհարիւր) պիտի չարունակուի գործադրուիլ մինչեւ յունուար 1:

ՊԱՆԴՈԿԱՊԵՏՆԵՐՈՒ, սրճարանատէրներու եւ ճաշարանատէրներու ըս - պառնալիքը որպէսզի չգործադրուի այսօր, կառավարութիւնը իրաւարարի դեր ստանձնեց՝ աշխատելով համաձայնութեան եկր մը գտնել, դէմ անցրնելու համար Յուցահանդէսի եղանակը :

ԻՄԱՆԱԼԻՔ որ ամիսէ մը ի վեր կը դիմադրէր թերթերու գնոյն յաւելու - մին, պարտաւած կը յայտարարէ թէ երկուշաբթի օրուընէ պիտի ծախուի հա - մը 40 սանթիմի :

Այրէ Տիկին Այտընեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Թէրզեան, Պ. Յա - կոբեան Թէրզեան, Պ. Խաչիկ Թէրզեան խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ փեսային

ԳՐԻԳՈՐ ԱՑՏԸՆԵԱՆԻ

դառնագէտ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ 30 յունիս, չորեքշաբթի ժամը 7ին իր բնակարանը, 16bis Ave. Fraisse, Colombes, 35 տարեկան երիտասարդ հասակին :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ 2 յուլիս, ուրբաթ կէսօրէ վերջ, ժամը 1ին եւ հանդուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ տեղւոյն գերեզմանա - տունը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրէ Տիկին Պէպէրիս Քէպապճեան, Այրէ Տիկին Մարիամ Մերոնեան, Պ. Յակոբ Քէպապճեան, Տէր եւ Տիկին Եղիշէ Քէպապճեան, Տէր եւ Տիկին Լեւոն Քէպապճեան, Տէր եւ Տիկին Գաբրիէլ Քէպապճեան, Տէր եւ Տիկ. Մերան Եանըզեան, Տէր եւ Տիկին Լե - ւոն Նեալեան իրենց շնորհակալու - թիւնը կը յայտնեն Ալֆորվիլի Զննիք - լէրցի հայրենակիցներուն, Նիսի հայ - րենակիցներուն եւ բարեկամներուն, որոնք անձամբ, գրաւոր, մամուլով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ա - մուսնոյն, հղբօրորդւոյն եւ զարմիկ - նին՝ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՔԷՊԱՊՃԵԱՆԻ մահ - ուան առթիւ:

***

Ալֆորվիլի Կ. Խաչի մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ առացած է նշան - ման ընտանիքէն 25 ֆրանք, փոխան ծաղկեպսակի, Տիկին ԿԻՒԼԻՒԶԱՐ ԿՏԱՒՃԵԱՆԻ մահուան առթիւ :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Հ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղի վարչութիւնը, տիպղարար ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկեր-ընկերուհիները, 4 յուլիս, կիրակի ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբը :

Օրակարգ՝ տարեկան հաշուետուութիւն, օդափոխութեան ղրկուելիք պէտիկներու խնդիրը եւն.:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Պուա Քոլոն - պէ, Անիէռի եւ Քոլոնպէ հայերէն դա - սընթացքներու տարեվերջի ղպրոցա - կան բացօթեայ հանդէսը, տեղի կ'ու - նենայ 4 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Մուլէն տ'Օժէմոնի անտառին մէջ: Մարթիզ, նուագ, պար, եւայլն, ղպրոցի աշակերտներուն կողմէ :

Ճոխ եւ մատչելի պիւֆէ :

Հաղորդ միջոց.— կառ տ'Ալժան - թէօյլէն առնել Անկէնի գծին օթօբուսը եւ իջնել Օժէմոն :

Փաւիզ

Հ. Ց. Դ.

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆԻ « Արծիւ » եռակոմիտէի ընկերահամակրական դասա - խօսութիւնը, այս Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Ակումբին մէջ :

Կը խօսի՝ ՂԵՒՈՆԴ ՄԵԼՈՑԵԱՆ

Նիւթ՝ Հ. Ց. Դ. Հայդուկային կռիւները :

Գառատ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Իշխան» խումբը ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները, 4 Յուլիս, կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին:

ՊՕՄՈՆԻ (Մարսէյլ) Զաւարեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժո - ղովը այսօր շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական ճաւաքատեղին:

կարեւոր օրակարգ, Ջեկոյց ներկայացուցչական ժողովի: Ներկայանալ անգամատետրով:

ՊՈՒԻՎԱՒ ՕՏՏՕի վաճառեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 4 Յուլիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին: Զ:

կարեւոր օրակարգ: Ջեկոյց ներկայացուցչական ժողովի, ներկայանալ անդամատետրով:

ՍԻՆ ՇԱՄՕՆի վաթուժան խումբին ընկերական ժողովը այսօր շաբաթ ե - րեկոյ ժամը 8ին. ծանօթ վայրը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի եւ Քրիստափոր խումբով ընկեր - կան ընդհ. ժողովը 5 Յուլիս, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին «Շաֆրիկեան» սրահին մէջ, 5 բիս տը լ'էքլիբս, Մարսէյլ:

կարեւոր օրակարգ,

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «ՄԿՐՏԻՉ ԵՓԹՆԵՂԱՑՐԵԱՆ» խումբին կողմէ

Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

Ռօպէնսօնի Grand Arbre Maison Fiquet*ի օդասուն պարտէզը*

(Անթրեի պարագային ընդարձակ սրահ)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **ՍՂՈՑ ԽՍՐԱԿԵԱՆ**

կը խօսին ընկերներ

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՒ ՏՔԹ. ՔԻՒԹԻԿԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին սիրա օժար կը մասնակցին օրիորդներ Շ. ՓԱՋԱՋԵԱՆ (կովկասեան պար) Շ. ԿՆԵԱՋԵԱՆ (երգ) Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտա - սանութիւն), Օր. ԱԼԻՒՍԱՆԵԱՆ (հայկ. պար), կը նուագէ Թաուիտ ԳՈՐԳԻՆ: *Հայկական չուրջ-պար ղեկավարութեամբ ընկ. ՄԱՒԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆի*

Եւրոպական պար ղեկավարութեամբ Carie Cantil նուագախումբին

Գիւղէ գիւրամատչելի գիներով

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորձ տ'օրլէանէն առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէր - մի իւս:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած

ՎԱԼԱՆՍԻ Հ. Ց. Դ. ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

3 Յուլիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին պետական թատերասրահին մէջ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Նիւթ՝ 1· Ինչ կ'ակնցնի կը դառնայ ռոմբիրդային Միւթեհան եւ Հայաս - տանի մէջ: 2· Գաղութները եւ իրենց հոգերը:

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, մեներգ , նուագ :

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. ՎԱԼԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8

Սէն Բէրէ անտառին մէջ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Նիւթ՝ ԱՆԱՀՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻՆ ԻՄԱՍՏԸ

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, մեներգ, նուագ

Ծախքերու մասնակցութեան համար 1 ֆր.

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Champs de Marsէն ճանրակառքը կը բանի ժամը անգամ մը: Ելեւուդարձ 2 ֆր.:

ՎԻՃԱԿԱԽԱՂ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին

8, rue Bossuet բարեգործ Հանի տան մէջ

Տոմսեր ունեցող անդամուհիներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով առէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թորոսեանի, 23, Rue d'Enghien, Paris (2):

ՊԱՏԱՐԱԳ

— · —

Նախաձեռնութեամբ Տարօն Տռ - րուբերեանի Հայր. Միութեան Մար - սէյլի Մասնաճիւղին, այս կիրակի, Վարդավառի տօնին առթիւ տեղի կ'ունենայ Պատարագ-Հոգեհանդիստ Պուլվար Օտտօի Եկեղեցին մէջ ի յիշատակ Ֆարօնի նահատակներուն եւ վերջերս մեռած հայր. Ա - ղիկ Դաւիթեանի:

Կը հրաւիրուին հայրենակիցները, Միութիւնները եւ կազմակեր - պութիւնները:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կ'ուզուի կօշկակար գործաւոր մը նափօլիթէ գամփշէ շինող: Տե - ւական գործ: Դիմել՝ Մ. Մարկոս - եանի, 9 rue dep H golens, Marseille.

ՓՆՏՈՒԵՑՎԱԾ եւ ԿԱՐԳԱՑԵՑԻ

երգիծաբերթի՝ «Մ ե ղ ո ւ »

փաթիճան եւ շնչանի Ցառաջիկ գրուի

Գ. ԱՒԻ Ե Ո Ի Գ Ի Ն

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

— • —

Շաւիլի եւ շրջակայից եկեղե - ցական վարչութիւնը իգիտութիւն ազգայիններու կը ձանուցանէ թէ կիրակի, 4 Յուլիս, Վարդավառի տօ - նին առթիւ, դաղութին Հոգեւոր Հո - վիւ Տ. Հմայեակ վրդ. Պաղտասարեան հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պա - տարագ մատուցանել եւ քարոզել:

Այս առթիւ Ս. Հաւսաւորիչ Մատ - րան քարերարներէն Ազրիա՝ ապոլ - սեցի Պ. Գաբրիէլ Փափազեանի նուիրած Ս. Պատարագի ծանրագին զգեստին օրհնութիւնը կը կատարուի: Հոգեհանդիստ կը կատարուի Պ. Փափազեանի ներդաստանի ննջե - ցեալներու յիշատակին:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՍԱՆ-ՍԱՆՈՒԷԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 11 Յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

ՌՕՊԷՆՍՕՆի Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

կը նախագահէ Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱԵԱՆ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՍՈՒԻ ՋԱԻԵՇՏ ՄԸ

Երգ, արտասանութիւն, պարեր եւն.:

Սան-սանուհիներու կողմէ: կը նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՋԵԼԻ ՊԻՒՖԷ *ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորձ տ'օրլէանէն առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԿՈՂՄԷ

4 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը 9

ԼԱ ՄՈՒՇԻ դաշտին մէջ

Ուրախ ժամանց, ընտանեկան մթնոլորտ:

Ճոխ պիւֆէ: Տրթուղարձի տոմս 4 ֆր.

Ընծրեւի պարագային կը յետադգուի:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծտար գրամներու փոփոխութիւն, ցէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ՀԱՒ ԳԱՅՄՈՒՆԵՐ,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը հաւատանկարենք անհատներու, տաբսեհական, խմբական, մա - նաւակներու, քննքնաւթեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նո - րոյթիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով, ժամադրութեամբ ուղուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտու - թեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները:

Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻՆ, **50, Bld. Longechamps, Marseille**

Tél.: National 13-16

“ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օրին է ընդհանրական: Անմերցելի: Ան խարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր ատրաս ստուած գուտ չամիչի ճիւղով: Հայ աւանդական սեղանին զարդը

ՇԱՆՈՒ Է *Պէվրիլի մէջ նպարավաճառի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով: Պայ 6 տարի Տարեկան վարձք 2250 ֆր. չարժով միասին: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Café Harem, 30. rue de Trévise (9·) Հեռախօս Taitbout 40 68.

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխօսլաւակ բրդեղէններու, կօշիկ - ներու, ճերմակեղէններու, թրիքօճաժի, զուլպաներու եւն.իմարս: Ամենալաւ ապրանքներ բացառաբար գործուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *գիրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպարանքներու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Եւրոպայի հայկական ամենամեծ գործատունը

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր: Արուեստական գոյներ Տպագրական գործերու

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88.65

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

կիրակի, 11 Յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

ՌՕՊԷՆՍՕՆի Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

կը նախագահէ Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱԵԱՆ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՍՈՒԻ ՋԱԻԵՇՏ ՄԸ

Երգ, արտասանութիւն, պարեր եւն.:

Սան-սանուհիներու կողմէ: կը նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՋԵԼԻ ՊԻՒՖԷ *ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորձ տ'օրլէանէն առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

Մրցանակաբաշխութեան ճաշկերոյթ

Ալֆորվիլի Հ. Բ. Ը. Մ. դպրոցին

4 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Քաղաքապետական սրահին մէջ

148, *Rue* Villeneuve· Ալֆորվիլ

Ճախ յայտագիր: Գիներ 5 եւ 3 ֆր., ոչ աշակերտ երախաներու 1.50:

ՔԷՄԱՆՋԻՍՏ ՌՈՒԲԷՆԻ նուագահանդէսը, ընկերակցութեամբ ՏԻԿԻՆ ՌՈՒԲԷՆԻ, տեղի կ'ունենայ 4 Յուլիս ժամը 2·30ին, *Սալ տէ Ֆէթ* (Քրուա Ռուժ, Կրբնոպլը):

Մուտք՝ 5 եւ 7 ֆրանք:

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
4
ՅՈՒԼԻՍ
DIMANCHE
4 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3464

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՏԷՐՍԻՄ ԱՄՈՒՐ ԿԱՆԳՆԱԾ ՊԱՅՆԷՇԻՆ ՎՐԱՅ

»»»» o ««««

Շաբաթներ առաջ, Թուրք Որհրդարանի փակման նիստին մէջ, վարչապետ Ըմմէթ Ինէօնիւ յանկարծ ղղրդազին յայտնութիւն մը ըրաւ: Պաշտօնապէս խոստովանեցաւ Թուրք ժողովուրդի ներկայացուցիչներուն առջեւ՝ թէ երեք ամիսէ ի վեր Տէրսիմի լեռներուն մէջ ծագած քրտական ապստամբութիւնը վերջ գտած է: Շարժումին սկզբնաւորութեան մասին նախապէս բան մը ըսած չըլլալով, այս անակնկալ յայտարարութենէն չշմած երեսփոխանները ժամանակ չունեցան իրենց տպաւորութիւնները յայտնելու, Որհրդարանը փակուեցաւ ծափերու մէջ՝ ողջունելու համար կառավարութեան այս նոր յաջողութիւնը եւ ամէն մարդ իր տունը դարձաւ, հանգիստ սրտով :

Անկէ ի վեր, ամէն օր Թրքական աղբիւրէ կը հաղորդեն ապստամբութեան զսպուած ըլլալը եւ վարիչներուն անձնատուութիւնը կամ սպանութիւնը: Էնկիւրիի եւ Պոլսոյ Թերթերը կը վխտան Թուրք զինուորներու քաջագործութեան լուրերով: Երբեմն ալ մոռնալով օր մը առաջուան դրուածը, հակասական տեղեկութիւններ կը հրատարակեն :

Օրինակ, « Թայմզ »ի Պոլսոյ Թղթակիցը, Թրքական աղբիւրէ առնելով, ապստամբութեան լուրը առաջին անգամ տուած աւեն, կը հաղորդէր թէ՝ Սապիհա Կէօքչէն հանըմ օդանաւով վերջին ռումբը նետած է Տէրսիմի մարտիկներուն հրամանատար Սէյիտ Րիզայի տան վրայ, սպաննած է զայն եւ անոր ընտանիքին անդամները, ու այդ քաջագործութեանը համար չքանչան ստացած :

Իսկ հիմա, նոյն աղբիւրէն կը հաղորդեն թէ Թրքական երեք օդաւորմիղներ շարժման մէջ դրուած են՝ իր պահուրտած քարայրէն դուրս հանելու համար քրտական ապստամբութեան վարիչ նոյն Սէյիտ Րիզան: Թուրք հրամանատարը վճռական հրաման տըւած է ողջ կամ մեռեալ վիճակի մէջ ձերբակալել այս հերոսը, ուրուն մահը կ'աւետէին շաբաթներ առաջ :

Ֆրանսերէն «Թան»ի Գահիրէի Թղթակիցը կը հեռագրէր քանի մը օր առաջ թէ՝ հակառակ պաշտօնական բոլոր հերքումներուն, քրտական ապստամբութիւնը չէ զսպուած եւ կը շարունակուի բուռն կերպով: Քիւրտերը յաջողած են հինգ Թրքական օդանաւեր վար առնել:

Պէյրութի մեր Թղթակիցն ալ կարեւոր տեղեկութիւններ կուտար երէկ այս չարժման մասին: Կը հաստատէր թէ Սէյիտ Րիզա ողջ առողջ է եւ ընդհանուր կառավարիչ նշանակուած է Տէրսիմի, Բալուի Թուրք կառավարիչը Քիւրտերու կողմէ ահաբեկումի են Թարկուած է, Տէրսիմ եռուզեռի մէջ է, տղամարդ, կին ու պատանի պարտականութեան կոչուած են:

Քիւրտերը յարձակողական առաջին փորձերէն վերջ, այժմ պաշտպանողականի վրայ կեցած են եւ այս ընթացքով երկար տարիներ պիտի կրնան դիմադրել :

Թուրք բանակը օժտուած է արդիական բոլոր զէնքերով, մանաւանդ օդանաւերով, որոնց քանակը 30 կը հաշուեն եւ չատ բնական է որ հնարաւորութիւն ունի աւելի ուժգնօրէն գործելու Տէրսիմի մէջ քան ժամանակին ունէր, օրինակ, Եմէնի մէջ, որ դեռեզ մանուցն եղաւ տասնեակ հազարաւոր Մէհմետճիքներու :

Սակայն արդիական այդ սպառազինութիւնները իրենց դէմ ունին ո՛չ թէ Արաբիոյ անապատները, այլ անառիկ եւ անմատչելի բարձունքներ ու քարայրներ, ինչպէս նաեւ ի ծնէ քաջ ու ռազմիկ լեռնականներ, որոնց սիրական զբաղումն է զէնքն ու կռիւը եւ որոնք երբեք չեն ուզած ճանչնալ Թուրքին գերիշխանութիւնը :

Հին հին դարերէ ի վեր Տէրսիմցին ազատ ու անկախ մեծցած է իր լեռներուն մէջ, հնազանդելով իր ցեղապետներուն միայն: Սուլթանները երբեք չեն կրցած զինուոր եւ տուրք հաւաքել ա նոնցմէ :

Երբ 1925ին Շէյխ Սայիտ ապստամբեցաւ, Տէրսիմցին իր լեռնէն վար չիջաւ, որովհետեւ կխանկախ կեանք կը վարէր եւ ոչ ոք կ'անհանգստացնէր զինքը: Քրտական համատարած կազմակերպութեան մը պակասը աղիտաբեր եղաւ Անատոլուի քիւրտ բնակչութեան համար թէ՛ այդ թուականին եւ թէ 1930ի Արարատի ապստամբութեան օրերուն :

« Հօյպուն »ի վարիչներու դիմումին անոնք կը պատասխանէին. «Ո՞ւր էիք դուք՝ երբ մենք մեր լեռներուն մէջ կը կռուէինք Թուրք ասքեարին եւ զապթիյէին դէմ: Այդ օրերուն դուք կը սիրաբանէիք Թուրքին հետ: Հանգիստ Թողէ՛ք մեզ հիմա»:

Այսպէսով, երկու անգամին ալ Տէրսիմցին անդրդուելի մնաց դժբախտաբար: Այսօր կարգը եկած է քրտական արծուենոյնին: Թուրքը տարիներով «մաքրագործեց» դաշտավայրնակ Քիւրտերը : Սակայն «քրտական հարց »ին մահացու հարուածը տալու համար անհրաժեշտ էր քանդել Քիւրտերու միջնաբերդը :

Այդ գործին է որ ձեռնարկած է հիմա Էնկիւրի, սահմանակից բոլոր պետութեանց հետ բարեկամանալէ եւ Թիկունքէն զարնուելու վախէն բոլորովին ազատելէ վերջ:

Դիւրին պիտի չըլլայ սակայն յաջողութիւնը: Մեր ստացած լուրերը կը հաստատեն թէ՝ մայիս 30էն մինչեւ յունիս 16 Թուրք զինուորներուն կորուստն է եղած 1428 սպաննեալ, 1178 վիրաւոր եւ 5 օդանաւ: Ու դեռ կռիւը կը շարունակուի :

Քիւրտերը մեծ պատերազմի ընթացքին իրենց լեռներուն մէջ մթերած էին մեծ քանակութեամբ զէնք ու ռազմանիւթ: Ներկայիս ալ կռիւներու ընթացքին Թուրքերէն գրաւած են ռազմամթերք ու գնդացիրներ: Զէնքը չէ որ կը պակսի, ոչ ալ ռազմիկը:

Դժբախտաբար քաղաքական պայմանները այնպէս դասաւորուած են որ Քիւրտերը ո եւ է արտաքին օժանդակութեան յոյսը չունին: Ո՛չ մէկ պետութիւն պիտի ուզէ չգաղնակները կրակէն դուրս հանել՝ Քիւրտերու սեւ աչքին համար: Բոլորն ալ կը դարսան Պասեն Ջարդարար Թուրքին, որ հայկական մեծ եղեռնը սարքելէ, Թուրքիոյ հայութիւնը արմատախիլ ընելէ եւ այդ բոլորը հանդիսա սրտով մարսելէ վերջ, հիմա կ'ուզէ մաքրել քրտութիւնը, միաճոյլ եւ միատարր Թուրքիա մը կազմելու իր մոլուցքին մէջ :

Ժընեւի մէջ եւ դիւանագիտական կանաչ սեղաններու չուրջ, Թուրքին արիւնոտ ձեռքը Թօթվողները վաղը պիտի համբուրեն գայն անշուշտ, երբ քրտական արիւնով ալ Թաթաւուի անիկա :

Տէրսիմը տակաւին ամուր կանգնած է պատնէշին վրայ: Եթէ պարտուի իսկ, Թուրքին համար յաւիտենական մղձաւանջ պիտի դառնայ «Քրտական դատ»ը, ինչպէս «Հայկական Դատը »:

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԶ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ՎԵՐԱՊՐԻԼ

»»»» o ««««

Վճռական թախտին գալ ներեիշաթի

»»»» o ««««

Ուրբաթ առաւօտ, անձկալոյզ մթնոլորտի մը մէջ բացուեցաւ Լոնտոնի ազգամիջամտութեան կոմիտէի ժողովը:

Ամէն կողմ այն կարծիքը կը տիրէր թէ ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովը իր վերջին օրը կ'ապրի:

Նախ քան ժողովը, Իտըն վերջին անգամ մըն ալ տեսակցեցաւ Ֆրանսական դեսպանին հետ: Գերմանական եւ իտալական կառավարութեանց ներկայացուցիչները, Ցոն Ռիպպընթրոփ եւ Կրանտի, իրենց կարգին չարունակ կը խորհրդակցէին մէկ ձեւ տալու համար իրենց հակառաջարկներուն: Իրենց խորհրդականները Պերլին եւ Հռոմ ղրկուած էին՝ հրահանգ խնդրելու Հիթլէրէն եւ Մուսոլինիէն: Ժողովը բացուած էր արդէն քանի մը վայրկեանէ ի վեր, երբ օդանաւով Լոնտոն հասան խորհրդականները եւ անմիջապէս ժողովի գացին :

Հետեւելով Պերլինի եւ Հռոմի հրահանգներուն, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները մերժեցին անգլեւֆրանսական ծրագիրը՝ Սպանիոյ ծովային ու ցամաքային սահմաններուն վրայ հսկողութիւնը երկուքով կատարելու մասին: Ընդունելով հանդերձ ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը պահպանելու անհրաժեշտութիւնը, կ'ըսէին թէ անգլեւֆրանսական ծրագիրով կարելի չէր անաչառ հսկողութիւն մը կատարել, քանի որ կռուող երկու կողմերը դրուած չէին հաւասար ասպարէզներու վրայ: Ուստի կ'առաջարկէին պահպանել ոչ – միջամտութեան սկզբունքը, բայց պատերազմիկի հաւասար իրաւունքներով ճանչնալ կռուող երկու կառավարութիւնները, անոնց ծովով, երկու կռուող կողմերու պատասխանատուութեան տակ, սահմաններուն վրայ հսկողութիւն կատարելու պարտականութիւնը, վստահ թէ երկու կողմերը ա ւելի լաւ պիտի կատարեն հսկողութիւնը ընդդէմ չէզոք պետութեանց միջամտութեան :

Ասով, նախ ուժ կը տանային ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը, երկրորդ կողմնակալութիւն ցոյց չի տրուիր երկու կռուող կառավարութիւն – ներէն մէկուն կամ միւսին, երրորդ չէզոք պետութիւնները կը պարտաւորուին յարգել միջազգային իրաւունքի սկզբունքները հանդէպ երկու կռուող կողմերուն հաւասարապէս, եւ իրրեւ արդիւնք այս վերջին տրամադրութեան՝ ամէն չէզոք պետութիւն, որ կը փորձէ բռնաբարել միջազգային իրաւունքի սկզբունքները, կ'աչխատի օգնել մէկ կամ միւս կողմին՝ օդային, ցամաքային ու ծովային ճամբով մը անցնելով անոնց հսկողութեան ցանցէն, կ'ենթարկուի պատասխանատուութեան, ինչպէս կռուող կողմերը պիտի ստանձնեն պատասխանատուութիւնը չէզոք պետութեան մը հանդէպ ցոյց տուած իրենց թերացումին :

Ընդունելով այս առաջարկը, չէզոք պետութիւնները կ'ապատին միջազգային ոստիկանութիւն կատարելու իրենց յանձնառութենէն, բան մը որ ձախողեցաւ արդէն: Կարելի է սակայն միջազգային ոստիկանութիւն կատարելու տեղ՝ հսկողութիւն կատարել ծովու եւ ցամաքի վրայ, յատկապէս դրուած դիտողներով :

Այս հակառաջարկը, որ բարեբախտաբար վիճաբանութեան բաց դուռ կը ձգէր վերջին տրամադրութեամբ մը, բուռն ընդդիմութեան բախեցաւ անգ – լիական, Ֆրանսական եւ ռուսական ներկայացուցիչներուն կողմէ: Նիստին կը մասնակցէին ինը պետութիւններ (Անգլիա, Պելճիա, Ֆրանսա, Գերմանիա, Իտալիա, Շուէտ, Ռուսիա, Զեխոսլովաքիա, Փորթուգալ): Բոլորն ալ որոշ տրամադրութիւն ցոյց կուտային փրկելու ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովին դոյութիւնը, հակառակ անոր որ անհաշտ, իրարու բոլորովին հակառակ երկու ծրագիրներն ալ կը պաշտպանուէին անփոփոխ պահելու յամառութեամբ մը :

Ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան բախտն էր որ դրուած էր նժարի մէջ: Ի վերջոյ ամէն ներկայացուցիչ, իր կառավարութեան վերջնական հրահանգները առնելու համար, փափաք յայտնեց յետաձգել նիստը:

Եւ ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը քանի մը օր եւս ապրելու բախտն ունեցաւ: Ցաջորդ նիստը Թերեւս դումարուի երեքշաբթի, երբ տեղի պիտի ունենայ երկու հակառակ տեսակէտներու վճռական ճակատամարտը :

Արաբներ պիտի չհնազանդին սանճաքի կառավարութեան

»»»» o ««««

Պէյրութի « Ահրար » արաբական Թերթը կը գրէ —

Անտիոքէն կառավարութեան տեղեկացուեցաւ թէ արաբական մեծ համագումար մը կազմակերպուած է Սանճաքի բոլոր Արաբներուն մասնակցութեամբ եւ որու միջոցին որոշուած է Սանճաքի նոր կանոնագրութենէն բխող կառավարութեան չհնազանդիլ, տուրքեր չվճարել եւ ամէն ձեւով դժուարացնել անոր գործը: Արաբ բնակչութիւնը իր տուրքերը պիտի ղրկէ ուղղակի սուրիական կառավարութեան :

»»»» o ««««

ՓԱՆԱՏԱԿԱՆ դրամագլուխները, որոնք ամերիկեան դրամատուները ապահովագրած են 2 յունուար 1935էն մինչեւ 31 մարտ 1937, կը հասնին 2 միլիար 929,773,000 տոլարի: Ֆրանսական դրամագլուխն է 308,868,000 տոլար:

Սուրիոյ Քիւրտերը կ'օգնեն Տէրսիմի ապստամբներուն

»»»» o ««««

Պէյրութի « Լը Ժուր » Թերթը կը գրէ —

Թուրքիոյ մէջ ծագած քրտական ապստամբութիւնը կը թուի թէ միայն ներքին խնդիր մը չէ :

Արդարեւ , վերջին անցուդարձերն իմանալով՝ Դամասկոսի Քիւրտերը խորհած են թէ իրենց պարտականութիւնն է աջակցիլ սահմաններէն անդին պայքարող իրենց եղբայրներուն: Ցեղին արիւնը արթնցած էր : Եւ ժողով մը գումարեցին իրենց Թաղին մէջ :

Երկարօրէն վիճաբանելէ վերջ քրտական ապստամբութեան եւ անոր հե – տեւող վինուորական զսպման չուրջ, ի վերջոյ որոշեցին իրենց բոլոր կարելի միջոցներով օգնել Թուրքիոյ Քիւրտերուն, ինչպէս քանի մը տարի առաջ օգ – նած էին Իրաքի Քիւրտերուն :

Կը կարծուի թէ հանդանակութիւն պիտի կազմակերպեն Սուրիոյ բոլոր Քիւրտերուն մօտ, եւ անոնց արդիւնքը պիտի ղրկուի Թուրքիոյ ապստամբ Քիւրտերուն:

Ինչ կը վերաբերի Լիբանանի Քիւրտերուն, որոնք , ի դէպ, չատ փոքրա – թիւ են, անոնք տակաւին չեն ճշդած իրենց դիրքը :

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՔՂՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

Հավաս հեռագրական գործակալութեան Թղթակիցը Պիլպաոյէն կը հաղորդէ թէ ազգայնական բանակը կը չարունակէ իր յառաջխաղացութիւնը դէպի Սանթանտէր: Գրաւուած են Մոնթէլլանօ եւ Լեանօ լեռնային դիրքերը : Այսպէս Ֆրանքոյի բանակը կը հասնի Սանթանտէրի վրայ սիրապետող դիրքերուն: Ազգայնականները գրաւեցին նաեւ Թուրչիոսը, ուր բանտարկուած էին 1600 հոգի իբրեւ պատանդ:

Ազգայնական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ հանրապետական բանակը Թուրնաւոր կռիւ ոումբեր կը գործածէ: Բազմաթիւ զինուորներ զառիկով (պարէնիֆ) Թունաւորումի նշաններ ցոյց տուած են: Արդէն չպայթած ռումբ մըն ալ գտնուած է, որ Թունաւոր գազ կը պարունակէր :

Հանրապետականներու կողմէ դիտել կը տրուի թէ Զօր· Ֆրանքօ յատկապէս այս ամբաստանութիւնը կը նետէ մէջտեղ, որպէսզի վաղը Թունաւոր գազ գործածէ հանրապետական բանակին դէմ:

Պարսելոնայէն հասած հեռագրի մը համաձայն, ազգայնականները կատաղի ռմբակոծութեան մը ենթարկեցին Մաորիտը, մինչ հանրապետական օդային տորմիղը չարձակում կը գործէր Սեվիլլայի օդանաւային կայաններուն վրայ:

Վալենցիայէն առնուած հեռագրի մը համաձայն, հարաւային ճակատին վրայ հանրապետական բանակը չարունակելով իր յառաջխաղացութիւնը մինչեւ՝ 30 քիլոմէթը մտած է կրկնատակի :

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՒՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՑ արտաքին գործակալը, Րիւշտիւ Արաս, Թէհրանէն մեկնելով հասաւ Մոսկուա: Իսկ ներքին գործակալը, Շիւքրիւ Քայա, Պուքրէշի վրայով գնաց միանալու Րիւշտիւ Արասի: Թուրք Թերթերը կը գրեն թէ այս այցելութիւնները կուգան ամրացնել ռուսեւԹրքական բարեկամութիւնը :

ԳԵՐՄԱՆ կառավարութիւնը սկսաւ զատել այն կրօնաւորները, կաթոլիկ թէ բողոքական, որոնք հաշտ ընթացք մը ցոյց չեն տուած նոր վարչաձեւին: Ձերբակալուած են բազմաթիւ կրօնաւորներ, որոնք ամբաստանուած են թէ ցոյցեր կազմակերպած էին կառավարութեան դէմ :

ՊՈԼՍՈՑ մէջ ժանտատենդի համաճարակ ծագած է: Աւելի քան 800 դէպքեր արձանագրուած են: Պատուաստի կայաններ հաստատուեցան քաղաքին մէջ բազմաթիւ տեղեր :

ՊԱՆԴՈԿԱՊԵՏՆԵՐՈՒ, սրճարանատէրներու եւ ճաշարանատէրներու վէճը կարգադրուեցաւ Շօթանի միջամտութեամբ :

ՖՐԱՆՍ· խորհրդարանը կը փակէ իր նստաշրջանը երեքշաբթի երեկոյ :

ԳԻՆԵՐՈՒ չահադիտական բարձրացումին դէմ պաշտօնաթերթը հրատարակեց հրովարտակ մը, որ խստիւ կ'արգիլէ չարաշահութիւնը :

ՏԻԿԻՆ ԹՈՒՆՕԱՁԵՒՄԲԻ, զոյգի մը համաճայն որուն արձագանգ կուտայ Հավաս, խնդրեցած է ամուսնոյն դժբախտութենէն վերջ, իսկ աղջիկն ալ , 12 տարեկան, անձնասպան եղած: (Մոսկուայի Թերթերը անցեալ օրերուն գրեցին Թէ Տիկին Թուխաչեւսքի անարգեց իր ամուսնոյն յիշատակը) :

ԱՄՈՒՐ դեռին վրայ ծագած ռուսեւճափոնական միջադէպը պիտի փակուի խաղաղ եղանակով մը: Այսուհանդերձ, ռուսին կառավարութիւնը ռուսեւճափոնական միջադիպին հեռանկարներէն, ինչպէս եւ Ուկրայինոյ ներքին խռովութիւններէն առաջնորդուած, սկսաւ ամրացնել իր սահմանները, Տնիէսթերի եղերքները, «որպէսզի փախստականներ չանցնին ռումանական հողը »:

ԿԵՂԾ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒԼԹԵՐ հրապարակ հանուած են Փարիզի մէջ քանի մը չարաթ է ի վեր: Այս դրոշմաթուղթերը կը նմանին Փէ Ֆրանս մակագրութեամբ իսկական դրոշմաթուղթերու, 50 սանթիմոց: « Ժուռնալ» կ'ըսէ թէ չատ դժուար է կեղծը զատել իսկականէն :

ԱԶԳ· ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՒԱՆԻ եօթներորդ չերեքն հազար կեղծ տոմսեր ծախուած են կեղծարարի մը կողմէ, որ ձերբակալուեցաւ,— տակաւին հազար տոմս եւս ունէր «տեղաւորելիք»: Իր ծախած կեղծ տոմսերը չափազանց նման են իսկականին :

ՖՐԱՆՔԻՆ մետաղային (ոսկի) բաղադրութիւնը «ծփուն» կը մնայ տակաւին,— ուրբաթ երեկոյ սթերլինը կ'արժէր 128 ֆր· 84, իսկ տոլարը 26 ֆրանք 06, (երկուշաբթի կ'արժէր սթերլինը 110,55, իսկ տոլարը՝ 22,42): Երդիճաթերթ մը սրամտութեամբ կ'ըսէ թէ Պոնէի ֆրանքը պիտի ծփայ եւ օրօրուի տակաւին ժամանակ մըն ալ, որովհետեւ Պոնէ նոր դուրս ելաւ նախարարական աթոռէն: Պոնէ բնական եւ անհրաժեշտ կը դտնէր այս ելեւէջը, մինչեւ ֆրանքին հաստատակուռութեան պահը :

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ կը հեռագրեն թէ Յորհ· Միութեան Կեդր· Գործ· Կոմիտէն նիստի հրաւիրուած է 7 յուլիսին, քննելու համար Յորհ· Միութեան ընտրական օրինագիծը (Ը· գլուխ , ԺԲ· յօդուած), մշակուած համաճայն ժողովրդավարական սկզբունքներու, — ընտրելու իրաւունք ունին նաեւ կիները եւ զինուորները :

ՅՈՍՅՈՎՏԱՆ ՑՈՒԿԱՇՈՒՄՆ

»»» ο ««««

ԽՈՀԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՂՎԱՓՀԱՍՏՈՑ ԴԱՒԱՀԱՅՈՒ ՋՆԳՊ

»»» ο ««««

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ ՀԱՅՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓԻԹԱՐԻ ՄԷՋ

Ա. ՄԱՐԻՈՒՊՈԼՍԿԻ

Les Bergers à la Montagne, scènes Pittoresques, ornées de jolies vignettes :

Ցնծագին լեռնականք, գեղատեսիլ տեսարանք, նկարազարդեալ :

Fête Villageoise pittoresque, ornée de jolies vignettes :

Գեղատեսիլ գիւղական տօնախմբութիւն, նկարազարդեալ :

Les Bergers à la Montagne, scènes Pittoresques, ornées de jolies vignettes :

Ցնծագին լեռնականք, գեղատեսիլ տեսարանք, նկարազարդեալ :

Fête Villageoise pittoresque, ornée de jolies vignettes :

Գեղատեսիլ գիւղական տօնախմբութիւն, նկարազարդեալ :

ԴԱՐՁԱԾ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՄԱՐԻՈՒՊՈԼՍԿԻ

ՀՈՎՎԱՆՆԵՍ ՏԱՐԱՅԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓԻԹԱՐԻ ՄԷՋ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՉԱՐԵՆՑ

(ՎԵՊ ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՂԻՑ)

»»» o ««««

— Հա՛, հիշում եմ, հիշում եմ... Ինչպե՞ս չհիշեմ այդ ահեղ օրերը, երբ ամբողջ աշխարհը կարծես կանգնել էր ոտքի վրա, ինչպես մի հսկայական բանակ, որ պատրաստվում էր ելնել ազատության համար մղվելիք սուրբ պատերազմի։ Ամեն կողմ ոգևորություն էր տիրում։ Ամենուրեք ժողովներ էին կազմակերպվում, ամենուրեք ելույթներ էին ասվում, ամենուրեք ոտքի էին հանում ժողովրդին։ Ես այդ ժամանակ ուսանող էի։ Ինձ ևս ոգևորությունը տարել էր։ Ես ևս ելույթներ էի ասում, ես ևս ոտքի էի հանում ժողովրդին։ Ես ևս կարծում էի, թե ազատությունը մեզ համար ոչ թե ուրիշ ազգերի, այլ մեր ազգի համար է պետք

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ

«Կ. ԽԱՉԻ ԴԵՐԸ ԳԱՂՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՄԷՋ»

վարդ, երկուշաբթի գիշեր, ժամը 8.30ին

«ՄԻԱՄԱՆԹՕ» ԱԿՈՒՄԲԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՀԱՒԱՐՔ ՄԻՍԱԿԵԱՆ**

Մուտքը ազատ է:

Դաշտանահոդս

Իսի լէ Մուլինոյի Սէթանռզի Հայր. Միութեան կողմէ

11 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ

երգ, պար, եւ ձագ.

ձոխ պիւֆէ փողովրդական գիներով

Նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱՉԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԻ

11 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ

Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութեան կողմէ

Հրապարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն

Մուտք մեծերու 2 ֆրանք, փոքրիկներու՝ ձրի:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Ալֆորվիլի Կ. Խաչի Սանուց Միութեան կողմէ

եւ հովանաւորութեամբ Մասնաճիւղի Վարչութեան

10 Յուլիս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Հայ Ակումբին մէջ

կը նախագահէ ՏՕՔԹ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ

կը ներկայացուի «ԽԵՆԹԵՐՈՒ ԲԱՒԵՂԸ»

Խմբերգ, արտասանութիւն, մեներգ եւ հայկական պար

Մուտք մեծերու 3 ֆրանք, փոքրիկներու 1 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՌՈՄՊԻՆՈՆԻ 22րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻԻ

կազմակերպուած Մարսէյլիուբֆայի Հայր. Միութեան կողմէ

կիրակի, 1 Օգոստոս, ամբողջ օրը, հայրենակից Լ. ԵՕՆՆԵԳԲԱՑՐԵԱՆի պարտէզին մէջ. Թրավերս Շվալիէ, Սէն-Լուս կրան-բէն:

Բացուած է

Տոքթ. Ա. Մելիքի

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:

Մանգազէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց: Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

ԲԱԺԻՆ ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ

27 Avenue de Bellevue, Chaville

Աչքի, երախաներու եւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի առաւօտները 10—12 եւ մասնաւոր ժամադրութեամբ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ստանձնեմ յարկաբաժիններու եւ սենեակներու ամէն տեսակ նորոգութիւն եւ փոխոխութիւն (թուղթ, ներկ, ելեկտրական գետեղում), կահկարասիներու նորոգութիւն եւլն.: Մասնելի գին: Դիմել **Daniel**ի, 49 **rue Labat,** *Փարիզ* (18): Հեռ. Montmartre 87-82:

ԻՐԱՒԱԳԷՏ — ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

ԱՐՏԱՒԱԶԴ ՀԱՆՐՈՒԹԵԱՆ

122 Bld. Murat, Paris (16), Tél. Jasmin 52—69

Մէթրօ Բօրթ սը Սէն ֆու ելքը, Ավրնիւ սը Վէրսայլի կողմէն:

Դիմել իրեն վստահութեամբ ամէն կարգի դատի, արկածի, առնելիքի եւ դործի համար: Գիները չափաւոր:

10—12, 6,30—8, բացի երեքշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտներէն:

Եւրոպայի հայկական ամենագոյն գրատուն

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր:

Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով:

5, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65

ԼՈՑՄ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՑ — ԲՈՑԺ

ԺՈՂՈՎՐԴ. ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Գ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 33 (ՅՈՒՆԻՍ)

Իովանդակութիւն.— ԾՈՎ. ԳԱՅԼԷ (Տոքթ. Ա. Աչճեան): ՏՈՒԲԵՐՈՒԼՈՍ, ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՄ ՄԱՐՍԵՐ (Տոքթ. Ռ. Պլոնտէլ): ԾԱՐԱՒԻ ԵՄ (Տոքթ. Յ. Գարբիէլեան): ՄԱՐԶԱՆԻՒ Ո՞Ր ՉԵՒԵՐԸ ԸՆՏՐԵԼ (Տոքթ. Գ. Օ. Գալուստեան): ՊՏՈՒՂ ԿԵՐԼԷ (Տոքթ. Շ. Այվազեան): ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՐ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— Ֆրանսա 25 ֆրանք, արտասահման՝ 30 եւ 35 ֆրանք: Դիմել Dr. Ch. AIVAZIAN, 17, Rue Damesme, Paris.

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. «ՄԿՐՏԻՉ ԵՕԹՆԵՂԲԱՑՐԵԱՆ» խումբին կողմէ

Հովանաւորութեամբ Հ. Ց. Դ. «ԵԳԻՊՏԱՑԻ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ

Այսօր կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

Ռոպէնսոնի Grand Arbre Maison Fiquet*ի օդասուն պարտէզը*

(Աներեւի պարագային ընդարձակ սրահ)

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **ՍՐՔՈՑ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ**

կը խօսին ընկերներ

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ *եւ* **ՏՔԹ. ՔԻՒԹԻԿԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինին սիրայօժար կը մասնակցին օրիորդներ Հ. ԿԱԶԱԶԵԱՆ (կովկասեան պար) Հ. ԿՆԵԱԶԵԱՆ (երգ) Մ. ՕՍՄԱՆՃԵԱՆ (արտասանութիւն), Օր. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ (ֆայլ. պար), կը նուագէ Թաւիշտ ԴԱՐԵԳԻՆ:

Հայկական շուրջ-պար ղեկավարութեամբ ընկ. ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆի

Եւրոպական պար ղեկավարութեամբ Carie Cantih նուագախումբին

Պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԷՋ.— փորձ տ'օրլեանէն առնել 128 Թիւ օմնպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՎԻՃԱԿԱԽՍԱՂ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Յուլիս շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին

8, rue Bossuet բարեգործական տան մէջ

Տոմսեր ունեցող անդամուհիներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով ամէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թորոսեանի, 26, Rue d'Enghien, Paris (2):

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿՈՒՐ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Առաւօտները ժամադրութեամբ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

կիրակի, 11 Յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

Ռոպէնսոնի Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

Կը նախագահէ Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՆԵԱՆ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ՁԱԻՆԵՑ ՄԸ

Երգ, արտասանութիւն, պարեր եւն.:

Սան-սանուհիներու կողմէ: Կը նուագէ «ԵՓԻՓԱՏ» նուագախումբը

ՄԱՏՉԵԼԻ ՊԻԻՖԷ ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԷՋ.— փորձ տ'օրլեանէն առնել 128 Թիւ օմնպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը պիտի ունենայ Յուլիս 8ի հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին Մուլինոյի Հայ կեդրոնատեղին 8 rue Bossuet, Paris.

Կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՇԱՀՆԱԶԱՐԻ եւ Պ. Վ. ՄԱԼԼԷՋԵԱՆ.

Նիւթ ունենալով՝ սիրային, իր արուեստն ու կեանքը:

(Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ):

ԶՐՕՍԱՆԿԻՈՎ ՊՏՈՒՏ

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ

եւ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՎԱՍՆ. **ՇՐԹԱԳԵԼ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐԻ**

Գործակցութեամբ ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴԱՑ եւ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ

Ermitage de Longchamp*ի դարաստանը,* (Bois de Boulogne)

Կիրակի, 11 Յուլիս, ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր

Ընտիր նուագախումբ, բացօթեայ պար եւ հաճելի անակնկալներ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԻՒՖԷ ԵՒ ՊԱՂ ԸՆԹՐԻԿ

ԳԻՆ ՏՈՄՍԱԿԻ 15 ՖՐԱՆԳ,

որ իրաւունք կուտայ նաեւ դաշտահանդէս մտնելու

(Աներեւի պարագային ընդարձակ սրահներ):

ՊԱՏԱՐԱԳ-ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Շաւիւի եւ շրջակայից եկեղեցական վարչութիւնը իգիտութիւն ազգայիններու կը յանձնացնէ թէ կիրակի, 4 Յուլիս, Վարդավառի տօնին առթիւ, գաղութին Հոգեւոր Հովիւ Տ. Հմայեակ վրդ. Պաղտասարեան հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել եւ քարոզել:

Այս առթիւ Ս. Խաչատուրիչ Մատրան բարերարներէն Ազրիա ապոլսեցի Պ. Գաբրիէլ Փափազեանի նուիրած Ս. Պատարագի ծանրագին զգեստին օրհնութիւնը կը կատարուի Հոգեհանգիստ կը կատարուի Պ. Փափազեանի գերդաստանի ննջեցեալներու յիշատակին:

Պ. Թէլէֆեան եւ իր խումբը պիտի երգեն Կոմիտասի բազմաձայն պատարագը: Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 9ին, Ս. Պատարագ 10.30ին:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Կ'ուզուի կօշկակար գործաւոր մը նպաստիլ ֆօմիշէ ղինուղ: Տեւական գործ. Դիմել՝ Մ. Մարկոեանի, 9 rue dep Hugolens, Marseille.

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Տիկին Ոսկի Գըճրեան, ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Սիմոպցի Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920 1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային վարժարանները: Քէմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու միջոցաւ փոխադրուած են Գավալայի (Յունաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է:

Ճշդրիտ լուր տուողին մէկ տարուան «Յառաջ» նուէր պիտի տրուի: Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kidjirian, née Baharian, 56, rue de Bas Meudon, Issy-les-Moulineaux, France (Seine).

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել:

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

2 Յունիս — 8 Յուլիս

Երեկոյները ժամը **8.30**

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:

2 grands films

Harry-Baure

dans

"Rotehile"

et au Large de «Singapour»

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:

Նկարակ յայտարարութիւնը բեղուկն կը տպուի 2 մուտքի տոմսակ զեղչուած գինով

ՀԱՅՁԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՔԹ. Լ. ԴՐԻՖՈՒՐԵՑՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թելէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԾԱԽՈՒ Է *Պէլվիլի մէջ նպարավաճառի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով. Պայլ 6 տարի: Տարեկան վարձք 2250 ֆր. Հարմով միասին: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Café Harem, 30, rue de Trévise (9e) *Հեռաձայն* Taitbout 40-68.

Agence de Voyage et de Tourisme

OCEANIA

Paris

4 Rue de Castellane

Tel. Anjou 22-24, 22-25

Marseille

54 Ruede la République

Tel. Colbert 09-12

Ճամաքային եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրասենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար:

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: ԿԸ ՀԱՅԹԱՅԹԷ ՓՈՒԼՈՒՐԻԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ:

դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Ménilmontant, Paris (20)

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Դուռ առնելէն նպաստ ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ իրցմժոռէն:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ

Ձագարաձեւ **ՁԼՕՐԻԿ**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton ; 52 — 78**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) **Tél. NORD 68—02**

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Աջակից դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարալիզասիօնի օքինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տոնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թելէֆօն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստ համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐԳԱՍՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզիի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատ կ գեղեցիկ մուշտակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3փորձ) համար կարելի է նուէր սակ ալ մուշտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեան, արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վեցամսեայ բաժանորդագրուի ցառաջին Օգտուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն նախապայման ցառաջի կատարը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուհաձ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

ՅԱՌԱՋԸ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
6
ՅՈՒԼԻՍ
MARDI
6 JUILLET
1937

ԺԶ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3465

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

"ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ"Ի ՄԸ ԱՌԹԻԻ

»»»» o ««««

Վաղը՝ չորեքշաբթի եւ յաջորդ օրը Փարիզի մէջ պիտի գումարուի, Հայ Գաղթականաց Կեդրոնական Յանձնաժողովին հրաւէրով, Համաժողով մը, որուն պիտի մասնակցին «ազգային - եկեղեցական վարչութիւնները բոլոր այն երկիրներուն ուր հայ գաղթականները կը գտնուին քիչ շատ կարեւոր թիւով եւ որուն իր բարոյական եւ նիւթական համարատուութիւնը կը փափաքի ներկայացնել» յիշեալ մարմինը:

Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովը այս մասին ապրիլ 14ին շրջաբերական մը ղրկած էր, հրաւիրելով խնդրոյ առարկայ «վարչութիւնները» — որոնց թիւն է 18 — իրենց կողմէ «ղրկել պատուիրակ կամ նշանակել փարիզաբնակ անձնաւորութիւն մը», մասնակցելու Համաժողովի աշխատութեանց:

Շրջաբերականը հարկ տեսած է կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդել Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովին մասին, «որոշ պաշտօնի կոչուելուս Հայ Ազգային Պատուիրակութեան 1924 Նոյեմբեր 30 յայտարարութեամբ եւ 1925ի տարեգլխէն ի վեր անխափան կը շարունակէ իրեն վստահուած գործը, որ էր «դաշնակից պետութեանց, Ազգերու Ընկերութեան, ուսս եւ հայկ. կառավարութեանց եւ օտար մարդասիրական կազմակերպութեանց մօտ» հայ գաղթականներու եւ որբերու վերաբերեալ խնդիրներուն պաշտպանութիւնը եւ հետապնդումը »:

Ցետոյ կ'ուրուագծէր թէ ինչ գործեր կատարած է ցարդ այդ մարմինը.

(Յանձնաժողովը այդ տասնեւերեք տարուան ընթացքին գրած է տասնեակ հազարաւոր հայ գաղթականներ եւ որբեր Ս. Հայաստան փոխադրելու եւ գանոնք տեղաւորելու նպաստելու ծրագրով, Թուրքիոյ Հայերուն «լքեալ գոյք»երու եւ օտար դրամատնից մէջ ունեցած աւանդներու գործով, Դաշնակիցներու կողմէ Թուրքիայէն գրաւուած գումարէն Հայերուն հասնելիք բաժնի հարցով, ապահովագրուած եւ պատերազմի ընթացքին տարագրութեան մէջ մեռած Հայերուն ժառանգութեամբ, Սուրիոյ հայ գաղթականներու տեղաւորման ձեռնարկով, օտար երկիրներու մէջ մնացած գաղթականներու իրաւական դրութեամբ, անոնց մաս առ մաս դէպի Ս. Հայաստան ներգաղթով, եւ, մասնաւորապէս Ֆրանսայի հայ տարագիրներու բարօրութեան վերաբերող ամենօրեայ կենսական գործերով (քնակութեան եւ աշխատանքի իրաւունք), գործազրկութեան նպաստ, վտարումներու եւ արտաքսումներու վճիռներու բարձում, տուրքերու թեթեւացում, եւն.»:

Թէ ո՛ր տատիճան յաջողած է ա՛յսքան բազմատեսակ, բարդ ու կնճռոտ խնդիրներ լուծելու մէջ, ատոր համարատուութիւնը պիտի ընէ ի՛ներեւի «համագումար»ին մէջ:

Ցայտնի չէ թէ « 18 ազգային – եկեղեցական վարչութիւններն» քանի՞ն ներկայացուցիչ նշանակած է ցարդ: Կը տեղեկանանք միայն թէ կարգ մը ներկայացուցիչներ հրաժարական ներկայացուցած են զիրենք նշանակող մարմիններուն: Իսկ Պլճիքահայ Գաղթային Վարչութիւնը իր յունիս 6ի ընդհ. ժողովին մէջ որոշած է պատգամաւոր չղրկել Փարիզի Համագումարին, կարգ մը պատճառաբանութիւններով, որոնց մէկն ալ է թէ՝ Գաղթ. Յանձնաժողովը մինակը չէ որ կը ներկայանայ Ազգաժողովին մօտ պարզութեան ցանկութիւնները յայտնելու եւ իրաւունքները պատճառաբանութիւններով, որոնց մէկն ալ է թէ՝ Գաղթ. Յանձկի, Գաղթ. Օֆիսի ներկայացուցիչները: Որով Գաղթ. Յանձնաժողովը այս մարզին մէջ գործունէութեան մէկ քառորդին պատասխանատուութիւնը միայն կրնայ վերցնել » (Ազագայ, 26 յունիս: — Այս առթիւ կարդալ նաեւ Պրիւսէլի մեր Թղթակցին հաղորդած պատճառաբանեալ բանաճեւը այդ մասին, մեր այսօրուան թիւով , Գ. Էջ):

Մամուլին մէջ քննադատութեան առարկայ դարձած ըլլալով այս Համագումարը, եւ Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովին իրաւասութեանց սահմաններու հարցը, «Ազագայ»ի յուլիս 3ի թիւին մէջ յիշատակութիւնը կ'ըլլայ 10 փետրուար 1925 թուակիր նամակի մը, զոր Ֆրանսայի արտաքին գործերու նախարարութիւնը ուղղած է Հայ Ազգային Պատուիրակութեան, իրրեւ պատասխան անոր 31 յունուար թուակիրին: Այդ թուականին Ազգ. Պատուիրակութեան անոր նամակը արդէն քանի մը ամիսէ ի վեր լուծուած ըլլալով, իր ժառանգութիւնը յանձնած էր Հայ Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովին եւ կը խնդրէր արտաքին նախարարութենէն, որ հաճի նոյն բարեացակամութիւնը չնորհելու անոր, երբ անիկա աջակցութիւն եւ պաշտպանութիւն խնդրէ «մեծ պատերազմին մեր զոհերուն ի նպաստ »:

Ուրեմն Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովը իր գոյութեան լրատունքը արժեցնելու համար կը կոթնի երկու փաստերու վրայ, Ս. Հայ Ազգ. Պատուիրակութիւնը եւ Բ. Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեան 1925 փետրուար 10 թուակիր նամակը :

Տեղը չէ հոս քննելու այս երկու փաստերուն ի՛նչ արժէք ներկայացնելը: Հայ Ազգային Պատուիրակութիւնը ընտրուած էր Փարիզի Ազգ. Համագումարին կողմէ, 1919 ապրիլ 2ի նիստին մէջ : Այդ Համագումարին ներկայացուցիչներ ղրկած էին Պոլիս, Կովկաս (արեւմտահայ փախստականները), Եգիպտոս, Պուլկարիա , Պարսկաստան, Անգլիա, Հնդկաստան եւ Ճավա, Զուիցերիա, Իտալիա, Ռումանիա, Ֆրանսա, Ամերիկա, Իրաք, Յունաստան , Հալէպ - Այնթապ, Վենետիկի Մխիթարեանք, Ամենայն Հայոց Կաթ.ի Փարիզի (Ազգ. Պատուիրակութիւն) եւ Ամերիկայի ներկայացուցիչները: Ասոնք ամբողջ արեւմտահայութիւնը չէին ներկայներ անշուշտ եւ պատգամաւորներու քանակն ալ համապատասխան չէր իրենց ներկայացուցած երկիրներու հայութեան թիւին: Սակայն Մեծ Պատերազմի վաղորդայնին կարելի չէր եղած աւելի լաւ կարգադրութիւն մը ընել :

Հայ ազգային Պատուիրակութիւնը անհետացաւ հայ կեանքէն: Իր գործունէութեան մասին պատմութիւնը պիտի ըսէ իր խօսքը ապագային :

Հայ Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովը, իր ներկայ կազմով եւ խեղճ միջոցներով երբեք պէտք չէ յաւակնութիւնն ունենար ինքզինքը ժառանգորդ նկատելու Հայ Ազգային Պատուիրակութեան, իր ուսերուն վրայ առնելով ա՛յնքան պատասխանատու եւ բարդ գործեր, զորս գլուխ հանելու հնարաւորութիւններէն մեծապէս զուրկ է:

Մեր կարծիքով, Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովը պէտք է պարփակուած մնայ իր պատեհանին մէջ, ըլլայ համեստ, ու եթէ բողոքներ կան իր Օֆիսի գործունէութեան դէմ, միջոցներ ձեռք առնէ՝ զանոնք բառնալու համար :

Ներկայ « Համագումար »ը գոյութեան իրաւունք չունի այն պարզ պատճառով, որ անոր գործունէութիւնը սահմանափակուած է առաւելապէս Ֆրանսահայ գաղութին մէջ: Իսկ եթէ երբեմըն իր ընդհ. քարտուղարը Ժրնեւ կ'երթայ, աւելի յաճախ «Բարեգործականի պատուիրակ» տիտղոսը կը տրուի անոր, քան թէ « Գաղթ. Օֆիսի տնօրէնի» :

Մենք համաձայն ենք որ կազմուի Համագաղութային մարմին մը, բոլոր հայաբնակ երկիրներու պատգամաւորներուն մասնակցութեամբ եւ ժողովրդական ընտրութեամբ: Տարիներէ ի վեր այս ուղղութեամբ կը ղրէ մեր մամուլը, բայց հայ կեանքի խառնիճաղանճ վիճակը կարելի չի դարձներ անոր իրագործումը:

Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովին հրաւիրած այս «Համագումար»ը վտանգաւոր մարզանք մըն է, որ կոչուած է աւելի խորացնելու պատակտումը հայ կեանքին մէջ:

Համեստութիւնը միակ յանձնարարելի իմաստութիւնն է ներկայ պարագային մէջ:

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՏՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

(ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ)

»»»» o ««««

Հայ մը ալ ձերբակալուած (?)

ԷԼԱԶԻՂ, 27 Յունիս — Սէյիտ Բիլա իր չուրջի աւարառուներուն ցրուելու տեղ չտալու համար, կարգ մը չինճու ֆէրմաններ կը հրատարակէ, ոչ – խաքներ մորթելով մասնաւոր պաշտամունքներ կատարել կուտայ: Կը հաղորդուի թէ Սէյիտ Բիլայի կինն ալ չարունակ կը թելադրէ ամուսնոյն՝ չյանձնուիլ, եւ այս մանկամարդ եւ գեղանի կինը, որուն անունն է Պէշէ, կը յաջողի զգուել ամուսնոյն վրայ: Սակայն ապստամբներու անձնատուութիւնը կը չարունակուի: Մեր զօրաց կողմէ զրաւուած գիւղերու ըմբոստները հոս եւ հոն ցրուուած են: Կը չարունակուի ասոնց հետապնդումը :

Հետապնդման հետեւանքով ձերբակալուած կամ ինքնաբերաբար անձնատուր եղած ըմբոստները դատական իշխանութեան կը յանձնուին: Գրքմըլքան - տանցիները անձնատուր ըլլալու համար 24 ժամ միջոց ուղած են:

12 Հայտարարուեցի եւ 22 Ապպաս աշխրէիներ ձերբակալուած են: Ասոնց մէջ Սէյիտներ ալ կան: Բոլորն ալ յանցաւոր կը համարին Սէյիտ Բիլան:

Սինի մէջ Խորէն անուն հայ մը ձերբակալուած է :

Հետապտիչ զօրքերը Սէյիտ Բիլայի հետքին վրայ կը գտնուին: Երէկ 34 հոգի ձերբակալուած են:

ԷԼԱԶԻՂ, 27 Յունիս — Երէկ, ձերբակալուած Քէքիլին հայրը, ձերբակալեալ Բօսնաքցի Գամէրը, խնդրագրով մը ներում խնդրած է :

« Ձիւմհուրիյէթ »ի Թղթակիցը կը հետապրէ իր թերթին, Հօգաթէն —

Այսօր ստացած արտօնութեամբս, գործողութեանց վայրը եկայ: Առաջին աւեւտաբեր լուրը սա է թէ Տէրսիմի դէպքը այլեւս ամբողջովին վերջնանալու եւ պատմութեան անցնելու վրայ է:

Զինուորական գործողութիւնները կը զարգանան համաձայն կորուստ չտալով յառաջացման սկզբունքին: Գութաւէրէն պաշարող պղպատէ չղթան չարունակ կը նեղնայ: Հոս հոն ցիրուցան եւ ողորմելի վիճակի մէջ գտնուող յեղուզակներուն մօտ ոչինչ մնացած է իրր բարոյական ուժ :

Ձերբակալուած յեղուզակներուն խոստովանութեանց համաձայն Սէյիտ Բիլա ծանրապէս վիրաւորուած է :

ԷԼ ԱԶԻԶ, 28 Յունիս — Թունճէլիի կուսակալութեան մէջ այլեւս բնակեցան կացութիւնը հաստատուած է: Մեր զօրամասերուն գործողութիւններն ու գործունէութիւնները կը չարունակուին երկու ճակատով: Մէկ մասը կը չարունակէ հետապնդել վերջին թափթփուքները, իսկ միւս մասը ճամբաներ կը բանայ, կամուրջներ կը շինէ: Այսօր վերստին մաս մը յեղուզակներ անձնատուր եղած են եւ ասոնք իսկոյն դատական իշխանութեան յանձնուելով սկսած են հարցաքննուիլ :

Յեղուզակներու պարապլուխը Սէյիտ Բիլա չատ անյոյս վիճակի մը մէջ է: Քովը միայն մէկ քանի արբանեակ ունի :

ՀՕՋԱՔ, 28 Յունիս — Թունճէլիի սեպ ժայռերուն մէջ յեղուզակութիւն ի գործ դնող ապստամբներուն պարապլուխը Սէյիտ Բիլա հասկցած է թէ պիտի չկրնայ փրկել օձիքը եւ ապստամբած որջէն փախչիլ ուզած պահուն վիրաւորուած է: Սէյիտ Բիլա վիրաւորուած վիճակի մէջ ձեռք անցուելու վրայ է :

Երէկ ձերբակալուած 34 յեղուզակներուն հարցաքննութիւնները կը չարունակուին: Անձնատուր եղածները ուրախութեամբ կ'աշխատին բացուող ճամբաներու մէջ:

ԷԼԱԶԻՂ, 28 յունիս — Այսօր պատկան իշխանութենէն ստացած տեղեկութեանց համաձայն, Թունճէլիի մէջ կացութիւնը չատ բնականոն է եւ կայուն: Ցեղուզակութեան չրջանակին մէջ ալ, ձախ, հիւսիս եւ հարաւ յառաջացող մեր զօրամասերը ամենուրեք խուզարկութիւն կը կատարեն եւ բոլոր քարայրներն ու որջերը կը խուզարկեն: Ցեղուզակներուն չտաերը անձնատուր եղած ըլլալով, այլ եւս չատ քիչեր մնացած են: Ասոնք ալ կարգ մը քարայրներու մէջ ապատանած են: Սպառած են իրենց ռազմանիւթերը, ինչպէս արմաւիքները, եւ չատ դէշ վիճակի մը մատնուած են: Մեր զօրքերը մէկ կողմէ խուզարկութիւն կ'ընեն, միւս կողմէ Թունճէլիի մէջ կը չարունակեն վերջնական գործողութիւնները :

ԷԼ ԱԶԻԶ, 28 Յունիս — Տէրսիմի մաքրագործման չարժումը կը չարունակուի: Ցեղուզակները ծածկուած են քարայրներու մէջ, որ կը գտնուին ձիւնապատ լեռներու մէջ: 70նոց Սէյիտ Բիլայի կիներէն մին, 20 տարու, ձերբակալուած է :

ՀՕՋԱՔ, 29 Յունիս — Ընդհարման մը հետեւանքով է որ Սէյիտ Բիլա վիրաւորուած է: Դեռ չձերբակալուած եւ իրենց ապաստանած որջերուն մէջ ծածկուող յեղուզակները չեն կրնար իրենց գլուխը դուրս հանել եւ դէմ դնել : Վայրի կենդանիներու պէս այդ որջերուն մէջ մնացած յեղուզակները եթէ չյանձնուին, անօթի պիտի մեռնին :

ԷԼ ԱԶԻԶ, 29 Յունիս — Սէյիտ Բիլա, մեր օգանաւերուն Սիւրմէի մէջ կատարած օդային չարձակման միջոցին, ուսէն վիրաւորուած է եւ քովի արբանեակներուն կողմէ փախցուած է դէպի Մնձուրի հիւսիսակողմը: Նոյն ռմբակոծման միջոցին ընդդիմադիր ապստամբներէն Շահին ալ վիրաւորուած է: Մեր զօրաց չարունակուի առանց դիմադրութեան եւ յեղուզակները կը փախչին :

Գիչերանց մեր երկու պահակներուն դէմ չարձակող յեղուզակները իրենց պատիժը գտած են :

Լիբանանի հպատակներուն

« Ազդակ »ի մէջ կը կարդանք —

Այն Հայերը, որոնք 30 օգոստոս 1924ին , Պէյրութ կամ Լիբանանի ո եւ է քաղաքին մէջ գտնուած են, կրնան խնդրագրով մը կառավարութեան դիմել եւ իրենց Լիբանանահպատակութեան իրաւունքը ստանձնել: Եթէ նոյնիսկ գտնուին այնպիսիներ, որոնք այդ թուականին գտնուած են Լիբանան եւ մեկնած արտասահման կամ Սուրիա, ըստ Լօզանի դաշնագրի 34րդ. յօդուածին՝ այդպիսիներն ալ հպատակութեան իրաւունք պիտի կրնան ստանձնել :

Նմանապէս բոլոր օտարահպատակ Հայերը, որոնք հինգ տարիներէ ի վեր առանց բացակայելու Լիբանան կը գտնուին եւ լաւ վարք ու բարքի տէր են , ինչ որ պիտի քննուի ոստիկանութեան կողմէ, այդպիսիներն ալ կրան հպատակ գառնալ :

Այն ծնողքները, որոնք քանի մը տարիէ կամ ամիսներէ ի վեր իրենց ամուսնութիւնները տակաւին կատարութեան պաշտօնեաներն ու նորածինները տակաւին կառավարութեան պաշտօնեաներն ու նորածինները տակաւին կառավարութեան պաշտօնեաներն ու նորածինները տակաւին կառավ

ՔՈՋՆԻԿՑՈՏ ՊՎԱՀՈՍ ՏՍՊՈՒԹՅՈՒՆ

—o—

ՅԱՅՏՆԻ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ինչպես հայտնի է, Ղազախի գործադիր կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ղազարյանը ընդունում է ամեն հինգշաբթի օրը ժամը 10-ից մինչև 12-ը։

ՀԱՅՏՆԻ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ինչպես հայտնի է, Ղազախի գործադիր կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ղազարյանը ընդունում է ամեն հինգշաբթի օրը ժամը 10-ից մինչև 12-ը։

—o—

ՉԱՐԹՈՂԻ

(ԻՐԱԿԱՆ ԺՈՒՐՆԱԼԻՑ ՀԱՏՎԱԾ)

— Իսկ ձեր տեսած դասերն ինչպե՞ս էին, որոնք ձեզ ամենից շատ դուր եկան։

— Ֆրանսերեն դասերը։ Ուսուցիչս ինձ շատ էր սիրում, ես էլ նրան։ Ես ամենից լավ գիտեի ֆրանսերեն։ Ինձ համար ամենադժվարը թվաբանությունն էր։ Ես ատում էի թվերը։ Ինձ համար ամենահետաքրքիրը պատմությունն էր։ Ես սիրում էի կարդալ հին ժամանակների մասին։ Ես ատում էի ներկայիս ժամանակները։ Ես ատում էի ներկան։ Ես ատում էի ապագան։ Ես սիրում էի անցյալը

Բրևսթինսկիի հովանաւորութեան տակ,— այսպէս պաշտօնապէս եղած են Մխրոնով, արուսթին գործավարութեան մամուլի անօրէն, Շեֆէրն, արեւմուտքի քաղաքական բաժնի անօրէն: Պաշտօնապէս եղան սովխոզներու փոխ – գործավարներ Օստրովսքի եւ Սոմս, պետ. դրամատան փոխ-անօրէնը՝ Բերեզին:

Գրական ասպարէզի մէջ, ձերբակալուեցաւ Կիրչոնը, որ մինչեւ երէկ Յորհ. Գրողներու Միութեան ամէնէն ազդեցիկ վարիչներէն մին էր, իսկ պաշտօնապէս եղաւ Լիտովսկի, խորհ. արուեստի վարչութեան պետ, Արկատիեւ, անօրէն Մոսկուայի գեղարուեստական Թատրոնին: Դատի յանձնուեցան ակադեմականներ Դերեւսկին եւ Օրնոտսկի, այն ամբաստանութեամբ թէ թոյլ զեմականներ գործիքի վերածեն համայնատած են որ արոցկիանները իրենց քարոզչութեան գործիքի վերածեն համայնազիտարանը: Իսկ միշտ «հիւանդ» է Արոսիեւ, անօրէն արուեստհմանի հետ մշակութային յարաբերութեանց (Վոկս):

Սկիզբները այն կարծիքը կը յայտնուէր թէ «մաքրազործումը» ուղղուած է յատկապէս Հրեաներուն դէմ, բայց վերջին ձերբակալութիւնները եւ հոր - հարկումները կը հերքեն այդ կարծիքը: Արդարեւ, մեծ թիւ մը կը կազմեն Հրեաները, որոնք կը զոհուին պետական բարձր պաշտօններու պատճառով:

Մոսկուայի մամուլը կը շարունակէ երկել իր խաղը, — դրամատէր եր – կիրներու հաչոյն տրոցկիականները լրտեսութիւն կ'ընեն երկրին մէջ: Այս ձեւով, մաքրազործումը պիտի շարունակուի տակաւին:

Պաղեստին միշտ անհանգիստ

»»»» o ««««

Ինչպէս երեսագրէմ մեր թղթակիցը կը գրէր վերջերս Լոնտոնի արքայական յանձնաժողովը կ'առաջարկէր Պաղեստինը բաժնել երեք գօտիներու,— արաբական, հրէական եւ բրիտանական:

Այս ծրագիրը խուլ դժգոհութիւն մը պատճառած է մասնաւորաբար Արաբներուն:

Արաբները կ'ըսեն.— « Պաղեստինը կրօնական, առեւտրական եւ ռազմական գիտական կեդրոնն է արաբ աշխարհին, եւ մենք թոյլ պիտի չտանք որ օտար պետութիւն մը հակակշռի տակ պահէ պաղեստինեան ծովեզերքը: Եթէ Անգլիա փորձէ Պաղեստինը բաժնել գօտիներու, արաբ պետութիւնները պիտի միջամտեն՝ դիմադրելու համար այդ ծրագրին »:

Միւս կողմէ Հրեաները կ'ըսեն.— «Մինչեւ մահ պիտի կռուինք պաշտպանելու համար մեր վերջին յոյսը: Տեղի պիտի չտանք սպառնալիքներու: Անգլիոյ կ'իյնայ կշռել հետեւանքները այն քաղաքականութեան, որ զժգոհութիւն պիտի պատճառէր Պաղեստինի 400,000 հրեայ բնակչութեան եւ աշխարհի 16 միլիոն հրէութեան: Մենք կ'ուզենք որ հրէական պետութիւն մը հիմնուի Յորդանանի երկու եզերքներուն վրայ: Անգլիա կ'ուզէ՞ որ մեր նպատակը ի – րագործենք առանց իր կամքին»:

Կիրակի օր, երուսաղէմէն կը հեռագրուէր թէ այս ցեղային հակամարտութիւնը լուրջ վտանգ կը պատճառէր բրիտանական իշխանութեան: Ընդհարումներու առաջն առնելու համար Մալթայէն զրահաւոր մը ճամբայ ելաւ դէպի Հայֆա:

Ոչ-միջամտութեան խղճմտանքային շուրջ

Ոչ - միջամտութեան քաղաքականութիւնը կը դրաղեցնէ ներկայիս եւրոպական դիւանագիտութիւնը: Բանակցութիւնները կը շարունակուին՝ հաւատութեան եղբ մը գտնելու համար երկու առաջարկներուն միջեւ: Ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին անդամ պետութիւններէն չատեր յարած են անգլեւֆրանսական տեսակէտին, բայց եւ այնպէս Իտալիա եւ Գերմանիա ամուր կառչած կը մնան իրենց տեսակէտին:

Հետապիր մը կը հաղորդէր թէ Իտրն կ'աշխատի միջին եղր մը գտնել: Հռոմի թերթերն ալ կը հաստատեն որ բոլորովին նոր բանաձեւ մը կը փնտռուի: Ըստ « Վոչէ տ'Իթալիա» թերթին, նկատելով որ Ֆրանսա կը վախնայ թէ դերմանեւիտալական առանցքը կրնայ կտրել Ֆրանսայի եւ Ափրիկէի հաղորդակցութեանց ճամբան, Իտալիա պատրաստ է ամէն ապահովութիւն տալ Միջերկրականի մասին, ճիշդ ինչպէս նոյն ապահովութիւնը տուաւ Անգլիոյ, եւ այդ դիւրացնելու համար չորս մեծ պետութեանց գործակցութիւնը Սպանիոյ հարցին մէջ:

Կը թուի թէ, սակայն, բանակցութիւնները որ եւ է արդիւնքի չեն յանգած, այնպէս որ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը նիստի պիտի չհրաւիրուի, մինչեւ որ որոշ համաձայնութիւն մը գոյանայ: Լոնտոնէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովը թերեւս նիստի հրաւիրուի այս Հինգշաբթի:

Մահմետական Փորթուկալի դիկտատորին դէմ

Լիզպոնէն կը հեռագրեն թէ մահափորձ մը կատարուեցաւ Տոքթ. Սալազարի վրայ:

Երբ Փորթուկալի դիկտատորը, Սալազար, կիրակի առաւօտ եկեղեցի հասաւ եւ ինքնաշարժէն դուրս ելաւ, ռումբ մը պայթեցաւ եկեղեցիի դաւիթին մէջ,— պայթիւնը այնքան սաստիկ էր որ մեծ փոս մը բացուեցաւ եկեղեցիին պատին եւ գետնին մէջ եւ մայթը քանդուեցաւ:

Տոքթ. Սալազար իր հետեւորդներով անվնաս մնաց, նոյնիսկ պահելով իր պաղարիւնը, մտաւ եկեղեցի եւ կրօնական արարողութիւնները չարունակուեցան:

Գերմանի եւ քրանսայի հարիւրամեակները

Կիրակի օր, հազար հոգինոց նախկին պատերազմիկներու ֆրանսական պատգամաւորութիւն մը այցելութեան գնաց Գերմանիա: Ֆրիտուրկի մէջ, յանուն գերման նախկին պատերազմիկներու, զանոնք դիմաւորող Օպէրլիտերը, որ բարեգալուստ մաղթելէ վերջ ըսաւ.

— Մեր Առաջնորդը, Սարի հանրաքուէէն վերջ յայտարարեց, թէ այլեւս հողային ոչ մէկ պահանջ ունի Ֆրանսայէն: Այս յայտարարութիւնը անչուշտ մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Ֆրանսայի ժողովուրդին: Անոնց որոնք նոր անակնկալներու կը սպասեն, կը պատասխանեմ.— Դարերէ է վեր Ֆրանսա կը հանդիսանայ իրրեւ մեծ պետութիւն մը, մեծ պետութեան մը անդամները պարտաւոր են այնքան մեծանձնութեամբ մտածել ուրիշ պետութեան մը մասին, որքան մեծանձնութեամբ կ'ուզեն որ մտածուի իրենց մասին:

Յետոյ գերմանացի եւ ֆրանսայի նախկին պատերազմիկները, իրենց զրօնքներով, տոգանք մը կատարեցին ընդհ. պատերազմի մեռելներու յիշատակարանին առջեւէն, մինչ նուագախումբ մը կը նուագէր Ընկեր մ'ուենի...:

Տոգանգքէն վերջ, գերման անդամատեալ պատերազմիկներու Միութեան նախագահը շնորհակալութիւն յայտնեց ֆրանսացի նախկին պատերազմիկներու այցելութեան համար եւ ըսաւ.

— « Գերման ժողովուրդը, որ պատկէչի նման կանգնած է բոլշեւիկեան ներխուժումին դէմ, չունի ուրիշ փափաք, բայց թէ ապրիլ երջանիկ եւ խաղաղ »:

Սպանիական քաղաքացիական պատերազմը

Ապրդնական պատերազմական գեկոյցներու համաձայն, Սանթանտէրի անկումը օրերու խնդիր է: Հանրապետականները ալ կը խոստովանին, որ Սանթանտէր չի կրնար երկար դիմադրել,— այդ չրջանը անասնապահութեամբ կ'ապրի բնակչութիւնը, եւ գլխաւոր քաղաքը, Սանթանտէր, պաշտպանուած չէ երկաթէ զօտիով:

Արտաքին եւ Բանտային հանրապետական բանակներու հրամանատարին յայտարարութիւններուն համաձայն, տակաւին Պիլպաօն չինված՝ վաղեցիոյ կառավարութիւնը կ'որոշէ օդնութեան հասնիլ Պասքերուն, սակայն Պարսե-

ՊԱՐԳԵՒԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին

8, rue Bossuet բաթեգործ ականի տան մէջ

Տոմսեր ունեցող անդամակիններէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով ամէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թորոսեանի, 26, Rue d'Enghien, Paris (2):

Մուտքը ազատ է:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

կիրակի, 11 Յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 9

ՌԱՊԻՆՄՈՒՆԻ Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ *Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲՈՂՈՍԵԱՆ*

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ ԶԱՒԵՑՆ ՄԸ

Երգ, արտասանութիւն, պարէր եւն.

Սան-սանուհիներու կոդմէ կը նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՒՏՔ ԴԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորթ տ'Օրլէանէն առնել 128 թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱՉԻ ՀԱՑԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՒ

11 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ

Խրճերգ, արտասանութիւն, պար եւ Ներկայացում աշակերտութեան կողմէ

Հրապարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն

Մուտք մեծերու 2 ֆրանք, փոքրիկներու՝ ձրի:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Ալֆորվիլի Կ. Խաչի Սանուց Միութեան կողմէ

եւ հովանաւորութեամբ Մասնաճիւղի Վարչութեան

10 Յուլիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Հայ Ակումբին մէջ

Կը նախագահէ ՏՕՔԹ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ

Կը ներկայացուի «ԽԵՆՋԵՐՈՒԻ ԲԻՒՐԸ»

Խմբերգ, արտասանութիւն, սեռելրգ եւ հայկական պար

Մուտք մեծերու 3 ֆրանք, փոքրիկներու 1 ֆրանք:

Դաշտահանդէս

Իսի լէ Մուլինոյի Սբ. Յովհաննու Հայր. Միութեան կողմէ

11 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՈՆԻ ՍՏԱՏՈՒՆ ՄԻՋ. ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ

Կը խոսի Գնդ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Երգ. սար. եւ ձոգ.

Ձոխ պիւֆէ Փոդոմրդական գինիներով

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը պիտի ունենայ Յուլիս 8ի հինգշաբթի ի երեկոյ, ժամը 9ին Միութեան կեդրոնատեղին 8 rue Fossuet, Paris.

Կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՇԱՀԱՆԹՈՒՆԻ եւ Պ. Վ. ՄԱԼԻԶԵԱՆ

Նիւթ ունենալով Միրանոյշ. իր արուեստն ու կեանքը

(Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ):

Դաշտահանդէս

կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀՑԳ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՈՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ (Tapis Vert)

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, տարեհնական, խմբական, մանուկներու, ինքնաւթեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ դեղարուեստական ճաշակով: Ժամադրութեամբ ուղուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտուեթեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չունի հետաքրքրելու իր յարդելի յաճախորդները:

Դիմել վաղմրեին, **50, Bld. Longechamps, Marseille**

Tél.: National 13-16

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալկը գործագրենք մեր նոր արժեցուցած անդլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, քրիքօթաժի, գուլպաներու եւ.ի.համարո:

Աժանալաւ ապրանքներ բացառաբար գեղչուած գիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*

փափաքողներու կը ղրկենք կերպաս՝ երու նմոյշ՝ երր եւ գիները

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք ըլալին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մտածէք որ վատահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն եւ գոհարեղէնները անփոխարէն կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Տիկին Ոսկի Դրճրեան, ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Մինաւպէտ Չէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920 1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային Հիւանդանոցը: Քէմալական յարձակումէն ժամանակ Ամերիկացիներու միջոցաւ փոխադրուած են Գահիրայի Յունաստան շրջանները, եւ անոնէ իրեր իրենց հետքը կորսուած է

Ճշդրիտ լուր տուողին մէկ տարուան «Ցառաջ» նուէր պիտի տրուի: Գոնչ իրենց տիկ՝ Voskie Kidjirian. née Baharian. 56, rue de Bas Meudon. Issy les-Moulineaux. France (Seine).

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն տուտատպել:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՌՈՒՍ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ (52 rue Regnault, Paris 13) *կը ծանուցանէ թէ Միջազգային Ցուբայհանդէսի միջոցին վարձու կուտայ իր հանրակացարանին մէջ, մէկ հոգիի համար մէկ անկողին հետեւեալ պայմաններով —*

1 օրուան համար	10 ֆր.
Շաբաթը	60 ֆր.
Երկու շաբաթը	110 ֆր.

Կը տրուի նաեւ աժան ճաշ 4.50 ֆրանքի ձաշարանի սենեակին մէջ

Ցաւերէք Տեսէք Լաճն Մէջ

Cinéma REXY

329 Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՆԱՄԱԿԱՏՄԱԾ

30 Յունիս — 3 Յուլիս

Լէ Վան, Մ. Պ.— 70:
Ֆրէժիւս, Վ. Գ.— 70:
Լէպոս, Վ. Բ.— 100:
Լիոն, Ա. Տ.— 35:
Պոսթըն, Ս. Մ. Վ.— 222:
Կրէնսկի, Հ. Ն. եղբ.— 35:
Տրակինեան, Գ. Լոր.— 70:
Կրընոպլը, Յ. Օճպ.— 140:
» Կ. Քէօ.— 70:
» Տ. Սող.— 140:
Լէվան, Թ. Պ.— 35:
Վիլֆրանշ, Ն. Զ.— 200:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իսի-լէ-Մուլինոյի Դրօշակ Գրադարանը փոխադրուած է Պ. Զատիկ Միրզայեանի սրահը, 45 բիս ալա Տէֆֆանս, Իսի: Բաց է հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8—10:

ՊԱՒՈՒ ԵՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳՐԻ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏԱՐՈՒԱՆ ԹԻՒԵՐԸ

6րդ, 7րդ, 8րդ, 9րդ, 10րդ, 11րդ, 12րդ: Բոլորն ալ լման: Տարեկանը 50 ֆր.: Վճարումը կանխիկ: Փոստի ծախքը գնողին վրայ:

Դիմել.— Hatchikian Nerses 4 rue Lafayette (coiffeur Vienne (Isère) France.

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԵՐԿԵՐԻՒ ԳԻՐՔԱԿԱԼԸ – ԱԶԱՒ

Ռուսերէնէ թարգմանեց
ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ

Ազաւը գլուխը Բուրցեւի ղէմ բաց – ուելիք դատի մասին: Այդ դատը որոշ չափով անհանգստացնում էր նրան: Նա նոյն իսկ այդ դատավարութեան հետ որոշ յոյսեր էր կապում: Եւ իսկապէս, եթէ դատաւորները՝ Ռուսաստանի երեք յայտնի յեղափոխական – կանները (իշխ. Կրապոտկին, գերման Լապատին, Վերա Ֆիգներ) դատապարտէին Բուրցեւին որպէս բամբասողի, Ազաւի գերքը երկար ժամանակ կոչի՛ամբաստ կուսակցութեան մէջ: Մեղադրանքի բոլոր տուեալները (բացի Լապուխինի մահացու վիրաւորութիւնից) նրան յայտնի էին եւ ըստ ե – րեւոյթին Ազաւն այս տուեալները չատ վտանգաւոր էէր համարում: Իսկ արդէն մերկացումից յետոյ նա գրում է դիմերալ Գերասիմովին. « Այս բոլորը կարող էր այնքան վատ կերպով չվերջանալ եւ նոյն իսկ լաւ կարող էր լինել, եթէ ինձ յաջողուէր հաստատել իմ ալիպիները: Բայց այդ ինձ չը յաջողուեց »:

Ազաւի անկման վերջին պատճառն իսկապէս նրա անյաջող alibiն էր եւ նաեւ նրա այցելութիւնը Լապուխին – ներին: Գերասիմովին ուղղած նոյն նամակի մէջ Ազաւը գրում է. « Մի խօսքով ճակատագրական սխալ եղաւ իմ եւ ձեր այցելութիւնը Լ.ին: Երբ Աստուած ուզում է պատժել մէկին, նրա խելքը գլխից հանում է »:

Սոյն նամակը գեն. Գերասիմովին Ազաւը գրել է իր փախուստի յաջորդ օրը: Նա խնդրել էր յանձնել իրեն « Դեկտեմբեր ամսուայ ռոճիկը», եթէ կարելի է եւ նպատակ միաժամանակ հարցնելով, թէ չի՞ կարելի արդեօք մի պաշտօն ստանալ, « ուելի չուտ ճարտարապետական գործով ... Ես այնքան էլ վատ ճարտարապետ չեմ»:

Ազաւը նոյնիսկ որոշ կարգադրու – թիւններ էլ արել էր, մտածելով, որ « գարշելիները (այն է՝ յեղափոխականները) կը գանեն իմ հետքը եւ ինձ կը սպաննեն »:

Նոյն օրը նա մի նամակ էլ գրեց կուսակցութեան կենտրոնական կոմիտէ – ին բոլորովին ուրիշ ձեւով եւ խիստ յուզուած տոնով. «Ամենախիստ վիրաւորանք, ինչպիսին դուք ինձ հասցրիք, երբեք չի ներւի եւ չի մոռացուի: Կը գար ժամանակ, երբ դուք իմ պատճառով հաշիւ կը տաք կուսակցութեան եւ իմ մօտիկներին: Դրա մէջ եւ համոզուած եմ: Ներկայ բոպէին եւ երջանիկ եմ, պարոններ, ո – րովհետեւ զգում եմ ինձ այնքան ուժեղ, որ հաչեւյարդարի չեմ նստում ձեզ հետ: Անցեալում կատարուած իմ աչխատանքներն են տալիս ինձ այդ ոյժը եւ ինձ հեռու են պահում կեղտից եւ գարշահոտութիւնից, որոնցով դուք շրջապատուած էք եւ որոնց մէջ դուք ինձ նետեցիք »:

Թողնելով Փարիզն իր անցանկալի յիշողութիւններով, Ազաւը Գերմանուհու հետ սկսեց ճամբորդել: Նրանք եղան Իտալիայում, Ցունաստանում, Եգիպտոսում, երկար ժամանակ ապրեցին Լիւկսորում, ապա վերադարձան Գերմանիա: Ազաւն ունէր ռուսական մի քանի անցագրեր, որոնցից նա փոխնիփոխ օգտւում էր:

Բայց ըստ երեւոյթին Ազաւն այնքան էլ երկիւղ չէր կրում կուսակցութեան կողմից հետապնդման: Դէպի յեղափոխականների մարտական արւեստը նա բոլորովին արհամարհանքով էր վերաբերւում: Գերասիմովի գրած նոյն նամակի մէջ նա ասում է «եթէ նրանք (սոց. յեղ.) գլխի ընկնեն եւ դիմեն մասնաւոր գործակալի, այ ժամանակներնք աւելի չուտ կրպտնի (իմ) հետքը»: Նրա խօսքերի մէջ այդքի էր խփում չար ծաղրը. այսինքն մարտական կազմակերպութիւնը դի մի մասնաւոր գործակալի նրա համար, որպէսզի գանի հետքը իր նախկին առաջնորդի...

(Շար.)

ՓՆՏՌԵՑԻՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԻՔ

եղբայրներ՝ «ՄԵՂՈՒ»

փափաքով եւ շնորհակալ Յառաջի գրասենեակին

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻՔԸ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
7
ՅՈՒԼԻՍ
MERCREDI
7 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3466

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ԴԱՂԹԱԿԱՆԱՑ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

»»»» o ««««

Երէկ բացատրեցինք թէ ի՛նչպէս Գաղթականաց Կեդրոնական Յանձնաժողովը գաղափար յղացած էր կազմակերպելու « Համագումար » մը, որ կը բացուի այս առաւօտ Փարիզի մէջ :

Մեզի համար պարզ չէ մինչեւ հիմա թէ ինչո՛ւ պէտք տեսնուած է գումարել այսպիսի ժողով մը, չողչողուն տիտղոսով :

Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովը 13 տարիէ ի վեր «անխափան չարունակեր է իրեն վստահուած գործը» : Եւ ի՛նչ գործ :

Տեսանք թէ ո՛րքան ծանրաբեռնուեր է այդ մարմինը, իր վրայ վերցնելով բազմաթիւ հոգեր, տասնեակ հազարաւոր հայ գաղթականներ եւ որբեր ի. Հայաստան փոխադրելէն ու տեղաւորելէն սկսեալ մինչեւ «լքեալ գոյքեր»ու փրկութիւնն ու Ֆրանսահայ տարագիրներու բարօրութեան վերաբերեալ ամէնօրեայ կեանսական գործերը, առանց մոռնալու «Դաշնակիցներու կողմէ Թուրքիայէն գրաւուած գումարէն Հայերուն հանուելիք բաժինը, ապահովագրուած եւ պատերազմի ընթացքին տարագրութեան մէջ մեռած Հայերուն ժառանգութիւնը » եւայլն :

Այս բոլորը կատարեր է «անխափան » ամբողջ տասներեք տարի, մինչեւ հիմա մարդու հաշիւ չէ տուեր, ու յանկարծ այսօր միտքն ինկեր է «համագումար» մը հրաւիրել :

Եւ որո՞նք են հրաւիրուողները : Հայ երեք յարանուանութեանց՝ լուսաւորչական, կաթոլիկ եւ բողոքական եկեղեցիներու վարչութիւնները, թիւով ընդամէնը 18, որոնց մէկ մասը հրաւէրին չէ ալ պատասխանած :

Բայց ասոնք ի՞նչ հանգամանքով համարատուի պաշտօն կրնան ունենալ :

Հաշիւ կը տրուի մարմնի մը, որ իրաւասու է տրուած հաշիւները քննելու եւ այդ մասին իր լաւ կամ դէշ վճիռն արձակելու : Այսօրուան «համագումար »ը այդ իրաւասու մարմինը չէ, քանի որ անոր մասնակցելու հրաւիրուած ազգային - եկեղեցական 18 վարչութեանց կողմէ չէ որ ընտրուած է Գաղթականաց Կեդրոնականը : Այս վերջինը բնաւ սոխպուած չէ հաշիւ տալու մարմնի մը, որմէ չէ ընտրուած, հետեւաբար եւ որուն առջեւ պատասխանատու չէ երբեք :

Ըսինք թէ Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովը իր գոյութեան փաստաբուղթերու վրայ.— Առաջին՝ հանդուցեալ Ազգային Պատուիրակութեան 1924 նոյեմբեր 30ի յայտարարութիւնը, երկրորդ՝ Ֆրանսայի արտաքին գործերու նախարարութեան 1925 փետրուար 10 թուակիր նամակը, ուղղուած նոյն Ազգ. Պատուիրակութեան :

Այս երկրորդ փաստաթուղթը վերջին պահուն միայն մէջտեղ հանուեցաւ, անոր տալու համար կարեւոր արժէք մը, որմէ զուրկ է դժբախտաբար :

Գալով առաջին փաստարկութեան, ատոր արժէքն ալ բոլորովին յարաբերական է :

Ազգային Պատուիրակութիւնը Լոզանի դաշնագրին վաւերացումէն վերջ, երբ տեսաւ թէ չուրն ինկաւ Հայկ. Դատը, որուն հետապնդման պարտականութիւնն էր ստանձնած, վերջ տուաւ իր պաշտօնին, առանց հրաժարականը ներկայացնելու այն մարմնին որմէ ընտրուած էր, ինչպէս օրէնք է : Պայմանները թոյլատու չէին, նոր Ազգային Համագումար մը հրաւիրելու, որպէսզի այդ համարատու մարմնին առջեւ Ազգային Պատուիրակութիւնը իր բարոյական եւ նիւթական գործունէութեան ընդհանուր հաշիւը ներկայացնէր եւ իր աշխատանքները չարունակելու, դադրեցնելու կամ ուրիշ մարմնի մը փոխանցելու մասին անոր որոշումն առնար :

Ընդհանուր յուսալքութեան եւ հիասթափութեան մթնոլորտի մը մէջ, Ազգային Պատուիրակութիւնը անխտրաւնակ քաչուեցաւ հրապարակէն եւ հայ տարագիրներու ոչ - քաղաքական գործերու հետապնդումը յանձնեց Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովին :

Կազմալուծուած մարմին մը իրաւունք ունի՞ր ուրիշի մը ծրագրեր տալու : Ատոր քննութիւնը չատ հետուները պիտի տանէր մեզ :

Այսպէս թէ այնպէս, սակայն, փաստ մը կայ այսօր, այն է՝ Գաղթականաց Կեդր. Յանձնաժողովին գոյութիւնը 13 տարիէ ի վեր եւ հայ կեանքին մէջ անոր գործունէութիւնը :

Բայց մի՞թէ այդ յանձնաժողովը նոյնն է՝ ինչ որ էր 13 տարի առաջ: Երբե՛ք: Այդ «նչանակովի» մարմնի սկզբնական անդամներէն երկու հոգի միայն մնացած են այսօր, միւսները քաչուած են այս կամ այն պատճառով, անոնց տեղ նորեր «նչանակուած » են մնացող անդամներուն կողմէ : Այն ատեն որ 1925ի տարեգլուխին ծնունդ առած այդ յանձնաժողովին դիմագիծը այսօր բոլորովին անճանաչելի դարձած է :

« Նչանակովի» մարմինը տարիներու ընթացքին անսվարի « նչանակումներով» եկած հասած է այսօրուան վիճակին: Ու հիմա «համագումար»ի մը ուժին կ'ուզէ կռթնիլ՝ ինքնիրեն արժէք մը տալու եւ «համագաղթային ընտրովի մարմին » մը դառնալու համար :

Այս պայմաններուն տակ հրաւիրուած «համագումար » մը չի կրնար սակայն ինքզինքը պարտադրել հայկական Սփիւռքին :

Հ. Ս.

ՎՐԻՊԱԿ.— Երէկ մեր խմբագրականին մէջ, ամբողջ տող մը ինկած էր, պակաս ձգելով պարբերութեան իմաստը : Կարդալ.— «Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովը միանակը չէ որ կը ներկայանայ Ազգաժողովին՝ գաղթահայութեան իրաւունքները պաշտպանելու համար, այլեւ անոր հետ կան Բարեգործականը, Հօկը, Գաղթ. Օֆիսը » :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱԽՏԸ

»»»» o ««««

Մինչ բանակցութիւնները կը կատարուին համաձայնութեան եզր մը գտնելու համար ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովի երկու հակադիր տեսակէտներուն միջեւ, եւրոպական թերթերը որոշ մտահոգութեամբ կ'աչխատին մեկնել բանակցութիւններուն ընթացքը :

« Տէյլի Էքսփրէս » կը գրէ թէ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովի անդամ պետութեանց (27) ջախջախիչ մեծամասնութիւնը իւրացուցած է անգլիական տեսակէտը: Այսպէս 23 պետութիւններ պիտի քուէարկեն ի նպաստ անգլիական տեսակէտին, իսկ ի նպաստ գերմանաիտալական տեսակէտին՝ միայն 4 պետութիւն,— Գերմանիա, Իտալիա, Հունգարիա եւ Փորթուկալ :

Սակայն եւ այնպէս Լոնտոնի մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ մեծամասնութեամբ չի լուծուիր այս հարցը, պէտք է անպայման գտնել համաձայնութեան եզր մը, որուն միանան 27 պետութիւնները անխտիր, առանց մեծամասնութեան խօսքը պարտադրել փոքրամասնութեան : Ատոր համար ալ, երկու կողմերը սոխպուած են որոշ զիջումներ ընել :

« Մորնինկ Փոսթ»ի խմբագիրը կը կարծէ թէ Ալպանիան եւս պիտի քուէարկէ ի նպաստ գերմանաիտալական տեսակէտին, այսուհանդերձ քուէարկութեամբ չի լուծուիր հարցը, ոչ ալ մերժելով համաձայնութեան գալ, անոր համար որ ոչ Գերմանիա, ոչ ալ Իտալիա կը փափաքին ստանձնել խզումի մը պատասխանատուութիւնը :

Կացութիւնը միչտ մտահոգութիւն կը պատճառէ, բայց դեռ բոլորովին անյոյս չէ :

« Իօվո » կ'իմանայ թէ Իտլի առաջարկած է Վան Զէլանտի, որ ստանձնէ իրաւախոհական բանաձեւ մը ներկայացնելու դերը, այնպէս մը որ կարելի ըլլայ հաչտեցնել անգլեւֆրանսական եւ գերմանաիտալական տեսակէտները: Պէտք նախարարը ընդունած է կատարել այդ դերը, սակայն իրաւախոհական բանաձեւն է որ պատրաստ չէ :

Նոյն թերթը կը կարծէ դիտնալ թէ այդ բանաձեւը պիտի ունենայ հետեւեալ կէտերը,- «սահմանափակ ձեւով ճանչնալ կուտող կողմերու պատերազմի իրաւունքները», նաւային հսկողութեան փոխարէն չէզոք գիտողներ դնել որոշ նաւահանգիստներու մէջ, եւ կանչել օտար կամաւորները :

Բրիտանական կառավարութիւնը ուզած է հասկնալ Վալենցիոյ կառավարութեան կարծիքը թէ համաձա՞յն է, նաւային հսկողութեան փոխարէն, իր նաւահանգիստներուն մէջ ընդունելու իտալացի եւ գերմանացի դիտողներ : Անշուշտ Վալենցիոյ կառավարութեան համար փափուկ է հարցը: Զօր. Ֆրանքօ պիտի չօժարի իր նաւահանգիստներուն մէջ ընդունիլ անգլիացի եւ Ֆրանսացի դիտողներ, որովհետեւ որ եւ է թշնամական զգացում արտայայտուած չէ Ֆրանքոյի եւ Ֆրանսական կառավարութիւններուն, Ֆրանքոյի եւ անգլիական կառավարութիւններուն միջեւ, բայց Վալենցիոյ եւ Հռոմի կամ Պերլինի կառավարութիւններուն յարաբերութիւնները չեն ներկայանար նոյն ձեւով :

Գերմանացիներն ալ իրենց կարգին կ'աչխատին լուծում մը գտնել ... վերսկանտ կատարելով իրենց տեսակէտին չուրջ: Արդարեւ, լեհ կառավարութիւնը վերջին պահուն կը հաղորդէր Լոնտոնի կառավարութեան թէ այն - քան ալ դէշ չէ գերմանաիտալական տեսակէտը: Լեհ կառավարութեան կը հետեւէր ռումանական կառավարութիւնը՝ նոյն կարծիքը յայտնելով :

Որոշ է որ եթովպիական պատերազմին մէջ եթէ Անգլիան էր որ մտահոգութիւն կը յայտնէր Միջերկրականի ապահովութեան մասին, սպանիական պատերազմին մէջ, այժմ, Ֆրանսան է որ մտահոգութիւն ցոյց կուտայ Միջերկրականի ապահովութեան մասին: Ուրեմն, ամէնէն աւելի Ֆրանսան է որ կը դիմագրէ գերմանաիտալական տեսակէտին: Այնպէս որ իրաւախոհական բանաձեւին մէջ, պատերազմիկի «սահմանափակ» իրաւունքներու ճանաչումն իսկ անընդունելի կը գտնէ :

Հասունցած չըլլալով համաձայնութիւնը, ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին նիստը չի կարծուիր որ դումարուի աւելի առաջ քան չարթու վերջը:

Օդաին չարձակում Վալենցիոյ վրայ

»»»» o ««««

Վալենցիայէն կը հեռագրեն թէ կիրակիէն երկուշաբթի լուսնալիք գիշերը, առաւտեան դէմ, ազգայնական օդային նաւատորմիղը չարձակում կատարեց քաղաքին վրայ, սարսափի մատնելով բնակչութիւնը: Մինչ ահազանգին ձայնին հետեւելով՝ բնակչութիւնը կ'ապաստանէր նկուղները, լուսարձակները կը խուզարկէին երկինքը: Շուտով երեւան հանուեցաւ թշնամի օդատորմիղը, որ 3 խումբի բաժնուած էր, եւ թնդանօթները սկսան որոտալ : Օդանաւերը չյամառեցան իրենց յարձակումին մէջ, այնքան ուժգին էր քաղաքին ինքնապաշտպանութիւնը: Ցիսնեակ մը ռումբեր ձգեցին ու հեռացան: Ռումբերը ինկան Վալենցիոյ մերձքաղաքային դաչտերուն մէջ, սարսափելի պայթիւններով ու ղղրդացնելով քաղաքը: Վալենցիոյ վրայ կատարուած օդային յարձակումներուն մէջ մինչեւ հիմա այսքան սարսափելի յարձակում չէր եղած :

Ռուսական ճերմին խաղաթական տագնապը

»»»» o ««««

Վլատիվոսթոքի մէջ գնդակահարուեցան 22 պաշտօնատարներ երկաթուղիի վարչութենէն, — ասով 153ի կը հասնի այստեղ գնդակահարուածներուն թիւը վերջին չարթուններուն: Քազանի քաղաքային խորհուրդի նախագահը Աքսենով բանտարկուեցաւ այն ամբաստանութեամբ թէ «ոճրային գործունէութիւն» ցոյց տուած է պետութեան դէմ: Մանաւանդ յանձնախումբ մը կազմուած է քննութիւն կատարելու համար Քազանի խորհուրդին չուրջ, ուր « սպրդած են ժողովուրդի թշնամիներ »:

Ամերիկեան դեսպանը կը ապառնայ

»»»» o ««««

Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանը, իր երկրին Անկախութեան Տօնին առթիւ ճառ մը խօսելով դեսպանատան հացկերոյթին մէջ, կանգ առաւ միջազգային բարդ կացութեան վրայ եւ ըսաւ .

— Բռնապետները ստիպեցին որ բրիտանական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները սպառազինուին: Այսպէս սպառազինուած՝ ապահով ենք թէ յաղթանակը մերն է: Երանի թէ անոնք որ պատերազմ կը փնտռեն՝ ժամ առաջ հասկնան ատիկա, տակաւին չպայթած աղէտը, այնքան սարսափելի եւ ահաւոր, զոր կարելի չէ երեւակայել, տրուած ըլլալով որ կատարելութեան հասած են բնաջնջումի զէնքերը :

Ուստովանինք որ, թէեւ կացութիւնը բաւական սպառնալից է, պատճառներ կան որոչ լաւատեսութիւն մը արտայայտելու :

Երբ ակնարկ մը նետենք քաղաքական հորիզոնին վրայ, կը տեսնենք որ բարգաւած ազգերը անոնք են որ ժողովրդապետութիւն հիմնած են, մինչդեռ թչուառ, դժգոհ եւ տարուկ ժողովուրդները ենթարկուած են բռնակալական լուծի: Դիկտատուրայի պաչտպանութեան միակ փաստն այն է որ այդ վարչաձեւը լաւագոյն միջոց մը կը կազմէ պատերազմ պատրաստելու, սակայն ժողովրդապետութիւնը իր աւանդութիւններով զերազանց կը մնայ դիկտատուրային, եւ աւելի զօրաւոր :

Երբ հարկ ըլլայ զիրք բռնել անոնց դէմ որոնք խաղաղութեան եւ բանականութեան խօսքը չեն ուզեր լսել, պէտք է զանոնք խելքի բերել բռնի ուժով: Ես տակաւին կը յուսամ որ բռնապետները քիչ մը բանականութիւն ունին՝ գնահատելու համար ուժերու հաւասարութիւնը: Բռնադրի երկիրներու մէջ ապահովաբար մարդիկ կան, որ կը հասկնան թէ ոչինչ կը չահեցնէ զինարչաւը մրցումի ելլելով ընդդէմ ամերիկեան եւ անգլիական ժողովրդավարութեան: Այդ արչաւին մէջ ոչ մէկ բան մեզի կը պատայ յաղթանակը :

Սպանիոյ հանիւերը եւ մեծերու խաղաթականութիւնը

»»»» o ««««

Անգամ մը եւս ցոյց կը տրուի որ «քաղաքակիրթ» Եւրոպան մարդկային կեանքէն աւելի կը հետաքրքրուի հանքերով: Արիւն կը հոսի Սպանիոյ մէջ, սակայն «մեծ»ները ուրիչ հոգ չունին, բայց եթէ հասկնալ թէ որո՛ւ պիտի տրուին պատքեան չրջանի հանքերը:

Երբ Զօր. Ֆրանքոյի բանակը Պիլպաօ մտաւ, տեղական երկաթի հանքերը չահագործող անգլիական ընկերութիւնը հետացաւ կառավարական զօրքին հետ: Երբ սկսան բանակցութիւնները պատերազմիկի իրաւունք տալու մասին Զօր. Ֆրանքոյի, անգլիական կառավարութիւնը համաձայնութեան տրամադրութիւն ցոյց տուաւ երկաթի հանքերը չահագործելու իրաւունքը վերստանալով: « Լը Ժուր » իր կարգին կը թելադրէ Ֆրանսական կառավարութեան՝ պահանջել սպանիական հրաբաբերուն (փիրիթ) չահագործումը, փոխարէն պատերազմիկի իրաւունքներու ճանաչման: Այսինքն, իրար կոտրեցէք, բայց ձեր երկրին հարստութիւնները մեզի ձգեցէք,— ո՛վ մարդկային քաղաքակրթութիւն :

Ռուզվելթ կը հետաքրքրուի Եւրոպայով

Վան Զէլանտ, որ նոր վերադարձաւ Ամերիկայէն, Լոնտոնի մէջ Իտլիի հետ տեսակցութեան մը ընթացքին յայտարարեց թէ, ըստ իր տպաւորութիւններուն, նախագահ Ռուզվելթի հետզհետէ աւելի կը հետաքրքրուի Եւրոպայի ճակատագրով: Ռուզվելթ կը փափաքի որ, ի'րըկ Վան Զէլանտ, չուտ վերջ դնեն քաղաքական վէճերը՝ լծուելու համար տնտեսական հարցերու կարգադրութեան :

Մեկնելով այդ տրամադրութիւններէն, Վան Զէլանտ կ'առաջարկէ դրական երբեակ համաձայնութիւնը, որ կնքուած է Ամերիկայի, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջեւ, ընդարձակուի՝ համաձայնութեան կանչելով նաեւ Գերմանիան եւ Իտալիան :

Դրամական այս խաղաղութեան կարգին, Ռուզվելթ կը փափաքի դնել պատրաստել նաեւ զինաթափութեան, որովհետեւ զինարչաւը ի վերջոյ պիտի յանգի պատերազմի՝ իր հոսանքին մէջ քանդելով բոլոր տեսակի համաձայնութիւնները :

Լոնտոնի մէջ տակաւին վաղահաս կը գտնեն տնտեսական համաչխարհային խորհրդաժողովի մը գումարումը :

Լիակատար չարաբերութիւններ

»»»» o ««««

Պելկրատի թերթերէն մէկուն թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցաւ, Վարչաւայի մէջ, գնդ. Պէքի հետ: Լեհ արտաքին նախարարը, խօսելով Վարչաւայի եւ Պուքրէչի խօսակցութեանց մասին, ըսաւ.

— 1921էն ի վեր Ռումանիա եւ Լեհաստան դաչնակիցներ կը մնան եւ մենք չատ գոհ ենք այդ դաչնակցութենէն: Միայն թէ այդ դաչնակցութիւնը մինչեւ այժմ չէր ներկայացուած իր ամբողջական արժէքով, այսինքն այն չափով որ կը ներկայացուի այսօր: Երկու ժողովուրդներն ալ արժանի են այդ դաչնակցութեան :

Ցաւախ քննադատած են Լեհաստանը թէ չատ կը սիրէ կնքել երկանդամ համաձայնութիւններ,— ատիկա սակայն աւանդութիւն մը չէ մեզի համար, մենք պատ կ'ընդունինքորովհետեւ ամէնէն պարզ ձեւն է համաձայնութեան: Այսուհանդերձ ատիկա պատճառ մը չէ որ հակառակինք համաձայնութեան տարբեր տարատեսակներու, երբ իրագործելի են եւ արժէք կը ներկայացնեն: Ատոր փաստը այն է որ կը գործակցինք ոչ-միջամտութեան յանձնաժողովին :

Զօր. Ֆրանքոյի գեկոյցը

»»»» o ««««

Զախակոմեան թերթերը կը հրատարակեն կարդ մը տեղեկութիւններ զեկոյցի մը մասին, զոր Զօր. Ֆրանքօ ղրկած ըլլայ Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի :

Այդ զեկոյցով, Զօր. Ֆրանքօ կ'առաջարկէ փութացնել իրենց կատարելիք օժանդակութիւնը, որպէսզի պատերազմը վերջնայ ձմեռը չհասած, որովհետեւ զինուորներուն բարոյական կորովը դժուար թէ դիմանայ ձմրան խրտութիւններուն: Ուստի կը պահանջէ զինուոր եւ ռազմամթերք: Զօր. Ֆրանքօ երբ այդ օժանդակութիւնը ստանայ, ընդհ. յարձակողականի պիտի ձեռնարկէ դուգահեռաբար յառաջանալով թէ Մատրիտ, թէ Թէրուէլի վրայ: Այս վերջին ուղղութեամբ է, որ Զօր. Ֆրանքօ կը յուսայ հասնիլ Միջերկրական, Սան-կունթոյի եւ Քասթէլլոնի վրայ, այսպէս անջատելով Պարսելոնան Վալենցիայէն: Իրրեւ օժանդակութիւն, Զօր. Ֆրանքօ կը պահանջէ 125,000 զինուոր, 500 օդանաւ, 50 մարտկոց եւ հրասայլեր: Այս օժանդակութեամբ, Ֆրանքոյի օդանաւային ուժը մէկի դէմ երեքի դերպանցութիւն կ'ունենայ հանրապետական օդանաւային ուժերու վրայ :

Ֆրանքօ կը պահանջէ նաեւ որ ճանչցուին պատերազմի իր իրաւունքները: Եւ վերջապէս Ֆրանքօ կ'ըսէ թէ մտադիր է հանրաքուէ մը կատարել ամ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆԸ

«»»» ο ««««

ԼՈՒԻ.— Պանիսլավ Ռեմպոյի անունով Լիմոժի ֆուտպոլի ակումբի նախագահ Ժան Լամիտտեն էմտուտ մը Լամիտտեն ընտանիքի անդամներէն, որ ներկայիս կը գտնուի Ֆրանսայի հարաւը, ուր կը հանգստանայ, ինքնաշարժով կը վերադառնար Լիմոժ, երբ ճամբուն վրայ, Ռոշֆորի մօտ, ինքնաշարժը կորսնցուց ուղղութիւնը եւ բախեցաւ ծառի մը։ Ժան Լամիտտեն ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ։ Ան տեղափոխուած է Ռոշֆորի հիւանդանոցը։

Ռեմպոյի ակումբի նախագահը ուղարկած է հեռագիր մը, որուն մէջ կը յայտնէ, որ ակումբի ամբողջ վարչութիւնը եւ խաղացողները կը մաղթեն Ժան Լամիտտենի արագ ապաքինումը։

Ինչպէս կը հաղորդեն Լիմոժէն, Ժան Լամիտտեն ծնած է 1924ին եւ ունի երկու զաւակ։ Ան ակումբի նախագահ ընտրուած է 1946ին։

Ինչպէս ալ յայտնի է, Ռեմպոյի ակումբը ֆրանսական ֆուտպոլի առաջնութեան մէջ կը գրաւէ 13րդ տեղը։

ԼՈՆԴՈՆ.— «Մանչեսթըր Եվնինկ Նիւզ» թերթը կը հաղորդէ, որ Անգլիոյ ֆուտպոլի ընտրանիին մարզիչ Ուոլթըր Ուինթըրպոթըմ, որ վերջերս ենթարկուեցաւ վիրահատութեան, ինքնաշարժով կը վերադառնար Լոնտոն, երբ ճամբուն վրայ, Սթեյնզ քաղաքին մօտ, ինքնաշարժը բախեցաւ ծառի մը։ Ուինթըրպոթըմ ծանր կերպով վիրաւորուեցաւ։ Ան տեղափոխուած է Սթեյնզի հիւանդանոցը։

Ուինթըրպոթըմ ծնած է 1882ին, եւ ան ունի ամուսին եւ երկու զաւակ։ Ան 1946ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ֆուտպոլի ընտրանիին մարզիչ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլի ասպարէզ իջած է 1900ին, իսկ 1903ին ան ընտրուած է Անգլիոյ ընտրանիին մէջ։ Ան 1924ին, 1838ին, 1843-ին եւ 1877—1878։

Իրեն տրուած այս իրաւունքով ան կրնայ ընտրել իր ուզած ֆուտպոլիստները, որոնք պիտի ներկայանան Անգլիոյ ընտրանիին դէմ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլ խաղացած է 1924ին ի նպաստ Ուոլվըրհեմփթընի, որուն հետ ան խաղացած է 1927ին։ Ան 1931ին ընտրուեցաւ Ուոլվըրհեմփթընի մարզիչ, եւ ան այդ պաշտօնը վարեց մինչեւ 1935։ Ան 1936ին ստանձնեց Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզչութիւնը, որ ան վարեց մինչեւ 1939։ Ան 1946ին ստանձնեց Անգլիոյ ընտրանիին մարզչութիւնը։

Ուինթըրպոթըմ, որ ունի 70 տարեկան տարիք, դժբախտաբար ստիպուած եղաւ հրաժարիլ իր պաշտօնէն, որովհետեւ ան ունի սրտի ծանր հիւանդութիւն։ Ան ունի նաեւ շաքարախտ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլ խաղացած է 1903ին, 1904ին, 1905ին, 1906ին, 1907ին, 1908ին, 1909ին, 1910ին, 1911ին, 1912ին, 1913ին եւ 1914ին։ Ան 1920ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մէջ։ Ան խաղացած է 3 անգամ։ Ան 1923ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1927ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզչութեան պատասխանատու։ Ան 1930ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1936ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1939ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1946ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մարզիչ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլ խաղացած է 1903ին, 1904ին, 1905ին, 1906ին, 1907ին, 1908ին, 1909ին, 1910ին, 1911ին, 1912ին, 1913ին եւ 1914ին։ Ան 1920ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մէջ։ Ան խաղացած է 3 անգամ։ Ան 1923ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1927ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզչութեան պատասխանատու։ Ան 1930ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1936ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1939ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1946ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մարզիչ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլ խաղացած է 1903ին, 1904ին, 1905ին, 1906ին, 1907ին, 1908ին, 1909ին, 1910ին, 1911ին, 1912ին, 1913ին եւ 1914ին։ Ան 1920ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մէջ։ Ան խաղացած է 3 անգամ։ Ան 1923ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1927ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզչութեան պատասխանատու։ Ան 1930ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1936ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1939ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1946ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մարզիչ։

Ուինթըրպոթըմ ֆուտպոլ խաղացած է 1903ին, 1904ին, 1905ին, 1906ին, 1907ին, 1908ին, 1909ին, 1910ին, 1911ին, 1912ին, 1913ին եւ 1914ին։ Ան 1920ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մէջ։ Ան խաղացած է 3 անգամ։ Ան 1923ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1927ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզչութեան պատասխանատու։ Ան 1930ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1936ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի մարզիչ։ Ան 1939ին ընտրուեցաւ Պրեսթըն Նորթ Էնտ Ֆուտպոլ Քլաբի նախագահ։ Ան 1946ին ընտրուեցաւ Անգլիոյ ընտրանիին մարզիչ։

ՅԱՂԹՈՂԸ

(ՎԱՅԴԶԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ ԱՌԱՋ)

»»» ο ««««

Գիտեր նաև ասկառ-ծառայությունը։ Ինչպես ամեն տարի, այնպես էլ այս տարի, ամռան սկզբին, Գրիգոր Ալիխանյանը ուղարկել էր Ղարաքիլիսա, որպեսզի ստուգի, թե ինչպես են կատարվում ասկառ-ծառայության պարտականությունները։ Ալիխանյանը ստուգել էր ամենուրեք, ամենայն մանրամասնությամբ, ամենայն խստապահանջությամբ։ Ամենուրեք ամեն ինչ կարգին էր։ Ամենուրեք ամեն ինչ ճշտորեն կատարվում էր։ Ամենուրեք ամեն ինչ ենթարկվում էր ռազմական կանոնադրության պահանջներին

բողջ երկրին մէջ, ալխարհի առջեւ ցոյց տալու համար թէ ժողովուրդը ո՛ր աստիճան կապուած է իր իշխանութեան :

Այս օրերուս Փարիզ հասան Վալենցիոյ կառավարութեան երկու նախարարները, որոնք խնամակցութիւններ սկսած են ունենալ Ֆրանսական կառավարութեան հետ : Պելլինի թերթերը կատաղ են ենթադրելով որ Վալենցիոյկառավարութիւնը կ'աշխատի բանալ տալ Պիրէնեան սահմանազլուխը, ինչ որ պիտի զօրացնէր կառավարական ուժերը :

Այդ պարագային 400,000նոց կառավարական բանակը պիտի սպառազին - ուէր այնպէս մը, որ դժուար թէ Ֆրանքոյի բանակը, եթէ նոյնիսկ իրեն խոստացուած 125,000նոց օգնութիւնը ստանար, դիմանար հանրապետականներու ճնշումին :

Դարձեալ, ձախակողմեան թերթերու քաղած տեղեկութեանց համաձայն, գերմանական 5,000 զինուորներ Բսերէս հասած են :

Իսկ Ֆրանքոյի համակիր աղբիւրներու հաղորդած տեղեկութեանց համաձայն, Ֆրանքօ ոչ միայն զինուոր չուզեր, այլ եւ պատրաստ է նոյն զրկելու կամաւորները, եթէ համաձայնութիւն գոյանայ Լոնտոնի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին մէջ :

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Տիկին Ոսկի Գրճեան, ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Միհրապի Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920-1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային վարժարանները, Քէմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու միջոցաւ փոխադրուած են Դամալայի (Ճուննաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է։

Ճշգրիտ լուր տուողին մէկ տարուան «Յառաջ» նուէր պիտի տրուի։ Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kidjirian, née Baharian, 56, rue de Bas Meudon, Issy-les-Moulineaux, France (Seine).

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել։

ՄԱԹՈՒԻ են «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳԻՐ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏԱՐՕՒԱՆ ԹԻՒԵՐԸ

6րդ, 7րդ, 8րդ, 9րդ, 10րդ, 11րդ Շրդ: Բոլորն այլման: Տարեկանը 50 ֆր.: Վճարումը կանխիկ: Փոստի ծախքը գնողին վրայ:

Դիմել.— Hatchikian Nerses, 4 rue Lafayette (coiffeur) Vienne (Isère) France.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibald

ՓՆՏՌԵՑԷՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
երգիծաթերթ՝ «ՄԵՂՒ»
փոխիմի եւ շնջանի Յառաջի ցրուիչ
ՔԱՀԱՏԱՆԵՑԻՔ։

ԿԸ ՎԱՃԱՌԻՒԻՆ

Հ. Ց. Դ. Մատենադարանէն, նպաստաւոր պայմաններով, կը վաճառուին հետեւեալ գիրքերը.—

Մ. ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ՝ Հ. Ց. Դ. Պատմութիւն I հատ.	30	Ֆրանք
» Հայկական չարժման Նախապատմութիւն I և II հատ. միասին	20	»
» Բողոքը Նորագոյն պատմութեան մէջ I հատ.	10	»
» Համաժողովրդական բանակ	3	»
» Ազգուսա Բեբել	3	»
ԶՕՄԲԱՐՏ՝ Սոցիալիզմը եւ Սօց. չարժումը 19րդ դարում	5	»
Ե. ՖՐԱՆԳԵԱՆ՝ մեր փիլիսոփայական Աչխարհայեացքը	12	»
Ն. ՀԱՆԴՈՑ՝ Մատենագրութեան մասին	4	»
ԼԷՎԻՆԱԿԻ (Թարգ. Կ. Ս.) Ընկ. Միջազգ. եւ Ճնչ. Ժողովուրդները	4	»
ԴՈՒՄԱՆ՝ Նախագիծ Ժողովրդ. ինքնապաչտպանութեան	2	»
Գ. ԳԻՉԱԼԵԱՆ՝ Հայ քաղաք. մտքի զարգ. եւ Հ. Ց. Դ.ը	5	»
ՋԷՑԹՈՒՆՑԻ՝ Զէյթունէ անցեալէն եւ ներկայէն	4	»
ՊՐԱԿ. ՈՒՍ. ՄԻՈՒԹ. Փետրուարի 18	4	»
Լ. ՊԼՈՒՄ (Թարգ. Լ. Զ.) Պոլչեւիզմը եւ ընկերվարութիւնը	2	»
ՍԻԱՄԱՆԹՕ՝ Հայորդիները	2	»
ՔՐ. ՄԻՒՍՑԷԼԵԱՆ՝ Ցեղափոխականի մտքերը	4	»
Դ. ԲՐԱՆԴԷՄ՝ Հայաստանը եւ Եւրոպան	1	»
Հ.Ց.Դ.(հրատ.)Ցեղափոխականներ (Վ.Փոլօչեան եւ Ց. Ապրիպասեան)	2	»
Հ. Ց. Դ. (հրատ.) Եւրոպացիներէ կարծիքը Հայկ. Դատի մասին	3	»
ՄԱՐ՝ Թիւրքական բանտերը	2	»
Վ. ԱՐԱՐԱՏՍԿԻ՝ Քաղաքական կուսակց. Ռուսաստանում	2	»
ՖՐԻՏ. ԷՆԳԵԼՍ՝ Գիտական Սօցիալիզմ	2	»
Ա. Զ.՝ Մեծ առաւօտը	1	»
ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐԻ ՏԱՂԵՐԸ	1	Ֆր.
ՀԵՐՈՍԸ	1	»
ԱՊԱՏԱՒԸ ՍԱՍՈՒՆԸ	1	»
ԱՅՈՒՀԻՆԵՐԻՆ	1	»
ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳԵՐ	2	»
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ	1	»
ՈՒՂԵՑՈՑՑ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ	7	»
ԹԱԼԷԱՏԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ		

Ապսպրանքները կանխիկ, *փոստի ծախք չկայ։*

Եւրոպայի հայկական վաճառատուն
ՀՐԱՆՏ - ՍՄՈՒԼ
Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր։
Արդիական կազմատուն։ Տպագրական գործեր։
Աչխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։
51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65

Հ. Ց. Դ.

Փաստիզ

ԱՆՒԷՒ ՊՕՒԱ ՔՕԼՈՆՊի «Արաւ» ենթակովիսէլի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական ճաւաքատեղին։

ՊԱՐԳԵՒԱԲԱՇՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

10 Յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին
8, rue Bossuet Բաթեգործականի տան մէջ

Տոմսեր ունեցող անդամուհիներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով ամէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թորոսեանի, 26, Rue d'Enghien, Paris (2):

Մուտքը ազատ է:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 11 Յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 11
ՌՈՊՐՇՄՈՆի Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

ԿԸ ՆԱԽԱԳՕՇԷ Պ. ԳԵՐՇՈՒՄ ԲԱԼՃԵՃԵԱՆ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ ԶԱԻԵՇՏ ՄԸ

Երգ, արտասանութիւն, պարեր եւն.։

Յան-սանուհիներու կողմէ: կը նուագէ «Թիֆրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՋԵԼԻ ՊԻՒՖԷ *ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորթ տ'Օրլէանէն առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԻՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱՉԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

11 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ

Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութեան կողմէ

Հրապարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն

Մուտք մեծերու 2 ֆրանք, փոքրիկներու՝ ձրի։

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս *1937* ժամը 3ին (Ս. Յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ԶԿՆԻԿԸ

երգախառն թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, ճոխ երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ

ՃԱՇԸՆԱՆՏ, ՊԱՐ, ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԷ *ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Օթօպիւս Օպերայէն կամ Թօրէսէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Ալֆորվիլի Կ. Խաչի Սանուց Միութեան կողմէ
եւ հովանաւորութեամբ Մասնաճիւղի Վարչութեան

10 Յուլիս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Հայ Ակումբին մէջ
կը նախագահէ ՏՕՔԹ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ

կը ներկայացուի «ԽԵՆՋԵՐՈՒ ԹԻՒՆԸ»

Խմբերգ, արտասանութիւն, մեներգ եւ հայկական պար

Մուտք մեծերու 3 Ֆրանք, փոքրիկներու 1 Ֆրանք:

Դաշտանահոդէս

Իսի լէ Մուլինոյի Սբ. Ծոռնոզի Հայր. Միութեան Կողմէ

11 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ Իրիկուն
ՄԼՕՏՕՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆ ՄՕՏ
կը խոսի Գնդ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

երգ. պար. եւ քաղ.

ձոխ պիւֆէ Ժողովրդական գիներով

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 8ի հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին Միութեան կեդրոնատեղին 8 rue Bossuet, Paris.

Կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՇԱՀՆԱԶԱՐԻ եւ Պ. Վ. ՄԱԼԷԶԵԱՆ.
Նիթ ունենալով՝ միրանոյշ, իր արուեստն ու կեանքը։
(Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ)։

ԵՐԵՒ ՄԵՆԵՐԳ դաշնակիր կեռակցութեամբ

1.— ՄԻՄԱՌՆԻԿ 2.- ՖԱՐՈՒՆ 3.- ՍՐՄՈՒՆՋՆԵՐ

Երաժշտութիւն Ա. Գ. ՄԵՍՈՒՐԼՆՑԻ (Մելքոնեան)

Գին՝ (փոստի ծախքով) 15 Ֆր. 50

Ստանալով համար դիմել՝ A. K. Mélkonian, Restaurant Burdigala 96 rue du Pas St. Georges, Bordeaux (Gironde), եւ Librairie Samuel 51 rue Mr-le Princ Paris.

ԾԱԽՈՒ Է Պէլվիլի մէջ նպարավաճառի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով։ Պայ 6 տարի Տարեկան վարձք 2250 ֆր. չարժով միասին։ Մանրամասնութեանց համար դիմել Café Harem, 30, rue de Trévise (9.) Հեռաձոս Taitbout 40-63.

ԱՍԹՕՐԻԱ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՐԱՆՈՑԸ

Նոր բացուած, նախկին Լոնտոն օթէլի փոխան

Պաղտատի գլխաւոր էլ-Ռաշիտ պողոտային վրայ

Տէր եւ Տնօրէն՝ Ց. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ

40 սենեակներ տաք ու պաղ ջուրով, բաղնիքով, 3 մեծ սալօններ՝ բոլորովին նոր կահաւորումով։ Արեւելեան եւ Եւրոպական հասկ կերակուրներ։ Արագ եւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։

Ցեղական լեզուին ու պայմաններուն անձնանօթ հիւրերուն համար կ'ընծայուի ամէն տեսակ ծառայութիւն: Telephone No. 98

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

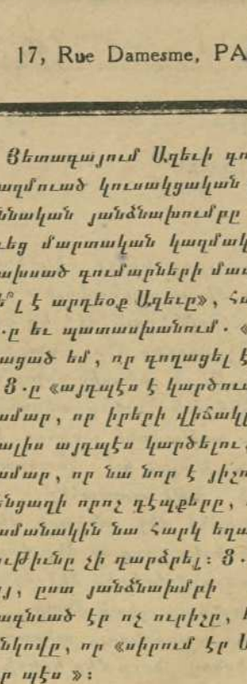
29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլլալ ինչ, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք է գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճմտորէն։

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թէլեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւրը հագուստ համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14։

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆ՝ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ։

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.— Հագուստ մը (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատ կ գեղեցիկ մուշտակ մը։ 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մուշտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեանի, արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժզութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վերջնական չափանորոգութեան ցառաջին՝ ծրտուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջիկ կտրօնը։ Rue la Charbonnière*ի մեր մասնաճիւղին մէջ կը տառնձնենք գլխարամատչելի գիներու, à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթուանաժ։*

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր։

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԵՐԿԱԹԻՒ ԴԻՐՔԱԿԱԼԸ – ԱԶԵՒ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ

Ռուսերէնէ թարգմանեց ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Այսպէս կամ այնպէս, Ազեւը երբեք չծպտեց: Ես տեսայ նրա լուսանկարը՝ հանուած Օտեսդում մերկացուած յետոյ: Ազեւը լուղորդի հագուստով, Գերմանուհու հետ թեւանցուկ դուրս է գալիս ջրից: Նա ժպտում է երջանիկ ժպտով: Նրա կողքին ժպտում են նաեւ ուրիշ լուղորդներ: Նրանք երեւի երբեք չէին զուլալում, որ այդքան հանգիստ եւ ուրախ նկարւում են աչխարհի ամենաստոփելի մարդկանցից մէկի հետ :

1910 թուին Ազեւը վերջնականապէս հաստատուեց Բերլինում, վարձեց Luitpoldstrasse *փողոցի թիւ 21 տունը եւ կահաւորեց: Բ. Ի. Նիկոլայեւսկու ներկայացրած հաշւով Ազեւն իր կնոջ նէրների եւ բնակարանի կահաւորութեան համար ծախսեց մօտ 100,000 մարք, իսկ նրա կարողութեան մօտաւոր չափն էր 150 - - 180 հազար մարք (մօտ 1,000,000 ֆրանք): Բայց նման կարողութիւն ունեցող մարդիկ, յատկապէս Գերմանիայում, 100,000 մարք չէին ծախսում կահաւորութեան եւ ապրուստի համար: Ըստ երեւոյթին Ազեւը չատ աւելի հարուստ էր :*

Նրա հարստութիւնը ոչ մի կապած չի կարող ասալ բերել: Այն ոսկի՝ որ վճարում էր ոստիկանութիւնը Ազեւին, չատ մեծ էր մի գործակալի համար, բայց նրանից հարստութիւն դիզելն էլ չատ դժուար էր: Ոստիկանութիւնը նրան խոշոր գումար երբեք չի տուել: Մենք հիմք ունենք մտածելու, որ Ազեւը կարող էր աւելին ստանալ, քան նա ստանում էր իրապէս : «Եթէ պէտք լինէր, նրան ոչ թէ հազար (ամսական), այլ եւ հինգ հազար հէլ կը վճարէին», ասում էր Գերասիմովը: Ոստիկանութիւնն ընդհանրապէս չէր սիրում խոշոր գումարներ տալ իր գործակալներին: կարծեմ միայն Գապոնն էր, որ միանգամից մի մեծ գումար ստացաւ: Եւ դա խոպէս մի չատ վտանգաւոր խաղ էր(*):

Բայց Ազեւը, որ սկզբում չատ էր ոռճիկի յաւելում խնդրում, առաջին յեղափոխութիւնից յետոյ արդէն չէր հետաքրքրւում իր գործակալական ոռճիկով: Նա ունէր եկամուտի աւելի լաւ աղբիւր: Դա սոց.-յեղափոխական կանոների մարտական կազմակերպութեան դրամարկղն էր :

« Դրամ չատ կար », գրում է Ար – դունովը, այդ ղէպքի մասին գրած իր յուշերի մէջ: «Բացի չատուկ « մարտական » գումարներից, որոնք մնացել էին Մարտական կազմակերպութեան ֆոնտում, նախկին տարիներից եւ որ գտնւում էին Ազեւի կարգադրութեան եւ պատասխանատուութեան ներքոյ (նա ոչ ոքի հաշիւ չէր տալիս, անգամ եւ կ. կ.-ին), ձեռք էին բերւած նաեւ գոհարեղէնների նոր աղբիւրներ՝ մարտական գործի համար ... Թէ ինչքան հարուստ էր կ. կ.ի դրամարկղը, կարելի է գաղափար նրանից, որ 1906 թուին գրամարկղի ելքը հասնում էր օրական 1000 րուբլի, չը հաշուելով մարտական գործի համար եղած ծախսերը... Գալով մարտական գործին, Մարտական կազմակերպութիւնը վերցնում էր գրամ այնքան, ինչքան ցանկանում էր »:

Ցետագայում Ազեւի գործի համար կազմուած կուսակցական գաղտնական - քննական յանձնախումբը հետաքրքրւեց մարտական կազմակերպութեան ծախսած գումարների մասին: «Գոցացե՞լ է արդեօք Ազեւը», հարցնում է Ց.ը եւ պատասխանում. « Ես հաւատացած եմ, որ գոցացել է »:

Ց.ը «այդպէս է կարծում ոչ թէ նրա համար, որ իրերի վիճակը թոյլ էր տալիս այդպէս կարծելու, այլ նրա համար, որ նա նոր է յիշում Ազեւի կենցաղի որոշ դէպքերը, որոնց վրայ ժամանակին նա հարկ եղած ուշադրութիւնը չի գարձրել: Ց. տաքի ներքոյ, ըստ յանձնախմբի կարծիքի, թագնւած էր ոչ ուրիշը, եթէ ոչ Սաւինկովը, որ «սիրում էր Ազեւին եղբօր պէս »:

X

Ազեւն ապրում էր Պերլինում հանդիստ եւ խաղաղ կեանքով: Նա ապրում էր Ափքսանոր Նէյմայէր անուան տակ: Հետաքրքրական է այն երեւոյթը, որ եթէ ոչ բոլորը, գէթ չատերը այն կեղծ անուններից, որոնցից օգտւում էր Ազեւը իր կեանքի վերջին օրերում (« Նէյմայէր, « Զերկաս»), նա գործ էր ածել նաեւ իր ահաբեկչական գործունէութեան ժամանակ: Այս հանգամանքը նոյնպէս ցոյց է տալիս, որ նա չատ էլ չէր վախենում հետապնդումներից :

Ազէքսանդր Նէյմայէրը սկսեց զբաղւել առեւտրական գործերով եւ սակարանային խաղերով, որոնց մէջ նա երբեմն յաջողութիւն էր գտնում : Հետզհետէ նա ձեռք բերեց գերմանացի բարեկամներ: Նրա մօտ յաճախ էին հիւրեր հաւաքւում, թղթախաղով զբաղւում եւ խմում «իսկական ռուսական թէյ ». Ազեւը Պետերսբուրգից ինքնաեռ էր բերել: Վիլհերսդորֆում, որն այն ժամանակ մեծահարուստների, նշանաւոր մարդկանց եւ պատւոր Գերմանացիների Թաղամասն էր, Ազեւն ու իր կինը հիւրասէր եւ աղուհացով տանտէրերի հռչակ էին վայելում : Ազեւը ապրում էր հաճոյալի կեանքով, այցելում էր զուարճացնող վայրեր, օպերետներ եւ աչքի ընկնող վայրեր: Ճաճախ էր գնում մեծնառաջնակարգ ամառանոցներ՝ Նէյքնար, Րիվիէր եւ նոյնիսկ Տրուվիլ, որ այդ ժամանակ Եւրոպայի ամենանորաձեւ ամառանոցն էր համարւում:

(Շար.)

(*) Գապոնը առատ կերպով փող էր բաժանում աջ ու ձախ: Օ. Ս. Միութիւն մեծ պատմեց հետեւեալ տեսարանը, որին իմքն անձամբ ականատես է եղել ժընեւում: Իմք եւ Գապոնը նստած են Գապոնի բնակարանի պաշտգամում, լանդոլտա սրճարանի դիմաց: Դուռը ծեծում են. սեղեակ է մտնում Լենինը եւ Գապոնին կանչելով սեղեակի խորքը ինչ որ փչփչում են: Ապա Գապոնը Միհորի աչքի առաջ թղթապանակից հանում է մի կապոց թղթադրամ եւ տալիս Լենինին, որ հեռանում է չատ գոհ: Այդ դրամները Ոստիկանութեան չէին պատկանում, բայց յետագայում Գապոնը ոստիկանութեան դրամներն էլ բոլորովին անպատասխանելի տեղեր էր ծախսում :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄԱՆ ՆԵՐ,—

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
8
ՅՈՒԼԻՍ
JEUDI
8 JUILLET
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3466

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԵԼՈՒ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

»»»» o ««««

Գաղթականաց կեդրոնական Յանձնաժողովին կազմակերպած «Համագումար»ը անգամ մը եւս կը շեշտէ գաղութներու կազմակերպութեան անհրաժեշտութիւնը :

Կեդրոնական վերին իշխանութեան մը պակասը իսկական չարիք մըն է աշխարհի չորս հովերուն ցրուած հայութեան համար :

Արդէն ի ծնէ իշխանամերժ, աւելի ճիշդը «պաշըպօզուք» ժողովուրդ ենք, կարգապահութիւն չունինք, իրարու խօսք հասկնալ չենք ուզեր, ամէն մարդ իր խելքին հաւնած է, ամենաաարբական խնդիրներու չուրջ լեզու չենք կրնար գտնել, եսի տիրապետութենէն անկարելի է որ ձերբազատուինք :

Դարերով սարկութեան մէջ ապրած ենք, զանազան վարչաձեւերու տակ, տարբեր հոգեբանութեամբ անած ու մեծցած ենք: Ո՛չ միայն երկրէ երկիր, այլ քաղաքէ քաղաք, գիւղէ գիւղ մտայնութեան նոյնութիւն չունինք: Արեւմտահայի եւ Արեւելահայի մշակոյթի եւ միջավայրի ազդեցութեան տարբերութիւնը կայ արդէն եւ չատ հասկնալի է: Բայց անկէ անդին տակաւին ունինք Պոլսեցիի ու գաւառացիի, գաւառներու մէջ ալ զանազան նահանգներու, քաղաքներու, նոյնիսկ գիւղերու բնակչութեանց մտայնութեան տարբերութիւնը:

Այս բոլորին վրայ աւելցած է նաեւ, առենէ մը ի վեր, գաղթային հոգեբանութիւն մը,— Ֆրանսահայ, ամերիկահայ, սուրիահայ, յունահայ, եգիպտահայ եւայլն :

Հայաստան չատ հեռու է դժբախտաբար եւ խորհրդային իշխանութիւնը հանդիսաւորապէս կը յայտարարէ թէ «ամենայն Հայոց կառավարութիւն չէ» ինք: Այսինքն ըսել կ'ուզէ թէ իր եւ Սփիւռքի հայութեան միջեւ չկայ այն կապը, ինչ կապ որ ունի՝ օրինակ՝ Վարչապետի կառավարութիւնը Լեհաստանի սահմաններէն դուրս ապրող Լեհերուն հետ կամ Լոնտոնի կառավարութիւնը Մեծն Բրիտանիայէն դուրս ապրող Անգլիացիներուն հետ: Այսօր արտաստհմանի մէջ Լեհ մը կամ Անգլիացի մը հոգեկան ու նիւթական սերտ կապերով կապուած է իր մայր հայրենիքին հետ, որուն կառավարութիւնը ամէն տեղ իր պաշտպանութիւնը կ'ընծայէ իրեն: Լեհը կամ Անգլիացին ամէն վայրկեան իրաւունք ունի իր հայրենիքը վերադառնալու, առանց ո եւ է ձեւակերպութեան, հաւատաքննութեան եւ սեղմումներու ենթարկուելու :

Նոյնը չէ «հայմթլոս» Հայուն համար: Չկայ մայր-հայրենիքի կառավարութիւն մը, որուն պաշտպանութիւնը վայելէ օտար երկիրներու մէջ: Ընդհակառակն այդ կառավարութիւնը ամէն ջանք կ'ընէ՝ խզելու համար նոյնիսկ այն հոգեկան կապը, որով ամէն հայրենասէր ու պարկեշտ Հայ ինքզինքը կապուած կը զգայ հայրենիքին հետ :

Երեւանի իշխանութիւնը արտօնուած չէ ուղղակի իրեն կապելու Սփիւռքի Հայերը եւ զանոնք դարձնելու Հայաստանի քաղաքացիներ: Մոսկուան, հակառակ ստալինեան նոր Սահմանադրութեան, այդ իրաւունքէն զրկած է զինքը: Ներզաղթը, որ միակ փրկութիւնը պիտի ըլլար Սփիւռքի հայութեան, չատ դանդաղ կը քալէ եւ ամէն անգամուն ալ պատճառ կը դառնայ գաղութներու հայ կեանքին աստիճան մը աւելի պառակտուելուն :

Պառակտումի որոմը դժբախտաբար կուգայ Երեւանէն: Արդէն հայ ժողովուրդին մէջ համերաշխութիւն չկայ: Պատճառները թուեցինք քիչ վերը: Խորհրդային իշխանաւորները, փոխանակ անհամերաշխութիւնը բառնալու եւ «ներդաղթ»ի ու «վերաշինութեան» նման բացառապէս հայրենասիրական ձեռնարկներու չուրջ ընդհանուր հայութիւնը համախմբելու, նոյն այդ երկու ձեռնարկները պառակտումի մեծագոյն դրամագլուխը կը դարձնեն :

Փաստերը այնքան չատ են ու պերճախօս՝ որ հարկ չկայ օրինակները յիշելու :

Այս բոլորը ցոյց կուտան թէ խորհրդային Հայաստանի կառավարութիւնը այն ուժը չէ որ իր վրայ կարենար վերցնել Սփիւռքի հայութիւնը ղեկավարելու հոգը:

Ուրեմն Սփիւռքը պարտաւոր է իր գլխուն ճարը նայելու :

Բայց հոս արդէն ամէն մարդ ազգի փրկիչ դառնալու յատկութիւններ ունի :

Չկայ ո եւ է ձեռնարկ, մշակութային, բարեգործական, մարզական, գաղթականական, հայրենակցական, որ կառավարուի միակ կեդրոնէ մը: Կազմուած ո եւ է Միութեան կողքին անպայման պիտի ստեղծուի երկրորդը, իրրեւ մրցակից, յաճախ իրար քանդելու ճգտումով:

Այս մասին ալ օրինակները այնքան կը վխտան որ աւելորդ է ո եւ է յիշատակութիւն ընել :

Հայ գաղթականաց գոյգ Օֆիսները այսպէս թէ այնպէս փատտական գոյութիւն ունին եւ որոշ աշխատանք կը կատարեն՝ զանազան վկայագրեր տալով, որոնք կը վաւերացուին պաշտօնական մարմիններէ և օգտակար կ'ըլլան ինքնութեան թուղթի ստացման, ամուսնութեան եւ այլ խնդիրներու առթիւ :

Բայց ասոնք չեն կրնար ազգային կեդրոնական մարմնի մը հանգամանքն ունենալ, քանի որ իրենց գործունէութեան ասպարէզը սահմանափակուած է, ըլլալով Նանսէնեան Գաղթ. Կեդրոնական գրասենեակի ենթակայ մարմիններ :

Որոշ մարդիկ պայքար բացին այս Օֆիսներուն դէմ եւ անարվարի ձեւերով «Ազգ. Խորհուրդ »ը ալ կազմեցին, մէկտեղ նետելով զանազան նշանախօսքեր — հաւաքական կամ զանգուածային հպատակութիւն, ընտրողագրութիւն եւն. — որոնցմէ առաջինը ըստ օրինի անիրականանալի էր, սակայն խայծ մըն էր ժողովրդականութիւն ստեղծելու իրենց չուրջ :

Այսպիսի չինծու «Ազգային Խորհուրդ»ները չէ որ ազգը պիտի փրկեն :

Սփիւռքին պահանջածն է ժողովուրդի բոլոր տարրերուն եւ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

»»»» o ««««

ՊԼԻԶՐՈՒԹ, 1 Յուլիս.— Թրքական կառավարութիւնը, յունիս 15ին պաշտօնապէս հրաման ղրկած է Միտիաթի շրջանի 25,000 Ասորիներուն որ պատրաստուին տեղահանուելու դէպի Գոնիա: Տեղահանութեան հրաման տրուած է նաեւ Տիարպէքիրի, Մլիվանի եւ Պըշէրիքի հպատակ եւ վինաթափ Քիւրտերուն: Անոնք ալ պիտի տեղահանուին դէպի Գոնիա :

Թրքական կառավարութիւնը այս դաժան քայլերուն դիմած է, որպէսզի այս ընդարձակ շրջանները չկարենան դէնք բարձրացնել եւ միանալ ընդհանուր ապստամբութեան :

ՊԼԻԶՐՈՒԹ, 1 Յուլիս.— Նոր ստացուած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, Թոռ լերան Ասորիները, Մլիվանի, Պըշէրիքի եւ Տիգրանակերտի բոլոր Քիւրտերը պիտի դիմադրեն զէնքի ուժով կառավարական հրամանին, որ տրրուած է զանոնք տեղահան ընելու համար :

Սահմանին վրայ Թուրքերը 25,000նոց բանակ մը պետեղած են արտաքին յարաբերութիւնը բացարձակապէս խզելու համար ապստամբներուն հետ :

ՇԱՀՐՈԶ

ՀԱՄԱՋԱՅՆ ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ

Լէ ԱԶԻԶ, 29 յունիս.— Սէյիտ Րիզա, որուն Մենճուրի հիւսիսակողմը փախցուած ըլլալը ծանուցուած էր: Մին՝ Սեպտեմբեր օդային ռմբակոծման միջոցին եւ միւսը՝ Թէքիրտաղի մաքրագործման գործողութեանց պահուն: Սէյիտ Րիզայի կուսակիցները որ զերի բռնուած են վերջին գործողութեանց միջոցին՝ յայտնած են թէ իրենք զոհերն են իրենց պետին, որուն պարտաւորուած էին հնազանդիլ, մահուան սպառնալիքի տակ : Անոնց հաղորդած տեղեկութիւններէն կը հասկցուի որ Սէյիտ Րիզայի քով քիչ մարդ մնացած է: Շեշիմ, որ Սէյիտ Րիզայի կը ծառայէր իբր տեսակ մը սպայակոյտի պետ, զերի բռնուած է Թուրք բանակին կողմէ որ կը յառաջանայ հոյս կողմերէն :

Հաստատուած է թէ Սէյիտ Րիզա մահուան դատապարտուած էր կայսրութեան օրով եւ յետոյ սուլթանին ներման արժանացած :

*** Գումհուրիէթի հարաւակողմը Պէյազ տաղի վրայ ձիւն եւ անձրեւ կը տեղայ :

*** Սէյիտ Րիզայի այրած տունէն կարգ մը գիրքեր գտնուած են ինչպէս եւ վաւերաղրեր թէ ի՞նչպէս պատրաստած էր այս ապստամբութիւնը :

Լէ ԱԶԻԶ, 30 յունիս.— Ապստամբներուն ամէնէն չատ ապաւինած Օրթա Տաղ, Սէրկէ, Սինճիք, Զէյ եւ Գըղըլտաղ ամբողջովին մեր գրաւման տակ են: Հոս տեղ տեղ պահուըտած յեղուզակները ձեռք կ'անցուին եւ մաքրագործման գործողութիւնը կը զարգանայ :

Վիրաւորուելէն առաջ Սինէն նամակ մը ղրկող Սէյիտ Րիզա անմեղութենէն կը ճառէ եւ յանցանքը ուրիշներու վրայ կը բեռցնէ: Զերբակալուած եւ արգելափակուած մաս մը ապստամբներու հարցաքննութիւնները կը կատարէ նոյն ինքն Թունճելիի ընդհ. դատախազը:

Լէ ԱԶԻԶ, 30 յունիս.— Ըստ ծրագրի կը յառաջանայ մաքրագործման գործը: Կառավարութիւնը վերջին ատիճան արդարութեամբ կը չարժի: Մէյն ուղղակի յանցաւորներն են որ հաշիւ պիտի տան: Իսկ խաբուողները պիտի լուսաբանուին : Տէրսիմի ղեկավարներէն Հայտարանի Բէյիսը, Բօշնաքցի Գամէրը եւ Տէմէնանցի Ձիլպրայիլ ձերբակալուած էլ Ազիզի բանտին մէջ կը սպասեն դատարանին արդիւնքին :

Լէ ԱԶԻԶ, 30 յունիս.— Մանր վիրաւոր Սէյիտ Րիզա նամակով մը ներում խնդրած է: Գործողութիւնները վերջացած կրնան նկատուիլ: Վարչական ոչ մէկ որոշում պիտի տրուի ոչ օգի մասին, բացի անոնցմէ որ զինեալ մտնակցութիւն ցոյց տուած են յեղուզակութեան :

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻ ՄԱՏԸ (?)

«Վէօլքիչ Պէօպախթէր» կը հրատարակէ Երուսաղէմէն իր ստացած հետեւեալ հեռագիրը , յունիս 18 թուականով.—

« Քիւրտ ցեղերու ապստամբութեան մասին կը հաղորդուի, թէ Մոսկուայի գործակալները երկար ատենէ ի վեր կը նախապատրաստէին զայն, նպատակ ունենալով դժուարութիւններու առջեւ դնել Թուրքիան :

« Ատոր հիմը փնտուելու է մանաւորաբար Թուրքիոյ Մոսկուայի հանդէպ ունեցած քաղաքականութեան մէջ, որ, ինչպէս կը չեշտեն սովետները , Մոնթրէօյի խորհրդաժողովէն ի վեր չի համերաշխեր Խորհրդ. Միութեան քաղաքականութեան հետ :

« Սովետները օգնած են ապստամբութեան ղեկավարներուն՝ Ռուսիա փախչելու »:

ՊԼԻԶՐՈՒԹ.— Շէյխ Սայիտ Րիզայի ղեկավարութեան ներքեւ գտնուող հոսանքներուն մասնակցութեամբ կազմուելիք կեդրոնական մարմին մը, որ ամէն երկրի մէջ ճանչցուի տեղական իշխանութիւններէն, որոնց ներկայանայ մէկ ճակատով, միատեսակ պահանջներ ներկայացնելու համար :

Քանի որ ներկայ պայմաններուն մէջ անկարելի է համագումարային ընդհ. եւ վերին մարմին մը ստեղծել՝ ընտրովի, լաւագոյն է դիմել միջին ճամբու մը, բոլոր մարմիններու եւ հոսանքներու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ կազմել գործադիր կամ վարիչ մարմին մը՝ իւրաքանչիւր գաղութի համար :

Անցած տարի պզտիկ փորձ մը եղաւ « Միացեալ Ցանձնախումբ»ի կազմութեամբ : Այդ մարմինը յաջողեցաւ որոշ առաւելութիւններ ձեռք բերել հայ աշխատաւորներու համար :

Անհրաժեշտ է վերակենդանացնել «Միացեալ յանձնախումբ»ը չատ աւելի լայն սահմաններով, զայն դարձնել իսկապէս ներկայացուցչական մարմին մը, որ ըլլայ գործունեայ եւ արագաշարժ ու գիտակից իր առանձնած պատասխանատուութեան :

Աւելի քան երբեք այսօր անհրաժեշտ է կազմակերպել հայկական Սփիւռքը :

Այդ ալ կարելի է մէկ գլխաւոր պայմանով, երեւան միանգամ ընդ միշտ պէտք է հրաժարի որոմ ցանելու եւ «պայքարը ուժեղացնելու» իր պառակտիչ քաղաքականութենէն :

Հ. Ս.

Քիւրտերը որոշած են մինչեւ իրենց վերջին չունչը չարունակել կռիւը, վստահ ըլլալով որ գերութեան պարագային բոլորն ալ կախաղան պիտի հանուին :

Տէրսիմի զինուորական առեանները սկսան գործել: Մահապատիժները կը վճռեն եւ կը գործադրեն առանց վերաքննութեան :

Ֆրանս. Հովանաւորութիւն Լիբանանի վրայ

»»»» o ««««

« Ազդակ »ի մէջ կը կարդանք.—

Լիբանանի կարգ մը քաղաքներուն մէջ հանրագրութիւններ պտտցուցած են՝ պահանջելով հովանաւորութեան վերադարձը :

Այդ հանրագրութեանց մէջ 10 կէտեր կը յիշուին արդարացնելու համար հովանաւորութեան վերադարձի պահանջը :

1.— 12 հոգիէ բաղկացած եւ անվճար երեսփոխանական ժողով մը. միայն մէկ նախարար՝ 3000 ոսկի տարեթոշակով եւ Հանրապետութեան նախագահը՝ 6000 ոսկիով :

2.— Հին պարտքերու ներումը՝ աղքատներու համար, իսկ ներկայ տուրքերուն չափաւորումը :

3.— Սուրիական դրամատան հետ գոյացած համաձայնութենէն յառաջ եկած չահը յատկացնել ջրաբաշխական նպատակներու :

4.— Պետական հասոյթներէն աւելցած դումարներն ու փոխառութիւնները յատկացնել չինարարական նպատակներու :

5.— Կալուածներու պաշտպանութիւն :

6.— Փոփոխութիւն մաքսային սակերու մէջ :

7.— Դրացի երկիրներու հետ մեր յարաբերութիւնները հաստատել փոխանակութեան հիման վրայ :

8.— Խիստ հսկողութիւն կառավարական բոլոր պաշտօնատուներուն վրայ :

9.— Բարեկարգութիւն Արդարութեան մէջ եւ խոսն գատարաններու դադրեցումն :

10.— Վերադարձ Ֆրանսական հովանաւորութեան՝ լայն իրաւասութիւն ներով :

»»»» o ««««

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

»»»» o ««««

ՎԱՂԸ ԿՐ ԲԱՑՈՒԻ ԺՈՂՈՎԸ

Միջազգային մամուլը կը շարունակէ իր մեկնութիւնները այն բանակցութեանց մասին, որոնք կը կատարուին ներկայիս բանաձեւ մը գտնելու համար ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան մասին :

Ցոռեաես ու լաւատես այդ կարծիքներուն նման, հեռագրական գործակալութեանց տեղեկութիւններն ալ իրար կը հակասեն տակաւին,— ոչ մէկ պայծառ ճեղք ամպոտ հորիզոնին վրայ :

Այսուհանդերձ իտալական մամուլը յատկանշական մեղմութիւն մը ցոյց կուտայ եւ իրաւախոհական բանաձեւի մը պատրաստութեան համար զանազան բարեյոյս ենթադրութիւններ կը կատարէ — Այսպէս, Հռոմի թերթերը կը կարծեն թէ համաձայնութիւն պիտի գոյանայ ընդունելով անգլեւիքրանսական նաւատորմին հսկողութիւնը Սպանիոյ ջուրերուն վրայ եւ ճանչնալով, փոխարէն, Վալենսիոյ եւ Պուրկոսի իշխանութենց պատերազմիկի իրաւունքները :

Լուծման ուրիշ ձեւ մը,— ճանչնալ կուռզ կողմերու պատերազմիկի հանգամանքը եւ ետ կանչել օտար կամաւորները : Կամ «սահմանափակ» ճանաչում պատերազմիկի իրաւունքներու եւ միջազգային հսկողութիւն նաւահանգիստներու մէջ :

Վերջապէս իտալական մամուլը որոշ լաւատեսութիւն ցոյց կուտայ , կարծելով որ իրաւախոհութեան եղր մը պիտի գտնուի այս չարքին :

Լոնտոն մինչեւ երեկ վաղահաս կը գտնէր նիստի հրաւիրել ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը, կը նշանակէ թէ գոհացուցիչ չէ բանակցութեանց ընթացքը : Խորհրդարանին մէջ, հարցումի մը պատասխանելով՝ Իրլն յայտարարեց թէ ապահովութիւն տրուած է Սպանիոյ հողային ամբողջականութիւնը պահելու մասին, թէ սպանեւիրթուկալեան սահմանագլուխին վրայ հսկողութեան գաղարումը վախ չի ներշնչեր, թէ, սակայն, Միջերկրականի վրայ հսկողութեան գադարումը կը պահանջէ չուտ վերջ դնել այս կացութեան, բայց թէ պիտի ճանչցուի՞ կուռզ կողմերու պատերազմիկի իրաւունքը, այդ մասին կանուխ է յայտարարութիւն ընել :

Գերմանական մամուլը կը շարունակէ քննադատել անգլեւֆրանսական տեսակէտը,— ի՞նչպէս կարելի է հսկողութիւն կատարել սպանիական ջուրերուն վրայ՝ չէզոք դիտողներ առնելով մարտանաւերուն մէջ, երբ գոյութիւն չունին չէզոք դիտողներ : Ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին կը մասնակցին 27 պետութիւններ, որոնց մեծամասնութիւնը կը ճանչնայ Վալենսիոյ կառավարութիւնը՝ մերժելով ճանչնալ Պուրկոսի կառավարութիւնը : Գերմանական մամուլը բոլորովին դէմ չէ հսկողութեան, այլ կ'առաջարկէ դիտողներ զետեղել նաւահանգիստներու մէջ : Բայց չի մոռնար պահանջել որ ճանչցուի կուռզ կողմերու պատերազմիկի իրաւունքը : Ցետոյ այդ պայմանին դէմ անգլիոյ ընդդիմութեան անդրադառնալով, կ'աւելցնէ թէ Անգլիոյ չահերը կը պահանջեն որ յաղթէ Վալենսիոյ կառավարութիւնը, եւ միջազգային ոստիկանութիւն մը կազմակերպելով՝ ուրիշ նպատակ չունի Անգլիա, բայց եթէ պաշարման ենթակայ տակ առնել Իտալիան :

Ֆրանսական մամուլը ոչ թէ հակասական, այլ հակամարտ տեսակէտներ միայն կը յայտնէ : Ազգակողմեան թերթերը կը գրեն թէ պատերազմիկի «սահմանափակ» իրաւունքներու ճանաչումով իրաւախոհական բանաձեւ մը գրանուած է արդէն, իսկ ձախակողմեան թերթերը կը գրեն թէ պատերազմիկի իրաւունքներու ճանաչման խօսք չի կրնար ըլլալ, — այդ հարցը քաղաքական հանգամանք ունի, մինչդեռ վէճը թէքնիքի կը վերաբերի : Պէտք է ըսել թէ երկու կողմերն ալ իրենց համակրանքները կը խտանեն արտայայտուած տեսակէտներուն :

Այսպէս կամ այնպէս, ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը ե՞րբ պիտի գումարուի : Լոնտոնի մէջ որոշ անհամբերութիւն ցոյց կը տրուի, կ'ուզեն փութացնել : Կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ ժողովը տեղի պիտի ունենայ վաղը :

Վերջին հեռագիրներու համաձայն, ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովին նախագահը, լորտ Փլիմութ, յարմար դատած է որ ժողովը բացուի ուրբաթ, առանց նախապէս հարցը ծեծելու ենթակոմիտէին ժողովին մէջ: Լորտը կը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆԱՅԻՆ ԱՍՏՂԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՎՃՌԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

«Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս» Վեհափառ Տ. ԱՐՇԱԿ Բ-ի ՀՌԱՓԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Ի. ԱՐԵՒԵԼՔԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՔԱՐՈՉԻՆ)

Հայաստանի Սուրբ Եկեղեցւոյ Վեհափառ Հայրապետ Տ. Տ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Վեհարանէն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ — Անթիլիաս, ուղղեց հետեւեալ հռչակաւոր հրաւէրը Հայաստանի Հանրապետութեան Կառավարութեան եւ Հայ ժողովուրդին՝ Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ.

«Հայ ժողովուրդը, որ 1925ին, տակաւին ի կենդանութեան Մեծ Հայրապետին, Ս. Էջմիածնի մէջ հաւաքեց իր ազգային ուժերը եւ ստեղծեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Ազգային Վարժարանները, որոնք ետքերնին բերին Ս. Էջմիածնի Ազգային Ճեմարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Հոգեւոր Ճեմարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Հոգեւոր Դպրանոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Երաժշտական Դպրոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Գիւղատնտեսական Դպրոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Արհեստագործական Դպրոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Տպարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Գրադարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Թանգարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Պատկերասրահը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ամրոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Հիւանդանոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ամառանոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Մանկապարտէզները, Ս. Էջմիածնի Ազգային Մանկատունը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ծերանոցը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ճաշարանները, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Ընթերցարանը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Լոգարանները, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Լուսաւորութեան Տունը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Ընկերասէր Միութիւնը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Ընկերային Ապահովագրութեան Միութիւնը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Ընկերային Ապահովագրութեան Միութեան Ընդհանուր Ընկերասէր Միութիւնը, Ս. Էջմիածնի Ազգային Ընդհանուր Ընկերասէր

ՅԱՐՁԱԿ

(ՎԵՊ ԱՒՏՈՒՆԱՑՈՒՑԻՉ ԿՈՂՄԷՆ)

»»» ο ««««

Ներսէսը ոչինչ պատասխանեց։ Ան միայն ժպտեցաւ ու ձեռքը երկարեց։ Ապա ոտքի ելաւ, ու երբ Ներսէսն ալ ոտքի ելաւ, ան ձեռքը դրաւ անոր ուսին վրայ եւ ըսաւ.

— Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն բան պիտի ընես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն բան պիտի ընեմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար կեանքդ անգամ պիտի զոհես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար կեանքս զոհելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ վտանգներու պիտի դիմանաս, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ վտանգներու դիմանալու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ տառապանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ տառապանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ զրկանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ զրկանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ նեղութիւններ պիտի քաշես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ նեղութիւններ քաշելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ անարդանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ անարդանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ ստորացումներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ ստորացումներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ նախատինքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ նախատինքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ հալածանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ հալածանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ ծաղրանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ ծաղրանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ ծանակներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ ծանակներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մեղադրանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մեղադրանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ դատապարտութիւններ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ դատապարտութիւններ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահապարտութիւններ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահապարտութիւններ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահուան դատավճիռներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահուան դատավճիռներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահուան պատիժներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահուան պատիժներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահուան տանջանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահուան տանջանքներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահուան խոշտանգումներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահուան խոշտանգումներ կրելու պատրաստ եմ։ Ես գիտեմ, որ դուն ինծի համար ամէն տեսակ մահուան չարչարանքներ պիտի կրես, որովհետեւ ես ալ քեզի համար ամէն տեսակ մահուան չարչարանք

կարծէ թէ ամէն անդամ որոշ զաղափար մը չինած է արդէն, ամէն ներկայացուցիչ առացած է իր կառավարութեան հրահանգները, ու թերևս վիճաբանութիւններէն լոյս ծագի եւ ժողովին մէջ մշակուի իրաւախոհական բանաձեւը : Անյաջողութեան պարագային, հարցին քննութիւնը պիտի յանձնուի ենթակոմիտէին :

Վաղուան ժողովին գումարումը անկէ քաջալերուած է առաւելապէս, որ խաղաղութիւնը պահպանելու ձգտում մը ցոյց կուտան բոլորը :

Ֆրանսիոյ կը սպասուի պատերազմիկի իրաւունք

Սալամանքայէն կը հեռագրեն թէ Զօր. Ֆրանքօ ծանուցագիր մը ղրկելով բոլոր պետութեանց, պահանջած է ճանչնալ պատերազմիկի իրաւունքները համաձայն միջազգային օրէնքներու : Այդ ծանուցագիրը միաժամանակ հաղորդուեցաւ ձայնասփիւռով :

Իր ծանուցագրին մէջ Զօր. Ֆրանքօ կ'աւելցնէ թէ այն պետութիւնները, որոնք պիտի մերժեն ճանչնալ պատերազմիկի իր իրաւունքները, վաղը իրենց առջեւ զոց պիտի գտնեն Սպանիոյ անտեսական քաղաքականութեան դռները :

Անգլիա կը քանակցի Ֆրանկոյի հետ

Մինչ Սպանիոյ հանրապետական նախարարները կը բանակցին Ֆրանսայի հետ, (գերմանական թերթերու համաձայն՝ Պիրէնեան սահմանազուխը բանալու եւ ռազմամթերք ստանալու մասին) անդին Ֆրանքոյի կառավարութիւնն ալ կը բանակցի Անգլիոյ հետ, Լոնտոնի մէջ : Արդէն հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ համաձայնութիւն գոյացած է անգլիական կառավարութեան եւ Ֆրանքոյի ներկայացուցիչին միջեւ : Համաձայնութիւնը կ'ըսեն թէ կը վերաբերի եզմտական հարցերու, բայց մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այդ համաձայնութեան :

Այս համաձայնութենէն մեկնելով, « Էօվռ»ի խմբագիրը կը կարծէ թէ Անգլիա, Ֆրանսային անկախ, պիտի ուզէ ճանչնալ կռուող կողմերու պատերազմիկի իրաւունքները :

Պերլինի անգլիական դեսպանը, տեսակցութիւն մը ունենալով Ցոն Նէօյրաթի հետ, ուզած է հասկնալ զերմանական կառավարութեան տեսակէտները : Այս առթիւ Ցոն Նէօյրաթ ըսած է թէ լաւ կ'ըլլայ որ Անգլիա իր տեսակէտները առանձին ներկայացնէ, եւ ոչ թէ Ֆրանսականին միացուցած, ինչ որ աւելի պիտի դիւրացնէր համաձայնութիւնը : « Փոփիւլէր», այս լուրին վրայ, կը դրէ թէ Գերմանիա կ'աշխատի Անգլիան բաժնել Ֆրանսայէն :

Այսպէս կամ այնպէս ձախակողմեան թերթերուն հաճոյք չպատճառեց անչուշտ Անգլիոյ կնքած համաձայնութիւնը Ֆրանքոյի հետ :

Ֆրանսա կը սպասուի բանալ Պիրենեան սահմանագուխր

Վերջին պահուն հեռագիրները կը հաղորդեն թէ Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպանը, որ Ֆրանսան պիտի ներկայացնէ, վաղը, ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին մէջ, պիտի պահանջէ որ վերահաստատուի ծովային ու ցամաքային հսկողութիւնը Սպանիոյ վրայ, այլապէս պիտի սպիտակ բանալ Պիրէնեան սահմանագուխը : Ֆրանսա սրամտիր չէ ճանչնալու Ֆրանքոյի պատերազմիկի իրաւունքները, որ եւ է պայմանով՝ ըստ «Իւմանիթէ»ի : Մինչդէս « Մաթէն » կը դրէ թէ Ֆրանսա պիտի ճանչնայ պատերազմիկի իրաւունքները, եթէ եա զարձուին օտար կամաւորները :

«Քինուորական» նախարարներու խորհրդակցութիւն

Շաբաթ երեքշաբթի խորհրդակցութեան հրաւիրեց գահլիճին «քինուորական նախարարները», — պատերազմական, ծովային եւ օդային, — որոնց հետ նաեւ Լէոն Պլում, Իմոն Տէլմաս եւ Ալպէր Սարօ :

Զեկոյց մը կ'ըսէ թէ այսուհետեւ անոնց տարբեր կառավարութիւններ պիտի կատարուին վարչապետին նախագահութեան տակ, քննելու համար քաղաքական կացութիւնը, երկրին քինուորական հարցերը : Սպանիոյ հարցն ալ օրակարգի մաս կը կազմէր երեքշաբթի :

Այսպիսի « քինուորական » նախարարներու խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ նաեւ Լոնտոնի մէջ, — կը մասնակցէր նաեւ արտաքին նախարարը :

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՌՈՒՍԵՒՃԱՓՈՆԱԿԱՆ նոր միջադէպ մը ծագեցաւ Միչասիի հարաւը, — երբ սովետական զինուորները անցան սահմանագուխը, ձախոնցիները կրակեցին : 2 ռուս զինուորներ սպաննուեցան : Նոյն օրը, գիշերը 150 ռուս զինուորներ անցան սահմանը, իրենց հետ ունենալով 3 թնդանօթ, եւ ամբակոծեցին ճափոնական պահակախցիկները : Ճափոնները պատասխանեցին կրակին եւ Ռուսերը քաշուեցան մեծ կորուստներով :

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Ոսկի Գրճեան, Ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Սին-պիի Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920-1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային ամբարձրաններուն քէմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու միջոցաւ փոխադրուած են Գափալար (Յունաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է :

Ճշդրիտ լուր տալուին մէկ տարուան «Ցառաջ» նուէր պիտի տրուի : Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kidjirian née Baharian, 56, rue de Bas Meudon Issy les-Moulineaux France (Seine)

Իր խնդրոյ յունահայ թերթին բէն արտատպել :

ԳԱՂԷՔ ՅԵՍԷՔ ԼՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
84, Cours Lafayette 84e Villeurbanne

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Տոքթ. Ա. Մելիքի
ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan,**
Issy-les-Moulinaux
Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը:*
Մատաղէտ քէի, ականջի, կոկորդի, զլուխի եւ վիզի հիւանդութիւններուն: Կը զբաղուի նաեւ ներքին հիւանդութիւններու:
կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:
ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4, հեռաձայն Trud. 21-05

Հ. Ց. Դ.

Փառեզ

ԱՆԻԷՒ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊի «Ալբաս» ենթակովիտէի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գրասէր

Լիոնի «վարանդեան» կովի-ուէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ Լիոնի բոլոր ընկերները շաբաթ, 10 ցուլիս, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, «Զարդարեան» գրադարանը, 181 քուր Լաֆայէթ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ՊԱՆԵԷՑ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
կիրակի, 11 ցուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 11
ՌՈՊԻՆՈՆի Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ**
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ՋԱԻԵՇՏ ՄԸ
Երգ, արտասանութիւն, պարեր եւն.:
Փոքրիկն Ռէժինա կը պարէ թառիսա ԳՈՒՐԵԳԻՆի մասնակցութեամբ
Սան-սանուհիներու կողմէ կը նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը
ՄԱՏՋԵԼի ՊԻՒՖէ ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆԿ
ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորձ տ'Օրլէանէզ առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՊԱՒՐԳԵՒԱԲԱՇՆՈՒԹԻՒՆ
Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
10 ցուլիս շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 4ին
8, rue Bossuet բարեգործական տան մէջ
Տոմսեր ունեցող անդամուհիներէն կը խնդրուի փակել իրենց հաշիւները մինչեւ Յուլիս 9, դիմելով առէն օր ժամը 5էն վերջ Տիկին Թարոսեանի, 28, Rue d'Enghien, Paris (2):
Մուտքը ազատ է:

ԶՔՕՍԱՆԱՒՈՎ ՊՏՈՒՏ
ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋեւ
ԵՒ
ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄԷ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՎԱՍԵՄ. **ՕՐԻՈՐԴՈՒՀԻ ՓՈՇՔ ՆՈՒՊԱՐԻ**
Դոքթ. կնոջ եւ ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴԱՑ եւ ՀԱՅ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ
Ermitage de Longchamp*ի զարատանը,* (Bois de Boulogne)
կիրակի, 11 Յուլիս. ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր
ընտիր նուագախումբ, բացօթեայ պար եւ ճաշերի անանկալիները
ԴԻՒՐԱՄԱՏԶԵԼԻ ՊԻՒՖԷ ԵՒ ՊԱՂ ԸՆԹՐԻԿ
ԴԻՆ ՏՈՄՍԱԿի 15 ՖՐԱՆԿ,
որ իրա ունք կուտայ նաեւ գաշտահանդէս մտնելու
(Անձրեւի պարագային ընդունելութիւն սրահներ):

Դաշտահանդէս
Իսի լէ Մուլինոյի Սբ. Յովհաննու Հայր. Միութեան կողմէ
11 ցուլիս. կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն
ՄԼՕՏՈՆի ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ՊՈՂ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՕՏ
կը խոսի Գնդ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
Երգ. պար, եւ ձագ.
Հոս պիտի ծաղկվրդական գինիներով

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ
Ց՚Ր. Հ. Կ. ԽԱԶԻ ՎԻԼՆԻ ԴՊՐՈՑԻՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԳԷՍԸ
Տեղի կ'ունենայ այս շաբաթ իրիկուան ժամը 8.30ին, Ռ. Ա. Կ. սրահին մէջ
Խմբերգ, արտասանութիւն, մանկական թատերգութիւններ եւ արտասանութիւններ դպրոցի աշակերտներու կողմէ
ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆԿ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ
ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱԶԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔի
11 ցուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ
Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութեան կողմէ
Հրապարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն
Մուտք մեծերու 2 ֆրանք. փոքրիկներու՝ ձրի:

ՀԱՅՈՒՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Յունուար 1էն սկսեալ կը դադրինք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, քիլիքօթաժի, գուլպաներու կրնչհամար:
Աւելնալու ապրանքներ բացառաբար դեղչուած դիներով:
Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *դիւրափոխադրելի զրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.*
փափաքողներու կը ղրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները:
Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՇԱՏՕՐՈՒ ԺԱՄԱԳՐԱՒԱՏՐԸ
Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton ; 52 – 78**
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՀԱՅՈՒՏԵՂԷՆ
Agence de Voyage et de Tourisme
Paris **OCEANIA** Marseille
4 Rue de Castellane 54 Ruede la République
Tel. Anjou 22-24, 22-25 Tel. Colbert 09-42
Ճամբորդական եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով : Գաղթականական գրասենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն : Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար :

“ՇԻՐԱԿ,, Արեւելքի միակ իսկական օդին է Անզուգական: Անմրցելի: Անխոտ բդեղ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժարեր պատրաստուած զուտ չամիչի ջիւռով՝ հայ աւանդական սեղանին զարդ :

ԾԱՆՈՒՐ Է *Պէվիլի ժէ Նպարավաճառի խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով: Պայ 6 տարի Տարեկան ջրթջ 2250 ֆր. շարժով փոխան: Մանրամասնութեանց համար դիմել՝* Café Harem, 30, rue de Trévise (9) Հեռաձայն Taitbout 40-63.

Կ'ՈՒԶՈՒՄ *բոպ եւ ձեռնարան ժանեակ կարող գործաւորուհիներ: Ներկայանալ նոյն իսկ տներով առաւօտները,* Paragano, 101, Bld. Voltaire, Paris.

ԾԱՆՈՒՐ Է *զինւորագրութեան պատճառաւ սև փրիչի խանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ, Լաւագոյն առիթը գործի մտցնոց ճաւոր դիմել* Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry. Seine. *մէթրօ* Porte de Choisy*էն քանի մը վայրկեան հեռու:*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
La Maison de la Photo
Կը Լուսանկարենք անհատներու, հարսնեւկան, խմբական, մանուկներու, ինքնութեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին ճոխութիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով՝ ժամադրութեամբ ուզուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով Չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները:
Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻՆ, **50, Bld. Longechamps, Marseille**
Tél. : National 13-16

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (16)

ԵՐԿԵՐԵՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ – ԱՋԵՒ

Թրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ

Թուսերէնէ թարգմանեց
ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Այդ տեղերում նա մեծ խաղեր էր խաղում : Այսպէս օրինակ, 1911 թուին նա խաղի մէջ տարուեց 75,000 ոսկի ֆրանք : Իր կնոջը նա չատ էր սիրում : Նիկոլայեւսկին կարդալով Ազեւի զբաղած նամակները իր կնոջը, տասում է, որ նրանք զբաղած են չափազանց քննադատելով : Ազեւը Գերմանուհուն անւանում էր «Մուշի», իսկ ինքը նամակի տակ տորագրում էր. «Ձո միակ Մուշի Պուշի», « Ձո միակ խեղճ նապաստակը» եւայլն :

Իր մասին նա սովորաբար գրում էր երրորդ դէմքով, իբրեն քնքոյշ կերպով անւանելով « պապոչիկ » : Երբեմն Ազեւը նամակի մէջ ռուսական արտայայտութիւններ էր գործ ածում, գբելով միայն լատինական տառերով : Ըստ երեւոյթին «Մուշին» պետերբուրգի եւ կիեւի կաֆէ - չանտաններում ռուսերէնն որոշ բառեր սովորել էր, բայց ռուսերէն կարդալ չէր իմանում :

Ամառանոցներում, ինչպէս նաեւ Պերլինում, Ազեւը հեշտ կերպով կարող էր հանդիպել անցանկալի ծանօթներին : Նէյհէնարում, ուր նա բժշկւում էր, նա նայեց նոր եկած Ռուսների անւանացանկին, բայց նախազգուշական ոչ մի միջոց ձեռք չառաւ : Նա երբեք չէր հաւատում, որ կուսակցութիւնը իրեն կը սպանի : Եւ իսկապէս կուսակցութիւնն այդ տարիները (չը - նորհիւ հենց Ազեւի) զանւում էր անկման վիճակում : Սոց - յեղափոխականներից ոմանք ոչնչացան, իսկ միւսներն էլ քանտարկւած էին :

Սաւինկովը զրակնութեամբ էր բուրդի եւ կիեւի կաֆէ - չանտաններում ռուսերէն որոշ բառեր սովորել էր, բայց ռուսերէն կարդալ չէր իմանում :

Ազեւին սպանելու մասին երկար մըտածեց Արգունովը, որ նոյնիսկ գնաց Պերլին (տարճանակով), գտնելու իր հին բարեկամին. բայց նրան չըզտաւ : Սոց - յեղափոխականները զուցէ պատահմամբ սպանէին Ազեւին (զատ - ճանին հետեւելու փորձեր էլ արւեցին), բայց նրա սպանութիւնը « ընթացիկ մոմենտի խնդիրը» չը դարձաւ :

1912 թուի ամառը Ազեւին մի ահաճելի դէպք պատահեց : Նէյհէնարի այգում, ջրի մօտ նրան հանդիպեցին մարդիկ, որոնք նրան ճանաչում էին : Նրանց յաջողւեց նկատելու այն բաժակի համարը, որով նա ջուր էր խըմում : Այս համարը համապատասխանում էր Նէյհէնարի ամարանոցի Ազեւի սենեակի համարին : Պարզուեց, որ այդ համարի տակ ապրում է Պերլինի մի վաճառական՝ Նէյմայէր անունով, որ ապրում էր Վեստենդ հիւրանոցում : Այս հանդիպումի մասին անմիջապէս լուր է տրւում Բուրցեւին :

Բուրցեւը վարւեց իւրայատուկ ձեւով, այսինքն այնպէս, ինչպէս հանւարար ոչ ոք չէր վարւի : Նա մի նամակ գրեց Ազեւին եւ տեսակցութիւն խնդրեց նրանից : «Անհրաժեշտ է, որ մենք տեսակցենք իրար հետ », գրում է Բուրցեւը, «եւ խօսենք չատ կարեւոր խնդիրների մասին : Հասկանալի է, որ այդ չի կարող իմ կողմից «գարան» լինել : Եթէ դուք կարդացել էք իմ «Անցեալը», ապա գիտէք, որ մեր խօսակցութիւնը չատ աւելի կարեւոր է ամէն տեսակի գարաններից, որովհետեւ նա լոյս կը սփռի պատմական կարեւոր խնդիրների վրայ » :

Ես չը գիտեմ կարդացե՞լ էր արդեօք Ազեւը «Անցեալը » , թէ ոչ, բայց պարզ է , որ պատմական կարեւոր խնդիրների լուսաբանութիւնը նրան առանձնապէս չէր կարող հետաքրքրել նա պատմարան չէր : Բացի այդ, «լոյս սփռելը » նրա համար այնքան էլ ձեռնտու չէր :

(Շարք)

ՓՆՏՌՈՒԵՑԻՔ ԵՒ ԿԱՐԴԱՑԻՔ
Երկրիս ամէն երկի՝ « Մ Ե Ղ Ի »
փալիքի եւ Ելլանի Ցառաջի գործ
ՓԱՐԻԶ:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՊԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ	ՈՒՄՍԵԱՑ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
9
ՅՈՒԼԻՍ
VENDREDI
9 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3468

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՊԱՂԵՍՏԻՆ ԵՒ ԱՐԱԲՆԵՐԸ

»»»» o ««««

Գրած էինք թէ մեծ Պատերազմին հետեւանքով Մերձաւոր Արեւելքի քաղաքական կացութեան մէջ առաջ եկած փոփոխութիւնները հետզհետէ կը ձեւաւորուին ու կը ձգտին կայուն հանգամանք մը ստանալ : Իրաքէն վերջ, Սուրիա եւ Լիբանան եւս հոգատար պետութեան հետ մասնաւոր դաշնագիրները կնքեցին, երեք տարիէն տիրանալու համար իրենց անկախութեան :

Այդ դաշնագիրները դեռ չեն վաւերացուած Ֆրանսական Խորհրդարանին կողմէ : Սանճաքի խնդիրը ընդհանուր դժգոհութիւն առաջ բերած է արաբական աշխարհին մէջ, ուր զանազան խմորումներ սկսած են ծայր տալ, մասնաւորաբար համաբաբական դաշնակցութեան մը հիմը դնելու համար :

Ու այսօր տակաւին կարելի չէ ըսել թէ անակնկալներ չպիտի պատահին աշխարհի այդ մասին մէջ :

Օսմանեան մեծազօր կայսրութեան ժառանգորդ վերոյիշեալ երեք երկիրներէն զատ, հոգատարութեան ենթակայ երկիր մը եւս կայ, որուն իրաւական վիճակը դեռ վերջնապէս ճշդուած չէ :

Այդ երկիրն է Պաղեստինը, որուն բնակչութիւնը կը բաղկանայ երկու կարեւոր ցեղերէ՝ արաբ եւ հրեայ : Այս հողամասին հոգատարութիւնը Անգլիոյ յանձնուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ, ժամանակաւոր կերպով — ինչպէս միւս հոգատարութիւնները : Վերջին տարիներու ընթացքին արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցան Պաղեստինի մէջ՝ Արաբի եւ Հրեայի միջեւ : Զանազան խորհուրդներէ վերջ, տեսակ մը զինադադար կնքուեցաւ եւ տաճկի մը վերջ խաղաղութիւն կը տիրէ երկրին մէջ :

Ժամանակը եկած է հիմա որ վերջնական վարչաձեւ մը տրուի Պաղեստինի, նկատի առնելով բնակչութեան խառն վիճակը, մանաւանդ Արաբի ու Հրեայի անհաշտելի ըսուելու աստիճան փոխադարձ բուռն տեսլութիւնը :

Անցեալ տարի Անգլիոյ կողմէ «Արքայական Յանձնախումբ» մը ղրկուած էր Պաղեստին, տեղւոյն վրայ քննելու համար երկու ցեղերու հակամարտութեան պատճառները : Այդ յանձնախումբը իր քննութեան արդիւնքը ամփոփած է ծրագրի մը մէջ, որ անցեալ ամիս քննուեցաւ Լոնտոնի կայսերական Համաժողովին մէջ, ու – րուն վաւերացման ենթարկուեցաւ :

Անգլիոյ նախարարական խորհուրդը երկուշաբթի իրիկուան իր նիստին մէջ ըրաւեցաւ այդ ծրագրով եւ խմբագրեց յայտարարութիւն մը : Երկի Լոնտոնի մէջ հրատարակուեցաւ թէ՛ խնդրոյ առարկայ ծրագիրը եւ թէ կառավարական յայտարարութիւնը , որոնց պատճէնը չունինք դեռ աչքի առջեւ : Կէս - պաշտօնական աղբիւրներէ առնուած տեղեկութիւններուն համաձայն, Պաղեստինը պիտի բաժնուի երեք մասերու, որոնցմէ մէկը պիտի տրուի Արաբներուն, միւսը Հրեաններուն, մնացեալ մասն ալ — Երուսաղէմ եւ շրջակայքը — պիտի մնայ անգլիական հոգատարութեան տակ :

Այս ծրագիրը վերջնական ըլլալու համար պիտի ենթարկուի անգլիական խորհրդարանի, յետոյ ալ՝ Ազգերու Դաշնակցութեան Հոգատարութեանց Յանձնախումբին վաւերացման :

Բաւական դժուար պիտի ըլլայ գործադրել այս ծրագիրը, ո – րուն դէմ այժմէն իսկ արդէն դժգոհութիւնը ծայր առած է թէ՛ Արաբներու եւ թէ Հրեաներու մէջ: Քանի մը օր առաջ անգլիական Բիւրօլս մարտանաւը Մալթայէն Հայֆա մեկնեցաւ՝ հաւանական խռովութեանց առաջքն առնելու համար :

« Արաբական Բարձրագոյն Կոմիտէն», որուն եռեւ կանգնած են Ֆէյսլահներն ու քաղաքներու երիտասարդութիւնը, վճռած է ամէն գնով ընդդիմանալ Պաղեստինի բաժանումին : Իսկ Արաբական « Նաշիւիլի» (Ազգային Պաշտպանութիւն) կազմակերպութիւնը, որ կրթնած է հարուստ եւ ազդեցիկ դասակարգին վրայ, տրամադիր է աւելի հաշտարար դիրք մը բռնելու, եթէ երբեք անգլիական ծրագիրը Արաբներու ազգային ղեկավարներն ու արժանապատուութիւնը վիրաւորելու հանգամանք չունի :

Միւս կողմէ, Հրեաներն ալ դժգոհ են ծրագրուած բաժանումին համար, քանի որ Պաղեստինը ամբողջութեամբ իրենց խոստացուած էր իբրեւ «Օջախ», սակայն քանի որ անկարելի է իրագործել այդ երազը, պիտի գոհանան իրենց ձգտած հողամասով, որուն վրայ պիտի կրնան դեռ մէկ միլիոն Հրեայ տեղաւորել : Հրէական «Հիսթատրութ» աշխատաւորական զօրաւոր կազմակերպութիւնը — սիոնական – վաղը՝ չարաթ ժողով պիտի գումարէ՝ ճշդելու համար իր դիրքը նոր ծրագրին հանդէպ :

Պաղեստինը իբրեւ ազգային օջախ խոստացուեցաւ Հրեաներուն Մեծ Պատերազմին ընթացքին Անգլիական կառավարութեան 1917 նոյեմբեր 2ի յայտարարութեամբ, որ ծանօթ է « Պալֆըրի Յայտարարութիւն» անունով եւ զոր եռաքն իւրացուցին միւս դաշնակից պետութիւնները :

Սէվրի դաշնագիրը (1920 օգոստոս 10) իր 95րդ յօդուածին մէջ, յայտնելէ վերջ թէ Պաղեստինը դաշնակից մեծ պետութեան մը հոգատարութեան պիտի ենթարկուի, կ'ըսէր թէ հոգատարը պատասխանատու պիտի ըլլայ գործադրելու 1917 նոյեմբեր 2ի յայտարարութեամբ կատարուած խոստումը՝ «ազգային օջախ» մը ստեղծելու մասին հրեայ ժողովուրդին համար :

Նոյն յօդուածը միաժամանակ կը յանձնարարէր պաշտպանել Պաղեստինի ոչ - հրեայ հասարակութեանց քաղաքային եւ կրօնական իրաւունքները :

Փորձը ցոյց տուաւ թէ կարելի չէր Հրեաներուն համար ստեղծել «ազգային օջախ» մը Պաղեստինի մէջ, ուր բնակչութեան ջախջախիչ մեծամասնութիւնը արաբ է : Մեծ Պատերազմի վաղորդայնին, բազմաթիւ Արաբներ դրամ ձեռք բերելու համար Հրեաներուն ծախեցին իրենց կալուածները, մասչելի գիներով : Երբ սկսաւ հրէական խուժումը, հողերու գիները սկսան բարձրանալ եւ Արաբներուն աչքը բացուեցաւ : Քանի տարիները յառաջացան եւ հրէական զաղութներ սկսան ծլիլ Պաղեստինի զանազան կէտերուն վրայ, այնքան սրուեցան կիրքերը երկու ցեղերուն միջեւ, յանգելու համար ծանօթ արիւնհեղութեանց :

Մինչ մէկ կողմէ անգլիական այս նոր ծրագիրը մէջտեղ նետուած է, միւս կողմէ Երուսաղէմի մուֆթին՝ Հաճ Ամին էլ Հիւսէյնի Սուրիոյ մայրաքաղաքը Դամասկոս գացած է՝ գեներալ պատրաստելու համար համաբարական դաշնակցութեան մը, Սուրիոյ, Պաղեստինի եւ Անդրյորդանանի միացումով :

Այս վերջին ծրագիրը հետզհետէ համակրութիւն կը գտնէ արաբական շրջանակներու մէջ: Անոր իրականացումը կը դիւրանայ այն ատեն՝ երբ Անգլիա եւ Ֆրանսա, որոնք կենսական շահեր ունին այդ երկիրներուն մէջ, իրենց համաձայնութիւնը տան :

Համաբարական դաշնակցութիւնը միակ ամբարտակն է, զոր կարելի է կանգնել Մերձաւոր Արեւելքի մէջ ընդդէմ Թուրքերուն՝ որոնք վերջերս սկսած են աչքարհակալական երազներ անուշացնել :

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

»»»» o ««««

« Թան »ի Թղթակիցը կը հեռագրէ Հալէպէն (8 յուլիս) —

Եփրատի հիւսիսային կողմը, Վերին Ձէզիրէի շրջանը, Հասիճէի մէջ, համակարծ ցեղախումբերը բախում մը ունեցան կառավարական չէնքին մօտ : Տեղական ոստիկանութիւնը վերահաստատուեց խաղաղութիւնը, սակայն զոհ տուաւ 1 սպանեալ եւ 2 վիրաւոր :

Գայմագամը անհետացած է :

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

»»»» o ««««

Այլեւս կը հասկցուի, որ ոչ-միջամտութեան յանձնաժողովը նիստի հրաւիրուած է այսօր՝ Ֆրանսայի պահանջով : Ֆրանսական կառավարութիւնը չէր կրնար սպասել աւելի երկար՝ փակելով Պիրէնեան սահմանազլուխը, երբ բաց են Սպանիոյ սահմանները Փորթուկալի կողմէն եւ Միջերկրականի վրայ : Եւ յետոյ, Ֆրանսա ստաճութեամբ նկատեց որ անգլիական կառավարութիւնը բանակցութիւն կատարելով Ֆրանքոյի հետ՝ կ'աշխատի ապահովել անտեսական չահեր, պարագայ մը որ կրնար վնասել ոչ - միջամտութեան անգլուֆը – բանական ծրագրին : Պահ մը զրոյց չըլլեցաւ թէ Անգլիա, մեկնելով Ֆրանքոյի հետ կատարած իր բանակցութիւններէն եւ Ֆոն Նէօյրաթի թելադրանքէն , բոլորովին անգլիական ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին, այսպէս հրաժարելով անգլուֆրանսական ծանօթ ծրագրէն : Այս զրոյցը որոշ մտահոգութիւն պատճառեց մանաւանդ Ֆրանսայի մէջ, այնպէս որ Իսրն ստիպուեցաւ յայտարարել թէ բրիտանական կառավարութիւնը ոչ մէկ նոր ծրագիր պիտի ներկայացնէ ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովին, յայտարարութիւն մը որ գոհունակութիւն պատճառեց Ֆրանսայի : Ինչ որ ալ ըսուի, ստոյգ է որ, երկար ժամանակէ ի վեր առաջին անգամն ըլլալով՝ տարակարծութիւն մը ստեղծուած է Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի կառավարութեանց միջեւ : Աւելի կ'արձանագրեն արդէն Ֆրանսական թերթերն ալ : Միւս կողմէ որոշ փոփոխութիւններ կը նշմարուին ոչ - միջամտութեան քաղաքականութեան մէջ : Այսպէս, նախ բարեկամութիւն մը Անգլիոյ եւ Ֆրանքոյի կառավարութեանց միջեւ,— պատճառը Պիլպաոյի հանքերն են : Զօր. Ֆրանքօ պարզեւատրած մեծադոյն թիւը չահեցաւ զրաւելով պաստեան հանքային ա – ւազանը : Հրաքարով հարուստ այդ շրջանին մէջ անտեսական մեծ նշանակութիւն տալով Անգլիոյ, Զօր. Ֆրանքօ ոչ միայն կ'աշխատի չահել Անգլիոյ բարեկամութիւնը, այլեւ... դժգոհութիւնը Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ : Արդարեւ գերմանական եւ իտալական թերթերը արդէն սկսած են ապերախտ կոչել Ֆրանքօն, որ քիչ մը ձանձրացած այլեւս Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ հովանաւորութենէն, յոյսը կարած անոնց բերելիք օժանդակութենէն, կը դառնայ Անգլիոյ կողմը :

Ահա երկու կարեւոր պարագաներ, որոնց մասին չուսաբանութիւն մը պիտի տրուի անշուշտ ոչ-միջամտութեան այսօրուան ժողովին մէջ : Մանաւանդ որ Ֆրանսա ժողովին կը ներկայանայ պահանջելով — եթէ չվերահաստատուի ծովային ու ցամաքային հսկողութիւնը որ եւ է ձեւով, ազատ կը պահ բանալու Պիրէնեան սահմանազլուխը : Իրնչպէս պայմանաւորել սակայն, այդ հսկողութիւնը,— եւ կանչելով օտար կամաւորները, պատերազմիկի ամբողջական կամ սահմանափակ իրաւունք տալով Ֆրանքոյի, դիտողնե՞ր գետեղելով սպանիական նաւահանգիստներուն մէջ: Ահա ենթադրեալ բանաձեւերը, որոնց մէկուն կամ միւսին վրայ կանգ պիտի առնէ, այսօր, Լոտոնի ժողովը, որ այդքան ալ բախտորոշ նշանակութիւն պիտի չունենայ հաւանաբար : Արդարեւ, ինչպէս Իրն կը յայտարարէ, կարծիքներու փոխանակութիւն մը պիտի կատարուի ծանօթ օրակարգին չուրջ, ամէն կառավարութիւն իր տեսակէտները պիտի պարզէ, եւ երբ համաձայնութեան եզր մը չգտնուի, բանաձեւին մշակումը պիտի յանձնուի ենթակոմիտէին, 13 պետութիւններու ներկայացուցիչներէն կազմուած փորձագէտներու եւ ոչ - միջամտութեան ժողովը պիտի ցրուուի ցնոր տնօրինութիւն :

Կատաղի ճակատամարտ Մատրիտի չուրջ

»»»» o ««««

Մեծ յարձակողականը, որուն սպառնալիքը կ'ընէր Սպանիոյ հանրապետական բանակը ժամանակէ մը ի վեր, սկսաւ արդէն Մատրիտի չուրջ : 25,000 հանրապետական վինուոր կը մասնակցին այդ յարձակողականին : Օդանաւերն ու հրետանին եւս կը գործեն չարունակ : Հանրապետականներու յարձակողականը ուղղուած է գլխաւորաբար այն կէտին դէմ, ուր կը միանան Վիլլանուէվայի ճամբաները :

Առաջին առթիւ հանրապետական բանակը գրաւեց Պրունէթէ դիւղը : Զո – րեքշաբթի օր չարունակուեցան կռիւները աւելի կատաղի : Ազգայնականները նոյնքան ուժգնութեամբ փոխադարձեցին յարձակումը :

Վիլլանուէվա գիւղին ուղղութեամբ, հանրապետական բանակը յառաջ մղեց իր հրասայլերը, որոնց կը հետեւէր հետեւակազօրքը : Հրասայլերը կրցին ճեղք մը բանալ ազգայնական ճակատին վրայ, սակայն Ֆրանքոյի բանակը չուտով սրբագրեց այդ ընկրկումը եւ չրջաւրիկ չարժում մը փորձելով վտանգի տակ ձգեց հանրապետական ուժերը, 4000 հոգի : Տեսնելով վտանգհաս պայմանը, այս վերջինները նահանջեցին դէպի Պրունէթէ :

Մինչեւ ուշ ատեն չարունակուեցան կռիւները, բայց դեռ կարելի չէր ըսել թէ յաղթանակը որո՞ն կողմն էր : Միակ բանը որ կարելի է ըսել, երկու կողմերն ալ ծանր կորուստներ տուին :

Օդանաւային ճակատամարտն ալ նուազ ծանր չեղաւ : 20 ազգայնական օդանաւեր յարձակեցան մայրաքաղաքին վրայ : Հանրապետական օդանաւային ոտրմիղ մը հակայարձակումի անցաւ : Եւ երկինքի մէջ, 700 մեթր բարձրութեան վրայ, ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ օդանաւային երկու հակամարտող ոտրմիղներուն միջեւ : Հանրապետական պատերազմական զեկոյցը կը հաղորդէ թէ երկու ազգայնական օդանաւեր բացերու մէջ վար ինկան, ուղղակի մայրաքաղաքի փողոցներուն մէջ : Օդանաւորդները անկարզելով դուրս թռան բոցավառ օդանաւերէն,— մէկը ձերբակալուեցաւ Մատրիտի մէջ : Ազգայնականներն ալ իրենց կարգին վար ձգեցին հանրապետական օդանաւ մը :

Սանթանտէրի ճակատին վրայ ոչ մէկ նորութիւն :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԺԱՆՐ ՀՈԳԵՐԸ

»»»» o ««««

Նոր տուրքեր պիտի դրուին իսկ յուցկիի, ծխախոտի եւ թղթատարի գիներուն պիտի բարձրացուին

»»»» o ««««

Ժողովրդական ճակատամարտն ալ նուազ ծանր չեղաւ : 20 ազգայնական օդանաւեր յարձակեցան մայրաքաղաքին վրայ : Հանրապետական օդանաւային ոտրմիղ մը հակայարձակումի անցաւ : Եւ երկինքի մէջ, 700 մեթր բարձրութեան վրայ, ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ օդանաւային երկու հակամարտող ոտրմիղներուն միջեւ : Հանրապետական պատերազմական զեկոյցը կը հաղորդէ թէ երկու ազգայնական օդանաւեր բացերու մէջ վար ինկան, ուղղակի մայրաքաղաքի փողոցներուն մէջ : Օդանաւորդները անկարզելով դուրս թռան բոցավառ օդանաւերէն,— մէկը ձերբակալուեցաւ Մատրիտի մէջ : Ազգայնականներն ալ իրենց կարգին վար ձգեցին հանրապետական օդանաւ մը :

Սանթանտէրի ճակատին վրայ ոչ մէկ նորութիւն :

Վարիպի քաղաքապետութեան ելմտական յանձնաժողովը եւս նիստ դուրս եկաւ Զօրեքշաբթի, յայտնելով որ քաղաքապետութիւնը 1 միլիար 300 միլիոն ֆրանքի բաց մը ունի : Այս բացը դոցելու համար, ելմտական յանձնաժողովը կը խորհի նոր տուրքեր յայտնել մինչեւ 800 միլիոն ֆրանք եկամուտ մը ստեղծելու նպատակով քաղաքապետութեան :

Պաղեստինեան նոր պետութիւններ կը ստեղծուին

»»»» o ««««

Լոնտոնի կառավարութիւնը հրատարակութեան տուաւ այն ծրագիրը, որ երեք գօտիներու կը բաժնէ Պաղեստինը :

Այս ծրագրով վերջ կը դնէ բրիտանական հոգատարութիւնը : Կը ստեղծուի, ա) Արաբական անկախ պետութիւն մը, որու կը տրուի երկրին երկու երրորդը : Բրիտանական կառավարութիւնը արաբական պետութեան կը յատկացնէ երկու միլիոն սթերլին նպաստ : Ձիշդ ինչպէս Իրաքի, արաբական այս նոր պետութեան հետ կը կնքէ դինուորական դաշինք մը : բ) Հրէական անկախ պետութիւն մը, որու կը տրուի երկրին մէկերրորդը : Բրիտանական կառավարութիւնը հրէական պետութեան հետ կը կնքէ դինուորական դաշինք մը : Երկու պետութիւններն ալ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ մտնելու համար պիտի վայելեն բրիտանական կառավարութեան բարոյական օժանդակութիւնը : գ) Անկախ պետութիւն մը, որու մէջ կը մտնեն Երուսաղէմ, Բեթղեհէմ, Նազարէթ քաղաքները : Այս պետութիւնը կ'ենթարկուի բրիտանական մշտնջենական հոգատարութեան : Դէպի ծով նրբանցք մը կը տրուի այս պետութեան,— այդ նրբանցքը կը պարփակէ քարիւղի խողովակներու գիծերը մինչեւ Հայֆա :

Անգլիոյ դաղթային նախարարը յուլիս 30ին փրնեւ պիտի երթայ, Ազգերու Դաշնակցութեան հոգատարութեան յանձնաժողովին ներկայացնելու համար այս ծրագիրը :

Արաբները չատ գոհ չեն այս ծրագրէն, ատոր համար կը վախցուի որ խռովութիւններ ծագին : Ինչպէս գրեցինք, Մալթայէն զրահաւոր մը Հայֆա մեկնեցաւ, առ ի զուշութիւն :

Փորթուկալի եւ Անգլիոյ յարաբերութիւնները

Եւրոպայի ամէնէն փոքրիկ դիկտատուրան, որ կը ներկայացնէ Փորթուկալը Սալազարի իշխանութեամբ, ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան այժմէութեամբ չատ կը խօսեցնէ իր վրայ :

Այս անգամ Փորթուկալի դիկտատորը, Սալազարն է, որ կը կը խօսի հանդիսավարութեան դէմ պայքարելու անհրաժեշտութեան մասին : Դեռ երէկ էր, որ մահափորձ մը կատարուեցաւ Սալազարի դէմ : Ըստ ոմանց, այդ մահափորձը պատրաստուած էր բոլշեւիկներու ձեռքով :

Սալազար նախ բոլշեւիկեան «ազէա»ին մասին խօսելով յայտարարեց թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա չատ սխալ պատկեր ունին այն «ազէա»ին մասին որ բոլշեւիզմն է, եւ որ կրնայ դեռեւս գտնել Սպանիոյ մէջ : Շատեր կը քննադատեն Փորթուկալը ոչ - միջամտութեան հարցին մէջ իր բռնած դիրքին պատճառով : Պէտք է գիտնալ սակայն որ Փորթուկալ չահեր ունի սպանիական թերակղզիին մէջ, ուրկէ գալիք վտանգը ամէնէն առաջ կը սպառնայ Փորթուկալի : Ահա թէ ինչու Փորթուկալ մեծ կարեւորութիւն կուտայ բոլշեւիկեան վտանգին եւ զգուշութիւն ձեռք կ'առնէ : Անգլիոյ մէջ մարդիկ կան, որ չատ կը ջգայնանան Փորթուկալի դէմ եւ յաճախ կը պահանջեն վերաքննել այն դաշինքները, որոնցմով Փորթուկալ կը կապուի Անգլիոյ : Պէտք է ենթադրել որ Անգլիոյ պատասխանատու դէմքերը կը դիտակցին թէ Փորթուկալի եւ Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները կը վերաքննուին այն ատեն միայն, երբ վերջ կը դնէ բրիտանական կայսրութիւնը : Փորթուկալ երբեք հակառակած չէ Անգլիոյ իր ոչ-միջամտութեան քաղաքականութեան մէջ,— Անգլիա կ'աշխատի որ կռիւը տահմանափակուի Սպանիոյ մէջ եւ համաերոպական պատերազմի չվերածուի : Հակառակ մեր սկզբունքներուն եւ համոզումներուն, աւելի մեծ ազէաներու տեղի չտալու համար, կը հետեւինք այդ քաղաքականու –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵՂ ՊՈՂԲՈՒԹԻՒՆԸ ՍԻ

»»» ο ««««

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵՂ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԼՈՒՐ. — Երբեմն կրթ · ասօրէն ի· Խորհրդ Հայոց, որ այժմ Ամերիկ – Միացեալ Նահանգներ մէջ կ՚ապրի, հերքող էն – եղեռնի, որ տեղի ունեցաւ Հայ – ստանի մէջ տնտեսական զարգացման համար : Ցիրվի զրպարտութիւնները, որոնք ուղղուած են Հայ ազգին դէմ, ինքնին կը հերքեն իրենց անհիմն ըլլալը : Ամէն ոք, որ ծանօթ է Հայ ազգին պատմութեան, գիտէ, որ Հայերը ոչ միայն ոչ մէկ ժամանակ եղած են ազգերու ջարդարարներ, այլ ընդհակառակը, անոնք ինքնին ենթարկուած են ամենաանմարդկային ջարդերու եւ հալածանքներու : Հայերը ոչ միայն ոչ մէկ ժամանակ ջարդած են ուրիշ ազգերու

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

(ԿՅԱՆՔԻ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ)

»»» o ««««

Ի՞ՆՉ ԷՐ ՀԱՅՐԸ ՄԵՂԱՎ։ — Հայրը մեղավոր է, որ ինքն իր հոգին կորցրեց, որ ինքն իր հոգին մեղավոր դարձրեց։ Հայրը մեղավոր է, որ ինքն իր հոգին մեղավոր դարձրեց, որ ինքն իր հոգին մեղավոր դարձրեց։ Հայրը մեղավոր է

թեան, առանց ամէն կէտի մէջ համաձայն ըլլալու ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը գործադրելու եղանակներուն, միշտ նկատի ունենալով Փոր - Թուկալի իւրայատուկ շահերը:

Ռուսական ներիի տագնապը

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ խորհրդային հեռագրական գործակալութեան տնօրէնը, Տոլէցկի, անհետացած է ժամանակէ մը ի վեր: Պաշտօնական թերանները լուռ կը մնան: Միայն Թերթ մը, խօսելով Տոլէցկիի մասին, զայն կ'անուանէ « ժողովուրդի թշնամի »,— ասով կը հասկցուի թէ ի'նչպէս անհետացած է: « Փրավտա» իր կարգին «ժողովուրդի թշնամի» կ'անուանէ մեծագործութեան ընդհ. տնօրէնը, Քաննէը: Նոյն ձեւով ամբաստանուած են նաեւ կլինքա, տնօրէն Ջէրժինսքիի մետաղագործութեան, Պրուհնի, տնօրէն Նովոմոսկովայի քիմիական գործարաններուն, Սմրչէ, տնօրէն Եարոսլավի ձգախէժի գործարաններուն, Ռիսպոլով, տնօրէն քարիւղի գաղթաններուն, Շոստաքովիչ, տնօրէն հաղորդակցութեանց գործակատարութեան ճայնասփիւռի վարչութեան :

Վլատիվոսթոքէն առնուած լուրերու համաձայն, աւելի քան հազար ծովային սպաներ, Խաղաղականի նաւատորմէն, ձերբակալուած եւ զոց վակոններու մէջ բանտարկելով արեւմուտք ղրկուած են: Այդ ձերբակալութիւնը տեղի ունեցած է ընդհարումէ մը վերջ, որու ընթացքին սպաննուած են 12 չեկիստներ :

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՆԴՈՒՆԵՐՈՒ, սրճարաններու եւ ճաշարաններու վէճը դարձեալ նոր - րոգուեցաւ: 3 Յուլիսին համաձայնութիւն գոյացաւ աշխատաւորներուն եւ գործատէրերուն միջեւ որոշ ժամանակի մը համար, սակայն համաձայնութիւնը մեկնելու մէջ երկու կողմերը տարբեր տեսակէտներ կը պարզեն, այնպէս որ այս անգամ աշխատաւորներն են որ կը սպառնան ընդհ. գործադուլ յայտարարել :

Ռումիս Ծովակալ Վիկարով, որ կը հրամայէ Խաղաղականի սովետական նաւատորմին, ձերբակալուեցաւ Վլատիվոսթոքի մէջ, բազմաթիւ ծովային սպաներու հետ :

ԱՄԷՆ ՕՏԱՐԱԿԱՆԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Լոյս տեսաւ Guide մը, յատկապէս պատրաստուած Փարիզ բնակող օտարականներու համար :

GUIDE DES ETRANGERS

Որ կը պարունակէ Փարիզի օտար բոլոր հաստատութիւններու, հիմնարկութիւններու, կազմակերպութիւններու, հիւպատոսարաններու, օֆիսներու, նաւային, ճամբորդական եւ հեռագրական գործակալութիւններու, ճաշարաններու, ակումբներու, եկեղեցիներու, գրավաճառներու, գրադարաններու, դրամատուններու, առեւտրական գրասենեակներու, թերթերու, երդուեալ թարգմաններու, միջազգային կազմակերպութիւններու, զանազան միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու հասցէներ, դասաւորուած երկիրներու եւ նիւթերու կարգով:

Guideը կը պարունակէ նաեւ Փարիզի Ֆրանսական բոլոր պաշտօնատուներու եւ բազմաթիւ օգտակար հասցէներ :

Guideը ունի յատուկ բաժին մը՝ յատկացուած օտար զբօսաշրջիկներու, որոնք հոն պիտի գտնեն զիրենք հետաքրքրող անհրաժեշտ հասցէները :

ԳԻՆ՝ 6 ՖՐԱՆԿ

Ղրկել 6 ֆրանքի նամակադրոյմ, հետեւեալ հասցէին.— «Guide des Etrangers», 13, Rue de la Colonie, Paris (13), Tél. Gobelins 11-40:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES հիմնուած 1869

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կր ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կր կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

Եւրոպայի հնագոյն եւ մեծագոյն գրատուն

ՀՐԱՆՏ - ՍԵՄՈՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր:
Արդիական կազմատուն: Տպագրական գործեր:
Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճմիտ կերպով:

5 bis, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԼԻ ՊՈՒԼ ՐՈԼՈՆԳԻ «Աբամ» ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական ճաւաքատեղին:

Գահէրա

Լիոնի «վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ Լիոնի բոլոր ընկերները շաբաթ, 10 յուլիս, կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, «Զարդասրեան» գրադարանը, 181 քուր Լաֆայէթ:

Տիժոնի կոմիտէի անդամական ընդհ. ժողովը կիրակի 11 յուլիս, առաւօտեան ժամը 9.30ին, սովորական ժողովատեղին: կարեւոր օրակարգ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԷԷՑ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

կիրակի, 11 յուլիս առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 11
ՌՈՊԻՆՍՈՆԻ Grand Arbre Maison Fiquetի պարտէզին մէջ
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՑԵՑՆ**

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑՑՈՒԻ ՉԱԻԵՑ ՄԸ

Երգ. արտասանութիւն, պարեր եւն.:

Փոքրիկն Ռէժինա կը պարէ Թառխան Գէորգեանի մասնակցութեամբ

Սան-սանուհիներու կողմէ: կր նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԸ ԳԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորթ տ'Օրլէանէն առնել 128 թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թերմինիւս:

Դիպչանանցիդէս

Իսի լէ Մուլինոյի Սէնտոզի Հայր. Միութեան կողմէ
11 յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն
ՄԼՕՏՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ, ԳԱՂ ԱՂԲԻՒՐԻՆՄՕՏ
կը խոսի Գեղ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
երգ., պար, եւ ձգ.
ձոխ սփիւռք ժողովրդական գիներով

Ընկերական ճաւաքոյթ

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

Ի պատիւ իր ղեկավարին ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԼԵԱՆԻ
(Իր տասներորդ նուագահանդէսին առթիւ)
9 Յուլիս, ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին 8 rue Bossuet, Փարիզ
Ցախքերու ժասնակցութեան ճաւար 3 ֆրանք

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Ֆր. Հ. Կ. ԽԱՉԻ ՎԻՆՅԻ ԴՊՐՈՑԻՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

ցեղի կ'ունենայ այս շաբաթ իրիկուան ժամը 8.30ին, Ռ. Ա. Կ. սրահին մէջ
Խաբերդ. տրամախօսութիւն, մտերմական թատերգութիւններ եւ արտասանութիւններ դպրոցի աշակերտներու կողմէ
ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Կ. Խաչի Սանուց Միութեան կողմէ
եւ հովանաւորութեամբ Մասնաճիւղի Վարչութեան
10 յուլիս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին Հայ Ակումբին մէջ
կր նախագահէ ՏՕԿԹ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ
կր ներկայացուի «ԽԵՆՁԵՐՈՒ ԲԱՒԵՑԿԸ»
Խմբերգ, արտասանութիւն, մեներգ եւ հայկական պար
Մուտք մեծերու 3 ֆրանք, փոքրիկներու 1 ֆրանք:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱՉԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՆ

11 յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ
Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութեան կողմէ
Հրաշալարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն
Մուտք մեծերու 2 ֆրանք, փոքրիկներու ձրի

ՀԱՅԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կր ստանձնեմ յարկաբաժիններու եւ սենեակներու ամէն տեսակ նորոգութիւն եւ փոփոխութիւն (մուրճ, ներկ, էլեկտրական գետեղում), կահկարասիներու նորոգութիւն եւլն.: Մատչելի գին: Դիմել՝ **Daniel**, 49 **rue Labat**, Փարիզ (18): Հեռ. Montmartre 87-82:

Ծ Ա Խ Ո Ւ Ի Է գինւորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ: Լաւագոյն առիթը գործի մարդոց համար: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry. Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու:

Ծ Ա Խ Ո Ւ Ի Է Պէլվիլի մէջ նպաստաւոր խանութ մը՝ իր բոլոր յարմարութիւններով: Պայ 6 տարի: Տարեկան վարձք 2250 ֆր. շարժով սիասին: Մանրամասնութեանց համար դիմել Café Harem, 30, rue de Trévise (9e) Հեռախօս Taitbout 40-63.

Maison DARON

Entreprise Général de Bâtiments
PLOMBERIE-COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ ցինուածիւնը:
Կր ՀԱՅԹԱՑԹԷ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ.
Դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

Կ'ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Հորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Ազգածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դատերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցանակաբաշխութիւն: Հաւատրու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Հորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

Փարիզ եւ արուարձանները կ'նակող Ամասիոյ եւ շրջակայքի Հայերը ընդհ. ժողովի կր հրաւիրուին կիրակի 11 յուլիս ժամը 15ին, 8 րիւ Պօսիւէ փարիզ 9ի

Առաջադրութիւն յանձնախումբ

ՄԱՐՍԷյԼի նոզկատի շրջանի ընդհ. Հայր. Միութեան անդամական ժողովը 11 յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, 135 bld de Paris, կր իմդրուի հայրենակիցները ներգանուիլ սոյն կարեւոր ժողովին, ներկաները մեծամասնութիւն պիտի հաժարուին:

կարեւոր օրակարգ. տեղւոյն փոյթ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իսի - լէ - Մուլինոյի «Դրօշակ» Գրադարանը փոխադրուած է Պ. Զատիկ Միրզայեանի սրահը, 45 բիս ռը լա Տէֆանս, Իսի: Բաց է հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8—10:

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Տիկին Ոսկի Գրճեան, ծնեալ Պահարեան, կր փնտռէ իր եղբայրները, Սիմոպեի Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920-1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային Վարժարանները: Քէմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու միջոցաւ փոխադրուած են Գալաթիայի (Յունաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է:

Ճշդրիտ լուր տուողին մեկ տարուան «Յառաջ» նուէր պիտի տրուի: Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kidjirian, née Baharian, 56, rue de Bas Meudon, Issy les-Moulineaux, France (Seine).

Կր խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել:

ՄԱԽՈՒ ԵՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ԱՄՍԱԳՐԻ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏԱՐՈՒԱՆ ԹԻՒԵՐԸ

6րդ, 7րդ, 8րդ, 9րդ, 10րդ, 11րդ, 12րդ: Բոլորն ալ լման: Տարեկանը 50 ֆր.: Վճարքը կանխիկ: Փոստի ծախքը գնողին վրայ:

Դիմել.— Hatchikian Nerses, 4 rue Lafayette (coiffeur) Vienne (Isère) France.

ԵՐԿԵՐԵՍ ԳՈՐՇԱԿԱԼԸ – ԱԶԵԻ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ. Ռուսերէնէ թարգմանեց ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Ազեւը առաջին ցնցուեց: Նա անմի – ջապէս թողեց Պելլինի իր բնակարանը, ուղարկեց «Մուշի»ին զաւազում բնակուղ իր մօր մօտ, իսկ յետոյ մի - այն գրեց Բուրցեւին, որ համաձայն է այդ տեսակցութեան: « Ձեր առաջարկը ընդունուած է. նա զուգադիպում է նաեւ իմ վազուց ունեցած ցանկութեան՝ իմ գործի ճշմարտութիւնը հաստատելու համար: Իմ այդ ունեցած ցանկութեան մասին ես մի անգամ գրել եմ իմ կնոջը, բայց պատասխան չեմ ստացել »:

Հանդիպումը տեղի ունեցաւ 1912 թուի օգոստոս 15ին, Ֆրանկֆուրտում, կաֆէ Բրխտոլում: Բուրցեւը ցերեկուայ ժամի 1ին մտաւ կաֆէ: «Եւ ահա սրահի խորքում, մի սեղանի մօտ բարձրացաւ խիտ ծանր մի դէմք ... Ազեւը երկու ձեռներով կռթնել էր սեղանին ... Նա կարծես թէ նոյնիսկ լրեն կորցրեց, երբ ես պարզեցի նրան ձեռքս : Որոշ ժամանակ ես կանգնել էի Ազեւի կողքին երկարած ձեռքով, մինչեւ որ, վերջապէս, նա հասկացաւ, որ ես ուզում եմ բարեւել իրեն եւ միայն այն ժամանակ երկարեց ինձ իր ձեռքը »... ըստ Լեւոյթին հին մատնիչը որոշել էր մտնել իրեն անծանօթ մի դերի մէջ՝ թշնամու մեծահոդուածիւնից պարտաւորուած զղջացող մեղաւորի դերի մէջ: Նա Բուրցեւին ասաց, որ պահանջում է « իր դատավարութիւնը՝ իր նախկին ընկերների կողմից » եւ մահուան պատժի որոշման դէպքում պատրաստ է անձնասպան լինել:

Այս արժէքաւոր յայտարարութիւնից յետոյ Ազեւը սկսեց լայն ափով անցեալի վրայ, ուրիշ խօսքով՝ սկսեց ստել չափազանց անպատկառօրէն :

Օրինակ, նա հաւատացնում էր Բուրցեւին, որ նա անակնկալ կերպով է մատնել Ոստիկանութեան « եօթը կախաճներին» խմբին, որ Գերասիմովի հետ ունեցած զրոյցի ժամանակ յանկարծ բերնից դուրս է եկել :

Նրանց խօսակցութիւնը տեւեց մի քանի ժամ: Բուրցեւը իրեն համար բիճդէկ պատուիրեց : Ազեւը հա - մեստ կերպով մի բաժին զեռնախնձոր խնդրեց, բացատրելով, որ ինքը « բուռակեր է»: Ազեւի հոգին չէր հաշտւում կենդանիների թափած արեան հետ ...

Լաւ դերասան լինելու համար պիտի տաղանդ լինել: Ազեւը համաբեա հաժոզեց Բուրցեւին, ր ծարաւի է պատավարութեան: «Երեք տեսակցութեան ընթացքում, որոնք տեւեցին ընդամէնը 10 — 12 ժամ, խօսելով Ազեւի հետ, ես եկայ այն համոզման, որ նա այդ ժամանակ իսկապէս ցանկանում էր իր նախկին ընկերների կողմից իր դէմ դատավարութիւնը »: Բայց Բուրցեւը չատ էլ հաւատացած չէր: « Ընդհանուր տպաւորութիւնը, որ այդ տեսակցութիւնների ընթացքում ես ստացայ Ազեւից, այն է, որ նա կարող էր եւ ընդունակ չարունակելու տպրել առանց դատավարութեան: Դրա համար նա կամքի չատ մեծ ոյժ ունէր »: Ես նոյնպէս կարծում եմ, որ նա եւ կարող էր, եւ ընդունակ էր, եւ կամքի ոյժ ունէր: Նոյնիսկ կարծում եմ, որ դատավարութեան մասին խօսելը եւ «մեռնելուց առաջ արած որոշ կարգադրութիւնները Ա - զեւին որոշ բաւականութիւն էր պատճառում: Յամենայն դէպս, Ֆրանկֆուրտի հանդիպումից յետոյ նա մի երկար նամակ գրեց Բուրցեւին, որի մէջ մանրամասն կերպով բացատրում էր «դատավարութեան» պայմանները: Այդ պայմաններից մէկի մէջ ասւած էր. «Դատարանը պարտաւոր է ինձ տալու իր որոշումը եւ ես այդ որոշումը անձամբ կը գործադրեմ 24 ժամուան մէջ, մի ժամանակ, որ ինձ պէտք է իմ վերջին նամակների համար »:

Բուրցեւը ճշդրիտ կերպով չի ատում, թէ երբ եւ որտեղից է ստացել Ազեւից հին հռոմէական ոճով գրւած այս նամակը: Իսկ Ազեւի թղթերից այժմ մենք գիտենք, որ Ֆրանկֆուրտից նա ուղղակի գնաց Թրուվիլ եւ, երեւի յուսախաբուած, սկսեց Տուվիլի խաղարանում խաղալ: Բուրցեւի հետ տեսակցութիւնը տեղի ունեցաւ օգոստոս 15ին, իսկ օգոստոս 23ին, Ազեւը մի նամակ է գրում «Մուշի»ին, բայց այդ նամակը մահուան բնոյթ չէր կրում: «Ուրիշներին երջանկութիւն պատահում է, իսկ պատուհասը՝ երեք: Զարմանալի է: Երբ ես այսօր բանկ էի պահում խաղատնում, հենց երկրորդ չրջանին բանկս տարան» : Թւում է, որ պատուհասն այնքան էլ ողբերգական կերպով անտարամադիր չէր :

(Շար.)

ՓՆՏՈՒԻՔՆԵՐ եւ ԿԱՐԴԱՑՔՆԵՐ

Երեքշաբթիէրէ՝ «ՄԻ ԵՂՕՒԱՅ»
փարիզի եւ շրջանի Ցառաջ ներկայացուցիչ
Գ. ԱՒԱԳՅԱՆ

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒ ԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 10 ՅՈՒԼԻՍ SAMEDI 10 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3469

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀՐԷԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՊԵՏՈՒԹԻԻՆ

»»»» o ««««

Քրիստոսի 70 թուականին Հռոմի կայսր Վեսպասիանոսի որդին Տիտոսի լեգէոնները ամիսներով պաշարելէ վերջ Երուսաղէմը, այրեցին զայն ամբողջովին, սուրէ անցուցին բնակիչներէն անոնք որ սովամահ չէին եղած, կործանեցին ամբողջ քաղաքը իր սողոմոնեան հոյակապ տաճարով, ու կատարուեցաւ Մեսիային մարգարէութիւնը թէ «քար քարի վրայ չպիտի մնայ Երուսաղէմի մէջ»:

Այդ օրէն ի վեր Հրեաները կ'ողբան իրենց տաճարին կործանումը եւ կը թափառին աշխարհէ աշխարհ: Ամբողջ դարեր անկախութեան հետամուտ չկրցան ըլլալ անոնք, եւ հալածուեցան անխնայ բոլոր երկիրներու մէջ, մանաւանդ Միջին Դարուն, քրիստոնեայ ժողովուրդներուն կողմէ:

Սիոնական չարժման պատմութիւնը չատ թարմ է դեռ: Հրեայ ժողովուրդը արիւն չթափեց, իր ազատագրութեան համար: Ռուսիոյ մէջ պատահած «փոկրոմ»ները միջնադարեան աւելորդութեան արդիւնք էին աւելի եւ կապ չունէին անկախութեան ձգտումին հետ:

Մեծ պատերազմը յոյսեր ներշնչեց հայրենասէր Հրեաներուն, որոնք դաշնակիցներուն բերին հրէութեան նիւթական աջակցութիւնը եւ փոխարէնն ստացան «հրէական օջախ»ի Պալֆըրեան յայտարարութիւնը:

Այսօր փոխանակ «հրէական օջախ»ի, Հրեաները կ'ունենան անկախ պետութիւն մը: Սիոնականներու երազը կ'իրականանայ վերջապէս: Հռոմէական կայսրութեան օրով կորսուած անկախութիւնը՝ հիմա կը վերագտնեն, չնորհիւ Անգլիոյ:

Ինչպէս գրեցինք երէկ, Անգլիոյ արքայական յանձնախումբին ծրագիրը՝ իւրացուած Ժէմպրլէյնի կառավարութեան կողմէ՝ Պաղեստինի մէջ կը ստեղծէ երկու անկախ պետութիւն՝ հրէական եւ արաբական, ու ներքնագիծ մը՝ Երուսաղէմէն դէպի Եաֆա, են-թակայ Անգլիոյ մշտնջենական հոգաբարութեան:

Ջինադադարին, Պաղեստինի մէջ կը բնակէին 500,000 Արաբներ եւ 60,000 Հրեաներ: Անոյշ բան էր «ազգային օջախ» դարձնել երկիր մը, ուր Հրեաները չնչին փոքրամասնութիւն մը կը կազմէին:

Տասնըեօթը տարուան մէջ աշխարհի չորս ծագերէն Հրեաները խուժեցին աւետեաց երկիրը, ու 1936ին հրատարակուած վիճակագրութեան մը համաձայն, անցեալ տարի Պաղեստինի բնակչութիւնն էր 900,000 Արաբ եւ 400,000 Հրեայ:

Հրեայ բնակչութեան արագ աճումը, արաբ կալուածատէրերուն պատկանող հողերուն Հրեաներուն կողմէ գնումը, արաբ ազգայնական ոգիին զարթումը պարբերական խռովութեանց պատճառ դարձան 1920ին, 1921ին, 1929ին, 1933ին եւ 1936ին: Արաբները չէին ուզեր որ Պաղեստինը դառնայ հրէական օջախ: Միւս կողմէ արաբական միւս երկիրներու՝ Հիճազի, Եմէնի, Իրաքի, Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ հետզհետէ իրրեւ անկախ պետութիւն ճանչցուելը բարի նախանձը կը զրգռէր Պաղեստինի արաբ հայրենասէրներուն:

Այս վերջիններն ալ այսօր որոշ զոհացում կը ստանան: Պաղեստինի արաբական մասը, Աքապայէն սկսեալ, անցնելով անապատային մասէն դէպի հիւսիս, քերելով Մէյերկրականը Թաֆհէն դէպի Աչտատ, կը բարձրանայ դէպի հիւսիս արեւելք՝ մինչեւ Պէյսան: Այս հողամասը, որ Պաղեստինի երկու երրորդ մասը կը կազմէ, պիտի միանայ Անդրյորդանանի հետ, որ արեւելեան կողմէն վերջն վար սահմանակից է Պաղեստինի:

Կը կարծուի թէ արաբական Պաղեստինն ու Անդրյորդանանը միանալով պիտի կազմեն անկախ պետութիւն մը՝ իբրեւ թագաւոր ունենալով Էմիր Ապտուլլահը, Շէրիֆ Հիւսէյինի տղան, որ ներկայիս կ'իշխէ Անդրյորդանանի վրայ:

Ցառաջիկային կարելի պիտի ըլլայ արաբական այս միութիւնը երկարաձգել դէպի Սուրիա, քանի որ հոգատարութենէն ազատուելով, արաբական երկիրները կրնան այլեւս իրենք վճռել իրենց ճակատագիրը:

Հրէական նոր պետութեան սահմանները ընդարձակ չեն, սակայն անոնք կ'ներկարին Միջերկրականի եզերքն ի վեր, Պաթանէն մինչեւ Բաւէն-Նաքուրա, Աքիայի հիւսիսը, գլխաւոր նաւահանգիստ ունենալով Թէլ Ավիվը — 150,000 բնակչութեամբ բոլորովին արդիական քաղաք մը —, Հայֆան ու Աքիան:

Անգլիա ձեռք չի քաշեր այս երկրէն: Ջինուորական դաշինքներ պիտի կնքէ երկու նորագոյ պետութեանց հետ: Առկէ զատ հոգատարութեան պիտի ենթարկէ սուրբ քաղաքները — Երուսաղէմ, Բեթղեհէմ եւ Նազարէթ: Ցետոյ պիտի ապահովէ Սուէզի պաշտպանութիւնը, իր ձեռքին մէջ պահելով Աքապան, պիտի պաշտպանէ նաեւ Մուսուլի քարիւղները, որոնք կը թափին Հայֆա:

Այսպէս թէ այնպէս, օսմանեան կայսրութեան մաս կազմող բոլոր հողամասերը, որոնք Մեծ Պատերազմէն վերջ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հոգատարութեան տակ դրուած էին, աստիճանաբար եւ վերջնական կերպով կ'ազատագրուին, ու անկախութիւն կը ստանան: Վաղը Ժընեւի մէջ հանդիսաւորապէս պիտի բացմին Սուրիոյ, Լիբանանի, Պաղեստինի եւ հրէական պետութեան ներկայացուցիչները:

Հրեան անգամ մը եւս կը դադրի թափառական ըլլալէ եւ կ'ունենայ իր անկախ հայրենիքը, իր սեփական դրօշով ու զինանշանով, վաղը նաեւ իր սեփական բանակով ու նաւատորմով:

Իսկ Հայաստա՞նը ...

Հ. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՆՉ ՏՈՒՐՔԵՐ ԴՐՈՒԱԾ ԵՆ

Ի՞նչ ձեւով կրնայ ապահովել կառավարութիւնը

Շաբաթի կառավարութիւնը, իր պահանջած «վստահութիւն»ը ստանալէ վերջ, սպասեց որ խորհրդարանը փակուի իսկ այժմ փութկոտութիւն ցոյց կուտայ, նախ քան ընկերվարականներու համագումարը Մարսէյլի մէջ, հրապարակելու համար իր ելմտական տնօրինութիւնները, որպէսզի ոչ խորհրդարանին, ոչ ալ Մարսէյլի համագումարին մէջ որ եւ է հարցապնդում կամ ակնարկ չվնասէ իր գործունէութեան:

Այսպէս արդէն ճշդուած են այն միջոցները, որոնց չնորհիւ Շաբան կը յուսայ վերահաստատել Ֆրանսայի ելմտական կացութիւնը եւ դադրեցնել անհրաժեշտ դրամը: Հինգշաբթի առաւօտ դահլիճը նիստ գումարեց, քննութեան առնու հրովարտակ - օրէնքները եւ զիշերը նախարարաց խորհուրդին մէջ են-թարկեց հանրապետութեան նախագահին վաւերացման:

Ահաւասիկ ձեռք առնուած միջոցները եւ սպասուած հասոյթը :—

Կառավարութիւնը սէր կը կանգնի այն հասոյթին որ գոյացած է 10 — 30 յունիս կատարուած չհաղթահարի գործողութիւններով, ոսկիի վրայ: Հակակշիռ՝ հարկատուներու կորօնններուն վրայ: Փոխոխութիւն ուղղակի եւ նոտարային արձանագրութեանց,— կը յուսացուի 630 միլիոն հասոյթ :

Անոնք որ տարեկան աւելի քան 20,000 կը չահին, 20 առ հարիւր տուրք պիտի վճարեն իրենց ստացած գումարին վրայ: Կը յուսացուի 365 միլիոն հասոյթ: Ստացուածքի փոխանցման եւ ժառանգութեան վրայ 8 - 2 առ հարիւր տուրք: Կը յուսացուի 375 միլիոն հասոյթ: Դրոշմաթուղթի հասոյթ՝ 200 միլիոն : Արդիւնաբերական տուրք 6 — 8 առ հարիւր՝ 1400 միլիոն: Մաքսային տուրք՝ 1 միլիար: Բեռնատար կառքերու էսանսին գինը պիտի բարձրացուի, դրօսական փոխադրութեանց համար էսանսի գինը պիտի չբաձրացուի: Հանրային եւ սեփական փոխադրութեանց սպասարկութեան արտօնութիւն՝ 725 միլիոն: Նամակի գրոշմաթուղթէն (0,65), հեռախօսէն (0,65), հեռագիրէն 700 միլիոն: Մխախոտէն (20 առ հարիւր գնի յաւելում) 700 միլիոն : Անուանակիր արժէթուղթերու վրայ 12 — 15 առ հարիւր տուրք, ոչ - անուանակիր արժէթուղթերու վրայ 18 — 24 առհարիւր տուրք, օտար արժէթուղթերու վրայ 25 — 30 առ հարիւր տուրք, չահարաժիններու վրայ 24 — 27 առ հարիւր տուրք,— 970 միլիոն: Երկաթուղիի գիներու յաւելում՝ 2 միլիար :

Այսպէս ուրեմն կառավարութիւնը 8 միլիար տուրք կը դնէ Ֆրանսայի 20 միլիոն հարկատուներուն վրայ, մարդ - գլուխ կ'իյնայ 400 ֆրանք :

Վարչապետ Շաբան ձայնասփիւռով ամբողջ երկրին ուղղելով իր խօսքը յայտարարեց :—

Վերջին դէպքերը եկան հաստատել, որ երկրին ելմտական կացութիւնը լուրջ հանգամանք կը ներկայացնէր: Դարման մը գտնելու համար այդ կացութեան կառավարութիւնը յարմար դատեց ձեռք առնել անհրաժեշտ միջոցները, որպէսզի կարելի ըլլայ գոցել պիւտճէին բացը, որ կը սպառնայ ազգային դրամին եւ պետական գանձին: Ճիշդ է թէ երկրէն պահանջուած զոհողութիւնը ծանր է, սակայն անխուսափելի էր այլեւս ատիկա: Կը կարծենք թէ Ֆրանսացի ժողովուրդը պիտի ըմբռնէ թէ իր փրկութեան միակ միջոցը կը կայանայ այդ զոհողութեան մէջ: Երբ անտեսական վերականգնումի այս փորձը կատարուի ընկերային խաղաղութեան մէջ, ոչ մէկ կասկած որ պիտի յաջողինք: Ուստի ջերմօրէն կոչ կ'ընեմ իմ բոլոր քաղաքացիներուս, որպէսզի միանան ազգային զոհողութեան, որ կոչուած է նպաստելու Ֆրանսայի բարգաւաճման եւ զօրութեան :

Ոչ-միջամտութեան խաղախականութեան տագնապը

»»»» o ««««

Մինչ երէկ առաւօտ, Լոնտոնի մէջ, կը գումարուէր ոչ – միջամտութեան յանձնաժողովը 27 պետութիւններու մասնակցութեամբ, զերմանական թերթերը որոշ մեղմութիւն մը ցոյց կուտային իրենց արտայայտութիւններուն մէջ: Այս անգամ չէին յարձակիր Անգլիոյ վրայ, ընդհակառակն կը սպասէին որ Անգլիա իրաւախոհութեան նպաստէ՝ չանալով հաշտեցնել երկու հակոտնեայ տեսակէտները: Այս մեղմութիւնը թերեւս անոր համար, որ Պիլպաոյի պրաւումէն վերջ, Ֆրանքօ աչխատելով չահագործել եւրոպական պետութեանց ռազմական ճարտարարուեստին անօթութիւնը պասքեան հանքերու մասին՝ քիչ մը աւելի անկախ կը չարժի եւ Անգլիոյ կը մօտենայ: Թէեւ զերմանական մամուլը չի դադրիր Ֆրանքոյի եւ Անգլիոյ կառավարութեան միջեւ ստեղծուած այդ հաշտ տրամադրութեան մէջ տեսնելէ յոյս մը թէ Անգլիա առանձին քաղաքականութիւն մը պիտի հետապնդէ ոչ -միջամտութեան վէճին մէջ, անկախ Ֆրանսայէն, հակառակ իտլնի տուած հաւաստիքներուն:

Ինչպէս երէկ կ'ըսէինք Լոնտոնի այս ժողովը բախտորոշ դեր պիտի չկատարեայ խաղալ, — կարծիքներու փոխանակութենէ մը վերջ, իրաւախոհութեան հոգը պիտի յանձնուի ենթակոմիտէին, 13 պետութիւններու փոխադեստներուն :

Ճափոնի նիւակ ալ կը յարձակի Փէյփինի վրայ

»»»» o ««««

Ծայր· Արեւելքէն եկած հեռագիրները կը հաղորդեն թէ կռիւներ տեղի կ'ունենան Ճափոններուն եւ Զինացիներուն միջեւ, Փէքինի պարիսպներուն տակ:

Ճափոնական աղբիւրէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, չինական ուժերը, Զօր· Սունկ - Շէ - Եուանկի հրամանատարութեան տակ, կրակ բացին ճափոն զինուորներուն վրայ, երբ Զորեքշաբթի, զիշերային ռազմախաղեր կը կատարէին Փէքինի արեւմտեան կողմը, 70 քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ : Ճափոնները անմիջապէս պատասխանեցին եւ իրական ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ, որ տեւեց մինչեւ առաւօտ: Գնդացիրներն ու թնդանօթները եւս սկսան բանիլ առաւօտուն :

Փէքինի բնակչութիւնը կը վախնայ որ Ճափոնները, պատրուակ բռնելով այս ընդհարումը, գրաւեն հին մայրաքաղաքը: Փէքին փակեց դուռները առ ի զգուշութիւն, որովհետեւ կը գտնուի Թունկ Շուի Ճափոնական պահականոցին սպառնալիքին տակ :

Փէքինի արեւմտեան ճակատին վրայ, Ճափոնները գրաւեցին Լիան- Ուանկ Մխաօ բերդը եւ մտան Լու - Քու - Շիաօ ամբացեալ քաղաքը: Թիէն - Ձինի եւ Փէքինի հեռախօսի գիծը կտրուած է: Թիէն - Ձինէն ճամպարանքով կուիւ վայրը ղրկուեցան 12հրասայլեր, 8 դաշտային թնդանօթներ եւ բամպաթիւբեռնակառքեր , որոնք լեցուած էին սպառազէն ձափոններով: Տանեակ հրասայլեր կը չրջին քաղաքին մէջ, իսկ երկու ճափոնական օդանաւեր կը թռչին քաղաքին վերեւ, հսկողութեան համար:

Զորեքշաբթի զիշերուան կուիւին զոհերուն թիւն է 200, սպաններուած եւ վիրաւոր, որոնց մէջ երկու սպաներ :

Հինգշաբթի առաւօտ զինադադար մը կնքուեցաւ ճափոն եւ չինացի զինուորներուն միջեւ, բայց մէկուկէս ժամ վերջ յարձակումները վերսկսան : Զինադադարը կնքուած էր ժամանակ տալու համար Զինացիներուն, որ պարպեն Լու – Քու – Շիաօ քաղաքը եւ երեք զիւղեր Ֆէնքթայի չրջանին մէջ , բայց վերջիններուը մերժեցին :

Ճափոնները, որոնք օդնական մեծ ուժեր ստացած էին եւ մեծ թիւով հրասայլեր ու թնդանօթներ, սկսան յառաջխաղացումը :

Փէքինի մէջ պատերազմական վիճակ յայտարարուեցաւ:

Չինական քաղաքական չրջանակներու կարծիքով, ներկայ պինակալ միջադէպը ամէնէն ծանրն է այն բոլոր միջադէպներէն, որոնք պատահած են Ծայր· Արեւելքի մէջ :

Այսուհանդերձ վերջին հեռագիրները կը հաղորդեն թէ ճափոնական պատերազմական նախարարութիւնը կը խորհի սահմանափակել այս միջադէպը՝ առանց նոր բարդութիւններ ստեղծելու :

Երկրորդ զինադադար մը կնքուած է արդէն պայմանով որ Զինացիները պարպեն Լու - Քու – Շիաօ քաղաքը: Այլապէս, կ'ըսէ ճափոնական պաշտօնական զեկոյց մը, ճափոն բանակը ազատ կը զգայ ինքզինք չարժելու իր ուզած ձեւով, հետեւանքներուն պատասխանատուութիւնը ձգելով Զինացիներուն վրայ :

Շանկայի մէջ այն կարծիքը կը տիրէ թէ կացութիւնը մատնոդութիւն կը պատճառէ: Մանաւանդ որ Զինացիները անհաչտ կը թուին, զօրացուցած են իրենց զիրքերը եւ պիտի զիմադրեն ամէն հաւանականութեան, չուզելով այլեւս թիլ մը հող իսկ տալ : Այդ պարագային, կրնան ծանր համեմատութիւններ ստանալ բախումները :

Խորհ. Միութեան բնեռական օրէնքը

Զորեքշաբթի, Կրեմլինի պալատը, Ս· Անդրէի ասպետներուն հին սրահին մէջ , բացուեցաւ Գործ· Միութեան Կեդր· Գործ· Կոմիտէին 4րդ նստաչրջանը, քննելու համար ընտրական նոր օրէնքը :

Նախագահ Կալինին բացաւ ժողովը ժամը 7·30ին :

Նախագահական դիւանին վրայ տեղ զրաւած էին Մոլոտով, Վորոչիլով, Կագանովիչ, Միկոյեան, Կոսիոր, Զուբար, Անդրէեւ, Ժդանով: Հետաքրքիր աչքերը ի զուր կը փնտռէին խուցուտակը, փոխ-նախագահ զործավարներու խորհուրդին, Կամինսկին, առողջապահական գործավարը, Սուլիմով նախագահ Բելոռուսիոյ հանրապետութեան գործավարներու խորհուրդին: Անոնց բացակայութիւնը զանազան մեկնութիւններու տեղի տուաւ:

Կեդր· Գործ· Կոմիտէի 750 անդամներուն մէջ կը նչմարուէին մեծ թիւով զինուորականներ եւ կիներ: Կեդր· Ասիոյ հանրապետութենէն պատգամաւորները, իրենց դոյզնդոյն զգեստներով, խայտաճամուկ պատկեր մը կը զծէին սրահին մէջ: Սթալինի երեւումը ողջունուեցաւ երկարատեւ ծափահարութիւններով: Պատգամաւորները ոտքի ելան եւ անվերջ ծափահարեցին :

Ցետոյ Կալինին խօսքը տուաւ Եակովլեւի, որ յանուն յանձնաժողովին, կարդաց իր զեկոյցը ընտրական նոր օրէնքին մասին :

Եակովլեւ փորձեց բաղդատութիւն մը կատարել եւրոպական պետութեանց եւ խորհրդային պետութեան ընտրական օրէնքներուն միջեւ, ու չմոռցաւ, զանազան չրոտ սրամտութիւններով եւ ծիծաղաչարժ պատկերներով, ըսել թէ Ֆրանսայի մէջ ընտրելու իրաւունք ունին 21 տարեկան այրերը, երեսփոխան կ'ընտրուին 25 տարեկանէն վեր երիտասարդները եւ ծերակուտական կ'ընտրուին 40էն վեր չափահասները, մինչ Սորվրդ· Միութեան մէջ ընտրելու եւ ընտրուելու իրաւունք ունին 18 տարեկանէն սկսեալ բոլոր քաղաքացիները եւ քաղաքացուհիները : «Թան »ի թղթակիցը զիտել կուտայ թէ առաւելութիւնը չի կայանար տարիքի մէջ, այլ քաղաքական չափահասութեան մէջ, զոր պէտք է ստանալ Ստալինէն :

Եակովլեւ չմոռցաւ դասեր տալ նաեւ ֆաչական Իտալիոյ, « լաքէ » Լեհաստանի, նացի Գերմանիոյ, որ, ըսաւ, կը վախնայ ճշմարտութիւնը ըսելէ զերման ժողովուրդին: Տեղը չէ՞, այստեղ, ըսել·— Կոյրը խուլն է անարգեր՝ չլսող ականջին համար, խուլը կոյրն է անարգեր՝ չտեսնող աչքին համար :

Ի՞նչ կը սպասուի Ազգերու Դաչնակցութենէն

»»»» o ««««

Նոր մտածումներու մէջ թաղուած, ժընեւի արիսպագոսը երբեմն այն տպաւորութիւնը կը թողու թէ չատ կը հետաքրքրուի աշխարհի բաներով, մանաւանդ խաղաղութեան եւ արդարութեան հարցերով:

Արդարեւ « Փթիթ Ժուռնալ »ի թղթակիցը կը հաղորդէ ժընեւէն թէ Ազգերու Դաչնակցութիւնը մեծ չահագրգռութեամբ կը հետեւի եղեր ոչ – միջամտութեան վէճին ընթացքով: Նոյնիսկ այնպէս ենթադրել կուտայ, որ զարձեալ ձեռք պիտի զարնէ Սպանիոյ հարցին՝ եթէ Լոնտոնի մարդիկը չյաջողին լուծում մը գտնել :

Մինչեւ այժմ, ամէն անգամ որ Վալենսիոյ կառավարութիւնը իրեն դիմէր՝ յիշեցնելու համար իր առաքելութիւնը եւ պարտականութիւնը, քանի Ազգաժողովը ցոյց կուտար Լոնտոնի ժողովին դուռները: Բայց այս անգամ տարբեր բան պիտի ընէ եղեր:

Վա, մօն վիէօ :

Ժընեւի միջազգային իրաւագէտներուն կարծիքով, եթէ Սպանիոյ հակառակորդ ճակատներուն որեւէ պատերազմիկի հաւասար իրաւունք, տակիա ոչ մէկ կերպով կը խանգարէ Վալենսիոյ կառավարութեան զիրքը Ազգերու Դաչնակցութեան մօտ: Պատերազմիկի իրաւունքներուն ճանաչումով անհրաժեշտութիւն չի ծագիր նոր կառավարութիւն մը ճանչնալու: Գուրկոսի կառավարութիւնը ճանչցած են միայն Գերմանիա եւ Իտալիա: Ատիկա չարգիլեր, կ'ըսեն Ազգերու Դաչնակցութեան նրբանցքի մարդիկը, որ Վալենսիոյ կառավարութիւնը ներկայանայ իրրեւ միակ օրինաւոր տէրը Սպանիոյ, քանի որ Սպանիոյ մէջ տեղի ունեցածը քաղաքացիական կռիւ մըն է միայն, որ չի կրնար նուազեցնել Ազգերու Դաչնակցութեան անդամ պետութեան վեհապետական իրաւունքները :

Միջազգային իրաւագիտութեան երջանիկ տրամաբանութիւն :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՔՎԵԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՄՓՈՓՎԵԼ ԵՆ

«««« ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՔՎԵԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՄՓՈՓՎԵԼ ԵՆ »»»»

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք մեր նախորդ համարներում, Հայկական Սովետական Հանրապետության առաջին հանրաքվեի ընտրությունները տեղի ունեցան 1938 թվականի հունիսի 26-ին։ Ընտրությունների օրը ընտրական տեղամասերում ընտրողների մեծ մասնակցությամբ անցավ ազատ, ուղիղ, համամասնական, հավասար և գաղտնի քվեարկության հիման վրա։ Ընտրությունների օրը ընտրական տեղամասերում ընտրողների մեծ մասնակցությունը ցույց տվեց, որ ընտրողները ոգևորված են Սովետական Սահմանադրության նախագծի ընդունման գաղափարով։ Ընտրողների ոգևորությունը ընտրությունների օրը ընտրական տեղամասերում ընտրողների մեծ մասնակցությունը ցույց տվեց, որ ընտրողները ոգևորված են Սովետական Սահմանադրության նախագծի ընդունման գաղափարով։ Ընտրողների ոգևորությունը ընտրությունների օրը ընտրական տեղամասերում ընտրողների մեծ մասնակցությունը ցույց տվեց, որ ընտրողները ոգևորված են Սովետական Սահմանադրության նախագծի ընդունման գաղափարով։

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ

(ՎԵՊ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱԿԱՆ)

ՄԱՐԴԸ ԵՐԿԱՐ Է ՀՈՒՇԱԿ(*)

Ցանկա՞ն եք պատկերացնել մեր ֆիլմերի հերոսների մտքերը, նրանց ներաշխարհը, նրանց ապրումները, նրանց հոգեվիճակը, նրանց ներքին աշխարհը, նրանց հոգեբանությունը, նրանց հոգեկան կյանքը, նրանց հոգեկան ապրումները, նրանց հոգեկան կերպարը, նրանց հոգեկան էությունը, նրանց հոգեկան բնավորությունը, նրանց հոգեկան տրամադրությունները, նրանց հոգեկան վիճակները, նրանց հոգեկան ընդհանուր տրամադրությունը, նրանց հոգեկան ընդհանուր վիճակը, նրանց հոգեկան ընդհանուր էությունը, նրանց հոգեկան ընդհանուր բնավորությունը, նրանց հոգեկան ընդհանուր կերպարը, նրանց հոգեկան ընդհանուր ներաշխարհը, նրանց հոգեկան ընդհանուր կյանքը, նրանց հոգեկան ընդհանուր ապրումները, նրանց հոգեկան ընդհանուր հոգեվիճակը, նրանց հոգեկան ընդհանուր հոգեբանությունը, նրանց հոգեկան ընդհանուր տրամադրությունները, նրանց հոգեկան ընդհանուր վիճակները

ԲԻՒՐՈՒՂԻ ԳԱՂԱՓԱՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Իսկ ո՞վ է Բիւրուղի գաղափարը ստեղծողը։ Ան է նոյն ինքն Նիկողայոս Մուրատեան, որ 1909 թուին Պոլսոյ մէջ հրատարակեց Ս. Ղազարեանի «Ղազար»(*) ։ Ու թէ ինչ ոգեւորութեամբ եւ հաւատքով ան կը գործէր այդ ուղղութեամբ, կարելի է դատել անկէ, որ ան իր ամբողջ ունեցածը ծախսեց այդ գործին համար։ Ան ինքն է որ կը գրէ. «Ես ամբողջ ունեցածս ծախսեցի Բիւրուղի համար։ Ես ինքզինքս զոհեցի անոր համար։ Ես ինքզինքս մոռցայ անոր համար։ Ես ինքզինքս ամբողջովին նուիրեցի

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելք երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 11 ՅՈՒԼԻՍ DIMANCHE 11 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3470

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՈՒՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՍԿ ՀԱՅԱՍՏԱ՛ՆԸ...

»»»» o ««««

1918 Յունուար 5ին Արեւեստակցական Միութեանց պատուիրակները առջեւ ճառ մը խօսելով, Անգլիոյ մեծահամբաւ վարչապետը, Լոյտ - Ճորճ, կ'ըսէր.

« Արաբիան, Հայաստանը, Իրաքը, Սուրիան ու Պաղեստինը, ըստ մեզի, իրաւունք ունին տեսնելու իրենց ազգային անջատ գոյութեան ճանաչումը :

«... Անկարելի է այս երկիրները վերադարձնել իրենց նախկին տէրերուն »:

Արաբիան, Իրաքը, Սուրիան եւ Պաղեստինը տեսան իրենց անջատ գոյութեան ճանաչումը, այդ երկիրները չվերադարձուեցան իրենց նախկին տէրերուն, Թուրքերուն: Լոյտ - Ճորճ եւ իր մեծ դաշնակիցները յարգեցին իրենց խոստումը — ուշ թէ կանուխ — եւ անկախութիւն շնորհեցին այս արաբախօս երկիրներուն :

Բայց Լոյտ - Ճորճ նոյն անկախութիւնն ու ազատութիւնը խոստացած էր նաեւ Հայաստանին, « փոքրիկ դաշնակցին», որ իր տարողութենէն անհամեմատ բարձր զոհողութիւններ ըրած եւ արիւն թափած էր՝ ո՛չ միայն հայրենիքի սիրոյն կռտորուելով ու տարագրուելով, այլեւ առնական ու հերոսական կռիւներ մղելով ռազմաճակատներու վրայ, որոնք լքուած էին ուրիշ մեծ դաշնակիցէ մը:

Նոյն Լոյտ - Ճորճը 1917 դեկտեմբեր 21ին, Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ յայտարարած էր .

« ... Իրաքը, ինչպէս նաեւ Հայաստանը այլեւս երբեմ պէտք չէ դրուին Թուրքերու չարաղէտ տիրապետութեան տակ»:

Իրաքը առատ քարիւղ ունէր եւ կը գտնուէր Հնդկաստանի ճամբուն վրայ: Անիկա կրկին չենթարկուեցաւ Թուրքերու չարաղէտ տիրապետութեան: Փոքր ու ճնշուած ազգերու ազատագրութեան համար կռուող մեծ դաշնակիցները իրենց մէջ բաժնեցին քարիւղը, անկախութիւն տուին Իրաքի ու մոռցան Հայաստանը, որ, աւա՛ղ, զուրկ էր այդ թանկագին հեղուկէն :

1918 Յուլիս 14ին, Հայ Ազգային Պատուիրակութեան նախագահին ուղղուած նամակի մը մէջ, Ֆրանսայի ամենազօր վարչապետը Ժորժ Քլէմանսօ կը գրէր.

« Ֆրանսա, զոհ յարձակումներու ամէնէն անարդարին, իր պահանջներուն մէջ արձանագրած է ճնշուած ազգերու ազատագրութիւնը ... : Ուրախ եմ հաստատելու ձեզի թէ՝ Հանրապետութեան կառավարութիւնը, ինչպէս Մեծն Բրիտանիայինը, չէ դադրած հայ ազգը հաշուելէ թիւին մէջ այն ժողովուրդներուն, որոնց բախտը կ'ուզեն վճռել Դաշնակիցները, համաձայն մարդասիրութեան եւ արդարութեան գերագոյն կանոններուն »:

Նեղ օրերու մէջ, բարոյական բարձր սկզբունքներու անունով տրուած այս խոստումները անմիջապէս մոռցուեցան, երբ յաղթանակին յաջորդեցին լայն օրերը:

Հայկական դատին առաջին հարուածը տուին Դաշնակիցները 1918 Հոկտեմբեր 30ին, երբ Մուդրոսի մէջ Թուրքերուն հետ Զինադադար կնքեցին: Այն պահուն, երբ Թուրքերը մէկ կողմէ Պաղեստինի ճակատին վրայ չախչախիչ պարտութեան մատնուելով, խուճապահար կը փախչէին՝ յուսալքուած ու դասալիք, միւս կողմէ դաշնակիցները ճեղքելով պալքանեան ճակատը կը յառաջանային դէպի Պոլիս, ամէն բան կարելի էր պարտադրել պարտուող պետութեան :

Դաշնակիցները կրնային Թուրքիոյ «վեց նահանգները» դրաւել եւ յանձնել Հայերուն, ինչպէս դրաւած էին Պաղեստինէն մինչեւ Կիլիկիա, Պոլիսը եւ «Սայքս-Փիքօ» դաշնի դաշնագրով որոշուած «ազդեցութեանց գօտիները»: Իսկ Հայկ. նահանգներուն համար, Մուդրոսի Զինադադարին 24րդ յօդուածը կ'ըսէր.«Եթէ անկարգութիւններ պատահին հայկ. վեց նահանգներուն մէկ, դաշնակիցները իրենց կը վերապահեն այդ նահանգներէն ո եւ է մէկ մասը գրաւելու իրաւունքը »:

Այս յօդուածը արդէն իսկ յուսախաբ ըրած էր բոլոր Հայերը, որոնք տարբեր կարգադրութիւն կ'ակնկալէին, ա՛յնքան զոհողութիւններէ վերջ:

Բայց Զինադադարէն եւս ալ մեծ խոստումներ չսպասուեցան Հայերուն: Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը Փուանքարէ՝ Թէրզեան պատրիարքին ուղղուած 1919 փետրուար 16 թուակիր նամակով մը կ'ըսէր.

« ... Հայաստան կասկած չէ ունեցած Ֆրանսայի վրայ, ինչպէս Ֆրանսա՝ Հայաստանի վրայ, ու միասին կրելէ վերջ նոյն տառապանքները աշխարհի մէջ իրաւունքի եւ արդարութեան յաղթանակին համար, երկու բարեկամ երկիրները այսօր կրնան հաղորդակից ըլլալ միեւնոյն բերկրութեան եւ միեւնոյն հպարտութեան մէջ: Հանրապետական կառավարութիւնը այսօր վերջացած չի նկատեր հայ ժողովուրդին հանդէպ իրեն վիճակած աշխատանքը ..., եւայլն »:

Սթէֆէն Փիշոն, Ֆրանսայի արտաքին գործերու նախարարը, 1919 Յուլիսին կը գրէր Ալպէր Թոմասի.-«Հայ կամաւորներէ բաղկացած « Արեւելեան Լեգէոնը», որ Սուրիա - Պաղեստինեան ֆրանսական զօրամասին երեք վաշտերը կը կազմէ, բոլորի աչքին ցոյց տուած է թէ՝ « Ֆրանսա Հայերը կը նկատէ իբրեւ դաշնակիցներ, որոնք կը կռուին Թօթափելու համար գերմանեւթուրք զինուորապաշտութեան լուծը »:

Հայերը «փոքր դաշնակից» էին եւ իրենց դիւցազնական կռիւները համակրանք, նոյնիսկ հիացում առաջ բերած էին Անգլիոյ վարիչ շրջանակներուն մէջ: Անգլիոյ արտաքին նախարար Պալֆըր — «Հրէական օրհնութիւն»ի հեղինակը — 1918 Յուլիս 11ին պատասխանելով երեսփոխան Ր. Մաքոնըլլըի մէկ հարցումին, կ'ըսէր.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԻՆ ՎԱՂՈՒԸՆԵ

»»»» o ««««

Թղթատարական գիներու յաւելումը

Նոր տուրքերու մասին հրովարտակ – օրէնքները գործադրութեան պիտի դրուին վաղը, երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ :

Անհատական եկամուտի վրայ դրուած տուրքերը (քան առ հարիւր յաւելումով) պիտի գանձուին այս տարուան եկամուտներուն վրայէն: Ծանր տուրգանքներ դրուած են անոնց վրայ, որոնց հաշուական տոմարները կեղծ են : Երկաթուղիի գիներու յաւելումը պիտի կատարուի ճամբորդներու համար՝ 20 յուլիսէն սկսեալ, բեռներու փոխադրութեան համար 12 յուլիսէն սկսեալ:

Թղթատարական սակերու փոփոխութեանց մասին կուտանք հետեւեալ մանրամասնութիւնները.—

Պարզ նամակները 65 սանթիմ (մինչեւ 20 կրամ), քարթ փոսթալները՝ 55 սանթիմ, 5 բառով քարթ փոսթալները՝ 30 սանթիմ, ընդհատար նամակները (փնէօմաթիք) 2 ֆրանք (մինչեւ 7 կրամ), 3 ֆրանք (մինչեւ 15 կրամ): Ապահովագրեալ նամակները 1 ֆր. 50: Արտասահման ղրկուած պարզ նամակները 1 ֆրանք 75, քարթ փոսթալները 1 ֆրանք, հրապարակագրական կամ առեւտրական թղթակցութիւն (բաց պահարանով, փափիէ տ'ափֆէր) 35 սանթիմ (մինչեւ 50 կրամ): Տպագրուած թերթ կամ գիրք 50 կրամը 35 սանթիմ: Ապահովագրեալ նամակները՝ 2 ֆրանք: Պելժիա, Զուիցերիա եւ Սպանիա ղրկուած նամակները, նուազ քան 80 քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ, 1 ֆրանք: Նոյն գինը Քանատա եւ Լիւքսէմպուրկ ղրկուած նամակներուն համար, առանց քիլոմեթրի հաշիւի: Ձեզընթաց (էքսփրէս) նամակներու համար (դէպի արտասահման) 3 ֆրանք 50:

Որոշ փոփոխութիւն կրած են նոյնպէս օրաթերթերու, պարբերականներու առաքման, ինչպէս նաեւ դրամական առաքման (մանդատ) գիները :

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

»»»» o ««««

Անգլիոյ դաւնիւնեցաւ իրաւախօսութիւնը

Ուրբաթ առաւօտ, Լոնտոնի կոմիտէին նիստը բացուեցաւ Լորտ Փլիմութի նախագահութեամբ: Վիճաբանութիւնները չարունակուեցան մինչեւ կէս օր : 27 պետութիւնները մէկիկ մէկիկ արտայայտուեցան անգլեֆրանսական եւ զերմանեւիտալական ծրագիրներուն մասին: Կէսօրէն վերջն ալ չարունակուեցան այդ վիճաբանութիւնները, որոնք համաձայնութեան որ եւ է յոյս չէին ներշնչեր: Ֆրանսական կառավարութեան երկայացուցիչը յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը չի կրնար ընդունիլ որ ծովային հսկողութիւնը վերցուի եւ ցամաքային հսկողութիւնը պահպանուի: Այնպէս որ երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ կը բանայ Պէրլինեան սահմանագլուխը, եթէ մինչ այդ ապահովութիւն չտրուի թէ հսկողութիւնը պիտի կատարուի Սպանիոյ բոլոր սահմաններուն վրայ: Իտալական կառավարութեան ներկայացուցիչը, ընդունելով հանդերձ ոչ - միջամտութեան քաղաքականութեան անհրաժեշտութիւնը, յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը ստիպուած է մերժել անգլեֆրանսական ծրագիրը պարզ այն պատճառով որ Անգլիա եւ Ֆրանսա կը ճանչնան Վալենսիոյ կառավարութիւնը, բայց ոչ՝ Պուրկոսի կառավարութիւնը, հետեւաբար չեն կրնար հսկողութիւնը կատարել անաչառութեամբ: Գերմանական կառավարութեան ներկայացուցիչը խիստ լեզուով մը քննադատեց կոմինտէրնին միջամտութիւնը եւ Սորվետային Միութեան խաղերը: Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ ներկայացուցիչները առաջարկեցին ընդունիլ անգլեֆրանսական ծրագիրը անփոփոխ: Իսկ Լեհաստանի, Ռումանիոյ, Եուկոսլավիոյ ներկայացուցիչները քննադատեցին Ֆրանսական անհաշտութիւնը, մինչ Նորվեկիա, Ցունաստան, Եսթո-

---

« Նորին բրիտանական վեհափառութեան կառավարութիւնը ամենախորին համակրանքով եւ հիացումով կը հետեւի Հայերու քաջարի դիմադրութեան, ի պաշտպանութիւն իրենց ազատութեանց եւ բարօրութեան: ... Գալով Հայաստանի ապագային, պարզապէս պիտի յիշեցնեմ դաշնակից պետութեանց գլխաւոր պետական մարդոց հրապարակային յայտարարութիւնները: Այդ ապագան պիտի որոշուի ժողովուրդներու ինքնորոշման սկզբունքին վրայ, ինչպէս կը մատնանշէ յարգելի երեսփոխանը »:

Տեսանք թէ ի՛նչ արժէք ունեցան Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի պատասխանատու վարիչներուն չսպասած այս խոստումները :

Միւս մեծ դաշնակիցը՝ Իտալիա եւս պակաս չէր մնացած: Իտալիոյ վարչապետը Օրլանտօ 1918 Նոյեմբեր 26ին Խորհրդարանին մէջ պաշտօնապէս հաստատած էր իր հետեւեալ յայտարարութիւնը Լուծծաթիի. « Ըսէ՛ք Հայերուն թէ իրենց դատը իմ դատս է »:

Դեռ կարելի է հիլեր լեցնել այս կարգի մէջբերումներով: Բայց այսքանն ալ բաւական է՝ վերյիշելու համար մօտիկ անցեալի մեր յոյսերն ու յուսախաբութիւնները, մեր մարտնչումներն ու լքումը, այն պահուն՝ երբ մեզի բախտակից միւս ժողովուրդները, հոգատարութեան չրջանէ մը ետք՝ կը գտնեն իրենց անկախութիւնը, զոր կորսնցուցած էին դարեր առաջ: Այն պահուն՝ երբ Թափառական Հրեան ու աստանդական Պէտէվին անդամ իր գլուխը դնելիք քար մը կը գտնէ: Իսկ Թրքահայաստանը, « վեց նահանգները » պարպուած են հայութենէ , Թրքահայ ժողովուրդը արմատախիլ եղած եւ ցրուած է չորս հովերուն, իբրեւ անհայրենիք, «հայ - մաթլոս» զանգուած մը, դաշնակից երկիրներու մէջ իսկ նշաւակ դառնալով ամէն վայրկեան «օտարականի» պիտակին:

Այս բոլորը յիշելով, անգամ մը եւս պէտք է գօտեպնդուինք այն հաստատ յոյսով եւ անսասան հաւատքով թէ Հայկական Դատը ի վերջոյ պիտի յաղթանակէ եւ Թրքահայ ժողովուրդը պիտի վայելէ իր անհուն զոհողութեանց պտուղը, վերադառնալով իր հայրերու ...ատուր հայրենիքը :

Հ. Ս.

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ՊԵՏ

ՍԷՅԻՏ ՐԻԶԱ

Թրքական Թերթերը դանակի պէս կտրեցին լուրերը, որ կուտային ապստամբութեան մասին, միշտ յաղթանակներ ներկայացնելով, բայց ամէն օր կը գրէին թէ Սէյիտ Րիզան փրաւուրուեցաւ, ներում խնդրեց, անձնատուր պիտի ըլլայ, տակաւին չհայորդեցի՛ն ձերբակալութիւնը: Լուութիւնը, զոր կը պահեն հիմա, չի՞ յիշեցներ այն լուութիւնը, զոր պահեցին 3 ամիս, մարտէն սկսեալ, երբ Քիւրտերու ըմբոստ եւ խիզախ կեցուածքը պահ մը մոռնիզութիւն պատճառեց Էնկիւրիի:

Նիզամ, Զեմիլ վերապահ կը մնային :

*Վիճաբանութիւնները չարունակուեցան մինչեւ երեկոյ: Մեծամասնութիւնը կողմնակից էր անգլեֆրանսական ծրագրին: Եթէ քուէի դրուէր, Խորհրդային Միութիւնը պիտի ընդունուէր անգլեֆրանսական տեսակէտը : Սակայն ատիկա պիտի նշանակէր ոչ թէ համաձայնութեան գալ, այլ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ պարտադրել մեծամասնութեան կամքը: Լորտ Փլիմութ խոհեմութիւն համարեց քուէի չդնել հարցը, զգուշանալով Խորհրդային Միութենէն հնարաւոր վրէժխնդրութենէ: Հարցը այնքան փափուկ էր, որ անհրաժեշտ էր բանաձեւ մը գտնել բոլորին համաձայնութեամբ: Եւ այդ էր դժուարը: Ինչպէս ինքնիշխան պետութիւն մը կրնայ ստիպուիլ ընդունիլ ուրիշ պետութեան մը կամք

ՊՇԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ

Ա. ՄԱՐԱԼՅԱՆ

Ա. Մարալյանի «Հայկական անդրանիկ» վեպը, որ լույս է տեսել 1937 թվականին, ամենից առաջ հետաքրքրական է իր ժանրային առանձնահատկությամբ։ Հեղինակը ինքն է այն անվանում վեպ, սակայն ընթերցողը, որ ծանոթ է հայ գրականության պատմությանը, անմիջապես կնկատի, որ այդ գործը ավելի շատ հիշեցնում է հին ժամանակների պատմագրական երկերը, քան թե վեպի ժանրին պատկանող գրվածքները։ Ինչպես հայտնի է, հին պատմագրության մեջ մեծ տեղ էր հատկացվում ոչ միայն պատմական իրադարձությունների նկարագրությանը, այլև նրանց մասնակիցների կենսագրական տվյալների հավաքմանը։ Ահա այդ հանգամանքն էլ պատճառ է դարձել, որ հին պատմագրության մեջ մեծ տեղ է գրավել անհատը։ Ինչպես հայտնի է,

ՁՈՒՅՆ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ)

»»» ο ««««

Ո՞ր ազգի մեջ չկա ամոթի զգացում, ո՞ր ազգի մեջ չկան անամոթ մարդիկ, որոնք ամեն ինչ անում են իրենց անձնական շահերի համար, ազգի ու հայրենիքի շահերի հաշվին։ Ո՞ր ազգի մեջ չկան ստախոսներ, խաբեբաներ, դավաճաններ, ազգի ու հայրենիքի թշնամիներ։ Ո՞ր ազգի մեջ չկան ինքնասիրահարներ, որոնք ամեն ինչ անում են, որ ազգի ուշադրությունը իրենց վրա հրավիրեն։ Ո՞ր ազգի մեջ չկան ինքնահավան մարդիկ

Թարկէ իր նախարարական կազմը կամ հաւաքական հրաժարական ներկայացնէ Թագաւորին :

Ֆրանսայի քաղաքապետներու համաժողովէն վերջ, աւանդական հացկերոյթին ընթացքին՝ հանրապետութեան նախագահը, Ալպէր Լըպրէօն ճառով մը կոչ ըրաւ ամէնուն աչխատիլ վերահաստատելու համար պետութեան հեղինակութիւնը, հանրային վստահութիւնը, համերաշխութեան ոգին եւ վերջապուշ գոչելով. «Կեցցէ՛ աշխատանքը» :

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Մարսէյլի եւ շրջանի բոլոր ընկերները, այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3·30ին, Շահրիկեան Ակումբին մէջ, 5, *բիւ ըր Լ'Էքլիփս, Մարսէյլ* :

ՆԵՐԿԱՅ Կ'ԸԼԼԱՑ ԸՆԿ. **Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ**

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

16 յուլիս, երեկոյեան ժամը 9ին Պոսիէթէ սաւանթի Salle D-ի մէջ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ. ԲԱԼԼՈՒՏԻԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Վ. ՊՈՑԻԱՆ**

Նիւթ՝ Ի՞ՆՉ ԿԸ ԿԱՑԱՐՈՒԻ ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Մուտք *1* ֆրանք:

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊԱՏՈՅՏ

Պանեէօ-Քաշանի կոմիտէի ընկերներէն եւ համակիրներէն անոնք, որոնք կը փափաքին մասնակցիլ, Յուլիս 14ի տօնին առթիւ, դէպի ծովեզերք տեղի ունենալիք խմբական պատյտի մը, կը հրաւիրուին արձանագրուիլ ընկ. Սեւէրիկեանի մօտ, 24 bis, Rue Roger, *Պանեէօ:*

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Հաւատացեալները ժամադրութեամբ:

Ermitage de Longchamp

(Գուլոնեի անտառին մէջ)

Կիրակի 1 Օգոստոս ժամը 15էն մինչեւ կէս գիշեր

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՅՑ-ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

կազմակերպուած

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ըստիր նուագախումբ — ձագ եւ թանկօ

խմբերգ — անակնկալներ եւ խնամուած պիւֆէ ժողովրդական գիներով

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

Porte Maillotէն առնել թիւ *44* ֆանըակառքը, եւ իջնել՝ Ermitage de Longchamp.

Դաշտապարահանդէս

կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՈՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ (Tapis Vert)

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՒ

փարիզ եւ արուարձանները քնակող Ամասիոյ եւ շրջակայքի Հայերը ընդհ. ժողովը կը հրաւիրուին կիրակի 11 յուլիս ժամը 15ին, 8 բիւ Պօտիւէ փարիզ 9:

Առաջադրեալ յանձնախումբ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ՍԱՓԻՐՋՆԵՐՈՒՆ

Աղետասակցական Միութեան տարեկան ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ Յունիս 17ին: Վարչութեան անդամ ընտրուեցան՝ Պ. Պ. Թուքճեան (առաջնորդ), Բ. Աճէմեան (քարտուղար), Գ. Դաւիթեան (գանձապահ), Ե. Գրիգորեան եւ Ե. Գարաճեան (խորհրդական):

Միութեան վերաբերեալ գործերու համար դիմել քարտուղար Բ. Աճէմեանի, 43 rue du Surmelin, Փարիզ 20րդ., հեռաձայն Menil. 78-41 *կամ Միութեան կեդրոնատեղին* 7 rue des Bernardins, *Փարիզ (5), ուր ամէն երեքշաբթի եւ ուրբաթ ժամը 9ին վերջ. Միութեանս փաստաբան Պ. Հ. Գարաճեան ձրիաբար պիտի տայ պէտք եղած խորհուրդները գործակատարներուն, գործերու համար իրեն դիմող արհեստակիցներուն:*

ԳՑԵՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme — PARIS (13)

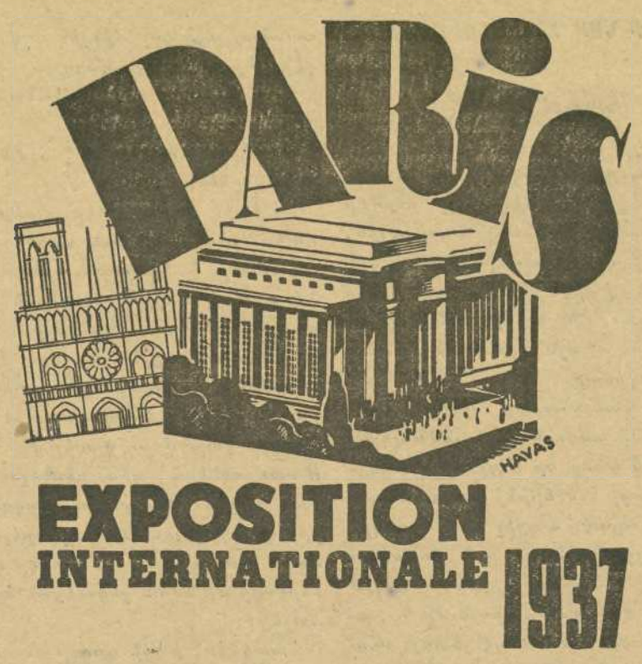
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՆԱՄԱԿԱՏԱԽՓ

Վիլ Տավրէզ, Գ. Մեզ.— 140:
Թարար, Ե. Սոզ.— 140:
Լֆիխլի, Ց. Թ.— 50:
Ավինեոն, Նաթ.—100:
Պուլէն, Հէք.— 35:
Ֆուլոն, Տիկին Աչճ.— 70:
Փարիզ, Օ. Ս.— 35:
Թրանս, Վ. Զ.— 140:
Մարսէյլ, Գուրթ.— 100:
Մոնիմթրոլ, Մ. Ա.— 70:
Պէր Լա Պոմֆ, Գ. Վ.— 70:
Տրակինեան, Ե. Թէր.— 35:
Պուրնէոֆ, Գ. Բ.— 140:
Պոմոն, Գործ.— 208,45:
Մարսէյլ, Գործ.— 735:

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ Լիոնի մասնաճիւղի վիճակախաղը, տեղի ունեցաւ Յունիս 26ին, եւ չահեցան հետեւեալ թիւերը.— 12, 14, 20, 22, 26, 29, 43, 62, 75, 92, 105, 121, 138, 156, 141, 164, 167, 177, 187, 198, 220, 224, 226, 229, 230, 238, 242, 252, 257, 260, 261, 262, 276, 286, 289, 297, 299, 306, 313, 332, 340, 349, 353, 355, 366, 368, 373, 375, 377, 389, 398, 407, 409, 423, 426, 432, 438, 443, 447, 450, 462, 466, 469, 488, 93:

442 *թիւը չհան է լօթուն Նասխոնալի 7րդ թրանչէն 1)10րդ բաժին տոմսակը: Կը խնդրուի մինչեւ Յուլիս 12 ներկայանալ Պ. Հ. Թաղէոսեանի, 97bis, Rue de la Part – Dieu, ստանալու համար նուէրները: Մինչեւ այդ թուական չի ներկայացող թիւերուն առարկանները կը դառնան միութեանս սեփականութիւնը :*

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՄԱՅԻՍ – ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1937

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ, ՕԴԱՆԱՒՈՎ, ՇՈՓԵՆԱՒՈՎ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐ: ՏԵՂԵԿԱՆԱՑ ԲՈԼՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ :

Տոքթ. Ս. Մելիքի

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan**,
Issy-les-Moulinaux

Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը:*

Մանուկէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց: Կը գործադրէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4. Հեռաձայն Trud. 21 05

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյեան ժամը 11

ՌՈՊԻՆՈՆԻ Grand Arbre Maison Fiquet*ի պարտէզին մէջ*

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ **Պ. ԳԷՐԱՍԻՄՈՒԼՑԵՑԸ**

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑՑՈՒԻ ՁԱԽԵՇ ՄԸ

Երգ. արտասանութիւն, պարեր եւն.:

Փոքրիկն Ռէժինա կը պարէ թառիսա ԴՈՐԵԳԻՆի մասնակցութեամբ

Ամն-սանուհիներու կողմէ կը նուագէ «Եփրատ» նուագախումբը

ՄԱՏՋԵԼԻ ՊԻՒՖԷ *ԴԻՆ 3 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— փորձ ա՛ոլկանէն առնել 128 թիւ օմնպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՋԻՕՍԱՆԻՈՎ ՊԱՏՈՒՏ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻ ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵԻ

ԵՒ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃՈՂՈՎԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՎԱՍԵՄ. **ԱՒԳՈՒՍԿԻԼ ՓՈՔՇ ՆՈՒԳԱՐԻ**

Գործակցութեամբ ՀԱՑ ՕՐԻՈՐԴԱՑ եւ ՀԱՑ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆՑ

Ermitage de Longchamp*ի դարաստանը,* (Bois de Boulogne)

Այսօր կիրակի, 11 Յուլիս, ժամը 16էն մինչեւ կէս գիշեր

ընտիր նուագախումբ, բացօթեայ պար եւ հաճելի անակնկալներ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ՊԻՒՖԷ ԵՒ ՊԱՂ ԸՆԹԻՐԿ

ԴԻՆ ՏՈՄՍԱԿԻ 15 ՖՐԱՆՔ,

որ իրաւունք կուտայ նաեւ եւ զաշտահանդէս մտնելու

(Անձրեւի պարագային ընդարձակ սրահներ):

Դպրոցական ամառվերջի հանդէս

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Կ. ԽԱՉԻ ՀԱՑԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՔ

Այսօր կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Հայ Ակումբին մէջ

Խմբերգ, արտասանութիւն, պար եւ ներկայացում աշակերտութեան կողմէ

Հրապարակային քննութիւն եւ մրցանակաբաշխութիւն

Մուտք մեծերու 2 ֆրանք, փոքրիկներու՝ ձրի:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած ՄԱՐՍԷՅԻ ՏՐԱՄ-ՕՓԵՐԱՅԻ ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

14 յուլիս, չորեքշաբթի առաւօտ ժամը 9 — իրիկուան ժամը 10

ԹՐՈՒԱ ԼԻԻԲ, ԻԴՆԱԵԱՆ ԵՂԲՕՑՒՆԵՐՈՒ ԱԳԱՐԱԿԸ

Դերասան Ղ.ԱԶԱՐԵԱՆ եւ Տիկին ՍԻՐԱՆՈՑՇ կը ներկայացնեն

«Հայրենակցական թէ վերաշինաց» եւ «Ադամ եւ Եւա», զաւեշտ

Նուագ, կովկասեան եւ եւրոպական սյարեր:

կարելի է շաշը վիասին քնել: Մուտք 3 ֆրանք

Մարսէյլէն առնել 7 թիւ հանրակառքը

Հայաստանի ՁԱՅՐԱՀԱՍ

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton ; 52 – 78**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) **Tél.** NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարալեզուական օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դրծերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ձառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 3—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՐՇԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՍՏՈՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ [illegible] ԱՆ ՍՄՈՒՌԻՍՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.— Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատուկ կեղծիկ մուշտակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (Ձիփօն) համար կարելի է նուէր ստանալ մուշտակ տիկ. Հայկուհի Կիւլպէնեան, արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վճարեսկայ բաժանորդագրուի ցառաջին Օգոստոսէ համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջիկ կտրօնը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթուռնաժ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,—

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ		ԵՒԱՄՍԵԱՑ	
Տրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Ջուլֆերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
13
ՅՈՒԼԻՍ
MARDI
13 JUILLET
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3471

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Տակաւին մշակուած չէ իրաւախոհական բանաձեւը։

Ի՞նչ ձեւով պիտի կատարուի հսկողութիւնը Սպանիոյ սահմաններուն վրայ եւ ի՞նչ դիրք պիտի բռնեն մեծ պետութիւնները հանդէպ կռուող կողմերուն,— հարց մըն է որ դիւրաւ չի լուծուիր։ Ֆրանսա կը պահանջէ չարունակել ծովային հսկողութիւնը եւ չճանչնալ կռուող կողմերու պատերազմիկի իրաւունքը, մինչ Գերմանիա եւ Իտալիա կը պահանջեն ճանչնալ կռուող կողմերու պատերազմիկի իրաւունքները եւ մերժել ծովային հսկողութիւնը։ Իսկ Անգլիա ոչ դէմ է ծովային հսկողութեան, ոչ ալ պատերազմիկի իրաւունքներու ճանաչման, — բրիտանական կառավարութեան միակ պահանջն է պահպանել ոչ–միջամտութեան քաղաքականութիւնը։

Անգլիոյ արտաքին նախարարութեան իրաւագէտները ուսումնասիրած են, լուրեր կ'ըսեն, եւ գտնել միջին եղր մը, որով կարելի ըլլայ լուրջ հսկողութեան տակ պահել սպանիական նաւահանգիստները։

Առիկա կատարելու համար երկու ձեւ կայ առ այժմ.— Զէնք դիտողներ դնել սպանիական նաւահանգիստներուն մէջ, կամ հրաւիրել Հոլանտան, Նորվեկիան եւ Շուէտը, որ մասնակցին ծովային հսկողութեան։

Բայց պատերազմիկի իրաւունքներու ճանաչման համբոյր,— առիկա կը մնայ դեռ փուչի մը պէս։

Իսըն կիրակի օր զբօսանաւով կատրեց անցաւ Մանչ ծովը, յաջողելու Տօվիլի մէջ, ու կը պատրաստուէր Ռուան անցնիլ, երբ Լոնտոնէն հեռախօսով կանչուեցաւ ետ։ Մեկնելէ առաջ Իսըն ունէր ունեցաւ, Ֆրանսական հողին վրայ, տեսակցելու Փարիզի անգլիական դեսպանին հետ, որ Անգլիոյ արտաքին նախարարին հաղորդեց Ֆրանսական կառավարութեան վերջին խօսքը ծանօթ հարցին մէջ։

Կը նշանակէ թէ Իսընի ծովային այս պատյտը դիւանագիտական պատյտ մըն էր,— խորհրդակցիլ Ֆրանսական կառավարութեան հետ։ Ֆրանսայի առած պատասխանը կարճ էր եւ վճռական։ Թէեւ հեռագիրները կ'ըսեն թէ Իսըն ստիպուեցաւ վերադառնալ անմիջապէս՝ կանչուած ըլլալով Լոնտոնէն, սակայն որոշ կը թուի թէ Ֆրանսա ուրիշ աւելցնելիք խօսք չունէր անգլիական դեսպանին հաղորդած իր տեսակէտին վրայ։

Վերջին պահուն, հեռագրալուր մը կը հաղորդէ թէ Իսըն նիստի պիտի հրաւիրէ ոչ-միջամտութեան յանձնաժողովը վաղը, Հոգեքաշաթի կամ յաջորդ օրը, Հինգշաբթի։ Բայց ադիէ առաջ, բրիտանական դահլիճը նիստ պիտի գումարէ քննելու համար քաղաքական կացութիւնը եւ բրիտանական կայսրութեան պաշտպանութեան հարցը։

ՀԻՆԳՇԱԲԹՈՒ ՎԵՃԻ

»»»» o ««««

Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական կառավարութիւնը ծանր կը գտնէ Լուճոու-Քիայոյի միջադէպը, քանի որ հակառակ փոն չարժումը երկար աեւնէ ի վեր կը պատրաստուէր չինացի եւրիտասարդ խումբ մը սպաներու կողմէ։ Նոր կռիւներու լուրին վրայ անմիջապէս Թիէն-Զին մեկնեցաւ Զօր. Քազիքի իր հիւսիսային Չինաստանի պահակազօրքին հրամանատար, քանի որ նախորդը պատասխանատու կը բռնուի իր զօրքերուն կրած ծանր կորուստներուն համար։

Նոր զօրաբաժիններ ղրկուեցան սահմանագլուխ, լուր առնուած ըլլալով որ չինական զօրքեր կը քալեն դէպի հիւսիս։

Ճափոնի կառավարութիւնը վերջնագիր մը տուաւ, պահանջելով եռ քաշել չինացի զօրքերը Մարքօ-Փոլոյի չրջանէն, պատժել կրակելու հրաման տուողները, խիստ հակակշիռ մը հաստատել հակաճափոն եւ համայնավարական քարոզութեանց դէմ։

Փէքինի եւ Թիէն–Զինի իշխանութիւնները ընդունած են այս պայմանները, բայց խնդիր է թէ չինացի զինուորականները պիտի յարգե՞ն զայն։ Այս պատճառով նոր բարդութիւններէ կը վախցուի։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

»»»» o ««««

Արիւնահեղ կռիւներ Մատրիտի չուրջ

Շաբաթ օր, հնոցի պէս բարկ արեւ մը կ'այրէր կը մրկէր Մատրիտը։ Եղանակին ամէնէն տաք օրն էր։ Եւ այդ օրը եղաւ նաեւ ամէնէն արիւնահեղ օրերէն մին։

Հանրապետական ուժերը վերսկսան յարձակողականը։ Ազգայնականները, ուրբաթ օր, կատաղի գրոհներով փորձեր էին խորտակել հանրապետական ուժերու յարձակողական ծրագիրը։ Մատրիտի կառավարութիւնը նոր ուժերով ամրացնելէ վերջ իր դիրքերը՝ չարաթ օր զօրախային կրակ մը բացաւ մասնաւորաբար Քարապանքէլի ազգայնական դիրքերուն վրայ։ Յարձակումը տարածուեցաւ մինչեւ Մատրիտի բանուորական թաղը, մայրաքաղաքին հարաւ-արեւմտեան եզերքը, ուր նախապէս ձախողութեան մատնուած էին։

Սաստիկ ռմբակոծութենէ մը վերջ, որուն ենթարկուեցան Մոսթոլէսի եւ Վիլլավէրտէի ազգայնական դիրքերը, 26 հրաձգային եւ թարմ ուժերով զօրացած հետեւակազօրքը գրոհ տուաւ թշնամիին վրայ։ Օգնաւները այս անգամ չատ չմասնակցեցան կռիւին։

Յարձակողականը սկսած էր չարաթ կէսօրէ վերջ ժամը 3ին եւ կանգ առաւ գիշերը միայն։ Ազգայնականները, դուշակելով կատաղի յարձակումը, այս գօտիին մէջ համախմբուած էին ոչ միայն նոր ուժեր, այլ եւ զեռեղած էին հակահրաձգային մարտկոցներ, որոնք մեծ աւեր գործեցին։ Հանրապետականներու 5 հրաձգայիները բոլորովին քանդուեցան, իսկ 5 ուրիշ հրաձգայիներ ալ այնքան վնասուեցան, որ այլեւս անգործածելի դարձան։ Կարելի է այս բախումին սաստկութենէն հետեւցնել, որ հանրապետական կորուստները համեմատական էին իրենց յարձակողականին ուժգնութեան հետ։ Երբ մութը իջաւ եւ յարձակումը դադրեցաւ, տեսնուեցաւ որ թիզ մը հող գրաւուած չէ, երկու հակառակորդները կը մնան իրենց նախկին դիրքերուն մէջ, բայց մարդկային ողջակիզումը սիրտ կը ճմլէր։ Երեւակայեցէք որ արեւը հալած կապարի պէս կ'այրէր եւ զինուորները մահուան ջերմութեան մէջ, գերկընդիատուն կռիւ մը ընթացքին, իրար կը բզկտէին։ Շատեր մինչեւ իրենց մէջքը մերկ էին, կը կռուին վարտիքով մը միայն։

Կիրակի առաւօտ, հանրապետականները նորէն յարձակողականի անցան,— այս անգամ Պրունէթէի գօտիին մէջ, ծակելու համար ազգայնական ճակատը, բանալու համար Մատրիտէն Մերիա գացող ճամբան։ Յարձակման տակ ազգայնականը մէկ քիլոմեթր ետ եւ առաջ գնաց, փոխն ի փոխ յաղթանակով ու նահանջով, բայց ի վերջոյ երկու կողմերն ալ մնան իրենց նախկին դիրքերուն մէջ,— ոչ իսկ թիզ մը հող գրաւեց մէկ կամ միւս կողմը, թէեւ մարդկային ողջակիզումը սարսափ կ'ազդէր դարձեալ։

Կը թուի թէ, սակայն, այս յարձակումներն ու հակայարձակումները պիտի չարունակուին, արիւն քամելով եւ մատղաշ կեանքեր վրայ տալով՝ երկաթի կամ հրաքարի հանքերու սակարկութեան համար, թէեւ լսողներ կան թէ կռուող երկու կողմերը սարբեր եւ բարձր նպատակներ ունին։

Հելեն Խաղխակաեոթիւնը

Յունաստանի վարչապետ Պ. Մէթաքսաս հետեւեալը յայտարարեց անգլիացի թղթակցի մը.—

« Յունաստան միջերկրականեան ազգ մըն է եւ անկէ դուրս չահ չունի։ Թշնամական է այն զրոյցը որուն համաձայն իբր թէ փոքր կղզի մը ծախած ըլլանք Գերմանիոյ։ Գերմանիա ապրած ըլլալով իմ հայրենիքիս դաւաճան չեմ կրնար ըլլալ։ Ունիմ գերման բարեկամներ, ինչպէս չատ մը բարեկամ Անգլիացիներ։ Ենթադրել թէ կրնամ մատ մը յունական հող ծախել Գերմանիոյ կամ ուրիշ ոեւէ երկրի, այնքան այլանդակ բան է զոր հերքել իսկ չար–ժէր։ Գերմանահետզլլէն առեւտուրին կարեւորութիւնն ալ պատճառ մը չէ որ հելլէն քաղաքականութիւնը գերմանասէր եղած ըլլայ »։

Պանդոկներու գործադուլը

»»»» o ««««

Հակառակ ենթադրութեանց պանդոկի եւ սրճարաններու ծառայողներու խնդիրը չէ լուծուած տակաւին ու խնդիրը տակաւ լուրջ կերպարանք կը ստանայ, քանի որ գործատուները սկսած են գործադուլի։ Այս չարժումը ընդհ. չէ տակաւին։ 40,000 պաշտօնեաներէն 6000ը միայն գործադուլ ըրած են եւ գոցուած հաստատութիւնները չեն ազդած հրապարակին։ Աւելի չատ, մեծ հաստատութիւններու մէջ է չարժումը։ Անոնք որ չարաթը հինգ օր 40 ժամի ձեւը կը գործադրեն բաց կը մնան։ Կառավարութիւնը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակելով կը յայտարարէ թէ 5X8ի դրութիւնը պիտի գործադրուի եւ ով որ գործադրէ կրնայ իր հաստատութիւնը բանալ։ Իսկ գործատէրները կը պնդեն 6 օրուան աշխատանքի վրայ։

Ամէն պարագայի, ինչպէս գործատուներու բանթողը ընդհանուր հանգամանք չունի, չի կարծուիր որ գործատիրական սպառնալիքն ալ ընդհանուր ձեւ առնէ, որով մասնակի այս ձեւը հատանարար տեւէ մինչեւ երկու կողմերու հաշակցողութիւնը։

Ընկերվարական Կուսակցութեան Հաւատարմագիրին վէր

»»»» o ««««

Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան համագումարը տեղի կ'ունենայ Մարսիլիոյ մէկ թատրոնին մէջ։

Բեմին խորը՝ պսպղուն կարմիր վարագոյր մը, եռագոյն ժապաւէններով զարդարուն։ Հսկայ պատուանդանի մը վրայ՝ Ժօրէսի կիսանդրին։ Մօտաւորապէս 500 պատգամաւորներ նուագախումբի բաժնին մէջ,— վերնատունը եւ օթեակները յատկացուած են ունկնդիրներու։

Համագումարը բացուեցաւ էնթէրնասիոնալով, որուն յորդրակը կը կրկնեն բոլոր ներկաները յոտնկայս եւ բռունցքները վեր։ Թէեւ չատեր կային, որոնք զրպանէն չհանեցին իրենց բռունցքները։

Մարսիլիոյ քաղաքապետը, Թասօ, բացաւ համագումարը։ Նախ կարդացուեցաւ կուսակցութեան բարոյական զեկոյցը, որուն յաջորդեցին քննադատութիւնները։ Մարսօ-Փիվէր կատաղի յարձակում մը կատարեց։ Լոնկէ, Կրումպախ եւ Պրաք միջամտեցին պաշտպանելով կուսակցութեան ղեկավարութիւնը։ Ցատկանշական էր Կրումպախի խօսքը թէ իրենք ընկերվարականներ են բայց եւ այնպէս հայրենասէր։ Պրաք պաշտպանեց Բ. Միջազգայինի հետ Ֆրանսայի ընկերվարականներու համերաշխ գործակցութեան անհրաժեշտութիւնը։

Երբ պատգամաւորներու լիազօրութեանց հարց ծագեցաւ, համագումարին դիմագիծը փոխուեցաւ մէկէն ի մէկ։ Բազմաթիւ ճառախօսներ քննադատեցին կուսակցութեան ղեկավարութիւնը, որ կ'աշխատի խեղդել ընդդիմադիրները, դուրը դոցել փոքրամասնութեանց ներկայացուցիչներուն առջեւ։ Այդ պահուն էր որ Մարսօ-Փիվէր բեմ ելաւ եւ բոցաշունչ ճառ մը խօսեցաւ, յարձակելով անոնց վրայ, որոնք կ'աշխատին խեղդել Լէոն Պլում-Փօլ Ֆօրի ընդդիմադիրները։ Զվարանեցաւ խօսիլ «ծախուած ձայներ»ու մասին, եւ « ազատ խորհրդոյ » կոչեց պատգամաւորական ընտրութեանց եղանակը։ Փրփո՛ւր ամէն կողմէ։ Հակառակ հոսանքները իրարու կը սպառնան բռունցքով եւ ազազակներով։ Վիրաւորիչ խօսքեր կ'արտասանուին ընդհանուր ժխորին մէջ, բառեր որ չեն հասնիր իրենց հասցէին։ Ամէնէն աւելի վերնատան մէջ էր որ բորբոքած էին միտքերը, բռունցքի քանի մը հարուածներ ալ փոխանակուեցան։ Ի վերջոյ վերահաստատուեցաւ կարգը։ Ժամը 8·30ին դադար տրուեցաւ, եւ վիճաբանութիւնները վերսկսան դիշերը 9·30ին։

Կիրակի առաւօտ ընկերվարական կուսակցութեան համագումարը զբաղեցաւ առաւելապէս պետութեան կրթական ծրագրի բարեփոխութեան հարցով։ Բայց ամէն անգամ որ խօսքն ըլլար Վերսալոյին կամ Երեսփոխանական Ժողովին մասին, ձախ հոսանքին ճառախօսները կը քննադատէին Պլումի կառավարութիւնը, որ «անձնատուր» եղաւ արմատականներու «չանթաժ»ով։ Ըստ այդ ճառախօսներուն, արմատականները Ժող. Ճակատին հետ են Երեսփոխանական Ժողովին մէջ, բայց Ժող. Ճակատին դէմ են Վերակոյտին մէջ։ Կրթական թէ եւմտական, որ եւ է հարցի մէջ կարելի չէ վստահիլ արմատականներուն վրայ, ուստի պէտք է մաքրագործել կամ զսել Ժող. Ճակատը։

Կրթական հարցին մասին խօսելով, ճառախօսներու մեծամասնութիւնը պահանջեց ամբողջովին պետականացնել կրթութիւնը, արգիլել մասնաւոր վարժարաններու եւ կրօնական կազմակերպութեանց կրթական «մաքսանենգ» հաստատութիւններուն բացումը։ Աչխարհիկ կրթութեան չատագովները յետոյ խոսիս քննադատեցին կառավարութիւնը, որ արքայական ընդունելութիւն մը ըրաւ Պապին նուիրակին, առանց ուզելու մտիկ ընել այն դիտողութիւնը թէ միջազգային քաղաքականութեան նկատումներ կան այդ ընդունելութեան մէջ։ Պահ մը, հակակղերական պայքարին վտանգութիւնը իր ծայրագոյն աստիճանին հասաւ։ Մարսօ-Փիվէր յայտարարեց թէ ընկերվարական դաշտիարներու տարածումը կախում ունի առաւելապէս աչխարհիկ կրթութեան զարգացումէն, ու պահանջեց կազմել դահլիճ մը որ անձնատուր չըլլայ զինապաչտութեան եւ կղերապետութեան, ինչպէս եղաւ մինչեւ հիմա։ Հենոսեան չրջանէն պատգամաւոր մը պահանջեց Ալզաս-Լօրէնը արմատապէս ներգրաւել, եթէ հարկ ըլլայ՝ հրով եւ սրով, վերջ դնելու համար կրօնաչունչկրթութեան, ստեղծելով աչխարհիկ առողջ կրթութիւն մը։

Կէս օրին, նախագահը, Թասօ, դադար տուաւ վիճաբանութիւններուն։ Եւ համագումարի պատգամաւորները գացին ներկայ դանուելու ժողովրդական սեղանի մը, որուն կը նախագահէր Լէոն Պլում։

Կէս օրէ վերջ, համագումարը սկսաւ իր վիճաբանութիւնները։ Օրակարգի նիւթն էր Հիւս. Ափրիկէի ընկերներու հարցը։

Ճառեր խօսեցան Ֆրանսայի եւ արաբ (Ալճերիացի) ընկերվարականներ։ Մանաւանդ հետաքրքրութեան արժանացան Ալճերիացի պատգամաւորները, որոնք համագումարին եկած էին իրենց ազգային տարազով։

Օրանի երեսփոխանը, Տիւպուա, քննադատեց Լէոն Պլումի կառավարութիւնը, որ դրժելով իր խոստումը՝ չկրցաւ ազատագրել Ալճերիոյ բնիկները։ Ճառախօսը պահանջեց ազատագրել բնիկները, անոնց չնորհել ամէն ազատութիւն՝ առանց ցեղի եւ կրօնքի խտրութեան, ընտրական իրաւունք՝ եթէ նոյնիսկ գրել-կարդալ չգիտնան։

Ալճեր ընկերվարական մը, Քէսուս, պահանջեց գործադրել Վիոլէթի ազատագրութեան ծրագիրը, աչխատանքի ազատութիւն տալ, ջնջել գինուորական գօտիները։ Ուրիշ պատգամաւոր մը ըսաւ թէ բնիկ ժողովուրդին 900,000 երեխաներէն միայն 60,000ը դպրոց կը յաճախէ, որովհետեւ դպրոց չի չինուիր անոնց համար։ Այսպէս հետզհետէ պահանջուեցան ջնջել եւմտական պատուիրա–կութիւնները, որ կը գործեն Ալճերիոյ մէջ, ստեղծել հաւասարական ազարակներ բնիկներու համար։ Եւ խոստումներ ալ եղան այդ պահանջներուն մասին։

Ուշ ատեն Վէննան - Օրիոլ բեմ բարձրացաւ արդարացնելու համար իր եւմտական քաղաքականութիւնը։

Պաղեստինի բաժինի ծրագիրը

»»»» o ««««

Ժընեւէն կը հեռագրեն թէ Ազգերու Դաչնակցութեան ընդհ. քարտուղարը ստացաւ բրիտանական կառավարութեան կողմէ յուշագիր մը, որով Ազգերու Դաչնակցութեան հոգատարութեանց կոմիտէին կը յանձնուի Արքայական Մարմնոյն պատրաստած ծրագիրը Պաղեստինը 3 գօտիներու բաժնելու մասին։

30 Յուլիսին Ազգերու Դաչնակցութիւնը նիստ պիտի գումարէ զբաղելու համար այս խնդրով։ Բրիտանական կառավարութեան խնդրանքին համաձայն, այժմէն ազդայողովի անդամ պետութեանց պիտի ներկայացուի անգլիական ծրագիրը, որպէսզի 30 Յուլիսին կարելի ըլլայ փութացնել խնդրոյն լուծումը եւ յառաջիկայ Սեպտեմբերին սկսիլ գործադրութեան։ Ժընեւի մէջ այսպէս կը խօսուի թէ անգլիական ծրագրին մասին որոշ դիտողութիւններ պիտի ընեն Ռումանիա եւ Լեհաստան, արուած ըլլալով որ Հրէաստանի բնակիչ զրկողները այս երկու երկիրներն են գլխաւորաբար։

Միւս կողմէ, Երուսաղէմէն կը հաղորդուի թէ հետզհետէ աճող չղագրգռութիւնը այնպէս ցոյց կուտայ որ Արաբները նոր խռովութիւններ կը պատրաստեն, աչխատելով ձախողութեան մատնել անգլիական ծրագիրը։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ վարչապետ Պ. Քանիա թղթակիցի մը հաղորդեց թէ Հունգարիա արմատին չէ ոչ-յարձակման դաշինքներ կնքել

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐ

ԵՐԿՈՒ ՏԱՍՆԱՄՅԱԿ ՏԱՐԻ ԳՈՅԱՏԵՎՈՒԹՅԱՆ

Հոկտեմբերյան մեծ հեղափոխությունից հետո հայ գրականությունը ոչ միայն ազատվեց ցարական գրաքննության լծից, այլև ստացավ ստեղծագործական լայն հնարավորություններ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

(ԿՅՈՒ ԶԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅԵՑԱԿԱՆ)

»»» o ««««

Լեւոն վախտանգ Տէր-Պետրոսեան

— Ո՞ւր ես, ով անգ, ով ես դու վիշտ ...

Ո՞վ ես դու, ով ես դու, թեթեւ ստուերդ ա-
նուշ ... Ես անգ-ես ու ... քայլ դեպի ինձ ...
Ա՜հ, չուտով ինձ ... ջուր ... ջուր ... ծարաւ
եմ ... Ջուր ... ջուր ... ծարաւ եմ ... ծարաւ
եմ ... ջուր ... ջուր ... ծարաւ եմ ...

Ջուր ... ջուր ... ծարաւ եմ ... ջուր ... ջուր ...
ծարաւ

Փոքր Համաձայնութեան երկիրներուն հետ, փոխարէն ձեռք բերելու համար ապառազինման հաւասարութեան իրաւունք։

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻ բանակին ապայակոյտ պիտ զօր. Նէսիչ երէկ Փարիզ ժամանեց ֆրանսական կառավարութեան հրաւէրին վրայ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ կարոլ թագաւորը Փարիզ ժամանեց եւ այցելեց ցոցահանդէսը։ Ներկայ պիտի ըլլայ Յուլիս 14ի հանդէսներուն։

ՓԱՐԻԶԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ մինչեւ գալ տարի երկարաձգելու խնդիր մը կը զբաղեցնէ թերթերը։ Կազմակերպիչ իշխանութիւնները կ'ուսումնասիրեն այս խնդիրը, որ բաւական դժուարութիւններ կը ներկայացնէ, քանի որ 44 ազգեր պէտք է հաւանին պահել իրենց տաղաւարը։ Յուցահանդէսը արժած է 1 միլիառ 600 միլիոն ֆրանք։ Բացումէն մինչեւ այսօր 4·113·984 վճարովի այցելու ունեցած է։ Իսկ եթէ երկարաձգուի, յաւելուածական ծախք կը գնահատուի 100 միլիոն ֆր.։ Մնդիր է թէ հասոյթը ծախքին պիտի բաւէ՞։

Ermitage de Longchamp

(Պուլոնեի անտառին մէջ)

կիրակի 1 Օգոստոս ժամը 15էն մինչեւ կէս գիշեր

ԱՄԱԹՆԱՅԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՅԹ–ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ

կազմակերպուած

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

Ընտիր նուագախումբ — Ճազ եւ Թանկո

Խմբերգ — անակնկալներ եւ խնամուած պիւֆէ ժողովրդական գիներով

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

Porte Maillotէն առնել Թիւ 44 հանրակառքը, եւ իջնել՝ Ermitage de Longchamp։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած ՄԱՐՍԷՅԻ ՏՐԱՄ-ՕՓԵՐԷԹ ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

14 Յուլիս, չորեքշաբթի առաւօտ ժամը 9 — իրիկուան ժամը 10

ԹՐՈՒԱ ԼԻՒՔ, ԻԴՆԱԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ԱԳԱՐԱԿԸ

դերասան ՂԱԶԱՐԵԱՆ եւ տիկին ՍԻՐԱՆՈՒՇ կը ներկայացնեն

«Հայրենակցակա՞ն թէ վերաշինաց» եւ «Ձգամ եւ ելաւ», զաւեշտ

Նուագ, կովկասեան եւ եւրոպական պարեր։

կարելի է ճաշը միասին բերել՝ Մուտք 3 ֆրանք

Մարսէյէն առնել 7 Թիւ հանրակառքը

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ՌԱԶՄԻԿ *Թիւ 1*

ԼՈՒՐԵՐ ՄԵՐ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՑ. ՀԱՆՐՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԱԼՈՑՍԻՆ

(Հրատ. Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան, Փարիզ)

Մեր մօտիկ անցեալի դէպքերու պատմութիւնը։ Մօտ 300 էջուոց, Քաքուր Թուղթի վրայ, պատկերազարդ, գեղեցիկ հրատարակութիւն մը։

Գինը՝ Ֆրանսա, Լիբանան, Սուրիա եւ Պալքաններ 10 Ֆր.։
Միւս երկիրներ 15 Ֆր.։

Դիմել՝ ՓԱՆՈՍ, R. Papazian 163 Avenue Jean Jaurès. Paris. ՌՈՒՄԱՆԻԱ O. Sahagulan.29 Atelerilor, Constantza (Roumanie. ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ «Մասիս» հրատարակչական B. P. 444, Sofia (Bulgarie) ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ«Նոր Օրի խմբագրատուն 20A. Rue Vouli. Athènes (Grèce): ԻՐԱՔ Գ. Սիւրմէեան, Nea Street. Bagdad (Iraq: ՀԱՐԱՒ ԱՄԵՐԻԿԱ «Ազմենիայի խմբագրատուն», San Salvador 4625 Buenos-Aires (Argentine):

ՅՈՒՇԱՏԻՏ

ՓԱՐԻԶԻ ՀՈՅ ՅԱՓՐԻԶՆԵՐՈՒ Արհեստակցական Միութեան տարեկան ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ Յունիս 17ին։ Վարչութեան անդամ ընտրուեցան՝ Պ. Պ. Թաւթճեան (առենապետ), Բ. Ածէմեան (քարտուղար), Գ. Դաւիթեան (գանձապահ), Ե. Գրիգորեան եւ Ե. Գարաճեան (խորհրդական)։

Միութեան վերաբերեալ գործերու համար դիմել քարտուղար Բ. Ածէմեանի, 45 rue du Surmelin, Փարիզ 20րդ., հեռաձայն Menil. 78-41 կամ Միութեան կեդրոնատեղին 7 rue des Bernardin. Փարիզ (5), ուր ամէն երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9էն վերջ. Միութեան փաստաբան Պ. Հ. Գարաճեան ձրիաբար պիտի տայ պէտք եղած խորհուրդները գործատու ընկ. ընկ. համար իրեն դիմող արհեստակիցներուն։

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՊԱՆԷԼՕ-ՔԱՇԱՆԻ «Արծիւ» ենթակումքատէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 20 Յուլիսի, երեքշաբթի երեկոյ իր ակումբին մէջ։

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ «ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ» կոմիտէի դասախօսական ժողովը, այսօր, երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին «Զարդարեան» գրադարանը, կը դասախօսէ ԸՆԿ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ։

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

16 Յուլիս, երեկոյեան ժամը 9ին Սոսիէթէ Սավանթի Salle D-ի մէջ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ. ԲԱԼՃԵՃԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Վ. ՔԱՃԵՃԵԱՆ**

ՆԻՒԹ՝ Ի՞ՆՉ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ ԽՈՐՀ. ՄԻՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Մու-տք 1 ֆրանք

ԽՄԲԱԿԱՆ ՊՏՈՑՏ

Պանեէօ-Քաշանի կոմիտէի ընկերներէն եւ համակիրներէն անոնք, որոնք կը փափաքին մասնակցիլ, Յուլիս 14ի տօնին առթիւ, դէպի Ծովեզերք տեղի ունենալիք խմբական պտոյտի մը, կը հրաւիրուին արձանագրուիլ ընկ. Մելթիկեանի մօտ, 24 bis, Rue Roger, Պանեէօ։

Դաշտահանդէս

Հ. Յ. Դ. ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ «ՎԱՐՈՒԺԱՆ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 10ը

ՎԱՐԻԶԵԼԻ ՄՕՏ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. *ԱՐԱՄ ԹՈՒՄԻՐՃԵԱՆ*

ՆԻՒԹ՝ ԽԱՂԱՍՈՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Գեղարուեստական բաժին՝ արուեստանոցին, երգ։ մեներգ։

Դաշտահանդէս

կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄՕՏՈՒՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ (Tapis Vert)

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը։

ՄԵՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս 1937 ժամը 3ին (կ. յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ԶԿՆԻԿԸ

երգախառն թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, ծանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ

ՃԱՇԱՐԱՆ, ՊԱՐ, ՁՈՒՆ ՊԻՒՖԷ *ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Ծիծաղելուս օքերայէն կամ Թօքէօէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

Դաշտահանդէս

Տարօնի ևանուտականերու դիշատակին

Կազմակերպուած Փարիզի Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայրենակցական Միութեան, եւ Նուաճնաւորութեամբ կեդրոնական վարչութեան։ 18 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։

ՐՈՊԵՆՍՈՆ Grand Arbre Maison FIQUET-ի *ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ*

Կը նախագահէ Պ. Ա. ԶԱՔՐԵԱՆ

Կը խօսին՝ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ եւ հայրենակից Պ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ կ'երգէ Օր. Հ. ԿԻԼԱՃԵԱՆ— կ'արտասանէ՝ Օր. Օսմանճեան, Պ. Պ. Զարեհ Ղարիպեան եւ Օ. Կարապետեան (արտասանութիւն)։

Խմբերգ եւ չուրջպար օրիորդներու կողմէ, հայկական տարազով։
Նուագախումբ, հայկական եւ եւրոպական պարեր։
Ա.ՈՒՐԴ ՀԱՅ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը Լուսանկարենք անհատներու, հաբեռնական, խմբական, մանուկներու, ինքնաթիռներու նկարներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ դեղարուեստական ճաշակով, ժամացրութեամբ ուշադիր վայրի մէջ։ Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով Ձանք չենք նայիր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները։

ԴԻՄԵԼ ՎԱՂԱՐՇԻՆ, **50, Bld. Longchamps, Marseille**

Tél. : National 13-16

ԱԹՈՌԻԱ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՐԱՆՈՑԸ

Նոր բացուած, Նաբկին Լոնտոն օթէլի փոխան

Պաղտատի գլխաւոր էլ-Ռաշիտ պողոտային վրայ

Տէր եւ Տնօրէն՝ Յ. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ

40 սենեակներ տաք ու պաղ ջուրով, բաղնիքով, 3 մեծ սալօններ՝ բոլորովին նոր կահաւորումով։ Արեւելեան եւ եւրոպական հասեզ կերակուրներ։ Արագ եւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։

Ցեղական լեզուին ու պայմաններուն անծանօթ հիւրերուն համար կ'ընծայուի ամէն տեսակ ծառայութիւն։ Telephone No. 98

Փոքրիկ մը վ. Սարգսեանի յօրինած «ԱՆՈՒՇ»ին

Ա. Շարք.— Երեք երգ դաշնակի լեզուինով։

1.— ԱՂՋԻ ԱՆԱՍՏՈՒԱԾ
2.— ԵԿԷՔ ՔՈՑՐԵՐ
3.— ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԵԱՅԼԱ

Գինն 12 ֆրանք։

Գրատուն Չ. Յակոբեան, 51 rue M. le Prince, Փարիզ։

Ա. Malakian, 3 Bld. Théodore Thurner, Մարսէյլ։

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԻՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յանուանաբար 1էնսիկլոպետիագրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլավաք բրդեղէններու, կօշիկներու, հերմակեղէններու, Թրիքոթաժի, զուլպաներու եւ նման իրերով։

Ամենայաւ ապրանքներ բացառապէս զգեստուած դիներով։

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան ղրկել Underwood *եւ* Royal *գիրափոխադրելի զրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն։*

Փափաքողներու կը ղրկենք կերպաս երու նմոյշները եւ գիները։

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ԾԱԽՈՒ Է գինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կագմածներով։ Ապահով գործ՝ քանուկ Թաղամասի մէջ։ Նպաստաւոր պայմաններ։ Լաւագոյն առիթ գործի մարդոց համար։ Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry, Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլլալ ին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

Եւրոպայի Հայկական ամենագոյն գրատունը

ՀՐԱՆԴ - ՍԻՄՈՒՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր։
Արդիական կագմատուն։ *Տպագրական գործեր։*

Աշխարհի բոլոր կողմերէն հասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճմտիւր կերպով։

51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88.65

ԵՐԿԵՐԵՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ – ԱԶԵԻ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ

Ռուսերէնէ թարգմանեց
ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Բայց Ազեւի խնդրագրերը հարկ եղած ապատուրիւնը չէր թողուն Պերլինի «ռուիկանական տեսչի» վրայ։ Հարկ էր Ջոն եաղովը չխմանար այն, ինչ Բուրգեւի ծանօթ մեկնաբանութիւնից յետոյ դիակը Եւրոպայի ամէն մի երախայ։ Կրկնում եմ, որ այդ ձերբակալութեան պատճառը այնքան էլ պարզ չէ։ Հաւանական է, որ Պերլինի ռուիկանութիւնը վերագասում էր, որ պատերազմի ժամանակ այն – պիսի մի մարդ, ինչպիսին Ազեւն է, գտնուի բանակ մէջ, քան թէ լինի ապատ եւ զբաղուի որոշ գործերով, թէկուզ զրանք լինեն սեգմբրանային գործեր։

Զը նայած բոլոր բողոքներին եւ միջնորդութիւններին, Ազեւը մնաց բանտում երկու եւ կէս տարի։ Նրան պահում էին տանելի պայմանների մէջ, թէպէտ ինքը չատ զժգոհ էր։ Ազեւի խնդրագրերը հարկ եղած ապատուրիւնը չէր թողուն Պերլինի «ռուիկանական տեսչի» վրայ։ Հարկ թէ Ջոն եաղովը չխմանար այն, ինչ Բուրգեւի ծանօթ մեկնաբանութիւնից յետոյ դիակը Եւրոպայի ամէն մի երախայ։ Կրկնում եմ, որ այդ ձերբակալութեան պատճառը այնքան էլ պարզ չէ։ Հաւանական է, որ Պերլինի ռուիկանութիւնը վերագասում էր, որ պատերազմի ժամանակ այն – պիսի մի մարդ, ինչպիսին Ազեւն է, գտնուի բանակ մէջ, քան թէ լինի ապատ եւ զբաղուի որոշ գործերով, թէկուզ զրանք լինեն սեգմբրանային գործեր։

Զը նայած բոլոր բողոքներին եւ միջնորդութիւններին, Ազեւը մնաց բանտում երկու եւ կէս տարի։ Նրան պահում էին տանելի պայմանների մէջ, թէպէտ ինքը չատ զժգոհ էր։ Ազեւի խնդրագրերին ի պատասխան, զերմանական կառավարութիւնը սիրալիր կերպով առաջարկից նրան զուրս զալ բանտից եւ մանել ռուս զերիների բանակը։ Այդ առաջարկը Ազեւը մերժեց։

Նիկոլայեւսկին հրատարակեց Ազեւի բանտում զրած նամակներից որոշ հատուածներ, որոնք զարմանալի էին իրենց անզարակատութեամբ։ Ըստ ձեւի նրանք նմանում էին այնպիսի օրագրի, ինչպիսին զրում էր Ալֆրէդ Դրէյֆուսը՝ Սատանայի կղզում։ Ի միջի այլոց, Ազեւն իրեն համեմատում էր Դրէյֆուսի հետ. «Ինձ պատահեց ամենամեծ զժբախտութիւնը, զրում է նա, ինչպիսին կարող է պատահել միայն անմեղ մարդկանց հետ եւ որ կարելի է համեմատել Դրէյֆուսի հետ պատահած զժբախտութեան հետ»։ Միաժամանակ Ազեւը վշտանում է ամբողջ մարդկութեան տառապանքի համար։ Նրան չափից դուրս ճնշում է «պատերազմի ուրուականը»։ Ինչպէս է, որ մարդիկ իսկապէս այդքան անխիճ են իրարու հանդէպ... Ճիշդ է, որ «յոյսի թոյլ չող» է բերում նրա համար ռուսական յեղափոխութիւնը, բայց հանդամանքները այնքան փոխուել են, որ չարժէ այլեւս «սրիկաների» մասին զրել։ Ազեւին ուրախացնում է Լենինի Ցեւյարբայից Պետերբուրգ գնալը եւ «Գերմանիայի յարգալից վերաբերմունքը՝ հանդէպ Ռուսաստան գնացող խաղաղասիրութեան կոմմունիզմի խումբ սոց. –դեմոկրատների»։ Նա ինքն էլ սիրով կը մասնակցէր նոր Ռուսաստանի չինարարական աշխատանքներին. «Եւ կ'ուզենայի մասնակցել այս չէնքի աւարտման զործին, եթէ չը կարողացայ մասնակցել նրա սկզբնաւորութեան»։ Մի անգամ Մախնօ Գորկին մի վիճաբանի պատերազմական գերիի ասել է, որ «մարդիկ բաւականաչափ սէր չունեն իրար հանդէպ եւ որ ապագայ միջազգայնականութիւնը սոցիալիզմ չի լինի, այլ կը լինի սէր՝ զէպի մարդիկ»։ Ազեւը ողջունում է այս յուզիչ խօսքերը, նկատելով, որ Գորկին «թէպէտ բանաստեղծ է, բայց եւ միաժամանակ թէ ալ քաղաքագէտ է»։ Ընդհանուր առմամբ Ազեւը չատ զոհ է ռուսական յեղափոխութեան ընթացքից. «Ռուսաստանը խաղաղութիւն կը բերի մարդկութեան», զրում է նա «Մուշի»–ին, միաժամանակ ցուցմունքներ տալով սեղմիրանների գործարատութեան մասին։

Սակայն Ազեւը միայն քաղաքական ուրախ դէպքերով չէր միխիթարւում։ Նա միխիթարւում էր նաեւ իր անձնական բարոյական կատարելագործութեամբ։

«Ազօթքից յետոյ, զրում է նա, ես ընդհանրապէս ուրախ եմ լինում, ինձ զգում եմ լաւ եւ հոգով ուժեղ։ Նոյնիսկ որոշ ժամանակ տանջանքներն էլ ինձ կապուռում են։ Այո, տանջանքների մէջ էլ երջանկութիւն կայ։ Տանջանքը՝ մօտեցնում է զէպի Աստուած»։

«Մուշ»ի ծննդեան տարեդարձի օրը Ազեւը բանում նրա համար կազմել էր բարոյա – փիլիսոփայական կանոնների մի ցանկ, ինչպէս 17 տարեկան Նիկոլենկո Իրաւնեւը զրել էր իր «կեանքի կանոնները»։ Բերեմ մի քանիսը Ազեւի զրածներից. «Զրիր միայն այն, ինչ կարող ես ասել»... «Մահւանիցդ առաջ ներիր բոլորին»... «Մարդկանց մի արհամարհիր, մի ատիր եւ չափից դուրս մի ծաղրիր, այլ խղճա նրանց»...

Նիկոլայեւսկին ենթադրում էր, որ իր նամակներով Ազեւը ցանկանում էր հաճոյանալ ռուսիկանութեան տեսչին։ Կարծում եմ, որ Ջոն եաղովը այդ նամակները չի էլ տեսել, որովհետեւ տանից այն էլ նա չատ զբաղած էր։ Բանաի զբաքննիչները (որոնցից բոլորովին կախում չունէր Ազեւի վիճակը) հաւանաբար նրա մտքերը չատ ուշադրութեամբ էլ չէին կարդում, նեյմայէրի վերաբերմունքը՝ Աստծու, խաղաղութեան եւ մարդկանց նկատմամբ, նրանց համար միեւնոյնն էր։ Բացի այդ, Պերլինի ռուսիկանութեան ամենաէին զուր չէր պէտք է գար այն հանգամանքը, որ իրենց բանտարկեալը իրեն համեմատում է Դրէյֆուսի հետ։ Ինչքան ենթադրում եմ, Ազեւի մօտ, ինչպէս չատ արհամարհական ուշադիրների մօտ, ծերութեան հասակում լացական ճոռոմաբանութեան ցանկութիւն էր առաջ եկել։ Նա այժմ խոստովանում էր «զրում էր միայն այն, ինչ կարող էր ատորագրել», բայց զրում էր հաճոյքով եւ մեծ քանակութեամբ։

Հոկտեմբերեան յեղափոխութիւնից յետոյ Ազեւին ազատեցին բանտից։ Այս ազատելն էլ այնքան անհասկանալի է, ինչքան ձերբակալելը։ Նրա կինը պատմում էր Նիկոլայեւսկուն, որ Ազեւը փոդ վստահելու համար ծառայութեան մուտ զերմանական արտաքին զործոց նախարարութեան մէջ։ Պէտք է նկատել, որ այս ցուցմունքը չափազանց հետաքրքրական է։ Ազեւը որպէս քաղաքագէտ, ի հարկէ, անպէտք էր։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իսի-լէ-Մուլինոյի «Դրօշակ» Գրադարանը փոխադրուած է Գ. Զաւտիկ Միրզայեանի սրահը, 45 բիս պուլ Տէֆան, Իսի։ Բաց է հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8—10։

ՓՆՏՈՒԵՑՔ եւ ԿՈՐՈՒԵՑՔ երգիծաթերթ՝ «ՄԵՂՈՒ»
փարիզի եւ ընկերական Յառաջիկայ թղթակիցներ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՅՐԱՆԱՏ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 փրանք	70 փրանք	35 փր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 փրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 փրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՅՈՒԼԻՍ MERCREDI 14 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3472 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍՍԱԿԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅՈՒԼԻՍ 14

Այսօր ո՛չ միայն Ֆրանսայի եւ իր գաղթավայրերուն մէջ, այլ եւ աշխարհի ամէն կողմը ուր որ ափ մը Ֆրանսացիներ կ'ապրին, հանդիսաւորապէս կը տօնուի Յուլիս 14ը, — Ազգային Տօնը :

148 տարի առաջ, 1789 յուլիս 14ին էր որ յեղափոխական փարիզը գրոհ տուաւ բռնակալութեան միջնաբերդին՝ Պասթիլի վրայ եւ կործանեց զայն: Ֆրանսական Մեծ Յեղափոխութեան առաջին ապստամբական չարժումն էր այդ :

Ահա՛ այս պատմական դէպքն է որ ամէն տարի կը տօնուի խանդավառ ցոյցերով, չքեղ զօրանցքներով, ջահավառութեամբ, լուսավառութեամբ եւ երեք օր երեք գիշեր տեւող ժողովրդական պարերով, փողոցներու մէջ եւ հրապարակներու վրայ :

18րդ դարը Ֆրանսայի պարզեւած էր մեծ խորհուրդներ, փիլիսոփաներ, անտեսագէտներ ու համայնագէտներ, որոնք իրենց երկերով ու արդիական նոր գաղափարներով լուսաւորեցին միտքը Ֆրանսական ժողովուրդին, որ աւատապետական վարչաձեւի մը տակ կ'ապրէր, կեղեքուելով ազնուական եւ կղերական դասակարգերէն :

Մոնթէսքիէօ, Ժան – Ժաք Ռուսօ, Վոլթէր, Տիտրօ, ա'Ալամպէր եւ ընկերները սերմնացաններն եղան ժողովրդապետական նոր սկզբունքներու, որոնք ի վերջոյ առաջ բերին 1789ի Ֆրանսական Մեծ Յեղափոխութիւնը :

Այդ սկզբունքները ձեւ ու մարմին առին 1789ի Սահմանադիր ժողովին մէջ, որ ընդունեց « Մարդու եւ Քաղաքացիի Իրաւունքներու Յայտարարութիւն»ը, եւ որուն գլխաւոր կէտերն էին. — Բոլոր քաղաքացիներու քաղաքական եւ ընկերային հաւասարութիւնը. սեփականութեան յարգանքը. ազգին գերիշխանութիւնը. բոլոր քաղաքացիներու ընդունելութիւնը հանրային պաշտօններու մէջ. ամէն մարդ պարտաւոր է հնազանդիլ օրէնքին, որ հաւաքական կամքի արտայայտութիւնն է. յարգանք հանդէպ բոլոր կարծիքներու եւ հաւատալիքներու, նոյնիսկ կրօնական, խօսքի եւ մամուլի ազատութիւն. տուրքերու արդար բաշխում, ազատօրէն ընդունուած երկրի ներկայացուցիչներուն կողմէ :

Մէկ խօսքով, « Ազատութիւն, Հաւասարութիւն եւ Եղբայրութիւն » նշանախօսքին մէջ խտացուած գաղափարներն էին որ կը ձեւաւորուէին այդ յայտարարութեան մէջ, որուն անունով կ'երդուընան ցարդ ժողովրդավար պետութիւնները :

Այդ սկզբունքներու գործադրութեան ձեռնարկելով, Սահմանադիր ժողովը 1789 օգոստոս 4ի գիշերը որոշեց՝ ջնջել ազնուականութիւնը, աւատապետական վարչաձեւը, բոլոր արտօնութիւնները՝ զորս կարելի չէր հաշտեցնել ազատութեան եւ իրաւունքներու հաւասարութեան հետ :

Աւատապետութիւնն ու ազնուապետութիւնը ժամանակավրէպ էին այլեւս Ֆրանսայի մէջ 18րդ դարու վերջերը: Մինչեւ դարուն, երբ չկար կեդրոնական իշխանութիւն մը, որ ինքզինքը պարտադրէր երկրին ամէն կողմերուն, հասկնալի էր աւատապետական դրութիւնը: Մեր հին Հայաստանի «նախարար»ներն ալ մէկ-մէկ աւատապետներ էին, որոնք չատ չէին ճանչնար թագաւորին հեղինակութիւնը եւ կը տարակուսէին անոր իրենց ընելիք ազակցութիւնը :

Բայց յորմէհետէ, երբ Ֆրանսայի մէջ գօրաւոր թագաւորներ իրենց ձեռքին մէջ կեդրոնացուցին քաղաքական իշխանութիւնը, կղերին եւ ազնուականին ազդեցութեան վերջ պէտք է դնէին: Կարելի չեղաւ սակայն խաղաղ միջոցներով լուծել խնդիրը: Իրենց դարաւոր առանձնաշնորհներուն պինդ փակած, այդ երկու դասակարգերը ոչ մէկ գիջում կ'ուզէին ընել :

Պետական բոլոր կարեւոր պաշտօնները, տուրքերու դանձումը, ելեւմտական գործերը կեդրոնացուած էին ձեռքին մէջ ազնուականներու, որոնք կը մսխէին ազգին դրամները, առանց հաշիւ տալու եւ հակակշիռի ենթարկուելու :

Ձիշդ է թէ 1302էն ի վեր, Ֆրանսայի մէջ պարբերաբար կը գումարուէին Ներկայացուցչական Ժողովներ, բայց բուն ժողովուրդը չէր կրնար իր կամքը պարտադրել այդ ժողովներուն :

Նման Ներկայացուցչական Ժողով մը գումարուեցաւ, վերջին անգամ, 1789 մայիս 5ին: « Երրորդ դասակարգի» ներկայացուցիչները կրցան բարձր հնչեցնել իրենց ձայները այս անգամ: Ժողովրդական ընդհանուր դժգոհութիւնը ելեկտրականացուցած էր մթնոլորտը: Կարելի չէր այլեւս հոսանքն ի վեր թիավարել :

Յունիս 17ին « Լիա - Ժէնէրօ » կոչուած այս ներկայացուցչական Ժողովը ինքզինք հռչակեց «Ազգային Ժողով », յուլիս 9ին ալ՝ « Սահմանադիր Ժողով »: Այս անունը արդարացուց եաքին՝ քուէարկելով 1791ի Սահմանադրութիւնը :

Պասթիլի գրաւումը եւ անկէ վերջ պատահած դէպքերը հիմնական յեղաշրջում առաջ բերին Ֆրանսայի մէջ: Կեղեքող դասակարգերը բռնեցին փախուստի ճամբան, ժողովուրդը ինք ձեռք առաւ երկրին ղեկը եւ գործի լծուեցաւ՝ իրրեւ առաջնորդ ունենալով « ազատութիւն եւ հաւասարութիւն եւ եղբայրութիւն» նշանախօսքը, որ դեռ մինչեւ մեր օրերը կը զարդարէ Ֆրանսայի բոլոր պետական պաշտօնատունց ճակատները :

Կարելի չէ քանի մը տողերու մէջ տալ պատկերը Ֆրանսական Մեծ Յեղափոխութեան, որուն պատգամած սկզբունքները գլեցին անցան Ֆրանսայի սահմանները, հասնելով մինչեւ Պալքաններն ու Մերձաւոր Արեւելքի երկիրները, որոնց ժողովուրդները դարեր ի վեր կը կեղեքուէին ու կը հարստահարուէին բռնակալ պետութեան մը ժանիքներուն մէջ :

« Ազատութիւն » բառը մանուկնդ արձագանգ գտաւ բոլոր սրտերու մէջ: Ու 19րդ դարու առաջին քառորդէն սկսեալ ազատութեան եւ անկախութեան հուրով բոցավառուած ազգեր՝ անհաւասար հերոսամարտներ մղեցին տիրանալու համար վաղուց կորսուած իրենց ազատութեան :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿՐՑԱ՛Ն ՋՍՊԵԼ ՏԵՐՍԻՄԸ

»»»» o ««««

«Սոն Թէլէկրաֆ»ի Թղթակիցը, «Թունճէլիի մէջ ա՛լ աւազակութեան տեղ չմնաց » խորագրին տակ, հետեւեալը կը հեռագրէ իր թերթին .—

Թունճէլիի մէջ հանրօգուտ չինարարութիւնը հսկայաքայլ կը յառաջդիմէ: Երէկ, 5 յուլիս, մէկ միլիոն արժէքով չինութիւններու յանձնաձոյլ մը կատարուեցաւ: Գետերուն վրայ պէթոնէ կամուրջներ կը չինուին եւ ճամբաները իրարու կը միացուին: Ասկէ զատ դպրոցի մը չինութեան ձեռնարկուած է :

Հիւանդանոցներ եւ պահականոցներ չինուելու վրայ են եւ ամէն կողմ հեռաձայնի գիծեր կը հաստատուին :

Որոշուեցաւ անմիջապէս խճուղիի վերածել Մամաք – Թիթէք ճամբան, որ 52 քիլոմէթր երկարութիւն ունի: Այս առթիւ 220 հազար ոսկի պիտի ծախսուի: 600 հազար ոսկի արժէքով զօրանոցներ պիտի չինուին Նազիրլիի եւ Սիբէնի մէջ :

Ոչ միայն Թունճէլիի , այլեւ ամբողջ մեր արեւելեան նահանգներուն մէջ հանրօգուտ չինութեանց ձեռնարկները աչքառու դարձած են: Աղրըի Քաթէմէրօ գաւառակին մէջ 11·000 ոսկիով նախակրթարան մը չինուեցաւ: Աղրըի մէջ Հալէթի կեդրոն մը եւ Գարաքէօսէի մէջ ալ սիրուն կազինօ մը չինուելու վրայ է: Պասթիլի մէջ արդիական քաղաքապետարան մը կը չինուի: Իսկ 45,000 ոսկիով 20 քիլոմէթրնոց ջրանցք մը բացուելու վրայ է:

Այլեւս Թունճէլիի եւ ուրիշ վայրերու մէջ յեղուզակութեան տեղ չկայ : Դեռ անմնատուր չեղող աւազակներուն հետապնդումը կը շարունակուի: Իսկ կարգ մը ուրիշներ ալ ինքնաթէրաբար անմնատուր ըլլալու վրայ են: Այս գնացքով մօտալուտ է նաեւ Սէյիտ Բիզայի անմնատութեան օրը :

ՈՂՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

»»»» o ««««

Տրանսա կը դադրեցնէ հսկողութիւնը Պրէնեան սահմանադրութեան վրայ

Երէկ կը զրէինք թէ Իսբնի ծովային պատյոը դիւանագիտական պատյոտ մըն էր, ամէն մը հասկնալու համար Ֆրանսական կառավարութեան տեսակէտը: Այլեւս պարզ է որ անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն միջեւ կատարուած խօսակցութեան առարկան էր Պրէնեան սահմանադրութեան հարցը:

Ուրբաթ օր, Ֆրանսական դեսպանը կը յայտարարէր Լոնտոնի կոմիտէին մէջ թէ իր կառավարութիւնը տախտուած է երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ դադրեցնել հսկողութիւնը Պրէնեան սահմանադրութեան վրայ, եթէ Փորթուկալ չվերահաստատէ նոյն հսկողութիւնը Սպանիոյ սահմանադրութեան վրայ: Անգլիական կառավարութիւնը աշխատեցաւ ձեւ մը գտնել, չարունակելու համար հսկողութիւնը մինչեւ իրաւահաւասար բանաձեւին խմբագրութիւնը: Անկասկած եղաւ այդ,— Փորթուկալի կառավարութիւնը կը մերժէր բացարձակապէս, ու Ֆրանսական կառավարութիւնը կը պնդէր թէ չի կրնար եւ առնել իր որոշումը : Երբ բոլոր պետութիւնները կը դադրեցնեն հսկողութիւնը, Ֆրանսայի համար արժանապատուութեան նուազում մը պիտի նշանակէր թողլ տալ, որ օտար դիտողներ չարունակեն հսկողութիւն կատարել իր սահմանադրութեան վրայ :

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ , այս նիւթին մասին հարցումի մը պատասխանելով Իրեն յայտարարեց թէ սրամտաբանական կը գտնէ Ֆրանսայի ընթացքը: Այս յայտարարութիւնը կը նշանակէ՞, սակայն, թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա, իրենց տեսակէտներուն մէջ, ցոյց կուտան նոյն համաձայնութիւնը որ երեւան եկաւ առաջին օրերուն: Ամենք տարակոյս կը յայտնեն, աւելցնելով որ այլեւս չի խօսուիր, ոչ - միջամտութեան քաղաքականութեան հարցին մէջ, անդրէափրանսական միացեալ ճակատին ու ծրագրին մասին: Բրիտանական կառավարութիւնը, իրաւարարի իր դերով, բաժնուեցաւ այդ ճակատէն: Եւ յոտոյ դիտել կը տրուի, որ Լոնտոնի սեղանաւորական շրջանակները, — զրամատիրական բրիտանական կայսրութիւն,— 40 միլիոն սթերլինի փոխատուութիւն մը ըրած են Ֆրանքոյի, անկախ այն 50 միլիոն սթերլինէն, զոր վերջերս տուած էին:

Միւս կողմէ, Ֆրանսական կառավարութիւնը նկատեց որ չատ կը ձգձգուի իրաւախոհութիւնը: Եւ ստիպուեցաւ պաշտօնապէս հաղորդել Լոնտոնի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովի նախագահութեան թէ երեքշաբթի (երէկ) կէսօրին կը դադրեցնէ միջազգային հսկողութիւնը Պիրէնեան սահմանադրութեան վրայ: Ի՞նչ գործողութիւն է այս,— զերման հեռագրական գործակալութիւնը այս լուրը տուաւ հաղորդելով թէ Ֆրանսա կը ջնջէ հսկողութիւնը, Ֆրանս. դեսպանը բողոքեց յայտարարելով որ իր կառավարութիւնը հաւատարիմ կը մնայ ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան, բայց ուրիշներու ընթացքը կը ստիպէ զինք որ, մինչեւ հսկողութեան վերահաստատումը Սպանիոյ այլ սահմաններուն վրայ, առժամապար մերժէ դիւրութիւններ տալ միջազգային քննիչներուն՝ հսկողութիւնկատարելու Պիրէնեան սահմանադրութեան վրայ: Այսինքն միջազգային քննիչները մէկ քիլոմէթր ներս պիտի քաշուին եւ այսուհետեւ Ֆրանսական սահմանապահ ոստիկանութիւնն է որ պիտի հսկէ անոնց տեղ :

Այս որոշումը բաւական յուզում պատճառեց, որովհետեւ ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը հետզհետէ գետին կը կորսնցնէ: Անգլիական երեսփոխանական ժողովին մէջ փափաք յայտնուեցաւ որ Իրն ալ անմապարէ քիչ մը, օր առաջ ներկայացնելու համար իրաւախոհական բանաձեւը :

Ասոր վրայ, Իրն յայտարարեց թէ այս Ուրբաթ օր Լոնտոնի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը նիստի պիտի հրաւիրուի, քննելու համար կացութիւնը եւ իրաւախոհական բանաձեւը :

Իտալական մասնոյր կը ապստռնայ

Ֆրանսական կառավարութեան որոշումը թէ կը դադրեցնէ միջազգային հսկողութիւնը Պիրէնեան սահմանադրութեան վրայ, զայրոյթ պատճառեց իտալական մամուլին :

« Ռէճիմէ Ֆաշիսթա » թերթին խմբագրապետը, այդ առթիւ, կը գրէ իր թերթին մէջ.—

« Եթէ Ֆրանսա, ամբարտաւան ընթացք մը բռնելով, կ'ուզէ խզել իր յարաբերութիւնները Լոնտոնի կոմիտէին մասնակցող պետութեանց հետ, այսպէս ստանձնելով իր իսկ առաջարկած ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան անհնարութեան պատասխանատուութիւնը, եթէ վերջապէս մարտահրաւէր մըն է Ֆրանսայի այս ընթացքը, Գերմանիա եւ Իտալիա պիտի չվարանին ընդունելու զայն:

Միլիոնաւոր Ֆաշականներ պատրաստ են կանգնելու ընդդէմ խայտառակ համայնավարութեան, պատրաստ են կռիւ մղելու Միջերկրականը՝ Զօր. Ֆրանքոյի տանելու համար իրենց հաւատքը, իրենց անչէջ խանդավառութիւնը, իրենց քաջութիւնը եւ անձնազոհութիւնը: Ահաւասիկ ընելու համար՝ բաւական է Դուչէին մէկ նշանը: Թող ոչ ոք կասկածի այդ մասին, Ալպեաններէն անդին » :

Ֆրանսայի ընկերվարականներու հանգրուանին մէջ

Երկուշաբթի, ընկերվարականներու համագումարը օրակարգ ունէր ընդհ. քաղաքականութիւնը: Կը նախագահէր Կրացիանի: Նիստը չատ հետաքրքրական էր եւ, կարելի է ըսել, բորբոքած: Երեք հոսանքները, որոնց պատկերը տուինք Կիրակի, իրար բախեցան ուժգնօրէն ,— « Մասնակցութիւն կառավարութեան» (Լէոն Պլում — Փօլ Ֆօր), « կպմել խնդակից Ժողովրդական Ճակատի կառավարութիւն» (Զիրոմսքի-Պրաք), «ընդդէմ մասնակցութեան եւ դիկտատուրայի» (Մարսօ – Փիվէր) :

Առաւօտուն կանուխ, Կրացիանի նիստը կը բանայ զանգակին փոխարէն՝ մահիտով հնչեցնելով բարձրախօսը:

Առաջին ճառախօսը, Միալոռ կը պահանջէ Պլումի կառավարութիւն մը, որ աւելի հաւատարմօրէն ներկայացնէ Ժող. Ճակատը եւ պայքարի ոգի ցոյց տայ :

Լաֆոն անխնայ կը հարուածէ ընկերվարական նախարարները, մասնաւորաբար Փօլ Ֆօրը, որուն գործունէութիւնը կը նմանցնէ չանթաժի, ինչ որ բուռն բողոքներու տեղի տուաւ :

Ու բեմ կը բարձրանայ Զիրոմսքին, որ նախ կը յայտարարէ թէ կուսակցութիւնը, իր հիմնադրութեան օրէն ի վեր, չէր տեսած այսքան ծանրակչիռ վիճաբանութեան մը բացուիլը: Եւ ներկայացնելէ վերջ կացութիւնը, նկատել կուտայ որ Շօթանի կառավարութիւնը չի կրնար կոչուիլ Ժող. Ճակատի կառավարութիւն մը: Շօթանի կառավարութիւնը դէմ տեսակի փոխնակ (էքվայ) մըն է : Ինչո՞ւ կազմուեցաւ այդ կառավարութիւնը, անոր համար որ Պլումի կառավարութիւնը անձնատուր եղաւ երմտական սակաւապետութեան : — « Թող չըսեն մեզի թէ Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութիւնը համաձայն չէր, թող չըսեն մեզի թէ գիւղացիները եւ բանուորները համաձայն չէին, ճըշմարտութիւնը այն է որ անոնց կարծիքը չհամուեցաւ, թերեւս անոր համար որ միջազգային քաղաքականութիւնը թոյլատու չէր կարծիք առնելու: Իմ կարծիքովս՝ սխալ գործուեցաւ չարժման մէջ չդնելով զանգուածները: Ու կազմուեցաւ կառավարութիւն մը, որուն մէջ մտան Ժորժ Պոնէ եւ Քէօյլ: Ո՞վ չի գիտեր, սակայն, թէ արդի երմա. նախարարը Պանք Լաղարի մարդն է : Մենք ընկերվարականներ ենք, բայց ոչ ապուշներ » :

Ու Զիրոմսքի պահանջեց որ կուսակցութիւնը այնպիսի կլիմայ մը ստեղծէ, որ Շօթանի դահլիճը քաշուի: Օր ու ժամ չորոշեց, բայց Զիրոմսքի յոյս յայտնեց որ չուտով պիտի քաշուի Շօթանի կառավարութիւնը, իր տեղը տալով Ժող. Ճակատի պատկերով գծուած կառավարութեան մը, մասնակցութեամբ համայնավարներուն եւ Աչխատանքի Ընդհ. Դաշնակցութեան ներկայացուցիչներուն :

Զիրոմսքի բեմէն իջաւ երկար ծափահարութիւններու մէջ , — իր ընկերները կը ծափահարէին ոտքի կանգնած :

Բեմ բարձրացաւ Կրումպախ, պաշտպանելու համար Փօլ Ֆօրի եւ Լէոն Պլումի բանաձեւը: Զիրենք մեղադրողները կը պատճառաբանեն թէ արմատականները ընկերվարական չեն.—«Ինչո՞ւ ըրին ատիկա մեղիսոլիեցնելկարծելով, բայց ի՞նչ են Զիրոմսքիները եւ Փիվէրները: Անոնք իրենց գլուխը գրած են երկարաբեւ գլխարկները, այնպէս որ կարելի չէ տեսնել թէ ի՞նչ տեսակ գլուխ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Ո՛չ մէկ յեղափոխութիւն ա՛յնքան ուժգին ազդեցութիւն գործեց ազգերու կեանքին մէջ որքան՝ Ֆրանսականը :

Նման մեծ յեղափոխութեան մը համար նեբելի սարսափի ու ահաբեկումի տասնամեակի մը յաջորդեց Լ. տարուան Պրիւմէր ամսուան 18ը (1799 նոյեմբեր 9), երբ Նափոլէոն Պոնափարթ իր զօրեղ ձեռքերուն մէջ առաւ Ֆրանսայի ճակատագիրը, նախ իբրեւ Հռոնսիւլ, յետոյ իբրեւ կայսր (1804 մայիս 18) : Անկէ ետք վերջացաւ Ֆրանսական Յեղափոխութիւնը, սակայն մնացին իր ցանած սերմերը, որոնք երկրէ երկիր բազմաթիւ ծիլեր արձակեցին :

Ս եր օրերուն, մենք ալ տեսանք ուրիշ մեծ յեղափոխութիւն մը, որուն Սարսափի եւ Ահաբեկումի վարչաձեւը կը չարունակուի քսան տարիէ ի վեր: 18րդ դարուն, մարդիկ աւելի նուազ քաղաքակրթուած էին, բայց տասը տարին բաւական եղաւ՝ հաստատ հիմերու վրայ դնելու համար նոր սկզբունքներ ու նոր նշանախօսքեր:

Այժմ 20րդ դարուն, երբ կ'ենթադրուի թէ մարդիկ աւելի չատ քաղաքակրթուած են, 20 տարին ալ բաւական չեղաւ՝ համայնավար մեթոտները պարտադրելու համար: Ընդհակառակն Սարսափի վարչաձեւը ստիպուեցաւ մը եւս ստանձնած էր, մատնելով օրհասականի չղաձգումներ: Իր քարոզած սկզբունքները , սկիզբի խանդավառութենէն վերջ, ամէն կողմ հիասթափութիւն եւ յուսալքում առաջ բերած են:

Այս բոլորը աչքի առջեւ ունենալով, «Յառաջ»ը՝ իրրեւ խորհրդանշան Ֆրանսական մեծ Յեղափոխութեան՝ ներչնչումի անհուն աղբիւր մը պիտի մնայ միշտ՝ բոլոր ժողովուրդներու համար :

Հ. Ս.

ՅՈՒԼԻՍ 14ի տօնին պատճառով, «Յառաջ»ի յաջորդ թիւը լոյս կը տեսնէ Ուրբաթ :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«««« o »»»

ՀԱՅ ԱՐՎԵՍՏԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՐՑԵՐԸ

—o—

Ի. Ս. Ա.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԱՆՑՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐ» ԳՐՔԻ ՀԱՄԱՐ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂԿՈՄԻ ՀԱՄԱՐ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂԿՈՄԻ ՀԱՄԱՐ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂԿՈՄԻ ՀԱՄԱՐ

—o—

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆ

ՀԱՅՐԻ ՍԻՐՏԸ

(ՎԵՊ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԻՑ)

»»» ◦ ««««

Ես ծնվել եմ Ղարաբաղի Ջրաբերդ գավառի Ղարաքիլիսա գյուղում։ Հայրս՝ Ավետիս Ղազարյանը, ծնվել է 1870 թվականին։ Նա ծնվել է Ղարաքիլիսայի մոտ գտնվող Ղարաքոյ գյուղում։ Մայրս՝ Մարիամ Ղազարյանը, ծնվել է 1875 թվականին Ղարաքիլիսայում։ Ես ծնվել եմ 1905 թվականին։ Ես ունեցել եմ երեք եղբայր և երեք քույր։ Ես ամենափոքրն եմ ընտանիքում։

Հայրս ուներ 15 դեսյատին հող, մի զույգ եզ, մի կով, մի ձի և մի քանի մանր անասուն։ Ընտանիքը ապրում էր աղքատության մեջ։ Հայրս ստիպված էր ամառները գնալ Ղարաքիլիսայի հարուստների մոտ՝ վարելու, հնձելու և կալսելու։ Ես հիշում եմ, որ մանուկ հասակում ես էլ էի գնում հայրիկիս հետ։ Ես հիշում եմ, թե ինչպես էր հայրս հնձում մեծ մանգաղով, իսկ ես հետևում էի նրան և հավաքում էի հնձած խոտը։

Ես սկսեցի դպրոց հաճել 1913 թվականին։ Դպրոցը գտնվում էր Ղարաքիլիսայում։ Ես ավարտեցի 4 դասարան։ Դասերը տեղի էին ունենում ռուսերեն։ Ես սովորում էի լավ, և ուսուցիչները ինձ սիրում էին։ Ես ուզում էի շարունակել ուսումս, բայց հայրս չկարողացավ ինձ ուղարկել Ղարաքիլիսա, որովհետև ընտանիքը շատ աղքատ էր։

Ես սկսեցի աշխատել հոր հետ։ Ես հնձում էի, կալսում էի, ցանում էի։ Ես սիրում էի ձիավարություն։ Ես հաճախ էի գնում ձիերը ջրելու։ Ես սիրում էի ձիերի վրա նստել և նրանց քշել։ Ես սիրում էի նաև ձիերին խնամել։ Ես սիրում էի նրանց ուտելիք տալ, նրանց մարմինը մաքրել։ Ես սիրում էի նրանց հետ խոսել։ Ես նրանց ասում էի՝ «Ձիե՛ր, ձիե՛ր, ես ձեզ սիրում եմ»։ Ես սիրում էի նրանց մանեն։

Ես սիրում էի նաև ձիերին հեծնել։ Ես հեծնում էի ձիերին առանց թամբի։ Ես սիրում էի ձիերին քշել։ Ես սիրում էի ձիերի վրա նստել և նրանց քշել։ Ես սիրում էի ձիերի վրա նստել և նրանց քշել։

ներ ծածկուած են այդ գլխարկներուն տակ: Քայլ մը եւս երթալը ապէօթ մըն է միթէ: Ալ բաւական է վայ – վայը, մեռանք - կորանքը: 35 տարիէ ի վեր կը պայքարիմ, եւ մեծ յուսախաբութիւններ կրած եմ, բոլորս ալ կրած ենք, կեանքն այդպէս է»:

Ու Կրումպախ առաջարկեց քալել Էֆոն Պլումի եռեւէն:

Բեմ ելաւ Լոար, որ կը պատկանի Մարսօ - Փիլէր հոսանքին: Քննադատեց կառավարութիւնը եւ անոր մասնակցող ընկերվարականները, յայտարարեց թէ երկրին մէջ տակաւին կ'ապրի Ժող. Ճակատը, բայց մեռած է Ժողրդարանին մէջ: Ի վերջոյ պահանջեց որ կառավարութենէն քաշուին ընկերվարականները, մանաւանդ անոր համար որ Պոնէի հրովարտակները անընդունելի են ընկերվարական կուսակցութեան:

Կէս օրէ վերջ, երբ Մարսէյլ կը հեծէր մխիթրալ հովին տակ, համազու - մարի սրահը նոր կերպարանք մը ստացած էր,— կիներ, անուշահոտութիւն, հովահար, քրտնած չալիկներով պատգամաւորներ: Կը նախագահէ Ալպէր Փօլէն:

Ճառախօսներուն կը տրուին համրուած վայրկեաններ, բայց կարգ մը ճառախօսողներ իրենց իրաւունքը կուտան Մարսօ – Փիլէրի, որպէսզի այս ամէնէն յեղափոխական ճառախօսը կարենայ ցոյց տալ իր տաղանդը:

Մարսօ - Փիլէր յարձակեցաւ Լէոն Պլումի վրայ, դառապարտելով որ լիազօրութիւնը չպահանջեց անցեալ տարի յունիսին, երբ բանուորները գործադրութիւններուն եւ փողոցներուն մէջ էին դէս, բայց քննադատեց օրուան կառավարութեան քաղաքականութիւնը, յայտարարելով որ կը ծառայէ Անգլիոյ աշխարհակալութեան: « Զենք կրնար սպասել դէս երկար առեն ճեղափոխութեան դրան առջեւ, մենք արմատականներ չենք, մենք ընկերվարականներ ենք, – կը պահպենք նախ յեղափոխութիւն, յետոյ ընկերվարութիւն ամէն ասպարէզի մէջ»:

Ապահետեւ խոսեցան Լէոն Պլում եւ Փօլ Ֆոր, որոնք պաշտպանեցին այն տեսակէտը թէ նախ պէտք է պահպանել խաղաղութիւնը եւ ցոյց տուէնկատարուած նուաճումները: Անոնց ճառերը վերջացան «ինթերնասիոնալ»ով:

Գիշերը չարունակուեցան վիճաբանութիւնները, յետոյ ընտրուեցաւ խմբագրական յանձնախումբ մը, մշակելու համար բանաձեւերը:

Կռիւը կը չարունակուի Փէյիճի շուրջ

Փէքինէն կը հեռագրեն թէ կռիւները կը չարունակուին Փէքինի շուրջ, 3 քիլոմեթը դէպի արեւմուտք: Շարունակ ճախոնական զինուոր կը հասնի ռազմաճակատը:

Զինական արտաքին նախարարը յայտարարեց այս առթիւ.

— Եթէ Թոքիոյի կառավարութիւնը չհրամայէ վերջ դնել պինուորական գործողութիւններուն հիւսիս - Չինաստանի մէջ, Ծայր - Արեւելքի խաղաղութիւնը վտանգուած է:

Ճափոնի կայսրը, որ արձակուրդի գացած էր, անմիջապէս վերադարձաւ Թոքիօ: Մայրաքաղաքին մէջ ընդհ - ղզաղրգռութիւն մը կը սիրէ: Ճափոնական կառավարութիւնը անհաչտ կը թուի, եւ կը պահանջէ որ չինական կառավարութիւնը ներողութիւն խնդրէ: Շոգեկառքերով զինուոր կը ղրկուի դէպի Թիէն - Ձին: Ղրկուած են նաեւ բարմաթիւ օդանաւեր:

ՅՈՒՇԱՏԻՏՐ

Ֆ. կ. Թաչի խսի – լէ - Քուլինոյի Թասնաֆիւղը իր դպրոցի դինուածեան հատար ատացած է ֆետեւեալ գումարները՝ Գ. Գ. Ցէրտէրեան եւ Արսէն Գօյաճեան 100ական ֆր., Տիկին Անահիտ Գէրեան 15 Ֆրանք:

Օր. Աննա Պարսամեան եւ Պ. Ստեփան կոտտեան իրենց ամուսնութեան առիթիւ, փոխան ծաղկեփունջի, նուիրեցին 100 Ֆրանք:

ԳԱՑԷՔՏԵԼԷՔԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Ոսկի Գրճրեան, ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Միհ-պզի Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920 1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային վարժարանները: Բէմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու մէկտեղ փոխադրուած են Գավալայի (Յունաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է:

Ճշդիւ յուր տեղին մէկ տարուան «Յառաջ» նուէր պիտի տրուի: Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kiğjirian, née Baharian. 56, rue de Bas Meudon. Issy les-Moulineaux. France (Seine).

Կը խնդրուի յունահայ թերթերէն արտատպել:

Տոքթ. Ս. Մելիքի
ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan,**
Issy-les-Moulinaux
Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը:*
Մանուածէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:
Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5–7:
Փարիզի իջեւ. Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2–4. Հեռաձայն Trud. 21-05

Քարիզ

Իսի-Լէ-Մուլինոյի «Զաւարեան» կոմիտէի ընտիքանուր ժողովը 17 Յուլիս, շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին «Հայ Ակումբ»ին մէջ 2 Rue de Defense պ. Նալպանտեանի խանութին վերնայարկը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

Գաղատ

Վիէնի կոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները, այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, «Խաժակ» ակումբին մէջ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐՒԶԻ Հ. Յ. Դ. ԵԳԻՊՏԱՑԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

16 Յուլիս, երեկոյեան ժամը 9ին Սոսիէթէ Սավանթի Salle D-ի մէջ

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ. ԲԱԼՃՑԵԱՆ**
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Վ. ՐԱՑՑԵԱՆ**

Նիւթ՝ Ի՞ՆՉ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանի ընկերները:
Մուտքերու ժամանակցութեան համար 1 ֆրանք:

Դաշտահանդէս

Հ. Յ. Դ. ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ «ՎԱՐՈՒԺԱՆ» ԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 10ը

ՎԱՐԻԶԷԻ ՄՕՏ ԱՆՏԱՌԻ ՄԷՋ

կը խօսի ԸՆԿ. ԱՐԱՄ ԹԻՄԻՐՃԵԱՆ

Նիւթ՝ ԹԱՆԱՍՈՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, հրգ. մենախօս:

Դաշտապարահանդէս

կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն
ՄԷՕՏՈՒԻ ԱՆՏԱՌԻ ՄԷՋ (Tapis Vert) պազ ազբիւրին մօտ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Մասնակցութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի եւ Իսի Հ. Ս. Մխիթեան խումբերուն:
Մարզական զանազան խաղեր, գեղեցկուհիի պարեր: կը նուագէ՝ Թառիստ Աբգար
ԸՆԴԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ՝ եւրոպական պարերու համար
Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Դաշտահանդէս
Տարօնի ճառագայթ ակմբերու դիշատակին

կազմակերպուած Փարիզի Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայրենակցական Միութեան, եւ հովանաւորութեամբ կեդրոնական վարչութեան: 18 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ:

ՐՈՊԻՆՍՈՆ Grand Arbre Maison FIQUET*ի ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ*

կը նախագահէ Պ. Ա. ՉԱՔՐԵԱՆ

կը խօսին՝ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ եւ հայրենակից Գ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

կ'երգէ Օր. Հ. Կեսազեան— կ'արտասանէ՝ Օր. Օսմանճեան, Պ. Պ. Զարեհ Ղարիպեան եւ Օ. Կարապետեան:

Թմբկով եւ շուրջպար օրիորդներու կողմէ, հայկական տարազով:
Նուագախումբ. Հայկական եւ եւրոպական պարեր:
Աճուրդ Հայ
Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:
Անթրեի պարագային մասնաւոր սրահ:

Հաղորդակցութեան միջոցներ՝ փոքր ա'սլէյանէն առնել 128 Թիւ օթօպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.:

ՀԱՑՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ
44 Rue Dunkerque (ՄԷՏՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)
Tél. Trudaine 42–69
Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:
Աառաւտները ժամադրութեամբ:

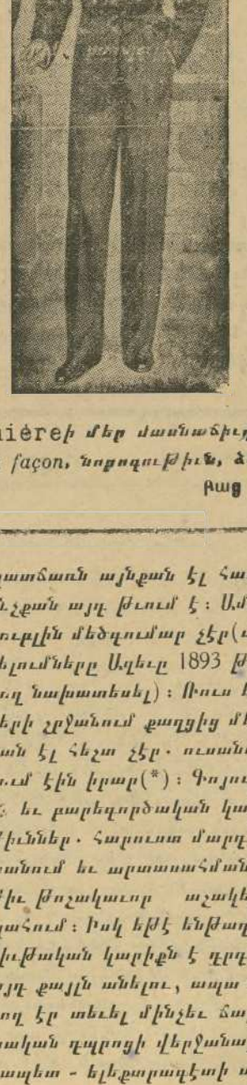
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
La Maison de la Photo
Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեկան, խմբական, մանուկներու, ինքնաթեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորոյթիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով: Ժամադրութեամբ ուղուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները:
Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻ, **50, Bld. Longchamps, Marseille**
Tél.: National 13-16

Agence de Voyage et de Tourisme
OCEANIA
Paris — Marseille
4 Rue de Castellane — 54 Ruede la République
Tel. Anjou 22-24, 22-25 — Tel. Colbert 09-12
Ճամբորդային եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրասենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար:

«ՇԻՐԱԿ» Արեւելքի միակ իսկական օրին է ի ընդունական: Անսրցելի: Ամէն խոհրդարան առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած զուտ չամիչի գինւով՝ Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

ՃԱՆՈՒ Է զինուցագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ: Լաւագոյն առիթը գործի մարդոց համար: Դիտել Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry, Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու:

Maison DARON
Entreprise Générale de Bâtiments
PLOMBERIE–COUVERTURE
Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout
TATOULIAN ARAKEL
Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: ԿԸ ՀԱՑԹԱԹԷ ՓՈԽԱՐՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ,
գիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

Tailleur de ST. BERNARD
H. GULBOLIAN
24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (18
Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière
Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*
Թելէֆօն Montmartre 69–70
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:
ՍՏՈՅԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄՍՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ:
ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի ամէն ֆանթէզի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատկ գեղեցիկ մուշակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (Յափրան) համար կարելի է նուէր տալ ալ մուշտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեան, աբհնատանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժզդուքեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վճարամեայ քաժանորդագրուի ցառաջին Օգոստուեր համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կտրօնը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը տառնձնուի գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրբեւնուած:
Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

ԵՐԿԵՐԵՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ – ԱԶԵԻ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ. Ռուսերէնէ թարգմանեց ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Զի էլ կարող պատահել որ նրան լրբենք հրաւիրած լինէին, որովհետեւ ոչ մի տեղ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ հասարակ օտարականներին պատշաճ չեն տալիս, մանաւանդ, որ Ազեւը զեղմաներէն գրելու մէջ անզրազէտ էր: Մնում է ենթադրել, որ զեղմանական կառավարութիւնը անհաչտ կը թուի, եւ կը պահանջէ որ չինական կառավարութիւնը ներողութիւն խնդրէ: Շոգեկառքերով զինուոր կը ղրկուի դէպի Թիէն - Ձին: Ղրկուած են նաեւ բարմաթիւ օդանաւեր:

Մահմեդիների արքայի օրերը մօտենում էին իրենց վախճանին:

XII

Շեհտոն Սարէչի «Ելիզաւետա եւ Լուկիկ» գրքի մէջ կայ մի անմոռանալի էջ, ուր նկարագրուած է Փիլիպ II սարսափելի թագաւորի մահը: Թագաւոր հաւատացնիչը ծածկուածէնեթամ վէրքերով եւ մեռնում է գերիարքունական անձնականների մէջ, «յայդպէս վատ վարուեցին: Իսկ 1918ին Շուեցարիան համաշխարհային լրատուութեան գլխաւոր կենտրոնն էր: Բայց այդ ամէնը իմ ենթադրութիւններն են: Ազեւն իր հետ շատ գաղտնիքներ գերեզման տարաւ եւ մենք չենք կարող հաստատել, որ նա ուղում էր մի նոր կեանք սկսել՝ որպէս զեղմանական լրտես

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
16
ՅՈՒԼԻՍ
VENDREDI
16 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3473

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՈՒԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

»»»» o ««««

(ՀԱՄԱՌԱՏԱՑ ԹՐՔԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒԻՑ)

ԷԼԱԶԻՁ, 8 Ցուլիս.— Սէյիտ Բիզա, որ պահուըտած է իր 10 կուսակից-ներով, ծանրապէս հիւանդ է եւ յուսահատ :

Բարենորոգումները կը չարունակուին Տէրսիմի մէջ: Ամբողջ նահանգին եւ ընդհ. քննչութեան չրջանակին մէջ դասընթացքներ պիտի սկսին ընդհատուկ եւ ժողովուրդը պիտի կրնայ հետեւիլ անոնց խմբովին :

Վերջին յեղուզակները սովհար են: Անոնցմէ ոմանք ձերբակալուած են՝ երբ արմաւիքի պնուներ կ'ըլլային :

Ժողովուրդը կ'աչխատի չինելու համար ճամբաները: Կը ատանայ իր օրապահիկը եւ կը յայտնէ իր գոհունակութիւնը փրկուած ըլլալուն համար աւազակներէն: 3500 — 5000 մեթր բարձրութեամբ լեռները պիտի դառնան կեդրոն ձմեռնային մարզախաղերու եւ արչաւանքներու: Պանդոկներ պիտի չինուին Ագտաղ, Քըզըլտաղ, Սուլթանպապա լերանց վրայ: Նոյնպէս զուիցերիական դրութեամբ հաստատութիւններ պիտի կառուցուին Մնձուրի եզերքները :

Ջօր. Ալփտողան կը պատրաստէ ծրագիրներ որ պիտի ապահովեն Տէրսիմի բարենորոգումը:

ԷԼԱԶԻՁ, 8 Ցուլիս.— Ցորեն գողնալու համար դիւղի մը մօտեցող մէկ քա-նի յեղուզակներ ձերբակալուած են: Օրերէ ի վեր սովհար մնացած գայլի մը չափ անօթի այս գիշատիչներուն հաց տրուած է եւ կը քննուի թէ ասոնք ո՞ր աստիճան յանցաւոր են :

Ինչպէ՞ս ծանուցին Ցուլիս 14ը

»»»» o ««««

Կապարի գոյն երկինք մը, առաւօտուն :

Փարիզի բնակչութիւնը հեղեղի նման թափած էր էթուալի ատաղաձեւ հրապարակին ակաւալ, ողողելով ամբողջ Շան գ'Էլիզէն ու Քոնքորտը, մինչեւ Թիւիլըռի: Ժամը 9ին թնդանօթի առաջին որոտով նշան կը տրուի որ Հանրապետութեան նախագահը, ընկերակցութեամբ պատերազմական նախարար Տալատիէի, կը հանի պատուոյ ամպիոնը: Այնտեղ իր չուրջը տեղ կը գրաւեն Ռումանիոյ թագաւորը, Կարոլ, Մարոքի սուլթանը, եւսկոսլաւ բանակներու ընդհ. հրամանատարը, Ջօր. Միլան Նեսիչ: Ու կը հնչէ «Մարսէյէզ»ը: Ինչ վերջ Ալպէր Լըպրէնն պատուոյ լեգէոնի մեծ խաչի չքանչնով կը զարգարէ բանակին զօրավարներուն կուրծքը : Ժամը 9·30ին կը սկսի զօրանցքը :

Նախ զինուորական վարժարաններու ուսանողութիւնն է, որ Թափօր կը կազմէ: Անոնց կը հետեւի օդանաւային վարժարաններու ուսանողութիւնը, եւ բանակը հետեւակազօրաց ու հեծելազօրաց: Էթուալէն սկսեալ՝ ամբողջ պողոտան լեցուած է այս վկայէտուն ալիքով, որ կը հոսի ու չի հատներ: Երկինքը, այդ պահուն, ծածկուեցաւ 600 օդանաւերով, որոնք կը թռչէին ժամական 200 քիլոմեթր արագութեամբ: Ամէնէն վերջ կը հանէր մեքենական բանակը, որուն տողանցքը տեւեց ամբողջ մէկ ժամ,— սպառազէն եւ զրահապատ կառքերուն մէկ աչքի կը պարնէին հրասայլերը, որոնց տողանցքը դժոխային աղմուկ մը առեղծած էր:

Այս տարուան զօրանցքը չատ աւելի տպաւորիչ էր քան նախորդ տարիներունը: Ազգ. պաչտպանութեան նախարար Տալատիէ ուզած էր ցոյց տալ երկրին ռազմական ուժը :

Ամբողջ օրը եւ իրիկունը —կէսօրէ վերջ հրաչալի արեւ մը կար,— չարունակուեցաւ ւսանդական պարերը փողոցներու մէջ եւ հրապարակներու վրայ : Գիչերը սկսան հրախաղերը,— այս տարի Փարիզի կարգ մը թաղերուն մէջ ընդունած էին հրախաղերը, այսպէս յատկապէս Եղան Քարթիէ Լաթէնի բնակիչները, սպասելով Սէն գետին կամուրջներուն վրայ: Հրախաղերը կատարուեցան գլխաւորաբար Ցուցահանդէսին մէջ, Սէն գետին եւ էյֆէլի աչտարակին վրայ, կախարդական պատկերներ ցնելով: էյֆէլ պատմուճանուած էր գունագեղ եւ չղարչային լուսածաղիկներով, մինչ իր գագաթէն վեր պսակ մը կը ձեւանար: Սէն գետին մէջ ջուրը թափանցիկ դարձած էր լոյսով եւ հրավառութիւնները կարծես կը կատարուէին երկրի խորութեան մէջ :

Առաւօտուն, օդանաւային տողանցքի պահուն, ժան Փօլանի օդանաւին մեքենան խանգարուեցաւ: Օդանաւորդը սակայն մեծ ճարտարութեամբ կրցաւ օդանաւը իջեցնել վար և հանդչեցնել Սէն գետին մէջ, խուսափելով մեծ աղէտ մը: Անմիջապէս օգնութեան փութացին եւ օդանաւորդն ու օդանաւը հանեցին ջուրէն :

Ցուլիս միջադէպեր գաւառներու մէջ

Ցուլիս 14ի առթիւ Մարսէյլի մէջ կազմուած էին երկու թափօրներ: Մէկը ազգային ճակատինը՝ որ առանց միջադէպի անցաւ առաւօտուն: Իսկ կէսօրէ վերջ, Ժողովրդական Ճակատի թափօրին առեն, Սէն Ֆէրէօլ փողոցին մէջ, պատահեցան միջադէպեր : Նախ սուլիչի ձայներ, յետոյ վիճաբանութիւն ու կռիւ, եւ յանկարծ զէնքի ձայներ: Անմիջապէս զինուորական ուժ հասաւ, չատեր խուզարկուեցան եւ ձերբակալութիւններ եղան: Ժողովրդական Ճակատի եւ ազգայնականներու ընդհարում մըն էր եղածը:

Դժուարաւ կարելի եղաւ կարգը վերահաստատել եւ թափօրը չարունակուեցաւ :

Հինգ հոգի ծանրապէս վիրաւորուած հիւանդանոց փոխադրուեցան, իսկ բազմաթիւ են թեթեւապէս վիրաւորները: Ոստիկանութեան կողմէ կան 10 վիրաւորներ :

Ձերբակալուածներէն երկուքը իրենց ձեռքը զէնք ունէին, որոնցմէ մին Հայ մը՝ Փօլ Դասպարեան :

*** Լիոնի մէջ ալ ժողովրդական թափօրին անցած առեն՝ եբիտասարդներ հակացոյց մը սարքած ըլլալով իրարանցում ու հրմշտուք տեղի ունեցաւ, բայց կարգը չուտով վերահաստատուեցաւ :

Ուրիշ գաւառներու մէջ Ցուլիս 14ը անցաւ առանց միջադէպի:

Ժողովրդական հաւախմբումի չուրս վիրաւոր թափօրներ փարիզի մէջ

»»»» o ««««

Ցուլիս 14ի այս աւանդական հանդիսութիւններէն անկախ, ժող. Համախմբումի զեկավարներն ալ կազմակերպած էին հանդիսաւոր ցոյց մը, կէսօրէ վերջ :

Ժամը 2ին մարզկային հսկայ բազմութիւնը կը սկսի հոսիլ Պաստիլլէն դէպի Նասիոն : Թափօրին գլխէն կը քալէին ժող. Համախմբումի կեդր. Կոմիտէին անդամները, Մարզու Իրաւունքներու Լիկին կեդր. Կոմիտէին անդամները, «Աղաղուձիւն եւ Ազատութիւն» կոմիտէին անդամները, ինչպէս եւ ներկայացուցիչները համայնավար, ընկերվարական, արմատական - ընկերվարական, հանրապետական – ընկերվարական կուսակցութեանց: Անոնց անցքին վրայ, համակիրները կը ծափողջունէին պոռալով.

— Պլումը իչխանութեան գլուխ ...

— Թորէզը գործի ...

— Լա Ռոքը կախազան :

Թափօրին հետ կը քալէին կառքեր, որոնք զարդարուած էին յատկանչական պատկերներով,— այսպէս այդ կառքերը կը ներկայացնէին Տէքարթը, Էմիլ Զոլան, «Մարսէյէզ»ը: Թափօրին մէջ, մարդոց գլուխներուն վերեւ կը ծածանէին երիզներ ու կ'օրօրուէին նշանաստակատակներ, որոնց վրայ. —

Մա՛հ փաչիզմին, աչխատանքը գերութիւն չէ :

Կիներու կրած նշանաստակատակներուն վրայ.—

Իրաւունք շնորհեցէք անոնց որ կեանք կուտան :

Խաղաղութիւն կ'ուզենք, որպէսզի կարենանք մեծցնել մեր երեխաները:

Տպարաններու աչխատաւորութիւնը.—

Մի՛ կարդար գարշարդյր թերթերը:

Դրամատուներու աչխատաւորութիւնը.—

Պետականացնել դրամատուները եւ ապահովագրութիւնը:

Երբ թափօրները Նասիոնի հրապարակը հասան, փիէռ Քոթ կարգաց վարչապետ Շօթեմի ողջոյնը, որով կառավարութեան պետը կը յայտարարէր թէ ժող. Համախմբումը կը ժայթքի ժողովրդային բնազդին խորերէն, եւ կուսակցութեանց պարզ դաչնակցութիւն մը չէ, այն կ'արտայայտէ ազնուական եւ ծանրարժէք զգացում մը, որուն դաւաճանելը պիտի ըլլար մեծագոյն ոճիրը: Շօթեան կը մաղթէր որ ժող. Համախմբումը, իբրեւ ազդին կամքը, անխախտ մնար ու չազդուէր կուսակցութեանց բնական տարակարծութիւններէն եւ ծառայէր երկրին՝ ժողովուրդին ապահովելով իրաւունք աչխատանքի, զաւտութեան եւ խաղաղութեան :

Այնուհետեւ խօսեցան Վիքթոր Պաշ, էլպէյ, Ալման, Թուհօ, Ժաք Տիւքլօ, որոնց ճառերը կ'ընդհատուէին համակրական բացագանչութիւններով ու կը վերջանային հեղեղանման ծափահարութիւններով, «Մարսէյէզ»ի կամ «էթէրնասիոնալ»ի նուագով: Տիւքլօ կը վերջացնէր իր ճառը, համայնավարները սկսան պոռալ.

— Թորէզը իչխանութեան գլուխ բերէք :

ՈՉ-ՄԻՋԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

»»»» o ««««

Ոչ – միջամտութեան միջազգային կոմիտէն հրաւիրուած էր նիստ այսօր: Բայց վերջին պահուն յետաձգուեցաւ երկուշաբթի օրուան, որպէսզի Իսրնի պատրաստած իրաւախոհական բանաձեւին մասին չահագրգռուող կառավարութիւնները ժամանակ ունենան իրենց կարծիքը բանաձեւելու: Իսրն իր բանաձեւը պետութեանց դեսպաններուն հաղորդեց Զորեքչաբթի օր:

Իսրն մինչեւ վերջ գաղտնի պահեց իր բանաձեւը, վախնալով որ կը մեղադրուի թէ օտար ազդեցութիւն կը կրէ: Լոնտոնի թերթերը, սակայն, կ'ենթադրէին թէ Իսրնի ոչ – միջամտութեան քաղաքականութեան նոր բանաձեւը կը թելադրէ անգլիական, Ֆրանսական, իտալական եւ գերմանական նաւատորմին փոխարէն հսկողութեան հրաւիրել իրապէս չէզոք եւ անչահախնդիր փոքր պետութեանց նաւատորմը:

Երկկ հեռագիրները կը հաղորդէին սակայն թէ Իսրն հրաժարած է այդ առաջարկէն եւ իր բանաձեւով կը թելադրէ.—

1· Սպանիոյ ջուրերէն եւ կանչել օտերկրեան մարտանաւերը եւ անոնց փոխարէն՝ ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին կողմէ նչանակուած չէզոք սպաներ դնել ազգայնականներու եւ հանրապետականներու այն բոլոր նաւահանգիստներուն մէջ, որոնք մինչեւ այժմ հսկողութեան տակ էին :

2· Վերահաստատել ցամաքային հսկողութիւնը Փորթուգալի եւ Ֆրանսայի սահմանագլուխին վրայ :

3· Անմիջապէս Սպանիա զրկել չէզոք յանձնախումբ մը, որ պիտի հսկէ օտար կամաւորներու վերադարձին վրայ երկու հակառակորդ բանակներէն : Երբ օտար կամաւորները վերադարձնելու ձեռնարկուի, պատերազմի իրաւունք պիտի չնորհուի Վալենչիոյ եւ Սալամանքայի կառավարութիւններուն բոլոր ծովերուն վրայ, սակայն սահմանափակելով անոնց իրաւունքը զրաւման մասին այն զէնքերուն, որոնց ցանկը պիտի պատրաստուի ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովին մէջ իրրեւ պատերազմական մաքսանենգութեան նիւթեր: Երկու հակառակորդ կողմերը իրաւունք պիտի չունենան փնտռտուք կատարելու այն նաւերուն մէջ, ուր չէզոք դիտողներ դրուած են ոչ - միջամտութեան միջազգային կոմիտէին կողմէ :

Բրիտանական կառավարութիւնը կը խորհի ոչ – եւրոպական պետութիւնները եւս հրաւիրել, որ մասնակցին ոչ - միջամտութեան քաղաքականութեան, այդ ձեւով ոչ - եւրոպական պետութիւններն ալ ինքնաբերաբար կը ստանան անձեռնմխելիութեան իրաւունք :

Ակէ զատ, Ջօր. Ֆրանքօ իրաւունք պիտի չունենայ անխնայ պաշարման ենթարկելու, այսինքն պարտաւոր է թոյլ տալ դեղօրայքի եւ պարենաւորման նաւերու անցքը :

Ֆրանքօ անհաչտ կը թուի

»»»» o ««««

Ջօր· Ֆրանքօ, տեսակցութեան մը ընթացքին, յայտարարեց ամերիկեան հեռագրական գործակալութեան մը թղթակցին թէ կը մերժէ որ եւ է զինադադար որ պիտի չյանգի վերջնական համաձայնութեան եւ իր կատարեալ յաղթանակին, որուն մասին կասկած չունի: Թէ ինչ են իր պայմանները այդպիսի զինադադարի մը համար, ան տակաւին կ.—

Հանրապետականները պէտք է յանձնեն իրենց ամբողջ հրեանին եւ օդանաւերը, ազատ արձակեն բոլոր գերիները:

Ջօր· Ֆրանքօ յայտարարած է նոյնպէս թէ անօգուտ է սպասել որ ետ ղրկուին օտար կամաւորները, « որոնք մեծ թիւ մը չեն կազմեր» իր բանակին մէջ: Գալով այն զրոյցներուն թէ Իտալիա եւ Գերմանիա անտեսական կարեւոր մենաչնորհներստացած են իրմէ, Ջօր· Ֆրանքօ ըսաւ թէ թշնամական յերիւրանքներ են ատոնք:

Իր յաղթանակէն վերջ, ազգայնական բանակին պետը կը խորհի երկրին մէջ հաստատել վարչաձեւ մը, որ տարբեր պիտի չըլլայ իտալականէն կամ գերմանականէն:

Այս տեսակցութեան ընթացքին, Ջօր· Ֆրանքօ քանիցս յաւ յայտնեց Ֆրանսական կառավարութեան բռնած ընթացքին համար, եւ աւելցուց որ Լէոն Պլում դիմած է բազմաթիւ պետութիւններու, ի մէջ այլոց Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան, խնդրելով որ հաւաքաբար միջամտեն վերջ դնելու համար պատերազմին :

Կոմս տը Մարթէլ Ալեքսանտրէթի մէջ

Ալեքսանտրէթէն կը հեռագրեն « Թան »ի (12 յուլիս).—

Սուրիոյ եւ Լիբանանի մարզպանը, Կոմս տը Մարթէլ, օգնականով Քըրքըք - Ման հասաւ եւ անկէց անցաւ Ալեքսանտրէթ, ժողովուրդին ներկայացնելու համար Ֆրանսայի տուած ապահովութիւնը խաղաղութեան եւ երկրին բարգաւաճման մասին: Հայերէ, Արաբներէ եւ Թուրքերէ բազկացած պատուիրակութիւն մը բեզգալուստ մաղթեց: Կոմս տը Մարթէլ դարնեպսակ մը դետեղէլ վերջ զինուորական գերեզմանատան մէջ, տեղական թերթերու թղթակիցները ընդունելով յայտարարեց թէ Ժընեւի նոր համաձայնութիւնը, Ալեքսանտրէթի մասին, ոչ մէկ դաղտնի յօդուած կը պարունակէ: Յ տարի նչանակուած է իրրեւ փոխանցման չրջան: Փոխանցման այդ չրջանին, տեղական իչխանութեան եւ դատարութեան ներկայացուցիչներուն կողմէ պիտի ճչդուին այն բոլոր մանրամասնութիւնները եւ կէտերը, որոնք նախատեսուած չեն Ժընեւի համաձայնութեան մէջ :

Ժընեւի համաձայնութեան գործադրութեան թուականը պիտի ճչդուի յատկապէս :

Չինեւճափոն կռիւ

Ճափոնէն հասած լուրերու համաձայն չինեւճափոն վէճը ծանրանալու հանդամանք ունի: Նանքինի կառավարութիւնը հրաւիրած էր Թոքիոյի կառավարութիւնը իր զօրքերը քաչել հիւսիսային Չինաստանէն, բայց Ճափոն մերժած է:

Անգլիական կառավարութիւնը որ մտահոգութեամբ կը դիտէ Միացեալ Արեւելքի դէպքերը, խորհրդակցութեան մտաւ Ֆրանսայի եւ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւններուն հետ, միջնորդութիւն մը փորձելու համար: Բայց Ճափոնցիք համակիր չեն թուիր նման միջնորդութեան մը ու կը յայտարարեն որ իրենք կը վերցնեն պատասխանատուութիւնը նոր տագնապին:

Քօրէայի մէջ 10,000 ճափոնցի պահեստիներ զրօչի տակ կանչուեցան, իսկ Թիէն - Զինի պահեստիներն ալ նոր կոչ մը ստացան կայսեր հրամանին պատասխանելու: Նաւային ուժեր ալ ղրկուեցան հիւսիսային Չինաստանի ջուրերը :

Իսկ Չինաստանի մէջ համայնավարներն ու ազգայնականները մէկ ճակատ կազմած են պայքարելու համար ճափոնական այս նոր արչաւանքին դէմ :

Ընկերվարականներու համաժողովը փակուեցաւ

»»»» o ««««

Ֆրանսայի ընկերվարականներու վերջին նիստին մէջ խմբագրական յանձնախումբը ներկայացուց բանաձեւ մը որով պայմանաւոր ձեւով կ'ընդունէր ընկերվարականներու մասնակցութիւնը Շօթեանի կառավարութեան: Քուէի դրուելէ առաջ բուռն վէճ մը տեղի ունեցաւ Լէոն Պլումի եւ Պրաքի միջեւ: Առաջինը կը մերժէր «պայմանաւոր» վստահութիւնը: Ի վերջոյ կարելի եղաւ համաձայնիլ եւ քուէարկուեցաւ առանց պայմանի: Զղագրկիս մըթնոլորտ մը ստեղծուած էր :

Շօթեանի կառավարութեան մասնակցութեան բանաձեւը չհեցաւ 3,484 քուէ, հակառակ՝ 1866 քուէ :

Այս քուէարկութիւնը չգոհացուց ձախերը: Բողոքեցին, նոյնիսկ անարգական խօսքեր ըսին բանաձեւը ներկայացնողներու հասցէին: Եւ ահա կռիւ մը սկսաւ,— իրարու դլխի կը նետէին ինչ որ կը հասնէր իրենց ձեռքը, բուռնցք բուռնցքի եկան, մինչ Լէոն Պլում, սեղանի մը վրայ բարձրացած, կ'աչխատէր հանդարտեցնել: Երբ ձախողեցաւ, խմբովին սկսան երգել «էնթէռնասիոնալ»ը, բայց ատիկա եւս օգուտ չըրաւ: Մէկ կողմը կը գադրէր կռիւը, ուրիշ անկիւն մը կը սկսէր նոյնքան ուժգնութեամբ:

Լէոն Պլում բեմ ելաւ եւ պոռաց .

— Նստեցէք, մարդու եւ ընկերվարականի պէս չարժեցէք քիչ մը:

Վերջապէս հանդարտեցան բոլորը: Քուէարկութիւն մը եւս կատարուեցաւ իրրեւ դնահատական Լէոն Պլումի կառավարու-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

»»» ◦ ««««

Ղեկավարվելով Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Սահմանադրության 49-րդ հոդվածի «ա» կետով՝

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարությունը որոշում է.

1. Հաստատել Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի Նախագահության հետևյալ հրամանագրերը.

ա) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների մասին.

բ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի կազմավորման մասին.

գ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ցուցակների կազմման մասին.

դ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրական հանձնաժողովների կազմման մասին.

ե) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրական հանձնաժողովների գործունեության կարգի մասին.

զ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

է) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

ը) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

թ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

ժ) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

ի) 1937 թվականի հունվարի 23-ի հրամանագիրը՝ Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին.

2. Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին հրամանագրերի տեքստերը հրատարակել «Սովետական Հայաստան» և «Կոմունիստ» թերթերում։

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության նախագահ Ա. ՍՏԵՊԱՆՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Կառավարության գործերի կառավարիչ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երևան, 1937 թ. հունվարի 24։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐԸ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի կազմավորման մասին

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Սահմանադրության 49-րդ հոդվածի «ա» կետի համաձայն՝

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի Նախագահությունը հրամայում է.

1. Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերը կազմավորել հետևյալ հաշվով՝ մինչև 2000 ընտրող՝ մեկ ընտրական տեղամաս։

2. Ընտրական տեղամասերի սահմանները որոշել տեղական խորհուրդների գործադիր կոմիտեների կողմից՝ ընտրական տեղամասերի ընտրական հանձնաժողովների հետ համաձայնությամբ։

3. Ընտրական տեղամասերի սահմանների մասին որոշումները հրապարակել տեղական խորհուրդների գործադիր կոմիտեների կողմից ընտրություններից առնվազն 2 ամիս առաջ։

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի Նախագահության նախագահ Ա. ՍՏԵՊԱՆՅԱՆ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի Նախագահության գործերի վարիչ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երևան, 1937 թ. հունվարի 23։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐԸ

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակների կազմման մասին

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Սահմանադրության 49-րդ հոդվածի «ա» կետի համաձայն՝

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Սովետի Նախագահությունը հրամայում է.

1. Ընտրողների ցուցակները կազմել ընտրական տեղամասերի ընտրական հանձնաժողովների կողմից՝ ընտրություններից առնվազն 20 օր առաջ։

2. Ընտրողների ցուցակները կազմել ըստ տների և բնակարանների։

3. Ընտրողների ցուցակները կազմելիս ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են ստուգել ընտրողների անձնագրերը։

4. Ընտրողների ցուցակները կազմելիս ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են ստուգել ընտրողների անձնագրերը։

5. Ընտրողների ցուցակները կազմելիս ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են ստուգել ընտրողների անձնագրերը

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՄԱՏԵՆԱՆ

(ՀՏԳ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԴԱՑՈՂԻ ՀՈՒՇԵՐԸ)

»»» ◦ ‹‹‹‹

— Ծո, չէիր ուզում դուրս գալ, — ասաց մեր ղեկավարը, — ասա ինչ վիրտուալ կրթության մասին գիտես, խնդրում եմ։

Ես ասացի այն ամենը, ինչ գիտեի այդ մասին, ինչ կարդացել էի, ինչ լսել էի ընկերներից։ Ասացի, որ ինձ համար դեռ պարզ չէ, թե ինչպես կարելի է ուսուցիչ դարձնել մարդուն, որը երբեք չի տեսել դասարան, չի զգացել դասարանի մթնոլորտը, չի կարողանում

ԲՈՎԵՆԱՎՈՐ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ – ԱՂԲԵՐ

Գրքի՝ Ս. Ս. ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ

Հրատարակչություն Երևանի Գրադաշտի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Մ[illegible] ժամերգության պահպանվելու [illegible]

[illegible] ժամերգության [illegible] ժամերգության [illegible] ժամերգության [

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 17 ՅՈՒԼԻՍ SAMEDI 17 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3474

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱՒ ԽՕՍՔ

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

»»»» • ««««

Փակուեցաւ Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութեան 34րդ համագումարը, չորս օր եւ չորս գիշեր լարուած վիճակի մէջ պահելէ վերջ վեց հարիւրէ աւելի պատգամաւորներուն հետ նաեւ ամբողջ Ֆրանսան :

Մարսիլիոյ մէջ գումարուած այդ համագումարին ելքէն կախում ունէր Շօթանի դահլիճին ճակատագիրը :

Շատ կարեւոր էին օրակարգի հարցերը : Առաջին անգամն էր որ ընկերվարական կուսակցութիւնը պաշտօնապէս իր մասնակցութիւնը բերելէ վերջ երկրին կառավարութեան, հաշիւ պիտի տար կուսակցութեան գերագոյն ժողովին :

Ընկերվարականներուն քաղքենի կառավարութեանց մասնակցութեան հարցը բաւական հին է այս երկրին մէջ : Այդ խնդիրը կար՝ երբ տակաւին Ֆրանսայի ընկերվարականները չունէին այս օրուան միացեալ կուսակցութիւնը , որ հիմնուեցաւ 1905ին : Ցայտնի պետական գործիչ Վալդէք - Ռուսօ, որ ընկերային կարեւոր յեղաշրջումներ մտցուց Ֆրանսայի մէջ, 1899ին իր դահլիճին մէջ առաւ Ալէքսանդր Միլլրանը, որ այն ատենուան ականաւոր ընկերվարականներէն էր, Պրիանի, Ռընէ Վիվիանիի եւ ուրիշներու պէս, որոնք եռքէն վարչապետ եղան, ինչպէս Միլլրան ալ Հանրապետութեան նախագահ եղաւ :

Երկար բանավէճի դուռ բացաւ այս դէպքը : Ի վերջոյ 1904ին Միջազգայինի համագումարը դատապարտեց ընկերվարականներու մասնակցութիւնը քաղքենի կառավարութեանց :

Պատերազմէն ետք քանիցս օրակարգի վրայ եկաւ այս հարցը : Գերմանիոյ, Անգլիոյ եւ Սկանտինաւեան երկիրներու մէջ ընկերվարականները ձեռք առած էին կառավարական դէկը : Ֆրանսայի մէջ 1924ին երբ ընկերվարական եւ արմատական - ընկերվարականները՝ «ձախերու քարթէլ»ը կազմելով մեծամասնութիւն ունեցան խորհրդարանական ընտրութեանց մէջ, կառավարութեան մասնակցելու խնդիր ծագեցաւ : Ռընօտէլ, Փօլ-Պոնքուր եւ ընկերները մասնակցութեան կողմնակից էին, իսկ Լէոն Պլումի եւ Փօլ - Ֆօրի կուսակիցները կը ջատագովէին պարզ «ազակցութիւն»ը : Վերջինները յաղթեցին, բայց «ազակցութեան» քաղաքականութիւնը սը - նանկացաւ, հինգ արմատական դահլիճներ տապալեցան : 1933ին մասնակցութեան կողմնակիցները կուսակցութենէն բաժնուելով կազմեցին « Ֆրանսայի ընկերվարական կուսակցութիւնը», որուն անդամները մասնակցեցան զանազան քաղքենի դահլիճներու :

1936ի խորհրդարանական ընտրութիւնները աննախընթաց յաղթանակ ապահոված ըլլալով « Ժողովրդական Ճակատ »ին, ո - րուն գլուխը կը գտնուէր ընկերվարական կուսակցութիւնը իր 159 երեսփոխաններով, հարցը ինքնին լուծուեցաւ : «Մասնակցութեան» խնդիր չկար այլեւս. անհրաժեշտ էր ձեռք առնել կառավարութեան դէկը :

Այդպէս ալ եղաւ : Ընկերվարական կուսակցութիւնը իշխանութեան գլուխ անցաւ՝ յանուն « Ժողովրդական Ճակատ»ի, մասնակցութեամբ արմատական - ընկերվարական կուսակցութեան :

Աւելի քան մէկ տարի կառավարելէ վերջ, Լէոն Պլումի դահլիճը հրաժարեցաւ ամիս մը առաջ՝ ծանօթ պայմաններու տակ :

Մարսիլիոյ համագումարը իր խօսքը պէտք է ըսէր կառավարութեան մէկ տարուան գործունէութեան մասին եւ վճռէր թէ պէ՞տք է չարունակել թէ ոչ ներկայ դրութիւնը — մասնակցութիւն Շօթանի դահլիճին :

Երեք զօրաւոր հոսանքներ կային : Առաջինը՝ Պլում-Փօլ Ֆօրի հոսանքը, որ մեծամասնութիւնը կը կազմէր եւ որ կը հաստատէր ցարդ կատարուածները : Երկրորդը՝ Զիրոմսքիի հոսանքն էր, որ վերապահումներ կ'ընէր Շօթանի կառավարութեան մասնակցութեան մասին — ընդունելով հանդերձ կատարուած իրողութիւնը եւ փափաք կը յայտնէր որ ընկերվարական կուսակցութիւնը կրկին ձեռք առնէ Ժողովրդական Ճակատի կառավարութեան դէկը :

Երրորդը՝ Մարսօ Փիվէրի հոսանքը, որ ընկերվարութեան ձախ, յեղափոխական թեւը կը ներկայացնէր եւ որ կը պահանջէր ընկերվարական նախարարներու քաշուիլը Շօթանի դահլիճէն ու իսկական յեղափոխ. Ժող. Ճակատի կառավարութեան մը կազմութիւնը : Այս հոսանքը ո եւ է վատահութեան քուէ կը մերժէր Լէոն Պլումի եւ նախարար ընկերներուն :

Համագումարը բաւական փոթորկալից ժամեր անցուց : Վէնսան Օրիոլ պարտաւորուեցաւ իր մէկ տարուան ելմտական քաղաքականութեան հաշիւը ներկայացնել :

Ամէնէն աւելի ազմուկ բարձրացաւ քաղաքական գործունէութեան չուրջ : Լէոն Պլում երկու ժամ տեւող ճառով մը բացատրեց թէ ո՛րքան մեծ բարեփոխումներ մտցուց բանուորներու եւ գիւղացիներու կեանքին մէջ, չնորհիւ քուէարկուած ընկերային նոր օ - րէնքներուն :

Զախ ընկերվարականներու գլխաւոր մեղադրանքն էր Սպանիոյ խնդրին մէջ դահլիճին բռնած թոյլ ընթացքը : «Չմիջամտելու քաղաքականութիւնը» չատ վնաս հասցուցած էր Սպանիոյ հանրապետականներուն, որոնք մեծ յոյս դրած էին Ֆրանսայի Ժողովրդական Ճակատի կառավարութեան վրայ : Լէոն Պլում բացատրեց թէ Ֆրանսա իր սպանիական քաղաքականութեան մէջ ազատ չէր, սկիզբէն իսկ կապուած ըլլալով Անգլիոյ հետ : Այս երկու ժողովրդավար երկիրներու բարեկամութիւնը այժմ աւելի քան երբեք ամրապնդուած է . իսկ այդ՝ զօրաւոր գրաւական մըն է խաղաղութեան պահպանման համար : Եթէ Ֆրանսական դահլիճը իր ուզած ձեւով չարժէր, Սպանիոյ դէպքը չատոնց միջազգային պատերազմի կը վերածուէր : Մինչդեռ ցարդ խաղաղութիւն կը տիրէ Եւրոպայի մէջ :

Երկար վիճաբանութիւններէ վերջ, մեծամասնութեան բանաձեւը (Պլում, Փօլ Ֆօր) ընդունուեցաւ : Ժողովրդական Ճակատի կառավարութիւնը՝ արմատական դէկավարութեամբ՝ պիտի շարունակէ իր գործը : Միայն թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը նախաձեռնարկ պիտի ըլլայ հրաւիրելու Ժողովրդական Ճակատի ներկայացուցչական մարմինը՝ որպէսզի մշակուի աւելի լայն ծրագիր մը՝ կառավարութիւնը ապահովելու համար դրամատէրներու ազդեցութեան դէմ : Այդ նոր ծրագրին գլխաւոր կէտերը պիտի ըլլան դրամատուններու հակակշիռը, հանքերու, էլեկտրականու - թեան, փոխադրական միջոցներու եւ ապահովագրական ընկերութեանց ազգայնացումը : Նոյնպէս՝ մեծամասնութեան բանաձեւը կը պահանջէ միջոցներ ձեռք առնել Ծերակոյտի ոտնձգութեանց դէմ եւ քուէի իրաւունք տալ կիներուն :

Ընկերվարական կուսակցութիւնը Մարսիլիոյ համագումարէն դուրս կուգայ յաղթական : Հակառակ տեսակէտներու բուռն բախումին, կուսակցութեան միասնականութիւնը պահպանուած է անխախտ : Երիտասարդ սերունդը մեծ թիւով կը համախմբուի իր չուրջ : 1930ին 9000 հոգի միայն կային «Երիտասարդ ընկերվարականներ»ու չարքերուն մէջ : 1935ին այդ թիւը եղած էր 16328, 1936ին 40000, իսկ այսօր՝ 60000 : Բուն կուսակցութեան անդամներուն թիւը, որ 1935ին 120,000 էր, իսկ 1936ին 202,000, այսօր արդէն կը մօտենայ 300,000ի :

Այս նոր թուանշանները մեկնութեան չեն կարօտիր : Անոնք պերճախօս փաստ մըն են թէ՝ ի՛նչպէս ընկերվարութիւնը այս երկրին մէջ աստիճանաբար կը բարգաւաճի եւ կ'ուռճանայ, թարմ ու կենսունակ ուժերով :

Հ. Մ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՕԹԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԷՋ

»»»» • ««««

61 գոհեր ու կ'իյնան Միպերիոյ մէջ

« Զարիա Վոստոկա», Թիֆլիսի խորհրդային պաշտօնաթերթը, կը զրէ թէ Պաու Մտիվանի եւ իր վեց մեղադիչները, որոնք ձերբակալուած էին անցեալ փետրուարին, մահուան դատապարտուած ըլլալով գնդակահարուեցան : Թերթը այս առթիւ կը հրատարակէ բազմաթիւ բանաձեւեր եւ ուղերձներ ո - րոնք « միաձայնութեամբ» հաւանութիւն կը յայտնեն մահապատիժին դոր - ծադրութեան համար, մահապարտները կոչելով «ֆաշականութեան արիւնոտ շուները » :

ՄՄԲ.— Պաու Մտիվանի այն վրացի բոլշեւիկն է որ 1921ին մասնակցեցաւ Կարսի բանակցութեանց, ամէնէն բացասական դերը կատարելով : Հեռագիրը կը հաղորդէ միւս մահապարտներուն անուանները, բոլորն ալ կարեւոր դէմքեր, — Կ. Էլեավա, Տորոշիլիցէ, Օկուճավա, Կուրուլաշվիլի, Զիխլայէ, Կարցեւացէ :

***** Մոսկուայէն կը հեռագրեն յուլիս 14 թուականով.— 61 հոգի մահուան դատապարտուեցան եւ գնդակահարուեցան Սվոպոտնոյի մէջ (արեւելեան Սիպերիա), իբրեւ անդամ «ֆաշիստական ահաբեկումի եւ լրտեսութեան» խումբի մը : Այս պաշտօնեաները կ'ամբաստանուէին թէ ահաբեկումներ սարքած էին խորհրդային վարիչներուն դէմ, արկածներ՝ չեղեկուածքերուն դէմ, բազմաթիւ գոհերով, ինչպէս եւ գինուորական տեղեկութիւններ հաղորդած էին օտար պետութեան մը գործակալներուն :

Թատրոնի վարիչներն ալ կասկածելի

« Տէյլի Թելէկրաֆ »ի թղթակիցը կը հեռագրէ Մոսկուայէն.—

Այսօր Ռուսաստանի երկու ամէնէն համբաւաւոր թատրոններուն վարիչները հրաժարուեցան «ժողովուրդի թշնամիներ», ինչ որ կը նշանակէ թէ արդէն բանտարկուած են : Մէկը վաստակաւոր Ամոկլապէլին է, Մալի (փոքր) Թատրոնէն, ուր մեծ յաջողութեամբ կը ներկայացուին դասական խաղերը, իսկ միւսը՝ Ռաֆայէլսկի, Մինակի հին հրէական թատրոնին տնօրէնը : (Մինաք Սպիտակ Ռուսաստանի մայրաքաղաքն է յեղափոխութենէն ի վեր եւ Ռուսաստանի հրէական ամէնէն կարեւոր կեդրոնը) : Ռաֆայէլսքիի հետ բանտարկուած են իր ղեկավար գործակիցները,— Տունց, Վոլորպինսքի եւ Պրոնչթայն, իբրեւ «ժողովուրդի թշնամիներ եւ ֆաշականութեան գործակալներ » :

Նշանակալից են այս հրեայ դերասաններուն դէմ եղած մեղադրանքները : Ամբաստանագիրը կ'ըսէ թէ անոնք կը մերժէին ճանչնալ ռուսական մշակոյթին արիական դերը եւ կը դժկամակէին ռուսական կամ խորհրդային խաղեր ներկայացնել : Ցետոյ կ'ըսէ թէ անոնց ներկայացուցած խաղերը կը փառաբանէին հրէական «Պունտ» կազմակերպութիւնը, թէ կը ծաղրէին ճարտարապետական չինարարութիւնը եւն. : Մէկ խօսքով «անոնք հրեայ ազգայնականներ էին, վարակուած՝ օտար գաղափարներով » :

Արաբներ կ'ընդդիմանան Պաղեստինի բաժանման

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն յուլիս 15 թուականով.— Պաղեստինի կառավարութիւնը որոշեց երկու մասի բաժնել Հիւսիսային Պաղեստինը.— 1. Հայֆա : Ձէնին, Նազարէթ, Թուլքարէմ.— 2. Նաղարէթ, Ակրա, Սաֆէտ, Տիբերիա, Պէյսան : Այս բաժանումը կատարուած է վարչական պատճառներով : Ակէ դատ կառավարութիւնը լայն հսկողութիւն մը պիտի կատարէ չրջանին վրայ, ապահովութիւնը ամրապնդելու համար :

***** Իրաքի մէջ բոլորովին հակառակ են Պաղեստինի բաժանման : Այս չարժումը կ'ածի օրէ օր : Վարչապետը նոր եւ աւելի ուժգին յայտարարութիւն մը ըրաւ այս մասին : Պաղտատի թերթերը կը գրեն թէ ժողով մը պիտի գումարուի Հայտարարանի մզկիթին մէջ, բողոքելու համար Պաղեստինի մէկ մասին անջատման դէմ : Ապտիւլհատի, Պաղեստինի անկախութեան կուսակցութեան նախագահը, Պաղտատ գնաց օգնաւով, խորհրդակցելու համար Իրաքի վարչապետին եւ արաբ վարիչներուն հետ : Երուսաղէմ պիտի վերադառնայ կիրակի օր :

***** Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ Արաբիոյ Թագաւորն ալ համաձայն է միւս արաբ վարիչներուն հետ, Պաղեստինի բաժանման հարցին առթիւ (ըսել կ'ուզէ թէ հակառակ է բաժանման, ինչպէս ծրագրած է Անգլիոյ արքայական յանձնաժողովը :)

***** Արաբական կոմիտէն որոշեց բողոքել Անգլիոյ գաղթային նախարարութեան եւ Ազգերու Դաշնակցութեան առջեւ, Պաղեստինի բաժանման դէմ :

Թուրքիոյ արտաքին գործավարը Մոսկուայի մէջ

Թ. Ր. Ա., Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, Մոսկուա հասաւ Ցուլիս 13ին եւ յաջորդ օրը ընդունուեցաւ Պ. Կալինինի կողմէ : Ընդունելութեան ներկայ էր նաեւ Պ. Լիթվինով : Իրիկունը Թ. Ա. եւ Շուքրի Գայա ընդունուեցան Պ. Մոլոթովի կողմէ : Խօսակցութեան ներկայ էին Թրքական դեսպանը եւ Պ. Լիթվինով : Այս վերջինը եւ Պ. Մոլոթով ճաշի հրաւիրեցին երկու Թուրք նախարարները : Այս առթիւ բաժակաճառեր խօսուեցան, փառաբանելով Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը :

Լիթվինով կը փառաբանէ Թուրքիոյ բարեկամութիւնը

»»»» • ««««

Հացկերոյթի պահուն խօսած բաժակաճառին մէջ, Պ. Լիթվինով չեչտեց.

— « Մենք այս այցելութիւնը կը նկատենք մէկ արտայայտութիւնը այն բարեկամութեան զոր Թուրքիա կը տածէ Մ. Միութեան հանդէպ եւ իրրեւ ապացոյցը Թուրքիոյ ականաւոր վարչապետին՝ Ընտէր Ինէօնիւի վերջին յարաբերութեան՝ Ազգ. Մեծ Ժողովին առջեւ .— «Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը պիտի մնայ տեւական ազդակ մը երկու երկիրներուն քաղաքականութեան մէջ» : Միջազգային յարաբերութեանց մէջ կան զանազան տեսակ բարեկամութիւններ : Պատերազմէն առաջ, երկու կամ երեք պետութիւններ որոնց չահերը տարբեր էին, նոյնիսկ իրարու հակառակ, բարեկամութենէ կը ճառէին, եթէ անհրաժեշտ դտնէին միանալ որոշ պահու մը մէջ, գլուխ հանելու համար իրենց յարձակողական եւ նուաճողական նպատակները : Մեծ պատերազմէն վերջը, ուրիշ օրինակներ տեսանք,— երկու երկիրներ որոնք կամ-կածամտութեամբ կը նայէին իրարու եւ հակամարտ նպատակներ կը հետապնդէին իրենց արտաքին քաղաքականութեան մէջ, խօսք մէկ կ'ընեն ոչ միայն իրենց բարեկամութիւնը հռչակելու, այլեւ զայն իրենց բոլոր ուժով պտղալու համար, յուսալով ուրիշները վախցնել այդ կարծեցեալ բարեկամութեամբ : Համաձիկ բարեկամութիւն մըն է այդ, որ վախ կը պատճառէ միայն քաղաքականութեան միամիտ ճնճղուկներուն : Կրնան պատահիլ պարագաներ ուր բարեկամութիւն կը կնքուի երկու անհաւասար ուժերու միջեւ : Այն ատեն ամէնէն տկարը իր պաշտպանին բարեկամութեան փոխարէն կը հարկադրուի զոհել իր անկախութեան մէկ մասը : Այսպիսի կապակցութիւնները բարեկամութիւն կրնան համարուիլ միայն յարաբերական իմաստով : Այն յարաբերութիւնները որ 18 տարիէ ի վեր կը տիրեն Մ. Միութեան եւ Թրքական Հանրապետութեան միջեւ, երբեք չեն նմանիր քիչ առաջ թուած բարեկամութիւններուս : Բոլորովին տարբեր են այդ յարաբերութեանց հիմը եւ նպատակները » :

Պ. Լիթվինով Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան պատմութիւնը ամփոփելէ վերջ, չարունակեց.

— « Ցետոհաս Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան, կայուն եւ հանդարտ վիճակ մը հաստատուեցաւ այն կարեւոր չրջանին մէջ որ կը կոչուի Սեւ Ծովու ուղան : Այսպէս Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը դարձաւ ամենակարեւոր ազդակ մը ընդհանուր խաղաղութեան կարգադրութեան մէջ : Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան յատկանիշը այն է որ կատարեալ անկախութիւն կ'ընծայէ իւրաքանչիւր կողմին, ուրիշ պետութեանց հետ եղած յարաբերութեանց մէջ : Թուրքիա-խորհրդային քաղաքական յարաբերութեանց հաշիւը քննած ատեն, չենք կրնար չչեչտել անոնց բարենպաստ ազդեցութիւնը իրենց անտեսական եւ մշակութային յարաբերութեանց վրայ : Մեր Թուրք բարեկամներուն այցելութիւնը անչուշտ նոր գարկ պիտի տայ այդ յարաբերութեանց զարգացման. ան անգամ մը եւս ամբողջ տիեզերքին առջեւ պիտի ապացուցանէ Թուրքիա-խորհրդային անլեզլի բարեկամութիւնը, պիտի յիշեցնէ այդ բարեկամութեան սկզբունքները եւ ատով իսկ պիտի ծառայէ խաղաղութեան » :

Թուրքիոյ եւ Իրաքի բարեկամութիւնը

Թուրք մամուլը կը չարունակէ փառաբանել Թուրքիոյ եւ Իրաքի բարեկամութիւնը, Թ. Ր. Ա.ի եւ Ձէյնել Պայարի Պաղտատ այցելութեան առթիւ : « Ձիւմհուրիյէթ» չեչտելով այս բարեկամութեան միջազգային հանգամանքը, կը գրէ .— « Թուրքիա եւ Իրաք իրրեւ դրացիներ միացած են նաեւ ծառայելու համար խաղաղութեան դատին, գոնէ Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելքի մէջ : Անհրաժեշտ է զօրաւոր ըլլալ, ուժ տալու համար խաղաղութեան : Երկու դրացի եւ եղբայր պետութիւնները լաւ ըմբռնած են այս ճշմարտութիւնը : Այս պայմաններուն մէջ, Իրաքի անաչխան զարգացումը կատարեալ անկախութեան մէջ՝ միայն ուրախութիւն կը պատճառէ Թուրքիոյ » :

Ֆրանսա կ'ընդունի տնտեսական ծրագիր

Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդը որոշ վերապահումներով ընդունեց անգլիական ծրագիրը՝ սպանիական գործերուն առթիւ : Գլխաւոր վերապահումը այն է որ, Ֆրանսա Զօր. Ֆրանքոյի պատերազմիկի հանգամանքը ճանչնալէ առաջ, կ'ուզէ գիտնալ թէ երկու կողմերը (հանրապետական եւ ապըստամբ) պատրա՞ստ են դիւրացնելու օտար կամաւորներու հեռացումը եւ Սպանիոյ հատահանդիսաններուն հսկողութիւնը :

Անգլիական ծրագիրը Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնախումբին յանձնուեցաւ երէկ : Պ. Իտըն երբ իր այս ծրագիրը կը պարզէր Երեսփ. Ժողովին առջեւ, բուռն յարձակումներու ենթարկուեցաւ : Աչխատաւորական կուսակցութեան ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ անգլիական առաջարկները «անարդար են ու վտանգաւոր եւ պիտի չծառայեն խաղաղութեան» : Ցետոյ մասնա -

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Թուրքիոյ արտաքին գործավարը Մոսկուայի մէջ

Թ. Ր. Ա., Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, Մոսկուա հասաւ Ցուլիս 13ին եւ յաջորդ օրը ընդունուեցաւ Պ. Կալինինի կողմէ : Ընդունելութեան ներկայ էր նաեւ Պ. Լիթվինով : Իրիկունը Թ. Ա. եւ Շուքրի Գայա ընդունուեցան Պ. Մոլոթովի կողմէ : Խօսակցութեան ներկայ էին Թրքական դեսպանը եւ Պ. Լիթվինով : Այս վերջինը եւ Պ. Մոլոթով ճաշի հրաւիրեցին երկու Թուրք նախարարները : Այս առթիւ բաժակաճառեր խօսուեցան, փառաբանելով Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը :

Լիթվինով կը փառաբանէ Թուրքիոյ բարեկամութիւնը

»»»» • ««««

Հացկերոյթի պահուն խօսած բաժակաճառին մէջ, Պ. Լիթվինով չեչտեց.

— « Մենք այս այցելութիւնը կը նկատենք մէկ արտայայտութիւնը այն բարեկամութեան զոր Թուրքիա կը տածէ Մ. Միութեան հանդէպ եւ իրրեւ ապացոյցը Թուրքիոյ ականաւոր վարչապետին՝ Ընտէր Ինէօնիւի վերջին յարաբերութեան՝ Ազգ. Մեծ Ժողովին առջեւ .— «Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը պիտի մնայ տեւական ազդակ մը երկու երկիրներուն քաղաքականութեան մէջ» : Միջազգային յարաբերութեանց մէջ կան զանազան տեսակ բարեկամութիւններ : Պատերազմէն առաջ, երկու կամ երեք պետութիւններ որոնց չահերը տարբեր էին, նոյնիսկ իրարու հակառակ, բարեկամութենէ կը ճառէին, եթէ անհրաժեշտ դտնէին միանալ որոշ պահու մը մէջ, գլուխ հանելու համար իրենց յարձակողական եւ նուաճողական նպատակները : Մեծ պատերազմէն վերջը, ուրիշ օրինակներ տեսանք,— երկու երկիրներ որոնք կամ-կածամտութեամբ կը նայէին իրարու եւ հակամարտ նպատակներ կը հետապնդէին իրենց արտաքին քաղաքականութեան մէջ, խօսք մէկ կ'ընեն ոչ միայն իրենց բարեկամութիւնը հռչակելու, այլեւ զայն իրենց բոլոր ուժով պտղալու համար, յուսալով ուրիշները վախցնել այդ կարծեցեալ բարեկամութեամբ : Համաձիկ բարեկամութիւն մըն է այդ, որ վախ կը պատճառէ միայն քաղաքականութեան միամիտ ճնճղուկներուն : Կրնան պատահիլ պարագաներ ուր բարեկամութիւն կը կնքուի երկու անհաւասար ուժերու միջեւ : Այն ատեն ամէնէն տկարը իր պաշտպանին բարեկամութեան փոխարէն կը հարկադրուի զոհել իր անկախութեան մէկ մասը : Այսպիսի կապակցութիւնները բարեկամութիւն կրնան համարուիլ միայն յարաբերական իմաստով : Այն յարաբերութիւնները որ 18 տարիէ ի վեր կը տիրեն Մ. Միութեան եւ Թրքական Հանրապետութեան միջեւ, երբեք չեն նմանիր քիչ առաջ թուած բարեկամութիւններուս : Բոլորովին տարբեր են այդ յարաբերութեանց հիմը եւ նպատակները » :

Պ. Լիթվինով Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան պատմութիւնը ամփոփելէ վերջ, չարունակեց.

— « Ցետոհաս Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան, կայուն եւ հանդարտ վիճակ մը հաստատուեցաւ այն կարեւոր չրջանին մէջ որ կը կոչուի Սեւ Ծովու ուղան : Այսպէս Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութիւնը դարձաւ ամենակարեւոր ազդակ մը ընդհանուր խաղաղութեան կարգադրութեան մէջ : Թուրքիա-խորհրդային բարեկամութեան յատկանիշը այն է որ կատարեալ անկախութիւն կ'ընծայէ իւրաքանչիւր կողմին, ուրիշ պետութեանց հետ եղած յարաբերութեանց մէջ : Թուրքիա-խորհրդային քաղաքական յարաբերութեանց հաշիւը քննած ատեն, չենք կրնար չչեչտել անոնց բարենպաստ ազդեցութիւնը իրենց անտեսական եւ մշակութային յարաբերութեանց վրայ : Մեր Թուրք բարեկամներուն այցելութիւնը անչուշտ նոր գարկ պիտի տայ այդ յարաբերութեանց զարգացման. ան անգամ մը եւս ամբողջ տիեզերքին առջեւ պիտի ապացուցանէ Թուրքիա-խորհրդային անլեզլի բարեկամութիւնը, պիտի յիշեցնէ այդ բարեկամութեան սկզբունքները եւ ատով իսկ պիտի ծառայէ խաղաղութեան » :

Թուրքիոյ եւ Իրաքի բարեկամութիւնը

Թուրք մամուլը կը չարունակէ փառաբանել Թուրքիոյ եւ Իրաքի բարեկամութիւնը, Թ. Ր. Ա.ի եւ Ձէյնել Պայարի Պաղտատ այցելութեան առթիւ : « Ձիւմհուրիյէթ» չեչտելով այս բարեկամութեան միջազգային հանգամանքը, կը գրէ .— « Թուրքիա եւ Իրաք իրրեւ դրացիներ միացած են նաեւ ծառայելու համար խաղաղութեան դատին, գոնէ Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելքի մէջ : Անհրաժեշտ է զօրաւոր ըլլալ, ուժ տալու համար խաղաղութեան : Երկու դրացի եւ եղբայր պետութիւնները լաւ ըմբռնած են այս ճշմարտութիւնը : Այս պայմաններուն մէջ, Իրաքի անաչխան զարգացումը կատարեալ անկախութեան մէջ՝ միայն ուրախութիւն կը պատճառէ Թուրքիոյ » :

Ֆրանսա կ'ընդունի տնտեսական ծրագիր

Ֆրանսայի նախարարական խորհուրդը որոշ վերապահումներով ընդունեց անգլիական ծրագիրը՝ սպանիական գործերուն առթիւ : Գլխաւոր վերապահումը այն է որ, Ֆրանսա Զօր. Ֆրանքոյի պատերազմիկի հանգամանքը ճանչնալէ առաջ, կ'ուզէ գիտնալ թէ երկու կողմերը (հանրապետական եւ ապըստամբ) պատրա՞ստ են դիւրացնելու օտար կամաւորներու հեռացումը եւ Սպանիոյ հատահանդիսաններուն հսկողութիւնը :

Անգլիական ծրագիրը Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնախումբին յանձնուեցաւ երէկ : Պ. Իտըն երբ իր այս ծրագիրը կը պարզէր Երեսփ. Ժողովին առջեւ, բուռն յարձակումներու ենթարկուեցաւ : Աչխատաւորական կուսակցութեան ներկայացուցիչը յայտարարեց թէ անգլիական առաջարկները «անարդար են ու վտանգաւոր եւ պիտի չծառայեն խաղաղութեան» : Ցետոյ մասնա -

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

»»» ο ««««

Եթե հաստատ իմանայիր, որ մի բան ես ուզում, դուն քո ուժերը կենտրոնացնում ես միայն այդ բանի վրա, ոչ թե ցրում ես ամեն կողմ։ Ուրեմն, եթե ուզում ես ճանաչել մարդու ներքին էությունը, պետք է ուշադրություն դարձնես նրա ամենամեծ ձգտումներին։ Ամենամեծ ձգտումները մարդու մեջ ստեղծում են ամենամեծ ուժերը։

Մարդկային ամենամեծ ձգտումներից մեկը, որ ես զգում եմ իմ մեջ, ազատության ձգտումն է։ Ես ուզում եմ ազատ լինել, ազատ մտածել, ազատ խոսել, ազատ գործել։ Ես ուզում եմ, որ ինձ հետ ոչ ոք չխոսի «ստրուկի լեզվով», որ ոչ ոք չհամարի ինձ ստրուկ, որ ոչ ոք չվերաբերվի դեպի ինձ ստրկական ոգով։ Ես ուզում եմ, որ ոչ ոք չհամարի ինձ իր սեփականությունը, որ ոչ ոք չվերաբերվի դեպի ինձ այնպես, ինչպես վերաբերվում է ստրուկի տիրոջը։

Ես ուզում եմ ազատ լինել, որովհետև ազատությունը ինձ համար ամենաթանկ բանն է։ Ես ուզում եմ ազատ լինել, որովհետև ազատությունը ինձ համար ամենամեծ ուժերի աղբյուրն է։ Ես ուզում եմ ազատ լինել, որովհետև ազատությունը ինձ համար ամենամեծ ձգտումների աղբյուրն է։

Ես ուզում եմ ազատ լինել, որովհետև ազատությունը ինձ համար ամենամեծ ձգտումների

ՉԱՐՔԵՐԸ

(ԿԱՐ ԱՄԱՐԱԿԱՆՑ ԿՅԱՆՔԻՑ)

»»» ο ««

— Իմ քրոջ մասին կարծիքդ ի՞նչ է, Ռոզա, — հարցրեց Ռոզայի ամուսինը, երբ նրանք մենակ մնացին ննջասենյակում:

— Ես կարծում եմ, որ նա ամենաանհամեստ կինն է, որին ես երբևէ հանդիպել եմ, — պատասխանեց Ռոզան:

— Ինչպե՞ս, ինչո՞ւ, — զարմացավ ամուսինը:

— Ինչպե՞ս, ինչո՞ւ, — կրկնեց Ռոզան, — որովհետև նա ինձ ասաց, որ ես ամենաանհամեստ կինն եմ, որին ինքը երբևէ հանդիպել է:

— Ես չեմ հասկանում, թե ինչպես կարող է մի կին ասել մյուսին, որ նա անհամեստ է, — ասաց ամուսինը:

— Ես էլ չեմ հասկանում, — պատասխանեց Ռոզան, — բայց նա ասաց ինձ, և ես համոզված եմ, որ նա ճիշտ է:

— Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է նա ասել, որ քեզ այդքան վրդովեցրել է, — ասաց ամուսինը:

— Ես չեմ կարող կրկնել, — պատասխանեց Ռոզան, — ես չեմ կարող ասել, թե ինչ է նա ասել, որ ինձ այդքան վրդովեցրել է:

— Ես ուզում եմ իմանալ, թե ինչ է նա ասել, որ քեզ այդքան վրդովեցրել է, — կրկնեց ամուսինը:

— Ես չեմ կարող կրկնել, — պատասխանեց Ռոզան

տրապէս քննադատեց Զօր. Ֆրանքօն իբրեւ պատերազմիկ ճանչնալու առա – ջարկը։ «Բացորոշ է որ, ըսաւ, Զօր. Ֆրանքօ եւ իր դասը պիտի խորտակուէ – ին, եթէ արտասահմանէն աջակցութիւն ստացած չըլլար։ Սպանիական պատե – րազմը նախապատճառ արարք մըն է օտար պետութեանց կողմէ։ Կը պահանջեմ որ բոլոր օտարականները եւս կանչուին Սպանիայէն եւ այն ատեն պատերազմը արագօրէն կը դադրի »։

Արտաքին նախարարը պատասխանեց եղած քննադատութեանց, վճռապէս պաշտպանելով իր ծրագիրը։

Հռոմի եւ Պերլինի մէջ տրամադիր են քննելու անգլիական ծրագիրը։ Մուսոլինի ժխտական դիրք բռնած է։ «Իտալիոթէք» երկկ «անընդունելի» կը համարէր Իրլնի ծրագիրը։

Չինաստան եւ Ճափոն դէմ դիմաց

Վերջին լուրերու համաձայն, կացութիւնը աւելի ծանրացած է Ծայր Արեւելքի մէջ։ Թէ Ճափոն եւ թէ Չինաստան պատերազմի կը պատրաստուին։ Չինացիները 30,000 ընտիր զինուորներ կեդրոնացուցած են Հոփէյի նահանգին մէջ, իսկ Ճափոնցիները 15000 զինուոր՝ Փէյփինկ-Թիէնցին գծին վրայ։ Նոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ քանի մը օրէն 55,000 Ճափոնցիներ եւ 80,000 Չինացի – ներ պիտի ճակատին, հրասայլերով եւ օդանաւերով։

Անգլիոյ արտաքին նախարարը մանաւոր դիր մը ուղղեց չինական կառա – վարութեան, իր դեսպանին միջոցաւ։ Կը կարծուի թէ Ճափոն կ'ուզէ պատե – րազմի մղել Չինաստանը։

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՎ

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ առջի օր այցելեց արուեստահանդէսին ռումա – նական տաղաւարը։ Ցետոյ հանդիսաւորապէս ընդունուեցաւ Փարիզի քաղա – քապետարանին մէջ։

ՊԱՆԴՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄՐՃԱՒԱՆՆԵՐՈՒ գործադուլը կը չարունակուի չատ մը կեդրոններու մէջ։ Ճամբա անհամութիւններ ալ կը ծագին։ Առջի օր փա – րիզի կեդրոնին մէջ յարձակում կատարուեցաւ ծանօթ սրճարանի մը վրայ։ Յուցարարները աջ ձախ նետեցին աթոռներ եւ ուրիշ կարասիներ, խորտակե – լով ապակիները։

ՄԱՐՍԷՅԻ խռովութեանց առթիւ 20 հոգի ձերբակալուած էին, բայց վար դրուեցան միայն երեք հոգի։ «Լա Լիպէռթէ» կը գրէ թէ Տօրիոյի դէմ – շակիրը սրտէն զարնուելով սպանուեցաւ երբ կ'անցնէր եռագոյնը պարզած։ Իսկ ձախակողմեան թերթերը կը գրեն թէ Տօրիոյի կուսակիցներէն հինգ հոգի դէնք պարպեցին ժողովրդական ճակատի թափօրին վրայ։

Ալբէ Տիկին Արուսեակ էքինճեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Սարգիս էքինճեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Եղիսաբէթ – Ղազար Մարտինեան (Սուրիա), Տէր եւ Տիկին Յակոբ Յակոբեան, Տէր եւ Տիկին Սեդրակ, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Գորգիկեան եւ զաւակունք եւ ազգականները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր, եղբօր, փեսային, քեռկա – լին եւ ամանահօր՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՔԻՆՃԵԱՆԻ

դառնակսկիծ մահը որ տեղի ունեցաւ 16 յուլիս առաւօտեան ժամը 6ին, վիրաբուժական անյաջող գործողութեան մը հետեւանքով, 29 տարեկան երիտասարդ հասակին։

Ցուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ 19 յուլիս, երկուշաբթի առաւօտ ժամը 10·45ին Փարիզի Հայոց եկեղեցին, 15 Ռիւ Ժան Կուժօն, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Քրէմ – լին - Պիսէթրի գերեզմանատունը։

Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՏՈՒՆ

Հ. Բ. Ը Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղը կը ծանուցանէ թէ Մարսէյլի մէջ նոր հիմնուած «Բարեգործականի Տուն»ի բացումը տեղի կ'ունենայ Շաբաթ օր, 17 Յուլիս, ժամը 9ին. ներկայութեամբ կեդրոնի պատուիրակներ Պ. Պ. Ե. Պարիզեճեանի եւ Հ. Պէրպէրեանի, կիրակի օր, ժամը 9ին, կը կատարուի Բարեգործականի Հայ Երիտասարդական Ընկերակցութեան հանդէս-ընդունելութիւնը։ Մուտքի տրուելիքը կարելի է ստանալ միայն կամ խում Մասնաճիւղի վարչութեան անդամներէն։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իսի - լէ - Մուլինոյի «Դրօշակ» Գրադարանը փոխադրուած է Պ. Ջանի Միրզայեանի սրահը, 45 բիս տը լա Տէֆանս, Իսի։ Բաց է հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8—10։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼՒՈՆ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Փարիզ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «Զաւարեան» կոմիտէի ընժգանուր ժողովը 17 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին «Հայ Ակումբ»ին վերջ Rue de la Défense 9. Նալպանտեանի խանութին վերնայարկը։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է։

Գաւառ

ՎԻՆԻ կոմիտէն ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները, այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, «Խաժակ» ակումբին մէջ։

Դաշտապատուհանիդէս

կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 յուլիս կիրակի առաւօտեան մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՈՒՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ (Tapis Vert) պազ աղբիւրին մօտ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Մասնակցութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի եւ Իսիի Հ. Ե. Միութեան խումբերուն

Մարզական զանազան խաղեր, կովկասեան պարեր, կը նուագէ Թառիստ Աբգար

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԲ եւրոպական պարերու համար

Ճոխ պուֆէ ժողովրդական գիներով։

Հայորդակցութեան միջոցներ. | Gare Invalideէն առնել Վէրսայլի գիծը եւ իջնել Meudon Val fleurie կամ մէթրօ Mairie dIssyէն մասնաւոր թաքսիները, Tapis Vertի համար։

Դաշտանավակիդէս

Տարօնի հանդատակիներու դիշատակին

կազմակերպուած Փարիզի Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայրենակցական Միութեան, եւ հովանաւորութեամբ կեդրոնական վարչութեան, 18 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։

ՐՈՊԵՆՍՈՆ Grand Arbre Maison FIQJET ի պարտիզին մէջ

կը նախագահէ Պ. Ա. ՉԱՔՐԵԱՆ

կը խօսին Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ եւ հայրենակից Պ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Ս. Կարապետեան։

Խմբերգ եւ չուրջպար օրիորդներու կողմէ, հայկական տարազով։

Նուագախումբ, հայկական եւ եւրոպական պարեր։

Աճուրդ Հայ

Ճոխ պուֆէ ժողովրդական գիներով

Անձրեւի պարագային մասնաւոր սրահ։

Հայորդակցութեան միջոցներ՝ փոքր տ'Օրլէանէն առնել 128 Թիւ օ – Թոպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս։

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Գալուստ Ծառօյի ԵՆԹԱՄԱՆԱՏՃիւղի կողմէ 18 Յուլիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, ՍԷՆԹ - ԱՆՏՐԻԻ պարտէզին մէջ։

Կը խօսի Պ. ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՅԵԱՆ։

Խմբերգ, մրճներգ արտասանութիւն եւլն. Կ. Խաչի սանուհիներու կողմէ։

Ապահոն թատերախումբը կը ներկայացնէ

ԽԷՇՈՅԻ ԹՈՒՆԶԸ

Ղեկավարութեամբ Գ. ՔԷՆտիրեանի

Մուտքը ազատ է։

Հայորդակցութիւն.— Քար Պէլվոնսէն առեալ 25 Թիւ հանրակառք եւ իջնել վերջաւորութեանը։

փափաքողները կրնան առաւօտէն գալ։

Դաշտանավակիդէս

Հ. Յ. Դ. ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ «ՎԱՐՈՒԺԱՆ» ԽՈՒՍԲԻ ԿՈՂՄԷ

18 յուլիս կիրակի առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 10ը

ՎԱՐԻԶԷԼԻ ՄՕՏ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

կը խօսի Ընկ. ԱՐԱՄ ՏԷՄԻՐՃԻԱՆ

Նիւ՝ ԹԱՆԱՍՈՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Գեղարուեստական բաժին՝ արտասանութիւն, երգ, մրճներգ։

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծտաք գրամներու փոփոխութիւն, ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի ֆրանսր։ կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ։

ՀԱՅ ԳԱՅՄԱՆԵՐ,

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեակաս, խմբական, մա – նուկներու, ինքնաթիռեան թռիչքներու նկարներ՝ ամենավերջին նո – րութիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով։ Ժամադրութեամբ ուրեմն վայրի մէջ։ Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտու – թեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք կ'ենայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները։

Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻՆ, **50, Bld. Longchamps, Marseille**

Tél. : National 13-16

“ԵՐԱԿ,,

Աբեւելքի միակ իսկական օրհն է ազգուգական։ Անմբգելի։ Անխարդախ Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախտժաքին

պատրաստուած գուտ չափիչի ֆիւեով։ Հայ աւանդական սեղանին զարդ։

ԾԱԽՕՐ Է զինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ մ (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով։ Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ։ Նպաստաւոր պայմաններ։ Լաւագոյն առիթ գործի վարդոց համար։ Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy Ivry Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ՌԱԶՄԻԿ *Թիւ 1*

ԼՍԵՐ ՄԵՐ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՅ. ՀԱՆՐՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԱԼՈՒԾՄԻՆ

(Հրատ. Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան, Փարիզ)

Մեր մօտիկ անցեալի զէնքերու պատմութիւնը։ Մօտ 300 էջնոց Հաքուր Թուղթի վրայ, պատկերազարդ, գեղեցիկ հրատարակութիւն։

Գինը՝ Ֆրանսա, Լիբանան, Սուրիա եւ Գալաթանները 10 Ֆր.

Միւս երկիրները 15 Ֆր.

ԴԻՄԵԼ՝ ՓՐԱՆՍԱ. R. Papazian 163 Avenue Jean Jaurès. Paris.

ՌՈՒՄԱՆԻԱ O. Sahaguian 29 Atelerilor, Constantza (Roumanie)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ «Մասիս» հրատարակչական B. P. 444, Sofia (Bulgarie)

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ «Նոր Օր»ի խմբագրատուն 20A, Rue Vouli. Athènes (Grèce)

ԻՐԱՔ Գ. Սիւրմէեան, New Street, Bagdad (Iraq)

ՀԱՐԱԻ-ԱՄԵՐԻԿԱ «Ազմնիայի» տպագրատուն, San Salvador 462 Buenos-Aires (Argentine)

Փրպտուն Հրանտ-Սամուել, 5, Rue Monsieur Le Prince. Paris (6e) որուն կրնան դիմել բոլոր այն վայրերէն, որոնց առանձին հաշիւ չի տուած,

ԱՄԷՆ ՕՏԱՐԱԿԱՆԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Լոյս տեսաւ Guide մը, յատկապէս պատրաստուած Փարիզ բնակող օտա – րականներու համար։

GUIDE DES ETRANGERS

Որ կը պարունակէ Փարիզի օտար բոլոր հաստատութիւններու, հիմնա – կութիւններու, կազմակերպութիւններու, հիւպատոսարաններու, օֆիսներ – նաւագին, ճամբորդական եւ հեռագրական գործակալութիւններու, ճաշար – ներու, ակումբներու, եկեղեցիներու, գրավաճառներու, դրադարաններ – դրամատուններու, առեւտրական դրասենեակներու, թերթերու, երգա – թարգմաններու, միջազգային կազմակերպութիւններու, զանազան միու – ներու եւ կազմակերպութիւններու հասցէները, դասաւորուած երկիրներու – ձիւքերու կարգով։

Guideը կը պարունակէ նաեւ Փարիզի ֆրանսական բոլոր պաշտօնատուն – ներու եւ բազմաթիւ օգտակար հասցէներ։

Guideը ունի յատուկ բաժին մը՝ յատկացուած օտար զբօսաշրջիկներու – րոնք հոն պիտի գտնեն զիրենք հետաքրքրող անհրաժեշտ հասցէները։

ԳԻՆ՝ 6 ՖՐԱՆԿ

Ղրկել 6 Ֆրանքի նամակադրոշմ, հետեւեալ հասցէին.— «Guide des Etrangers» 13, Rue de la Colonie, Paris (13), Tél. Gobelins 11-40։

ԵՐԿԵՐԵՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ – ԱՋԵՒ

Գրեց՝ Մ. Ա. ԱԼԴԱՆՈՎ

Ռուսերէնէ թարգմանեց ԱՐՄԵՆԱԿ ՄԵԼԻՔ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Այս երկուսից եւ ոչ մէկն էլ նրա սեփական աշխարհը չէր։ Եւ այս երկու աշխարհների մէջ էլ նա իրեն հա – րազատ էր զգում։ Նրա փորձերն այս ուղղութեամբ հրաչքների են հա – նում։

Ազեւին ուրիշները մանուկին, այդ – քան երկար տարիների ընթացքում նա ինքը ոչնչով եւ ոչ մի անգամ իրեն չը մատնեց։ Իր այդ երկու աշխարհ – ների մէջ էլ նա չատ նրբութիւններ մտցրեց, որոնք հասկանալու համար հարկաւոր է կարդալ նրա նամակնե – րը՝ զրած Ռոսիկանութեան։ Ազեւը Ռատայեւի հետ չի խօսում այնպէս, ինչպէս Զուրաւովի հետ, իսկ Զու – բաւովի հետ էլ նա չի խօսում այն – պէս, ինչպէս Գերասիմովի հետ։

Այդպիսի տարբերութիւններ նա զբ – նում էր նաեւ յեղափոխականների մի – ջեւ։ Ֆրանկֆուրտում նա ասում էր Բուրցեւին, որ արհամարհում է Սա – ւինկովին եւ չափից դուրս յարգում է Սապանովին։ Ինդիրը, ի հարկէ, զբ – նահատանքի մէջ չէ, Ազեւի թէ յար – գանքը եւ թէ արհամարհանքը միեւ – նոյն արժէքն ունեն։ Բայց նա, ինչ – պէս չատ քիչերը, զգում էր տարբե – րութիւնների բոլոր նրբութիւնները յեղափոխականների միջեւ։

Ամենափոքրն մարդկանից մէկը, հարեւանցի կերպով ծանօթանալով յեղափոխականների հետ, ասել է։ « Սրանք անխոհեմ չարագործներ չեն, ինչպէս ներկայացնում են ոմանք եւ անխոհեմ հերոսներ էլ չեն, ինչպէս ուրիշներն են կարծում, այլ սովորա – կան մարդիկ են, որոնց մէջ կան, ինչ – պէս ամէն տեղ, լաւ, վատ եւ միջակ մարդիկ։ Այդ մարդկանից նրանք, ո – րոնք բարձր են միջակ մակերեւոյ – թից, չատ աւելի բարձր են. դրանք իրենցից ներկայացնում են բարոյա – կան հազուագիւտ տիպարներ. իսկ նր – րանք, որոնք ցած են միջակ մակե – րեւոյթից, չատ աւելի ցած են » (Լ. Տոլստոյ)։

Իւրայատուկ խելքով եւ խմացակա – նութեամբ կարողանալով հասկանալ մարդկանց, Ազեւը, օրինակ, Սաւին – կովի ներկայութեամբ, ձեւական խո – տաթարոյութիւնից ղրկուած, կայա – րանում չէր հրաժարւի անդուկները տեղափոխելու համար միշակ վարձե – լուց։ Բայց նոյն Սաւինկովի ներկա – յութեամբ, երբ Ա. Գոցը առաջար – կում է Դուբնովոյի տունը պայթեց – նել, Ազեւը պատասխանում է. « Ես համաձայն եմ միայն այն դէպքում, եթէ ես առաջ անցնեմ... Այդպիսի դրծերի մէջ եւ բացարձակ յարձակ – ման ժամանակ անհրաժեշտ է, որ դե – կավարն առաջ անցնի։ Ես պէտք է դէ – նամ»։ Սաւինկովը եւ Գոցը չատ խնդ – բեցին, որ նա խնայի իր թանկագին կեանքը. «կազմակերպութիւնը չը պէտք է զոհի Ազեւին»... « Ազեւը եր – կար մտածեց եւ ապա ասաց. « դէհ, լաւ»...

Այդ մարդը հիմնորի զգացմունք ու – նէր։ «Հեղնող» մարդ էր նա Դաստա – յեւսկու արտայայտած իմաստով։ Լևնտանի կուսակցական ժողովի ըն – թացքում նա խնդրեց յայտնի ժողո – վականներից մէկին իրեն ընկերակցել մինչեւ փոստատուն եւ նրա ներկա – յութեան փոստատան պաշտօնեային յանձնեց ապահովագրուած մի հաս – ծրար։ Ազեւին ընկերակցող ընկերը զարմացաւ, թէ արդեօք Իվան Նիկո – լայեւիչը որտե՞ղ եւ ինչի՞ մասին է այնքան երկար նամակ գրել։ Հաւա – նական է, որ ծրարն իր մէջ պարու – նակում էր ժողովի մանրամասն նկա – րագրութիւնը եւ ուղարկւում էր Ոս – ակիանութեան։ Հաղիւ թէ խոհեմու – թիւն լինէր ընկերոջ ներկայութեամբ նամակը փոստատուն յանձնելը։ Այդ – պիսի անզգուշութիւն կարող էր իրեն թոյլ տալ միայն մեծ վարպետը, նոյն թոյլ տալ միայն մեծ վարպետը, նոյն հնչական արտադրութեամբ՝ «գոր – ծել եւ հաճոյքը իրենց ժամանակին »։ Բայց ո՞րտեղ է վերջանում գործը եւ ո՞րտեղ է սկսւում հաճոյքը ...։

Նախ քան Բուրցեւի գէմ գատ բաց – ւելը, Ազեւը Սաւինկովին մի երկար նամակ գրեց, որի մէջ նա աննկատելի կերպով թելադրեց նրան Բուրցեւի գատավարութեան ժամանակ նրա ար – տասանելիք ճառի համար յօդուած ի – րեն եղած բոլոր ամբաստանութիւն – ները։ Այդ նամակը, իր ամբաստանա – կան արուեստի նրբութիւններով, պա – տիւ կը բերէր ամենալաւ փաստաբա – նին անգամ։

Իսկական ներքին աշխարհ Ազեւը չունէր։ Բայց դրա տեղ նա ունէր մի ինչ որ բաւական անորոշ բան, որն իր մէջ պարունակում էր սէր դէպի հա – մարձակութիւնը, սէր դէպի գրամը, սէր դէպի գերերը, մանաւորապէս յուզիչ գերերը։ Մի մարդ, որ նրան չատ լաւ էր ճանաչում, ինձ ասում էր, որ Ազեւը միշտ էլ թոյլ կողմ է ունեցել «արցունքի վերաբերմամբ»։

Ես կարծում եմ, որ ոչ միայն «Մու – չիի» վերաբերմամբ, այլ եւ իր երկ – դիմի սոսկալի կեանքում իրեն յա – ճախ զգացել է որպէս «մխակ վախկոտ նապաստակը»։ Բանտումը նա կար – դում էր Շեքսպիրի «Մխակը եւ իր սեփականութիւնը» գիրքը եւ հաւա – նաբար նա իրեն զգում էր մխակը՝ Շեքսպիրի խմաստով։ Ըստ իրեն, նա հենց «մխակ» էր։ Շատ գժուար է պատկերացնել սովորական խելքով եւ ահաւոր տոկունութեամբ աւելի կա – տարեալ տիպար **բարոյական էգոիստ** տիպմի։ Ոչ մի կասկած նրան չէր ան – հանգստացնում. նա առանց պայ – մանների էլ ձեռք էր բերում իր իրաւունքը։

Ինձ ասում էին, որ այդ մարդը անցողական ստեղծանն է մարդկ – պի վիճակը, չատ էր սիրում պի – ների երաժշտութիւնն ու սրճար – ըի համերգները եւ իբր թէ լսում հիացմունքով եւ յուզմունքով։ Ը – րոշ է պատահել, որ այդ ճիշտ է որովհետեւ օձերն էլ սրնգի ձա – յնմամ են ...

Ազեւի առողջութիւնը քայքա – պուեց պատերազմի տարիներին եւ բան – կութեան ժամանակ։ Հաւանա – բար նրա վրայ ազդեց եւ այն կիսա – վիճակը, որ նա ունեցաւ Գերմա – յում։ Նա երիկամունքների եւ հիւանդութիւն ստացաւ։ 1918 ապրիլին նա պառկեց հիւանդան – (Krankenhaus Westens)։ Մի քանի յետոյ՝ ապրիլ 24ին, գերեզման 4ին Ազեւը մեռաւ։

Հաւատարիմ գերմանուհին թաղեց երկրորդ կարգի յուզար – րութեամբ, վիլհերադորֆի գ – մանատունը։ Գերեզմանի վրայ մակագրութիւն չդրեց՝ ոհմանու – ներից խուսափելու համար։ Կա – այն տեղի համարը՝ 446։

(Վերջ)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՉ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւէ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
18
ՅՈՒԼԻՍ
DIMANCHE
18 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3475

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱՆՉԷ՛, ԿՌՈՒՆԿ, ԿԱՆՉԷ՛...

»»»» o ««««

Ապրիլ մօտ, հէ՛յ քաղքցիներ, աւելի մօտ ցերուցան բազմութիւններուն :

Մանաւանդ այս ափերուն վրայ, ուր աչքերը այնքան չուտ կը չմորին, ոտքերը սահեցնելով փողոցէ փողոց :

Աւելի մօտ այն հազարեակներուն կամ հարիւրեակներուն որոնք, ահա տասնըհինգ տարիէ ի վեր լոյսի մը կը սպասեն : Կը հեւան հարազատ չունչի մը կարօտէն :

Հարկ է աւելի մօտենալ : Մոեմմանալ : Հեռւիլ ու սերտել :

Այո, մանաւանդ հեռւիլ ու սերտել :

Զենք ուզեր վայրերան կանչեր արձակել : Բայց, ո՞վ պիտի համարձակէր ծածկել տարիներուն ցանած աւերը :

Հազարաւոր աչքեր հեզհեզէ կը հեռանան հայկական հորիզոնէն :

Ու դարձեալ հազարաւոր թեւեր որ կրնային ինքնապաչապատ նուիրեան կուռ եւ ծաւալուն ցանց մը կազմել, կը գրկեն ոչ թէ մայր բունը, այլ գօտիներ կպչուն եւ լպրծուն :

Բանաստեղծութիւն չէ որ կը փորձենք :

Պիտի չանանք ապացուցանել, իր կարգին, չարք մը երեւոյթներ, որոնք չեն կրնար պարտկուիլ աւետարեր հաւատամքներով :

Կը հալի՛ն, կը նօսրանան, կ'ուծանան,— մինչեւ անգամ այն բազմութիւնները որոնք չերմութեան ու հաւատքի կայծ մը բերած էին իրենց հետ, երբ առաջին անգամ ոտք նետեցին այս ափերուն վրայ :

Կը յօրանջեն, կը հառաչեն, կը քթմմնջեն ուրիշ բազմութիւններ, որոնք այլ կայծը վառեցին այստեղ, յանուն «Հայաստանի լուսապայծառ իրականութեան » եւ ուրիշ սիուխանքներու :

Եւ ըսէ՛ն թէ նահանջականութեան անխուսափելի ճամբուն վրայ, ամէնէն հոծ բազմութիւնը կը կազմեն երիտասարդներ,— անշուշտ անոնք որ կը նախընտրեն ապրիլ առանց դաւանանքի :

Հեռո՛ւ մեզմէ որ եւ է ձգտում՝ սեւցնելու պատկերը :

Ընդհակառակն : Մեր աչքին առջեւ նոյնքան ուժգնութեամբ կը պարզուի լոյսը, ինչպէս առաւօտը : Մենք բնազդաբար կ'ըմբռնանք լալկան տրամադրութիւններուն դէմ, որ դարերով գլուխ կոխ Հասկ մը վեհաձեր է առաւօտ բազմութիւններ :

Հարկ է հակազդել Արեւելքէն փոխադրուած, կռչկռտ կապած այդ ունակութեան : Հարկ է թարմացնել, պայծառացնել հոգիները : Հարկ է զարկ տալ կենսուրախ տրամադրութեանց :

Այս չի նշանակեր լոյսը խաւցնել եւ առաւերը անտեսել :

Ոչինչ կը չահինք, մէկ ծայրայեղութենէն միւսը գլորելով : Ոչ լաց ու կոծ — « մեռանք – կորանք — ոչ ալ միամտի լաւատեսութիւն : Այլ ճիգ մը իրականութիւնը տեսնելու այնպէս ինչպէս որ կայ, ինչպէս որ կ'ընթանայ :

Այո, մանաւանդ այս վերջինը՝ ինչպէս որ կ'ընթանայ :

Առանց այս տարրական պարտականութեան, որ կը նշանակէ տեսնել ու վերլուծել, ապա ուրեմն տրամաբանել ու գործել,—մենք արդէն խրած կ'ըլլանք դէպի անծանօթը :

Կը թուի թէ քիչեր կ'ըմբռնեն այս վտանգը : Իսկ այդ քիչերը կը գտնուին կազմակերպուած հոսանքներու մէջ, կամ անոնց բոլորտիքը :

Նոյնիսկ անոնց մէջ պակաս չեն թուլութեան ախտանշանները : Ամէն պարագայի մէջ, եղածով գոհանալու կամ եղածը մաշեցնելու տրամադրութիւններ :

Պէտք է բարձրաձայն ազդարարել եւ յիշեցնել ամէն տեղ,— անբաւական է ինչ որ ունինք, իբրեւ ազդակ ինքնապաչպանութեան : Իբրեւ կազմակերպուած համբանք եւ թիկունք :

Այս հարցը դրած առեն, մենք նկատի ունինք բոլոր կազմակերպութիւններն ու միութիւնները : Այլեւս իւրաքանչիւրին կը մնայ գտնել իր ուժն ու սպառումը : Իր «մուտք»ն ու «ելքը » :

Բուն կուսակցական գետնի վրայ, ի՛նչ խօսք որ նորէն իրանք գերակշռութիւնը կ'ի՛նայ Դաշնակցութեան : Ե՛ւ իբրեւ համբանք, ե՛ւ իբրեւ բարոյական ազդակ :

Բայց — այս պարագան իսկ ոչ թէ անսպառծութիւն, այլ մտահոգութիւն պէտք է պատճառէ մեր ընկերներուն : Առաջինէն մինչեւ վերջինը :

Եթէ կը հաւատանք մեր գերին եւ ուժին, կը նշանակէ թէ այսօր չատ աւելի ծանր է մեր պատասխանատուութիւնը :

Մանաւանդ որ, չատ բան փոխուած է մեր չուրջը : Եւ կը փոխուի ամէն օր :

Եթէ կարենայինք միայն այդ փոփոխութեանց խմաստն իմանալ, ո՛րքան լայն պիտի բացուէր մեր ճամբան, քաղմապատկուելու համար : Ոչ միայն այստեղ, այլեւ ամէն տեղ :

Ինչ որ ունինք իբրեւ դաւանանք, կ'արժէ այնքան որքան կազմակերպուած ուժ ունինք : Այլ մանաւանդ խանդավառութիւն եւ ինքնագործունէութիւն :

Արդէն «չըմբռնաւորներ» կան բոլոր ճակատներուն վրայ : Ամէնէն հեռուոր անկիւնը : Եւ գործեր, պարտականութիւններ որ դուրգուրանքի, աշխատանքի կը կարօտին :

Եթէ մեզի կ'ի՛նայ միշտ եւ ամէն տեղ յիշեցնել «կանչէ կռունկը», այդ չի նշանակեր թէ մեր չիզերը պիտի թմրին միայն կռունկով ու հառաչելով, եւ յետոյ հեռուոր սուրբերու կամ հրաշքներու սպասելով :

Փորձենք երգը վերածել իր բուն խմաստին.
Կանչէ, կռունկ, կանչէ, բանի գարուն է...
Գործել : Գործե՛լ, քանի գարուն է : Վաղը չատ ուշ պիտացած կ'ըլլանք :

Եւ աւտր համար ալ, աւելի ու աւելի մօտենալ տարագիր բազմութիւններուն : Դառնալ աւելի խանդավառ եւ վճռական :

Ու կազմակերպուիլ, կազմակերպուիլ : Բոլոր ճակատներուն վրայ :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

1937 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ԶԻՆՈՒԻՐՅՈՒՆԵՐՈՒՆ

»»»» o ««««

Երէկ հետեւեալ ազդը հրատարակուած էր 1937 հոկտեմբերի զինուորցուներու մասին :—

Ֆրանսա բնակող եւ հպատակութենէ զուրկ այն երիտասարդները որոնք զինուորութեան պիտի կանչուին 1937 հոկտեմբերին, եթէ կ'ուզեն Ֆրանսային դուրս հաստատուիլ, մէկ տարի պայմանաժամ պիտի ստանան սկսելով 1937 Սեպտեմբեր 10էն, տեղափոխուելու համար : Բացառութիւն պիտի ըլլայ այն երիտասարդներուն որ կ'ուսանին : Անոնց թոյլ պիտի տրուի Ֆրանսա մնալ մինչեւ 25 կամ 27 տարեկանը, բժշկութեան, դեղագործութեան, առամնաբուժութեան ուսանողներուն եւ անասնաբուժութեան աշակերտներուն համար : Ծայատարարութեան օրինակներ պիտի դրուին իրենց բնակավայրին մէջ : Ենթակաները պէտք է զանոնք լեցնեն եւ քաղաքապետութենց յանձնեն սեպտեմբեր 10էն առաջ :

1938ին եւ անկէ վերջը կանչուելիք զինուորցուներուն համար յայտարարութիւն ղրկելու պայմանաժամերը պիտի որոշուին յարմար առենին եւ պիտի հաղորդուին ենթականերուն :

Գործազուրկներ յաւելում կը պահանջեն

»»»» o ««««

Փարիզեան շրջանի գործազուրկներու միութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը վարչապետարան երթալով, ընդունուեցաւ փոխ - վարչապետ Պ. Պէրթրանի կողմէ : Պատուիրակութիւնը հետեւեալ պահանջները ներկայացուց.— Աւելցնել գործազրկութեան նպաստը, կրճատել Սէնի նահանգին մէջ բնակութեան համար սահմանուած պայմանաժամը, նահանգային յաւելումները չնորհել նաեւ օտար գործազուրկներուն, դիւրութիւններ ընծայել մանուկներու արձակուրդին, բնակարանի վարձքերու եւ ցուցահանդէսին այցելութեանց համար :

Փոխ - վարչապետը պատասխանեց թէ եղած պահանջները պիտի քննուին մտանաւոր ուշադրութեամբ, կարելի զոհացումը տալու համար :

Ֆրանկի ինչո՞ւ կ'իյնայ

»»»» o ««««

Ֆրանքը դպալի անկում մը կրեց տակարանին մէջ : Տոլարը 25.78էն բարձրացաւ 25.95ի, իսկ անգլիականը 128.04էն 128.90ի : Շուէյց տոլարը եղաւ 26, իսկ անգլիականը՝ 129 : Զգալի անկում կրեցին նաեւ Ֆրանսական արժէթուղթերը, 1էն մինչեւ 2 ֆր. 80:

Այս առթիւ պարմանաւան զրոյցներ կը չրջէին հրապարակին վրայ, մեծ մասով անհիմն : Այսպէս, կ'ըսեն թէ ընկերվարականները զոհ չըլլալով ներկայ կառավարութենէն, պատրաստ կը սպասեն Լէոն Պլումը նորէն իշխանութեան գլուխ բերելու համար : Թէեւ Մարսէյլի համագումարը հաւանեցաւ որ կուսակցութիւնը մասնակցի Շօթանի դահլիճին, բայց մեծամասնութիւնը տակար էր եւ քուէարկութիւնը յաղողեցաւ չնորհիւ Լէոն Պլումի եւ Փօլ Ֆոռի թոխած ճիպերուն :

Մինչ այս մինչ այն, բանուորական խըրտումները կը չարունակուին : Լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէ մանաւորապէս պետական եւ քաղաքապետական պաշտօնեաներու դիրքը : Բոլորն ալ յաւելում կը պահանջեն :

Պանդոկներու եւ սրճարաններու տաղնապն ալ չէ լուծուած տակաւին : Առջի օր նոր փորձ մը կատարուեցաւ վարչապետարանին մէջ, երկու կողմերը հաշտեցնելու համար, բայց կարելի չեղաւ համաձայնութիւն գոյացնել : Ասոնք տակցութեան ներկայ էին աշխատանքի նախարարը եւ Աշխատանքի Դաշնակցութեան պատուիրակը :

Ամէն օր դէպքեր կը պատահին քաղաքին զանազան մասերուն, ինչպէս եւ գաւառի մէջ : Մինչեւ հիմա 239 հոգի ձերբակալուած են, անկարգութիւններ յարուցած ըլլալով, բայց չատ քիչերը վար կը դրուին :

Իրաք եւ Հիճազ կ'ընդհատանան Պաղեստինի բաժանման

»»»» o ««««

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, արաբական չրջանակներու մէջ մեծ զըժգոհութիւն կը տիրէ, Պաղեստինի բաժանման ծրագրին դէմ : Իրաքի առեւ – արական սենեակին նախագահը յայտնեց արաբական վերագոյն խորհուրդին թէ համաձայնած է եղած բողոքներուն : Իսկ Սէուտ ալ հեռագրած է Երուսաղէմ թէ պիտի աջակցի միւս արաբական երկիրներուն, ուժ տալու համար Պաղեստինի Արաբներուն : Իսկ Այղրյորդանանի Արաբները իրենց վեհապետին՝ Էմիր Ապտուլլահի հետ կը կարծեն թէ անգլիական ծրագիրը լաւագոյն ելքն է Պաղեստինի ապագային համար :

Մարզագործումը կը շարունակուի

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ սեղանաւորական հաստատութեանց հինգ ղեկավար վարիչները պաչտօնանկ եղած եւ կուսակցութենէն արտաքսուած են : Ասոնց մէջ կը գտնուի խնայողական անտուկի տնօրէնը :

*** « Թայմզ »ի Թղթակիցը կը գրէ թէ պաշտօնական լուրի մը համաձայն, կրթական գործավար Պուլնով եւ ծանօթ գրագէտ Փիլնիաք, ձերբակալուած են՝ իբրեւ ժողովուրդի թշնամիներ : Երկուքն ալ խիստ յարձակման ենթարկուած էին վերջերս, խորհրդային մամուլին մէջ :

*** Կրթական գործավարութիւնը որոշեց պարտաւորիչ հռչակել տարրական ուսուցումը դպրոցներու մէջ :

»»»» o ««««

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ նոր գիներով պիտի ծախուին յուլիս 20էն սկսեալ : Գաղափար մը տալու համար, ըսենք որ Մարսէյլի տոմսը (Գ. կարգ), որ 173 ֆրանք էր, պիտի ըլլայ 217, Գոռոմօ՝ 148, փոխան 118ի եւն. :

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՋՈՒՐԸ ԴԱՑ, ՋԱՂԱՑԸՆ ԱՂԱՑ

ԽՆԴՈՒ ՈՒՏԷ, ԵԼԼԷ ԽԱՂԱՑ ...

— . —

Հազիւ խմբագրատուն իջած, «վարչապետ»ը փնտռեցի :

— Նամակատուն գնաց :

— Առտուն կանուխ գանձումի՞ :

— Ի՞նչ գանձում. վճարումի : Ու – րեմն չե՞ս գիտեր : Լսէ.— թերթին թղթատարական ծախքը, որ մէկ սանթիմ էր Փարիզի շրջանին համար, բարձրացած է 3 սանթիմի, գաւառի – նը՝ 2էն 6ի : Տարբերութիւնը՝ օրական 50 — 70 ֆրանք : Երկու անգամ սովորական ձեւով ղրկուած էր. գնաց տարբերութիւնը ցնծալու :

— Թիւրիմացութիւն չըլլայ :

— Ոչ մէկ թիւրիմացութիւն : Օ – րէնքը բացորոշ է, հրահանգներն ալ մանրամասնօրէն հաղորդուած են բոլոր վարչութեանց :

— Այս մէկը ամէն հաշիւ խանգա – րեց :

— Եւ դեռ պարզ չէ կացութիւնը : Ահա լիճն ալ եկաւ, քաղ պատմէ :

Եւ վարչապետը շարունակեց, հանդիսաւոր շեշտով մը.

— Արտասահմանի սակերն ալ պիտի աւելնան օգոստոս 1էն սկսեալ : Գիտես որ կարգ մը երկիրներու համար մէկ թերթի առաքման ծախքն է 15 սան – թիմ, իսկ ըրիտանական եւ ուրիշ երկիրներու համար՝ 30 սանթիմ : Ալ դուն հաշուէ թէ ի՛նչ կրնայ ըլլալ նոր յաւելումը :

— Ուրեմն կացութիւնը «կրիտիկական» է :

— Մի զուարճանար եւ լսէ : Թուղթը, որ 150 ֆրանք էր (100 ֆիլօճ), այժմ բարձրացած է 220ի, որով տա – րեկան տարբերութիւնը կ'ըլնէ 18,000 ֆրանք : Եւ այս աժան կը սեպուի : Իսկ ո՞վ կրնայ հրաշխատրել թէ նոր յաւելումներ պիտի չըլլան :

— Ինչ մը չունիչ ատ, բարի եկար մը անգամ չըսիր :

— Բարի եկար, հազար բարի, բա մտիկ ըրէ : Գիտես որ մէկ տարի ա – ռաջ իրրեւ բացառիկ ծախք ունեինք միայն ընկերային ապահովագրութեան տուրքը : Անկէ ի վեր աւելցան. — 1. Վճարովի արձակուրդ.— 2. Ընտանեկան յատկացումները (ալոֆասիօն ֆամիլիալ) : Միայն այս երկուքին գումարը հաշուելով, կարեւոր բաց մը կ'ունենայինք. եւ ահա ճեզի աղ ու պղպեղը,— թղթատարական սակերու յաւելումը :

— Ի՞նչ կը թելադրէ ձեր վարչապետական հեռատեսութիւնը :

— Դուն շարունակէ զուարճանալ մինչեւ որ ...

— Մինչեւ որ ազգային վիճակախաղը զարնէ :

— Այդպէս հեգնելով հեգնելով այս օրին բերիր : Եթէ դուն ալ մեզի պէս հաւատ ունենայիր, մինչեւ հիմա զարկած կ'ըլլար, գոնէ մէկ միլիոն :

— Ես ուրէն լեռը կը բաշուիմ. դուք շարունակեցէք տոմսակ բաժնել եւ օրերը համրել :

— Ծովը աւելի մօտ է : Մէկ շաբաթ կէցիր, հաշիւները ներկայացնեմ, յետոյ կը տեսնուինք :

Եւ «վարչապետը» իր պատեհին մէջ բաշուեցաւ, փորձառու մարդու մը իմքնավստահութեամբ :

ՎԱՀԷ

Կ. ԽԱՉԻ ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆԸ

Երէկ հետեւեալ հեռագիրը ստացանք Նիսէն.—

Տղաքը հանգիստ հասան ուրբաթ իրիկուն : Բոլորն ալ ողջ առողջ են :

Այս երրորդ տարին է որ Ֆր. Կ. Խաչի Երջ. վարչութիւնը օգափոխութիւն կը կազմակերպէ կարօտ մանուկներու համար : Այս տարուան առաջին խումբը, 30 հոգի, ճամբայ ելած էր հինգշաբթի դիշեր :

Տղոց կ'ընկերանային երեք անձնուէր անդամուհիները այս օգտաչատ կազմակերպութեան, Տիկին Մելիք Մինասեան (Երջ. վարչութենէն), Տիկին Վասիլեան եւ Տիկին Ա. Խաչիկեան (Փարիզի մասնաճիւղ) որոնք ամիս մը չարունակ մայր պիտի ըլլան իրենց զուրգուրանքին յանձնուած այս հայորդիներուն, զանոնք թէ ֆիզիքապէս եւ թէ հայրենի ոգիով զօրացնելու համար :

Խումբը Նիսի մէջ Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ դիմաւորուելով, յատուկ օթօբուսներով առաջնորդուած է Լավալիէ, ուր մինչեւ օգոստոս 15 պիտի վայելէ լաւագոյն օգափոխութեան մը բոլոր առաւելութիւնները :

Այս խումբին պիտի միանան դարձեալ Մարսէյլէն 12 փոքրիկներ իրենց առաջնորդով, կայանին թիւը բարձրացնելով 42ի :

Բ. խումբը նոյնքան թիւով, կը մեկնի Փարիզէն եւ Լիոնէն օգոստոս 15էն : Որով Ֆ. Կ. Խաչի չնորհիւ 85 հայ մանուկներ այս տարի եւս կը ստանան անհրաժեշտ օդն ու արեւը :

«Ախ, Հայաստան»ի խմբագիրն ալ դատի տակ

« Ախ. Հայաստան»ի մէջ կը կարդանք հետեւեալ տեղեկութիւնը, իր իսկ խմբագրի մասին (29 մայիս).

« Նկատի ունենալով, որ համագումարի պատգամաւոր Ե. Զուբարի մասին մեղադրական նիւթեր կան, որոնց հիման վրայ Հկ(բ)կ կեդրոնական կոմիտէի որոշումով նա հանուած է աշխատանքէց եւ անոր գործը յանձնուած է Կուսկոլեկտիային, համագումարը՝ մանդատային յանձնաժողովի առաջարկով ղրկեց զայն պատգամաւորական մանդատէն » :

Ճափոն կը սպառնայ Չինաստանի

Չինական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ Ճափոն 100000 զինուոր ղրկած է, դաւեւլու համար հիւսիսային Չինաստանի հինգ նահանգները : Կ'ըսուի թէ 31 փոխադրանաւեր յատկացուած են, զինուորներու փոխադրութեան համար : Ճափոն հետեւեալ պահանջները ղրած է.— 1. Կատարեալ ինքնավարութիւն հիւսիսային Չինաստանի, որ ունի 100 միլիոն բնակիչ,— 2. Հաւաքական պայքար համայնավարութեան դէմ, Ճափոնի եւ Չինաստանի կողմէ.— 3. Երկաթուղիներու չինութիւն.— 4. պաչտօնանկութիւն հակաճափոն հրամանատարներու եւայլն :

Չինական կառավարութիւնը յուչագիր մը ուղղեց Մ. Նահանգներու, Ֆըրանսայի, Անգլիոյ եւ միւս պետութեանց, բողոքելով Ճափոնի ոտնձգութեանց դէմ, համաձայն 1922ի դաշնագրին, որ կ'երաչխաւորէ Չինաստանի հողային ամբողջութիւնը : Չինաստան ալ զինուորական պատրաստութիւններ կը կատարէ, դիմագրելու համար Ճափոնական արչաւանքին :

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ եւ 5000 ֆրանք տուգանքի դատապարտուեցաւ Լիմլ Ամար, որ դրամատուն մը կը բանեցնէր սակարանին դիմացը եւ մօտ 10 միլիոն ֆրանքի պեղծում կատարած էր :

ՍԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԱՊԵՏ ՅՈՐՀՈՒՐԴԸ մերժեց հանրակաւքի գիներուն յաւելման առաջարկը : Այս առթիւ բուռն միջադէպ մը ծագեցաւ աջերուն եւ ձախերուն միջեւ, հետեւեալ բացագանչութիւններով,— «Մոսկուա գացէք », « Պերլին գացէք » :

ՄԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ա.

»»» ◦ ««««

Մայիս 26 — յունիս 3, Երեւանում, տաք հայկական օդային զանգվածների ներխուժման պատճառով, ջերմաստիճանը կբարձրանա 10°Ռ-ով։ Տեղումներ չեն սպասվում։ Հարավային քամիներ։

ՆՈՐ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Ըստ Ֆինանսների նախարարության հրապարակած տվյալների, 1957 թ. հանրապետության պետական բյուջեի եկամուտները կազմել են 1 միլիարդ 400 միլիոն ռուբլի։ Այդ գումարի մեծ մասը ստացվել է ձեռնարկությունների շահույթից կատարված հարկային վճարներից։

Նշված տարում ավելի մեծ է եղել նաև ապրանքների շրջանառության հարկի գումարը։ Ընդհանուր առմամբ, 1957 թ. պետական եկամուտները գերազանցել են նախատեսվածը 100 միլիոն ռուբլով։

Հանրապետության տնտեսության զարգացման հետագա հեռանկարները հնարավորություն են տալիս ավելացնելու պետական եկամուտները։ Այդ գումարները կուղղվեն ժողովրդական տնտեսության զարգացման, մշակութային շինարարության ծավալման, ինչպես նաև ժողովրդի նյութական բարեկեցության հետագա բարձրացման նպատակներին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ Է ՇՆ.Վ

Մայիսի 26 — յունիսի 3, Երեւանում, տաք հայկական օդային զանգվածների ներխուժման պատճառով, ջերմաստիճանը կբարձրանա 10°Ռ-ով։ Տեղումներ չեն սպասվում։ Հարավային քամիներ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ա.

»»» ◦ ««««

Մայիսի 26 — յունիսի 3, Երեւանում, տաք հայկական օդային զանգվածների ներխուժման պատճառով, ջերմաստիճանը կբարձրանա 10°Ռ-ով։ Տեղումներ չեն սպասվում։ Հարավային քամիներ։

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

Մայիս 26 — յունիսի 3, Երեւանում, տաք հայկական օդային զանգվածների ներխուժման պատճառով, ջերմաստիճանը կբարձրանա 10°Ռ-ով։ Տեղումներ չեն սպասվում։ Հարավային քամիներ։

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ԱՐՇԱԿ ՉՈՊԱՆԻ

ԱՆՀԱՆԳԻՍՏ ԱՂՋԻԿ

Ես չեմ ճանաչում այդ աղջկան։ Ես նրան երբեք չեմ տեսել։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։

Ես չեմ ճանաչում այդ աղջկան։ Ես նրան երբեք չեմ տեսել։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։

Ես չեմ ճանաչում այդ աղջկան։ Ես նրան երբեք չեմ տեսել։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։

Ես չեմ ճանաչում այդ աղջկան։ Ես նրան երբեք չեմ տեսել։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։ Ես նրա մասին ոչինչ չգիտեմ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ Է ՇՆ.Վ

Մայիս 26 — յունիսի 3, Երեւանում, տաք հայկական օդային զանգվածների ներխուժման պատճառով, ջերմաստիճանը կբարձրանա 10°Ռ-ով։ Տեղումներ չեն սպասվում։ Հարավային քամիներ։

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՀՐԱՇՔԱԶԱՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

»»» ◦ ««««

ՊՈՒՇԿԻՆՎԱԾՔ

Երբ զորանոցում հանգրվանեցին, ես ու ընկերս ամենաառաջին գործը արինք այն եղավ, որ ամենամոտիկ խանութից մի շիշ օղի առանք։ Ինչ որ ուզում էր լինի, մենք ուզում էինք մեր ուրախությունը հայտնել։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

Ես ու ընկերս մեր ուրախությունը հայտնեցինք։ Ինչո՞ւ ուրախ էինք, չգիտեմ։ Գուցե այն պատճառով, որ մեզ զորանոց էին ուղարկել, ոչ թե ռազմաճամբար։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։ Գուցե այն պատճառով, որ մեր ընկերները, որոնք մեզանից մի քանի ամիս առաջ էին զորակոչվել, ասում էին, թե զորանոցում կարելի է ամեն օր գնալ տուն։

ՋԱՆԹՈՒՐ

(ՎԱՅՐԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻ)

»»» ο ««««

— Ախմե՛դ, ախմե՛դ, դուն ալ ախմե՛դ, ինչո՞ւ չես ախմեր, ինչո՞ւ կը նայիս ինծի այդպես ... Ես ալ մարդ եմ, ինծի ալ կրնայ պատահիլ ինչ որ ուզես ... Ես ալ կրնամ սիրահարիլ, ես ալ կրնամ ուզել ու չունենալ ... Ես ալ կրնամ ... Ես ալ ... Ես ալ ... Ես ալ

Անգլիական ծրագիրը Սպանիոյ մասին

Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնաժողովը կարճ նիստ մը գումարելով, հաստատութիւն յայտնեց անգլիական ծրագրին, իրրեւ հիմք վիճաբանութեան: Մանրամասնութիւնները պիտի ճշդուին յառաջիկային: Մասնաւորապէս վերաքաշման դիրք մը բռնեցին Ֆրանսայի եւ Մ. Մի-ութեան ներկայացուցիչները, որպէսզի որ ծրագիրը կը տրամադրէ ճանչնալ Զօր. Ֆրանքօն: Մոսկուայի թերթերը եւ միւս կարմիր օրկանները կը շարունակեն քննադատել անգլիական ծրագիրը, որ չատ հաճելի կը համարուի Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ համար: Այս վերջին երկիրներու ներկայացուցիչները չնորհաւորեցին Անգլիոյ արտաքին նախարարը, Իրենը, որ ծրագրին հեղինակն է:

Ալէքսանտրէթի խնդիրը եւ Թուրքիա

Նուման Մէնէմէնճի, Թուրքիոյ արտաքին գործակալութեան խորհրդականը, որ վերջերս տեսակցութիւններ ունեցած էր Սուրիոյ վարչապետին եւ մարզպանին հետ, հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրաւ «Թանին» թղթակցին .

— Մեր խօսակցութիւնները անգամ մը եւս ապացուցին թէ Թուրքիա եւ Ֆրանսա վճռած են անկեղծօրէն գործադրել Սանճաքի մասին արուած որոշումները, գործակցելով կատարեալ համերաշխութեամբ: Մենք մօտէն կը հետաքրքրուինք հարեւան Սուրիոյ բարգաւաճումով եւ անկեղծ բարեկամութեամբ տոդորուած ենք այդ երկրին հանդէպ: Սուրիոյ վարչակեցը յայտնեց թէ իրենց կառավարութիւնը եւ ժողովուրդն ալ միեւնոյն զգացումները կը տածեն Թուրքիոյ հանդէպ: Հետեւաբար պատճառ չկայ լուսաւոր ապագան երկու երկիրներու յարաբերութեանց մասին:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ — Ս. Աննուանի մէջ (Մարսէյլ), Պ. Օհան Նաճարեանի երեք զաւակները յուլիս 14ին կը խաղային Ջրանցքին մօտ, երբ կրասերը, երկու տարեկան, Ջուրը կ'իյնայ: Մեծ եղբայրը, 11 տարեկան, օգնութիւն կ'աղաղակէ, բայց այր մարդ չգտնուելով, կիները անմիջապէս լուր կուտան մաքսատան պաշտօնեաներուն: Այդ պահուն պղտիկը 350 — 400 մեթր քշուած էր հոսանքէն: Պաշտօնեաներէն քալ երիտասարդ մը Ջուրը նետուելով արկածեալը դուրս կը հանէ սառած վիճակի մէջ: Բարեբախտաբար կարելի կ'ըլլայ վերկել: Այս առթիւ Թաղեցիները իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ազատարար Ֆրանսացիներուն :

ՏԻՐ ՁՕՐԻ մէջ չորս ոտիկան պինուրներ ապահնուած ըլլալով, սուրհանդակութիւնը որոշեց քննիչ յանձնաժողով մը ղրկել: Խնդիրը կապ ունի վերին ձէղերէն քրիստոնեաներուն (40,000) եւ Ասորիներուն հետ (17000):

31 ՔՈՒԱԿԱՀԱՏՆԵՐ ձերբակալուեցան ցուցահանդէսին մէջ: Տեղական թերթերը կը գրեն թէ կալանաւորներէն 5ը Ֆրանսացիներ են, 6ը Ափրիկեցի, 5ը Լեհ, 3ը Թուրք, 3ը Ցոյն, 3ը Սպանիացի, 1ը Ռումանացի, 4ը Իտալացի, 1ը Սերպ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Մաքսուտ Կասեճեան եւ զաւակունք իրենց չնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին ՏԻԿԻՆ ԿԻՒԼԻՒԶԱՐ ԿՏԱՒՃԵԱՆԻ մահուան առթիւ :

Տոքթ. Ա. Մելիֆի

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy**ի ճիշդ դիմացը:

Մանրազէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց: Կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

Փարիզի մէջ, կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4. Հեռաձայն Trud. 21-03

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԴՐԻԴՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անփոփոխ)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2—7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Հայ կ. Խաչի Մարսէյլի Մասնաճիւղը հաստատած է հայերէնի երեկոյեան դասընթացք մը 8էն 13 տարեկան աղջիկներու համար, իր կեդրոնատեղիին մէջ, 20 Րիւ Տօմֆրնքէն:

Դասաւանդութիւնները տեղի պիտի ունենան Յուլիս 29էն սկսեալ, առայժմ միայն երեքշաբթի օրերը ժամը 6—8:

Պիտի դասախօսէ Տիկին Ն. Բրիգիթճեան:

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

16 — 22 *Յուլիս*

Երեկոները ժամը 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:

2 grands films

Censtant Bemy, Pierre Larquey

dans Le "Chant de l'Amour"

Victor Boucher

dans "Votre Sourire"

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:

Նեգկայ յայտարարութիւնը բերողին կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ զեղչուած գիներով

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ՌԱԶՄԻԿ *Թիւ 1*

ԷՋԵՐ ՄԵՐ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՅ. ՀԱՆՐՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԱԼՈՑՍԻՆ

(Հրատ. Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան, Փարիզ)

Մեր մօտիկ անցեալի զէնքերու պատմութիւնը: Մօտ 300 էջնոց, հաքուր թուղթի վրայ, պատկերազարդ, գեղեցիկ հրատարակութիւն մը:

Գինը՝ Ֆրանսա, Լիբանան, Սուրիա եւ Պալքաններ *10 Ֆր.:*

Միւս երկիրները *15 Ֆր.:*

Դիմել՝ Ֆրանսա. R. Papazian 163 Avenue Jean Jaurès. Paris.

Ռումանիա O. Sahaguian 29 Atelerilor, Constantza (Roumanie.

Պուլկարիա «Մասիս» հրատարակչական B. P. 444, Sofia (Bulgarie)

Յունաստան «Նոր Օր»ի խմբագրատուն 20A, Rue Vouli. Athènes (Grèce):

Իրաք Ի. Սիւրմէեան, New Street, Bagdad (Iraq):

Հարաւ-Ամերիկա. «Ազմենիա»յի խմբագրատուն, San Salvador 4625 Buenos-Aires (Argentine):

Գրատուն Հրանտ-Սամուել, 51, Rue Monsieur Le Prince. Paris,

օրուն կրնան դիմել բոլոր այն վայրերէն, որոնց առանձին հասցէ չենք տուած,

Փարիզ

ՊԱՆԵԷՕ-ՓԱՇԱՆԻ «Արծիւ» ՆԻՔ ակումբատէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 20 Յուլիս, երեքշաբթի երեկոյ իր ակումբին մէջ:

Դաշտահանդէս

Տարօնի Հահատակներու յիշատակին

Կազմակերպուած Փարիզի Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայրենակցական Միութեան, եւ հովանաւորութեամբ Կեդրոնական վարչութեան: 18 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ:

ՐՈՊԻՆՍՈՆ Grand ArbreMaison FIQUET *ՓԱՐՏԻԶԻՆ ՄԷՋ*

Կը նախագահէ Պ. Ա. ՁԱՔՐԵԱՆ

Կը խօսին՝ Պ. Ա. ՁՕՊԱՆԵԱՆ եւ հայրենակից Պ. Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Կ'արտասանեն՝ Օր. Օսմանճեան, Պ. Պ. Զարեհ Ղաբիպեան եւ Օ. Կարապետեան:

Խմբերգ եւ շուրջպար օրիորդներու կողմէ, հայկական տարազով:

Նուագախումբ, հայկական եւ եւրոպական պարեր:

Կը նուագէ Թաւթոտ ԳՅՐԵԳԻՆ:

Ադուրդ չկայ

Ձոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Ընծան պարագային մասնաւոր սրահ:

Հաղորդակցութեան միջոցներ՝ փոքր Ք. տ'Օրլեանէն առնել 128 Թիւ օ-Թոպիւսը եւ իջնել Թէրմինիւս:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 40ՐԴ. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ԱՌԹԻԻ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Հ. Ց. Դ. «ՄՈՒՐԱՏ» խումբի կողմէ, 18 Յուլիս, կիրակի, Փաթէ-Էշի ճամբուն վրայ գտնուող վայրը:

(Պէտք է առաւօտէն գալ եւ ճաշը միասին քերել)

Կը նախագահէ՝ ԸՆԿ. ՄԿՐՏԻՉ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. ՊՕՂՈՍ ՀԻՄՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժին, հայկական եւ եւրոպական պարեր, ձոխ պիւֆէ դիւրամատոյցի գիներով.

Մուտքը ազատ է

Դաշտապարահանդէս

Կազմակերպուած

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

18 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ իրիկուն

ՄԷՕՏՈՆԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ (Tapis Vert) պաղ աղբիւրին մօտ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Մասնակցութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի եւ Իսիի Հ. Ե. Միութեան խումբերուն:

Մարզական զանազան խաղեր, կովկասեան պարեր: Կը նուագէ Թառիստ Արզար

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ՝ եւրոպական պարերու համար

Ձոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Հաղորդակցութեան միջոցներ. | Gare Invalideէն առնել Վէրսայլի պիճը եւ իջնել Meudon Val fleurie կամ մէթրօ Mairie dIssyէն մասնաւոր թաքսիները, Tapis Vertի համար:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 20ի երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, Միութեանս կեդրոնատեղին 8 rue Bossuet, Paris.

Կը դասախօսէ՝ Պ. Ա. ՁՕՊԱՆԵԱՆ, նիւթ ունենալով՝ Ոսկեդարեան գրականութիւն, Փ. Բիւզանդացի:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

23 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին Café Voltaireի սրահը, 1 Place de l'Odeon, մէթրօ Օտէօն:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ՏՕՔԹ. Հ. ՁԵՐԴԵՐԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ. Պ. ԽՈՒՆԴԿԵՐԵԱՆ, ՋԱՄԱԼԵԱՆ,

ԵՒ ԼԵՒՈՆ ՄԵՍԵՐՈՊ

ՆԻՒԹ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ՝ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մուտք 2 ֆրանք

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

ցեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս 1937 ժամը 3ին (կ. յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ՁԿՆԻԿԸ

երգախառն թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, ժանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ

ՁԱՁԳԱՆՏ, ՊԱՐ, ՁՈՒ ՊԻՒՖԷ *ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Օթօպիւս Օքերայէն կամ Թօրէսէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

Ermitage de Longchamp

(Պուլոնեի անտառին մէջ)

Կիրակի 1 Օգոստոս ժամը 15էն մինչեւ կէս գիշեր

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՁԱՆԴԷՍԸ

կազմակերպուած

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

Ընտիր նուագախումբ — Ճազ եւ Թանկո

Խմբերգ — անակնկալներ եւ խնամուած պիւֆէ ժողովրդական գիներով

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐ.

Porte Maillotէն առնել Թիւ 44 ֆանրակառքը, եւ իջնել՝ Ermitage de Longchamp.

Դաշտապարահանդէս

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ 1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր Ռուլէնամի **Maison Fiquet**ի *պարտէզին մէջ:*

Հ. ՁԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԾ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋԸՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Աւաւօտները ժամադրութեամբ:

Agence de Voyage et de Tourisme

OCEANIA

Paris — Marseille

4 Rue de Castellane — 54 Ruede la République

Tel. Anjou 22-24, 22-25 — Tel. Colbert 09-12

Ճամբորդային եւ Ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրասենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար :

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE-COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: ԿԸ ՀԱՒԱՏԱՑԻ ՓՈՆԱԴՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ,

դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆ ԵՒ ՈՒՏԵՍՏԵՂԷՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յունուար 1էն սկսեալ կը գործադրենք մեր նոր արժեցուցակը անգլիական, ֆրանսական եւ չեխոսլաւակ բրդեղէններու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, թրիքօթաժի, գուլպաներու ալեհիւսներու, Աւեներալ ապրանքներ բացառապէս գեղչուած դիներով:

Կը յանձնարարենք Ռուսաստան դրկել Underwood եւ Royal դիւրափոխադրելի գրամեքենաներ, որոնց առաքումը կ'ընենք ուղղակի Ամերիկայէն.

փափաքողներու կը դրկենք կերպասի երու նմոյշները եւ գիները:

Դիմել՝ **American Lloyd, Paris (9). 7 rue Auber**

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ — Հեռաձայն **Danton ; 52 — 78**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ՝ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագէտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթարալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, քննկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris (9e)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouart*

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՐՃԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄՍԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթեզիական տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատուկ գլխարկ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3 փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մեր տակաւին Տիկ. Հայկուհի Կիւլպէնկեանի արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վեցամսեայ քաժանորդագրուի ցառաջին տուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն մէկուն կայացնել ցառաջիկայ կտրօնը: Rue la Charbonnière մեր ժամանակիդին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատոյցի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթեռնաժ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme — PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԻՑԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
20
ՅՈՒԼԻՍ
MARDI
20 JUILLET
1937

ԺԶ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3476

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՒԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴԷՊԻ ՁՕՐԱՆՈՑ...

»»»» o ««««

Ձեկոյցը, որ հրատարակուեցաւ կիրակի օր, վերջնապէս կը փարատէ որ եւ թիւրիմացութիւն կամ լաւատեսութիւն՝ հայրենադարձներու զինուորագրութեան մասին:

Բացորոշ է ձեկոյցի լեզուն: Կարճ եւ ազդու.—

Անոնք որ զինուորագրելի են 1937 Հոկտեմբերին, եթէ կ'ուզեն Ֆրանսայէն դուրս հաստատուիլ, պայմանաժամ պիտի առնան մէկ տարի, սկսելով 1937 սեպտեմբեր 10էն: Բացառութիւն պիտի ըլլայ միայն ուսանողներուն համար, որոնք պիտի կրնան Ֆրանսա մնալ մինչեւ 25 – 27 տարեկանը: Այս առթիւ յայտարարութեան օրինակները պիտի տրամադրուին, որոնք պէտք է լեցուին եւ ձեռնհաս իշխանութեան յանձնուին սեպտեմբեր 10էն առաջ:

Ուրեմն, անոնք որ չեն ուզեր զինուոր երթալ յառաջիկայ Հոկտեմբերին, իրենց համապատասխան դասուն հետ, սահմանուած են հեռանալ այս երկրէն: Աւտոր համար ալ պայմանաժամ կը սահմանուի, որպէսզի կարենան կարգի դնել իրենց գործերը:

Այս պարագան արդէն նախատեսուած էր Ֆրանսայի ազգ. պաշտպանութեան նախարարին ձեկոյցով, որ հրատարակուեցաւ «Ցառաջ»ի մէջ, անցեալ յունիս 9ին, եւ որ կ'ըսէր.

—Պարտականութիւններու եւ իրաւունքներու հաւասարակշռութիւնը արդարօրէն յարգելու մտահոգութեամբ, ֆրանսական կառավարութիւնը չուզեց որ զինուորական ծառայութիւն պարտադրուի նաեւ անոնց, որոնց Ֆրանսա բնակութիւն հաստատելու պարագան չի ներկայացներ մնայուն եւ յօժար հանգամանք մը: Օրէնքի միանգամայն ազատ մեկնութեամբ ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց «ֆրանսաբնակ» չնկատել եւ զինուորական պարտաւորութեան չենթարկել այն երիտասարդները, որոնք մտադրութիւն ունին Ֆրանսայէն դուրս հաստատուելու: Այդպիսիներու վերաբերմամբ, իրենց ընելիք յայտարարութեանց եւ Ֆրանսան որոշ պայմանաժամերու մէջ թողելու պարագան շուտով մասնաւոր կարգադրութեան մը առարկայ պիտի ըլլայ եւ պիտի ծանուցուի հրապարակաւ:

Որո՞նք են 1937 Հոկտեմբերի զինուորցուները:

Նոյն ձեկոյցը յատակօրէն կը լուսաբանէ նաեւ այդ պարագան.

4.— Ֆրանսական կառավարութիւնը զինուորագրութեան օրէնքի նշգրիտ գործադրութեան վերաբերող եւ ի նպաստ տարագիրներուն՝ երկու կէտեր եւս բարեփոխած է.

Առաջին առթիւ որոշած է՝

1.— Գործօն ծառայութեան համար դրօշի տակ կանչել այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1915 յունուար 1էն առաջ: Եթէ ասոնց մէջ կան այնպիսիները, որ կ'ուզեն հպատակութիւն ստանալ եւ իրենց զինուորական պարտականութիւնը կատարել, զօրակոչի պիտի ենթարկուին այն շրջանին, որ պարտաւորիչ է իրենց դասու Ֆրանսացիներուն համար եւ նոյնիսկ տեւողութեամբ:

2.— 1937 Հոկտեմբերին զօրակոչի պիտի ենթարկուին մէկ տարուան ծառայութեան համար այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1915 յունուար 1ի եւ 1936 փետրուար 28ի միջեւ: Ասոնք կանոնաւորապէս կանչուած պիտի ըլլային 1936 հոկտեմբերին երկու տարուան ծառայութեան համար:

3.— 1937 Հոկտեմբերէն սկսած պիտի կանչուին երկու տարուան ծառայութեան համար այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1916 մարտ 1ին:

Ահա, ուրեմն, զօրանոցի ճամբան կը բացուի այնպէս ինչպէս նախատեսած էր կառավարութիւնը, երկրին պահանջները յարմարցնելով միջազգային օրէնքի տրամադրութեանց:

Ազգ. պաշտպանութեան նախարարին ձեկոյցը անուղղակի պատասխանն էր այն արտայայտութեանց եւ դիմումներուն որ երարու յաջորդեցին, յաճախ իրար խաչաձեւեցին 1936 դեկտեմբեր 10էն վերջ, երբ հրատարակուեցաւ առաջին ձեկոյցը՝ տարբերներու զինուորագրութեան մասին:

Նախարարը փափկութեամբ, սակայն բացորոշապէս կը հասկցնէր թէ օտարականներու զինուորագրութիւնը միջազգային օրէնքի հակառակ ըլլալով հանդերձ, «օրէնքի պարտադրութիւնները պէտք է որ նկատուին բնակութեան իրաւունքի արդար եւ պատուաւոր փոխարինութիւն մը»:

Պարզապէս ըսել կ'ուզեն.— այսքան տարի է Ֆրանսա կը մնայ, դրամ կը չափէ եւ կը վայելէ· բարեհաճեցէք փոխարէնը հատուցանել, զինուորութիւն կատարելով ձեր տարեկից Ֆրանսացիներուն հետ:

Երեւութապէս, ամէն ինչ ձեր կամքին ձգուած է: Բայց, ահա առաջին խտութիւնը բուն զինուորցուներու համար (20 – 22 տարեկան),— եթէ չէք ուզեր, կրնաք հեռանալ մինչեւ մէկ տարի:

Նոյն ձեկոյցը փարատեց, նաեւ, ուրիշ պատրանք մը:

Կը յիշէք բոլորդ ալ,— կը խնդրէինք եւ կը յուսայինք թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի բարեհաճի զօրանոց մտած օրէն իսկ հայատակ ճանչնալ ոչ միայն զինուորցուները, այլեւ անոնց ընտանիքը: Ժողովներ գումարուեցան եւ բանաձեւեր ալ քուէարկուեցան, այս առաջադրութեամբ:

Ազգ. պաշտպանութեան նախարարը պաղ ջուր լեցուց մեր վարդավառ երազներուն վրայ, պարզապէս յիշեցնելով հիմնական օրէնքին տրամադրութիւնները.— Ֆրանսական հպատակութիւնը չնորհ մըն է: Եթէ զինուորցուները ցանկութիւն կը յայտնեն ֆրանսական հպատակ ըլլալու, անհրաժեշտ բոլոր միջոցները պիտի գործադրուին, որպէսզի իրենց գործօն ծառայութենէն վերջ ստանան այդ շնորհը:

Կը մնայ բուն հարցը.— զօրանո՞ց մտնել թէ հեռանալ: Անշուշտ առաջինը:

Բայց կ'արժէ առանձին խօսիլ այդ մասին:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ ԵՒ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

»»»» • ««««

Վարչապետին ծանրակշիռ ազդարարութիւնը գործադուլի շարժումներուն առթիւ

Ֆրանքին Թուլութիւնը կը շարունակուի, իրրեւ հետեւանք զանազան պրոյեկտներու: Շարաթ օր տոլարը բարձրացաւ 26.53ի, իսկ անգլիականը՝ 132ի: Այս կացութիւնը նկատի առնելով, ելմտական նախարար Պ. Պոնէ կիրակի առաջին օրը փակուեցաւ իր գրասենեակին մէջ, վարչապետին եւ ելմտական մասնագէտներու հետ, նոր միջոցներ խորհելու եւ վատահութիւնը վերահաստատելու համար: Պատասխանելով թղթակիցներու հարցումներուն, ելմտական նախարարը յայտարարեց թէ խիստ խնայողութիւններ պիտի կատարուին եւ ուրիշ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին Ֆրանքը պաշտպանելու համար: Այս առթիւ հաւաստեց թէ նոր տուրքեր չպիտի բարդուին վերջերս հաստատուած տուրքերուն վրայ (աւելի քան 10 միլիառ ֆրանք), ոչ ալ նոր ծախքեր պիտի ըլլան: Նախարարական խորհուրդը այսօր իսկ պիտի քննէ առաջարկուած միջոցները:

Կիրակի օր Պ. Շոթան եւ փոխ վարչապետը՝ Պ. Լէոն Պլում ուշադրաւ յայտարարութիւններ ըրին, վերահաստատելու համար վատահութիւնը: Խօսելով Մարդու Իրաւունքներու Դաշնակցութեան հայկերոյթին մէջ, նախորդ վարչապետը յայտարարեց թէ ընկերվարական կուսակցութիւնը կառավարութեան կը մասնակցի անկեղծօրէն: « Դահլիճին ընկերվարական անդամները գործակցեցան առանց որ եւ է յետին մտքի, ելմտական վերակազմութեան համար: Ընկերվարական նախարարները պիտի չարունակեն այն քաղաքականութիւնը որ վարեցուցեցաւ Մարսէյլի համագումարին մէջ»: Այս առթիւ լուսաբանեց համագումարին կարգ մը որոշումները, որոնք մտավախութիւն պատճառած էին:

Իսկ վարչապետը ուշադրաւ ազդարարութիւններ ուղղեց, պանդոկներու, սրճարաններու եւ ճաշարաններու գործադուլին առթիւ: « Բացարձակապէս անթոյլատրելի» համարելով սրճարաններու ապակիները խորտակելու եւ ուրիշ յարձակումներ կատարելու համաճարակը, Պ. Շոթան յայտարարեց.

— « Կառավարութիւնը վճռած է վերջ տալ այս ամօթալի սովորութեանց: Ո՛վ որ վանդալական արարքներու կամ բռնութեանց կը դիմէ, պիտի հետապնդուի ծայրագոյն խստութեամբ: Կառավարութեան համար անկարելի է ամէնաթեթեւ տկարութիւն ցուցնել օրէնքին եւ ազգային շահուն դէմ կատարուած յարձակումներու հանդէպ: Նորէն թախանձագին կոչ մը կ'ուղղեմ շահագիտացներուն, որպէսզի ըմբռնեն թէ իրենց խելառութիւնը ինչ ահաւոր վնաս կը պատճառէ երկրին: Ցուցահանդէսի ռահներուն առթիւ, որ Փարիզ կը բերէ այնքան օտարականներ, եւ միջազգային կացութեան պղտոր մէկ պահուն, Ֆրանսա պէտք է աւելի քան երբեք երեւայ միացեալ եւ հզօր: Որ եւ է անկարգութիւն, որ եւ է ամուլ խլրտում ծանրապէս պիտի տկարացնէ հայրենիքը»:

Անգամ մը եւս կ'ամրապնդուի Թուրքիայ եւ Խ. Միութեան բարեկամութիւնը

Թ. Ր. Արտա եւ ներքին գործակալը, Շիւքրի Գայա, որ մեհենյոյն ատեն Մալքի նախագահն է, Մոսկուայէն իրենց երկիրը վերադարձան Օտեսայի ճամբով: Մինչեւ կայարան իրենց ընկերացան Պ. Պ. Լիթվինով, Եէժով, Սթոմոնիաքով եւ դեսպաններ:

Այս այցելութեան առթիւ, Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը երկար զեկոյց մը հրատարակեց, որ յիշելով Մոլոթովի, Լիթվինովի եւ կառավարութեան միւս անդամներուն հետ կատարուած սիրալիր խօսակցութիւնները, կ'ըսէ թէ անոնց չնորհիւ կարելի եղաւ հաստատել հետեւեալ իրողութիւնները.—

1. Անկեղծ բարեկամութեան յարաբերութիւնները, որ մօտ 16 տարիէ ի վեր հաստատուած են Խ. Միութեան եւ Թուրք Հանրապետութեան միջեւ եւ ամրապնդուած՝ դաշնագիրներով, - անվիճելի կերպով ապացուցած են իրենց ամբողջ արժէքը՝ երկու երկիրներու շահերուն համար:

2. Այդ շահերը կը պահանջեն իրենց ամբողջ տարողութեամբ պահպանել եղած յարաբերութիւնները, իրրեւ ամուր եւ անխախտելի տարր մը երկու երկիրներու արտաքին քաղաքականութեան համար:

3. Թուրքեւխորհրդային բարեկամութիւնը առաջնակարգ ազդակ մը հանդիսացաւ ընդհանուր խաղաղութեան համար, եւ անոր պահպանումը պիտի ծառայէ խաղաղութեան շահերուն:

4. Այն պղտոր կացութիւնը որ այժմ կը տիրէ միջազգային յարաբերութեանց մէջ, իրրեւ հետեւանք յարձակողական ձգտումներու, մասնաւոր հոգեր կը պարտադրէ բոլոր պետութեանց, խաղաղութիւնը եւ ընդհանուր ապահովութիւնը պահպանելու համար, համաձայն անհրաժեշտի խաղաղութեան եւ հաւաքական ապահովութեան:

5. Խ. Միութեան եւ Թուրքիոյ միջեւ տիրող բարեկամութեան յարաբերութիւնները եւ փոխադարձ վստահութիւնը եւ երկու երկիրներուն յարումը խաղաղութեան եւ Ազգաժողովի սկզբունքներուն՝ կը ստեղծեն մասնաւորապէս արդիւնաւոր գործակցութիւն մը, օգտացնելու համար խաղաղութեանց հնարաւորութիւնները:

**** « Թան »ի թղթակիցը կը գրէ այս առթիւ.— Մասնաւոր խօսակցութեանց մէջ, թէ Թրքական եւ թէ խորհրդայինչրջանակները չատ գոհ կ'երեւան ձեռք բերուած արդիւնքէն: Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները, որոնք քիչ մը պաղած էին վերջերս, նորէն չատ սիրալիր կ'երեւան: Մոսկուա խոստում ստացած է թէ Թուրքիա յառաջիկային պիտի զգուշանայ Փաշական պետութեանց հետ սիրաբանելէ: Այս ակնարկը ուղղուած է նախ Իտալիոյ, յետոյ Գերմանիոյ դէմ: Բայց, եթէ մեհենյոյնը պայծառացած է, ի զուր պիտի փընտռէք աւելի չօշափելի արդիւնքներ: Թուրքերը բարեկամութեան հաւաստիքներ չեն տար առանց չհշմելու իրենց անկախութիւնը Մոսկուայի հանդէպ: Անոնք չեն ծածկեր թէ իրենց համար էական կարեւորութիւն ունի բարեւ յարաբերութիւններ մշակել Անգլիոյ հետ: Թէեւ Թուրք զործակալներուն ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ միայն Թուրքեւխորհրդային չրջանակի մէջ, բայց Թ. Ր. Արաս առթիւն օգտուեցաւ յիշեցնելու համար թէ Թուրքիոյ չահը կը պահանջէ միշտ համաձայն ընթանալ Անգլիոյ հետ: Ուրեմն Լոնտոնի մէջ կը գտնուի Թուրքեւխորհրդային յարաբերութեանց բանալին, ինչպէս Ժ. Միութեան եւ ուրիշ կարգ մը պետութիւններու յարաբերութեանց բանալին:*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴԻՄԱՆԱԼՈՒ ՊԱՅԾԱՐ ՄԸՆ ԱԼ ԱՅՑ

— Զարմանալի՛ բան· թղթատարական սակերը կ'աւելնան, ուրիշ հոգեր ալ իրենց կարգին եւ գալ այս քաղորի մասին կը խօսիմ զուարճաբանելով:

— Մարդկային է, երբ մէկուն սիրտը շատ նեղուի, թեթեւութիւն կը փնտռէ ,եւ կը սկսի կատակաբանել· երբեմն ալ··· զառանցել:— Այլապէս, խնդիրը շատ լուրջ է եւ կը պահանջէ համապատասխան միջոցներ:

— Օրինակի համար:

— Անշուշտ պիտի խորհիմ: Դիմանալու պայմար է եւ «Ցառաջ»ը չէ որ բացատրութիւն պիտի կազմէր:Ան ծրնաւ տարագիր բազմութեանց հետ եւ անոնց հետ ալ պիտի ֆալէ, հակառակ բոլոր խոչընդոտներուն: Պիտի դիմանայ ինչպէս դիմացաւ աշխատաւոր բազմութիւնը իմ, այնիսկ ծանր տագնապներու մէջ:

— Ամէնէն անհնար աշխատաւորն ալ նյէ մը, յոյս մը ունի, օրինակ՝ չօմաժ, բնակարանի վարձ եւայլն:Հայէրէն թերթ մը ի՞նչ բացառիկ աղբիւր կրնայ յուսալ: Թղթատարական վարչութի՞ւնն է որ վարկ պիտի բանայ ···

— Ըսի թէ պիտի խորհիմ: Գանի որ այդֆան կը հետաքրքրուիս, էեզի կարեն եւ ազդու միջոց մը ըսեմ, ետուն ասպարէզ:

— Ոչ միայն կը հետաքրքրուիմ, այլ եւ կ'ուզեմ «իմովսանն ծառայել ազգային մանկտւոյն դաստիարակութեան», ինչպէս պիտի ըսէր մեր գիւղին վարժապետը:

— Լաւ: Կը հաւնի՞ս «Ցառաջ»ին· կրնգոհացնէ՞ էեզ:

— Մենք ազբօրս ըսեմ — հետեւդութեամբ Առիւծ Գեւոյի — բաժանորդ եղած եմ առաջին թիւէն իսկ եւ հանոյքով կը կարդամ մինչեւ այսօր:

— Չե՞ս ուզեր նոյն հանոյքը պատեհառել բարեկամներուդ, գոնէ մէկերկուքին, միեւնոյն ատեն «իւրովսանըն ծառայել»: Ահա ինչ որ պիտի թելադրէի:

— Ամենայն սիրով:

— Տեղական թերթերն ալ նոյն միջոցին կը դիմեն, հակառակ իրենց միլիոնաւոր սպառումներուն եւ առատահոս եկամուտներուն: Երբ ընկերային օրէնքները հռչակուեցան, թուղթը սղեց եւ ուրիշ յանկումներ եղան, տեղական թերթերը 25 սանթիմէն բարձրացան 30ի, յետոյ 40ի: Բազմաթիւ թերթեր ալ դադրեցան, փարիզի թէ գաւառի մէջ: Գոնուեցաւ թերթ մը, համայնավար «Իւմանիթէ»ն, յոխորտաց թէ իմ ի վիճակի է 30 սանթիմէն ծախելու· բայց մէկ ամիս չանցած, հարկադրուեցաւ 40ի բարձրացնելու, եւ իր ընկերներն ու համակիրները ծաւալուն ցաւ մը կազմած են ամէն տեղ, կը բարոզեն եւ կը տարածեն, որպէսզի թերթին սպառումը բազմապատկուի, գոնէ չնուազի: Այդպէս եւ միւս թերթերը: Մենք զոհողութիւն չենք պահանջեր, ոչ ալ շռնդալից «հէքեաթ»ներ եւ էրնաւթոր աշխատանքի, թաղէ թաղ պտոյտ, շրջուն պահակներու հսկողութեան տակ: Պարզապէս ինչ մը սրտցաւ հետաքրքրութիւն:

— Գանի՞ նոր բաժանորդ կը պահանջէք:

— Անհրաժեշտ չէ թիւ նշանակել: « Ցառաջ »ի սպառումը զգալապէս աւելցած է բաւական ատենէ ի վեր· հազարաւոր բաժանորդներու եւ ընթերցողներու մէջ եթէ էանի մը հարիւր հոգի մէկ – մէկ նոր բաժանորդ ճարեն, անշուշտ մեծապէս թերեւցուցած կ'ըլլան մեր հոգերը: Դժուար չէ նոյնիսկ հազար նոր ընթերցող ճարել, բայց մենք չատոնց վարժուած ենք հարիւրին 10ի, լաւ սերտած ըլլալով հայ լրագրութեան պատմութիւնը ···

— Այդքանը բաւական չէ կարեւոր բնո մը պահպանելու ձեր շալակէն:

— Գիտեմ, գիտեմ, բայց նախ աւավ սկսինք:

ՎԱՀԷ

ՏԷՐՍԻՄ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԴԻՄԱԴՐԵԼ

— • —

ՈՒՐԻՇ ՎԱՅՐԵՐ ԱԼ ԱՊՍՏԱՄԲԱՑ — ԾԱՆՐ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ ԵՐԿՈՒ ԿՂՄԷՆ ԱԼ.— ԴԱՇՏԱՑԻՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՔԱՆԴՈՒՄԱՑ — ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Մասնաւոր աղբիւրէ մը կը ֆաղնինք հետեւեալ տեղեկութիւնները, յուլիս 5 թուականով.—

Սառյդ աղբիւրէ կը տեղեկանամ, որ Զիլանի չրջանին մէջ բուռն կռիւներ սկսած են եւ դէպի այդ չրջանը փոխադրուած են 15000 զինուորներ: Այս տեղեկութիւնը կը համապատասխանէ ուրիշ աղբիւրէ մը ստացուած այն լուրին, թէ զօրք փոխադրուած է դէպի Պարխարեան լեռները: Վատահ կարելի է յայտարարել, թէ Զիլանի եւ Ալատաղի չրջանին մէջ սկսած չարժումները մեծապէս պիտի վտանգեն Թուրքիոյ զործը:

Դիւցազնական հերոսութեամբ կը չարունակէ իր կռիւը Տէրսիմ: Կատաղի բախումներ եղած են Տէրսիմի մօտերը, զօչաերուն վրայ եւ Թուրքերը սահպին կորուստներ ունեցած են այս կռիւներուն մէջ: Լերան ճամբան կորուսած է Քիւրտերու կողմէ: Անհնար է լեռը բարձրանալ եւ զայն գրաւել: Կառավարական բոլոր զեկոյցները լեռը գրաւելու մասին բացարձակ սուտեր են:

Տէրսիմի վրայ Թուրք կառավարութիւնը հանած է նուազագոյնը 30000նոց բանակ մը: Մարտէն սպին եղած կռիւներուն մէջ Թուրքիա կորնցուցած է այս բանակին մէկ երրորդը սպանուածներով, վիրաւորներով եւ հիւանդներով: Կռիւներու մէջ Քիւրտերը երեք օդանաւ վար առած են: Մարբերդ քաղաքը համատարած հիւանդանոցի մը կերպարանքը առեր է· չարունակ նորանոր չէնքեր նորոգութեանց կ'ենթարկուին եւ կը վերածուին հիւանդանոցներու:

Մեծապէս տուժած է զաչտարնակ քրտութիւնը· դիւղերը (զաչտային) քանդուած են: Ժողովուրդին մէկ մասը բնաջնջուած է, իսկ միւս մասը լեռները բարձրացած:

Վերջին պահուն կը տեղեկանամ թէ Թուրք բանակը անակնկալ եւ ուժեղ յարձակումի դիմած է Քիւրտերուն վրայ, բայց, եռքէն հանդիպած է մեծ կորուստներ տալով եւ Քիւրտերու ձեռքը ահագին ռազմամթերք ձգելով:

Կառավարութեան բոլոր փորձերը պաչարել Տէրսիմը եւ սովամահութեան դնով ահաճատութեան մղել ըմբոստները՝ ձախողած պէտք է նկատել: Լեռը անհնար է գրաւել: Քիլիսի եւ Այնթապի բոլոր Թրքական զօրքերը փոխադրուած են Տէրսիմ: Սահմանին ամբողջ երկայնքը հազիւ քանի մը վաչտ զօրք մնացած է:

Քրտական հերոսութեան մասին դաղափար մը կազմելու համար յայտնեմ, որ վիրաւոր Թուրք զինուորի մը պատմածին համաձայն, Զինարի Բեհնոց կռուած տեղը Քիւրտերը վիչեցնելու կը յարձակին, 1000նոց Թրքական զօրքէն 900ը կը ջարդեն եւ մնացեալը հարիւրը հազիւ կը յաջողին փախչելով փրկուիլ:

Գանի մը օր առաջ 4 հոգի կը ձերբակալուին Մարբերդի մէջ իրրեւ Մուսթաֆա Քէմալի «հարեւկիչ»ներ, կը փոխադրուին Քիլիս եւ կը զնդակահարուին:

Ա. Յ. Պ. ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀՈՂԱՇԱՐՔՈՒՄ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

(ՊՈՒՐԱԿԱՆ, ԻՐԱՔ, ԻՐԱՆ)

ԱՇՏԱՐԱԿԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԻՖԼԻՍ, 4 Յունվար — Յունվար 27ից սկսած Իրանի ռադիոկայանները ամեն օր ժամը 7-ին և 13-ին կհաղորդեն Ա. Յ. Պ. Պատմության պետական թանգարանի տնօրեն, պրոֆեսոր Ա. Ի. Ապրեսյանի «Պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխությունները» դասախոսությունը։

Դասախոսությունը կունենա 6 մասից բաղկացած շարունակություն։ Առաջին մասում հեղինակը կանդրադառնա Ասորեստանի, Բաբելոնի, Մարաստանի, Ուրարտուի, Աքեմենյան Պարսկաստանի, Մակեդոնիայի, Սելևկյան Սիրիայի, Պարթևական Պարսկաստանի, Հռոմեական կայսրության, Բյուզանդիայի, Արաբական խալիֆայության, Սելջուկյան Պարսկաստանի, Մոնղոլական կայսրության, Թիմուրյան Պարսկաստանի, Սեֆյան Պարսկաստանի, Աֆղանական Պարսկաստանի, Նադիր շահի, Զանդյան Պարսկաստանի, Կաջարական Պարսկաստանի, Պահլավյան Պարսկաստանի և Ազգերի լիգայի ժամանակաշրջանների պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխությունները։

Երկրորդ մասում հեղինակը կանդրադառնա Հայկական լեռնաշխարհի պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխություններին։

Երրորդ մասում հեղինակը կանդրադառնա Միջագետքի, Ասորեստանի, Բաբելոնի, Մարաստանի, Ուրարտուի, Աքեմենյան Պարսկաստանի, Մակեդոնիայի, Սելևկյան Սիրիայի, Պարթևական Պարսկաստանի, Հռոմեական կայսրության, Բյուզանդիայի, Արաբական խալիֆայության, Սելջուկյան Պարսկաստանի, Մոնղոլական կայսրության, Թիմուրյան Պարսկաստանի, Սեֆյան Պարսկաստանի, Աֆղանական Պարսկաստանի, Նադիր շահի, Զանդյան Պարսկաստանի, Կաջարական Պարսկաստանի, Պահլավյան Պարսկաստանի և Ազգերի լիգայի ժամանակաշրջանների պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխությունները։

Չորրորդ մասում հեղինակը կանդրադառնա Հայկական լեռնաշխարհի պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխություններին։

Հինգերորդ մասում հեղինակը կանդրադառնա Միջագետքի, Ասորեստանի, Բաբելոնի, Մարաստանի, Ուրարտուի, Աքեմենյան Պարսկաստանի, Մակեդոնիայի, Սելևկյան Սիրիայի, Պարթևական Պարսկաստանի, Հռոմեական կայսրության, Բյուզանդիայի, Արաբական խալիֆայության, Սելջուկյան Պարսկաստանի, Մոնղոլական կայսրության, Թիմուրյան Պարսկաստանի, Սեֆյան Պարսկաստանի, Աֆղանական Պարսկաստանի, Նադիր շահի, Զանդյան Պարսկաստանի, Կաջարական Պարսկաստանի, Պահլավյան Պարսկաստանի և Ազգերի լիգայի ժամանակաշրջանների պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխությունները։

Վեցերորդ մասում հեղինակը կանդրադառնա Հայկական լեռնաշխարհի պատմական հողաշարքում տեղի ունեցած փոփոխություններին։

Դասախոսությունը կունենա 16 մասից բաղկացած շարունակություն։ Առաջին մասը կկարդա Ա. Յ. Պ. Պատմության թանգարանի տնօրեն, պրոֆեսոր Ա. Ի. Ապրեսյանը։

Դասախոսությունը կտևի 95 րոպե։

Դասախոսությունը կունենա մեծ հետաքրքրություն։ Հայ, ռուս և այլ լեզուներով գրված գրականության մեջ հայ ժողովրդի պատմության հարցերին նվիրված աշխատությունները շատ են։ Սակայն հայ ժողովրդի պատմության հարցերին նվիրված աշխատությունները հիմնականում գրված են եղել

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱԳԻՐ

(ՎԱՅՐԱՎԱՅՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ)

»»» o «««

— Չէ՛, Մելօ, ինչ կայ ինչ չկայ, ես քեզ չեմ թողնի։ Մելօ՛, բայց ինչպէս ... Մելօ՛, ինչպէս կրնաս ինծի այս ընել։

— Ֆրանչիսքօ՛, ինչո՞ւ կու լաս։ Ես ալ քեզ կը սիրեմ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։

Ֆրանչիսքօ Մոնթեկրիստօ, ինչպէս ալ ըլլայ, ինչպէս ալ ըլլայ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։

Մելօ, ինչպէս ալ ըլլայ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։ Ես ալ կուզեմ քեզ հետ ըլլալ, բայց ի՞նչ ընեմ, ես ամուսնացած եմ։

Ֆրանչիսքօ Մոնթեկրիստօ

Նորաձեւ «ավերագործուհիներ» Ի. Միութեան մէջ

«Մաքրագործումը» անվերջ կը շարունակուի Ի. Միութեան մէջ։ Ամէն շաբաթ նոր անուններ կ'երեւան սեւ ցանկին վրայ, եւ միշտ կարելի չըլլար ճշդել անոնց չնորհանուիթեան պատճառը։ Աւելի դժուար է ստուգել թէ ինչ եղած են,— պարզապէս արձակուա՞ծ, ձերբակալուած թէ դատապարտուած։

Կասկածելիներու վերջին ցանկին մէջ կ'երեւան Քիւրց, «Ինտուրիստ»ի տնօրէնը, Պէքման, տնօրէն «Պիւրոպին»ի (կազմակերպութիւն մը որ բնակարան կը վարձէ օտարականներուն համար), տիկին Կլան, տնօրէն Մոսկուայի հանդստեան տան։

Միւս կողմէ կը հաւաստուի թէ աչքի ինկած են տասնեակ մը խմբագիրներ՝ «Իզվեստիա» թերթէն։ գրեթէ բոլորն ալ լեհ Հրեաներ եւ վազեմի բարեկամները Ռատէքի։ Չի գիտցուիր ինչ եղած է ծանօթ լրագրող Լավինեքի, որ հին յեղափոխական է եւ լեհ, բարեկամը Լէնինի եւ Ռատէքի։

Կարգ մը չրջանակներու մէջ կը հաւաստուի թէ պողջապահական գործավար Քամինեքի եւ բուն Ռուսաստանի վարչապետ Սուլիմով ձերբակալուած են։ Դիտելի է նաեւ որ Ռօզենհոլց, արտաքին առեւտուրի նախկին գործավարը, նոր պաշտօնի չէ կոչուած։

«Թան»ի թղթակիցը կը գրէ թէ մաքրագործումը կը սպառնայ նաեւ օտարականներուն, ինչպէս կ'ապացուցանեն կարգ մը դէպքեր եւ բնակարաններու արտօնագիրերու նորոգման դժուարութիւնները։

*** Նոր հեռագրի մը համաձայն, կեղը։ Գործադիր կոմիտէն որոշեց Սուլիմովի քաղաքին անունը փոխել եւ կոչել Եէժով – Զէրքէսք։ Ուրիմն կը հասկնայի թէ ձերբակալուած է նաեւ Սուլիմով, Ռուսաստանի վարչապետը, անդամ կեղը։ Կոմիտէի։ Այս տնօրինութիւնը միեւնոյն ատեն հրապարակային մեծարանք մը կը համարուի Զեկայի նախագահ Եէժովի համար։ Ուրիմն Սթալինն գոհ է իր գործակալին արձնութենէն եւ կորովէն, երեւան հանելու համար «ժողովուրդի թշնամիները եւ գերման - ճապոն – Թրոցքիական լրտեսները»։ Մորհրդային համայնագիտարանին մէջ Սուլիմովի համար կ'ըսուի թէ հին բոլշեւիկ է եւ ծագումով բանուոր։

Նոր արշաւ վրն ալ Աստուծոյ դէմ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ հակակրօնական պայքարը վերսկսած է ակներեւ սաստկութեամբ։ Բացի կարգ մը մասնաւորական թերթերէ, ինչպէս «Հակակրօն» եւ «Անաստուած», խորհրդային մեծ օրաթերթերն ալ պարբերաբար կը մասնանշեն հակակրօնական պայքարին թուլութիւնը կամ կրօնական պայքարի եղանակները։ «Փրավտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, նոր պայքար մը բացած է վերջերս։ Այս առթիւ կը քննադատէ կարգ մը չրջանային թերթերու խմբագիրները, թերի դտնելով անոնց հակակրօնական պայքարի եղանակները։ Կառավարական պաշտօնաթերթն ալ, «Իզվեստիա», կ'ողբայ կուսակցութեան անդամներուն եւ աշխատաւորներու անտարբերութիւնը հակաստուածեան խնդիրներու մէջ։

Ճափոն կը սպառնա՞յ թէ կրնայ բանակցի

Ճափոնական կառավարութիւնը չատոնց մտադրած է վերաւել հիւսիսային Չինաստանի հինգ նահանգները, որոնց բնակչութեան թիւը կը հասնի 100 միլիոնի։ Վերջին դէպքերը նորէն հրատապ հանգամանք տուին այս հարցին։ Ճափոն կը պատճառաբանէ թէ իր առացուածքները համայնավարութեան դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ է իր հսկողութեան տակ առնել Դեղին գետէն մինչեւ Մանչուրիոյ սահմանագլուխը տարածուած չինական հողերը։ Անչուշտ անտեսական ծրագիրներ ալ ունի։ Այս առաջադրութեամբ, վերջնագիր մը ուղղուց չինական կառավարութեան, պայմանաժամ տալով մինչեւ երկիր մը ուղղուց չինական կառավարութեան, պայմանաժամ տալով մինչեւ երկուշաբթի ցերեկ։

Վերջին լուրերու համաձայն, Չինաստան սկզբունքով տեղի տուած է, առանց սպասելու պայմանաժամուն լրացման։ Միւս կողմէ զինուորական պատրաստութիւնները կը չարունակուին երկու կողմէն ալ։ Ճափոնական կառավարութիւնը զէնքի տակ առած է 400000 պահեստիներ, իսկ Չինաստան՝ 500000 հոգի։ Այսպէս զէմ զիմաց զիրք բռնելով հանդերձ, երկու կողմերն ալ կ'ընդունին թէ անհրաժեշտ է պայքարիլ համայնավարութեան դէմ։

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂՈՎ

ՍՊԱՆԻՈՑ քաղաքական պատերազմին առաջին տարին լրացաւ յուլիս 18ին։ Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, Սպանիոյ հանրապետութեան նախագահը մերժեց զօր. Ֆրանքօն եւս պատերազմին ճանչնալու առաջարկը, ինչպէս կը տրամադրէ Պ. Իտընի ծրագիրը։ Ազգայնական բանակին հրամանատարն ալ ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ այս օրերս վճռական եւ թերեւս վերջին ճակատամարտը պիտի մղուի Մատրիտի համար։ Զօր. Ֆրանքօ միշտ լաւատես կ'երեւայ։ Կերակի օր ընդհարեցան 160 օդանաւեր եւ 18 ապստամբ օդանաւեր վար ինկան։

ՍՈՖԻԱՑէն կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն վերջերս գաղտնի ժողով գումարած ըլլալով հարեւան լերան մը մէջ, ձերբակալուեցաւ 10 անդամներով։

ՓՄՐԻԶի քաղաքապետական խորհուրդը 500 միլիոնի նոր տուրքեր հաստատեց, երմտացոյցին բացը գոցելու համար։

ԻՐԱՆի եւ ԻՐԱՔի մէջեւ բարեկամութեան դաշնագիր մը կնքուեցաւ յուլիս 18ին, լուծելով սահմանային եւ միւս բոլոր վէճերը։

500 ՕԴԱՆԱՒԵՐ յաջող ռազմափորձեր կատարեցին կիրակի օր, Վիլլակուպլէյի օդակայանին մէջ։ Հանդիսութեանց ներկայ էր նաեւ Հանրապետութեան նախագահը, Մարոքի Սուլթանին հետ։ Մարզանքներուն կը մասնակցէին 40 անկարդեչներ։

Փարիզ

ՊԱՆՆԷՕ-ՓԱՇԱՆի «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 30 յուլիս, երեքշաբթի երեկոյ իր ակումբին մէջ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

23 Յուլիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Café Voltaireի սրահը, 1 Place de l'Odeon, Մէթրօ Օտէօն։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ՏՕՔՔ. Հ. ԶՕՐԴԱՐԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ. Պ. ԽՈՐԷՆԱՑԻ, ՋԱՄԱԼԵԱՆ, ԵՒ ԼԵՒՈՆ ՄԵՍԻՐՈՊ

Նիւթ ուշադրաւ՝ ՀՈՐԻԶՈՆԱՑԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մուտք 2 ֆրանք

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտեան մինչեւ կէս գիշեր Ռոպէնսոնի Maison Fiquet պարտէզին մէջ։

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ։ Ապահովուած է մեծ որքեսթր, ժազ Թանկօ, անակնկալներ։

Հոն եւ դիւրամատչելի պիւֆէ։

Մնծրեւի պատագային գոց սրահ։

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

Հաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléansէն առնել 128 թիւ օթոպիւս եւ իջնել terminus. Porte de St. Cloudէն Issyէն եւ Clamartէն առնել EU օթոպիւսը եւ իջնել Plasseis Robinson։

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ։

Դաշտանակներ

Տարօնի Հանդստակներու դիշատակին

Կազմակերպուած

Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայր. Միութեան

Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

25 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Պառ Պէլվէհիայի պարտէզին մէջ. Սէնթ Անտրէ։

Կը նախագահէ Պ. Յ. ԽԱՆՈՑԵԱՆ

Կը խօսին հայրենակիցներ Տէր Ներսէհ Քհնյ. Մահիթարեան եւ Գ. Շէհիկեան (քիմիագէտ)։

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

«ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔ»ԻՆ ՔԱՌ-ՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹԻ

ՅՈՒԼԻՍ 25ի ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ՇԱՎԻԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Ժամը 2ին հանդիսաւոր բացումը կը կատարուի Շավիլի գերեզմանատունը Իշխան Արղութեանեաններու նորաշէն շիրիմին։

Բարեկամ կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի չի խաչաձեւել տյդ թուականը։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ գասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 20ի երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, Միութեանս կեդրոնատեղին 8 rue Bossuet, Paris.

Կը գասախօսէ Պ. Ա. ՉՈՊԱՆԵԱՆ, նիւթ ունենալով Ոսկեդարեան գրականութիւն. Փ. Բիւզանդացի։

ԿԱՐԵԻՈՐ

Հայ կ. Խաչի Մարսէյլի Մասնաճիւղը հաստատած է հայերէնի երեկոյեան դասընթացք մը 8էն 13 տարեկան աղջիկներու համար, իր կեդրոնատեղիին մէջ, 20 Րիւ Տօրինիքէն։

Դասս անդուլ իւններր տեղի պիտի ունենան Յուլիս 29էն սկսեալ, առայժմ մ'իայն երեքշաբթի օրերը ժամը 6 – 8։

Պիտի դասախօսէ Տիկին Ն. ՔՐՊՐԻԹՃԵԱՆ։

ՓՆՏՈՒԵՑՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ երգիծաթերթ՝ «ՄԵՂՈՒ»

փառիզի եւ շրջանի Յառաջի պատուիրատու

Գ. ԱՒԱԳԵԱՆ

ԳԱՅԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Le Gérant : H. STEPHAN

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս 1937 ժամը 3ին (կ. յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ՁԿՆԻԿԸ

Երգախառն թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, ծանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սպասուհիներու կողմէ

ՁԱՂԱՆԱՑ, ՊԱՐ, ՁՈՒՆ ՊԻՏԻԵՐ ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Օթօպիւս Օբերայէն կամ Թօրէօնէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեկան, խմբական, մանուկներու, ինքնաթեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով։ Ժամադրութեամբ ուղուած վայրի մէջ։ Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած հկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները։

Դիմել ՎՃՂԵՐՇԻՆ, 50, Bld. Longchamps, Marseille

Tél. : National 13-16

ՇԱՀՈՒ Է զինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր նպարներով Ապահով գործ՝ բանուկ Թաղամասի մէջ։ Նպաստաւոր պայմաններ, լաւագոյն առիթ գործի մարդոց համար։ Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy Ivry, Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու։

ԱՍԹՕՐԻԱ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԻՒՐԱՆՈՑԸ

Նոր բացուած, նախկին Լոնտոն օթէլի փոխան

Պաղտատի գլխաւոր էլ-Ռաշիտ պողոտային վրայ

Տէր եւ Տնօրէն՝ Յ. ՍՈՒԼԹԱՆԵԱՆ

40 սենեակներ տաք ու պաղ ջուրով, բաղնիքով, 3 մեծ սալօններ՝ բոլորովին նոր կահաւորումով։ Արեւելեան եւ եւրոպական հասեզ կերակուրներ։ Արագ եւ կանոնաւոր սպասարկութիւն։ Ցերեկան լեզուին ու պայմաններուն անծանօթ հիւրերուն հաճար կ'ընծայուի ամէն տեսակ ծառայութիւն։ Telephone No. 98

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES հիմնուած 1869

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վաստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները ետ կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ԱՄԷՆ ՕՏԱՐԱԿԱՆԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Լոյս տեսաւ Guide մը, յատկապէս պատրաստուած Փարիզ բնակող օտարականներու համար։

GUIDE DES ETRANGERS

Որ կը պարունակէ Փարիզի օտար բոլոր հաստատութիւններու, հիմնարկութիւններու, կազմակերպութիւններու, հիւպատոսարաններու, օֆիսներու, նաւային, ճամբորդական եւ հեռագրական գործակալութիւններու, ճաշարաններու, ակումբներու, եկեղեցիներու, զբաւմատուններու, առեւտրական գրասենեակներու, թերթերու, երդումի թարգմաններու, միջազգային կազմակերպութիւններու, զանազան միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու հասցէներ, դասաւորուած երկիրներու նիւթերու կարգով։

Guideը կը պարունակէ նաեւ Փարիզի ֆրանսական բոլոր պաշտօնատուներու եւ բազմաթիւ օգտակար հասցէներ։

Guideը ունի յատուկ բաժին մը՝ յատկացուած օտար զբօսաշրջիկներու, րոնք հոն պիտի գտնեն զիրենք հետաքրքրող անհրաժեշտ հասցէները։

ԳԻՆ՝ 6 ՖՐԱՆՔ

Ղրկել 6 ֆրանքի նամակագրոշմ, հետեւեալ հասցէին.— «Guide des Etrangers» 13, Rue de la Colonie, Paris (13), Tél. Gobelins 11-40։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

»»»» o ««««

«Ձիւմհուրիյէթ»ի վերջին ծրարը, 17 — 23 Յունիս, Արեւելեան Անատոլուի զիւղերուն ու զիւղացիներուն մասին հետաքրքրական տեղեկութիւններ կուտայ իր ընթերցողներուն։ Ցօղուածագիրը, Պահրի Թուրկուա Օղայկիւն, վերադարձեր է Արեւելեան նահանգներու մէջ քննական պտոյտէ մը եւ այժմ կը պատկերացրնէ այդ չրջանին կեանքը, սովը – բոյլիները, աչխատանքները։ Կը քաղենք մաս մ'ասն, չնչտելով որ՝ անչուշտ զրողը իրեն կը պահէ բացատրութիւնը եւ ճակատկռ մեկ ճշմարտութիւնը ու կը թուի միայն ինչ որ զարմանալի է ու բարեկարգելի։

Ցօղուածագիրը, կարգ մը անկարեւոր երկրաբանութիւններէ վերջ, կը թուի երկրագործութեան ու կենդանարուծութեան դերը այս չրջանի բնակիչներուն մօտ եւ կ'անցնի Տէրսիմակերտի (Տէրսիմ) մէջ զիւղացիի մը հետ ունեցած խօսակցութեան։

— « Արեւելքի զիւղերը հասատատուած են արդասաբեր հողի վրայ ու հարուստ՝ այգիներով, պարտէզներով։ Բնակչութիւնը հաւաքուած է, ընդհանրապէս, ջուրով բաւարարուող կէտերու չուրջ։ Ասոնցմէ դուրս ամանձին տուներ կան, ցանցառ, դաշտագործներու, անասուններու կամ լեռնուտ չրջանակներու մէջ։ Տիար – պէքիրի, Մարտինի, Ուրֆայի եւ Սղերդի չատ մը զիւղերը անկրկի են։ Անապատներ ու անբնակ վայրեր չատ կան։ Ժողովուրդը իր – րեւ ազբիւր չրհորներ միայն ունի, գոբս պիր կը կոչէ։ Այս կարգի ջուրեր խմողները ընդհանրապէս գոնատա, հիւանդները ընդհարապէս գոնատա, տեղաւորուեցանք գետինը փուած տեղաւորուեցանք գետինը փուած քէչներուն վրայ։ Հիւր եկած է ըսելով, ամրողջ զիւղին տղաքն ու «մեծ – մեծները» հաւաքուեցան գլխուս։ Զիւլֆիքարի հրամայող չեշտին վրաժուած զիւղի երիտասարդ մը, աչխատանոցի մէջ տարբրանի մը հագած սպիտակ ղողնոցը յիշեցնող չապիկով մը, ոտքի ելաւ։ Այդ չրջանակի ճահիճներուն մէջ հանդող եղէգներով նետ, մողրամոմի գործ։ Այս հանգիպումները այնքան եղերական են, որ կը բաղձաս փոթմանքներու կամ ատելի ամէնէն մեծին ներկայ ըլլալ։

Տիարպէքիրի մէկ զիւղին մէջ տեսնուեցայ պատերազմի թուրք աչխատակիցներ մը հետ,— զարաքէչէլի Զիւլֆիքար։ Ակդտեղի յատուկ հիւրասիրութեամբ ընդունեց զիս։ Եղէգնիով ու սաղերով չինուած իր տան պատերը ամէն վայրկեան փոխադրելու պատրաստ յարկաթաչիի մը պատրանքը կուտային։ Զիւլֆիքար դիւղին ամէնէն «մեծ» անձնաւորութիւններէն էր։ Այս զիւղին յատուկ դեհէրի նստուածքով, ծալապատիկ, տեղաւորուեցանք գետինը փուած քէչերուն վրայ։ Հիւր եկած է ըսելով, ամրողջ զիւղին տղաքն ու «մեծ – մեծները» հաւաքուեցան գլխուս։ Զիւլֆիքարի հրամայող չեշտին վրաժուած զիւղի երիտասարդ մը, աչխատանոցի մէջ տարբրանի մը հագած սպիտակ ղողնոցը յիշեցնող չապիկով մը, ոտքի ելաւ։ Այդ չրջանակի ճահիճներուն մէջ հանդող եղէգներով չինուած ցածուկ առաստաղին չղպցընելու համար իր գլուխը, կիսով ծռած, կը սպասէր «աղայ»ի հրամաններուն։ Զիւլֆիքար բաներ մը ըսաւ, որոնցմէ բան չհասկցայ։ Նայեցայ իրեն։ Խելացի զիւղացի մըն էր։ Տիարպէքիրցիներու յատուկ ուժեղ ձայնով մը հրամայեց։

— « Աստուած արտօներէ ուղղէ միս ուտել։ Վարը ուղղի ձագ մը ուղնիք։ Գնա, կտրել տուր։

Զարմացած, դժուարաւ չունչ առնել սկսայ։ Ու աւելցուցի, թէ մեկ երկու հաւկիթը պիտի նախընտրէի։

Տեսնելով որ մենք կը խօսակցինք, ոտքի վրայ մնացող երիտասարդը կը սպասէր վերջնական որոշումի։ Առանց աճապարելու, Զիւլֆիքար ըսկսաւ պատմել։

— « Սուլթանները չրջանին էր։ Գիւղերէն մէկուն մէջ երկու ոսոխական կուգայ։ Չիրննք հիւրասիրող տանուտէրը կ'ըսէ։ — «Այս կերակուրը արքայութիւն կը տանի ձեզ, ուշադրութեամբ եւ հաւատքով ճաշակեցէք»։

Աչքերաց ոսոխականները, պատրիան, մտիկ ընելէ վերջ կը յարեն։

— « Սիրելիս, մենք մեղաւոր մարդիկ ենք։ Աբքայութեան ալ անարժան։ Երկու հատ խեղճուկրակ հաւ եմք մորթէիր, աւելի գոհ պիտի ըլլայինք։ Կարմրցուցէք երկու հաւ, եւ դուք կատարած պիտի ըլլաք մեծ պտոյտն չնորհը։

Աւարտէչ վերջ, Զիւլֆիքար դարձաւ ինծի։

— « Հիմա, ըսաւ, չեմ ուզեր ձեզ եւս հաւով պատուել։ Հիւրը մեծ է, սլաութիւն ալ մեծ պէտք է ըլլայ։ Մեծ հիւրի մը մեծ բան մը կը մորթուի։ Մեր ուղտը բնա կրնայ՝ իր ձագը կտրեցէք։

Մինչեւ որ պինքը եա կեցուցի իր ուրչումէն, հոգիս բերան եկաւ։ Այն առեն, հանգիստ սիրտով, վախնալով որ կը վերադառնայ դարձեալ իր հրամանին, փոխեցի խօսակցութեան նիւթը։

— « Ի՞նչպէս է հողը։ Արդիւնք կուտա՞յ։ Կրնա՞ք կանոնաւոր վճարել ձեր տուրքերը»։

— « Հողը լաւ է։ Բայց հերկող մարդ չունինք։ Անցեալ տարի կէսը, այս տարի ալ միւս կէսը պիտի մշակենք։ Իսկ տուրքերը չենք վճարեր մեր այս աչխատանքով։ Մեր տուրքերը մեր կենդանիները կը վճարեն։

— « Գիւղացին կը չահի՞։ Դրամ կը բաւարարէ՞ ձեզ »։

— « Արմաիք, արջառ ցանքը, մեզ ծուն կը ծախուին առատօրէն։ Եւ կայն կարելի չէ միշտ գրամին հաւատալ »։

Տղոց ու բնակչութեան նիհար հիւանդկախ ըլլալուն պատճառը հարցուցի։

— « Չերմէն է», պատասխանեց։

Արդարեւ, ինչպէս ըսի քիչ առաջ, գիւղին ջուրը կը հայթայթուի հորէ։ Զարմացայ որ ժանտասանի աւերի չէ սկսեր արդէն այս չրջանակին մէջ։ Աղբերը գուռներու չեն գոբս կը յորդին։ Արտաքնոցներ բացն են։ Գոհ ըլլանք, որ կառավարութիւնը արդէն իսկ միջոցներ ձեռնարկ կարգի դնելու ամէն բան կ'առնէ կարգի դնելու։ Ամէն բան Մէկն եմ ասնոցմէ, որոնք յաջողութիւն կը մաղթեն այս նպատակին։

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւմտեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
21
ՅՈՒԼԻՍ
MERCREDI
21 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3477

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՒԱԶԱԳՈՅՆ ԶԱՐԻՔԸ

»»»» o ««««

Նախ ճշդում մը.— Երէկուան խմբագրականին մէջ, ազգ. պաշտպանութեան նախարարին զեկոյցէն կարճ մը արտատպուած առեն, կրկնուած էր այն սխալը որ երեւցաւ յունիս 9ի տպագրութեան մէջ եւ յետոյ ճշդուեցաւ :

Ստորեւ կրկին կ'արտատպենք այդ հատուածը, որպէսզի նոր թիւրիմացութիւններ չծագին :

1.— Գործօն ծառայութեան համար դրօշի տակ ՉԿԱՆՉԵԼ (ոչ թէ կանչել) այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1915 յունուար 1էն առաջ: Եթէ ասոնց մէջ կան այնպիսիները, որ կ'ուզեն հպատակութիւն ստանալ եւ իրենց զինուորական պարտականութիւնը կատարել, զօրակոչի պիտի ենթարկուին այն շրջանին, որ պարտաւորիչ է իրենց դասու Ֆրանսացիներուն համար եւ նոյնիսկ տեղողութեամբ :

2.— 1937 Հոկտեմբերին զօրակոչի պիտի ենթարկուին մէկ տարուան ծառայութեան համար այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1915 յունուար 1ի եւ 1916 փետրուար 28ի միջեւ: Ասոնք կանոնաւորապէս կանչուած պիտի ըլլային 1936 հոկտեմբ.ին, երկու տարուան ծառայութեան համար :

3.— 1937 Հոկտեմբերէն սկսած պիտի կանչուին երկու տարուան ծառայութեան համար այն երիտասարդները, որոնք ծնած են 1916 մարտ 1ին :

Ուրեմն, զինուոր երթալու կամ եթէ կ'ուզեն՝ Ֆրանսայէն հեռանալու համար ուղղուած աղղարարութիւնն ալ կը վերաբերի այս դասերուն :

Արդ, ի՞նչպէս կը ներկայանայ երթալ - չերթալու խնդիրը:

Ի պատիւ տարագիր երիտասարդութեան, պէտք է ըսել որ երբ հրատարակուեցան զօրակոչի առաջին լուրերը, մեծ մասով յօժարութիւն յայտնեց դրօշի տակ մտնելու :

Անշուշտ յուսախաբութեան եւ դառնութեան խօսքեր ալ արտասանուեցան: Մանաւանդ որ, զօրակոչը կը յայտարարուէր առանց չօշափելի առաւելութեանց: Աւելի ճիշդ խօսելով, առանց նախապէս բան մը արուելու: Մեր արեւելեան դիւանահաւանութիւնը ըսել կուտար թէ կրնանք մէկ անգամէն ստանալ բոլոր իրաւունքները, աշխատանքի արտօնագրէն մինչեւ հպատակութիւնը — « հանդերձ ընտանեօք»— եթէ հաւաքաբար դիմում կատարենք, եթէ դիմումը կատարուի բուն իսկ զինուորցուներու կողմէ, առանց արտաքին միջամտութեան :

Պատասխանը արուած է արդէն, Ֆրանսական կենցաղագիտութեան բոլոր նրբութիւններով ...

Կը գտնուինք, ուրեմն, բացորոշ կացութեան մը առջեւ: Անոնք որ զինուորագրելի են 1937 հոկտեմբերին, պէտք է իրենց արամադրութիւնները յայտնեն մինչեւ 1937 սեպտեմբեր 10,— Ֆրանսա՞ պիտի մնան, թէ պիտի հեռանան :

Ի՞նչ կրնայ ըլլալ մեր դիրքը, այս կացութեան առջեւ :

— Մնալ եւ զօրանոց մտնել: Մանաւանդ որ օրէնքը կ'արտօնէ ծառայութիւնը կատարել բուն իսկ Ֆրանսայի մէջ:

Ի վերջոյ զօրանոցը ինչո՞ւ պիտի խրտչեցնէ տարագիրը երիտասարդութիւնը, որ ահա տասնհինգ տարիէ ի վեր տեսակ մը զինուորութիւն կը կատարէ այլապէս տաժանելի զօրանոցներու — գործարաններու մէջ, ծովի եւ մարի մէջ, երկիղ ընդհանրապէս անտանելի, այսօր բաղդատաբար տանելի պայմաններու տակ:

Դեռ աւելի քերթելով անցեալը, կարելի՞ է բաղդատել տարաբնութեան տարասիները՝ զինուորութեան շրջանի մը հետ , որ պիտի տեւէ ընդամէնը երկու տարի (որոշ դասերու համար՝ մէկ տարի կամ 18 ամիս):

Չենք ուզեր ծանրանալ զինուորութեան արհեստին առաւելութիւններուն վրայ,— կարգապահութիւն, քաջութիւն, ինքնավստահութիւն, եւ մանաւանդ գիտելիքներ որոնց այնքան կարօտ ենք, մեր մէջքը չափելու համար: Մէկ խօսքով, երկաթի մէջ եւ փած սերունդ մը:

Պատերա՞զմ,— բայց ո՞ւր, ո՞ր ճակատին վրայ պիտի կրնայինք ազատ մնալ այդ կրակէն, եթէ նոր փոթորիկ մը պայթէր աշխարհի դլխուն:

Գաղանիք չէ,— ուր որ ստուարաթիւ համբանք ունինք, զինուորութիւնը պարտաւորիչ հռչակած են արդէն, կամ պիտի հրաչակեն:

Եթէ խաղաղութեան առեն ազատ ալ ձգեն, պատերազմի պարագային պիտի կանչեն, առանց տարիքի խորութիւն դնելու: Ո՞ր երկիրը կրնայ հանդուրժել որ իր զաւակը ճակատ երթայ, այրի՝ մրկի, իսկ օտարականը օրը իրիկուն ընէ պղտատաներուն վրայ, « պլօթ » խաղալով կամ դրամ վաստկելով :

Կը մնայ ուրիշ ելք մը, — «այլուր փոխադրուիլ »:

Բայց ո՞ւր: Փակուած են դուռները այն երկիրներուն ուր հայկական բազմութիւններ կը գտնուին: Եթէ բանան իսկ, հոն ալ ուղղինք ոչ միայն ապրուստի, այլեւ զինուորութեան հոգ, ինչպէս բացատրեցինք արդէն :

Ի հարկէ աշխարհը միայն Եւրոպայի մէջ չի սահմանափակուիր. ո՛ղջ մնայ Հարաւ. Ամերիկան, որ չատերուն համար դարձած է աւետեաց երկիր ...

Կարծողներ կան թէ կրնան աւելի հանդիստ ապրիլ այդ հեռաւոր տափաստաններուն մէջ, տուն - տեղ քանդելով եւ նորէն բեռ կապելով: Մանաւանդ որ, զինուորութեան վախ չկայ (ինչպէս չկար, երէկ, Ֆրանսայի կամ Ցունաստանի մէջ ...):

Չենք ուզեր վիճիլ: Կարճ խօսք մը, — ուր որ ալ երթանք, պատառ մը հացի համար է: Արդ, ո՞րը կը նախընտրէք, մնալ հո՞ն ուր վարժուած ենք 15 տարիէ ի վեր, որ աւելի մօտ է մեր տահմաններուն, թէ ծովերէ ծով նետուիլ մինչեւ 25 օրուան ճամբայ, ամէն բան ծայրէն սկսելու համար :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՀՈՒԵԼԻ ԿՈՒԻՆԵՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ԱՌՋԵԻ

»»»» o ««««

7000 զոհ մէկ ճակատամարտի մէջ

Սպանիոյ քաղաքացիական պատերազմին ամէնէն ահռելի ճակատամարտը մղուեցաւ երկուշաբթի օր, Մատրիտի առջեւ: Ապստամբները բուռն թափով յարձակեցան, բայց ուժգին դիմադրութեան մը հանդիպեցան: Այս առթիւ մարդկային կորուստը կը հաշուուն 7000 հոգի, երկու կողմէն: Կռիւը կը մղուի ամէնէն արդիական եւ մահացու զէնքերով, որոնցմով սպառազինուած են թէ ապստամբները եւ թէ հանրապետական զօրքը:

Հանրապետական աղբիւրներու համաձայն, ապստամբները առաւարթիւ զօրք փոխադրած են ուրիշ ճակատներէ,— Մարոքցիներ, Գերմանացիներ եւ Իտալացիներ: Ապստամբներուն նպատակն է գրաւել կարգ մը կարեւոր դիրքեր որոնք եռ առնուած էին կառավարական զօրքին կողմէ: Եթէ յաջողին, իրենց ձեռքը անցած պիտի ըլլայ Ալխիլա – Մատրիտ ճամբան եւ պիտի կրնան վրճռական հարուած մը տալ մայրաքաղաքին: Կ'ըսուի թէ նշանակուած դիրքերէն մէկը բոցերու մէջ է արդէն, իրրեւ հետեւանք Զօր. Ֆրանքոյի յարձակման, որու միջոցին հրթիռ ռումբեր արձակուած են :

**** Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ զերմանական կառավարութեան եւ Սպանիոյ ապստամբներուն միջեւ կնքուած համաձայնութեամբ, Պիլպաոյի երկաթի հանածոն մեծ մասով պիտի փոխադրուի Գերմանիա: Այս համաձայնութիւնը ծանր հարուած մը պիտի ըլլայ միւս պետութեանց համար, որոնք նոյնպէս երկաթ կը ներածէին: Երբ Պիլպաօ հանրապետական կառավարութեան ձեռքը կը գտնուէր, մասնաւորապէս կ'օգտուէին Ֆրանսա եւ Անգլիա: Գերմանիա իր գնումներուն փոխարժէքը պիտի հատուցանէ զէնք ծախելով ապստամբներուն: Նախապէս գրկուած զէնքերուն փոխարժէքը հաշուակցած են արդէն: Աւելորդ է ըսել թէ քաղաքական տեսակէտով մեծ արժէք ունի այս համաձայնութիւնը: Անշուշտ Գերմանիա ուրիշ առաւելութիւններ ալ պիտի վայելէ :*

Ճափոն կը պնդէ եւ կը սպառնայ

»»»» o ««««

Ջինական կառավարութիւնը մերժեց Ճափոնի վերջնագիրը, միեւնոյն ատեն արամադրութիւն յայտնելով բանակցելու: Շանղ – Քայ - Չէք, Ջինասանի վարչապետը, հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ այս առթիւ.— «Մենք խաղաղութիւն կ'ուզենք, բայց ոչ ամէն գնով: Մենք պատերազմ չենք ուզեր, սակայն կրնանք մղուիլ ինքնապաշտպանութեան դիմելու :

Կացութիւնը աւելի բարդացաւ երկուշաբթի օր, Ջինացիները կրակ բացած եւ ծանրապէս վիրաւորած ըլլալով Ճափոնցի սպայ մը:

Ինչպէս բացատրած ենք, Ճափոն կ'ուզէ իր գերիշխանութեան տակ առնել հիւսիսային Ջինաստանի հինգ նահանգները: Ջինական կառավարութիւնը խոհեմութեամբ չարժելով հանդերձ, չուզեր տեղի տալ, մանաւանդ հոգային խնդիրներու մէջ: Բայց եւ այնպէս Ճափոն ամէն միջոցի կը դիմէ, իր նպատակին հասնելու համար, ինչպէս երեւ Մանչուրիոյ գրաւման պարագային:

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը լարուած ուշադրութեամբ կը հետեւի Ճափոնի ձեռնարկներուն, անոր վերակշռութիւնը վնասակար դանելով իր ազդեցութեան համար: Միեւ պետութիւններն ալ մտահոգութեան մատնուած են :

**** Վերջին լուրերու համաձայն, Ճափոն չարունակ նոր զինուոր կը ղրկէ Ջինաստան, թէ մայր երկրէն եւ թէ Մանչուրիայէն: Հիւսիսային Ջինաստանի Ճափոնական զօրքը, որ 5000 էր այս տաղնապէն առաջ, այժմ հասած է 25000ի: Կ'ըսուի թէ 50,000 Ճափոնցիները պատրաստ են Փէքինի վրայ յարձակելու :*

«Միջերկրականի մէջ տեղ կայ բոլորին համար»

»»»» o ««««

Երկուշաբթի օր կարեւոր վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Անգլիոյ Եբեսի. Ժողովին մէջ: Արտաքին նախարար Պ. Իտըն ընդարձակ զեկուցում մը կարդաց միջազգային կացութեան մասին, պարզելով դահլիճին քաղաքականութիւնը: Այս առթիւ ալ, նախարարը կոչ ուղղեց բոլոր ազգերուն , որպէսզի անկեղծօրէն գործակցին, զլուխ հանելու համար անգլիական ծրագիրը՝ սպանիական տագնապի մասին: Իր կարծիքով, ծրագիրը կրնայ գոհացում տալ բոլոր պետութեանց, առանց այս կամ այն կողմը հակելու : «Այս անկողմնակալութիւնը — ըսաւ նա — թերեւս խրախոյս մըն է, բայց միեւնոյն ատեն աղդարարութիւն մը: Մեր ծրագիրը ամբողջութիւն մը կը կազմէ որ կամ պիտի չյաղղի եւ կամ պիտի ճախողի իբրեւ ամբողջութիւն »:

Պ. Իտըն չատ ծանր կը գտնէ Եւրոպայի կացութիւնը, եթէ ճախողի այս ծրագիրը: Այն ատեն վերջնապէս պիտի ճախողի ոչ – միջամտութեան քաղաքականութիւնը, Սպանիոյ սահմանները պիտի բացուին զէնքի եւ ռազմամթերքի փոխադրութեան համար եւ կատաղի մրցակցութիւն մը պիտի սկսի, երկու կողմերը դինելու համար: « Ո՞վ կրնայ բան մը չահիլ այդ վիճակէն: Անկեղծ ըլլանք: Չկայ պետութիւն մը որ մաղթէ որ սպանիական պատերազմը այլասերի եւ վերածուի Եւրոպական պատերազմի մը »:

Ցետոյ ճշդելով Մեծն Բրիտանիոյ դիրքը Միջերկրականի մէջ, Պ. Իտըն չհչտեց թէ այս խնդիրը պէտք չէ պատճառ ըլլայ որ եւ է թիւրիմացութեան : « Ի հարկէ մենք պիտի պաշտպանենք մեր շահերը Միջերկրականի մէջ ինչպէս այլուր: Թող պատրանքներ չսնուցանեն այդ մասին: Բայց եւ այնպէս, եթէ վճռած ենք պաշտպանել մեր շահերը, մենք չենք յարձակիր ուրիշ ներու շահերուն վրայ: Ահա թէ ինչու Միջերկրականի մասին համաձայնութիւն մը կնքեցինք Իտալիոյ հետ եւ անոր կապուած կը մնանք ճշդօրէն: Եթէ Միջերկրականը մեծ ճամբայ մըն է մեղի համար — եւ անշուշտ այդպէս է — բոլորին համար ալ տեղ կայ մեծճամբու մը վրայ: Անգլիա յարձակողական կամ վրէժխնդրական քաղաքականութիւն մը չի հետապնդեր որ եւ է ազգի հանդէպ: Այս բանը կ'ըսեմ վճռակտ : Երբեք այդպիսի բան չէ անցած անգլիացի ժողովուրդին միտքէն: Վանաէթթա (վրէժ(բառը իր համազօրը չունի անգլերէնի մէջ: Եթէ մտավախութիւններ կան այս մասին, պէտք է փարատին անմիջապէս: Մենք կ'ուզենք խաղաղութեամբ ապրիլ Միջերկրականի մէջ ինչպէս ամէն տեղ »:

Նախարարը խօսեցաւ նաեւ Ծայր. Արեւելքի մասին, չփոթ եւ վրդովիչ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲԵՌՆԱԿՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԸ ՋՆՋՈՒԻ ՊՈԼՍՈՑ ՄԷՋ

—·—

Պոլսոյ թուրքերէն թերթերը կը գրեն թէ 17 յուլիսէն սկսեալ ջնջուած է բեռնակրութիւնը երջանիկ Թուրքիոյ մէջ :

Ի՞նչ է բեռնակրութիւնը: Ապահովաբար բրիական ճարտարարուեստ մը, եթէ ոչ արուեստ մը:

Ձիշդ է որ մարդոց համար բեռ կրելը նորութիւն մը չէ: Հելլէնական քաղաքակրթութեան շրջանին, ինչպէս ցոյց կուտան հին պատկերները, գեղակազմ գերիները իրենց անուշահոտ իշխանուհիները կը փոխադրէին թաւշապատ գահաւորակներով, որոնց մէջ կը նստէին նաժիշտներն ալ՝ աղուոր ամպհովանիներ բռնած: Ու վերջապէս հռովմէական քաղաքակրթութեան շրջանին, շրջուն վաճառորդները տեսակ մը բեռնակիրներ էին, որոնք ծաղկահիւս սակառներով թուզ ու խաղող կը պտըտցնէին փողոցներուն մէջ :

Ապահովաբար մարդկային ուսը գործիք մըն է բեռնակրութեան: Այսպէս Հայուհիները ջուր կը կրէին մեր բնաշխարհին մէջ, կուժը ուսին:

Սակայն բոլոր այս բեռնակրութիւններուն մէջ վայելուչ ու գեղեցիկ բան մը կայ անպայման :

Բոլորովին տարբեր բան է բրիական բեռնակրութիւնը ,— Պոլսոյ համալները բեռնակրութեան համար կը գործածեն իրենց մէջքը, որուն վրայ կը հանգչի պատուական սէմէր մը, կաշեպատ ինչպէս սապատ :

Այս սէմէրը տարբեր է անշուշտ հասարակ համետէն, յարմարցուած ըլլալով թուրք համալին կռնակին,— բայց թէ սէմէրը սէմէր է, էշերն ալ կը նմանչնան: Թուրք համալները կը գործածեն նաեւ քիֆէչ,— ոզորահիւս եւ խոշոր կողով մը: Երիտասարդ համալներու նախընտրած սէմէրն է այս, որովհետեւ թեթեւ, ատոր համար ալ երբեմ չեն հաներ իրենց կռնակէն: Դուէ տեսած էք Մէհմէտճիկները, որ կամուրջին տակ կը պառկին՝ առանց կռնակէն հանելու քիֆէչն, եւ խմբովին կը վազեն, քիֆէչները խաղցնելով, երբ կը տեսնեն հաստ պուտժուա մը :

Այս բեռնակիրները, սակայն, նշանաւոր են նաեւ իրենց ասպարէզին մէկ ուրիշ երեսով, — անոնք, սուրթաճիներու պաշտպան բանակը, անուն հանեցին պատմութեան մէջ իրենց ջարդարարութեամբ: Երբ Թուրքերու բաջութեան (հասկցէք բարբարոսութեան) խօսքն ըլլայ, մի՛ մոռնաք թուրք համալը: Վերջին տարիներուն, Հրիւստոնեայ գոհերու մեկնումէն վերջ, այս համալները պահ մը իրար կերան, եւ ոստիկանութիւնն անգամ չկրցաւ զսպել զանոնք :

Հիմա այս ապպարէզն է որ վերջ կը գտնէ,— ինչո՞ւ, կրելիք բե՞ռ չմնաց լրիւ գոյք կամ գոզոն: Պէ՞տք չմնաց այս թուրք *Քապատայիներուն* գործունէութեան :

Ես կը կարծեմ թէ բրիական իշխանութիւնները մեծ սխալ մը կը գործեն ջնջելով բեռնակրութիւնը,— Ռոմիսեթեւ ամերիկացի զբօսաշրջիկներու համար Պոլիս բան մը կը կորսնցնէ՝ երբ փողոցներէն կը հեռացուին սապատաւոր թուրքերը, գլխով ծանր բեռներ կրող թուրք փէհլիվանները :

Վասնզի, վստահ եմ որ, Եւրոպացին եւ Ամերիկացին չեն կրնար ուրիշ կերպ երեւակայել Թուրքը: Իսկ եթէ բրիական իշխանութիւնները , Թուրքին կռնակէն վերցնելով *սէմէրը*, կ'ուզեն ըսել թէ բանուոր կենդանի մըն է Թուրքը, կը պատասխանեմ, — Տակաւին դարե՞ր ու դարե՞ր պէտք են, որ քիւֆէչով ու *սէմէրով* ամբողջ եւրոպական մշակոյթը փոխադրէլէ վերջ Թուրքիա, բաղաքակրթութիւն ճիչիկ մը:

ԱՐԱՋ

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ

—·—

Յարէք Պոլոյեան (*Մարոք*)	50
Շամպերի Ս. Գոհարեան	20
Սէն Լուի մէջ հանգանակուած	125
Տիկ. Սիրվարդ Ղուկասեան	15
Յակոբ Պոհոլեան (*Կիպրոս*)	50
Արամ, Հայկ եւ Գրիգոր Պայրամեան	75
Առաքել Թաթուլեան (**Maison Daron**)	25
Արամ Սանուալեան (*Լա Ռոչէլ*)	10
Կ. Քէօսէեան, Կրընոպլ	10
Գ. Խուրշիտեան, Քրիւսս	10
Գումար՝	390
Ցունիս 3ի գումարը՝	5488
Ընդհ. գումար՝	5878

Սէն Լոի, (Մարսէյլ).— Սիրելի « Յառաջ », Բարերդցի Պ. Հ. Սարգսեանի փոքրիկին միկրոեթեան առթիւ քանի մը Բարերդցիներ, եւ ուրիշ հայրենակիցներ, վերյիշելով մեր ազգային հերոս Անդրանիկը, ուղեցինք մեր բաժինն ալ բերել արձանին հիմնութեան:

Մասնակցող հայրենակիցները.— Ծ. Հաննէս Տէրոյեան, կնքահայր 50 Հայկ Սարգիսեան 10, Գառնիկ Գարբիէլեան 15, Տիգրան Ստեփանեան 10, *Մարտիրոս Մատէնեան* 10, Կարապետ Սարեան 10, Յովհաննէս Պօղոսեան 10, Համայեակ Թումանեան 5, Վարդանեան 5 ֆրանք: Գումար՝ 125 : (*Տես վերը*) :

Նաւեսէեան դրօշակաթոդի հատորին քաշխատը

Երէկ ստացանք Նաւեսէեան դրօշմաթուղթի բաշխման յանձնաժողովին վերջին զեկոյցը, որմէ կ'իմանանք թէ 1937ի առաջին եռամսեակի բաշխելիք գումարն եղած է 124,205 ֆրանք, ինչ որ զգալի յաւելում մը կը ցուցնէ նախորդ չրջաններուն վրայ: Ամենամեծ բաժինները ստացած են Փարիզի եւ Մարսէյլի Աղքատախնամները (իւրաքանչիւրը 28.000 ֆրանք), Լիոնի Աղքատախնամը (8000), Կասպյա Մաչի Շրջ. վարչութիւնը (8000) եւն.: Զափահաս Որբերու Միութեան ալ յատկացուած է 2500 ֆրանք: Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

Ս. Սաուենի սպանութեան դատը

Կ'իմանանք թէ յուլիս 28ին տեղի պիտի ունենայ ողբացեալ ընկեր Ս. Սաուենի սպանութեան գատաւարութիւնը, Սէնի եղեռնագատ տեւանին առջեւ: Դատը պիտի վերջնայ երկու օրէն:

ԽԻԶԱՆԻ ԵՒ ՊԻԹԼԻՍԻ ՔԻՒՐՏԵՐԸ ԱՊՏՏԱՍԲԱԾ

« Ագդակ » մէջ կը կարդանք, (6 յուլիս) .— Պէյրութ հասած ճամբորդները յայտնեցին թէ բուռն կռիւներ սկսած են Խիզանի եւ Պիթլիսի չրջաններուն մէջ: Խիզանի քրտութեան յայտնի Շէյխ Սալահէտտինը անցած է ապստամբներու գլուխը: Շէյխ Սալահէտտին որդին է Խիզանի նշանաւոր այն մեծ Շէյխին, որ 1913ին ապստամբեցաւ Թուրքիոյ դէմ, զինեալ ուժերով արշաւեց Պիթլիսի վրայ, բայց յետոյ կալանաւորուելով կախաղան հանուեցաւ Պիթլիսի մէջ , ուրիշ 13 քիւրտ շէյխերու հետ :

Խիզանի չրջանին մէջ ապստամբութեան դրօշը պարզող Շէյխ Սալահէտտինի կրօնական ազդեցութիւնը կը տարածուի Պիթլիսի, Վանի եւ Տիգրանակերտի բոլոր քրտական չրջաններուն մէջ:

Ճամբորդները կը հաղորդեն նաեւ թէ Պոհթանի մէջ եւս զինադրութիւն մը սկսած է թրքական ուժերու դէմ, սակայն մանրամասնութիւններ կը պակսին այս մասին :

ՄԱՐԴԸ ՀՐԱՅԱՆ

»»» ◦ «««

Մարդ եւ իրերուն, տեսլ ուշ եւ ամէն ինչ, որ մեզ կը շրջապատէ, մեր մէջ կ՚արթնցնէ զանազան զգացումներ եւ տրամադրութիւններ։ Մենք կը սիրենք զանոնք, կ՚ատենք զանոնք, կը հաճոյանանք անոնցմով, կը տառապինք անոնցմէ։ Մեր հոգիին մէջ անոնք կը ստանան իրենց տեղը, կը գրաւեն իրենց տարածութիւնը։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

— Հոգ չէ որ մեր մէջ կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

Մարդ իրերուն տեսլ ուշ եւ ամէն ինչ, որ մեզ կը շրջապատէ, մեր մէջ կ՚արթնցնէ զանազան զգացումներ եւ տրամադրութիւններ։ Մենք կը սիրենք զանոնք, կ՚ատենք զանոնք, կը հաճոյանանք անոնցմով, կը տառապինք անոնցմէ։ Մեր հոգիին մէջ անոնք կը ստանան իրենց տեղը, կը գրաւեն իրենց տարածութիւնը։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

— Հոգ չէ որ մեր մէջ կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

Մարդ իրերուն տեսլ ուշ եւ ամէն ինչ, որ մեզ կը շրջապատէ, մեր մէջ կ՚արթնցնէ զանազան զգացումներ եւ տրամադրութիւններ։ Մենք կը սիրենք զանոնք, կ՚ատենք զանոնք, կը հաճոյանանք անոնցմով, կը տառապինք անոնցմէ։ Մեր հոգիին մէջ անոնք կը ստանան իրենց տեղը, կը գրաւեն իրենց տարածութիւնը։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

— Հոգ չէ որ մեր մէջ կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։ Ոմանք կը մնան հոն, ուրիշներ կ՚անհետանան, կը մոռցուին։

ՊԱՏՈՒՀԱՆ ԿՈՂՄԻՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵՂ

— •• —

Տարուան առաջին ամիսներուն վերջերը, Ֆրանսայի մեր գաղութին մէջ մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացուց Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքական Ընտրութեան Ժողովի ընտրութիւնը։ Ինչպէս յայտնի է, Ժողովը կազմուած է 400 ընտրողներէ, որոնք պիտի ընտրեն 100 պատգամաւորներ։ Ասոնք ալ իրենց կարգին պիտի ընտրեն Պատրիարքը։ Ժողովի ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ Փետրուարի 16-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը ներկայ գտնուեցաւ։ Ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ «Ակոս» թերթի խմբագրատան մէջ։ Ընտրողներուն ցուցակը կազմուած էր Պոլսոյ Ազգային Սահմանադրութեան համաձայն։ Ընտրողներուն մեծ մասը կը ներկայանար առաջին անգամ ըլլալով իր ընտրողական իրաւունքը գործադրելու։ Ընտրութեան օրը ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։

— Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։

Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։

— Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։ Ընտրողներուն մեծ մասը կանուխէն հաւաքուած էր «Ակոս»ի խմբագրատունը։ Ընտրութիւնը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10-ին։

ՀՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ընտրութիւնը տեղի կ՚ունենար հետեւեալ կերպով։ Ընտրողները կը մտնէին սենեակ մը, ուր կը գտնուէին երեք հոգի։ Ընտրողը կը մօտենար անոնցմէ մէկուն եւ կ՚ըսէր իր անունը։ Ան կը ստանար քուէաթուղթ մը, կը գրէր իր ուզած անունը եւ կը ծալէր զայն։ Ապա կը մտնէր միւս սենեակը, ուր կը գտնուէին քուէարկութեան տուփերը։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։

— Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։

Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։

— Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։ Ընտրողը կը մօտենար տուփերէն մէկուն եւ կը ձգէր քուէաթուղթը։ Ապա կը դուրս գար սենեակէն։

ՅԱՂԹՈՂԱԿ

(ՎԱՂ ԺԱՄԱՆԱԿՎԱԾ ԻՐԱՎԱԿԱՆ)

»»» ο ««««

— Մմ՛ ...

— Էհ, էհա, Կ՛ասէ, հէյ Եփիս օ-ղէն ալելու ...

Կ՛ասէ, թէ ինչ որ ալ ըլլայ, ինք պիտի ուղղակի երթայ Ամերիկա, ուր ունի հարիւրաւոր ազգակիցներ, որոնք իրեն կրնան գործ տալ, ինչպէս որ ինք ալ ըրած է իր ժամանակին իր հայրենակիցներուն համար: Ան ամէն բան ծրագրած է, ամէն բան մտածած է, ամէն բան հաշուած է, ամէն բան կշռած է, ամէն բան չափած է, ամէն բան ստուգած է, ամէն բան քննած է, ամէն բան ուսումնասիրած է, ամէն բան ճանչցած է, ամէն բան գիտցած է, ամէն բան հասկցած է, ամէն բան ... ամէն բան ... Ան ոչինչ մոռցած է, ոչինչ անտեսած է, ոչինչ անուշադրութեան մատնած է, ոչինչ ձգած է պատահականութեան, ոչինչ թողած է ինքնահոսին, ոչինչ ենթարկած է ինքնաբուխին, ոչինչ ենթարկած է ինքնաշարժին, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործին, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործունէութեան, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործունէութեան ... Ան ամէն բան ծրագրած է, ամէն բան մտածած է, ամէն բան հաշուած է, ամէն բան կշռած է, ամէն բան չափած է, ամէն բան ստուգած է, ամէն բան քննած է, ամէն բան ուսումնասիրած է, ամէն բան ճանչցած է, ամէն բան գիտցած է, ամէն բան հասկցած է, ամէն բան ... ամէն բան ... Ան ոչինչ մոռցած է, ոչինչ անտեսած է, ոչինչ անուշադրութեան մատնած է, ոչինչ ձգած է պատահականութեան, ոչինչ թողած է ինքնահոսին, ոչինչ ենթարկած է ինքնաբուխին, ոչինչ ենթարկած է ինքնաշարժին, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործին, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործունէութեան, ոչինչ ենթարկած է ինքնագործունէութեան ...

դնելով կացութիւնը: Ցետոյ չէջտեց թէ անհրաժեշտ է զօրացնել Ազգերու Դաշնակցութիւնը, եւ ջերմ զոհունակութիւն յայտնեց անգլեւփրանսական գործակցութեան համար: « Եթէ կրցանք անցընել վերջին մէկ տարուան

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ՝
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹՆԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
22
ՅՈՒԼԻՍ
JEUDI
22 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3478 — ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՇԱԽԱՐԺ ՄԻՄԱՓԵԱՆ — ԴԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՐԲ ԵՐԱԶՆԵՐԸ ԿԸ ՑՆԴԻՆ...

»»»» ◦ ««««

Ինչո՞ւ ծածկել,— անցեալ յունիսէն ի վեր պատահած դէպքերը, եւ դեռ ուրիշներ որ իրարու կը յաջորդեն Հայաստանի եւ Ա. Միութեան մէջ, հետզհետէ խտացնելով մթնոլորտը, խոր ճեղք մը բացին արտաքսմանի տրամադրութեանց վրայ:

Անշուշտ մինչեւ այսօր ալ ունինք հատընտիր տիպարներ, որոնք մասնագիտութեան վերածեր են սուտ – խենդ ձեւանալու արհեստը, եւ կը ճգնին սեւը ճերմակ ներկել:

Աչքերը գոց, բերանները բաց, անոնք յամառօրէն կը չարունակեն հնչեցնել նոյն ճաթած թմբուկը, պարզապէս կուսակցական պայքար մղած ըլլալու համար:

Կրնաք վստահ ըլլալ թէ անոնք չեն կարգար նոյն իսկ խորհրդային թերթերը: Կամ եթէ կարդան, չեն հասկնար: Ամէն պարադայի մէջ, կը նախընտրեն ապուշի դեր կատարել, որպէսզի ... հաճոյք պատճառած չըլլան Դաշնակցութեան, ճշմարտութիւնը խոստովանելով կամ պարկեշտօրէն արձանագրելով:

Ա. Հայաստանը — ինչպէս ամբողջ Ա. Միութիւնը — ունէր վարիչներ, որոնք աննման հերոսներու եւ կուռքերու վերածուեր էին, իրենց բերնով ու գրչով: Կարելի չէր դպչիլ անոնց, առանց լսելու զեհիլ լուսանքներու սեղատարափ մը:

Այս բոլորին դիմաց, Դաշնակցութիւնը, իբրեւ ընդդիմադիր, կը չարունակէր իր ճամբան, մատնանշելով սեւն ու ճերմակը: Մարդիկը դատելով իրենց ծրագիրներուն եւ գործերուն վրայ: Ցարատեւօրէն, յամառօրէն յիշեցնելով դառն ճշմարտութիւններ:

Համատարած խորշակ մը, դղրդագին փոթորիկ մը եկաւ գլխիվայր շրջեց երէկուան կուռքերն ու հերոսները: Իրարու հետէ տապալեցան խումբ խումբ հին բոլշեւիկները ու յառաջապահները, Աղասի Յանջեանէն մինչեւ հուչակաւոր Շահվերդեանը, Արամայիս Երզնկեանէն, Պօղոս Մակինցեանէն եւ Աչոտ Յովհաննիսեանէն մինչեւ Արսէն Եսայեաններն ու եղիա Ջուբարները,— բոլորն ալ իբրեւ դաւաճան, լրտես, ժողովուրդի թշնամի, հայրենադաւ եւ ...Դաշնակ:

Ըսէ՞նք թէ այս առթիւ գործածուած բառերը, կամ հրատարակուած «յայտնութիւնները» անդամ դլխու պատյտ կը պատճառեն:

Օրինակ, կեդր. կոմիտէին քարտուղարը, Ամատունի, Դ. Շահվերդեանը որակելով «դաւաճան եւ մեր ժողովուրդի թշնամին», ամենայն լրջութեամբ կը պատմէ թէ ան «կապուած է եղել թէ Դաշնակների եւ թէ օտար պետութիւնների հետախուզական օրհաններին հետ»:

Նոյն այդ բերանն է որ կը պատմէ, նոյնքան սրտառուչ լրջութեամբ.

— «Խանջեանի յանձնարարութեամբ Հայկինոյում գումարուել էր արուեստի աշխատողների ժողով, որտեղ Դաշնակ Բակունց եւ ուրիշներ, Խանջեանի ցուցումով, աշխատում էին անցկացնել իրենց հակայեղափոխական դրոյթները: Նրանք պահանջում էին, որպէս զի կինոն բանուորների, գիւղացիների յեղափոխական կռիւն արտայայտող նկարներու փոխարէն ցուցադրի Դաշնակ աւանտիւրիստների յարձակումը Օբքոմանեան Պաճի վրայ, առաջարկում էին կինոնկար պատրաստել հակայեղափոխական Դաշնակ խմբապետ Անդրանիկի մասին»:

Կը նշանակէ թէ՝ 15 տարիէ ի վեր Դաշնակցականները կը կառավարէին Ա. Հայաստանը: Եւ մեր «Հայաստանասէր»ները, մանաւանդ կարմրուկները, Դաշնակցութեան գաղափարներն ու գործերը փառաբաներ են ամբողջ 15 տարի: Չէ՞ որ երկիրն ալ այս «դաւաճանները, լրտեսներն ու ժողովուրդի թշնամիները» փրկեցին, վերաշինեցին, ծաղկեցուցին, դարձուցին «ազատ, հզօր եւ անկախ» ...

Այս պատկերին դիմաց, ահա միւսը, նոյնքան պերճախօսուն, — ամփակավարներուն հիասթափումը: կարդացէք անդամ մը եւս.

— « Մեծ յոյսեր կապեցինք Խորհ. Հայաստանի մէջ ուժեղ ջանքով կատարուած հայրենաշինութեան հետ: Հայաստանի մէջ թէ անկէ դուրս, մշակութային ինքնավարութիւնը հոգեկան, ի մացական համազգային եակատ մը կազմելու եւ զօրացնելու յոյսը ներշնչեց: Բոլորս ալ աշխատեցանք որ ամբողջ ժողովուրդին սիրելի դառնայ այս Հայաստանը, որուն աստղին կապեցինք մեր ապագայ երազներուն եւ իտէալներուն կառքը: Սակայն, դժբախտաբար, հայրենիքի իրականութեամբ խանդավառուած հայ ազգասիրութիւնը միշտ բախեցաւ ապազգային համայնավարներու հակառակութեան :

... Անտարակոյս, վնասակար է որ եւ է պարտուղական հոգեբանութիւն՝ յուսահատիլը առողջ, ներզօր հայրենասիրութեան եւ հեռատես հաւատքի պակաս կը նշանակէ· սակայն յուսախաբութիւնը կայ· եւ չենք կրնար ուրանալ զայն: Խորհրդային Հայաստանի վերջին անցուդարձերն աւելի եւս շեշտած են յուսախաբութիւնը ազգասէրներու, այն վախը ներշնչելով թէ ներքին վտանգ մը կ'սպառնայ ջնջել ազգային ոգիի եւ հայկական մասնայատկութեանց արդէն իսկ շատ տկար արտայայտութիւնները: Այս հոգեբանութիւնը զօրացնող միւս ազդակներն են՝ գաղութներու մէջ տեսնուած համայնավար փրոփականտը, մանաւանդ կարգ մը հայ բոլշեւիկներու արարքները, անոնց ապազգային ձգտումը, անոնց գռեհիկ պայքարն հայ յառաջդիմական եւ ազատական ազգայնականութեան դէմ :

Զարմանալի չէ ուրեմն որ, այս երեւոյթէն խորապէս ազդուած հայրենասէրներ տարուած են մտածելու որ, ինքն իր գլխուն բալող Հայաստանը պէտք է թողուլ իր բախտին, որպէսզի գաղթական Հայն իր ուշադրութիւնը կեդրոնացնէ իր վիճակին եւ իր կեանքի իրականութեանց վրայ » : (Պայքար, 26 մայիս) :

Այժմ փորձենք վերլուծել այս բոլորին իմաստը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱՐՄԻՐ ԳԼՈՒԽՆԵՐԸ ԿԸ ԹԱՓԻՆ ԽՈՒՄԲ ԽՈՒՄԲ

»»»» ◦ ««««

Հին պաշտօնեաներ, գործավարներ եւ ուրիշ նոր նշանակումներ

»»»» ◦ ««««

Հայազգի Գարահիսարի ալ ձերբակալուած

« Տէյլի Թելէկրաֆ »ի թղթակիցը կը հեռագրէ Մոսկուայէն.—

Անկարելի է մէկ մէկ արձանագրել վերջին շաբաթներու ընթացքին ձերբակալուած առաջնակարգ բոլշեւիկները: Երեւութապէս դրեթէ արմատական մաքրագործում մը կը կատարուի հին վարիչներուն մէջ, Մոսկուայէն մինչեւ դաւառները: Այստեղ պաշտօնանկութիւնը սովորաբար կը նշանակէ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ :

Բուն Մոսկուայի վերջին ցանկին մէջ կը գտնուին ՀԻՆ ԿԷՓԷՈՒԻՆ (Զեկա) ԲՈԼՈՐ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ԱՆԱՏԻՐ: Եակոտայէն զատ, բանտարկուած են երկու օդնականները, Փրոքոֆիեւ եւ Ակրանով :

Ակրանով այն մարդն է որ հազարաւոր նաւագներ դէղակահարեց Քրոնշթատի ապստամբութենէն վերջ: Մինչեւյն ատեն վարիչ ուղեղն էր զանազան պետական դատաւարութեանց: Զեկայէն նոր վարիչը, Եէժով, քանի մը ամիս վար դրաւ զինքը, իր գաղտնիքները եւ արհեստին նրբութիւնները իմանալու համար, ընդհանուր վարիչ նշանակուելէ առաջ: Իր պաշտպանեալը, Վուլ, Մոսկուայի չրջանին ոստիկանապետը, նոյնպէս պաշտօնի կոչուեցաւ Սարատովի մէջ, ձերբակալուելէ առաջ: Ձերբակալուած է նաեւ Գայ, Տնտեսական Ոճիրներու բաժնին վարիչը:

Պաշտօնանկ եղած են բազմաթիւ պաշտօնատարներ՝ արտաքին գործակալութենէն: Ահա գլխաւորները.—

1.— Քրէսթինսքի, փոխ–գործակալ, Սթալինէն առաջ քարտուղար կեդր. կոմիտէի, նախկին դեսպան Պերլինի :

2.— Գարախան, դեսպան Էնկիւրիի, որ վերջերս եւս կանչուած էր :

3.— Ռօզէնպէրկ, նախկին փոխ–գործակալ, ապա դեսպան Մատրիտի եւ մնայուն պատուիրակ Ազգերու Դաշնակցութեան :

4.— Շթարբ, դեսպան Աֆղանիստանի :

5.— Զուրէրման, վարիչ Մօտաւոր եւ Միջին Արեւելքի գործերուն :

6.— Շթէրն, վարիչ Կեդր. եւ Հարաւ. արեւելեան Եւրոպայի գործերուն :

7.— Միրոնով, գլխաւոր դրաքննիչ, եւ մամուլի բաժնին փոխ–վերատեսուչը, Կալթովիչ :

8.— Պէֆման, վարիչը այն մասնաւոր դրասենեակին որ սահմանուած է բնակարան ճարելու դեսպաններուն եւ ուրիշ օտար ներկայացուցիչներու :

Միւս կարեւոր պաշտօնանկութեանց մէջ կ'երեւան .—

Ռուծութաք, փոխ–նախագահ գործակատարներու խորհուրդին (փոխ–վարչապետ), նախկին անդամ Քաղաքական Բիւրոյին, եւ կարեւոր դէմք մը Քրէմլինի մէջ:

Ուշլիխտ, քարտուղար կեդր. գործադիր կոմիտէի, նախկին վարիչ մը Զեկայի եւ երբեմն անդամ Լէնինի անձնապահ դունդին :

Սուլիմով, նախագահ Ասիական Ռուսաստանի գործակատարներու խորհուրդին :

Լոբով, գործակատար անտառային ճարտարագործութեան:

Քամինսքի, գործակատար առողջապահութեան եւ իր օդնականը, Ռաքովսքի, երբեմն դեսպան Փարիզի եւ Լոնտոնի :

Ռօզէնհոլց, գործակատար արտաքին առեւտուրի, նախկին գործակատար Լոնտոնի դեսպանատան եւ իր երկու օդնականները, Լոկանովսքի եւ Լիլինա (վրացի, Սթալինի չրջանակէն):

Մարիասին, եկամտական փոխ - գործակատար, անօրէն պետական դրամատան, անդամ աշխատանքի եւ պաշտպանութեան խորհուրդին, ինչպէս եւ Արկուսա, փոխ - անօրէն դրամատան :

Ցիլfo, փոխ–գործակատար հողագործութեան :

Զօր. Մուկլեւիչ, փոխ-գործակատար ազգ. պաշտպանութեան նորահաստատ ճարտարագործութեանց :

Տոլէցքի, վաստակաւոր անօրէնը Մոսկուայի հեռագրական գործակալութեան (Թաս):

Լաքինսքի, Ռատէքի յաջորդը իբրեւ քաղաքական խմբագիր Մոսկուայի պաշտօնաթերթին :

Ռայեւսքի, խմբագիր «Ժուռնալ տը Մոսկու» պաշտօնաթերթին (Ֆրանսերէն) եւ երբեմն արտաքին գործերու խմբագիր «Իզվեստիա» պաշտօնաթերթին :

Կովալսքի, գործակալ արտաքին գործերու խմբագիր մը, որ կը սորագրէր «Վիժիլիս»:

Պաշուկանիս, վերատեսուչ իրաւագիտական համալսարանի որ վերջերս Լոնտոն զացած էր:

Կրավալ, փոխ-գործակատար պետական ծրագրի պաշտօնատան եւ վարիչ վիճակագրական բաժնի :

Փիլնիակ, հռչակաւոր գրագէտը, որ կ'ամբաստանուի թէ նիւթապէս օգնած է Ռատէքի կնոջ, երբ ամուսինը աքսորուած էր, եւ մարալեախտ Թուխաչեւսքիի այրին:

Ճիչենք, տակաւին, Քուրց, ընդհ. անօրէն «Ինտուրիստ»ի, Պէքի Կլան, անօրինուհի Մոսկուայի հանգստեան Տան, որ իրբեւ հիւրամեծար կը ծառայէր ականաւոր հիւրերու, Ամակլոպկլլի, անօրէն Մոսկուայի Փոքր Թատրոնին, Արկատին, անօրէն Արուեստի Թատրոնին, Կրուչքով, քարտուղար Զեկայի եւն.:

Զեկոսլոքեան ճանձնաժողովի անելի տաճնուած

Լոնտոնի ոչ-միջամտութեան կամ չէզոքութեան յանձնաժողովը նոր տապալի մը մատնուեցաւ երեքշաբթի օր: Օրակարգի խնդիրն էր անդլիական նոր ծրագիրը՝ Սպանիոյ հակոդութեան մասին: Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ ներկայացուցիչները պնդեցին որ յետաձգուի օտար կամաւորները եւս կանչելու խընդիրը: Բանավէճը այնքան սաստկացաւ որ, երեք ժամուան նիստէ մը վերջ, ժողովը յետաձգուեցաւ, անորոշ ժամանակով ,

ԴԵՐԱՍԱՆԱՊԵՏ ՅՈՎՀ. ՋԱՐԻՖԵԱՆ

Խորին ցաւով կ'իմանանք դերասանապետ Յովհաննէս Զարիֆեանի մահը, որ տեղի ունեցած է Յուլիս 9ին, Պոսթընի մօտ :

Ողբացեալ արուեստագէտը կուրծքի բորբոքման հետեւանքով յաջող գործողութեան մը ենթարկուած էր եւ ապաքինման շրջանին մէջ կը գտնուէր: Սակայն վերջերս նոր բարդութիւններ կը ծագին եւ Զարիֆեան յանկարծամահ կ'ըլլայ յուլիս 9ի առտուն :

Ողբացեալ դերասանապետը 60ը անցած էր: Ամերիկայի մէջ կը ձգէ կինը եւ աղջիկ մը, Օր. Յօղիկ, իսկ Հայաստանի մէջ ունի երկու եղբայրներ: Ծնած էր Լէնինական (Ալէքսանդրապոլ) :

« *Հայրենիք* »էն կը խաղեմ հետեւեալ տեղեկութիւնները, իր յուղարկաւորութեան մասին.—

Արժանի շուքով եւ վայելչութեամբ այսօր, 11 յուլիս, կատարուեցան յուղարկաւորութիւնն ու թաղման արարողութիւնը վաստակաւոր դերասանապետ ողբացեալ Յովհաննէս Զարիֆեանի, ներկայութեամբ բարեկամներու եւ յարգողներու բազմութեան մը, բոլոր խաւերէն: Հ. Յ. Դ. 44րդ Պատգ. ժողովին մասնակցող ընկերները մեծ մասով ներկայ եղան, իրենց վերջին յարգանքը մատուցանելու հանգուցեալ արուեստագէտին :

Ողբացեալ դերասանապետին մարմինը եկեղեցի բերուեցաւ կէսօրէն քիչ ետք , ատանգական արարողութեամբ: Մեռելակառքին երկու կողմերը հանգուցեալին շատ մօտիկ գործակից – դերասանները դագաղակիր եղած էին. — Նիւ Եորքէն յատկապէս եկած էին Շահէն եւ Նուրեան, Պոսթընէն Կարօ Գալուաֆեան, Վ. Տէր Բարսեղեան , Ն. Սարգիսեան եւ Ֆիլատելֆիայէն Տ. Խոյեան : Զարիֆեանը սիրող եւ յարգող անձեր, ամէն խաւերէ, հետզհետէ լեց – ուեցան եկեղեցի :

Յուզիչ դամբանականներ խօսեցան ընկեր Վարդգէս Ահարոնեան (Հ. Յ. Դաշնակցութեան Կեդր. Կոմիտէի եւ « *Հայրենիք* »ի խմբագրութեան կողմէ) եւ ընկեր եղիա Խիմէթեան՝ Ամերիկահայ սիրող դերասաններու կողմէ :

Ի միջի այլոց ծաղկեպսակներ դրկած էին՝ Տիկին եւ Օր. Զարիֆեան, Հ. Յ. Դ. Ամերիկայի Կեդր. Կոմիտէն, Հ. Կ. Խաչը, Պոսթընի Տրամաթիկ խումբը, Սողիկեան ընտանիք եւայլն:

Ալսթընի *Խմբը Կրկին* գերեզմանատան մէջ շատ աւելի տպաւորիչ եղաւ մեր սիրեցեալ դերասանապետին թաղումը: Ընկեր Տոճթ. Ն. Տ. Ս. Թաշճեան վեր հանեց Զարիֆեանի արուեստին մեծութիւնը եւ հրաժեշտի վերջին խօսքեր ըրաւ: Ապա հրաւիրեց ընկեր Վահրամ Տէր Բարսեղեանը, որ շատ գեղեցիկ արտասանութեամբ յուզեց ներկաները : Ընկեր Տոճթ. Ա. Բարսեղեան որ եղաւ յաջորդ խօսողը, վեր հանեց Զարիֆեանի սրտին մեծութիւնը, իսկ ընկեր Նուրեան, որ միշտ գործակցած է Յովհ. Զարիֆեանի, արտասանեց հանգուցեալին այնքան սիրած մէկ կտորը — *«Մեռաք, բայց չկորաք»*ը:

×

*** Շուտով առիթ կ'ունենանք լայնօրէն ներկայացնելու հանգուցեալ արուեստագէտին կեանքն ու գործը: Դեռ նոր վերադարձած էր Հարաւ. Ամերիկայէն, ուր տրճեցաւ երկու տարի, հայկական բեմը կանգուն պահելու համար: Երիտասարդութենէն իսկ փայլուն դիրք մը գրաւելով Կովկասի մէջ, երբ առաջին անգամ Պոլիս կուգար, Օսմ. Սահմանադրութեան շրջանին, անմոռանալի էր իր ստեղծած ոգեւորութիւնը: Այնուհետեւ տարիներով տրճեցաւ Թուրքիոյ մէջ, այցելելով գլխաւոր քաղաքները: Վերջին արտագաղթէն ետք, իբրեւ ալ դարձաւ տարագիր: Առեն մը մնաց Փարիզ, յետոյ անցաւ Ամերիկա, միշտ անձնուիրութեամբ ծառայելով հայկական թատրոնին: Միեւնոյն ատեն ջերմ հայրենասէր մըն էր:

31 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

»»»» ◦ ««««

Պահի տր Ֆրանսի ճնշուելն փոխուեցաւ

Կառավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է, ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար, կրճատելով ծախքերը: Մանրամասնութիւնները պիտի հրատարակուին այսօր: Ելմտական նախարարը ունկնդրութեան ընդունելով մամուլի ներկայացուցիչները, բացատրեց թէ 6,000,000,000 ֆրանք պիտի կրճատուի այս տարեշրջանի մնացեալ ամիսներու ծախքերէն, իսկ 25,000,000,000 ֆրանք ալ 1938ի ելմտացոյցէն: Ուրեմն համադրմամբ 31 միլիառ ֆրանք: Տասը միլիառ ալ նոր տուրքերէն պիտի ճարուի :

Ծախքերու կրճատումը պիտի կատարուի արտակարգ ելմտացոյցէն: Ինչ որ իսկապէս արտակարգ հանգամանք չունի, պիտի արձանագրուի սովորական ելմտացոյցի մէջ: Դուրս պիտի մնան միայն ազգ. պաշտպանութեան բացառիկ ծախքերը, որոնց վրայ կրճատում չէ կատարուած եւ պիտի չկատարուի :

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, կէս առ կէս պիտի կրճատուին հանրօգուտ չինութեանց ծախքերը, որոնք քուէարկուած էին նախորդկառավարութեան կողմէ: Ըսինք թէ պիտի չդպչէին ազգ. պաշտպանութեան վարկերուն : Ուրեմն այս տարուան արտակարգ ելմտացոյցին մէջ պիտի արձանագրուի 6 միլիառ ֆրանքի յաւելուածական վարկը զոր պահանջած էր Պ. Տալատիէ :

Ինչպէս յայտարարած էր ելմտական նախորդ նախարարը, Պ. Վէնսան Օրիօլ, նոր փոխառութիւն պիտի չկնքուի այս տարի, իսկ յաջորդիկ տարուան փոխառութիւնները պիտի չանցնին 25 միլիառ ֆրանքը, համաձայն նոր նախաթարին հաւասարակշռութեան, մինչեւ նախատեսուած էր ճիշդ կրկինը:

Նախարարական խորհուրդը միեւնոյն ատեն որոշեց պաշտպանել արժեթուղթերու հրապարակը: Մանաւանդ դրամագլուխ մը պիտի կազմուի, այս առաջադրութեամբ, 8 միլիառ ֆրանք առնելով Պանք տը Ֆրանսէն:

Այս առթիւ նշանակալից փոփոխութիւն մըն ալ կատարուեցաւ: Պ. Լապէռի, Պանք տը Ֆրանսի վերատեսուչը, որ Լէօն Պլումի գահակալութեան ելմտական քաղաքականութեան վարիչ ոգին կը համարուէր, հրաժարեցաւ եւ իրեն յաջորդեց փոխ-անօրէնը, Պ. Ֆուռնիէ: Այս վերջինը հարուստներուն կամ 200 ընտանիքներուն մարդը կը համարուի :

Ուրիշ ուշագրաւ լուր մը եւս,— Լէօն Ժուհօ, Աչխատանքի Դաշնակցութեան ընդհ. քարտուղարը, թունդ ախոյեան հանրօգուտ չինութեանց, պիտի հրաժարի Պանք տը Ֆրանսի վարչական խորհուրդին անդամակցութենէն : Այս մասին հարցումներ ուղղուեցան Պ. Ժուհոյի, որ չուզեց հերքել կամ հաստա –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԱՐՏԻՆ ՃՈՒՂԱՅԵՑԻ

»»» ο ««««

Գարեգին մը իր կեանքին չափ մեծ ախտ մը ունէր, ան ալ հիւրասիրութիւնն էր։ Հարուստ չէր, բայց իր սեղանը միշտ բաց կը մնար բոլոր անոնց առջեւ, որոնք կ՚անցնէին Ճուղայի ճամբէն։ Ամէն օր տասնեակ մը հոգի կը հաւաքուէին անոր տունը, ուր ան կը սպասէր զանոնք ինքզինքը կորսնցնելու չափ ուրախ։

— Ի՞նչ կ՚ուզես, որ ընեմ, — կ՚ըսէր ան իր կնոջ, երբ վերջինս կը նախատէր զինք, — ես ալ ուրիշներուն պէս կրնայի հանգիստ նստիլ տունս, ուրիշներուն պէս ալ կրնայի ինծի համար ճաշ եփել տալ, բայց ի՞նչ ընեմ, որ ես չեմ կրնար ուրիշներուն պէս ըլլալ։ Ես ինծի համար չեմ ապրիր, ես ուրիշներուն համար կ՚ապրիմ։

Գարեգին ունէր մանուկներ, որոնք կը մեծնային հօրը աչքերուն առջեւ։ Ան կ՚ուզէր, որ անոնք ալ հիւրասէր ըլլան։ Ան կ՚ուզէր, որ անոնք ալ ուրիշներուն համար ապրին։

Մէկ օր, երբ ան տունը չկար, կինը ըսաւ աղջիկներուն.

— Ձեր հայրը ինծի համար ամենէն լաւ ամուսինն է, բայց ան ձեզի համար ամենէն վատ հայրն է։ Ան ձեզ կը կորսնցնէ։

Աղջիկները ծիծաղեցան։

— Ինչո՞ւ կը ծիծաղիք, — շարունակեց մայրը, — ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ։ Ձեր հայրը ձեզ կը կորսնցնէ, որովհետեւ ան ձեզ չի սիրեր։ Ան ձեզ չի սիրեր, որովհետեւ ան ձեզ կը սիրէ։ Ան ձեզ կը սիրէ, որովհետեւ ան ձեզ չի սիրեր։

Աղջիկները նորէն

ՉԱՐԹՈՂԻ

(ՎԱՂ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵՆՑԱՂ)

»»» ◦ ««««

— Ըո՞նչ ես խոսում, Մեհրի, քանի որ ես ինքս եմ ականատես եղել այդ ամենին։ Ես ինքս եմ տեսել, որ Ռուբենը ինքն է ինձ ներկայացրել Ալեքսանդրին։ Ես ինքս եմ լսել, որ Ռուբենը ասել է Ալեքսանդրին, թե ես իր ամենամտերիմ ընկերն եմ։ Ես ինքս եմ տեսել, որ Ռուբենը ինքն է ինձ հրավիրել Ալեքսանդրի տունը

տել տեղեկութիւնը, բայց աւելցուց թէ Աչխատանքի Դաշնակցութեան կ'իյնայ որոշել այս խնդիրը: Հաւանական է որ ուրիշ մը նշանակուի իրեն տեղ:

Խօսելով եւմտական նոր տնօրինութեանց մասին, նախարարը, Պ. Պօնէ, հաւաստեց թէ եկամուտի յաւելումը եւ ծախքերու կրճատումը «անմիջական ազդեցութիւն» պիտի ունենան, եմտացոյցը հաւասարակշռելու համար: Բայց եւ այնպէս, փրանքը զգալի անկում մը եւս ունեցաւ առջի օր, եւ տոլարըբարձրացաւ 26.70ի, իսկ անգլիականը՝ 132.95ի, մինչ առաջինը 26.45, երկրորդը 131.30 էր մէկ օր առաջ:

700,000 վտառուած, նոր գնդակահարութիւններ

Աժանս Հավասի լրնտոնի թղթակիցը կը գրէ թէ, համաձայն Մ. Միւնթենէն հասած վերջին լուրերու, ներքին քաղաքականութեան խնդիրները կը տիրապետեն արտաքին հոգերուն վրայ: Սթալին զինուորական գործողութիւնը կը նախատեսէ միայն այն պարագային երբ բացարձակապէս անխուսափելի ըլլայ, բացայայտ արշաւանքով մը: Թերեւս ժամանակը պիտի լուսարանէ մանրամասնութիւնները: Աննախընթաց տագնապ մը կը շարունակէ ցնցել կառավարութեան վերին խաւերը եւ համանաւոր կուսակցութիւնը: Կը հաւաստուին թէ կուսակցական շարքերուն մաքրագործումը հասած է 25 առ հարիւրի, զնդակահարութեամբ, բանտարկութեամբ կամ վտարումով: Կուսակցութիւնը մաքրագործեալ առաջ ունէր 2,800,000 անդամ, ուրկէն զուրս քշուած են մօտ 7000000 հոգի:

**** Նոր կ'իմացուի թէ ապրիլ 23ին Մոսկուայի մէջ ձերբակալուած են երկու անգլիացի արուեստագիտուհիներ, Եւա եւ Սիվի, սովորական ամբաստանութեամբ,— լրտես եւ ահաբեկիչ:*

**** Խորհրդային թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Խապարովսքի (Ծայր Արեւելք) զինուորական գերագոյնատեանը մահուան դատապարտած է 24 հոգի, իբրեւ լրտես ահաբեկիչ-թրոցքիական եւ գործակալ Ճափոնի: Վճիռը գործադրուած է անմիջապէս:*

Ուրիշ թերթ մը կը պատմէ թէ յուլիս 11ին Եարոսլաւի մէկ գործարանին մէջ, սթախանովական Ասպետով սպաննուած է «ժողովուրդի թշնամի» կոչուած խուվի կողմէ, որուն դիմակը վար առնուած էր: Յուլիս 16ին ալ սպաննուած է ուրիշ սթախանովեան բանուոր մը, Ռիտով: Ասպետովի դատավարութեան օրը, առեանը չատ ծանր պատիժներու դատապարտած է խումբ մը մարդիկ, «որոնք յարձակումներ կը կատարէին մեղսակցութեամբ տնտեսական եւ քաղաքական դիկտատորներուն»: Նոյն աղբիւրին համաձայն, վերջերս թրոցքիական եւ պուխարինեան խախտարարներ եւ լրտեսներ երեւան հանուած են Եարոսլաւի ձգախէժի գործարանին մէջ, կարեւոր պաշտօններու վրայ:

Ճափոն իսօֆէն գործի անցյաւ թղդաւօրներով...

Երեքշաբթի օր, Չինաստանի կարեւոր մէկ շրջանը, Փէյփինկ, ռազմավայրը դարձաւ կատաղի ճակատամարտի մը, Ճափոնցիներու եւ Չինացիներու միջեւ: Ճափոնցիները ոմբակոծեցին Վանկփինկը, որ կը գտնուի Փէքինի արեւմտեան կողմը, բայց քաղաքը մնաց Չինացիներուն ձեռքը: Ուրիշ երեք կէտերու վրայ եւս կռիւներ մղուեցան: Ճափոնցիները հրձիգ ռումբեր արձակելով կրակի տուին Վանկփինկ քաղաքը: 35,000 Ճափոնցիներ ցամաք էյան անմիջապէս:

Ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ երկու կողմերը իրար կ'ամբաստանեն: Ճափոնցիները կ'ըսեն թէ ստիպուած էին «միջոցներ ձեռք առնել», տեսնելով Չինացիներուն նենգամտութիւնը եւ իրենց զօրքին սպառնացող վտանգը: Ըսել կ'ուզեն թէ առաջին անգամ Չինացիները բացին կրակը: Այսպէս կամ այնպէս, պատերազմը անխուսափելի կը համարուի:

Ամբողջ ազիատի կ'ողբայ Մուրմոնիի մահը

Երէկ երկու տողով հաղորդեր էինք Իտալիոյ ամենամեծ գիտունին՝ Մարքոնիի մահը, որ պղինձ սրտի հիւանդութեան:

Հոչակաւոր գիտնականը Հոմի կը գտնուէր երեքշաբթի օր եւ մինչեւ կայարան ողջերթի գացած էր կնոջը: Տուն դառնալով, սկսաւ աշխատիլ եւ կարգի դնել չարք մը թուղթեր: Իրիկուան ժամը 6ին ժամադրութիւն մը ունէր Մուսոլինիի հետ: Ժամը 5.30ին տկարութիւն մը զգաց եւ անմիջապէս կանչեցաւ բնտանիքին բժիշկը, որ հաստատեց թէ սրտի տագնապ մը կ'անցընէ: Հիւանդին քով փութաց նաեւ Հոմի մեծ մասնագէտը, Ֆրուկոնի, որ մտահոգութեամբ կը հետեւէր սրտին տկարութեան: Այս առթիւ հեռաձայնով նեղութիւն չտալու համար Մուսոլինիին, քանի որ հիւանդը պիտի չկրնար երթալ ժամադրութեան: Մարքոնի անկողին դրուելով, քնացաւ դեղերու ազդեցութեան տակ: Գիշերուան ժամը 2ին արթնցաւ եւ խնդրեց հիւանդապահուհիէն բաղ կաթոռ մը բերել: «Շատ լաւ եմ, կ'ըսէր, պարապ տեղը մի յղնիք»: Ժամը 3.30ին նորէն քնացաւ, քիչ մը հառաչելով եւ ցաւեր զգալով կողերէն: Ժամը 3.46ին անկողնին վրայ դարձած եւ մեռած էր:

Գոյժը կայծակի արագութեամբ տարածուեցաւ առտուն արշալոյսին: Պապը, որ Մարքոնիի անձնական բարեկամն էր, յաւակցական գիր մը ղրկեց ժամը 7ին. Մուսոլինի անձամբ հանդուցեալին բնակարանը գնաց եւ խոնարհեցաւ Մարքոնիի մարմնին առջեւ: Գոյժը խոր յուզում պատճառեց ոչ միայն Իտալիոյ, այլեւ ամբողջ աշխարհի մէջ, որ Մարքոնիի կը պարտի անթելի առաջին գործիքները:

Հանդուցեալը ծնած էր 1874ին: Համալսարանական շրջանը լրացնելէ վերջ, անթել հեռագրի առաջին փորձերը կատարեց եւ զանոնք անգլիական կառավարութեան ներկայացուց 1896ին, իսկ իտալական կառավարութեան 1897ին: Անթելի առաջին հաղորդակցութիւնները հաստատեց Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ 1899ին, իսկ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի միջեւ՝ 1902ին: Նոպէլ – Անգլիոյ միջեւ 1899ին, իսկ Եւրոպայի եւ Ամերիկայի միջեւ՝ 1902ին: Նոպէլ – եան մրցանակը (քնագիտութիւն) ստացաւ 1909ին, եւ անթել հեռագրի նոր դրութիւն մը հնարեց 1912ին: Մեծ պատերազմի ընթացքին թանկագին ծառայութիւններ մատուցին իր կարճ ալիքներու գիւտերը: 1923—24ին նոր փորձեր կատարեց որոնք մեծ աղմուկ հանեցին: Մերակուտական էր 1918էն ի վեր, յեսոյ ընտրուեցաւ անդամ Ֆաշական գերագոյն խորհուրդին:

Տակաւին կը խօսինք իր կանքի եւ գիւտերու մասին:

ՋԱԼԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՇԱՆՐ ԽՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագեցան Պելկրատի մէջ, վատիկանի եւ Եուկոսլաւիոյ միջեւ ծրագրուած պայմանագրին առթիւ: Հաղարաւոր անձեր պատրաստեցին մայր եկեղեցին եւ զօրքը կրակ բացաւ: Զօրքը չհնազանդեցաւ, սերպ յեղափոխականներ զրաւած էին եկեղեցին: Վիրաւորներուն մէջ կը գտնուին քանի մը եպիսկոպոսներ: Ոստիկանութեան վերատեսուչը հրաժարեցաւ: Պաշարման վիճակ հրատարակուեցաւ քաղաքին մէջ: Հաւանական է որ երեսփ. ժողովը լուծուի: Օրթոտոքս եկեղեցիին հովուապետը Անկլիքան եկեղեցիին դիմեց, օգնութիւն խնդրելով:

ՇԱՆՕՔ ՓԱՍՏԱԲԱՆ Շարլ Լբկրան մէկ տարի կախակայման դատապարտուեցաւ, անարգած ըլլալով դատական իշխանութիւնը:

ՊԱՆԴՈՒՆԵՐՈՒ մասին զոյացած համաձայնութեամբ, 40 ժամուան աշխատանքը պիտի բաժնուի վեց օրուան վրայ: Բանթողները զործի պիտի առնուին 10 առ հարիւր համեմատութեամբ:

Հ. Ց. Դ.

Գնաստ

Լիոնի «վիւրանդիեան» կումիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 23 յուլիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Գուտ Լաֆայէթ, «Զարդարեան գրադարան»:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Ց. Դ. ԱՐՂՈՒՅԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
«ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔ»ԻՆ ՔԱՌ ԱՆԱՄԵՍԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ
ՅՈՒԼԻՍ 25ի ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ
ՇԱՎԻԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ժամը 2ին հանդիսաւոր բացումը կը կատարուի Շավիլի գերեզմանատունը իշխան Արղութեաններու նորաշէն շիրիմին:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ա. ՋԱՄՕԱԼԵԱՆ

Գերեզմանատան մօտակայ անտառին մէջ մինչեւ երեկոյ տեղի կ'ունենայ բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, եւրոպական եւ հայկական նենայ բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, եւրոպական եւ հայկական նենայ պարեր նուագախումբի բնկերակցութեամբ: Հոն պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Թացի հսկիչ քէն ճաշը կարելի է միասին բերել:

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանները բոլոր ընկերները իրենց ընտանեկան պարագաներով:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Կառ Մոնբառնասէն շոգեկառք, իջնել Շավիլ: Փան տը Սէվրէն 1 թիւ օթոպիւսը. իջնել Շավիլ. Puits Sans Vin: Պէքոնէն առնել վերադարձ շոգեկառքը. իջնել Շավիլ:

Դաշտապարահանդէս

Խանասորի 40ամեակի յիշատակին, Սէն-Ժերմէի Հ. Ց. Դ. «Վրէժ» խումբի կողմէ. 1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ «Վահագն» պարտէզ, Մանսօն»: Յարութիւն Գրմալեանի օգաստն ազարակին մէջ: Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՇՏԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
23 Յուլիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Café Voltaireի սրահը,
1 Place de l'Odeon, մէթրօ Օտէօն:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ՏՕՔԹ. Հ. ՋԵՐԴԱՐԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ Պ. Պ. ԽՈՆԴԿԱՐԵԱՆ, ՋԱՄՕԱԼԵԱՆ,
ԵՒ ԼԵՒՈՆ ՄԵՍԱՐՈՊ

Նպատակ ունենալով՝ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ կ'երգէ Ալիս Պիւզիւլեան, կ'արտասանէ Պ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Մուտք 2 ֆրանք

Դաշտապարահանդէս

Հ. Ց. Դ. ԼԻՈՆԻ «ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ
ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱՅ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Մօնսիւի գեղատեսիլ անտառին մէջ, 25 յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ

երգ, պար եւլն., մասնակցութեամբ ընտիր ճաշպանտի:

ՀԱՂՈՐԴ. ԻՋՈՑՆԵՐ.— Ֆոսէլիէէն առնել 8 թիւ թրամուէյը եւ իջնել petit Versaillesկայարանը եւ մօնթէ մօնսիւէն վեր բարձրանալ, անտառը հասնելու համար:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր Ռոալէնսոնի **Maison Fiquet** *պարտէզին մէջ:*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ: Ապահովուած է մեծ որքեսթր, ժազ-Թանկօ, անակնկալներ:

Ճոխ եւ գիւրամատչելի պիւֆէ:

Մթնոլորտի պատճառին գոց սրահ:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

Հաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléansէն առնել 128 թիւ օթոպիւս եւ իջնել terminus. Porte de St. Cloudէն Issyէն եւ Clamartէն առնել EU օթոպիւսը եւ իջնել Plasseis Robinson:

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ:

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած
ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
ՏԵղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս 1937 ժամը 3ին (կ. յ.)
Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy
ՈՍԿԻ ՁԱՆԻԿԸ
երգախառն թատերախաղ 1 արար
LA CHANSON A TRAVERS LES AGES
Հայկական նոր պարեր, մանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ
ՃԱՇԱՐԱՆ, ՊԱՐ, ՃՈՒ ՊԻՖԻՖ ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ
Հաղ. Միջ.— Օթօպիւս Օպերայէն կամ Թօրէնէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

ՔԷՄԱՆՁԻՍՑ ՌՈՒԲԵՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Լիոն.— Հրաժեշտի նուագահանդէս, 23 յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9.15ին, Յրդ թաղապետարանի սրահը:

Փոն-տը-Շէրիհ.— 24 յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Օթել Ֆրանսի սրահը:

Կ'ուզես վատկես խոհարար մը

Վարժ արեւելեան կերակուրներու: Դիմել՝ Restaurent «Le Lord»
9 rue Lord Byron (8):

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն Nord 84-04 (անփոփոխ)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2–7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ԾԱԽՈՒ Է գինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի իանութ մը (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ, լաւագոյն առիթը գործի մարդոց համար: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry. Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հետու

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, տարեհնչեան, խմբական, մանուկներու, ինքնութեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորոյթիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով, ժամադրութեամբ ուզուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չհնարաւոր դարձուցած է ոչ մէկ հայ ընտանիքի չունենալ իր յարգելի յաճախորդները:

Հնարաւոր զոհողութիւններ ընել իր յարգելի յաճախորդներուն:

Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻ, **50, Bld. Longchamps, Marseille**
Tél.: National 13-16

“ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օդին է ի Անզուգական: Անմրցելի: Աննախընթաց Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժարեր

պատրաստուած զուտ չամիչի գինւոյ: Հայ աւանդական սեղանին զարդ:

Դաշտագնացութիւն

Մարսէյլի Հայ երաժշտ. Միութեան դաշտագնացութիւնը տեղի պիտի ունենայ, կիրակի 25 յուլիս, Simiane, Hameau de Siège, Sourc de Guyի, գեղեցիկ անտառը:

ՀԱՂՈՐԴ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք՝ ժամը 6.30 եւ 11ին, օթօպիւս Պուրսի եռանկիւնէն 7 — 8.30 — 9—10:

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

— Լուսաբեր Տէօքմէճեան կը փնտռէ իր հօրաքրոջ աղջիկը, Աֆիոն-Գարահիսարցի, Տիկին Եղիա Մօստիճեան, հօր անուն՝ Գառնիկ Գաբլանեան: Իմացնել Լուսաբեր Տէօքմէճեանի, 8, Rue Gerard, Paris (13), France:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Le Gérant : H. STEPHAN

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՀԱՅ ՄԸ ՓՐԿԵՑ ՊՈՒՔՐԷՔԸ

»»»» o ««««

Խիստ չհեկեան բանախօսութեան մը մէջ, զոր Պուքրէշի Արհիւս Սթեփոուլուի սրահին մէջ ըրաւ Քրընէվի դասարանին նախագահը Պ. Արուէլ Սաւա, նոր փաստաթուղթերու լոյսին տակ կ'երեւի դէմքը Հայու մը որ երբեմն այնքան մեծ դեր կատարած էր Ռումանիոյ մայրաքաղաքին մէջ:

Տալէ ետք Մանուկ պէյ Միրզայեանցի կեանքին դիծերը, եւ անոր կապը հայ ժողովուրդին հետ, բանախօսը պարզեց անոր դերը նաեւ Պուքրէշի քաղաքական անցուդարձերուն մէջ հետեւեալ կերպով.

*— Նորութիւնը զոր պիտի ներկայացնեմ այսօր, չատ կարեւոր փաստաթուղթ մըն է՝ զոր գտայ Լընընէյ – քի մէջ: Ան մէկ յայտարարագիրն է Ռունկրօ - Վալահիոյ մեծապատիւ Տօաօթէյուի, զրուած 1808 յուլիս 1ին: Հոն կը պատմուի նախ չհատակուքթիւնները Մանու Իպրահիմի հրոսախումբերուն՝ որոնք կը սպառնային Պուքրէշ ալ արշաւել, օգտուելով ռուս եւթուրք պատերազմէն: Ու ահա կը յայտնուի Մանուկ՝ իր ազդեցութիւնը եւ խելքը սպառ դնելով Պուքրէշի փրկութեան համար: Ան ամէն հնարք փորձեց որպէսզի ռուս բանակը թերքաքանչէն առաջ Պուքրէշ մտնէ՝ եւ Պուքրէշէն ազէտ մը խնայուի: Ռուսերը որոնք Հօթին էին, զանգազդեցութիւնը, իրենց յառաջխաղացութիւնը, ինչպէս միշտ սովոր են ընելու: Անխուսափելի էր ազէտը: Մարչէ: Անխուսափելի էր ազէտը: Մարչէ: Անխուսափելի էր ազէտը: Մարչէ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
23
ՅՈՒԼԻՍ
VENDREDI
23 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3479 — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄՈՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

Ա՞ՍՏՂԱՆ Է ՈՐ ԿԸ ՄԱՐԻ, ԹԷ ԿԱՌՔԸ ՇՐՋԵՑԱԻ

»»»» ◦ ««««

—«Բոլորս ալ աշխատեցանք որ ամբողջ ժողովուրդին սիրելի դառնայ այս Հայաստանը, որուն աստղիկապեցինք մեր ապագայերազներուն եւ իտէալներուն կառքը: Սակայն դժբախտաբար, հայրենիքի իրականութեամբ խանդավառուած հայ ազգասիրութիւնը միշտ բախեցաւ ապազգային համայնավարներու հակառակութեան»: (*Պայքար*, 26 մայիս):

Ուրեմն, փլուզո՛ւմ, փլուզո՛ւմ, քանի որ աստղը մարեցաւ կամ կը սպառնայ մարիլ, կէս ճամբան ձգելով «կառքը»...

Ահա այսպէս մէկ ծայրայեղութենէն միւսը կը գլորին, լուսապայծա՛ռ բարձունքէն լոյծուն դեռնին վրայ կը թաւալին մարդիկ, երբ կ'ուզեն քաղաքական կեանք վարել բանասաղծութեամբ: Անկիւնի պատուհանէն դիտելով դէպքերը: Այն ալ մէկ աչքով:

Հապա ո՞ւր մնաց նոյն հոսանքին պնդումը թէ դարերու ընթացքին, մինչեւ իսկ Մեծն Տիգրանի օրով, Հայաստան երբեք այնքան ազատ եւ զօրաւոր եղած չէ, որքան այսօր, ընդ հովանեաւ Մ. Միութեան, որ կը նշանակէ ամենազօր Ռուսաստան:

Եւ դեռ չափեցէք խորութիւնը յուսահատութեան.

— «Խորհրդային Հայաստանի վերջին անցուդարձերն աւելի եւս շեշտած են յուսախաբութիւնը ազգասէրներու, այն վախը ներշնչելով թէ ներքին վտանգ մը կը սպառնայ ջնջել ազգային ոգիի եւ հայկական մասնայատկութեանց արդէն իսկ շատ տկար արտայայտութիւնները»:

Այսպէս կամ այնպէս, «ապագայ կը խոստանայ» այս ուշացած սթափումը: Եթէ երբեք ռազմախազ մը չէ:

Թէ նոյն օրկանին եւ թէ ուրիշ համակարծիք թերթերու մէջ եւրեւցած գրութիւններ ալ կը հաստատեն եթէ ոչ զարմ, գոնէ վէրազնահատման փորձ մը, որ արժանի է լուրջ ուշադրութեան:

Օրինակ, Փարիզի համակարծիք օրկանը կը չարունակէ անխնայ պատռել Հօկին դիմակը, զայն կոչելով պարզապէս բոլշեւիկեան գործակալութիւն: Այս առթիւ գործածելով բառեր ու բացատրութիւններ որոնք մասնութիւն կը համարուէին երէկ:

Մերկացումներու այս քաղաքականութեան առաջին ազդանշանն ալ Ամերիկայի «Պայքար»ը արձակեց, եւ կը չարունակէ զայն խոցոտել ամէն օր:

Ոչ լանք, ոչ ալ խնդանք, յիշեցնելով նոյն հոսանքին երէկուան եւ այսօրուան համոզումներուն միջեւ բացուած խրամատը, նոյն այս հարցերու մասին:

Մաղթենք, միայն, որ աւելի զարգանայ վերագնահատման այս փորձը, եթէ ոչ լուրջ եւ գիտակից գործակցութեան մը չափ գալու, գոնէ սահմանափակելու համար անամիջ բանդիտութիւններ որոնք արիւն կը պղտորեն տարիներէ ի վեր:

Աւոր համար ալ, բարեկամական խորհուրդ մը,— դէթ այսուհետեւ աւելի ուշադրութեամբ կարդալ «Ա. Հայաստան»ը եւ ուրիշ թերթեր, մանաւանդ «Իզվեստիա»ն ու «Փրաւտա»ն: Վերջապէս աւոնք Դաշնակցական թերթեր չեն, որպէսզի սրտնեղութիւն պատճառեն:

Այն ատեն պիտի համոզուին որ, եթէ «աստղ»ը սեւցած ըլլային այնպէս ինչպէս որ էր սկիզբէն ի վեր, իրենց «ապագայ երազներուն եւ իտէալներուն կառքը» ոչ այսքան չուտ կը շրջէր, ոչ ալ այնքան ջուր ծեծած կ'ըլլայինք, 15 տարի անընդհատ:

Անցնելով բուն հարցին,— ուրեմն «Հայաստանասէր»ներն ալ եկած են այն եզրակացութեան, թէ կարելի չէ ծալապատիկ նստիլ եւ բազկատարած աղօթել, քանի որ,—

1. *Հայաստանի կամ Մ. Միութեան մէջ, «ներքին վտանգ մը կը սպառնայ ջնջել ազգային ոգիի եւ հայկական մասնայատկութեանց արդէն իսկ շատ տկար արտայայտութիւնները»:* (Պայքար):

2. *«Ի՞նչ սեւ ճակատագիր վերապահուած է այս ժողովուրդին, եթէ 1917ի ռուսական քայքայումը անգամ մը եւս կրկնուի»:* (Ապագայ, 12 յունիս):

3. *«Թուրքիայէն անկորնչելի իրաւունքներ ունինք զոր կը պահանջենք»:* (Նոյն.— այս է որ կը կոչուի «Մեծ Տեսիլք»):

4. *Հօկը «այս ժողովուրդին իրեն տուած վստահութիւնը չարաչար գործածեց, զայն անամօթաբար խաբելով»:* (Ապագայ, 10 յուլիս):

5. *«Այս երեւոյթէն խորապէս ազդուած հայրենասէրներ տարուած են մտածելու որ իմն իր գլխուն բալող Հայաստանը պէտք է թողուլ իր բախտին, որպէսզի գաղթական Հայն իր ուշադրութիւնը կեդրոնացնէ իր վիճակին եւ իր կեանքի իրականութեանց վրայ»:* (Պայքար, 26 մայիս):

Եթէ միայն այս կէտերը բանաձեւի մը վերածուէին, առանց ուրիշ մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, կ'ունենայինք պատկեր մը, որուն առջեւ իր պատասխանատուութիւններն ու պարտակատնութիւնները դիւրաւ պիտի կրնար ճշդել որ եւ է հոսանք:

Արդարեւ, այդ հարցերը մտածումի եւ գործունէութեան նիւթ կը պարունակեն բոլորին համար, երկու հիմնական ճակատներու վրայ,— 1. Հայաստան,— 2. Հայկական Արտասահման:

Եւ մենք վստահ ենք որ, եթէ կանխակալ կարծիքները փարատին, աշխատանքի բաժանումն ալ ինքնին կը կատարուի:

Զէ՞ որ իւրաքանչիւր հոսանք պիտի գործէ համաձայն իր խառնուածքին եւ կարողութեան: Ես այս ճամբով կ'երթամ, դուն միւս, ես այնքան ուժ ունիմ, դուն այնքան,— բայց եւ՛ իմ եւ՛ քու նպատակը պիտի ըլլայ իրար դիմաւորել կեդրոնական ճամբուն վրայ,— զօրացում, լրացում եւ ապահովութիւն Հայաստանի, ինքնապաշտպանութիւն գաղութներու:

Այն ատեն դժուար թէ կառքը կէս ճամբան մնայ: Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՐՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԻԱԼԻՆ

»»»» ◦ ««««

Տեղահանութիւն եւ զանգուածային չարդեր

Մասնաւոր աղբիւրէ մը մեզի կը հաղորդեն հետեւեալ տեղեկութիւնները, յուլիս 6, 8 եւ 9 թուականներով.—

Բովանդակ Քիւրտիստանի մէջ շարժումը շրջան առ շրջան կը ծաւալի: Քրտական գինուած ոյժերը այսօր կը հաշուեն մօտաւորապէս 100,000 հոգի, Տէրսիմէն մինչեւ Պարխարեան լեռները, մինչեւ Արարատ, վանայ շրջան, Սասուն, Ճապաղջուրի լեռները եւ մինչեւ Իրաքի սահմանը: Իսկ եւ իսկ թըրքական դաժանութեամբ էնկիւրի կը ջարդէ ու կը փճացնէ քիւրտ ժողովուրդը: Ոչ միայն ըմբոստները, այլեւ մանուկները, կիներն ու ծերերը:

Փախստական Քիւրտ մը կը պատմէ.— Միտիաթի եւ Մարտինի բանտերը լեցուն են Քիւրտերով: Գիշերները խումբ խումբ կը հանեն եւ կ'անհետացնեն: Դուրսն ալ այդպէս է: Եւ ոչ միայն բանտարկեալները կը փճացուին, այլ եւ դուրսի խաղաղ ժողովուրդը: Աչքերովս տեսայ, թէ ինչպէս ոստիկան – զինուոր մը 11 հոգի գնդակահարեց: Ռովս կարմիր թաշկինակ մը տեսնելով, զինուորներ ալ բանտարկած էին, ըսելով թէ մահսանենգութեամբ կը զբաղիմ: Հրաշքով ազատեցայ»:

Եկուորները սարսափով կը խօսին սահմանէն անդին տեղի ունեցող արիւնոտ անցքերու մասին:

Սէիտ Բիզայի պատասխանը Քարթիէին

Յուլիս 1ին Աթաթիւրքը էնկիւրիէն հինգ հոգինոց յանձնախումբ մը կը դրկէ Տերսիմ, Սաիտ Բիզայիի, առաջարկելով, որ զէնքերը վար դնէ եւ հաշտութիւն կնքէ:

Սէիտ Բիզա առանց յանձնախումբին հետ անձամբ տեսնուելու՝ զայն ետ կը ճամբէ, անոր հետ Աթաթիւրքին դրկելով հետեւեալ պատասխանը.

— «1918ին ԶԷԹՒԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՎ ԴՈՒՔ ՁԵՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻՔ ՄԵՐ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՎՐԱՁ: ԱՁԳ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱՄԲԻՒ ԴՈՒՔ ՀԱԼԱՇԵՑԻՔ ԵՒ ՋԱՐԴԵՑԻՔ ՄԵՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ, ԻՄ ՄԵՆՔ ԼՌԵՑԻՆՔ: ԱՍՔԱՑ ՄԵՐ ԴԱՒԱՆ ՎՃԱԿԸ ՀԱՐԿԱԴՐԵՑ ՄԵԶ, ՈՐ ՄԵՆՔ ԱՀ ՁԵԶԻ ՆՄԱՆ ՀՐՈՍԱՅՈՒՄԵՐ ԿԱԶՄԵՆՔ, ԿՈՒՈՒԻՆՔ ՁԵՐ ԴԷՄ ԵՒ ՄԵՐ ՕԾԱՒՈՐԸՐԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՆՔ: ԱՁՍՕՐ ՄԵՆՔ ՄԵՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒՆԻՆՔ:

«ԼՈՒՐ ՏՈՒԼՔ ԱԹԱԹԻՒՐՔԻՆ, ՈՐ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՁՈՒՆԻՄ ԵՒ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՄ ՏԵՐՍԻՄԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՁՕՌՈՂԻՄ»:

Յանձնախումբը այսպէս ձեռնունայն կը վերադառնայ եւ այս պատասխանէն յետոյ է որ նոր սաստկութեամբ մը կը վերսկսին կոիւները՝ մեծ կորուստներ պատճառելով թուրք բանակին:

Կոիւներ Սասունի մէջ

Նոյն աղբիւրէն՝ Սասունի կոիւներու մասին.—

— Լեռը կոիւներու մէջ է: Թրթխկան զօրքերը բանի մը անգամ յարձակումներ գործած եւ կորուստներով ետ դարձած են. անյաջողութիւնները հարկադրած են, որ հրամանատարութիւնը կէնճէն եւ Արճէշէն մօտաւորապէս ե – րեք գունդ նոր զօրք ճամբէ դէպի Սասուն: Հընթացի վրայ Թուրքերը յանկարծ երեք վաշտով կը յարձակին. Քիւրտերը կատաղաբար կը դիմադրեն, մէկ վաշտը կը բնաջնջեն, իսկ մնացեալը խուճապահար փախուստի կը մատնեն: Հրամանատար Ահմէտ պէյ ծանրապէս կը վիրաւորուի: Գերիներու մէջ եօթը հոգի Քիւրտեր գտնուելով վար կը դրուին: Ապստամբները Արճէշէն եկող զինուորներու առջեւը կը կտրեն Քըթխէ եւ Ձլթոյ գիւղերու մօտ, կը սպաննեն 13 հոգի, կը վիրաւորեն 8 հոգի եւ կը գրաւեն 6 բեռ ռազմամթերք եւ 8 բեռ պարէն:

Ֆրանքին եւրէջներ եւ ուրիշ հոգեր

Ֆրանքին եւրէջները լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառեն հրապարակին վրայ: Անկումը կը չեչուի մէկ օրէն միւսը, հակառակ ճեռք առնուած միջոցներուն եւ պաշտօնական հաւաստիքներուն: Առջի օր տոլարը 26.50էն բարձրացաւ 26.85ի, իսկ անգլիականը՝ 131.60էն 133.75ի: Կը կարծուի թէ կայուն վիճակ մը պիտի հաստատուի, երբ հրատարակուին ծախքերու կրճատման մանրամասնութիւնները եւ ուրիշ անօրինութիւններ:

Երմտական նախարարութիւնը ապահովիչ տեղեկութիւններ հրատարակեց վարկի մասի, պետական թուղթերու պաշտպանութեան հարցին առթիւ: Ինչպէս գրած ենք, հիմնադրամ մը պիտի հաստատուի, արժեթուղթերու պաշտպանութեան համար: Այս առթիւ մշակուած հրամանագիրը պիտի հրատարակուի այսօր: Պաշտօնական դեկոյցին համաձայն, հիմնադրամը պիտի ըլլայ աւելի քան 6,000,000,000 ֆրանք, որ պիտի ծառայի Պանք տը Ֆրանսի ոսկի պահեստին արժէքին յաւելումով: (Այժմ ֆրանքին ոսկին կը հաշուեն 48 միլիկրամ, փոխանակ 49ի, որ արժէքին հիմը կը կազմէր, երբ ֆրանքը անկաշառ էր ոսկիէն): Այս տրամադրելի դրամագլուխով արժեթուղթեր պիտի գնուին, երբ անոնց գիները բուն հրապարակի արժէքէն վար ըլլան: Ուրեմն կառավարութիւնը պիտի օգնէ թէ գիները բարձրացնելու եւ թէ հանրային պարտքին մէկ մասը վճարելու:

Չիլեի ճախոնական ճակատին վրայ

Ճախոնական ամբակոծութենէն վերջ, համաձայնութիւն մը դոյացաւ փոխադարձաբար քաշելու չինական եւ ճախոնական զօրքը: Բայց, երկու կողմն ալ կազմ ու պատրաստ կը սպասեն, կռիւը վերսկսելու համար, աւելի լայն տարածութեան մը վրայ: Միւս կողմէ, չինացի հրամանատար մը մերժեց եա քաշել իր բանակը. իսկ ճափոն կը չարունակէ նոր զօրք դրկել հիւսիսային Չինաստան, միշտ սպասնալով Փէքինի: Ամէն պարագայի մէջ, կացութիւնը չէ բարեփոխուած, եւ փոթորիկ մը կրնայ պայթիլ մէկ օրէն միւսը:

Կը հաստատուի թէ 35000 ճափոնցի զինուորներ ցամաք ելած են, վիճելի շրջանը երթալու համար:

Նոր խռովութիւններ Սուրիոյ մէջ

Դամասկոսէն կը հեռագրեն երեքշաբթի օրուան թուականով.— Իրբեւ հետեւանք Ֆրանքի անկումին, գիները բարձրացած ըլլալով, ժողովրդական ծաւալուն ցոյց մը տեղի ունեցաւ այս առտու: Ցեղոյ ոստիկանութեան եւ ցուցարարներուն միջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ: 1 ոստիկան սպաննուեցաւ: Բազաքացիներէն ալ երկու հոգի սպաննուեցան եւ չատեր վիրաւորուեցան:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲԱՐՈՎ ԴԱՆ, ՀԱԶԱՐ ԲԱՐՈՎ...

Փարիզի ցուցահանդէսը միջազգային անհատար բազմութիւն մը թափեց այս ափերուն վրայ: Եւ դեռ կը հոսի գետը: Մասնաւորապէս Անգլիացին, Հիւսիսային երկիրներէն եւ Ամերիկայէն:

Այցելուներուն մէջ աչքի կը զարնեն, նաեւ, Հայերը: Անշուշտ «կոկիկ բազմութիւն մը», բաղդատելով միւս հարիւր հազարաւորներուն հետ: Բայց եւ այնպէս նշանակալից:

Եւ «Յառաջ»ի խմբագրատունն ալ դարձած է տեսակ մը ուխտատեղի:

Հեռաձայնը կ'աւետէ, առտուն կա – նուխ.

— Զարխեան, Ալժերիայէն: Ե՞րբ կրնամ ընդունիլ:

— Յակոբ Խաշմանեան, Ամերիկա – յէն. ե՞րբ կրնամ տեսնուիլ:

— Մարգար Վանեան, Խարբուէն (Սուտաճ):

— Խնդրեմ յայտնեցէք Նարդունիին թէ իր մօրեղբօր տղան եկած է Ամերիկայէն:

— Տիկին եւ զրիշդ X, Սոֆիայէն:

— Նկարիչ Զարեհ Մուրատեան, ժրընեւէն:

— Վարդգէս Ահարոնեան եւ տիկին՝ Արմենուհի Տիգրանեան, կրնա՞ք ձեզի հանդիպիլ ժամը 5ին:

Դեռ ուրիշներ որ հազիւ կառախումբէն ելած եւ տեղաւորուած, առաջին բարիւոյսը կուտան «Յառաջ»ի.

— Շատ բարեւներ Պուրքէշէն:

— Սէն Շամոնէն, «Պզտիկ գիւղին մեծ ազան», ընկերս ալ՝ Ամերիկա – յէն:

— Թօմանէն, չէ՞ք յիշեր, առջեւի կարգը նստած էի, երբ ճառ կը խո – սէիք, երեք շաբաթ առաջ:

— Մարսէյլէն, կը յիշէիք, չէ՞:

Եւ այսպէս ամէն օր, աշխարհի բո – լոր մասերէն:

Շատեր ալ ճամբան են, կամ կը պատրաստուին:

Բարով գան, հազար բարով:

— Նարդունի, Ամերիկայէն կամ Ե – գիպտոսէն կրնան գալ, տոլարը 26 է, եւ անգլիականը 135, գաւառէն ալ, իսկ Պալհանները՞ն, լէյով, լէվայով, տրախմիով...

— Կուգա՞ն, կուգա՞ն. այնպիսի դիւրութիւններ ընծայուած ենորչես կրնար երեւակայել: Օրինակ մեր ազգականը երթուդարձի տոմսակ ստա – ցած է 3500 լէվայի:

— Օրիորդ, ի՞նչպէս կը գտնէիք Փարիզը:

— Անտանելի, անտանելի, այս ի՞նչ ապմուկ է, ի՞նչ օդ...

Ձայն մը՝ Ամերիկայէն.

— Ապմուկի մասին մի՛ խօսիք. Նիւ Եորքի կամ Պոսթընի յետին փողոցէն անցէք, այնպիսի ժխոր մը կը տիրէ որ դուք հոս չէք տեսներ Օփերայի կամ Սէն Լազարի հրապարակին վը – րայ: Եւ մեր բնակարանը կը գտնուի 80րդ յարկին վրայ...

— Լեւոն, ի՞նչպէս պիտի պատ – ուենիք այս հիւրերը, կը հարցնեմ «վարչապետ»ին:

— Բոլորը մէկ ժողվեցիք, դաշտահանդէս մը կազմակերպեցիք: Դուն ալ ճառ մը կը խօսիս, հետեւեալ բնաբանով.— «Տարագիրներ բոլոր երկիր – ներու, միացէ՛ք»: Իսկ Նարդունին անշուշտ ազօթ մը կ'երգէ, օրինակ՝ «Ա – գատն Աստուած»:

Ն.— Թող «լօքըռի»ն զարնէ, շա – րականն ալ կ'երգեմ:

Եւ օրը իրիկուն եղաւ... ձեռագիր կարդալով, փորձ սրբագրելով:

ՎԱՀԷ

ՍԵՒ ՅԱՆԿԸ ԿԸ ՁՈՒԽԱՆԱՑ ԱՄԷՆ ՕՐ

»»»» ◦ ««««

Հոչակաւոր եակոտան ալ դաւաճան

Ամխաներու չարաչուք լուռեմնկէն վերջ, խորհրդային թերթերը երեքշաբթի օր վերսկան խօսիլ եակոտայի մասին, առանց, սակայն, չատ բան յայտնելու: Մինչեւ հիմա եակոտա կ'ամբաստանուէր իբրեւ դաւճիկ գործարար մը, որ կը մախէր հանրային գրամները: Այս անգամ պաշտօնաթերթի «Իզվեստիա» զայն կ'ամբաստանէ իբրեւ «սոսկ դաւաճան մը որ փորձեց ժողովուրդի թշնամիներուն ծախել Հունգարներու դիկտատուրային հզօր միջնաբերդը՝ Զեկա – կֆփէս–Նարկոմնուդէլը, բայց Սթալինի արթուն աչքը ժամանակին երեւան հանեց իր դաւաճանութիւնը»:

Եակոտա ինքն էր որ ձերբակալեց եւ աքսորեց Թրոցքին. բայց այժմ ինքն ալ պիտի դատուի իբրեւ Թրոցքիական, եթէ արդէն «մաքրուած» չէ ...

**** Զեկայի հիմնադրին՝ հոչակաւոր ձէրժինսքիի մահուան 11րդ տարեդարձին առթիւ, խորհրդային թերթերը կը պանծացնեն անոր մատուցած թանկագին ծառայութիւնները, եակոտան անգամ մը եւս խորտակելու եւ անոր յաջորդը՝ եէժովը փառաբանելու համար: «Համաշխարհային յեղափոխութեա բոցավառ եւ ահեղասաստ սուրը» (ձէրժինսքի), կը ներկայացուի իբրեւ «կատարեալ եւ ազնիւ մարդէ մը, անվեհեր եւ անբասիր»: Եւ, ո՛վ հեգնութիւն, մասնաւորապէս կը փառաբանուի իր բարութիւնը մանուկներու եւ... անասուններու հանդէպ:*

**** Երէկ հրատարակեր էինք մանրամասն ցանկ մը «ժողովուրդի թշնամիներու», բոլորն ալ երեւելիներ: Ահա վերջին նորութիւնները, համաձայն խորհրդային թերթերու (20 յուլիս).—*

1. *Փոփոֆ, խմբագրապետ Ուկրայնայի կուսակցական պաշտօնաթերթին, «Կոմունիստ»ի: Ձերբակալուած է իբրեւ Թրոցքիական լրտես:*

2. *Մորոզ, նախագահ համաւռուսական արհեստակցական միութեան կ'ամբաստանուի իբրեւ խափանարար:*

3. *Կլինքա, տնօրէն կէբշի հսկայ մետալագործարանին, որ կը մեղադրուի թէ խանգարած է ամբողջ կազմակերպութիւնը, ամէն բան ձգելով «Թրոցքիական - Պուխարինեան խափանարարներու»:*

Հայ եւ Արաբ պայմար Սուրիոյ մէջ

ՄՄԲ.— Վերջերս հեռագիր մը կը հաղորդէր թէ ծանր դէպքեր պատահած են ձէզիրէի շրջանին մէջ: Պոլսոյ *Ճիմհուրիյէթը* հետեւեալ կասկածելի տեղեկութիւնները կը հրատարակէ, այս խորագրին տակ.—

Մարտինէն հասած լուրերու համաձայն, Սուրիոյ Հասիչէ, Տէրզօր եւ Գամըշլը շրջաններուն մէջ խառնակ կացութիւն մը կը տիրէ: Վաթանիները կ'ուզեն այս տեղերէն դուրս հանել Հայերն ու Ֆրանսացիները եւ ասոր համար ամէն զոհողութիւն աչք առած են: Ցուլիս 8էն սկսեալ Տէյնհամ աշխրէքը պատճառած է Գամըշլըն, սպառնալով Հայերուն եւ Ֆրանսացիներուն պարպել քաղաքը: Իսկ Վաթանիները թայ աշխրէքին ալ հրամայած են չօգնել անոնց: Ասոր վրայ, յիշեալ աշխրէքին պետը Սինճար փախած է: Գամըշլըի մեծամեծներէն Գատուր Դամասկոս փախած է:

Գամըշլըի բոլոր Հայերը զինուած են: Շուկան 5 օրէ ի վեր գոց է եւ արտաքին ու ներքին հաղորդակցութիւնը խզուած են: Հայերը մեծ մատամբիրանսական զօրանոցները, ռմպանք ալ եկեղեցիները ապաստանած են, իսկ մէկ մասն ալ պահակ կը շրջի: Հրեաները դրամ կուտան Հայերուն որ ռազմանիւթ գնեն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԱՐԴԸ ԶՈՀԱՑԱՎ

»»» ◦ ««««

— Շատ աղքատ, ժպիտդ, որ ասում ես, — ասում էր Հակոբը, — ու ես ուզում եմ, որ ինձ ասես ամեն ինչ, որ ես գիտեմ, որ դու գիտես, ինչ որ կա քո հոգում, ինչ որ կա քո սրտում, ինչ որ կա քո մտքում:

— Ի՞նչ ասեմ, ինչ ասեմ, Հակոբ, — պատասխանեց Ժպիտը, — ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա իմ հոգում, ինչ որ կա իմ սրտում, ինչ որ կա իմ մտքում: Ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա իմ հոգում, ինչ որ կա իմ սրտում, ինչ որ կա իմ մտքում: Ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա իմ հոգում, ինչ որ կա իմ սրտում, ինչ որ կա իմ մտքում:

— Ժպիտ ախպեր, ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա քո հոգում, ինչ որ կա քո սրտում, ինչ որ կա քո մտքում: Ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա քո հոգում, ինչ որ կա քո սրտում, ինչ որ կա քո մտքում: Ես ինչ ասեմ, որ դու չգիտես, ինչ որ կա քո հոգում, ինչ որ կա քո սրտում, ինչ որ կա քո

ՅԱՂԹԱՆԱԿ

(Վեպ ԱՍԱՏՈՒՐԻ ԿԵՂԱՐՎԵՍՏԻ)

»»» ο ««««

— Մի տես, տատ ի՛մ, ինչպես է ինձ նայում, ինչպես է ինձ նայում ... ոտքերս ծալած, ձեռքերս ծալած, ես էլ նրան նայում եմ ... Ինչպե՞ս կարող եմ աչքերս կտրել նրանից, ինչպե՞ս կարող եմ ինձ զրկել նրա տեսությունից, ինչպե՞ս կարող եմ ինձ զրկել նրա ներկայությունից, ինչպե՞ս կարող եմ ինձ զրկել նրա ձայնից, նրա խոսքերից, նրա ծիծաղից, նրա լացից, նրա ... ո՛չ, ո՛չ, ես չեմ կարող, ես չեմ կարող, ես չեմ կարող ... Ես նրան սիրում եմ, տատ, ես նրան սիրում եմ ... Ես նրան սիրում եմ ավելի, քան ինձ սիրում է ինքը ... Ես նրան սիրում եմ ավելի, քան ինքն է սիրում ինձ

Հալէպէն եկող երկու ինքնաշարժ գրաւուած է վաթանիներու կողմէ երկու դնդացիրներով միասին. բռնուած Ֆրանսացի սպան ազատ արձակուած է, խոստանալէ վերջ որ Վաթանիներուն պիտի օգնէ :

Եթէ Հայերը եւ Ֆրանսացիները չպարպեն Գամըշլըն, հաւանական է որ վաթանիները յարձակին քաղաքին վրայ :

Թուրքերէն Թանի Թղթակիցն ալ կը հաղորդէ թէ Գամըշլըի եւ Հասիչէի մէջ արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցած են Հայերու եւ Վաթանիներու միջեւ, 6 Հայեր սպաննուած եւ 3 արաբ ոստիկան վիրաւորուած են: Տէնհամ աշիրէթ – թին չէյխը, 600 հոգինոց ուժ մը չարժման մէջ դրած է, սպաննելու համար Ռուհամար աշիրէթին պետը որ Հայերուն կողմը անցած էր: Հասիչէի կառավարական չէնքը թէեւ պաշարուած էր, բայց ոստիկանները կրակ բացած են աշիրէթին վրայ:

Սեւ դրօշ՝ Եուկօսլաւիոյ եկեղեցիներուն վրայ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, ծանր խռովութիւններ ծագած են Պելկրատի մէջ, Վատիկանի հետ կնքուելիք պայմանագրին առթիւ: Կղերը կը դանդատի թէ կառավարութիւնը զոհած է Օրթոտոքս եկեղեցին շահերը: Շապացի եւ – պիսկոպոսը եւ ուրիշ կղերականներ ծանրագէս վիրաւորուած ըլլալով, Եուկոսլաւիոյ բոլոր եկեղեցիները սեւ դրօշ պարզեցին եւ զիչերը կոչնակները զօգանջեցին անընդհատ, իբրեւ սուգի նշան:

Խռովութեանց միջոցին, ահագին բազմութիւն մը խռնուեցաւ Ֆրանսա – կան դեսպանատան առջեւ, աղաղակելով. «Կեցցէ՛ փեթար թադաւորը, անկցի Քորոշէց, անկցի Վատիկանի պայմանագիրը »: Տոքթ. Քորոշէց ներքին նա – խարարն է, կաթոլիկ, որուն հրամանով կրակ բացաւ ոստիկանութիւնը եւ ե – ձեռք առած է, վանելով նոր դէպքերէ: Որ եւ է համախմբում արգիլուած է:

Պաղեստինի խնդիրը յորտաու ժողովին առջեւ

Այս միջոցին ուշադրաւ վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան Անգլիոյ մէջ, Պաղեստինի բաժանման ծրագրին առթիւ: Լորտերու ժողովը քննելով ծրագիրը, մեծ մասով համաձայն դտնուեցաւ որ երկիրը բաժնուի երկու ան – կախ չրջաններու, հրէական եւ արաբական, իսկ Երուսաղէմը եւ ուրիշ կարգ մը քաղաքներ մնան բրիտանական հոգաբարձութեան տակ: Լորտ Սէմուէլ, նախկին մարզպանը, առաջարկեց որ Մեծն Բրիտանիա օգնէ դաշնակցութիւն մը կազմելու արաբական պետութիւններէ,— Արաբիա, Իրաք, Անդրյորդանան, Սուրիա եւ Պաղեստին, արտօնելով որ Հրեաները տեղաւորուին նաեւ Անդր – յորդանանի մէջ, իսկ Պաղեստինի հոգաբարձութիւնը չարունակուի: Այս առա – ջարկը ընդունելութիւն չգտաւ: Քէնթրպըրիի արքեպիսկոպոսը ուրիշ ելք չի տեսներ բայց եթէ անջատում :

Ընկերվարականները կ'ուզեն յետաձգել ծրագրին գործադրութիւնը, բայց կառավարութիւնը կը պահանջէ քուէարկել կամ մերժել, վստահութեան խն – դիր յարուցանելով :

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՍՈՒՋԱՆԱՒ մը երեւցած ըլլալով անգլիական չուրերու մէջ, Փորթլէնտի զինուորական նաւահանգստի մօտ, բաւական իրարանցում պատճառեց: Երեսփ. ժողովին մէջ ալ հարցումներ ուղղուեցան: Ի վերջոյ կա – ւաւարութիւնը հաստատեց թէ արտակարգ բան մը չէ պատահած :

ՊԵՐԼԻՆԻ ՅՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ, եւս իսկ իր յանձնարարագիր – ները ներկայացնելով, ընդունուեցաւ Հիթլէրի լեռնային ղեկավիճ մէջ, ինչ որ նորութիւն մըն է: Գերմանիոյ Ա՜աջնորդը ճաշի վար դրաւ կարմիր դեսպանը :

ՄԱՏՐԻՏԻ ԱՌՋԵԻ կռիւները կը չարունակուին նոյն սասակութեամբ: Ազ – գայնական հրամանատարութեան դեկոյցը կ'ըսէ թէ կառավարական զօրքը ձանր կորուստներ կրեց վերջին երեք օրերու ընթացքին եւ թէ 20000 կարմիր զինուորներ դաշտի հիւանդ եղան: Կառավարական դեկոյցն ալ կ'ըսէ թէ ապստամբ – ները ի զուր կը փորձեն եռ առնել իրենց կորսնցուցած զիրքերը :

ԿԱՖՈՂ. ՆՈՒԻՐԱԿ ԳԱՐԵԳԻՆ ԱՐՔ. Ցովսէփեան, որ Քալիֆորնիա կը դանուի, հիւանդացած ըլլալով փոխադրուած է հիւանդանոց մը, վիրաբուժա – կան զործողութեան համար :

ԳՆԴ. ՏՐ ԼՈՒ ՌՕՔ, նախկին Հրեղէն Խաչերու նախադահը, (այժմ ընկե – րային կուսակցութիւն), ամսական 20,000 ֆրանք նպաստ սահցած է ներքին գործերու պաշտօնատան դաղտնի վարկերէն: Այս պարագան մէջտեղ հանեց իր գործակիցներէն մէկը, տեղական թերթի մը մէջ: Նախկին վարչապետ Պ. Թառարիէօ եւս հաստատեց, որով ձախակողմեան մամուլը բուռն յարձակում – ներ կը կատարէ նղոպատեին դէմ, որ կ'ըսեն թէ խոստովանած է անուղղակի :

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Դպրոցական Տիկնանց մանկապար – տէզ - վարժարանի տարեկան հանդէ – սը տեղի կ'ունենայ Մարսէյլի մէջ, կիրակի 25 յուլիս, ժամը 3ին, իր նորաբաց չէնքին սրահին եւ պարտէ – զին մէջ :

Աչակերտական սիրուն խաղերէ եւ երգերէ վերջ պիտի ցուցադրուին մարզանք եւ մարզական խաղեր :

Դպրոցական մասը աւարտելէ ետքը կը սկսի դաշտահանդէս եւ պար նուա – գախումբի ընկերակցութեամբ : Կը հրաւիրուին բոլոր համակիրները եւ Ծողքները : Շէնքը կը գտնուի Պուլ – վար Օտոյի կողմը, Քամբանը Նէկ – բը, Գապիւսէլ :

Առնել 25, 26, 27 եւ 28 թիւ հանրա – կառքերը եւ իջնել Բաֆինըրի, Քրա – վէլ տիւ Գապիւսէլ մանել:

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

— Լուսարեր Տիւկմէճեան կը փըն – տէ իր հօրաքրոջ աղջիկը, Աֆիկն - դարահիսարցի, Տիկին Եղիս Մօստա – ճեան, հօր անուն՝ Գասնիկ Գաբլան – եան: Իմացնել Լուսարեր Տէօքմէճեա – նի, 8, Rue Gerard, Paris (13), France:

ՆՇԱՆԵԱՆ ընտանիքը իր փոքրիկին ԱՐԱ. - ԱՐՄԱՆի մկրտութեան առթիւ կը նուիրէ, փոխան կերուխումի, Ալ – ֆոթվիլի Կ. Խաչի մասնաճիւղին՝ 100 ֆրանք, Նահատակ Գրադէտներուբա – րեկամներու Ֆոնտին՝ 50 ֆրանք :

ԳԱՅԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ք. Կ. Խաչի Շավիլի մասնաճիւ – ղի Ընդհ. ժողովը 23 Յուլիս Ուր – բաթ իրիկուն ժամը 9ին դպրոցի սրահին մէջ, կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Հայ կամա – ւորներու եւ Մարսիլիներու Միու – թեան անդամական ժողովը, 24 յու – լիս, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, 45, Rue Défense, Գարակէօղեանի սը – րահին մէջ :

ՊԱՆԵԼՕ – ՔԱՇԱՆի Ցառաջդիմա – սիրաց Միութեան տարեկան ընդհ. ժո – ղովը Յուլիս 24ին, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր դպրոցի սրահին մէջ : Օրակարգ.— Տարեկան նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, Նոր վարչութեան ընտրութիւն :

ՄԱՐՍԻԼԻԻ Հայ Մշակութային Մի – ութեան ժողովը 26 Յուլիս, երկու – շաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին Շահրիկ – եան սրահին մէջ, 5, Rue de l'Eclipse, Մարսէյլ : Բոլոր անդամներէն կը խնդրուի անպատճառ ներկայ գտնը – ուիլ :

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Հ. Բ. Ը. Մ. ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՑԱՃԻՒՂԻ ԴՊՐՈՑԻՆ

23 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյ ժա – մը 8.30ին իր սեփական սրահին մէջ, 202 rue Boileau, Լիոն:

Մենեղրգ, խմբերգ. արտասանու – թիւն, հայկական պարեր. մրցանա – կարաչխութիւն եւլն.:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Le Gérant : H. STEPHAN

Հ. Ց. Դ.

Գիւտատ

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» կուիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 23 Յուլիս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 181, Քուռ Լափայէթ, «Զարդարեան գրադա – րան»:

ՍԷՆԹ ԷՔՍԷՆՍ «Անտօք» ճեմարանի ընկ. ընդհ. ժողովը կիրակի, 25 Յուլիս, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Թուրեան» գրադարանը, խիստ կարեւոր օրակարգ, կը խնդրուի սէնթ Էթիէնի եւ Թալօտիէռի ընկերները ներկա – յանալ անդամատետրով:

ՍԷՆ ԺԷՐՕՄի «Վըժէ» խումբի ընկերական ժողովը, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, ընկ. Յովհ. Սիմոնեանի բնակարանը:

ՎԱԼԱՆՍի կոմիտէն ընկ. ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Ս. Մինասեան կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկեր – ները, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ակուարքին մէջ:

Ներկայ կ'ըլլայ կ. կ.ի ներկայացուցիչը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. Դ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

«ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔ»ԻՆ ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

ՅՈՒԼԻՍ 25ի ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ՇԱՎԻԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

ժամը 2ին հանդիսաւոր բացումը կը կատարուի Շավիլի գերեզ – մանատունը իշխան Արղութեանններու նորաշէն շիրիմին:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ե. ՋԱՄՕՃԼԵԱՆ

Գերեզմանատան մօտակայ անտառին մէջ միչեւ երեկոյ տեղի կ'ու – նենայ բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, եւրոպական եւ հայկական պարեր նուագախումբի ընկերակցութեամբ: Հոն պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Թացի խմիչքէն ձաշը կարելի է միասին քերել, կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանները բոլոր ընկերները իրենց ընտա – նեկան պարագաներով:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Կառ Մոնբառնասէն շոգեկառք, իջնել Շա – վիլ, Փոն տը Սէվրէն ետքը իջնել Շավիլ. Puits Sans Vin գէքանչէ առնել վերջալոյ գացող շոգեկառքը, իջնել Շավիլ:

Դաշտապարահանդէս

Հ. Յ. Դ. ԼԻՈՆԻ «ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱՅ ՏԱՐԻԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

Մօնսիւի գեղատեսիլ անտառին մէջ, 25 յուլիս, կիրակի առաւօ – տէն մինչեւ երեկոյ:

Երգ, պար եւլն., մասնակցութեամբ ընտիր ճաղատանտի:

ՀԱՂՈՐԴ. ՄԻՋՈՑՆԵՐ.— Քոռտելիէէն առնել 8 թիւ թրամուէյը եւ իջնել petit Versailles կայարանը եւ մօնթէ մօնսիւէն վեր բարձրանալ, ան – տառը հասնելու համար:

Դաշտապարահանդէս

Խանասորի 40ամեակի առթիւ, Սէն-Ժէրմէի Հ. Ց. Դ. «Վրէժ» խումբի կողմէ: 1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ «Վա – ռաօն» Գ. Յարութիւն Գրմպլեանի օդասուն ագարակին մէջ: Մաս – նակցութիւնները առանձին յայտագրով

ՀԱՄԱԶԳՕՑԻՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին Café Voltaire-ի սրահը, 1 Place de l'Odeon, մէթրօ Օտէօն:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ՏՕՔԹ. Հ. ՋՈՐԴԱՐԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻՆ Պ. Պ. ԽՈՆԴԿՈՐԵԱՆ, ՋԱՄՕՃԼԵԱՆ, ԵՒ ԼԵՒՕՆ ՄԵՍՐՈՊ

Նկատի ունենալով՝ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ կ'երգէ Ալիս Պիւզիւճեան, կ'արտասանէ Գ. ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

Մուտք 2 ֆրանք

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ ԵՒ ՀԱՅ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. Վիչէնի կոմիտէին կողմէ, կիրակի, 25 Յուլիս, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, Փելէի դաշտին վրայ:

Տեղի կունենան մրցումներ՝ ֆեթեղանիի եւ վագքի, խաղեր, պարեր, նուագ եւլն. մինչեւ իրիկուն, խմիչք տեղւոյն վրայ:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Իսի - Լէ - Մուլինոյի «Դրօշակ ակումբ»ի գրա – դարանին կողմէ, Մէսօնճի անտառին մէջ ՕԳՈՍՏՈՍ 1ԻՆ:

Դաշտահանդէս

Տարօնի Համահայկեան դիշատակին

Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայր. Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

25 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Պառ Պէլվէտիայի պար – տէզին մէջ. Սէնթ Ռնտրէ:

Կը նախագահէ Պ. Յ. ՄԱՆՈՑԵԱՆ

Կը խօսին հայրենակիցներ Տէր Ղեւոնդ Քհնյ. Մխիթարեան եւ Գ. Շէհիկեան (քիմիագէտ):

Գեղարուեստական բաժին՝ երգ, մեներգ արտասանութիւն եւլն.: Կը ներկայացուի «ԱՅՑ ՔԵԶ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ» եւ «ԴԱՐԲԻՆ ՑԱՎԱԿԻՄ»

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Ետք պէյսպէյն պտնել Քիւ 25 ֆրանկատոքը եւ իջնել վերջաւորութեան

Դաշտագնացութիւն

Մարսէյլի Հայ երաժշտ. Միութեան դաշտադնացութիւնը տեղի պիտի ունենայ, կիրակի 25 յուլիս, Simiane, Hameau de Siège, Sourc de Guyի, գեղեցիկ անտառը:

ՀԱՂՈՐԴ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք՝ ժամը 6.30 եւ 11ին, օթօպիւս Պուրսի եռե – ւէն 7 — 8.30 — 9—10:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ

Օ Մատէ, Լա Քաւքատ Ժաուխիտ պարտէզը, 25 Յուլիս, կիրակի, ամբողջ օրը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁՈՒՆ ԲԱԺԻՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտարարութեամբ

Առնել 1 ըիւ ֆրանկատոքը եւ իջնել Քրուա-Ռուժէն երկու կայան անդին:

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 Յուլիս 1937 ժամը 3ին (Կ. յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ԶԿՆԻԿԸ

երգախառն թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, ժանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ

ՃԱՇԳՈՒՆՑ, ՊԱՐ, ՀՈՒՆ ՊԻՒՖԷ *ՄՈՒՏՔԸ 5 ՖՐԱՆԿ*

× *Այս առթիւ պիտի յուշագրքոյկ մը հրատարակուի որքան Ջողոս Քէշիշեա – նի չքնաղ էյֆէլի աշտարակը, որ ունի չորս մեթր բարձրութիւն, ինչպէս եւ ուրիշ զեղեցիկ առարկաներ:*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Օթօպիւս Օպերայէն կամ Ժօրէսէն 21 a — եւ Gare de l'Est էն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ - ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Մարսէյլի հայ լեգեոնականներու Միութեան

ՊԱՏՒԻՈՑ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ *Ընդհ. Տ. ԹԼԿՉԵԱՆի*

25 Յուլիս, կիրակի ամբողջ օրը, Սէն-Լու Կրան-Բէյն Եօթնեղբայրեան ագարակին մէջ:

Արտասանութիւն, մեներգ եւլն., սիրայօժար մասնակցութեամբ Գ. ԹԻՒԹՒԼԵԱՆի եւ ՕՐ. ՊԷՆԿՈՑԵԱՆի Կը խօսի Ընդհ. Ե. ՆՇԱՆԵԱՆ

ՂԱԶԱՐԵԱՆ ԱՄՈՒԼԸ կը ներկայացնէ

«Ա՜Յ ՔԵԶ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ» ԵՒ «ՄԿՆԻԿԸ»

Գ. ժաք Տէրտէրեանի բարձրախօսով պիտի երգուին հայերէն եւ Եւրոպական կտորներ:

Զովացուցիչ բժշկելիներ մատչելի դիներով:

Գարտէզը տգամադրելի է առտուընէ մինչեւ իրիկուն, փափաքողնե – րը կրնան իրենց ճաշերը միասին քերել:

Տախտերու մասնակցութիւն 2 ֆրանք, 7էն 13 տարեկան փոքրիկ – ները 1 ֆրանք:

ՔԷՄԱՆՃԻՍՑ ՌՈՒԲԵՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Լիոն.— Հրաժեշտի նուագահանդէս, 23 յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9.15ին, Յրդ. թաղապետարանի սրահը:

ՓՈՆ-ՏՐ-ՇԷՐԻՒ.— 24 յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Օթէլ Ֆրանսի սրահը:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր Ռոալէնսոնի **Maison Fi – que***ի պարտէզին մէջ:*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ: Ապահովուած է մեծ որքանակ, ժազ-Քանկօ, անակնկալներ:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մանրեւի պատագային գոց սրահ:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆԿ

Հաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléans էն առնել 128 թիւ օթ – պիւս եւ իջնել terminus. Porte de St. Cloud էն Issy էն եւ Clamart առնել EU օթօպիւսը եւ իջնել Plasseis Robinson:

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ:

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿԱՐ ՏԻ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Ուռուցները ժամադրութեամբ:

ԾԱՆՕՒ Է գինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ (Հայրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ: Լաւագոյն առիթ գործի մարդոց ձեռքը: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy Ivry, Seine. մէթրօ Porte de Choisy էն քանի մը վայրկեան ճեմ:

Agence de Voyage et de Tourisme

OCEANIA

Paris — 4 Rue de Castellane — Tel. Anjou 22-24, 22-25

Marseille — 54 Ruede la République — Tel. Colbert 09-12

Ճամբորդական եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ա – մէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրա – սենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամ – բորդներու համար :

Կ'ուզուի վարպետ խոհարար մը

վարժ արեւելեան կերակուրներու: Դիմել՝ Restaurent «Le Lor – 9 rue Lord Byron (8):

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouart*

Թելեֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուս – համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵԻԱՆԳԻԼԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍԱՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.— Հագուստներ (2 փորձով) սկ – 280—400 ֆր. նուէր կը տրուի մէկ ֆանի – տուբատ մը եւ կամ ամառուան յատ կ գ – ցիկ մուշտակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստնե – (3փորձ) համար կարելի է նուէր ստա ալ տակադրծ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեան, ա – տանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժէ – թեամբ 2 imitation marbre, պայմանաւ որ գ – վեցուհեայ բաժանորդագրուի ցառաջին տուէկու համար վերոյիշեալ պայմաններէն կայացնել ցառաջի կարօնը: Rue la Charbonnière մեր վարսնաճիւղին մէջ կը տառնձնենք գիւրամատչելի գին à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ բրթուռնաժ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E. PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 24 ՅՈՒԼԻՍ SAMEDI 24 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3480 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱԹԵԱՆ — ԴԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՂՆ ՈՒ ՁԱԽԸ ԴԷՄ ԴԻՄԱՑ

»»»» o ««««

Անհրաժեշտ չէ մանրամասնութեանց մէջ խորհիլ, համոզուելու համար թէ այս երկիրը լուրջ տագնապ մը կ'անցընէ: Թէ՛ ներքին եւ թէ արտաքին ճակատի վրայ:

Առնենք միայն ներքինը, որ սերտօրէն կապուած է արտաքին կացութեան ելեւէջներուն հետ: Եւ փոխադարձաբար :

Լէոն Պլումի հրաժարումէն անմիջապէս վերջը, Շօթանի դահլիճը հագիւ ձեւ եւ մարմին առած, քրթմնջիւններ լսուեցան թունդ ձախակողմեան շրջանակներէն :

Ժողովրդական ճակատը մնաց անխախտ. նախարարներն ալ վերահաստատուեցան մեծ մասով, կամ պաշտօնի փոփոխութիւններով: Բայց, բուն գեկավարութիւնը փոխուած էր. նախապէս ընկերվարական (Պլում), դարձած էր արմատական (Շօթան):

Ուրիշ խօսքով, դահլիճը կը դառնար դէպի ա՛ջ :

Այս պարագան աւելի ցայտուն դարձաւ, երբ դահլիճը դրծի ձեռնարկելով, «լայն իրաւասութիւններ» պահանջեց, ելեւմուտքը չտկելու համար :

Նախորդն ալ պահանջած էր այդ լիազօրութիւնը, սակայն Մերլոյին լուրջ ընդդիմութեան հանդիպելով, ինկաւ:

Արդ, ստանալով իր պահանջած իրաւասութիւնները, Շօթանի դահլիճը անցեալ շաբթու քուէարկել տուաւ շաբթ մը օրէնքներ, որոնց տակ դժուար թէ կարենար տատրադրել Պլումի դահլիճը :

Գիտէք այդ օրէնքները,— նոր տուրքեր, փոխադրութեան ծախքերու յաւելում (երկաթուղի), ֆրանքի արժեզրկում եւն. :

Օրուան դժգոհութիւններն ալ, որ հետզհետէ կ'աճին, ուղղուած են այս անօրինութեանց դէմ:

Դժգոհութեան եւ մեղադրանքի առաջին փոթորիկը պայթեցաւ ընկերվարական կուսակցութեան համադումարին մէջ, Մարսէյլ, ինչպէս հաղորդած ենք օր օրին: Լուրջ մեծամասնութիւն մը կազմուած էր, մերժելու համար կուսակցութեան մասնակցութիւնը Շօթանի դահլիճին (1866 քուէ դէմ, 3484 թեր):

Նշանակալից են այս առթիւ արտասանուած խօսքերը .

—« Աւելի երկար չենք կրնար սպասել յեղափոխութեան դրան առջեւ: Մենք արմատականներ չենք, ընկերվարականներ ենք, կը պահանջենք նախ յեղափոխութիւն, յետոյ ընկերվարութիւն ամէն ասպարէզի մէջ»: (Մարսօ Փիվէռ):

Նշանակելի է ժողովին ելքն ալ: Չէ՞ որ ի վերջոյ որոշուեցաւ համագումար մը կազմել ժողովրդական ճակատի միւս ներկայացուցիչներուն հետ, միասին մշակելու համար գործունէութեան աւելի լայն եւ աւելի արմատական ծրագիր մը. (հակակշիռ դրամատուններու վրայ, ազգայնացում հանքերու, ելեկտրականութեան, փոխադրական միջոցներու եւ ապահովագրական ընկերութեանց:

Երբ այսպիսի դիրք մը բռնած են ընկերվարականները, հակառակ Լէօն Պլումի եւ Փօլ Ֆոռի չափաւորութեան ճիգերուն, կրնաք եզրակացնել թէ ի՛նչ կը խորհին համայնավարները :

Համակերպելով հանդերձ հասատատուած կացութեան, ա՛ջակցելով հանդերձ Շօթանի դահլիճին, անոնք երբեք չեն ծածկեր իրենց տրամադրութիւնները: Մինչեւ անգամ սպառնական խօսքեր կ'ուղղեն :

Այսպէս, հինգշաբթի օր, երբ լիագումար նիստի հրաւիրուած էր կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն, նոյն օրուան թերթին մէջ կը հրատարակուէր հետեւեալ ազդարարութիւնը, խմբագրապետին բերնով.

—« Համայնավարները, որոնք երբեք չեն սակարկած իրենց աջակցութիւնը ժողովրդական ճակատի կառավարութեան, անոր կը յիշեցնեն թէ կոպիտ ծաղրանկար մը պիտի ըլլար ժողովրդական ճակատ մը՝ պարպուած այն բովանդակութենէն զոր գանգուածները կ'ուզէին դնել անոր մէջ: Տակաւին ժամանակ է վերադառնալու հաւաքաբար մշակուած ծրագրին գործադրութեան, եւ, եթէ պէտք է, աւելի հեռուն երթալու համախոհիւրդ: Բայց ետ դառնալ,— այդ մէկը ոչ»:

Ժողովը դումարուեցաւ տաք մթնոլորտի մէջ, եւ նոյն միտքերը արծարծուեցան աւելի ուժգնօրէն: Իսկ «Իւմանիթէ»ն աւելի դունաւորեց իր խմբագրականը.—

«Միութիւն ժողովրդական ճակատի: Մէկ բանաւորական կուսակցութիւն: Միութիւն Ֆրանսայի ժողովուրդին ...

—«Մեր կուսակցութիւնը իր 331,000 անդամներով եւ իր «Իւմանիթէ»ին ամենօրեայ 435000 թիւերով այն մեծ եւ առողջ ուժն է որ կ'արտայայտէ երկրին յոյսը: Ի՛նչ պիտի ըլլար միակ կուսակցութեան ուժը եթէ վերջապէս իրականանար»:

Այս խօսքերը համագումարին մէջ ալ արտասանուեցան, ժաք Տիւքլոյի եւ ուրիշներու բերնով: Եւ անգամ մը եւս հնչեց Թորէզի բանաձեւը.

«Կեցցէ՛ ազատ, հզօր եւ երջանիկ Ֆրանսան, զոր կ'ուզեն եւ պիտի իրականացնեն համայնավարները»:

Ոչ մէկ երկրի մէջ համայնավարները այնքան «ազդասէր» դարձած են, որքան Ֆրանսայի մէջ: Մանաւանդ վերջերս, երբ անդադար կը հնչեցնեն,— «Միութիւն, միութիւն, Ազգ, հայրե՛նիք, մէկ ճակատ» ...

Այս խմորումներուն դիմաց, աջակողմն ալ կը ճգնի ամբարձնել իր դիրքերը:

Ժողովրդական ճակատին վերջնական դիմագիծը, նոյն իսկ ճակատագիրը կրնայ որոշուիլ այն համագումարին մէջ, որուն նախաձեռնութիւնը պիտի առանձնէ ընկերվարական կուսակցութիւնը:

Մինչեւ այդ, դահլիճը հարկադրուած է ելք մը գտնել ջուրին եւ կրակին միջեւ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՔԻՆ ԱՆԿՈՒՄԸ ՀԱՍԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

»»»» o ««««

Հսկայական տարեր ուն դժգոհութիւնը

Ֆրանքը նոր անկում մը կրեց առջի օր, յիշեցնելով 1926ի տագնապը: Տոլարը բարձրացաւ 27.15ի, իսկ անգլիականը՝ 135ի: Մասնագէտներու կարծիքով, ֆրանքին այս տկարութիւնը անպատճառ չի նշանակեր թէ ֆրանսական դրամագլուխը կը չարունակէ ապահովութիւն փնտռել արտասահմանի մէջ : կան ուրիշ պարագաներ որ կ'ապդեն հրապարակին վրայ :

Ելմտական նախարար Պ. Ժոռժ Պոնէ ունկնդրութեան ընդունելով անգլեսմերիկեան մամուլի ներկայացուցիչները, յայտարարեց թէ կ'ուզէ ժամ առջ փարատել տիրող յուսահատութիւնը: Աւելցուց թէ ինք հանդարտօրէն կը դիտէ կացութիւնը եւ կատարեալ վստահութիւն ունի պետական ելեւմուտքի վերահաստատման մասին: Իր կարծիքով, անցեալ շաբթու քուէարկուած նոր տուրքերը, 8 միլիառ ֆր. պիտի հաւասարակշռեն սովորական ելմտացոյցը, իսկ 1938ի ելմտացոյցն ալ պիտի հաւասարակշռուի առանց նոր տուրքեր հաստատելու: Ծախքերու կրճատման շնորհիւ, կարելի պիտի ըլլայ արտակարգ ելմտացոյցէն խնայել 15 միլիառ ֆրանք, եւ միայն 17 միլիառը պիտի ճարուի փոխառութեամբ, մինչ նախապէս 47 միլիառ կը հաշուէին :

Նախարարը հաւաստեց թէ դրամագլուխը արդէն սկսած է հոսիլ դէպի Ֆրանսա, նպաստելով անմեսական վերակենդանացման: Պանք տը Ֆրանսի շաբաթական տեղեկագրին համաձայն, ոսկիի պահեստը բարձրացած է 48,859,412,000 ֆրանքի, 53 միլիոն ֆր.ի ոսկի ստացուած ըլլալով մինչեւ յունիս 15:

Մինչ նախարարը ապահովիչ հաւաստիքներ կուտայ, անդին ձախակողմեան հոսանքները եւ մասնաւորապէս համայնավարները հետզհետէ կը չեշտեն իրենց դժգոհութիւնը: Ուրեմն նախարարը հարկադրուած է ոչ միայն դրամատէրներուն վստահութիւնը չտիլ, այլեւ գոհացնել ընկերվարականներն ու համայնավարները, որոնցմէ կախում ունի դահլիճին մեծամասնութիւնը՝ երեսի. ժողովին մէջ :

Համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն առջի օր ժողով գումարեց, յատկապէս քննելու համար այս հարցերը: Ժաք Տիւքլօ, կուսակցութեան բ. քարտուղարը եւ ելմտագէտը, յայտարարեց թէ ուղղամտօրէն աջակցելով հանդերձ կառավարութեան, կուսակցութիւնը չի կրնար անտեսել «Շօթանի դահլիճին ելմտական քաղաքականութեան անարդարութիւնը եւ անբաւականութիւնը»: Եւ բացատրեց թէ ժողովրդական բազմութիւնները պիտի կրեն կատարուած խնայողութեանց հետեւանքները: Թէ Պ. Տիւքլօ եւ թէ պաշտօնաթերթը՝ « Իւմանիթէ» ձագիեցին Պանք տը Ֆրանսի վերաեսուչին փոփոխութիւնը, զայն համարելով «անձնատուրութիւն մը 200 ընտանիքներուն», ի վնաս բանուոր դասակարգին :

**** Ելմտական նախարարը կը չարունակէ խորհրդակցիլ նախարարներուն հետ, ծախքերը կրճատելու համար: Ինայողութեանց հրամանագիրը պիտի հրատարակուի այս խօսակցութեանց արդիւնքէն վերջ:*

ՃԷՋԻՐԷԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ — ՀԱՅ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻ

»»»» o ««««

ՊՒՃՐՈՒԻ, 17 յուլիս (Յատուկ).— Հասիճէ եւ Գամբշլը ժամանակ մը ի վեր անկարգութեան վայր կը հանդիսանան եւ կատարեալ անիշխանութեան մը մատնուած են :

Այն ինչ որ տեղի ունեցաւ Հասիճէի մէջ յուլիսի սկիզբը, հրացանաձգութիւն, յարձակում պաշտօնատան վրայ, ոստիկանութեան զինաթափութիւն, կրկնուեցաւ յուլիս 7ին Գամբշլըի մէջ :

Ժողովուրդը փախուստի դիմեց փակելով կրպակները: Յարձակում գործողները մեծ մասով Այորներ են, չրջանի անապատին ցեղախումբերը որոնք դէմ են ազգայնականներու կառավարութեան :

Անոնք զրաւած են ոստիկանատունը, զինաթափ ըրած են ոստիկանները , գայմագամը փախած է Դամասկոս, խառնակութեանց ընթացքին սպաննուած են երեք ոստիկաններ որոնցմէ մին հայ է, կարապետ :

Շրջանի քրիստոնեայ ազգարնակչութիւնը հեռագրով դիմած է Ֆրանսայի եւ Ազգերու Դաշնակցութեան, օգնութիւն խնդրելով :

Յուլիս 8ին Գամբշլը եկաւ, օգանաւով, Ֆրանսայի խորհրդականը. յայտարարեց թէ զինադադար հռչակուած է եւ ինք քաղաքի պաշտպանութիւնը կը ստանձնէ, եթէ հինդ օր կարդը պահուի: Արդարեւ հինգ օրուան մէջ Ֆրանսական ուժեր հասան քաղաք: Անոնց պարտականութիւնն է արգիլել արտաքին յարձակումները :

Գամբշլիի եւ Հասիճէի Հայերը անապահովութեան մէջ են, ինչպէս միւս քրիստոնեայ համայնքները: Սակայն Հայերը որոշած են չհեղիլ իրենց էհզօրութենէն:

Այս խռովութիւնները արդիւնք կը նկատուին արտաքին խաղերու , որոնց նպատակն է քաղաքական տագնապ ձէզիրէի մէջ, ի վնաս Սուրիոյ ազգայնական կառավարութեան: Ուրիշ պատճառ մը կը համարուի ապրուստի սղութիւնը, հունձքերը վճռացած ըլլալով ձէզիրէի բոլոր մասերուն մէջ:

Նոր տեղեկութիւններ Ֆրանսական կոմիներու մասին

Երէկ մեր մասնաւոր թղթակցէն ստացանք հետեւեալ տեղեկութիւնները (16 յուլիս).—

Ապտիւլրահման, դեկավար Սասունի ապստամբութեան, իր հրամանին տակ ունի 1300 հոգի, բոլորն ալ զինուած: Ան կը պատրաստուի լեռնէն իջնել եւ դրաւել Հազօ քաղաքը:

Զիլանի շրջանը (Արճէշ) ապստամբած է Թուրքերու դէմ, ապստամբներու դեկավարն է 1931ի Արարատի ապստամբութենականաբիւնէրէն Ֆէչղինեէ պէկը: Զիլանի ապստամբները որոշած են կռուիլ մինչեւ իրենց վերջին շունչը :

Խիզանի մէջ, ապստամբութեան գլուխը անցած է Խիզանի չէյխը որ մեծ կորուստներ պատճառած է Թուրքերուն: Խիզան եւ Սասուն իրարու հետ արդէն յարաբերութեան մէջ են եւ կը նկատուին միացած :

Տերսիմի մէջ կռիւները կը չարունակուին կատաղօրէն :

Քիւրտերը բոլոր ապստամբ շրջաններու մէջ, կ'ըմբռնեն թէ Թուրքը կը հետապնդէ իրենց բնաջնջումը: Դաշտարնակ Քիւրտերու տեղահանութիւնը եւ ջարդը կը չարունակուի :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԲ ԱՅՍՊԷՍ ՏՆԱՎԱՐԻ

—.—

«Յառաջ» Յուլիս 22ին հրատարակած էր Նահանգներու դրոշմաթուղթի հասոյթին բաշխումը, համաձայն հաղորդուած պաշտօնական զեկոյցին :

Կրկին եւ կրկին կարդալով ցանկը, փորձեցայ հետեւեալ հարցումներն ուղղել հրապարակաւ.—

1· Ե՞րբ կազմուեցաւ եւ ո՞ւր կը գտնուի սա մարմինը.— «Ա· Խաչ ընկերակցութիւն ի նպաստ հայ հիւանդներու եւ կարօտեալներու», որ ցանկին երրորդ գլուխը կը բռնէ, 7000 ֆրանք ընդստացով :

Եթէ չեմ սխալիր, առաջին անգամ է որ կ'երեւայ այդ անունը, այն ալ 1937ի առաջին եռամսեայ բաշխման առթիւ: Արդեօք այս անգամուան գումարը շատ պարարտ ըլլալով, բաժնելիք տեղ չէ՞ր մնացած :

2· Ինչո՞ւ, սկիզբէն ի վեր, երկու անուններով ընդստացը կը բաշխուի Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան, մէկը՝ իբրեւ Կ· Խաչի օգնութեան մասնաճիւղ (6000), միւսը՝ իբրեւ նոյն Միութեան որբերու մասնաճիւղ (դարձեալ 6000, համազումար 12,000):

Իմ գիտցածս այն է որ միեւնոյն կազմակերպութիւնն է, եւ՛ մէկ եւ՛ միւս ճիւղը: Պարզապէս աշխատանքի բաժանում է կատարուած :

Արդ, Կոպոյտ խաչն ալ ունի առանձին բաժիններ,— բուն Կ· Խաչի գործ (խնամատարութիւն , հիւանդներով եւ կարօտեալներով) եւ կրթական գործ, սան – սանուհիներով, ծաղկոցներով եւ դասընթացքներով : Բայց եւ այնպէս ընդստացը կը տրուի մէկ անունով ,— կազմակերպութեան:

Մենք ոը, չենք կրնար ապացուցանել թէ այսպէս կոչուած պետական Կ· Խաչը աւելի բազմանդամ եւ ծաւալուն կազմակերպութիւն մըն է :

Ընդհակառակն, ան սկիզբէն ի վեր եղած է «օյիկարշի» մը, ամփոփուած ժամուն բակը եւ դեռ նոր սկսաւ մասնաճիւղեր բանալ կարգ մը արուարձաններու մէջ· իսկ իր հետքը չկայ գաւառի մէջ:

Մինչդեռ միւսը, իսկապէս ժողովրդական եւ ծաւալուն, 900—1000 անդամ կը համրէ միայն Փարիզոյի մէջ, 25 մասնաճիւղերով: Ունի երեք դարմանատուն, 8 ծաղկոց եւ 4 սանուհիներու խումբ: Ունի ինչպէս տեղական, նոյնպէս տարեկան պատգամ· ժողովներ, ուր մանրամասնօրէն կը պարզուի գործունէութեան ամբողջական պատկերը :

3· Իսկապէս գոյութիւն ունի՞ փրանսական բանակի Հայ Կամաւորներու Միութիւն մը, Փարիզի մէջ: Եւ եթէ ունի, ի՞նչ կը բանի, կամ որո՞ճ են իր օգնութեան կարօտ անդամները կամ գործերը :

4· Այ ու ձախ նպաստ բաշխած ատեն, յանճնախումբը ի՞նչպէս կը մեռնայ Հ· Մ· Ը· Մ·ը, մանաւանդ անոր արիներու կազմակերպութիւնը (սկաուտ), որ ամէն բանէ առաջ նիւթական աջակցութեան կը կարօտի , զարգանալու համար :

5· Ինչո՞ւ 1936ի վերջին եռամսեայի բաշխումը, որ տեղի ունեցած է 1937 մարտ 8ին (համաձայն գեկոյցին) կը ծանուցուի յուլիս 18ին, մինչ խնամատարական պատասխանատուներ կը տրուէին, զանազան հարցումներու առթիւ :

Իրենց շահին իսկ կը պահանջէ հրապարակաւ լուսաբանել այս հարցերը:

Ամէն լուսութիւն ոսկի չէ :

ՎԱՀԷ

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Բիւզանդ Փափազեան (Morestel)	20
Վահան Պարտոգեան (Morestel)	20
Գումար	40
Յուլիս 21ի գումարը՝	5878
Ընդհ· գումար՝	5918

ՏԱՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԻՐԱԻԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

»»»» o ««««

Fraternité պարբերականը, որ նուիրուած է օտար աշխատաւորներու հաներուն պաշտպանութեան, իր վերջին թիւին մէջ կը գրէ թէ օտարականներուն իրաւական վիճակի վերաբերեալ օրինագիծը կը քննուի երեսփ· ժողովի համապատասխան յանձնախումբին կողմէ: Թերթին քաղած տեղեկութեանց համաձայն, քաղաքային եւ քրէական օրէնսդրութեան յանձնաժողովը արդէն քննած է յօդուածներուն կէսը եւ ընդունած՝ առանց մեծ փոփոխութիւններ կատարելու: Մնացեալ յօդուածներուն քննութիւնը պիտի կատարուի երեսփ· ժողովին նոր նստաշրջանին վերաբերման առեն :

Այն մարմինը որ կազմուած է ուժ տալու համար տարագիրներու իրաւական վիճակին ճանաչման, կը յայտնէ թէ 150 երեսփոխաններ իրենց համակրանքը յայտնած են օրինագծին :

«Ֆռաթէռնիթէ»ի միւնոյն թիւին մէջ հրատարակուած է Նիսի երեսփոխան Պ· Վիքթոր Պուէլի տեսակցութիւնը՝ Տոքթ· Ժոռժ Լէվիի հետ, որ հեղինակն է նոյն օրինագծին: Պ· Լէվի եւս կը հաստատէ թէ գործը լաւ ճամբու մէջ է: Օրինագիծը երկար տարի յանձնաժողովի օրակարգին մէջ մնալէ վերջ, քննութեան ենթարկուած է յունիսին եւ առաջին 15 յօդուածները ընդունուած են առանց մեծ փոփոխութեան: Յանձնաժողովին մէջ ամէնէն աւելի տարակարծութիւն կը տիրէ հպատակութեան ձեւակերպութեանց մասին: Օրինագիծը կը տրամադրէ մեքենաբար ընդունիլ հպատակութիւնը, երբ կը լրացուին բնակութեան, բարոյականի եւ առողջապահութեան կարգ մը պայմաններ: Ուրիշ դժուարութիւն մը կը ներկայացնէ վարդումներու խնդիրը: Օրինագիծը կ'առաջարկէ վարչական կամ դատական կամայականութեան տեղ հաստատել դատական վճիռը, որպէսզի ամբաստանեալը կարենայ պաշտպանել ինքզինքը: Յանձնաժողովը միաձայնութեամբ ընդունած է այս տեսակէտը:

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ Պ· ՎԻՆՍԱՆ ՕՐԻՈԼԻ ՏԵՍԱԿՏՈՎ

Թերթի նոյն թիւին մէջ կ'երեւայ տեսակցութիւն մը դատական նոր նախարարին՝ Պ· Վինսան Օրիոլի հետ (ընկերվարական), որ առանց բան եւ առնելու իր նախորդին՝ Պ· Մարք Ռիքթաի տեսակէտներէն, յայտարարեց թէ ինք կ'ուզէ նոր ըմբռնում մը ներմուծել:

— « Ես կ'ուզեմ հպատակ դարձնել հանրապետականները, ռամկավարները, մէկ խօսքով՝ հակաֆաշականները: Կը դտնուինք հանրապետութեան մէջ: Կը մտրճենք որ այդ հանրապետութիւնը հետզհետէ աւելի ընկերական դառնայ: Ֆրանսա նոր դատարաններու պէտք ունի, բայց պէտք ունի այնպիսի դատարաններու որոնք զայն սիրեն իրրեւ ժողովրդավար, վհատանձն, մարդկային եւ բրենան պաշտպանել զայն իր թշնամիներուն դէմ»:

Մէկ խօսքով, Պ· Վինսան Օրիոլ կ'ուզէ որ նորընծայ քաղաքացիները ըլլան կուսակից ժողովրդապետութեան եւ ժողովրդական ճակատին: Գալով ձեւակերպութեանց, նախարարը յայտնած է թէ անձամբ քննութիւն մը պիտի բանայ, տատուգելու համար թէ ինչպէս կը կատարուին եւ կը քննուին հպատակութեան խնդրագիրներու թղթածրարները:

Մտասկիցները կը հարցնեն թէ չի՞ կարծեր որ «յատ չատ եւ դրեթէ մեքենաբար պէտք է հպատակ ընդունուին Ռուսերը, Հայերը եւայլն, դեռ երիտա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՄԱՐԴԸ ՁԱՅՆԸ

»»» ο ««««

— Մի՛ մոռացիր, ախո՛ջ, որ քո կեանքը ոչ միայն քո սեփականութիւնն է, այլեւ ուրիշներուն համար ալ թանկագին է, ուստի զգոյշ եղիր, ինչ որ ալ ընես։

Ծերունին ամէն խրատներուն վերջը կը կրկնէր այս խօսքերը։ Ան գիտէր, որ Գեղամ ամէն բանի պատրաստ էր, ինչ որ ալ ըլլար անոր համար։

— Մայրի՛կ, ինչո՞ւ համար կը խօսիս այդպէս։ Ես ի՞նչ ըրած եմ, որ զիս կասկածի տակ կ՚առնես։ Ես ոչ մէկ վատ գործ կրնամ ընել, ոչ ալ ուրիշներուն համար վտանգաւոր եղած եմ երբեք։ Ինչո՞ւ կ՚ուզես, որ ես ալ ուրիշներուն պէս ապրիմ։ Ես ուզածս կ՚ընեմ, ինչ որ ալ ըլլայ։ Ես ինծի համար կ՚ապրիմ, ոչ թէ ուրիշներուն համար։

Ծերունին ոչինչ կրցաւ պատասխանել։ Ան գիտէր, որ Գեղամ ինչ որ ըսէ, զայն կ՚ընէ։ Ան ամէն բանի պատրաստ էր, ինչ որ ալ ըլլար անոր համար։

Ծերունին ոչինչ կրցաւ պատասխանել։ Ան գիտէր, որ Գեղամ ինչ որ ըսէ, զայն կ՚ընէ։ Ան ամէն բանի պատրաստ էր, ինչ որ ալ ըլլար անոր համար։

— Ես ի՞նչ ընեմ, որ դուն ինծի հաւատաս, որ ես ոչ մէկ վատ գործ կրնամ ընել։ Ես ոչ մէկ վատ գործ կրնամ ընել։ Ես ոչ մէկ վատ գործ կրնամ ընել

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԿՅԱՆՔԻՑ ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆԴԷՆ

(ՎԵՊ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻՔԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ)

»»» ◦ ‹‹‹

— Ա՛խ, ինչ ուրախ եմ, որ ձեզ կը տեսնեմ, տիկին Մարիամ, ըսաւ Ազնիւ տիկինը, ձեռքը մեկնելով Մարիամին, որ ներս կը մտնէր։ Ես ալ ձեզի կը փնտռէի։ Ուզեցի ձեզ հետ խօսիլ։

— Ես ալ ձեզ կը փնտռէի, ըսաւ Մարիամ, ինքզինքը բազկաթոռի մը վրայ նետելով։ Ուզեցի ձեզ հետ խօսիլ։

— Ի՞նչ կայ, ի՞նչ պատահեցաւ, հարցուց Ազնիւ տիկինը, ուշադրութեամբ նայելով Մարիամին։

— Ոչինչ, ոչինչ, պատասխանեց Մարիամ, ինքզինքը կորսնցուցած ձեւ մը առնելով։ Ոչինչ, ոչինչ, ոչինչ...

— Ինչպէ՞ս ոչինչ, երբ ձեզ այդպէս կը տեսնեմ։ Ի՞նչ կայ, ի՞նչ պատահեցաւ, կրկնեց Ազնիւ տիկինը, ձայնը աւելի բարձրացնելով։

— Ոչինչ, ոչինչ, ոչինչ... Ոչինչ, ոչինչ, ոչինչ... Ոչինչ, ոչինչ, ոչինչ...

սարդ, մեծ մասով զաւակները նախապատերազմեան տարագիրներու որոնք, համաձայն վերջին հրամանագրի մը, Ֆրանսացիներուն հետ միեւնոյն վիճակին մէջ կը գտնուին դիւանագիտական, խնամատարութեան, իրաւական վիճակի եւն. տեսակէտով »:

— Այնո՛ւհետեւ, պատասխանած է Պ. Վէնսան Օրիոլ: Երբ մէկը կը կատարէ քաղաքացիի մը բոլոր պարտականութիւնները, անոր իրաւունքներն ալ կը տառնայ: Թող ձեր կեդրոնը այս մասին տեղեկագիր մը հասցնէ ինծի եւ խընդիրը պիտի լուծուի :

Զինեւճափոխական տագնապը աւարտած

Վերջին պահուն համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով, ճափոնական եւ չինական զինուորները իրենց դիրքերուն վրայ քաշուեցան, որպէսզի նոր ընդհարումներ չպատահին: Սակայն, քիչ վերջը նորէն բարդացաւ կացութիւնը : Զինական զինուորները վերադառնալով սկսան խրամներ փորել: Ասոր վրայ, ճափոնցիները մեքենային որոշուած դիրքը քաշուիլ: Եւ այժմ երկու բանակները դէմ դիմաց կանգնած, պատեհ ժամուն կը սպասեն, զինքի դիմելու համար :

*** Ճափոնցիները չինացի զօրավար մը ձերբակալեցին, իբրեւ մեղսակից դաւադրութեան մը որուն նպատակն էր սպաննել ճափոնական դեսպանը :

Գերմանական մամուլը Ֆրանսայի դէմ

Գերմանական մամուլը նորէն սուր սլաքներ կ'արձակէ Ֆրանսայի դէմ, սպանիական հարցին առթիւ: Շատ մը թերթեր բացէ ի բաց կ'ամբաստանեն թէ Ֆրանսա եւ Մ. Միութիւնը խախտած են չէզոքութիւնը, թէ 800 Ֆրանսացի լեգէոնականներ Սպանիա ղրկուած են Մէքինէսի զօրանոցէն եւն.: Ֆրանսական դեսպանը անմիջապէս բողոքագիր մը ներկայացուց, ամբողջովին սուտ հռչակելով այս լուրը: Հակառակ այս հերքումին, Պերլինի տեղեկատու դիւանը կը պնդէ լուրին ստուգութեան վրայ, յայտնելով թէ աղբիւրը բացարձակապէս վստահելի է: Բոլոր թերթերն ալ իւղ կը լեցնեն կրակին վրայ, ոչ միայն չունդալից լուրեր հրատարակելով, այլեւ ծանր խօսքեր ուղղելով Ֆրանսայի վարիչներուն դէմ :

Պադեսթինի խնդիրը եւ Անգլիա

Լորտերու ժողովէն վերջ, երեսփ. ժողովն ալ քննեց Պաղեստինի բաժանման ծրագիրը, անակնկալ պարտութեան մը մատնելով զայն: Կէս գիշերին, երբ վիճաբանութիւնները կը շարունակուէին տակաւին, ժողովը յատնկայս առաջարկ մը քուէարկեց կառավարութեան դէմ, որ կը պահանջէր պարզապէս ընդունիլ իր ծրագիրը: Տրուած որոշման համաձայն, ծրագիրը մանդատ քննութեան պիտի ենթարկուի խորհրդարանին կողմէ եւ միեւնոյն ատեն պիտի հաղորդուի Ազգաժողովին հոգատարութեանց յանձնաժողովին :

Մարոնիի յուղարկաւորութիւնը եւ կտակը

Հոչակաւոր գիտնականին յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ հինգշաբթի օր, աննախընթաց հանդիսաւորութեամբ: Ամբողջ աշխարհ երկիւղածօրէն կը հետեւէր արարողութեանց, չնորհիւ իր խիզ հնարած դիւտին՝ անթելին : Երբ վերջին զօրանոցը կը հնչէր, անթելի բոլոր կայանները երկու վայրկեան լռեցին, իբրեւ պերազոյն յարգանք :

Յուղարկաւորութեան թափորին առջեւէն կ'երթային ձիաւոր հրացանակիրներ, յետոյ օդանաւային նուագախումբը, եռեւէն՝ ծովային, օդանաւային եւ ցամաքային զինուորներու ջոկատներ, դրօշներով եւ նուագախումբերով եւ ապա քաղաքապահները: Բոլոր կղերականները թափորին կը հետեւէին մոմեր վառած: Դագաղը կը կրէին վեց ընտիր ձիեր: Վրան կ'երեւար միայն թագաւորին ծաղկեպսակը : Անհամար բազմութիւն մը խռնուած էր փողոցները եւ ծաղիկներ կը հոսէին պատուհաններէն :

Արարողութեանց կը հետեւէին կառավարութեան բոլոր անդամները, բացի Մուսոլինիէն: Հանդուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պոլոնիա, եւ թաղուեցաւ երէկ, ուրբաթ :

*** Կտակը բացուելով, հաստատուեցաւ որ Մարքոնի հարստութեան մեծ մասը ձգած է հօթը տարեկան աղջկանը՝ Ելեկտրայի, տոկոսն ալ՝ կնոջը: Ամառային ամուսնութենէն ծնած երեք զաւակներն ալ բաժին պիտի ստանան: Հարստութիւնը կը հաշուեն 80 միլիոն լիր :

»»»» • ««««

ԱԼՄԱԶԵԱՆի ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ, Շաբլ Լըկրան, որ մէկ տարուան կախակայման դատապարտուած էր, նամակ մը գրելով փաստաբանական կառնարին, հրաժարեցաւ ասպարէզէն: Նամակը նախանձի եւ քինախնդրութեան կը վերաբերէր իրեն դէմ եղած տնօրինութիւնները: Լըկրան 36 տարեկան է, եւ հոչակ հանեց չատ արագ, 1928էն սկսեալ, երբ կ'պատասէր Ամազեանը :

Դաշտապարահանդէս

Տարօնի հիմնադրամի դիւանակին

Տարօն-Տուրուբերանի Նահանգային Հայր. Միութեան Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

25 Յուլիս կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ. Պատ Պէլվեթայի պարտէզին մէջ. Սէնթ Անտրէ:

Կը նախագահէ Պ. Յ. ԽԱՆՕՑԵԱՆ

Կը խօսին հայրենակիցներ Տէր Եղիշէ Քհնյ. Մխիթարեան եւ Գ. Շէյհէկեան (քիմիագէտ):

ՄՈՒՏՔը ԱԶԱՏ Է

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ - ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Մարսէյլի հայ լեգեոնականներու Միութեան

ՊԱՏԻՒՈՑ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ԸՆԿ. Տ. ԹԼԿՃԼԵՃԵԱՆի

25 Յուլիս, կիրակի ամբողջ օրը, Սէն-Լու կրան-Բէն եօթնեղբայրեանի ագարակին մէջ:

Արտասանութիւն, մեներգ եւլն., սիրայօժար մասնակցութեամբ Գ. ԹԻՒԹԻԼԵԱՆի եւ Օր. ՊԷՆԿՈՅԵԱՆի

Կը խօսի Ընկ. Ց. ՆՇԱՆԵԱՆ

ԼՈՑՄ ՏԵՍԱԻ

ԿԵՆՔ-ԱՐԴԵԱՄ

Ամագրին 6րդ թիւը (Յունիս - Յուլիս) հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Ց. ՕՇԱԿԱՆ՝ Մանկութեան Օրեր..., Գ. ՃԻՋՄԷՃԵԱՆ՝ Իրիկնալոյս, ՌՈՒԲԷՆ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ՝ Անոթիս նամակ մը, ՀՐԱՉ ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ՝ Հայաստան - Նէ դիկտատորը, Փ. Մ.՝ Մէջերկրականեան համալսարանական կեդրոն, ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ՝ Խեղճ մարդերուն պատմութիւնը, ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ՝ Թատերական տաճարներ, Կ. ՊԵՏՈՒՇ՝ Բանք հիմնականք, ՏՕՔԹ. ԱԼԼԱՀ - ՎԷՐՏԻ ՈՐԴԻ՝ Նահատակ Գրագէտներու կոթողը, Ա. ԱՐԱԶԵԱՆ՝ Գիրքեր ու դէմքեր, եւ նկարներ:

Բաժնեգին Ֆրանսայի համար 30 Ֆր., արտասահման՝ 40 Ֆրանք:

Դիմել՝ խմբագրութեան Մ. Պարսամեան, 30, Rue Drouot, Paris (9):

Հ. Ց. Դ.

Փաւասար

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆի «Անտօք» ենթագօմիտէի ընկ. ընդհ. ժողովը կիրակի, 25 Յուլիս, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին «Թուբեան» գրադարանը, խիստ կարեւոր օրակարգ, կը խնդրուի սէնթ էթիէնի եւ թալօտիէռի ընկերներէն ներկայանալ անդամատետրով:

ՍԷՆ ԹԷՐՈՄի «վըէժ» խումբի ընկերական ժողովը, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, ընկ. Յովհ. Սիմոնեանի բնակարանը:

ՎԱԼԱՆՍի կոմիտէն ընկ. ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին սովորական հաւաքատեղին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ Ս. Մենասեան կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին ակումբին մէջ:

Ներկայ կ'ըլլայ կ. կ.ի ներկայացուցիչը:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Ց. Դ. ԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

«ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔ»ԻՆ ՔԱՒԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՅՈՒԼԻՍ 25ի ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅ

ՇԱՎԻԼԻ ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ

Ժամը 2ին հանդիսաւոր բացումը կը կատարուի Շավիլի գերեզմանատունը իջնան Արդուժեաններու նորաշէն շիրիմին:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ա. ՋԱՄՃԼԵԱՆ

Գերեզմանատան մօտակայ անտառին մէջ մինչեւ երեկոյ տեղի կ'ունենայ բանախօսութիւն, երգ, արտասանութիւն, եւրոպական եւ հայկական պարեր նուագախումբի ընկերակցութեամբ: Հոս պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Բացի խմիչքէն ճաշը կարելի է միասին քերել:

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջանէներու բոլոր ընկերները իրենց ընտանեկան պարագաներով:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Կառ Մոնբառնասէն շոգեկառք, իջնել Շավիլ, Փոն տը Սէվրէն 1 թիւ օթոպիւսը, իջնել Շավիլ. Puits Sans Vin Գէքռնէն առնել վերջալոյ գացող շոգեկառքը, իջնել Շավիլ:

Դաշտապարահանդէս

Հ. Ց. Դ. ԼԻՈՆԻ «ՎԱՐԱՆԴԵԱՆ» ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱՅ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Մօնսիւի գեղատեսիլ անտառին մէջ, 26 Յուլիս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ:

Երգ, պար եւլն., մասնակցութեամբ ընտիր ճաշակներու:

ՀԱՂՈՐԴ. ՄԻՋՈՑՆԵՐ.— Քօռտէլիէէն առնել 8 թիւ Թրամուէյը եւ իջնել petit Versailles կայարանը եւ մօնթէ մօնսիւէն վեր բարձրանալ, անտառը հասնելու համար:

Դաշտապարահանդէս

Խանասորի 40ամեակի յիշատակին, Սէն-Ժէրոմի Հ. Ց. Դ. «Վրէժ» խումբի կողմէ, 1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ «Վա Պառօն» Գ. Ճարութիւն Գրմպլանի օգաստն ազարակին մէջ: Մանրամասնութիւնները առանձին յայտագրով

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ ԵՒ ՀԱՅ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Վիլէնի կոմիտէին կողմէ, կիրակի, 25 Յուլիս, առաւօտէն մինչեւ իրիկուն, Փելէի դաշտին վրայ:

Տեղի կունենան մրցումներ՝ հեծելանիւի եւ վազքի, խաղեր, պարեր, նուագ եւլն. մինչեւ իրիկուն: Խմիչք տեղւոյն վրայ:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Ուրֆայի Հայրենակցական Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ, Այրի Տիկին Արուսեակ Էքինճեանի եւ զաւակներուն, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Էքինճեանի, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Գոր - գիկեանի, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Գէրգիկեանի, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Հիսայեանի, Տէր եւ Տիկին Եղիսաբէթ Ղազար Մարտիկեանի (Սուրիա), Այրի Տիկին Լուսիա Թիրեաքեանի եւ զաւակներուն (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Լեւոն Եօթնեղբայրեանի, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Եօթնեղբայրեանի (Մարսէյլ), հայրենակից ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՔԻՆՃԵԱՆի դառնակսկիծ մահուան առթիւ :

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼԷՆ Տէր եւ Տիկին Նշան Կակոսեան եւ Յակոբ Հայգազորճեան իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին Պօղոս Գորգիկեանի՝ ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՔԻՆՃԵԱՆի դառնակսկիծ մահուան առթիւ :

ԱՒ ՈՐ ԱՆԿ Է

Փարիզի Հայոց Կրօն. Ընկերակցութեան Վարչական Ժողովը ներկայիս կը յայտարարէ թէ Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ Հիւանդասէրը դիւանատունը այսուհետեւ կէսօրէ ետքն ալ պիտի շարունակէ խնդրուած վկայագիրներու պատրաստութեան պատասխանատուութիւնը, որ ասկէ առաջ սահմանափակուած էր՝ միայն առաւտները մինչեւ կէսօր:

Վկայագիրները կը տրուին ուրբաթն ամէն օր ժամը 9էն 12 եւ 14էն 18, կիրակի օրերը՝ ժամը 11—12:

ԿՈՐՍՈՒԱՄ ԻՐԵՐ

Տարօն-Տուրուբերանի Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը իր դաշտահանդէսին առթիւ, որ տեղի ունեցաւ անցեալ կիրակի, գտած է գործ մը եւ ուզէ իմանալ տիրոջ անունը՝ հասցէն եւ ինչ գործ ունի:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Le Gérant : H. STEPHAN

ՅՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ Հայ կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան անդամական ժողովը, 24 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, 45, Rue Défense, Գարակէօղեանի սրահին մէջ :

ՊԱՆԵԼՕ – ՔԱՇԱՆի Յառաջդիմական սիրաց Միութեան տարեկան ընդհ. ժողովը Յուլիս 24ին, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, իր ղպրոցի սրահին մէջ : Օրակարգ.— Տարեկան նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւն, նոր վարչութեան ընտրութիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Հայ Մշակութային Միութեան ժողովը 26 Յուլիս, երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին Շահրէկեան սրահին մէջ, 5, Rue de l'Eclipse , Մարսէյլ : Բոլոր անդամներէն կը խնդրուի անպատճառ ներկայ գտնուիլ :

ՆԱՐԱՆԱՏՓԻ

Անիէռ, Մ. Ա.	— 35:
Վաւլանս, Գոթ.	— 421:
Էլպէօճ, Գրիզ.	— 50:
Թուլոն, Կրեկ.	— 70:
Լիոն, Մ. Տ. Պ.	— 70:
Լիոն, Թ. Ա.	— 70:
Լիոն, Կիւլ.	— 70:
Կրէնոպլը, Դ. Գ.	— 140:
Կրէնոպլը, Տօղ	— 50:
Կրէնոպլը, Ա. Թոր.	— 140:
Իսի, Ֆարշ.	— 50:
Քրիխաձ, Գ. Խ.	— 70:
Սէնթ Էթիէն, Վ. Խ.	— 105:
Մոնֆէրան, Ազ.	— 70:
Լա Ֆովիէռ, Ռ. Պ.	— 35:
Սէն Մարթէն, Կ. Բ.	— 160:
Պոնտի, Մ. Մեզ.	— 70:
Մարսէյլ, Պ. Ց.	— 70:
Շամ, Մ. Տ.	— 50:
Սէն Լոի, Գոթ.	— 350:
Վիվիէ, Ման.	— 70:
Լաղօռա, Գար.	— 70:
Լա Ռօշել, Սան.	— 70:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ

Ամէն Կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ. Պատ Պէլվեթայի պարտէզին մէջ. Սէնթ Անտրէ:

Կը նախագահէ Պ. Յ. ԽԱՆՕՑԵԱՆ

Կը խօսին հայրենակիցներ Տէր Եղիշէ Քհնյ. Մխիթարեան եւ Գ. Շէյհէկեան (քիմիագէտ):

ՄՈՒՏՔը ԱԶԱՏ Է

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Իսի - Լէ - Մուլինոյի «Թրօշակ ակումբ»ի գրադարանին կողմէ, Մէջտեղի անտառին մէջ ՕԳՈՍՏՈՍ 1ԻՆ:

ՔԷՄԱՆՉԻՍՑ ՌՈՒԲԵՆի ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

ԼԻՈՆ.— Հրաժեշտի նուագահանդէս, 25 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9.15ին, Յրդ թաղապետարանի սրահը:

ՓՈՆ-ՏԸ-ՇԷՐԻՒ.— 24 Յուլիս Շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին Օթել Ֆրանսի սրահը:

Դաշտագնացութիւն

Մարսէյլի Հայ երաժշտ. Միութեան դաշտահանգստացութիւնը տեղի պիտի ունենայ, կիրակի 25 Յուլիս, Simiane, Hameau de Siège, Sourc de Guyի, դեղեցիկ անտառը:

ՀԱՂՈՐԴ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք՝ ժամը 6.30 եւ 11ին, օթօպիւս Պուրսի եռանէն 7 — 8.30 — 9—10:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ

Օ Մատէ, Լա Քաքատ Ծառախիտ պարտէզը, 25 Յուլիս, կիրակի, ամբողջ օրը:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁՈՒԿ ԲԱԺԻՆ

Մանրամասնութիւնները առանձին յայտարարութեամբ

ունել 1 ըիւ հարակադը եւ իջնել Քրուա-Ռուժէն երկու կայան անդին:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԼԱՆԱԷՅԻ ՄԷՋ, ՅՈՒԼԻՍ 25ԻՆ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Մարտա խումբին կողմէ, եւ մասնակցութեամբ Կրընոպլի եռաձակոմիտէի, ԽԱՆԱՍՈՐի ԱՐՇԱՒԱՆՔԻ ՔԱՒԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ:

Կրընոպլէն մասնաւոր օթօբաստերով մեկնում առաւօտեան ժամը 8.30ին

Ֆր. կ. խաչի Ազնուվիլի մասնաձիւղի Թէյասեղանը սյօր, Շաբաթ երեկոյ Նիկողոս Նիկողոսեանի արահին մէջ:

Ներկայ կ'ըլլայ Երջ. վարչութեան ներկայացուցիչը:

Երգ եւ արտասանութիւն:

× Տէր եւ Տիկին ԱԻԱԴՆԱՆ Ֆր. կ. խաչին կը նուիրեն 100 Ֆր. իրեն վաղաւեռիկ զաւկին մկրտութեան առթիւ:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծառայութիւն, ջէքքը կը տրուին ամէն երկրի ճաշակը: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեկան, խմբական, մանուկներու, ինքնութեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ գիզարուեստական ճաշակով: Ժամադրութեամբ ուզուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չունի հայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները:

Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻ, **50, Bld. Longchamps, Marseille**
Tél.: National 13-16

Կ'ուզուի վարպետ խոհարար մը

վարժ արեւելեան կերակուրներու: Դիմել՝ Restaurent «Le Lord» 9 rue Lord Byron (8):

ԾԱՆՕՒ Է գինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ (հայերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապրանքը գործ՝ քանուկ Թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ, լաւագոյն առիթ գործի մարդոց համար: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy Ivry, Seine. մէթրօ Porte de Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու:

"ՇԻՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օգին է անգուգական: Անմրցելի: Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժակը պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով, հայ աւանդական սեղանին զարդ

ԵԳԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République
Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris
Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Յոմանկներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ ճամբորդներու համար

Ժամանաւոր գին: Ընծեք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀելի ՏՈՒՆ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ՆՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւել եվրոպական	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 25 ՅՈՒԼԻՍ DIMANCHE 25 JUILLET 1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3481

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿԱՐԿՈՒՏ ՏԵՂԱՅ...

»»»» o ««««

Ճիշդ քառասուն տարի առաջ այսօր, 25 յուլիս, ձայն մը հընչեց Հայկական լեռնաշխարհին մէջ — Խանասո՛ր: Եւ ճիշդ այսօր ալ կը ոճնուի տաբեդարձը, ինչպէս Փարիսի, նոյնպէս գաւառի մէջ: (Այս անմառնչելի ափերուն վրայ, չատ քիչ անգամ կը պատահի որ տաբեդարձ մը ոճնուի ճիշդ օրին ...):

Կարկուտ տեղայց խանասորայ դաշտումը,
Ֆետայիներ Դաշնակցական վրէժխնդիր գոռում են ...

Անուշա կարելի չէ այս երկու տողերուն մէջ ամփոփել դէպք մը, որ կոչուած էր լեռ ու ձոր թնդացնելու, եւ որ այլապէս մեծ արժէք ունէր իր ժամանակին համար:

Ինչպէս ուրիշ երգերու, Խանասորի յաղթերգին մէջ ալ բացորոշ կ'երեւան բոյսական երեւակայութեան մը հետքերը.

Մի ժամուան մէջ Մազրիկ ցեղը ջնջուեցաւ ....

Եւ սակայն անհրաժեշտ է ըմբռնել, որ եւ է կանխակալ կարծիք յայտնելէ առաջ: Ըմբռնել ե՛ւ ժամանակաշրջանը ե՛ւ պարագաները:

Անկախ՝ վերջնական ելքէն, Խանասորի արշաւանքը պիտի մնայ պատմական դէպք մը, իր ժամանակին համար:

Ան մինչեւ անգամ կը ներկայացնէ պարագաները, որոնք նոր — չնչման կամ հզաբաւութեան ազբիւր կրնային կազմել այսօր ալ:

Խանասորը կը կազմէ զազափարական եւ մարտական կազմակերպութեան հզօր եւ փայլուն ճիգ մը, որ կրնար հրաշք համարուիլ այդ օրերուն, 1896 – 1897, երբ Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը դեռ ոչ իսկ պատանի մըն էր ...

Քամնելի ջարդ մը կատարուած էր Վասպուրականի մէջ, 1896ին: Դաշնակցութիւնը կ'ուզէր օրինակելի դաս մը տալ, վրէժխնդրական ամէհի գործօղութեամբ մը: Սասո մը՝ թէ Օսմանեան սուլթանախնամ կառավարութեան եւ թէ քրտական Մազրիկ ցեղին, որ աչքի զարկած էր իր գազանութիւններով, նոյն ճամբուն վրայ:

Եւ ժողովներ, խորհրդակցութիւններ, ծրագիրներ՝ իրանեան հողին վրայ, որ այն տեղն բոլորովին տարբեր պայմաններ կը ներկայացնէր:

Սիրտերը խռոված, միտքերը վաղուց խմորուած էին: Նիկոլ Դուման, արշաւանքի ծրագրին կազմակերպիչը, կը գրէր 1896 օգոստոս 10ին, կուսակցութեան վարիչ մարմնին.

— «Դիպլոմատիան հաչում է, չի կծում: Հերքը հասել է հոգեւորականներին, որ աղօթքներ վեր առաքեն առ Աստուած, Հայերի թշուառ վիճակը թեթեւացնելու համար ... Այսպէս չէր լինի, եթէ կոտորուելու փոխարէն կուէինք: Միթէ ժամանակը չէ՞ ինի, եթէ կոտորուելու փոխարէն կուէինք: Միթէ ժամանակը չէ՞ վերջապէս, որ լուրջ բնութեան առարկայ դառնար մեր գործունէութեան հին եղանակը եւ ընդունուէր աւելի նպատակաւոր տակտիկա, որի առանցքը լինէր ոչ թէ կոտորածը, այլ կռիւը »:

Ի՞նչ խօսք որ անհամար դժուարութիւններ դիմուած էին ճամբուն վրայ: Ոչ միայն արտաքին, այլեւ ներքին՝ կուսակցական: Մեծ էր տեսակէտներու տարբերութիւնը՝ զեկավար ընկերներու եւ մարմիններու միջեւ :

Եւ սակայն, ի վերջոյ կարելի կ'ըլլայ համաձայնիլ արշաւանքի ծրագրին վրայ, եւ բոլորը մէկ աշխատանքի կը ձեռնարկեն, յեղափոխական վճռակամութեամբ :

Ահա այստեղ կը կայանայ Խանասորի ձեռնարկին ամէնէն մեծ արժէքը,— կազմակերպութիւն եւ գրոհ :

Առաջին անգամ ըլլալով մեր ժամանակակից պատմութեան մէջ, կարելի կ'ըլլայ, մէկ տարիէն պակաս ժամանակաշրջանի մը մէջ, համախմբել, կազմակերպել, սպառազինել եւ դէպի սահմանը քշել 250 հոգինոց ուժ մը,— մարդ աչք առած կորիճներ:

Արշաւախումբին կը մասնակցէին ներկայացուցիչներ՝ բոլոր հատուածներէն, եւ ընկերային բոլոր խաւերէն, — մինչեւ անգամ երկու քահանաներ եւ մէկ ալ Թուրք, որուն հայկական անուն մը յատկացուցեր էին, ինչպէս կ'ըսէ պատմութիւնը :

Զինուած՝ մօսիններով, իւրաքանչիւրը 250 -- 300 փամփուշտներով եւ ութ օրուան պաշար ապահոված, արշաւախումբը ճամբայ կ'ելլէ 1897 յուլիս 24ի գիշերը, Արաուլի բարձունքէն իջնելու համար Խանասորի դաշտը, ուր 250 վրաններ փռած էր Մազրիկ ցեղը, հրամանատարութեամբ Շարաֆ բէկի:

Յաջորդ օրը յարձակումն սկսած էր արդէն, խուճապի մատնելով 2000 ռիւբաներ, որոնց օգնութեան հասած էին բազմաթիւ Թուրք զինուորներ ալ:

Արդիւնքը թէեւ չի համապատասխաններ ծրագրին, բայց խոցելի կը ցնցէ բռնակալ եւ դարանակալ ուժը, միեւնոյն ատեն բարձրացնելով հալածական ժողովուրդին բարոյական կորովը :

Հայ յեղափոխական ուժը լախտի հարուած մը իջեցուցած էր եւ՛ դահիճին եւ՛ անոր մեղսակիցներուն, տալով ընդամէնը 19 զոհեր: Ապացուցանելով թէ «Հայն էլ դիտէ կռուիլ հայրենիքի ազատութեան համար »:

Իսկապէս, «կարկուտ տեղայց», այդ օրը: Ոչ միայն ոգեմաքան, այլեւ քաղաքական իմաստով:

Գաղանը խմացաւ, եւ օտարներն ալ համոզուեցան, թէ կարելի չէ անպատիժ հալածել ու խոշտանգել ամբողջ ժողովուրդ մը, զայն համարելով պարզապէս մսացու ոչխար :

Եւ այսօր, քառասուն տարի վերջը, երբ մեր ամէհի լեռներէն եւ ջրաբեր դաշտերէն նետուեր ենք այս տափարակ ափերուն վրայ, երբ մեր պատմութիւնը վեր ի վայր շրջուած է, մենք աւելի երկիւղածութեամբ կ'ոգեկոչենք Խանասորի քաջերուն յիշատակը: Անոնք լոյս կաթեցուցին այս ժողովուրդի աչքերուն մէջ, պլլելով անոր բազուկը :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԽՍՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ա. Միկոյեան փոխ-վարչապետ

Յուլիս 23ի առաւօտեան խորհրդային թերթերը չարք մը կարեւոր անուաներ ծանուցին: Պարենաւորման գործակալ (նախարար) Պ. Ա. Միկոյեան նշանակուած է փոխ - նախագահ գործակալներու խորհուրդին (փոխ - վարչապետ). Պ. Բուլկանին՝ Մոսկուայի Սովետին նախագահը՝ վարչապետ Սալիտակ Ռուսաստանի, Եուրկին՝ գործակալ խորհրդային անտեսութեանց (արմտիքի եւ առեւտրութեան):

Ոչ այս առթիւ հրատարակուած հրամանագիրները, ոչ ալ թերթերը չեն ճշդեր թէ որոնց կը յանձնուին Պ. Պ. Միկոյեան, Բուլկանին եւ Եուրկին: Սակայն դժուար չի պիտանալ թէ Միկոյեանի յանձնուած է Առեւտուրքի, Բուլկանին՝ Սուլիմովի, որուն պաշտօնանկութիւնը պաշտօնապէս հաստատուեցաւ, իսկ Եուրկին՝ իր գլխաւորին, որ նախանձախնդրութեամբ մաքրագործման ենթարկուած է :

« Թան »ի թղթակիցը հաղորդելով այս տեղեկութիւնները, կ'ըսէ թէ Միկոյեան Ա. Միութեան ամէնէն ակնառու գէմքերէն մէկն է : « Անդամ Քաղաքական Բիւրոյին, այս Հայը հաւատարիմ կուսակից մըն է Սթալինի»: Բուլկանին Մոսկուայի քաղաքապետն է տարիներէ ի վեր: Զարերուն Ռուս է եւ հանին Մոսկուայի քաղաքապետն է տարիներէ ի վեր: Զարերուն Ռուս է եւ հրատարակ : «Նոր ասպղ մըն է որ կը բարձրանայ խորհրդային երկնքին վրայ»: Գալով Եուրկինի, որ ծնած է 1898ին, նախկին բանուոր մըն է: Մինչեւ 1919 աշխատած է Մոսկուայի եւ Փեթերբուրգի գործարաններուն մէջ: 1921էն ի վեր կը գրաւի խորհրդային անտեսութեանց (Սովխոզ) կազմակերպութեամբ եւ անձամբ վարած է զանազան ճիւղեր, մասնաւորապէս «Գիկանտ»ը (հակայական): Անդամ կեդր. Գործադիր Կոմիտէին, նամանաւանդ նոր մարդ մըն է, արտաքսուած բարձրացած կարեւոր դիրքի մը:

**** Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ « ժողովուրդի թշնամիներ» երեւան հանուած են նաեւ երիտասարդական կազմակերպութեանց մէջ (կոմսոմոլ), որ ունին հինգ միլիոն անդամ: Կեդր. վարչութեան երեք անդամները, ինչպէս եւ նոյն կազմակերպութեան Ուկրայնայի բաժնին երեք վարիչները ձերբակալուած են:*

Խորհրդային մամուլին հրատարակութիւններէն կը տեսնուի թէ նոր մաքրագործում մը կը պատրաստուի ուրիշ շրջաններու մէջ: Ոմն Բուբոկին, խմբագրապետ «Կոմսոմոլսկայա Փրավտա»յի եւ ազդեցիկ վարիչ մը Երիտասարդական շարժման, պաշտօնանկ եղաւ եւ ժողովուրդի թշնամի հռչակուեցաւ իր իսկ խմբագրած թերթին կողմէ :

**** Դատի քաշուեցան Խարքովի (Ուկրայնա) ձայնասփիւռի կազմակերպութեան հինգ վարիչները, ամբաստանուելով թէ հակախորհրդային քարոզութիւն կատարած են ռատիոյի միջոցաւ: Ամբաստանեալներու մէջ կը գտնուին երկու կիներ :*

Պաղեստինի բաժանումը եւ Սուրիա

»»»» o ««««

Սուրիական կառավարութիւնը ճշդեց իր դիրքը Պաղեստինի բաժանման ծրագրին հանդէպ, զանազան կուսակցութեանց հետ խորհրդակցելէ վերջ: Եւ ուրբաթ առաւօտ մարզպանին յանձնեց ծանուցագիր մը որուն մէջ իր համերաշխութիւնը կը յայտնէ Պաղեստինի Արաբներուն հետ :

Սուրիական կառավարութիւնը կը խնդրէ Ազգերու Դաշնակցութեան հաղորդել այս ծանուցագիրը, որուն մէջ կը չեշտէ .

— « Առանց յուսախաբութեան չէր որ Սուրիական կառավարութիւնը տեղեկացաւ արքայական յանձնաժողովի տեղեկագրին: Այդ զեկուցագիրը բացորոշապէս կ'ապացուցանէ թէ տնանկացած է տարիներէ ի վեր զոր ծաղրուած քաղաքականութիւնը եւ կը ձգտի հրէական ազգային տուն մը հաստատել այն հողերուն վրայ ուր Արաբները հաստատուած են զարերէ ի վեր: Եթէ Լորա Պալֆըրի յայտարարութեան հետեւանքով հետապնդուած քաղաքականութիւնը անելի յանգեցաւ, բացայայտ է որ նոյն անյաջողութիւնը կը սպասէ արքայական յանձնաժողովին առաջարկած քաղաքականութեան: Որովհետեւ, այդ ծրագիրը առանց սպասուած հաստատուն վիճակը ապահովելու, կը ներկայացնէ ակներեւ անհամապատասխանութիւն մը Արաբներու իրաւունքներուն, քանի որ կը նախատեսէ անոնց զաղթը դէպի ամլուկ եւ ամայի շրջաններ, անապատին ափը: Սուրիական կառավարութիւնը անհրաժեշտօրէն կոչուած ըլլալով իր կարծիքը յայտնելու այս հարցի մասին, պարտականութիւն կը տեսնէ թարգմանը հանդիսանալ Սուրիոյ մէջ տիրող մտահոգութեան՝ Պաղեստինի Արաբներու ճակատագրի մասին: Սուրիոյ հանրային կարծիքը միաձայնութեամբ կը դատապարտէ անդամահատման ծրագիրը, որ զուտ պիտի բանայ անյաղթելի դժուարութեանց: Սուրիական կառավարութիւնը կը բաղձայ որ, յարմարագոյն եղանակով, ձեռնարկուի իրաւունքի եւ արդարութեան վրայ հիմնուած կարգադրութեան մը, պահելով երկրին ամբողջութիւնը եւ գոհացում տալով Պաղեստինի ժողովուրդներու տենչերուն: Այս է միակ միջոցը ապահովելու արդարութիւնը եւ խաղաղութիւնը այս սրբազան վայրերուն մէջ, ինչպէս եւ Արեւելքի արաբական երկիրներուն մէջ» :

Առանց բացառութեան բոլոր կուսակցութիւնները իրենց աջակցութիւնը խոստացած են կառավարութեան, Պաղեստինի բաժանման ծրագրին դէմ :

Ֆրանսայի քաղաքը Գերմանիոյ դէմ

Ֆրանսական կառավարութիւնը յանձնարարեց Պերլինի դեսպանին՝ պաշտօնապէս բողոքել այն լուրերուն դէմ որ կը չարաչահուին հրատարակութիւն Պերլինի մէջ, համոզելու համար թէ ֆրանսացի կամաւորներ ղրկուած են Սպանիա: Այս բողոքը անհրաժեշտ համարուած է, որովհետեւ գերմանական մամուլը կը չարունակէ նենգամտութիւն վերագրել Ֆրանսայի, հակառակ նախկին հրատարակուած հերքումին: Բողոքագիրը ղրկելէ առաջ, արտաքին նախարարը տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մարոքի մարզպանին հետ եւ ատոր ցոյց թէ գերմանական լուրը բոլորովին անհիմն է : Որ եւ է ջոկատ չէ ղրկուած Մէքնէսէն, ինչպէս կը պնդեն Գերմանացիները, 800 հաշուելով կամաւորներուն թիւը :

**** Անգլիական կառավարութիւնը նոր ծրագիր մը կ'որոճայ, անելի փոքր կերպով հետեւելու համար չէզոքութեան խնդիրը: Այս առթիւ հարցարան մը ուղղած է չափակից պետութեանց :*

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ԽԱՆԱՍՈՐԻ 40ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԻՇԽԱՆ – ՅՈՎՍԵՓ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ (1865 — 1925) · հրամանատար Խանասորի արշաւանքին, որուն շիրմին բացումը կը կատարուի այսօր, կիրակի, ժամը 2ին, Շավիլի գերեզմանատան մէջ :

ԾԱՂԻԿ - ՍԱԹԵՆԻԿ ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ, Իշխանի յեղափոխական կինը, նոյն – պէս մեռած Փարիզի մէջ (1931) եւ թաղուած Շավիլի գերեզմանատունը :

ԿԱՐՄԻՐՆԵՐԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ԵԹԷ...

Մէկ բանուորական կուսակցութիւն

Ֆրանսայի համաձայնեալ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն ուրբաթ օր վերջացուց իր բացառիկ ժողովը, որ գումարուած էր օրուան տաղնապին առթիւ: Ամէնէն կարեւոր ճառը խօսեցաւ ընդհ. քարտուղարը, Մօրիս Թորէզ, պարզելով կուսակցութեան տեսակէտները՝ ժողովրդական ճակատի եւ յարակից հարցերու մասին: Բացատրեց թէ յեղաշրջական հոսանքը դինաթափ չէ եղած, եւ մարտական է աւելի քան երբեք: «Այսօր ռազմավարութիւնը չատ պարզ է.— բանուոր դասակարգը մեկուսացնել ազգին մնաց ժողովրդավար խաւերէն, ցեղաշրջական հոսանքը պարտութեան մատնելու համար, մենք պէտք է զգուշանանք կրկնակ վտանգէ մը,— այն կրաւորականութենէն որ կը մղէ չզայքարիլ ձեռք բերուած առաւելութեաց համար, եւ այն չզգաստ չարժուձեւէն որ կը ձգտի, օրինակի համար, գործադուլ հռչակել բանթողներու փոքրամասնութեամբ մը կամ նոյնիսկ առանց բանթողներու : Միայն ժողովրդական ճակատի բոլոր ուժերուն միացումով կարելի յառաջ խաղալ: Մեր առաջին մեծ պարտականութիւնն է ապահովել ժողովրդական ճակատին միութիւնը »:

Այս առթիւ բանախօսը առաջարկեց ընդհ. ժողով մը գումարել ժողովրդական ճակատի կոմիտէներու ներկայացուցիչներէն: « Մեզի համար կարեւորը ծրագիրը չէ, այլ կատարուած գործը: Մեզի համար ծրագրին գործադրութեան միակ երաշխաւորութիւնը կը կազմէ իսկ եւ իսկ ժողովրդական ճակատի կատարութիւն մը, պիտակցորէն կոմիտած՝ ժողովրդական գործածներուն վրայ: Մենք պատրաստ ենք մեր պատասխանատուութեանց բաժինը ստանձնելու այդպիսի կառավարութեան մը մէջ »:

Պ. Թորէզ յետոյ երկարօրէն բացատրեց չունեւորներու միակ կուսակցութեան մը կազմութեան անհրաժեշտութիւնը: Իր կարծիքով, միութիւնը կըրնայ իրագործուիլ սկսելով վարի խաւերէն, շրջաններու ընդհ. եւ համայնավար կազմակերպութեանց միջեւ,— տեսակէտ մը որ մերժուած է ընդհ. կուսակցութեան կողմէ եւ որու մասին երէկ նորէն տեսութիւն յայտնած էր ընդհ. պաշտօնաթերթը: «Որքան միանանք, այնքան զօրաւոր պիտի դառնանք, պայքարելու համար յետադիմութեան դէմ: Բանուոր դասակարգը չի հասկնար թէ ինչ որ դիւրին եղաւ արհեստակցական ճակատին վրայ (միութիւն), ինչո՞ւ չըլլար նաեւ քաղաքական դեռնի վրայ: Ի՞նչքան զօրաւոր պիտի ըլլայինք հարուածներուն վճռել տալու եւ հանրապետական Սպանիան փրկելու համար, եթէ միացած ըլլայինք միեւնոյն եւ միակ կուսակցութեան մը մէջ »:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՉԸ

»»» ο ««««

Երբեմն էլ ծանոթներ «Վեր-ջին լուրեր»-ում հանդիպում էին հետևյալ տողերը. «Ռուսաստանի Գրողների միության նախագահ Ալեքսեյ Մաքսիմի Գորկին, որ ծանր հիվանդ է եղել, ինչպես հայտնի է, վերջին ժամանակներս ապաքինման ճանապարհին է գտնվում»։ Ամեն անգամ, երբ ես կարդում էի այդ տողերը, ինձ թվում էր, թե Գորկին ինչ-որ հեռավոր, անծանոթ մի երկրում է ապրում, որտեղ ոչ ոք չգիտի նրա հասցեն, և որ ես երբեք չեմ տեսնելու նրան։ Ես չգիտեի, որ Գորկին ապրում է Մոսկվայում, որ նա ամեն օր գալիս է Գրողների միության կենտրոնական կոմիտե, որ նա ինձ ամեն անգամ տեսնելիս հարցնում է իմ գործերի մասին, որ նա ինձ հետ ամեն տարի մի քանի անգամ հանդիպում է Գրողների միության տարբեր հանդիսություններում։

Ես ամեն անգամ, երբ նա ինձ հետ խոսում է, զգում եմ, որ նա ինձ համար ոչ միայն մեծ գրող է, այլև հոգեհարազատ մարդ, որ նա ինձ հետ ամեն անգամ խոսում է ինչպես հին ծանոթ, ինչպես ընկեր։ Ես ամեն անգամ, երբ նա ինձ հետ խոսում է, զգում եմ, որ նա ինձ համար ոչ միայն մեծ գրող է, այլև հոգեհարազատ մարդ, որ նա ինձ հետ ամեն անգամ խոսում է ինչպես հին ծանոթ, ինչպես ընկեր։

14 տարի է արդեն, ինչ ես ապրում եմ Խորհրդային Միությունում, և 14 տարի է արդեն, ինչ ես ամեն տարի մի քանի անգամ հանդիպում եմ Գորկու հետ։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։

Իր ծանր հիվանդության ժամանակ նա մի քանի ամիս պառկած էր անկողնում։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։ Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են։

Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել նրան տրտում, տխուր, հուսահատ։ Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել նրան տրտում, տխուր, հուսահատ։ Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել նրան տրտում, տխուր, հուսահատ։ Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել նրան տրտում, տխուր, հուսահատ։

Ինչպես միշտ, նա ինձ հետ խոսում է ուրախ, կենսասեր, ոգևորված։ Ինչպես միշտ, նա ինձ հետ խոսում է ուրախ, կենսասեր, ոգևորված։ Ինչպես միշտ, նա ինձ հետ խոսում է ուրախ, կենսասեր, ոգևորված։ Ինչպես միշտ, նա ինձ հետ խոսում է ուրախ, կենսասեր, ոգևորված։

Ես ամեն անգամ հանդիպելիս նրա մեջ նկատում եմ նոր գծեր, նոր հատկություններ, որոնք ինձ համար անսպասելի են

ՅԱՐԻՒՆԻ ՀԱՐՍԸ

(ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԻ)

»»» o ««« —

Մեր ընթերցողները հետաքրքրուած պիտի ըլլան գիտնալ, թէ ինչպէ՛ս ծագեցաւ Յարութիւնի եւ Ծաղկի սէրը, ինչպէ՛ս ամուսնացան անոնք, եւ ինչպէ՛ս ապրեցան անոնք մինչեւ այսօր:

Յարութիւն ... Ծաղիկ ... Ինչպէ՛ս կրնայ մարդ չսիրել այդ երկու հրաշալի էակները, որոնք իրարու համար ստեղծուած են թուի:

Հակաթուրք չարժում Սուրիոյ մէջ

« ՃիւմհուրիյէԹ »ի Դամասկոսի թղթակիցը կը գրէ·—

Սուրիոյ նոր սերունդը հակաթուրք զգացումներով կը պատրաստուի ու կը թունաւորուի: Արաբ երիտասարդներու մէկ հատաջոյթին ներկայ եղայ ու հարցուցի թէ ինչո՞ւ Թուրքը չէք սիրեր: Պատասխանեցին թէ իրենց գլխուն եկած փորձանքները պատճառը Թուրքերն են: «Օսմ. կայսրութեան չրջանին մեզ ոչխա պահեցին. մեր մեծամեծները աքսորեցին, կախեցին ու կողոպտե – ցին եւ այնպիսի ողբալի վիճակի հասցուցին որ գրկաբաց ընդունեցինք ուրիշ դերութիւն մը. հիմա ալ արաբական միութեան դէմ ըմբոստացողները անոնք են: Եւ այն պահուն երբ մեր անկախութեան կ'արժանանանք, զարձեալ Թուրքերն են որ մեր հայրենիքին մէկ կտորը մեր ձեռքէն առնել կ'ուզեն: Վաղը կարզը Հալէպի եւ Դամասկոսի պիտի գայ »:

Մեծամասնութեամբ համալսարանականներէ կը բաղկանան այս երիտա - սարդները :

Փարիզ ուսած ուրիչ երիտասարդ մը ինծի ըսաւ· « Դեռ այս առտու փոքր քոյրս կ'ըսէր ինծի — եղբայր, Իտալացիները Սուրիա պիտի գան եղեր, ա - ղէտ, բայց ի՞նչ կրնանք ընել· հոգ չէ սակայն, ով կ'ուզէ Թող գայ· Իտա - լացիները , Ձափոնցիները, Չինացիները, Հրեաները, նոյնիսկ Գնչուները, մի - այն Թուրքերը Թող չգան »:

Սուրիոյ կառավարութիւնը տեղեակ է այս բոլորին: Ահաւասիկ փաստը: Երբ Թուրք արտաքին եւ անտեսական գործավարները Պաղտատ երթալու համար Հալէպէն անցան, կուսակալը նոյն իսկ չուզեց անոնց ձեռքը սեղմել եւ վերջապէս Դամասկոսի կառավարութեան պնդումին վրայ էր որ ստիպուեցաւ զանոնք ողջունելու երթալ· պատճա՞ռ, որովհետեւ եղբայրը ընդհանուր պա - տերազմին դատապարտուած է պատերազմականատեանէն: Թուրքի թշնամի է եղեր :

Ցետոյ ուրիչ պարագայ մը:

Դամասկոսի փողոցներուն մէջ «անկցի Թուրքիա, անկցին Թուրք մեծա - մեծները» վերտառութիւններ գրուած են: Նոյնպէս Ֆուատ Ա. պողոտային վրայ գտնուող սինեմային պատերն ալ այս ձեւով զարդարուած են»:

ՋԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՑ եւ մասնաւորապէս Մադրիտի առջեւ կռիւ - ները կը չարունակուին առանց վճռական արդիւնքի : Ապստամբները նորէն ռմբակոծելով Մադրիտը, 600 ռումբ ձգեցին: Բազմաթիւ հրդեհներ ծագեցան եւ 150 հոգի սպաննուեցան կամ վիրաւորուեցան: Նոյն օրը Պարսելոնան ալ ռմբակոծուեցաւ :

ԳԵՏԱՑԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ընդհատուեցաւ Փարիզէն Շալօն , Հավռ, Նանսի եւ այլուր, ծովային արհեստաւորները գործադուլ հռչակած ըլ - լալով: Բողոքը ուղղուած է Աչխատանքի Դաշնակցութեան դէմ :

ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԵԱՆ ՏՈՒՐՔ մը հաստատուեցաւ այն Գերմանացիներուն վրայ որոնք պինուորութիւն չեն կատարած : Տուրքը պիտի վճարուի մինչեւ 45 տարեկանը: Առաջին 2 տարիներու ընթացքին տուրքը պիտի ըլլայ եկամու - տի տուրքին 50 առ հարիւրը, յետոյ միայն 6 առ հարիւր :

ՓՈՒՌԵՐԸ գոց պիտի ըլլան չաբաթը մէկ օր (մեծ մասով երեքչաբթի), 33 առ հարիւր համեմատութեամբ , օգոստոս 1էն սկսեալ, ի գործադրութիւն 40 ժամուան օրէնքի :

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ չաբաթական տեղեկագրին համաձայն, յուլիս 17ին նպաստառնակ գործադուրկներու թիւն էր 315593 , իսկ անցեալ չաբթու՝ 316276, ուրեմն պակաս են 889 հոգի: Անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին թիւն էր 424671: Ուրեմն մէկ տարուան մէջ պակաս են 109281 գործազուրկ - ներ :

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ հինգ սանթիմ պիտի աւելնայ յուլիս 29էն սկսեալ, ծախուե - լով 2.40ի :

ՌՈՒՄԲ ՄԸ ՊԱՑԹԵՑԱՒ Հալէպ, Սուրիոյ արտաքին նախարարին եղբօ - րը բնակարանին մէջ: Քանի մը տղաք վիրաւորուեցան ծանրապէս: Կը կար - ծուի թէ այս մահափորձը հետեւանք է անձնական քինախնդրութեանց :

ԵՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ երեսփոխանական ժողովը յուլիս 23ին 129ի դէմ 167 ձայնով վաւե - րացուց Վատիկանի հետ կնքուած պայմանագիրը, որ տեղի տուած էր արիւ - նալի խռովութեանց: Հանրային կարծիքը չէ հանդարտած տակաւին:

Սերպիոյ պատրիարքը ծանրապէս հիւանդացած ըլլալով, մեռաւ նոյն օրը :

ԱՂՋԻԿՆԵՐ ԾԱԽԵԼՈՒ ազատ գործ մը երեւան հանուեցաւ Թուլուզի մէջ: Կազմակերպիչներէն մէկը, Աբար մը, ձերբակալուեցաւ երբ կը պատ - րաստուէր « երկու դեղեցիկ կապոցներ» դրկել Օբան: Մեղսակիցներն ալ կը փնտռուին Պոռտոյի եւ Մարսէյլի մէջ :

ԳԻՆՈՎ ՇԱՐԺԱՎԱՌ մը (չոֆէօր) Վիլժիւիֆի մէջ 61 տարեկան կին մը դեռին փռելէ վերջ, վար իջաւ եւ քովը դնաց: Բայց փոխանակ օգնելու, նորէն տեղը նստաւ, կառքը քշեց արկածելին վրայէն եւ դիակը եռեւէն քաշեց մին - չեւ 50 մեթր ...

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Ց. Դ. ԱՐՂՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

«ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔ»ԻՆ ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԱՑՍՕՐ, ԿԻՐԱԿԻ ԱՌԱՒՕՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՑ

Շ Ա Վ Ի Լ Ի Ա Ն Տ Ա Ռ Ի Ն Մ Է Ջ

ԺԱՄԸ 2Ի ՆՇԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԲԱՑՈՒՄԸ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ

Շավիլի գերեզմանատունը իշխան Արղութեաններու նորաշէն շիրիմին·

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Ա. ՋԱՄԱԼԵԱՆ**

Գերեզմանատան մօտակայ անտառին մէջ մինչեւ երեկոյ տեղի կ'ու - նենայ բա՛ց օդաւորութիւն, երգ, արուեստանոցութիւն, եւրոպական եւ հայկական պարեր նուագախումբի ընկերակցութեամբ: Ճոխ պիւֆէ դիւրամատչելի գիներով: Բացի խմիչքէն ճաշը կարելի է միասին բերել·

Կը հրաւիրուին փարիզի եւ շրջականերու բոլոր ընկերները իրենց ընտա - նեկան պարագաներով:

ՇԻՐԻՄԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՆՈՅՆԻՍԿ ԱՆՁՐԵՒԻ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Կառ Մ.նբարտնասէն չոգեկառք, իջնել Շա - վիլ, Փոն տը Սէվրէն 1 թիւ օթոպիւսը. իջնել Շավիլ. Puits Sans Vin Պէքոնէն առնել վերադարձ գացող չոգեկառքը, իջնել Շավիլ·

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէին կողմէ 30 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Սոսիէթէ Սավանթի GF սրահին մէջ, 28 Rue Danton·

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ. ԲԱԼԼՈՅԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Ճ. ՄՈՒՇԿԵԱՆ**

ԵՐԵՔ ՄԵՆԵՐԳ դաշնակիրներակցութեան

1.— ՄԻՄԱՌՆԻԿ 2.- ԳԱՐՈՒՆ 3.- ՄՐՄՈՒՆՋՆԵՐ

Երաժշտութիւն Ա. Գ. ՄԵՍՈՒՐԵՑԻ (Մելքոնեան)

Գին՝ (փոսթի ծախքով) 15 ֆր. 50

Ստանալու համար դիմել՝ A. K. Mélkonian, Restaurant Burdigala 96 rue du Pas St. Georges, Bordeaux (Gironde), եւ Librairie Samuel 51 rue Mr·le Princ Paris·

Ermitage de Longchamp

Պուլոնեի անտառին մէջ

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ ԺԱՄԸ 15ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՑՔ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

կազմակերպուած ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ— ՃԱՋ ԵՒ ԹԱՆԿՕ, ԽՄԲԵՐԳ, ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ. ԵՒ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ՊԻՒՖԷ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

Porte Maillotէն առնել 44 հանրակառքը, եւ իջնել՝ **Ermitage de Longchamp.**

ՄԵԾ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ կիրակի, 25 յուլիս *1937* ժամը 3ին (կ. յ.)

Դպրոցասէրի պարտէզը, 1, Bld. du Nord, Raincy

ՈՍԿԻ ՁԿՆԻԿԸ

երգախառն Թատերախաղ 1 արար

LA CHANSON A TRAVERS LES AGES

Հայկական նոր պարեր, մանկական երգախառն պատկերներ եւ սիրուն անակնկալներ վարժարանի սանուհիներու կողմէ

ՃԱՇԸ ԱՆՁ, ՊԱՐ, ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԷ *ՄՈՒՏՔ 5 ՖՐԱՆՔ*

× *Այս առթիւ պիտի ցուցադրուի Սերաստացի որբին՝ Պօղոս Քէշիշեա - նի շինած Էյֆելի աշտարակը, որ ունի չորս մեթր բարձրութիւն, ինչպէս եւ ուրիշ գեղեցիկ առարկաներ·*

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Օթօպիւս Օպերայէն կամ Թօրէնէն 21 a — եւ Gare de l'Estէն կարկանի գիծը եւ իջնել Raincy-Pavillons.

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտեան մինչեւ կէս գիշեր Ռուլէնսոնի **Maison Fiquet** *պարտէզին մէջ·*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ: Ապահովուած է մեծ ոյքէտը, ֆազ-Թանկօ, անակնկալներ:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Ծաղրեւի պամազային գոց սրահ·

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

Հաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléans*էն առնել 128 թիւ օթօ - պիւս եւ իջնել* terminus· Porte de St·Cloud*էն* Issy*էն եւ* Clamart*էն առնել* EU *օթօպիւսը եւ իջնել* Plasseis Robinson·

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ·

Տոքթ. Ա. Մ ե լ ի ֆ ի

ԹԱԽԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը·*

Մանուպէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց կը դարմանէ նաեւ ներքին հիւանդութիւններ·

կ'ընդունի երեքշաբթի, ինչգշաբթի եւ շարաթ օրերը ժամը 5—7·

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 3—4. Հեռաձայն Trud. 21 03

«ԵՓՐԱՏ» ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Եթէ կը փափաքիք հաճելի դարձնել, ձեր սիրքած ԴԱՇՏԱՀԱՆ - ԴԷՍԸ, ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ, ՀԱՒԱՔՈՑԸ, ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ եւն. նախօրօք դիմեցէք ԵՓՐԱՏ նուագախումբին, որ կը նուագէ եւրոպական, հայ - կական եւ կովկասեան ամէն եղանակներ: Ջախտաւոր գին:

Դիմել Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆԻ, 15, Rue du Pourtour, Clamart (Seine), *կամ հեռաձայնել երեկոները ժամը 8—8.30, Observatoire 13—45.*

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎԱՑՐԸ

Ճաշարան **Ֆ լ օ ր ի ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton ; 52 – 78**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՏԱՐԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՍԷՎՐԱՆ, Խ· Քհնյ.— 70:
ՎԻԼԼՕՐՄԱՆ, Գաբօ.— 35:
ՓԱՎԻՑԵՈՆ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Ս· Տ· Մ.— 70:
ԱԼԷՍ, Մ· կա.— 140:
ՖՈՒՐՊԼՎՈՒԱ, Օ· Պ.— 35:
ՄԱՐՍԷՑԼ, Տիկ· Ս· Գ.— 70:
ՇԱԼԷԹ, Ղ· Փ.— 35:
ՍԷՎՐ, Մ· Էս.— 35:
ՊՕՄՈՆ, Գործ.— 211.65:
ՆԻՍ, Ա· Գ.— 35:
ՊՈՒԼՈՆԵԼ, Դաւ.— 140:
ՆԻՍ, Գալ.— 35:
ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕ, Գործ.— 753:
ՄԱՐՍԷՑԼ, Գործ.— 810:
ԼԱՆՍԼ, Ց· Շ.— 70:
ՇԱՎԱՆՈՋ, Ա· Մ.— 70:
ԼԱԹԱԼՈՏԻԼՒ, Խ· Պ.— 70:

ՓՆՏՌԵՑԷՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ երգիծաթերթ՝ «Մ Ե Ղ Ո Ւ»
փարիզի եւ շրջանի ցառաքի ցրուիչ
Գ. Ա ի ւ ա տ ե ա ն

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Le Gérant : H. STEPHAN

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

23—29 *Յուլիս*

Երեկոյները ժամը 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերկ եւ գիշեր:

2 grands films

Rintintin dans le Défenseur Silencieux et Prete-moi ta femme

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:

Նկարակ յայտարարութիւնը քեզպէն կը տրուի 2 մեւաքի տոմսակ վերադառնալ գինով

“ Վ է Մ ,,

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ «Վէմ»ի ԺԹ. Թիւը·

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տոքթ. Լ. Գ ր ի գ ո ր ե ա ն

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թէլէֆոն **Nord 84-04** *(անվճարովի)*

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2– 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

Հ. Զ ա ր դ ա ր ե ա ն

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷԹՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՒՄ)

Tél. Trudaine 42–69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Ազատ օրերը ժամադրութեամբ:

Կ'ուզուի վարպետ խոհարար մը

Վարժ արեւելեան կերակուրներու· Դիմել՝ Restaurant «Le Lord» 9 rue Lord Byron (8)·

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE–COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը·

ԿԸ ՀԱՑԹԱՑԹԻ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ·

Դիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

Agence de Voyage et de Tourisme

Paris	**OCEANIA**	Marseille
4 Rue de Castellane		54 Ruede la République
Tel. Anjou 22-24, 22-25		Tel. Colbert 09-12

Ճամաքային եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ա - մէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրա - սենեակ , վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամ - բորդներու համար :

ԳԱՑԷՔ ԽՆԱՄԵԼ ՁԵՐ ՄԱՐՄԻՆԸ

ՄԱՔՈՒՐ ՕԴԻՆ ՄԷՋ ԵՒ ԱՐԵՒԻՆ ՏԱԿ

ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ՃԱՄԲԱՐ

NOTRE RIVIERA

Ռոթ տ'Ազիւրի վրայ, Քավալէրի մէջ, Թուլոնի եւ Մ. Թրա - փէզի միջեւ, — ունի անուտո, ծովափ, — կերակուր, խնամք, փան - սիոն 15 ֆրանք օրը: Զբօսանուաւ, նաւակ, նշանառութեան վայր, ուղեւորութիւն·

Ձեր առողջութիւնը, հանգիստ կը պահանջէ·

Դիմեցէք 11 Rue Montyon, 9—12 Tel. Prov. 41—94, *եւ* 16 Rue de l'Arrivée, 2.30—7.30, Tel. Lit. 70—27.

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ La Chapelle եւ Barbès Rochechouart

Թէլէֆոն Montmartre 69–70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բացման առ - թիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստի համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 14·

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ·

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթեզի տարբատ մը եւ կամ ամառուան յատ կ գեղ - ցիկ մուշտակ մը· 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մուշտակ տիկ. Հայկուհի Կիւլպօլեան, արհես - տանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժզոյ - թեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդ վեցամսեայ բաժանորդագրուի ցառաջին՝ Թուղթ տուելու համար վերոյիշեալ պայմաններէն մէ - կայացնել ցառաջիկ կտրօնը· Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուճած·

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր·

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Gladière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արեւելեան երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
27
ՅՈՒԼԻՍ
MERCREDI
27 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3482

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐԻՒՆ ԿԸ ՎԱԹԻ Ե՛Ւ ԽՕՍՔԵՐԷՆ Ե՛Ւ ԳՈՐԾԵՐԷՆ

Տարին լրացաւ եւ դեռ կը շարունակուի սպանիական սպանդը, ամէն բանէ առաջ ծառայելով արտաքին աշխարհակալութեանց խաղերուն, եթէ ոչ չահերուն :

Տարին լրացաւ Յուլիս 18ին, իսկ մէկ տարիէն միւսը փոխանցումը կատարուեցաւ ճիշդ այնպէս ինչպէս որ եւ է տարեգլուխի առթիւ,— իբրեւ սովորական երեւոյթ մը :

Կարծես թէ ոչ արիւն հոսած էր լման մէկ տարի, ոչ դիւղեր ու քաղաքներ քարուքանդ եղած էին, ոչ ալ հարիւր հազարաւոր որբեր ու այրիներ անսահմանութեան մատնուած :

Ընդհակառակն, երկու կողմերն ալ նորոգեցին իրենց ուխտը — ինչպէս ուրիշներ՝ իրենց մպղծանքը — ժամ առաջ խորտակելու համար թշնամին ...

Եւ իրողութիւն է որ պատերազմը աւելի ծաւալուն, աւելի ուժգին թափ առացաւ առաջին տարելիցէն ասդին : Մանաւանդ պէս Մադրիտի ճակատին վրայ, որուն գրաւումը արժանապատուութեան խնդիր դարձած է ոչ միայն ապստամբներուն, այլեւ անոնց հովանաւորներուն, ֆաշական Իտալիոյ եւ հիթլէրական Գերմանիոյ համար :

Ու մինչ երկու կողմերը իրար կը ըզքաեն, արիւն եւ աւեր ցանելով իրենց անցած ճամբաներուն վրայ, դիւանագէտները կը շարունակեն ծրագիրներ որոճալ, որոնք աւելի շատ կը ծառայեն մթնոլորտը թանձրացնելու, քան պայծառացնելու :

Այսպէս է, օրինակ, ոչ - միջամտութեան խնդիրը :

Ամիսներու տքնաջան աշխատանքներէն, ժողովներէն եւ ծանուցագիրներու փոխանակութենէն վերջ, տարուան սկիզբը յաճախ նիստ գոյացած էր հակոդութիւն կատարելու Սպանիոյ ծովերուն եւ ցամաքներուն վրայ, որպէսզի դադրէն կամաւորներ չփոխադրուին, ոչ ալ զէնք ու ռազմամթերք : (Այս բոլորը շատ՞նց փոխադրուած էին, ապստամբութենէն առաջ եւ սկզբնական շրջանին, ինչպէս այնուհետեւ ալ ...) :

Հակոդութեան մէքենան հպիւ յարուած, սկսաւ ճռնչել :

Իւրաքանչիւրը կը յամառէր իր հասկցած եղանակով քմ - բռնել ծրագիրը, եւ անոր համեմատ կատարել իր յանձնառութիւնը :

Կիսկատար գործադրութենէ մը վերջ, առաջ մը Գերմանիա եւ Իտալիա հրաժարեցան իրենց յանձնառութիւններէն : Պատրուակը՝ գերմանական մարտանաւերու դէմ կատարուած յարձակումն էր : (Անգամ մը Գերմանիա վրէժը լուծեց, առանց կանուխ կրակի բռնելով սպանիական նաւահանգիստ մը, առանց մարդու բան հարցնելու) :

Անկէ ի վեր, անելի մը մատնուած է ոչ - միջամտութեան յանձնաժողովը, որ ի Լոնտոն :

Մեծն Բրիտանիա, միշտ հաւատարիմ բաժնելու եւ տիրելու, տիրապետելու քաղաքականութեան, նոր ծրագիր մը մէկդեղ դրաւ, անակնկալի բերելով մանաւանդ Ֆրանսան եւ Ս. Մ. Ս. Ր. : Առաջարկեց պատերազմիկ ճանչնալ Սպանիոյ երկու ճակատներն ալ, թէ հանրապետական կառավարութիւնը եւ թէ Զօր. Ֆրանքոյի հաստատած իշխանութիւնը : Անշուշտ որոշ վերապահումներով :

Այս պարագան կը կազմէր բացորոշ զիջում մը՝ Իտալիոյ եւ Գերմանիոյ հանդէպ. քանի որ երկուքն ալ ոչ միայն գործնապէս կ'ապահովին ապստամբներուն այլ եւ կը ճանչնան անոնց իրաւական հանգամանքը, դեսպաններ փոխանակելով :

Այս առաջին յաջողութենէն վերջ, Պերլին եւ Հռոմ դարձան աւելի պահանջկոտ եւ Պ. Իդըն ի զուր բացորոշ պատասխանի մը կը սպասէ : Միշտ առարկելիք բան մը կը գտնեն, երկուքն ալ, ժամանակ չհաւելու համար : Իսկ նոր ծրագրին հեղինակը, Պ. Իդըն, արդէն ջազգրգուութեան մատնուած է : Վերջին լուրերու համաձայն, նոյն իսկ «այո» կամ «ոչ» պատասխան պահանջներ է Պերլինէն եւ Հռոմէն, իր մշակած հարցարանին :

Անհրաժեշտ չէ մտքի ճիգ մը փորձել, գուշակելու համար արուեստիւ պատասխանները :

Ընդհանրապէս համախորհուրդ՝ այսպիսի հարցերու մէջ, Պերլին եւ Հռոմ անչուշտ անգամ մը եւս պիտի պնդեն զօր. Ֆրանքոյի ճանաչման մասին, միշտ ձգձգելով օտար կամաւորները եւ կանչելու խնդիրը :

Ամէն պարագայի մէջ, Մուսոլինի արդէն կուտայ իր պատասխանը, անատորագիր յօդուածով մը, որ անգամ մը եւս կը պարզէ իր տեսակէտները՝ ինչպէս սպանիական, նոյնպէս միջազգային ուրիշ հարցերու մասին :

Այդ պատասխանը միեւնոյն ատեն ապդարարութիւն մըն է, քանի որ «Առաջնորդ»ը ասպարէզ կը կարդայ Ե՛ւ Ազգերու Դաշնակցութեան Ե՛ւ անոր դեկավարներուն, քաղաքական գործերը իր հասկացողութեամբ լուծելու համար :

Այդ գրութեան մէջ, մանաւանդ նշանակալից են իր տեսութիւնները՝ խաղաղութեան, պատերազմական պարագաներու եւ հաւատացումներու մասին, — մէկը միւսէն փշոտ խնդիրներ, որոնք ծանրապէս կ'ազդեն Եւրոպայի կացութեան վրայ :

Մուսոլինի չի հաւատար ոչ Ազգերու Դաշնակցութեան, ոչ ալ խաղաղասիրական չարժումներու : Անոր համար միակ իրական - նութիւնը՝ ազգերու սպառազինութիւնն է : Ու մինչեւ անգամ վերանորոգիչ ուժ մը կը նկատէ պատերազմը, իր հիմնած վարդապետութեամբ : Այդ պարագան անգամ մը եւս հաստատուեցաւ սպանիական հարցին մէջ ալ :

Իՙնչ խօսք որ, թէ «խաղաղասէր»ներուն մարզանքները եւ թէ միւսներուն պնդումները ի վերջոյ պիտի յանգին խաղաղութիւնը վտանգելու :

Շ .

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ՇՈՒՆՉ ԱՌՆԵԼ ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԲԵՔ»

Պիտի յետաձգուի բազմածախս քահանոցականները

Վարչապետ Պ. Շօթան չատ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ կիրակի օր, Լուառ-Շէօի նահանգին մէջ, որուն ծերակուտականն է : Շեչտեց թէ երկրին ելմտական կացութիւնը կը պահանջէ «չունչ առնել աւելի քան երբեք» : Այս խօսքերը ուղղուած էին մանաւանդ այն ընկերվարականներուն, որոնք իրենց վերջին համագումարին մէջ որոշած են ժողովի հրաւիրել ժողովրդական ճակատի ներկայացուցիչները, աւելի արմատական ծրագիր մը մշակելու համար :

Վարչապետին եւ իր ելմտական նախարարին՝ Պ. Պոնէի կարծիքով, նորանոր բարենորոգումներ պարզապէս պիտի խորտակեն Ֆրանսայի ելմտական տագնապը լուծելու համար եղած յոյսերը, որովհետեւ գանձը ի վիճակի չէ տակաւին նոր ծախքերու ճնշումին :

Պ. Շօթան ապդարարութիւն մըն ալ ուղղեց գործադուլներու մասին, ակնարկելով պանդոկներու եւ սրճարաններու վերջին գործադուլին : «Կարելի չէ որ եւ է ընկերային յառաջդիմութիւն առանց ապահովելու բարեկարգութիւնը՝ ելեւմուտքի մէջ, անդորրութիւնը՝ փողոցներու մէջ եւ գործունէութիւն՝ արտադրութեան մէջ : Քաղաքական կուսակցութեանց համար կատարելապէս օրինաւոր է որ չգոհանան արդարացնել իրենց գործունէութիւնը, ընդլայնել իրենց քարոզութիւնը եւ հրապուրիչ ծրագիրներ ներկայացնեն բազմութեանց՝ ի խնդիր ընտրական մրցակցութեան. բայց, կուսակցութեանց կեանքէն վեր կայ ազգին կեանքը, որուն պատասխանատու է կառավարութիւնը » :

Վարչապետը յետոյ բացատրեց թէ կառավարութեան ծրագիրը ամփոփուած է նախարարական յայտարարութեան մէջ, որ քուէարկուեցաւ երեսփոխանական ժողովի եւ ծերակոյտի մեծամասնութեան կողմէ եւ ընդունուեցաւ Պ. Լէօն Պլումի կողմէ, յանուն ընկերվարական կուսակցութեան : Այդ ծրագրին արդարացումը, կառավարութեան առաջին պարտականութիւնն է հաւասարակշռել եւելմուտքը եւ կրճատել ծախքերը : Այս առթիւ էր որ չեշտեց թէ ելմտական կացութիւնը կը պահանջէ զգաստ, չունչ առնել աւելի քան երբեք եւ յայտարարեց .

— « Մենք կրկին չենք հրաժարիր բարենորոգումներէն. բայց հարկադրուած ենք յետաձգել այն բարենորոգումները որոնք չափազանց սուղ պիտի նստին պետական գանձին, իսկ միւսները պիտի կատարենք խաղաղութեան եւ աշխատանքի մթնոլորտի մը մէջ :

**** Նոյն օրը ներքին նախարար Պ. Մարքս Տորմուա եւս (ընկերվարական) ճառ մը խօսելով, բացատրեց թէ անհրաժեշտ է սահմանադրութեան բարենորոգումը : Այս առթիւ քննադատեց ծերակոյտին բռնած ընթացքը :*

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ ԿՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԸ

«Խաղաղասիրութիւնը ամենամեծ պատրանքն է»

Մուսոլինի « Փոփոլօ տ'Իթալիա» թերթին մէջ հրատարակուած անատորադիր յօդուածով մը, որուն խորագիրն է «Իրականութիւնը եւ պատրանքները», ծանրակչիռ ապդարարութիւն մը կ'ուղղէ Եւրոպայի : Կը ջանայ ապացուցանել թէ վերջին քսան տարիներու ընթացքին Եւրոպա խրած է խարուսիկ յաւակնութիւններու ցանցի մը մէջ, զոր Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը ճգնի յաւերժացնել, իբրեւ գործնական կանոն քաղաքական կեանքի : «Օր մը այս թուղթէ շէնքերը պիտի տապալին իրականութեան միջոցաւ որ ամէն ժամանակ միայն մէկ լուրջ եւ անփոխարինելի անուն ունեցած է» :

Մատնանշելով Ազգաժողովին վրայ, Մուսոլինի կ'ըսէ թէ պատրանք է անոր տիեզերականութիւնը : Ոչ միայն անոր համար որ մեծ ապդեր անդամ չեն, այլեւ անոր համար որ Ազգաժողովին հայրը — Մ. Նահանդներ — տգան լքեց ծնած օրէն իսկ : « Ահկէ գատ, երբ փորձեւ սրահներուն եւ նրբանցքներուն մէջ կ'ըսեն թէ Ազգերու Դաշնակցութեան բոլոր անդամները հաւասար են, թէ Մեծն Բրիտանիոյ քուէն աւելի ծար չէ քան Լիպերիայի քուէն, մարդիկ կը սկսին խնդալ : Իրականութիւնը այն է որ մինչ փոքր պետութեանց պաշտօն կը յանձնուի տեղեկագիր պատրաստել հասարակածային ճանճին չարիքներու մասին, Ազգաժողովին ամբողջ մեքենան կը բանի համաձայն երեք մեծ պետութեանց՝ Ֆրանսայի, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ռուսաստանի հրահանգներուն » :

Մուսոլինի խաղաղասիրական պատրանքներուն չափ վտանգաւոր կը գտնէ պատերազմական հաստուցումներու եւ պարտքերու խնդիրը : Իր կարծիքով , երկու խնդիրներն ալ թաղուելու դատապարտուած են, քանի որ « ամէն մարդ գիտէ թէ նիւթապէս անհնար է վճարել այդ պարտքերը » : Յօդուածը կը չօշափէ նաեւ եթովպիոյ խնդիրը, զարմանք յայտնելով թէ տակաւին կը խօսուի Նէկիւսի եւ անոր կայսրութեան մասին : Իսկ Սպանիոյ համար կ'ըսէ — « Պատերազմիկի իրաւունքները զլանալ զօրավարի մը որ բանակ մը ունի, որ կրնայ 12 ամիս, որ գրաւած է Սպանիոյ երկու երրորդը եւ սպանիական բոլոր գաղթավայրերը, որ իր կռնակն ունի 22000000 Սպանիացիներէ 14000000ը, այնքան անհեթեթ է որ նոյնիսկ Իրմն ինք ըմբռնած է » :

Սպառազինութեան տուրքը Գերմանիոյ վրէ

Գրած էինք թէ գերմանական կառավարութիւնը սպառազինութեան տուրք մը հաստատած է անոնց վրայ որ զինուորագրուած չեն ըլլար : Օրէնքը գործադրելի է սեպտեմբեր 1է սկսեալ : Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները,— Տուրքը պիտի գանձուի եկամուտի տուրքին վրայ, երկու տարուան գործօն ծառայութեան փոխարէն 50 առ հարիւր, իսկ մինչեւ 45 տարեկանը՝ 6 առ հարիւր : Այսպէս, 22 տարեկան երիտասարդ մը որ 100 ոսկի եկամուտի տուրք կը վճարէ, տարին 50 ոսկի եւս պիտի վճարէ, երկու տարուան զինուորութեան համար, իսկ 6ական ոսկի՝ յաջորդ 26 տարիներուն համար : Անոնք որ եկամուտի տուրք չեն կրնար վճարել, պիտի տան իրենց աշխատավարձին 4 առ հարիւրը՝ երկու տարուան համար, 5 առ հարիւրը՝ այնուհետեւ : Բացառութիւնները աննշան են : Այսպէս, նոր տուրքէն ազատ պիտի համարուին :— 1. Անոնք որ անկար դարձած են աշխատանքի ծառայութեան ընթացքին կամ զինուորութեան միջոցին :— 2. Արտասահման բնակող Գերմանացիները :— 3. Անոնք որոնց եկամուտի տուրքը 20 ոսկիէն կամ աշխատավարձը ամսական 2ուկէս ոսկիէն պակաս է :— 4. Անոնք որ ծնած են 1914 յունուար 1էն առաջ :

Առաջին առթիւ նոր տուրքը պիտի վճարեն 1914—15—16ի զինուորցուները :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

— . —

ՀԱՑԵՐ ՅԻՇԷՔ ...

« Խանասոր » մը ապրեցաւ այս կիրակի, Շավիլի գերեզմանատան մէջ, որ այնքան կը նմանի մեր գիւղական հողվրտիքներուն :

Արդուբեանցիներու շիրիմին բացումը պիտի կատարուէր, միեւնոյն ատեն ոտնելով արշաւանքին խառանամեա - կը, նախաձեռնութեամբ Շավիլի ընկերներուն :

Ամէն ինչ անցաւ ոչ միայն կանոնաւոր , այլեւ խանդավառ :

Յիշատակի ոտն մըն էր, բայց մինանգամայն ոգեկոչումը արի արանց գործերու, որոնք սահմանուած են բարմացնելու եւ պայծառացնելու հոգիները :

Շիրիմը, որ շինուած է ընկերներու եւ բարեկամներու ջանքերով, կը ներկայացնէ ոչ միայն գերեզման մը, այլեւ խորհուրդ մը :

Խառասուն տարիներ մեզի կը նային այդ շիրիմով : Եւ երկու հարիւր խառասուն հոգիներ են որ կը հետեւին մեզի, այդ նոյն տապանաքարին խո - րին :

Տեսնէի՛ք երկիւղածութիւնը որ կը թեւածէր բազմութեան վրայ, պատրողութեան պահուն :

Տարէց թէ երիտասարդ , — է՛ւ - նոյնիսկ որ բան մը գիտէին կամ լսեր էին հիներէն, է՛ւ անոնք որ այս տեղ հասակ նետեցին ,— յարգանքի պարտական - ութիւնը կը կատարէին նոյն սար - սուռներով :

Ահա մանկամարդ աղջիկ մը կ'ան - ջատուի բազմութենէն, կը խաչակնքէ, յետոյ ծունկի կուգայ շիրիմին առջեւ, հոգին վրայ, եւ կը սկսի աղօթել ...

Ապա կը հաշուի անկիւն մը, լուսա - նկարելու համար :

Պատմեցին թէ Եգիպտոսէն եկած է, զաւակը ողբացեալ ընկերոջ մը :

Ապրի՛ն Շավիլի մեր տղաքը, որ կրցեր են գլուխ հանել շիրիմին շինութիւնը՝ բանի մը ամսուան ընթացքին :

Կը զարմանաք, երբ տապանաքարին գեղեցկութիւնը կը բաղդատէք ծախ - սուած գումարին հետ : Ոչ իսկ 4000 ֆրանք :

Իսկ Անդրանիկը տակաւին կը սպա - սէ, անդին, փէռ Լաշէզի մէջ ...

Ուրեմն , միայն ընտիր տապանա - քար մը չէ որ ունիք , այժմ , Շավիլի մէջ, այլ եւ խորհրդանշան մը :

Եթէ ճիշդ է որ գիշերը լոյս կը հո - սի գերեզմաններէն եւ մեռելներն են որ կ'առաջնորդեն ողջերուն,— Արդուբեանց նշխարները կը խտացնեն լոյսը յանդգնութեան, բաջութեան , հաւատքի եւ վճռակամութեան , — խանասո՛ր :

« Հայեր յիշէ՛ք ... » : Յիշեցէ՛ք մա - նաւանդ դուք, Հայեր լուսացնցուղ եւ համայնակուլ պողոտաներու :

ՎԱՀԷ

ԱՐԴՈՒԲԵԱՆՆԵՐՈՒ ՇԻՐԻՄԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ Իշխան Յովսէփ Արդուբեանի եւ տիկնոջ՝ Սա - թենիկի շիրիմին բացումը, Շավիլի գերեզմանատան մէջ :

Ներկայ էր խուռն բազմութիւն մը, Փարիզի բոլոր մասերէն : Շիրիմը ծած - կուած էր սեւ շղարշով մը, ծաղկեփունջերով եւ հայկական եռագոյնով :

Ընկեր Բժ. Յ. Տէր Դաւթեանի ինկաւ սեւ ծոցը վերցնելու պաշտօնը : Յե - տոյ սկսաւ կրօնական արարողութիւնը, առաջնորդութեամբ վարդապետի մը : Օրուան բանախօսն էր ընկեր Ա. Զամպեռեան, որ պանծացուց Իշխանին եւ Սաթենիկի կեանքն ու գործը : Խօսեցաւ նաեւ Հ. Հ. Բագուի եւ Թիֆլիսի եր - բեմնի դերասանը, Պ. Տիգրան Բէզգատեան, իբրեւ մտերիմը Իշխանին, խորա - պէս յուզելով ներկաները : Աղջիկներու երգչախումբը երգեց «Կարկուտ տե - ղաց»ը :

Բացման արարողութենէն վերջ, տեղի ունեցաւ դաշտահանդէսը, տեւելով մինչեւ իրիկունը ուշ ատեն : Այս առթիւ ճառեր խօսեցան ընկերներ Ս. Վրացեան, Վարդգէս Ահարոնեան, գնդ. Տ. Բաղտասարեան եւ Շ. Միսաբեան :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

«Մսխրագործում»ը կը շարունակուի

Մոսկուայէն կը հեռագրեն.— Ռէչիս, Ուկրայնայի ելմտական գործավարը, օդնականը՝ Քոզլով եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ ձերբակալուած են իբրեւ «Թրոցքիական աւազակներ եւ ժողովուրդի թշնամիներ» : Ամբաստանեալները կ'ըսէ թէ Ռէչիս յաջողած էր քանի մը ամիս մնալ իր պաշտօնին վրայ, հակառակ բազմաթիւ մեղադրանքներու : Կարեւոր պաշտօնեաներ կը խոստանար մէկուն միւսին, ճամբորդութիւններ կատարել կուսակալութիւն :

Այս առթիւ թերթերը ուրիշ «յայտնութիւն» մըն ալ կը հրատարակեն օդնական գործավար Քոզլովի մասին, զրկելով թէ սերտ կապ էր այրի Տիկին Փիլիպովի, որուն ամուսինը գնդակահարուեցաւ անցեալ փետրուարին : «Ճնռեսական կեանք» թերթը կ'ըսէ թէ Լանտոն անուն կին մը «երկար տարիներ է վեր գիտէր Քոզլովի եւ Տիկին Փիլիպովի յարաբերութիւնները, կը կարդար անոնց նամակները, բայց խնդիրը զաղտնի պահած էր կուսակցական կազմակերպութիւններէն, գիտնալով հանդերձ որ Տիկին Փիլիպովի ժողովուրդի թշնամի մըն է» : Տիկին Լանտոնի դիմակը վար առնուած է իբրեւ Թրոցքիական : Ուկրայնայի կեդր. կոմիտէն ալ յանդիմանութիւն ստացած է, Թոյլատու գտնուած ըլլալով այս սերտ կապին հանդէպ ...

Մաքրագործման ենթարկուած է նաեւ Ուկրայնայի երիտասարդական կազմակերպութեանց միութիւնը, որուն երեք վարիչները ձերբակալուած են իբրեւ ժողովուրդի թշնամի :

*** « Մաթէն » կը գրէ թէ կոմիտէականները յանձնարարած է ատոկացնել գասակարդին պայքարը եւ վերսկսիլ յեղափոխական գործունէութիւնը : Վերջերս ձերբակալուած են նաեւ բազմաթիւ քահանաներ որոնք մեծ ապդեցութիւն չունէին : Նիւթ յանդիմանութիւններ ուղղուած են երիտասարդական կազմակերպութեանց, մեղադրելով թէ գասակարդային պայքարին տեղ հատատած են «ազգային-քաղքենի ուղեգիծ մը» : Այս տեսակէտէն նշանակալից է նաեւ Սպիտակ Ռուսաստանի վարչապետին եւ անոր գործակիցներուն ձերբակալութիւնը : Արհեստակցական Միութեանց վարիչներուն ալ յանձնարարուած է «ընդհանուր յարձակողականի մը ձեռնարկել քաղքենի գասուն դէմ» :

*** « Տէյլի Թելեկրաֆ»ի թղթակիցը հաստատելով Միկոյեանի պաշտօնին բարձրացումը (փոխ - վարչապետ), կ'ըսէ թէ հայ գործավարին « գլխաւոր արժանիքն է բացարձակ հաւատարմութիւն իր կովկասեան հայրենակիցին՝ Սթալինի » :

*** Նոր հեռագրի մը համաձայն, պաշտօնանկ եղած է զօր. Կաշիրին, Հիւսիսային Կովկասի բանակին հրամանատարը, եւ իրեն յաջորդած է Զօր. Տիմոշենկօ, Քիեվի շրջանին օդնական հրամանատարը : Զօր. Կաշիրին անդամ էր այն տասնեակին որ վերջերս մահուան դատապարտեց մարշալ Թուխաչեւսկին եւ ուրիշ հօթը զօրավարներ :

*** Ընդհ. ներքում սատան 55.000 դատարկարտեաներ, որոնք չինած էին

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԱՀՎԱՆ ՀՈՒՅՍԸ

»»» ○ ««««

Մեր օրերս, երբ Նաղդի մորթի մեջ ծալված ոսկի դրամներ էինք հաշվում, մեր մոտ եկավ Ալի Ռզա Ղարիբյանը։ Ալի Ռզան մեր հին ծանոթներից է։ Նա ամեն տարի մեզ մոտ է գալիս, որովհետև մեր գործերի մեծ մասը նրա միջոցով է կատարվում։ Ալի Ռզան ինձ տեսնելով, ասաց.

— Ես, ախպեր, մի խնդրանքով եմ եկել։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես մերժի։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես մերժի։ Ես գիտեմ, որ դու ինձ չես մերժի

ՀԱՅԿՈՒՀԻ

(ՎԱԼԵՐԻ ՏԻԳՐԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆԻ)

»»» ◦ «««

— Շնորհակալ եմ, որ ինձ հրավիրեցիր ձեր տունը, Վալերի, — ասաց Ցուցիկը, երբ նրանք մտան Վալերի սենյակը։ — Ես միշտ ուզում էի տեսնել, թե ինչպես են ապրում ամերիկյան պատանիները։

— Ես էլ եմ շատ ուրախ, որ դու եկար, Ցուցիկ, — ասաց Վալերին։ — Ես ուզում էի քեզ ցույց տալ իմ հավաքածուները։ Ես ունեմ ամերիկյան ֆուտբոլի գնդակներ, բոքսի ձեռնոցներ, ամերիկյան ֆուտբոլի կոշիկներ, ամերիկյան ֆուտբոլի գլխարկներ, ամերիկյան ֆուտբոլի ձեռնոցներ, ամերիկյան ֆուտբոլի ուսապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի ծնկապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի սրունքապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի ազդրապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի կրծքապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի ողնապարան, ամերիկյան ֆուտբոլի ...

— Ներողություն, Վալերի, — ընդհատեց նրան Ցուցիկը, — ես չեմ հասկանում, թե ինչ է ֆուտբոլը։

— Ֆուտբոլը ամերիկյան խաղ է, — պատասխանեց Վալերին։ — Ես ունեմ ամերիկյան ֆուտբոլի գնդակ

Մոսկուա - Վոլկա ջրանցքը, տաժանակիր աշխատանքով։ Կեղր· գործադիր կոմիտէն միեւնոյն տեղն հրամայած է գործ ճարել այս գաղտապարտեալնե - րուն, 100էն 500 րուբլի պարգեւ եւ չոգեկառքի տոմսակ տալ, տուն վերադառ– նալու համար, ինչպէս եւ մանուածոյ զարդանչան մը, հաստատելու համար թէ « հարուածային » դեր կատարած են Հնգամեայ ծրագրին գործադրու – թեան մէջ։ Ասկինքն հալած - մաշած են Զեկայի խարազաններուն տակ։

*** « Փրաւտա » իրեւ « ճարտարօրէն քօղարկուած լրտես» կը մատնա - նէ ոմն Սարգիսով, նախկին վարիչ Տոնի ածխահանքի Թրըստին։ (Ան հան – քերէն կը ճարուի 10· Միւթեհան քարածուխին 60 առ հարիւրը)։ Թերթը կ'ըսէ թէ այս կազմակերպութեան զեկավարներուն ազականութիւնն է պնդուր թէ այս կազմակերպութեան զեկավարներուն ազականութիւնն է պնդուր թէ այս կազմակերպութեան ղ

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՑԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
28
ՅՈՒԼԻՍ
MERCREDI
28 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3483

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԽԱՌՆԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ամիսներէ ի վեր թարգմանութիւնները կը կատարուին այս թերթին մէջ, մասնաւորապէս ռուսերէն «Կավկազ»էն, որուն շուրջը համախմբուած են Կովկասի անկախութեան կուսակիցները: Բուն բառով՝ անոնք որ այդ անկախութիւնը կ'ըմբռնեն մէկ ուղղութեամբ,— Ռուսաստանի դէմ ճակատ յարդարելով եւ իրենց կռնակը Թուրքիոյ տալով:

Թարգմանութիւն մըն ալ կ'ներեայ այսօր խմբագիրս վրացական թերթի մը մէկ դիտողութեան, որ հրատարակուեցաւ երէքշաբթի օր:

Անհրաժեշտ չէ քննարկել միւս հրատարակութիւնները, դադարը կազմելու համար «Կավկազ»ի հետապնդած քաղաքականութեան վրայ:

Այս մէկ հատիկ պատասխանը, Հայտար Պամմատի ստորագրութեամբ, կ'ամփոփէ եւ «կը թարմացնէ» նախորդ դրութիւնները:

Իրրեւ պատասխան վրացի միապետականներու օրկանին, որ խնդրական համարած էր Թուրքիոյ բարեկամութիւնը, բացատրելով թէ իրենց կամքէն կախում չունի այդ, Հայտար Պամմատ անդամ մը եւս կը յանձնարարէ իրրեւ բարեկամ ընդունիլ Թուրքիան: Եւ դեռ աւելի բացորոշ խօսած մը,— վերջնական համարիլ Կովկասի ներկայ սահմանները:

– «Ճիշդ է որ մենք ոչ միայն «աւելորդ», այլեւ վնասակար կը գտնենք բոլոր վէճերը Կարսի, Արտահանի, Արդուինի եւ իրանեան Ատրպատականի մասին: Ան որ ցնծատակ է դրած ստեղծել կով – կասի անկախ պետութիւն, պէտք է ունենայ առողջ խաղաբականութեան հիմնական սկզբունք, վերացնելու բոլոր թիւրիմացութիւնները մեր հարեւի դրացիներուն հետ եւ հաստատելու շատ սերտ կապեր անոնց հետ: Այս պարզ եւ անվիճելի սկզբունքէն ետք, մենք կ'ընդունինք նախ,— ոչ մէկ հողային անհամաձայնութիւն ոչ Թուրքիոյ եւ ոչ ալ Իրանի հետ: Մենք վերջնապէս եւ անդարձ կը համարինք Կովկասի սահմանները, գծուած 1921ին Կարսի դաշնագրով: Երկրորդ մենք վճռապէս կը հրաժարինք բոլոր այն ելոյթ – ներէն, գործողութիւններէն որ կատարուած են անցեալին մէջ եւ որոնք կրնային եւ կրնան մեր դրացիներուն մտածել տալ թէ ունինք յայտնի կամ գաղտնի ձգտումներ ներկայիս իրենց պատկանող հողերու վրայ: Այս հարցին մէջ անհրաժեշտ է յստակութիւնը: Ամէն թերի միտք յղի է վտանգաւոր վախճանով եւ կրնայ սպառնալ կովկասեան համադաշնակցութեան գոյութեան »:

Ծօդուածին չարունակութեան մէջ ալ, միշտ այս միտքն է որ կ'արծարծուի նոյն կոպտութեամբ.

— « Ազգային (?) Կովկասը պէտք չէ որ աչք տնկէ այն հողերուն որոնք թրքական կը ճանչցուին Խ. Ռուսաստանի կողմէ »:

— Պէտք է հրաժարիլ 1921 յունիսի յայտարարութենէն, որով կովկասեան ներկայացուցիչները կը պահանջէին վերահաստատել 1914ի սահմանները :

— « Ոչ Վրացիները եւ ոչ ալ Հայերը պէտք չէ յայս ուենան թէ Լեռնցիները եւ Ազէրիները կը պաշտպանեն հողային այն պահանջները որ կը գտնուին Կովկասի ներկայ սահմաններէն դուրս: Ողջամիտ Վրացիները եւ Հայերը պէտք չէ որ պատրանքներ սնուցանեն այս հարցի մասին »:

Ահասիկ ամբողջ ծրագիրը մը, որուն վճռապէս կատչած է «Կավկազ»ը, իր Հայտար Պամմատներով եւ Թամպիլ Ելեկիտներով, որոնք ռուսերէնի կողքին ֆրանսերէն «Կովկաս» մըն ալ կը հրատարակեն, այս միջոցին: (Կ'իմանանք թէ ձեռնարկած են նաեւ, նոյն հատորէն անգլերէն եւ իտալերէն հրատարակութեան):

Ուրեմն, «կովկասեան ճակատ»ը յարդարուած է ճիշդ այն – պէս ինչպէս ծրագրեր էին սկիզբէն ի վեր, տարիներ առաջ, երբ լուսաւոր ատեղը այլեւս պատմական «Պրոմեթէ»ն կը համարուէր:

«Կավկազ»ը «Պրոմեթէ»ն ալ գլեց անցաւ: Եւ արդէն այս խմբակը անոր դէմ եւս լարուած է, ու բացորոշապէս պայքար կը մղէ անոր կարգ մը դեկավարներուն, ինչպէս Հայ - Վրացական Միութեան դէմ :

Ի՞նչ կը հետեւի այս իրողութիւններէն:

Առաջին.— *Խ. Միութեան ալեհոն եւ անսասոյզ վիճակը թեւ տուած է «Կավկազ»եաններուն, իրենց տեսակէտները տարածելու, նոյն իսկ «մէջազգայնացնելու» եւ պատեհ ժամուն գործելու համար:*

Երկրորդ.— «Կավկազ»եանները եւ անոնք որ Պրիւսէլի դաշնագրէն առորակրեցին (բացի Հայերէն), կ'ուզեն Թուրքիոյ բարեկամութիւնը ապահովել ոչ միայն անոր հզաւորութեան, գործնականութեան աջակցութեան ապաւինելով, այլ եւ վեհանձնօրէն անոր չնորհելով յափշտակուած հողերը:

Երրորդ.— *Այս խմբակը կ'աշխատի վարկաբեկել, նոյն իսկ ատելի դարձնել այն տարրերը, մանաւորապէս Վրացիները, որոնք ըմբռնմանալով տարիներու քարացած տեսակէտին դէմ, կ'ըմբռնեն թէ Կովկասի ժողովուրդներուն անկախութեան նոյնքան եւ աւելի թշնամի է Թուրքիան: Ապա ուրեմն կը ձգտի կազմալուծել Հայ - Վրացական Միութեան կորիզը, ուժ առնելով Վրաստանի պաշտօնական դեկավարութենէն:*

Չորրորդ.— *Կովկասի անկախութեան թրքամէտ կուսակիցները քաջալերուելով կարգ մը աչխարհակալ պետութիւններէ, հետզհետէ աւելի գործօն աշխատանքներ կը կատարեն Եւրոպայի դիւանագիտական մայրաքաղաքներուն մէջ. աշխատանքներ որոնց բոլոր ծալքերը պարզ չեն տակաւին:*

Յառաջիկային վերապահելով ուրիշ մանրամասնութիւններ, այսօր կ'ուզենք ըսել թէ այս բոլորը կը հարկադրեն մեզ ուշադրութեամբ հետեւիլ ամբողջ անցուդարձին:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔԱԻԵԼՈՒԻ ԿԱՐԳԸ ԵԿԱՒ ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ

»»»» • ««««

Բազմաթիւ «ժողովուրդի թշնամիներ» դէպի քանիս

« Փրաւտա », Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, այս միջոցին կրակ կը տեղայ խորհրդային մամուլի խմբագիրներուն վրայ: Կուսակցութեան տեղական մամլիները կը յանդիմանուին թէ չեն հնազանդած վերջերս տըրուած հրամանի մը, որ կը տրամադրէր իրենցմէ մէկը խմբագիր նշանակել տեղական թերթերուն: (Այս հրամանը նոր մէջտեղ կը հանուի) : Ապա պաշտօնաթերթը կը չարունակէ .

— « Աչխարհի ամէնէն ազատ եւ ժողովրդավար երկրին՝ Խ. Միութեան մէջ, միայն համայնավարութեան եւ մեր հայրենիքին հաւատարիմ անձեր կրնան պաշտօն վարել մեր թերթերուն մէջ, ո՛րեւէ հանդամանքով, խմբագիրներէն մինչեւ փոքր սրբագրողները: Միայն Մթալինի կեդր. Կոմիտէին եւ խորհրդային կառավարութեան հաւատարիմ դաւակները իրաւունք ունին խորհրդային հրապարակագրի բարձր դիրքը բռնելու: Այսպիսի անձեր տրամադրելի են ամէն տեղ եւ դրպարտութիւն է այն խօսքը թէ խմբագրութեան չարմար տարրեր չկան: Մեր բանուոր դասակարգէն, հաւաք. տնտեսութիւններէն եւ խորհրդային մտաւորականութենէն տասնեակ հազարաւոր տղաքներ եւ աղջիկներ կ'ուզեն օրագրող դառնալ, բայց իրենց համբերն փակուած կը գտնեն ժողովուրդի թշնամիներու կողմէ որոնք սողոսկած են խմբագրական ա – ռաններու մէջ » :

Այս յառաջաբանէն վերջը, Մոսկուայի պաշտօնաթերթը կը մատնանչէ չարք մը խմբագիրներ, երիտասարդ կամ տարէց, իրրեւ ժողովուրդի թշնամիներ կամ լրտեսներ :

Այսպէս, կ'ըսէ թէ Ուկրայնայի « Փրաւտա » թերթին խմբագիրները վարկաբեկելով իրենց կուսակցական թերթերուն վեմ դերը, դանոնք դարձուցած են բոյներ՝ «ժողովուրդի թշնամիներու, աղտոտ լրտեսներու եւ դաւաճաններու. » :

Կասպերսքի, Սարաթովի «Կոմունիստ» լրագրին խմբագիրը, կը ճադկուի իրրեւ լրտես :

Լէչինկր, Մոսկուայի «երիտասարդ պահակ» թերթին եւ հրատարակչական տնօրէնը, «պիմակագիծ եղած է իրրեւ հաւատարիմ լրտեսը Ֆայնպէրկի, նախկին վարիչ Մոսկուայի երիտասարդ համայնավարական կազմակերպութեան» : Ահա թէ ի՛նչ մեղադրանքներ կը ծանրանան Լէչինկրի վրայ. — Քրքրելով իր անցեալը, հաստատուած է թէ ան բարեկամն էր չարք մը լրտեսներու, որոնց դիմակը վար առնուած է այժմ : Ան կ'ամբաստանուի նաեւ թէ մսխած է պետութեան լումաները եւ տասնեակ հազարաւոր բուրլիներ յատկացուած է Քարելիոյ ցարասիներէն չինուած կարասիներ գնելու համար իր չքեղ յարկարաժնին : Իր վարած հրատարակչականը չատ քիչ լաւ դիրքեր ար – պած է : Ան միեւնոյն ատեն երիտասարդութեան մէջ տարածած է ժողովուրդի թշնամիներու դործերը, պարզապէս ջնջելով հեղինակին անունը :

Ցետոյ կը մեղադրէ թէ իրրեւ դլխաւոր խմբագիր գործածած է Օսիխով անուն մէկը, որուն միակ աչխատակցութիւնը եղած է կենսագրութիւնը «Հիթլէրական լրտես եւ միջազգային լրտեսութեան գործակալ Թուխաչեւսքիի » (այն մարշալխաը որ գնդակահարուեցաւ վերջերս) :

« Ռորհրդային Ազուեստ»ի խմբագիրն ալ վտանդուած է, որովհետեւ «յետպոխոխութեան ազնիւ ասպետին՝ Ձէրժինսկիի լուսանկարը հրատարակած է այնքան ազնաա ձեւով մը որ անճանաչելի դարձեր է» : Այս առթիւ պիտի կը տրուի թէ ճիշդ է որ պատկերին մէջ Զեկայի հիմնադրին քիթը վնասուած է, բայց հաչակաւոր արուեստագիտուհի մը չատ աւելի այլանդակուած է միեւնոյն թիւին մէջ, իրրեւ հետեւանք խայտառակ տպադրութեան մը :

Մաքրագործումը անխնայ կը չարունակուի ամէն կողմ, անշուչտ նաեւ Կովկասի եւ Հայաստանի մէջ: Վչասով, Քիւվի դլխաւոր թերթին խմբագիրը եւ պետական հրատարակչականի տնօրէնը, բանտարկուեցաւ: Իրեն հետ տապալեցան դլխաւոր խմբագիրներն եւ աչխատակիցները: Եէժով, Զեկային վարիչը, ամէն լրագրութիւն կը վայելէ միշտ. այնպէս որ դժուար է դիտնալ թէ ինչ եղած են կամ պիտի ըլլան այս «կասկածելիները »...

Ջորս «վարչապետներ» ալ ձերբակալուած

Գերմանական թերթերը կը գրեն թէ հարիւրաւոր նոր ձերբակալութիւններ կատարուած են: Մոսկուայի մէջ գրոյց կը չրջի թէ ձերբակալուած են ոչ միայն վերատուիչ յանձնաժողովի նախագահը՝ Անթիխով, եւ տնտեսական գերագոյն խորհուրդին նախկին դեր - նախագահը՝ Լոմով, այլեւ դաւադան դործավարը՝ Քրլիչնքօ, որ ընդհ. դաւադիր էր հռչակաւոր Վիչինսքիէն առաջ:

Կ'ըսուի թէ կալանաւորներուն մէջ կը դտնուին նաեւ երկու կիներ, — մէկը՝ Տիկին Պէթի Քլան, որ կ'ամբաստանուի իրրեւ լրտես, միւսը՝ ականաւոր գերասանուհի մը, Նաթալիա Սաց: Այս վերջինը, որ կինն է ներքին գործավարին, կ'ամբաստանուի թէ սերտ յարաբերութիւններ կը մչակէր եակոտայի երրեմնի օգնականին՝ Փրոքոֆիեւի, որ ձերբակալուեցաւ վերջերս :

Գերմանական թերթերը մասնաւոր կարեւորութեամբ կ'արձանագրեն ձերբակալութիւնը Պերլինի նախկին դեսպանին՝ Զինչուքի, այժմ գործավար ներքին առեւտուրի :

*** Մոսկուայէն կը հեռագրեն «Նիւ Եորք Հէրըլտ»ի, յուլիս 26 թուակիով.— Մթալինի հրամայած մաքրագործումը յառաջ կը տարուի ամբողջ Խ. Միութեան մէջ, եւ ամէն օր հարիւրաւոր քաղաքացիներ կը ձերբակալուին Թրոցկիական կամ խափանարար գործունէութեան եւ լրտեսութեան համար :

Վերջին կալանաւորներուն մէջ կը դտնուին խորհրդային հանրապետութեանց վարչապետները, մէջն ըլլալով Սպիտակ Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Ուզպէկիստանի վարչապետները: Ձերբակալուած են նաեւ Քիվվի, Խարքովի, Ձերնիքովի եւ Տօնի աւազանին ձայնասփիւռի կայաններուն տնօրէնները: Անխնայ կը մաքրագործուի մամուլը, ինչպէս եւ ձայնասփիւռը: Բացի «Թաս» հեռագրական գործակալութեան տնօրէն Տալէցքիէն, որ ձերբակալուեցաւ երկու չարաթ առաջ, բանտարկուած է նաեւ նախորդ դեր - տնօրէնը, Մէնձէս, իրրեւ ժողովուրդի թշնամի :

*** « Փրաւտա » գարմանագան բաներ կը պատմէ իր ամբաստանութեանց մէջ: Կը գրէ թէ ժողովուրդի թշնամիները հազարամեակ խարդախութեանց կը

(Լուրերու չարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՇՏ ԱԶԳԻ՝ ՀԵՌՈՒ

—.—

— Ցուցահանդէս գացի՞ր, տեսա՞ր Խ. Հայաստանի բաժինը:

— Գացի, տեսայ եւ... գաղթեցի: Պատմեմ , լսէ՛:

Ահա խորհրդային տաղաւարը, հոյակապ եւ բարձրասլաց ճակատով մը, որուն կատարը կը փայլին մուրճը եւ մանգաղը, մէկը՝ երիտասարդի մը՝ միսը՝ աղջկան մը ձեռքին մէջ: Դրան վերեւ կ'երեւայ դասական նշանախօսքը,— Ջունեւորներ բոլոր երկիրներու, միացէ՛ք, 11 հանրապետութենց լեզուներով: Ուրեմն, նաեւ հայերէն — պրոլետարներ բոլոր յերկիրների !

Մտէ՛ք ներս.— ծով եւ անտառ պիտանի եւ անպիտան գիտելեաց: Կուսակցական շռնդալից «ռէֆլամ»ներ, բաց եւ գեղեցիկ նուաճումներ :

— Հայկական բաժի՞նը, օրիորդ :

— Առանձին բաժիններ չկան. կան արտադրութիւններ բոլոր հանրապետութիւններէն, այստեղ եւ այլուր :

Ահատասիկ մետաղի կտոր մը՝ իր – րեւ «գերբ» (զինանշան) հայկական խորհրդային հանրապետութեան: Ցետոյ ծխատուփ մը, սուր մը եւ ուրիշ իրեր իրրեւ ասկերչական ճեռագործուեստ: Կան եւ հիւսուածեղէն, գորգ եւն.:

Ահա այսքան: Եւ այսպէս :

Ջեմ հաշուեր, անշուշտ, իւրաքանչիւր նիւթի մէջ դրուած ճմոյշները :

Օրինակ, մամուլի բաժինի մէջ կ'երեւան հայերէն թերթեր ալ (միշտ բոլշեւիկեան): Գիրքերու բաժնին մէջ՝ նաեւ հայերէն հրատարակութիւններ, իրրեւ ճմոյշ թարգմանութեան եւ տպագրութեան :

Իսկ ամէնէն կարեւորը չպատմեցի: Դուռէն ներս չմտած, աչ եւ ձախ թեւերուդ վրայ կը տեսնես տարածուն որմանկարներ, խօսուն խորհրդանշաններով :

Խորհրդային Միութեան բանկացուցիչ տարրերը, ժողովուրդներն են: Բանուորներ եւ գիւղացիներ, միացած միեւնոյն դրօշին տակ, եւ իւրաքանչիւրէն վերեւ՝ արձանագրութիւն մը երկրին լեզուով.— ռուսերէն, վրացերէն, թաթարերէն եւն.:

Այս բոլորը գեղեցիկ տպաւորութիւն մը կը գործեն, երբ որ դէպի դուրը կը յառաչանաս :

Բնականաբար փնտռեցի հայկական մասն ալ — խորհրդանչանը Խ. Հայաստանի :

Աչ ճայեցայ,— վրացի եւ Ազէրի, ուրիշներու կարգին:

Ձախ ճայեցայ,— բազմաթիւ գեղեր, եւ ճորէն Ազէրին ու վրացին՝ ձեռ ձեռքի կամ սիրալիր ճայուածքներով :

Մէկուն – միւսին հարցնելով, ի վերջոյ գտայ հայկականը :

Երկու պատերուն առջեւէն անցնելով, պատը ոլորելով կը դառնաս դէպի ձախ եւ աչ: Պատկեր մը: Նեղ պատն ի վեր, գիւղացի մը փափախը գլխուն, դիմացն ալ հայ աղջիկ մը — իսկապէս յաջող — գառնուկ մը գրկած: Գառնուկ մը կամ ոչխար մըն ալ՝ գետինը :

Ահա այս է որ կը կոչուի հայկական Խ. Ս. հանրապետութիւն: Բոլորովին առանձին: Նետուած պատին ետեւը, այնպիսի անկիւն մը որ մարդու միտքէն չանցնիր: Հեռու ոչ միայն աչքէ, այլ եւ ոտքէ :

Այսպէս չէ՞ եղած մեր պատմութիւնն ալ, դարերու ընթացքին :

Միշտ աչքէ եւ ոտքէ հեռու : Կամ ոտքի տակ ...

ՎԱՀԷ

250,000 ՋԻՆՈՒՈՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ԱՌՋԵՒ

Կռիւներն կը չարունակուին կատաղօրէն

Վերջին լուրերու համաձայն, աւելի քան 250000 զինուորներ համախմբուած են Մատրիտէն 15 մղոն հեռու, Պրունէթի չուրջը: Երկուչաբթի օր 200 հրաթռչիլներ եւ հազար օդանաւեր կրակ տեղացին, անխնայ կոտորելով բազմաթիւ զինուորներ : Կը թուի թէ երկու կողմերն ալ ամէն ան աչք առած են, պատերազմը չհեղելու համար: Ջօր. Ֆրանքօ կրակի դիծը նեռած է բոլոր տրամադրելի զինուորները: Բազմաթիւ նոր թնդանօթներ, հրաթռչիլներ եւ օդանաւեր կը հասնին հարաւէն: Ճաճախ կռիւները կը մղուին կռկռոտ կռկռոտի, հրացանի բուներով կամ դաչոյններով, աւելի քան 100 ատենաան տարածութեան մէջ (Ֆարէնհայթ) :

Մատրիտի լուրերուն համաձայն, ապստամբները 7000 հոգի կորսնցուցած են վերջին կռիւներուն մէջ, թիղ առ թիղ կռուելով Պրիւնէթի չուրջը: Իսկ ապստամբները կը յայտնեն թէ դրաւած են 40 քառակուսի մղոն տարածութեամբ ռազմավիտական դիրք մը, պաչարելով առ նուազն 3000 հոգի: Նոյն ազբիւրին համաձայն , յուլիս 7էն ի վեր առնուազն 30,000 կարմիր զինուորներ սպանուած կամ վիրաւորուած են Պրիւնէթի կռիւներու մէջ, 24 թնդանօթներ դրաւուած եւ 100 օդանաւեր վար առնուած են. իսկ ձեռք անցած դնդացիրներուն, ուրիչ դէնքերու եւ ռազմամթերքի քանակութիւնը «այնքան մեծ է որ կարելի չէ հաչուել» : Հանրապետական զօրքը կատաղօրէն կռուեցաւ, եւ առնելու համար նախկին դիրքերը, բայց եւ մղուեցաւ :

Մինչ ճակատամարտը կը չարունակուի ռազմաղաչտին վրայ, Մատրիտի դարձրջրատուններուն դիչեր – ցերեկ կը բանին, զարձրջուր հասցնելու համար զինուորներուն, որոնք չարաչար կը նեղուին զարհուրելի տաքէն :

Կառավարական վերջին դեկոյցը կ'ըսէ թէ անմթար կը մնան ամէնէն կարեւոր դիրքերը :

Անգլիական ծրագիրն ալ ջուրը իյնկաւ

»»»» • ««««

Ոչ միջամտութեան յանձնախումբը երկուչաբթի օր ժողով գումարելով, չորս ժամ վիճաբանեցաւ երկու հարցարանները մասին, մէկը՝ անգլիական, միւսը՝ իտալական: Գերմանիա ետ չմնալու համար յայտնեց թէ ինքն ալ հարցարան մը կազմած է, բայց մէջտեղ չհանեց: Արդիւնքը այն եղաւ որ, թէ անգլիական եւ թէ իտալական հարցարանները մէկդի դրուեցան եւ միջին հարցարան մը մչակուեցաւ: Ուրիչ խօսքով, կացութիւնը կը մնայ նոյն անելին մէջ:

Անգլիական հարցարանը կը պարունակէր եօթը հարցումներ, որոնք չծնած մեռան: Գլխաւոր հարց այն էր որ պատերազմիկի իրաւունքներ տրուին Սպանիոյ երկու կողմերուն ալ, պայմանաւ որ լուրջ ձեռնարկ մը կատարուի , ետ կանչելու համար տասնեակ հազարաւոր օտար կամաւորները: Բրիտանական պատուիրակը առաջարկեց 27 պետութենց հաղորդել այս հարցարանը, բայց իտալական դեսպանը կարգ մը վերապահումներ յայտնելով, իր հարցարանը ներկայացուց որ չատ տարբերութիւն չունէր անգլիականէն: Ֆրանսական դեսպանը ձայն տուաւ անգլիական հարցարանին, գերմանականը՝ իտալականին, ինչպէս միշտ: Եւ ժողովը վերջացաւ զովացուցիչներով ...

Ց. ՕՇԱԿԱՆ Մարախլլ հատած է երէկ, երեքշաբթի եւ պիտի մնայ քանի մը օր, ինչպէս կը հետագրեն մեզի :

ՄԱՐԴ ԶՈՀԱՑԱԾ

»»» ○ ‹‹‹‹

— Ծ՛ Ասաւ, Տասա՝ Ի՞նչպէ՛ս կրնայ ըլլալ։ Ան մեր մէջ չորս տարի ապրեցաւ, մեր հիւրն էր, մեր ընկերներէն մէկն էր։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։

Ձեռքերս գլխուս դրի։ Ասաս, որ ամէն բանէ առաջ ինծի կը վերաբերի, ինծի կը հետաքրքրէ։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։ Ես ալ ուրիշներու պէս կը հաւատայի անոր անմեղութեան։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։

— Ասաս, հանգի՛ստ ...

— Ծ՛ասաս ... ասիոր ...

Մանուկը գլուխը ի վար կը կախէ, ձեռքերը կը ծալէ իր կուրծքին վրայ, մէկ քանի վայրկեան կը մնայ անշարժ, ինչպէս մարդ մը որ կը խոժոռի եղեռնագործութեան մը առջեւ։ Աչքերուն մէջ արցունքներ կը փայլին։ Ինծի կը նայի, ու ես կը զգամ, որ ինծմէ կ՛ակնկալէ, որ ես ալ ինծի պէս զայրանամ, ես ալ ինծի պէս ապշութենէ քարանամ։ Ես ալ կը հաւատայի անոր անմեղութեան։ Ես ալ կը հաւատայի անոր անմեղութեան։ Ես ալ կը հաւատայի անոր անմեղութեան։

— Ասաս, հանգի՛ստ ...

— Ծ՛ասաս ... ասիոր ...

Ձեռքերս ծալած, գլուխս կախ, կը մնամ անշարժ։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։ Ինչպէ՛ս կրնայ ան մեզ դաւաճանած ըլլալ։

Մանուկը գլուխը կը բարձրացնէ,

ՅՈՒՐԻՔ ՄԱՐԴԻԿ

(Վէպ)

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

»»» ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԱԾ «««

Ցնծագին ժպիտով մը, Ելենա ինքզինքը նետեց Յուրիքի գիրկերը։ Ան ալ զայն սեղմեց իր կուրծքին վրայ, ու երկար ատենէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, ինքզինքը երջանիկ զգաց։

Ելենա ետքը ետ քաշուեցաւ, ու ձեռքերը Յուրիքի ուսերուն դնելով, զայն ուշադրութեամբ զննեց։

— Ինչո՞ւ այդքան տխուր ես, Յուրիք։ Ի՞նչ պատահեցաւ։ Ինչո՞ւ ինծի չես ըսեր։ Ես ալ քեզի պիտի չըսեմ։ Ես ալ քեզի պիտի չըսեմ։ Ես ալ քեզի պիտի չըսեմ

դիմեն: Այսպէս, առարկելով թէ տպարանին տառերը պակաս են, մանրատառ կը գրեն Սթալինի անունին սկզբնատառը, դիմամբ հակայեղափոխական վրիպակներ կը ձգեն, կ'այլանդակեն խորհրդային վարիչներու պատկերները եւայլն: Մինչեւ մէջ, անթելը «զարչելի փօքսթրոթներ» կը հնչեցնէր, Լենինի մահուան տարեդարձին օրը, իսկ նուագախումբը « մահերգ մը կը հնչեցնէր փխրաքովի, Խռուշչեւի եւ ընկերութեան լրտեսախումբին դատավարութեան առեն»: (Փրավտա, 22 յուլիս):

ՁԱՓՈՆՑԻՆԵՐԸ ՓԷՔԻՆ ՄՏԱՆ

Զինեւճափոնական պինադուլը վերջացած ըլլալով, ճափոնական զօրքը փէյփինկի հարաւային մասը մտաւ եւ կռիւները սկսան փողոցին մէջ: Վերջին լուրերու համաձայն, ճափոնցիները արդէն գրաւած և փէքինի արուարձան – ները, եւ հաղորդակցութիւնները խզուած են փէքինի հետ: Զինացիները ուժգնօրէն կը դիմադրեն ճափոնական յառաջխաղացութեան: Ճափոնական բանակին հրամանատարը նոր վերջագիր մը ուղղեց, կարգ մը պահանջներ դնելով: Զինացի հրամանատարը հեռագրեց իր կառավարութեան թէ պիտի կռուի ճափոնցիներուն դէմ: Այս վերջիններն ալ յայտնեցին թէ որոշած են «մինչեւ ծայրը տանիլ զպզոզական գործողութիւնները »:

Զինական թերթերը կը գրեն թէ 500 Զինացիներ սպաննուած են ճափոնական առաջին ռմբակոծութեան հետեւանքով :

Ռումբ մը պայթեցաւ Թիէնցինի ճափոնական թաղամասին մէջ: Քաղաքը պաշարման տակ առնուեցաւ եւ փչաթելերը հաստատուեցան :

Եռուսադէմի Միւֆթին կ'ատրանայ ազկիթի մը մէջ

Պաղեստինի հոգատար իշխանութիւնը հրամայած ըլլալով ձերբակալել եռուսադէմի միւֆթիին, որ ծայրայեղ ազգայնականներուն գլուխը կը գտնուի, կրօնատուրը փակուեցաւ Օմարի հռչակաւոր մզկիթին մէջ, խումբ մը հետեւորդներու հետ: Միւֆթիին հեծեալ պահակները հսկողութիւն կը կատարեն մզկիթի արտաքին պարիսպներուն վերեւ, բայց բազմաթիւ անգլիական զին – ուորներ պաշարեցին մզկիթը եւ դիրք բռնեցին չրջակայ չէնքերու տանիքնե – րուն վրայ: Վախնալով որ միւֆթիին կրնայ ծպտուիլ եւ փախչիլ, Անգլիացի – ները կը կեցնեն եւ կը խուզարկեն մզկիթէն ելլողները :

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂՈՎ

ԳԵՏԱՆԱՒԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ անթոյլատրելի գտնելով, կառավարութիւնը հրամայեց խորտակել անհատ նաւատէրերու կամ արհեստաւորներու կազմած թումբերը: Եւ կառավարական մակոյկները անմիջապէս զոհի ձեռ – նարկեցին, չրջուն պահակներով, առաջին առթիւ Սէնի վրայ: Արհեստաւոր – ները կը գանգատին թէ աշխատանքի ժամերու կրճատումը պիտի կործանէ զի – րենք:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ վարչապետը եւ գահլիճին բոլոր անդամները բանադր – ուեցան պատրիարքական տեղապահին կողմէ, Վատիկանի հետ կնքուած պայմանագրին հետեւանքով: Բանադրուած են նաեւ բոլոր այն երեսփոխան – ները որ քուէարկած էին պայմանագիրը: Ազատ կը մնան միայն խնամակալ իշխանը, որ մայրաքաղաքէն բացակայ էր, պալատական եւ պատերազմական նախարարները, որոնք չեն խառնուած այս գործերուն: Կացութիւնը շատ ծանր է ուրեմն :

200,000 ՖՐԱՆՔ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ստացաւ չարժանկարի արուեստագիտուհի մը, Օր. Փարտիին, կեղծանունով՝ Ռինա Տինի: 1936 սեպտեմբեր 26ին առե – րականի մը հետ ճամբորդած առեն, ինքնաշարժը ծառի մը զարնուած եւ օրիորդը երեք թեթեւ սկրտուքներ ստացած էր դէմքին վրայ: Նախապէս դատ բանալու միտք չունէր, բայց յետոյ 500,000 ֆրանք հատուցում պահանջեց: Առեւտրականը սոխրտած է վճարել նաեւ հիւանդանոցի եւ դեղեցկագիտական գործողութեանց ծախքերը ...

ՍԱՍՏԻԿ ԾԵՆՈՒԵՑԱՒ դնդ. կիյեմ, «Շօք» չարաթաթերթին խմբագիրը, որ ամրաստանած էր գնդ. տը լա Ռօքը թէ նախ 20,000, յետոյ 10,000 ֆրանք ամսական կը ստանար գաղտնի վարկերէն, Թատրիէյի օրով:

Ermitage de Longchamp

Պուլոնեի անտառին մէջ

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ ԺԱՄԸ 15ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՑԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կազմակերպուած ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՅԻ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ— ՃԱԶ ԵՒ ԹԱՆԿՕ, ԽՄԲԵՐԳ, ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ, ԵՒ ԽՆԱՄՈՒԱԾ ՊԻԱՑԷ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

Porte Maillotէն առնել 44 հանրակառքը, եւ իջնել՝ **Ermitage de Longchamp.**

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԷՌ-ՊՈՒԱ ՖՈԼՈՆՑի «Ազատ» ենթակոմիտէի ժողովը այսօր, ցորեկ – ուան երեկոյեան ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

Գաւառ

ՊՈՄՈՆի «Զաւաքեան ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 30 Յուլիս, ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին:

Օրակարգ՝ Սրահի նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւնը:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէին կողմէ 30 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Մոսիէթէ Սավանթի GF սրահին մէջ, 28 Rue Danton:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. Գ. ԲԱԼԼՈՑԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ք. ՄԻՍԱԿԵԱՆ

Նիւթ՝ ԳԱՂԱՒԱՐՆԵՐՈՒ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԸ:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑի «ԴՐՕՇԱԿ» ԱԿՈՒՄԲ-ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Մէօտոնի անտառը, պաղ աղբիւրին մօտ (Tapis Vert):

Գեղարուեստական բաժին, ընտիր ճաշ՝ դեկավարութեամբ Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՃԿԱԶԵԱՆի:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՈՒՍԷՆՎԻԼի «ՏԱՒՐՈՍ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Կուսէնվիլ / Սուրսի անտառին մէջ:

ԿԸ ՓՆՏՐՈՒԻ

Տիկին Ոսկի Գըճեան, ծնեալ Պահարեան, կը փնտռէ իր եղբայրները, Սին պէյ Գէորգ և Կարապետ Պահարեան, որոնք 1920 1922ին կը գտնուէին Պոլսոյ Ազգային վարժարաններէն: Էմմալական շարժման ժամանակ Ամերիկացիներու միջնորդութեամբ Յունաստան) շրջանները, եւ անկէ իվեր իրենց հետքը կորսուած է:

Ճշդրիտ լուր տուողին մէկ տարուան «Ցառաջ» նուէր պիտի տրուի: Գրել իրենց քրոջ՝ Voskie Kidjirian, née Baharian, 56 rue de Bas Meudon. Issy les-Moulineaux, France (Seine).

Կը խնդրուի յատնահայ թերթերէն արտատպել:

— Իսքէնտէր Քայիշեան Ազէէրայցի (Դէ՛խա). որ մինչեւ վեց ամիս առաջ Լիոնի մէջ կը բնակէր եւ հետեւեալ հասցէն ունէր.— 65 rue Noir,

Կը խնդրուի իր հասցէն պիտցողներէն տեղեկութիւն տալ Դաւնէլ Սվազճեանին, German Colony, Jaffa—Palestine,

ԴԱՒՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՒԷՐ

ՀՕԳԵՒՈՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ 40ՐԴ- ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

Հ. Ց. Դ. ՍԷՆ ԺԷՐՈՄԻ «ՎԻԶԺ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԵՒ ՀՈՎԱՆՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Շաթօ Կոնպէրի ճամբուն վրայ, Camp. La Baronne, Պ. Յարութիւն Գրմալեանի ագարակին մէջ:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ց. ԱԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ

ՍԷՆ Լուի «վահան Խորէնի» թատերախումբը կը ներկայացնէ

« Մ Ա Շ Դ Ի Ի Բ Ա Դ »

Երգ., արտասանութիւն եւայլն:

ժամը 5էն վերջ եւրոպական պար, ընտիր ճաշ Պ. ՋԷՕՐՋԵՋԵԱՆի ղեկավարութեամբ: Փոփոքոցները կրնան առաւօտէն գալ, Ջրի լոգանք անուշ ցուրի աւազանին մէջ: Հոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ, ուր տարեկանէն վեր պզտիկներու 1 ֆր.:

Անձրեւի պարագային ճանդէսը կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

Հ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՋՐՕ ԿՍՒ ՏԻ ՆՈՒ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Առաւօտները ժամադրութեամբ:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎԱՃԸՐ

Ճաշատուն Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ — Հեռաձայն **Danton ; 52 – 78**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Կ'ուզուի վարպետ խոհարար մը

Վարժ արեւելեան կերակուրներու: Դիմել՝ Restaurant «Le Lord» 9 rue Lord Byron (8):

ԾԱՆՈՒ Է գինուորագրուած պատճառաւ սա փիլիսի խանութը մը (հայերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ: Լաւագոյն առիթ գործի մարդոց ձեռքը: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy, Ivry, Seine. մէթրօ Portede Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու:

«ԵՓՐԱՏ» ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Եթէ կը փափաքիք հաճելի գարձնել, ձեր սարքած ԴԱՇՏԱՀԱՆ – ԴԷՍԸ, ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ, ՀԱՒԱՔՈՒՑԸ, ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ եւն. նախօրօք դիմեցէք ԵՓՐԱՏ նուագախումբին, որ կը նուագէ եւրոպական, հայկական եւ կովկասեան ամէն եղանակներ: Ցածիաւոր գին:

Դիմել Պ. Տ. ՕՆՈՍԵԱՆի, 15, Rue du Pourtour, Clamart (Seine), կամ հեռաձայնել երեկոները ժամը 8—8.30, Observatoire 13—45.

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, գաւառի, դաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ժորդրդակցութիւն իրաւագէտ ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն Լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անունները փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Ժորդրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant : H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13e) Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐ

»»»» o ««««

Մարդը ինքնաշարժին քով բերաւ առաջը, եւ Հօրեղբօրորդիս հանեց գայն տոպրակէն եւ դրաւ ինքնաշար – ժի կողքի ու փոտակին վրայ. Ցնծագ առնելով տառապած մարդէն, սկր – սաւ մանրել սառույցը եւ պղպեղ կը – տորներ տեղաւորել թաց լաթին մէջ, որով փաթթուած էին զարկուելի – չերը :

Հօրեղբօրորդիս տասը սէնթ տուաւ մարդուն, որ վերադարձաւ իր գրա – տենեակն ու աթոռը :

Հօրեղբօրորդիս մանր կտորներու վերածեց ամրողջ սառի խորանարդը եւ դրաւ դանոնք բոլորը թաց լաթին մէջ: Ցետոյ երկաթէ ձողով զարձուց մէքենային զսպանակը եւ մտաւ ինք – նաշարժին մէջ :

Քառորդի հիւանդանոցին մօտ դէպի հիւսիս թեքցնանք եւ այդ առեն րո – ւբովին լուացաւ : Երկինքը շատ պայծառ էր, իսկ հիւանդանոցը շատ սխուր կ'երեւէր :

— Ինձ՞ համար ես եկած, հարցուց Հօրեղբօրորդիս :

— Այո, պատասխանեցի ես :

— Ինչո՞ւ ինձ համար, հարցուց ան :

— Ոչինչ, միայն այցելելու, պա – տասխանեցի ես :

— Որո՞ւ այցելելու, հարցուց ան :

— Կը յիշե՞ս Քերոբը, որ մեռաւ, պատասխանեցի ես, այն առեն գուն պզտիկ էիր, երբ դեռ ան ողջ էր :

— Կը յիշեմ, ըսաւ ան :

— Անոր այցելելու, ուրեմն ես :

— Ի՞նչ ունէր ան, հարցուց Հօրեղ – որդիս :

— Թոքախտ, պատասխանեցի ես :

— Ի՞նչ տեսակ մարդ էր ան, հար – ցուց Հօրեղբօրորդիս :

— Լաւ մարդ էր, պատասխանեցի ես : Ես խաղող, թուղ եւ դեղձ կը տա – նէի անոր : Շատ ծեր չէր, երբ մեռաւ : Դեռ քառասուն չէար. ես տասը կամ տասնմէկ տարեկան էի

Երբ Քլովիս հասանք, արեւը բարձ – րացած էր, եւ քաղաքը շատ հաճելի երեւոյթ մը ունէր : Հօրեղբօրորդիս չէրս հինգ անգամ չրջան ըրաւ քաղա – քին մէջ՝ չուրջը դիտելով :

— Ի՞նչ էր պատճառը իրեն այցե – լելուդ. հարցուց ան :

— Դժոխք, պատասխանեցի ես , ան հիւանդ էր : Առողջ եղած ժամանակը Սան Պենիթօ ծառուղիին վրայ գտնը – ւող մեր տունը կուգար : Լաւ մարդ էր : Կը խմէր ու յաճախ բախտախաղ կը խաղար, բայց լաւ մարդ էր : Նոյն – իսկ իր հարազատ եղբայրը իրեն չայ – ցելեց հիւանդանոցը, ուստի ես կ'այ – ցելէի : Եւ դիտէր, որ սիրտ մեռնէր : Եւ դիտէր, որ ես գիտէի, թէ ինչ պիտի մեռնէր, ու միշտ կը ժպտէր , երբ խաղով կը տանէի իրեն : Չեմ կարծեր, թէ գուն շատ լաւ կը յիշես գինքը :

— Ես դիտեմ, որ ան ողջ էր եւ մեռաւ, պատասխանեց Հօրեղբօրոր – դիս : Բայց ճիշդ չեմ յիշեր, թէ ինչ երեւոյթ ունէր :

— Որքան ինձի, նոյնքան ալ քեզի ազգական էր, ըսի ես :

— Ինձի կը թուի, թէ ոչ ոք կը սի – րէր գինքը, յարեց Հօրեղբօրորդիս :

— Դժուարին փորձեր ըրաւ աշխա – տանքի համար, չարունակեցի ես, բայց տաղանդ չունէր ազարակապա – հութեան համար եւ ոչ ալ ուրիշ որ եւ է բանի : Եւ, որպէս կանոն, մեր տու – նը կուգար ամէն կիրակի :

×

Հօրեղբօրորդիս քաշեց գլխաւոր ար – գելակը, եւ ինքնաշարժը կեցաւ մեծ վաճառատան մը առջեւ : Քաղաքին մէջ մարդ չկար :

— Կ'ուզե՞ս պտտիլ այս քաղաքին մէջ, հարցուց ան :

— Քիչ մը նախաճաշ չընե՞նք, պա – տասխանեցի ես :

— Որքա՞ն գրամ ունիս , հարցուց ան :

— Մէկ տոլար եւ 25 սէնթ, ունիմ պատասխանեցի ես :

— Շատ լաւ ուրեմն, եթէ տեղ մը պտնենք կը նախաճաշենք, ըսաւ ան :

— Խոզի ապուխտ եւ հաւկիթ պիտի ուտեմ, ըսի ես :

— Զուաղեղ, ըսաւ ան :

Դուրս ելանք ինքնաշարժէն եւ քա – լցինք քաղաքի գլխաւոր փողոցէն: Քաղաքը մասնաւոր դեղեցկութիւն մը չունէր: Տխուր երեւոյթով փայտէ չէնքեր, որոնք կը նայէին տխուր երե – ւոյթով երկու փողոցներու վրայ, եւ շատ մը տխուր երեւոյթով խանութի պատուհաններ, տխուր երեւոյթով դուռներ, նշանատախտակներ եւ երկ – բորդ յարկի պատուհաններ :

Եւ, սակայն, մենք կրնայինք տես – նել այդիները քաղաքէն քիչ մը ան – դին: Այդ գաւառին մէջ քաղաքը մի – այն պզտիկ տեղ մըն էր՝ որթատուն – կերով չրջապատուած : Թէպէտ քաղա – քին երեւոյթը քիչ մը տխուր էր, սա – կայն շատ հաճելի էր առտուն կա – նուխ հոն ըլլալը :

Հօրեղբօրորդիս գնաց եաեւի կողմը հիւղի մը, որ պարապ էր եւ վարձու: Գեղի պատմած եմ բժիշկի ացող խափչիկին պատմութիւնը, հարցուց Հօրեղբօրորդիս :

— Ոչ, պատասխանեցի ես : Ես կը սիրեմ այն պատմութիւնը, որ եթէ կինը ամուսնոյն ընկերացած ըլլար , երկուքը միասին պիտի կարենային ա – զատել ձին ու կառքը :

— Այդ մէկին ալ զուարճալի է, ըսաւ Հօրեղբօրորդիս: Ես այս երկրին կա – տակները աւելի կը սիրեմ, քան լուրջ բանները: Լուրջ բաներն ալ զուարճա – լի են, բայց անոնք զուարճալի են , ո – լովհետեւ պէտք չէր որ զուարճալի լլլային: Կը յիշե՞ս այն մարդը, որ քաղաք եկաւ եւ մեծ վրան մը զարիաւ ու սկսաւ քարոզել :

— Ըսել կ'ուզես այն վերապարձնու – թեան քարո՞զիչը, հարցուցի ես : Այ – նուհետեւ կը յիշեմ գայն :

— Այն լաւ մարդ էր, պատասխանեց Հօրեղբօրորդիս, բայց ես չէի սիրեր տախտակամածին վրայ ցանուած սդ – ցուքը, փայտէ նստարանները եւ վրա – նակուած տանիքը: Ամիկա եկեղեցի երեւոյթ չունէր: Ինքը շատ լաւ մարդ էր թէպէտ, բայց շատ զաւեշ – տական էր երբ կ'աղօթէր: Հապու կը նայի ինքզինքս զսպել քրքջալէ: Ժողո – վուրդը աւելի զաւեշտական էր, քան քարոզիչը: Ամենք մահու չափ կը վախնային:

Վերադարձանք քաղաքին գլխաւոր փողոցը ու դուռնք ճաշարան մը որ դոց էր :

Քաղաքին մէջ մարդ չկար, թէպէտ նուիրան արեւը բարձրացած էր եւ օդ սկսած էր տաքնալ :

— Պիտի սպասե՞նք մինչեւ որ ճա – շարանը բացուի, թէ պիտի շարունա – կենք մեր ճամբան եւ ուտենք մաս մը մեր ուտելիքներէն ու մէյ մէկ գարե – ջուր խմենք գաշտին մէջ, խօսեցաւ Հօրեղբօրորդիս :

— Կրնայ ըլլալ որ այս ճաշարանը չբացուի դեռ երկար առեն, պատաս – խանեցի ես :

(2) ՈՒ. ՍԱՐՈՑԵԱՆ

(Շար.)

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄԱՍԵԱՑ	ԵՌԱՄՍԵԱՑ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
29
ՅՈՒԼԻՍ
JEUDI
29 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3484

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄՈՒՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ԽԼՐՏՈՒՄՆԵՐԸ

Այն օրէն ի վեր որ Հրատարակուեցաւ Մեծն Բրիտանիոյ Աբքարական Ցանձնաժողովին տեղեկագիրը Պաղեստինի բաժանման մասին, լուրջ ալեկոծութեան մը մատնուած է ամբողջ արաբական աշխարհը:

Իրարու հետէ բողոքեցին բոլոր արաբական երկիրները, բացի Անդրյորդանանէն, որուն համար ձեռնտու է բաժանման ծրագիրը, թէ բարոյապէս եւ թէ նիւթապէս:

Բողոքողներու առաջին շարքին վրայ կը գտնուի, նաեւ, Սուրիան, որուն կառավարութիւնը յուլիս 23ին ծանուցագիր մը յանձնեց մարզպանին, խնդրելով հաղորդել Ազգերու Դաշնակցութեան: Այս ձեռնարկին յօժարութեան համար աջակցութիւն խոստացած են Սուրիոյ բոլոր կուսակցութիւնները, անխտիր:

Եւ ահա վերջին կարեւր լուրը:

Յուլիս 27ին Դամասկոս հասաւ իրաքեան ազգայնական պատուիրակութիւն մը, մասնակցելու համար արաբական համաժողովին:

Այս ժողովը պիտի գումարուի Դամասկոսի մէջ, մասնակցութեամբ Իրաքի, Պաղեստինի, Եգիպտոսի եւ մանաւանդ Սուրիոյ: (Նախապէս ծրագրուած էր գումարել Երուսաղէմի մէջ, բայց բրիտանական իշխանութիւնները արգիլեցին):

Սխալ պիտի ըլլար կարծել թէ պարզապէս քաղաքական մարզանքներ կը փորձեն արաբական աշխարհի ներկայացուցիչները, Պաղեստինի բաժանման ծրագրին առթիւ:

Ընդհակառակն, երկար տարիներէ ի վեր, թերեւս առաջին անգամ է որ այսքան համերաշխութիւն եւ լուրջ զործակցութիւն կը տիրէ երկիրէ երկիր եւ հոսանքէ հոսանք, արաբական ընդհանուր շահերու պաշտպանութեան համար: Նոյն իսկ Պաղեստինի ամէնէն ծանր խռովութեանց տարեն, այսքան աչքի զարկած չէր արաբական միացեալ ճակատը:

Ի՞նչ կը նշանակէ այս երեւոյթը,— արաբական աշխարհին այս արտակարգ երթարանցումը, որ կը գուգադիպի միջազգային կացութեան ամէնէն խռովեալ մէկ պահուն:

Անշուշտ գլխաւոր պատճառը Արաբներու աշխարհակալութեան ծրագիրն է,— համարաբական դաշնակցութիւն՝ Միջերկրականի ափերէն, Կիլիկիոյ դուռներէն մինչեւ Օմանի ծովը:

Բայց, տակաւին կանուխ է, խօսելու համար այդ հեռաւոր ծրագրի մասին:

Արաբ ազգայնականները, ամէն բանէ առաջ, կ'ուզեն ամբաստնել իրենց զրաւած դիրքերը՝ իւրաքանչիւր երկրամասի մէջ: Ուրիշ խօսքով, նախ ապրանալ անկախութեան կամ լրացնել կատարուած նուաճումները, յետոյ պատրաստուիլ ընդհանուր զրոհի մը, բաւին փոխադարձական խմաստով:

Այս պարագան աւելի բացորոշ կ'երեւայ, երբ կը թղթատենք Արքայական Ցանձնաժողովին տեղեկագիրը:

Իր զեկուցման Բ. գլուխին մէջ, յանձնաժողովը հետեւեալ ուշագրաւ խոստովանութիւնը կ'ընէ, «Պատերազմը եւ հոգատարութիւնը» խորագրին տակ.

— «Պատերազմին մէջ արաբական աջակցութիւնը ապահովելու համար, բրիտանական կառավարութիւնը 1915ին խոստացաւ Մեքէքի Շէրիֆին թէ, դաշնակիցներու յաղթանակի պարագային, թրքական կայսրութեան արաբական նահանգներուն մեծ գոյն մասը անկախ պիտի դառնայ: Արաբները այնպէս հասկցան թէ Պաղեստինն ալ պիտի մտնէ անկախութեան շրջանակին մէջ:

Հրէական աշխարհին աջակցութիւնը ստանալու համար, բրիտանական կառավարութիւնը Պալֆուրի յայտարարութիւնը հրատարակեց 1917ին: Հրեաները այնպէս հասկցան որ, եթէ Հրէական Ազգային Տունը հաստատելու փորձը յաջողի եւ բաւական թիւով Հրեաներ երթան Պաղեստին, Ազգային Տունը կրնայ ժամանակի ընթացքին վերածուիլ հրէական պետութեան մը»:

Ուրեմն, երկու կողմերն ալ իրենց մասնաւոր հեռանկարներն ունէին: Եւ բրիտանական կայսրութիւնը կ'օգտագործէր այս պարագան, աւելի հիմնաւորելու համար իր աշխարհակալութիւնը:

Բայց, քանի սահեցան տարիները, այնքան բարդացաւ կացութիւնը, յանգելով արիւնալի խռովութեանց. մանաւանդ 1929ին, 1933ին եւ 1936ին:

Այս վերջինը այնքան ծանրակչիռ հանգամանք ունէր որ, բրիտանական կառավարութիւնը հարկադրուեցաւ ոչ միայն 11 վաշտ զինուոր զրկել, հրամանատարութեամբ լիազօր սպարապետի մը, այլ եւ ի վերջոյ անհրաժեշտ սեպեց արքայական յանձնաժողով մը փութացնել:

Ցանձնաժողովին տեղեկագիրը բացատրելով մանաւանդ 1936ի խռովութեանց պատճառները, երեւան կը հանէ հետեւեալ պարագաները.—

1. Արաբներուն տենչը՝ ազգային անկախութեան մասին. — 2. Արաբական ազգայնականութեան ծաւալումը Պաղեստինէն դուրս. — 3. Հրեաներու յարձնուն ներգաղթը 1933էն ի վեր. — 4. Հրեաներուն բախտաւորութիւնը՝ ազգերու Մեծն Բրիտանիոյ հանդէպ կարծիքին վրայ. — 5. Արաբներու անվստահութիւնը բրիտանական կառավարութեան հանդէպ. — 6. Արաբներուն երկիւղը Հրեաներու հոգատար իշխանութեան վերջնական դիտումներու մասին:

Անշուշտ արտաքին ազդակներ ալ կան, որոնց մասին չի խօսիր տեղեկագիրը:

Օրինակ, Ֆաշական Իտալիոյ կամ հիթլէրական Գերմանիոյ ցանկութիւնները՝ Մօտաւոր Արեւելքի մէջ, Միջերկրականի ափերուն վրայ: Դէմ դիմաց՝ Մեծն Բրիտանիոյ աշխարհակալութեան ամէնէն խոցելի դիրքերուն:

Առանձին նիւթ մը կը կազմէ այս պարագան, որ սերտ կապ ունի միջազգային կացութեան եղերքներուն հետ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ՏԷՐՍԻՄԻ ԴԷՊՔԸ ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՓԱԿՈՒԻԱԾ»

»»»» o ««««

Էլազիզէն (Խարբերդ) 20 Յուլիս թուականով կը գրեն *Ձիւմհուրիյէթի*.—

Բացի Սէյիտ Բիքայէ եւ իր 7 աբբանեակներէն, ընդդիմութեան բոլոր գործերը դերի բռնուած կամ յանձնուած են: Սէյիտ Բիքայի փոքր ազան՝ Հիւսէյին որ նախապէս յանձնուած էր, Էլազիզ եկած է իր վիրաւորուած թեւը դարմանելու համար: Սէյիտ Բիքա քարայրի մը մէջ ինքզինքը բանտարկութեան դատապարտած, յուսահատ վիճակի մը մէջ կը գտնուի: Ընդդիմութեան չարժումը ամբողջովին վերջացած է եւ յաջողութեամբ կը շարունակուի բարենորոգումի գործը:

Եւ ասկարի կը դիմադրեն...

Իսկ մեր թղթակիցը կը գրէ, միեւնոյն թուականով.—

Մալաթիայէն եկած Քիւրտ մը կը պատմէ թէ կռիւները կը շարունակուին անընդհատ: Թուրքերը պաշարած են Տերսիմը: Անոնք ամէն ջանք կը թափեն ընկճելու ըմբոստները, բայց անօգուտ:

Տերսիմը ամբակռող երկու օդանաւեր եւս վար առնուած են:

Մալաթիոյ մէջ Թուրքերը կը հաւաքուին դէպի Տերսիմի ճակատը ուղղուելու, իսկ Քիւրտերն ալ կը հաւաքին դէպի Գոնիա զրկելու:

Յուլիս 13ին, վիրաւորուած զինուոր մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէր.— Տերսիմի չուրջ կատպղ կռիւ կը մղուի: Թուրքերու կորուստը անհաչիւ է: Թրքական բանակները որոնք կանոնաւոր յարձակում կը գործեն, ամէն անգամին ալ մեծ թիւով զոհ եւ պաշար ձգելով կը վերադառնան իրենց դիրքերը: Թուրք զինուորը անշարժութեան մատնուած է նաեւ իր դիրքերուն մէջ, չի կրնար գլուխը շարժել, մահացու զնդակը պատրաստ է: Տերսիմցիները կատաղօրէն եւս կը մղեն յարձակողները իրենց անառեսանելի դիրքերէն կարկէհ կարկուտ տեղացնելով:

Թրքական ճակատէն ուրիշ զինուոր մը զրած է իր ծնողքին՝ Ուրֆա որ հայր մը մատնեն զինք այդ դժոխքէն ազատելու: « Մահը վայրկեաններու հարց է: Տերսիմցիին զնդակը ամէն տեղ զոհ կը փնտռէ, զոհ կը փռէ գետին»:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԱԿԱՍԻ ԾԱՅՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

50 Ձափոնցիներու արիւնը կը խառնի 500 Չինացիներ

Սպանիական պատերազմը դեռ չվերջացած, ահա նոր ռազմադաշտ մը,— Մայր Արեւելք:

Երեքշաբթի օր կռիւներ ծագեցան Փէյփինկի չուրջը, քանի մը կիլոմեթր վրայ: Քաղաքը պաշարման վիճակի մէջ դրուեցաւ: Օտար դեսպանները զգուշացուցին իրենց հպատակներուն՝ պատրաստ ըլլալ ի հարկին դեսպանական թաղերը ապաստանելու: Չինացիները թակարդը ձգելով սպաննեցին 50 — 70 Ձափոնցիներ: Իրենք վրէժ, Ձափոնցիները կրակի բռնեցին չինական պահակատօր քարը, սպաննելով կամ վիրաւորելով 500 Չինացիներ:

Չինական բանակին հրամանատարը մերժեց Ձափոնական վերջնագիրը մը, որ կը պահանջէր եւս քաշել 29րդ բանակը: Ձափոնի նախարարական խորհուրդը ժողով գումարելով, որոշեց պատժական միջոցներ ձեռք առնել: Այս առթիւ կառավարութեան ներկայացուցիչը յայտարարեց.

— « Ձափոն աչք չունի որ եւ է հողի վրայ: Ընդհակառակն, ամենամեծ ջանքերը պիտի թափէ օտար պետութեանց իրաւունքները պաշտպանելու համար: Անելի մը յանդած ենք, եւ սակայն կառավարութիւնը կ'ուզէ արագօրէն բարեկամական համաձայնութեան մը հասնիլ: Այդ համաձայնութիւնը կարելի զլուխ հանել միայն այն ատեն երբ Չինացիները փոխեն իրենց ընթացքը եւ ընդունին վճճին կարգադրութիւնը տեղին վրայ »:

Նախարարական խորհուրդէն վերջը, պատերազմական նախարարը պատասխանեց, կայսեր հաւանութեան ենթարկելու համար ծրագրուած անօրէնութիւնները:

Վերջին լուրերու համաձայն, կռիւները կը շարունակուին փէքինի վարդնեներուն մէջ: Ձափոնական բանակը արդէն իսկ ձեռնարկած է յարձակման: Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ Ձափոն պիտի զործէ առանց պաշտօնապէս պատերազմ հրատարակելու, որպէսզի պատասխանատուութիւնը իյնայ Չինաստանի վրայ: Այս վերջինը արդէն պատրաստուած է պատերազմի դաշտերին: Ձափոնական նաւատորմը հրամանի կը սպասէ կռմ եւ պատրաստ:

Շատեր կը կարծեն թէ երբ իսկապէս պատերազմ ծագի, Ռ. Մուրթիւնն ալ պիտի հարկադրուի միջամտել:

Ձափոնի ներմատական նախարարը 96 միլիոն ֆէն վարկ պահանջեց, պինուրական փոխադրութեանց համար:

Անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութիւնները խոհեմութեան յորդորներ ուղղեցին Ձափոնի եւ Չինաստանի:

55,000 զոհ Մատրիթի առջեւ

Կռիւները կը շարունակուին Պրիւնէթի չուրջը, Մատրիտի ճամբուն վրայ: Հանրապետական կառավարութիւնը 25000 կը հաշուէ ապստամբներուն կորուստը՝ 9 օրուան կռիւներու ընթացքին, իսկ ապստամբները 30000 կը հաշուեն կարմիրներուն կորուստը:

Ապստամբները կը ճգնին գրաւել Վիլլանուէվա քաղաքը, որ ռազմավարական կարեւոր դիրք մը կը կազմէ Մատրիտի ճամբուն վրայ: Կարմիրները դիրք բռնած են քաղաքէն մէկ մղոն հեռու, եւ ուժգնօրէն կը դիմադրեն յարձակումներուն: Ազգայնական ճակատէն տրուած լուրերու համաձայն, կառավարութիւնը նեղութիւն կը կրէ օդնական զինուոր ճարելու համար, քանի որ ստիպուած է զօրաւոր բանակ մը պահել նաեւ Մատրիտի հիւսիսակողմը:

Վերջին կռիւներու ընթացքին օտարականներ ալ սպաննուեցան, որոնց մէջ կը գտնուին անգլիական բժշկական մարմնին անդամներէն մէկը, եւ « Փառ – Սուտ »ի լուսանկարիչ - թղթակիցը՝ Տիկին Կէրտա Թարօ (լեհ): Ծանրապէս վիրաւորուեցան նաեւ երկու ամերիկեան թղթակիցներ:

Սահմանագլուխէն հասած լուրի մը համաձայն, Մանթանտէր զրեթէ պաշարուած է: Ապստամբներու մարտանաւերը կը կեցնեն բոլոր նաւերը եւ կը խուզարկեն: Առջի օր բռնուեցան երկու անգլիական նաւեր, որոնք ուտելիք եւ զէդ կը փոխադրէին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՑՍՊԷՍ Է ԵՒՐՈՊԱՆ ...

— . —

Երեք շաբաթ առաջ, Հրեղէն Խաչի ճակնկին վարիչներէն դուբս Փոզօ տի Պորկօ ռումբ մը պայթեցուց: Բրեց թէ Գնդ. տը լա Ռօք 20,000 ֆրանք ամսական կը ստանար գաղտնի վարկերէն, ճակնկին նախարար Պ. Թատիէոյի միջոցաւ:

Ամբաստանութիւնը հրատարակուեցաւ «Շօք» շաբաթաթերթին մէջ, հետեւեալ ձեւով.—

Հարցում.— Ճի՞շդ է որ լա Ռօքի բաժին հանած էք գաղտնի վարկերէն:

Թատիէօ.— *Ցորչափ ներքին նախարար էի, ամէն ամսու վերջ իրեն կը յանձնէի պահարան մը որ կը պարունակէր քսան հատ հազարնոց: Իմ պատկանած նախարարութիւնս տալած ըլլալով, նորին մէջ ինծի յանձնեցին հողագործական ախոյտ բաժինը: Տը լա Ռօքի խնդրանքին վրայ, զինքը ներկայացուցի նոր վարչապետին որ, աւելի աշխուժ քան ես, տասը հազարի դեղչեց ամսական նպաստը:*

« Տասներեք ամիս վերջը, իմ կարգիս նորէն վարչապետ ըլլալով, կրկին տեսայ միեւնոյն լա Ռօքը, որ ոչ միայն խնդրեց մեր զրամական յարաբերութեանց վերսկսումը, զոր ստացաւ, այլեւ մնացորդը պահանջեց, զրամական նեղութիւնը պատմելով: ... Տասներեք ամիս 10000էն կ'ընէր 130000 ֆրանք: Ես կլորցնելով 150 հազարի վերածեցի որ իրեն յանձնուեցաւ նոյն պահուն իսկ »:

Այդ օրէն ի վեր, այս պատմութիւնը իր շրջան կ'ընէ թերթերուն մէջ, մասնաւորապէս *Իւմանիթէի, Փօփիւլէռի* եւ *Լ'Իօմի* մէջ որոնք անխնայ կը հարուածեն գնդապետը:

Նոյնիսկ արբայական *Աքսիօն Ֆը-րանսէզը* շաբթեր տեղաց ետքը կը հրեղէն խաչերու հրամանատարին գլխուն, ամէնէն կծու բառերով,— *գեխի մէջ խրած, անպատիւ եւայլն:*

Ու մինչ կը սպասուէր որ անմիջապէս հերքում *գեկոյց* մը հրատարակուի, գնդապետը գռհացաւ խուսափողական պատասխանութիւններով: Այն ալ միջանկեալ, ճառի մը ընթացքին.

— Պիտի չպատասխանեմ ... եթէ երբեմ առած եմ ...

Բոլորն ալ համոզուած են թէ պատմութիւնը ճիշդ է, ինչպէս կը հաստատեն ուրիշներ ալ:

Հրեղէն Խաչի վարիչներէն երկրորդը, Փօլ Շօփին, որ **18** ամիսէ ի վեր պայքար կը մղէ անոր դէմ, խարազանը կը շաչեցնէ իր կարգին, *Փօփիւլէռի* միջոցաւ.

— « Գիտէի որ դերասան է, պոռտաթոռ է, սուտաթոռ է, զրպտ եղող է, բայց պարկեշտ: Եւ ահաւասիկ երեւան կուգայ որ կը վճարուէր ծառայի մը պէս »:

« ... Շո՛ւտ, չո՛ւտ, գացէք հեռու, շատ հեռու տեղ մը, որպէսզի մոռնան ձեզ: Այս կը պահանջեն այն հազարաւոր մարդիկը զոր խաբեցիք »:

Ինչպէս ըսի, ժողովրդական ճակատի թերթերը չեն ձգեր գնդապետին օձիքը: Իսկ միւսները կը զոհանան լռութեամբ կամ բարեացակամ չեզոքութեամբ:

.... Այսպէ՞ս է Եւրոպան: Միշտ ծախու: Առ նուազն վարձու:

Վ.Ա.Հէ

Ս ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

»»»» o ««««

Երէկ, չորեքշաբթի, կէս օրուան ժամը 12·30ին սկսաւ ողբացեալ ընկեր Սեդրաք Սասունիի սպանութեան դատավարութիւնը, Սէնի եղեռնագործ ատեանին առջեւ:

Ինչպէս կը յիշուի, ամբաստանեալն է Տիկին Բրաքիոն Սարաֆեան, որ բանտը կը մնայ 1936 դեկտեմբեր 7էն ի վեր: Խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր դատասրահին մէջ:

Իրրեւ վկայ հրաւիրուած է նաեւ Շ. Նարդունի, որ «Յառաջ»ի համար մանրամասնօրէն գրի պիտի առնէ ամբողջ դատավարութիւնը:

Անգլիոյ արդիւնաբերութիւնը վերազինուած

Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովը երկուշաբթի օր երկարօրէն զբաղեցաւ ազգային պաշտպանութեան հարցով:

Շատ մը երեսփոխաններ մտահոգութիւն յայտնեցին թէ երկիրը պատրաստ չէ օդանաւային յարձակումներու դէմ: Նախկին նախարար Պ. Զըրչիլ անգամ մը եւս ուշադրութիւն հրաւիրեց Գերմանիոյ հսկայական վերազինման վրայ, բաղդատաբար աննշան գտնելով Անգլիոյ ձեռք առած միջոցները: «Այս պայմաններուն մէջ իսկապէս անհասկնալի է կառավարութեան լաւատեսութիւնը»: Ուրիշ երեսփոխան մը յուզեց երկրին պարենաւորման խնդիրը:

Ազգ. պաշտպանութեան նախարարը պատասխանելով, յայտարարեց թէ արդէն իսկ մեծ յառաջդիմութիւններ կատարուած են, բայց Անգլիան պաշտպանելու հզօր ուժգին գործ է, քանի որ այս երկիրը մասնաւորապէս խոցելի է օդանաւային յարձակման դէմ:

Այս առթիւ աւելցուց թէ մասնագիտական յանձնախումբը արտակարգ արդիւնքներ ձեռք բերած է, բայց մերժեց մանրամասնութիւններ հաղորդել: « Կրնամ ապահովել թէ եղած դիւտերը եւ հնարքները մեծապէս կը զերազանցեն մեր ակնկալութիւնները »:

Այս բացատրութիւններէն վերջ, ժողովը 7ի դէմ 325 ձայնով քուէարկեց պահանջուած վարկերը: Աշխատաւորականները ձեռնպահ մնացին սուր մեծամասնութեամբ:

ՋՄՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՒՎ

« ՄԱՔԲԱԳՈՐԾԻՄՆԵՐԸ » նոյն սատակութեամբ կը շարունակուին Ռ. Մուրթեան մէջ, հիւսիսէն մինչեւ հարաւ: Մոսկուայի կեդր. գործադիր կոմիտէն քննիչ յանձնախումբ մը զրկեց Զէչէն - Ինգուշներու երկիրը, քննելու համար այդ շրջանի կեդր. գործադիր կոմիտէին գործերը, որոնք վիճելի կը համարուին: Օտար համայնավարներն ալ կը մաքրագործուին: Զերբակալուած է լեհ զրագէտ Պրունօ Եասէնսքիի, հեղինակ վէպի մը, «Ես կրակի կուսամ Փարիզը»: Զերբակալուած է նաեւ Մոսկուայի լեհական թերթին խմբագրապետը:

ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆ մը ծագեցաւ Իսմմանիոյ Թրկա - Օզնա քաղաքի բանտին մէջ: Թիւապարանները դիրք բռնեցին զնռանի մը մէջ, իրենց վիճակին բարելաւումը պահանջելով: Պահակները սովորական ազդարարութիւնը ուղղեցին վերջ, կրակ բացին եւ սպաննեցին 11 բանտարկեալներ:

ԴՈՐԾԱԴՈՒԻ ՀՌՉԱԿԵՑԻՆ Փարիզի սպանդանոցներուն բանուորները, կարգ մը պահանջներու արձակման հետեւանքով:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊԱՏԱՐԱԳ ՀՐԱՇԱԼԻ

»»» ◦ ««««

— Ֆեյսլ, ասկե վեցե՛ք, դուն ալ ա – ռանց ինծի հարցնելու ամուսնացար։ Ինչո՞ւ ինծի չես ըսեր, որ ուզես ամուսնանալ։ Ես ալ քեզի կ՚ամուսնացնեի ուրիշ աղջկան մը հետ։ Ես ալ ունիմ աղջիկներ, որոնց մեջ կրնայիր ընտրություն մը ընել։ Ինչո՞ւ ինծի չես ըսեր։

Ֆեյսլ ոչինչ կրցավ պատասխանել։ Ան ամաչեցավ իր արարքին համար։ Ան գիտեր, որ ինքը սխալ մը գործած է։ Ան գիտեր, որ ինքը պարտական է իր հորեղբայրին, որ ինքը պարտական է իր ամուսնության համար։ Ան գիտեր, որ ինքը պարտական է իր հորեղբայրին, որ ինքը պարտական է իր ամուսնության համար։ Ան գիտեր, որ ինքը պարտական է իր հորեղբայրին, որ ինքը պարտական է իր ամուսնության համար։

— Ֆեյսլ, Ֆեյսլ, Ֆեյսլ ... — կրկնեց Մոսկովիչ։ — Ես ալ քեզի կ՚ըսեմ, որ ես ալ ամուսնացած եմ առանց քեզի հարցնելու։ Ես ալ ունիմ աղջիկներ, որոնց մեջ կրնայիր ընտրություն մը ընել։ Ես ալ քեզի չեմ ըսեր։ Ես ալ ունիմ աղջիկներ, որոնց մեջ կրնայիր ընտրություն մը ընել։ Ես ալ քեզի չեմ ըսեր։

Մոսկովիչ կրկին սկսավ ծիծաղիլ։ Ան ուրախ էր, որ ինքը ամուսնացած է առանց Ֆեյսլի հարցնելու։ Ան ուրախ էր, որ ինքը ամուսնացած է առանց Ֆեյսլի հարցնելու։ Ան ուրախ էր, որ ինքը ամուսնացած է առանց Ֆեյսլի հարցնելու

ՅՈՒՇԱՐՁԱՆՔ

(ՎԱՂԱՆԻՑ ՑՎԻԿԱՀԱՅՈՒՄՈՎ ԿՄՆ)

«««« o »»»»

ՄԱՀԱՑՈՒ ՄԵՐՁԸՆԹԱՑԸ

— o —

Նահանգապետ Ալի Ռըզա փաշան ոտքի ելավ, ձեռքը մեկնեց ինձ եւ ասաց.

— Ես ձեզ ուրախ եմ տեսնում, պարոն Ռըշտունի, ուրախ եմ, որ ողջ եք մնացել, որ ձեր հոգին ազատել եք ձեր ոսոխների ձեռքից։ Ես ձեզ ուրախ եմ տեսնում, որովհետեւ ձեր մահվան լուրը ստացել էի։ Ես ձեզ ուրախ եմ տեսնում, որովհետեւ ձեր մահվան լուրը ստացել էի։ Ես ձեզ ուրախ եմ տեսնում, որովհետեւ ձեր մահվան լուրը ստացել էի։

Ես ոչինչ չհասկացա։ Ես ոչինչ չհասկացա։ Ես ոչինչ չհասկացա։

— Ես ձեզ ուրախ եմ տեսնում, պարոն Ռըշտունի, ուրախ եմ, որ ողջ եք մնացել, որ ձեր հոգին ազատել եք ձեր ոսոխների ձեռքից

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Մ. Նահանգներուն յանձնելու խնդիր մը ծագած ըլլալով, Անգլիոյ վարչապետը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը երբեք միտքէն չանցըներ ուրիշին փոխանցել իրեն յանձնուած պաշտօնը :

« ՄՈՐՆԻՆԿ ՓՈՍՏ », Լոնտոնի թուղթ պահպանողական օրկանը, որ առաջին անգամ հրատարակուած է 1772ին, «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի տիրոջ ծախուեցաւ 170000 անգլ. ոսկիի : Մինչեւ օգոստոս 27 այսպէս չարունակուելով, այ – նուհետեւ պիտի ձուլուի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի մէջ :

Ermitage de Longchamp

Պուլոնիի անտառին մէջ

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ ԺԱՄԸ 15ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՑԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կազմակերպուած ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽԱՒՄԲ— ՃԱՋ ԵԻ ԹԱՆԿՕ, ԵՄԲԼԳ, ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ, ԵԻ ՔՆԱՄՈՒԱԾ ՊԻՒՖԷ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

Porte Maillotէն առնել 44 հանրակառքը, եւ իջնել՝ **Ermitage de Longchamp.**

Կ. Փ. Ց. Ռ.

Գաւառ

ՊՈՄՈՆԻ «Զաւարեան ԵՆԹակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 30 ցուլիս ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղին:

Օրակարգ՝ սրահի նիւթական եւ բարոյական հաշուետուութիւնը:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէին կողմէ 30 ցուլիս, ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Սոսիէթէ Սաւանթի GF սրահին մէջ, 28 Rue Danton:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ. ԲԱԼԱՅԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ**

Նիւթ՝ ԳԱՂԱԹՆԵՐՈՒ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՋԱԿՆԵՐԸ:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՋԷՆԿԻԼԷՐԻ ԵՐԿՍԵՌ ՀԱՅՐԵՑԱԿՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

1 *Օգոստոս, կիրակի առաւօտ ժամը 7.30էն մինչեւ երեկոյեան 8ը*

Պրընուայի Փլուամիա անտառը: Անձրեւի պարագային պատսպարան ապահովուած է:

Նուագ, արտասանութիւն, երգ եւլն.: Հայկական եւ եւրոպական պարեր:

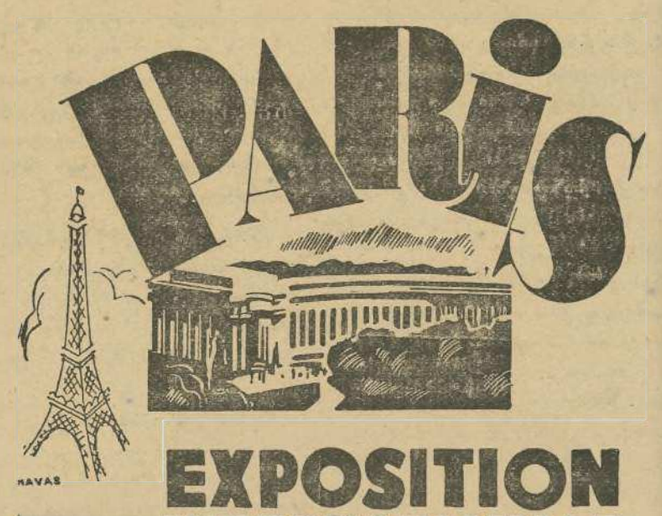
Բացի խմիչքէն ճաշը միասին քերել:

Ճոխ պիւֆէ մատչելի գիներով:

Օթօբաս 6.50 ֆրանք. Մինչեւ 6 տարեկան փոքրիկները ձրի:

Հաւաքատեղի՝ 29 bis, rue Etienne Dolet, Ալֆորվիլ:

Ելեկնում՝ մէկ անգամէն ժամը 7ին, իրիկուան մեկնում՝ 7ին եւ 8ին:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

ՄԱՅԻՍ – ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1937

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺՄԱՆԻՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՎ, ՕԴԱՆԱՒՈՎ, ՇՈՓԵՆԱՒՈՎ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ: ՏԵՂԵԿԱՆԱԼ ԲՈԼՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ :

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Լ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒՒԱԾ Է

146 Rue Lafayette (Gare du Nord)

Թելէֆոն **Nord 84-04** (անփոփոխ)

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 2– 7, կիրակի եւ տօն օրեր ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. Ս. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ԲՈՒԺԱՐԱՆԸ **87 Rue Ernest Renan, Issy-les-Moulinaux**

Մէթրօ **Mairie d'Issy***ի ճիշդ դիմացը:*

Մասնագէտ քթի, ականջի, կոկորդի, գլուխի եւ վիզի հիւանդութեանց: Կը դարմանէ նաեւ նեթքին հիւանդութիւնները:

Կ'ընդունի երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 5—7:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ, Կ'ընդունի 49 rue de Maubeuge, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամը 2—4. Հեռաձայն Trud. 21-03

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ՁԱՇԱՐԱՆ «S. V. P.»

48, Rue St. Georges, Metro St. Georges

Հայկական, ռուսական եւ արեւելեան համեղ կերակուրներ պատրաստուած վարպետ խոհարարի կողմէ:

Կովկասեան շաւլիկ եւ լիւլէ քեպապ եւ ընտիր օղի:

ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

La Maison de la Photo

Կը լուսանկարենք անհատներու, հարսնեւկան, խմբական, մանուկներու, ինքնաւթեան թուղթերու նկարներ՝ ամենավերջին նորութիւններով եւ գեղարուեստական ճաշակով: Ժամադրութեամբ ուղուած վայրի մէջ: Մեր լուսանկարչատունը իր մասնագիտութեամբ պատրաստած նկարներով եւ իր չափաւոր գիներով չանք չխնայէր գոհացնելու իր յարգելի յաճախորդները:

Դիմել ՎԱՂԱՐՇԻՆ, **50, Bld. Longchamp, Marseille**

Tél.: National 13-16

Tailleur de ST. BERNARD

H. GULBOLIAN

24 rue Affre կամ 8 rue Cavé, Paris(18)

Մասնաճիւղ՝ 2 rue de la Charbonnière

Մէթրօ *La Chapelle* եւ *Barbès Rochechouard*

Թելէֆոն Montmartre 69—70

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մասնաճիւղիս բաւական առթիւ կարեւոր նուէրներ իւրաքանչիւր հագուստով համար, մինչեւ 1937 Յուլիս 31:

ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵԻ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ:

ՄԵՐ ԳԻՆԵՐԸ.—Հագուստներ (2 փորձով) սկսեալ 280—400 ֆր. Նուէր կը տրուի մէկ ֆանթէզիի տաբատ մը եւ կամ ամառուան յատկ գեղեցիկ մուշտակ մը: 400 ֆր.է վեր հագուստներու (3փորձ) համար կարելի է նուէր ստանալ մուշտակագործ Տիկ. Հայկուհի Կիւլպէնեան, արհեստանոցին մէջ պատրաստուած 200 ֆր. արժողութեամբ 2 imitation martre, պայմանաւ որ գնորդը վճռամտեայ բաժանորդագրուի ցառաջին Օգոստոսէ համար վերոյիշեալ պայմաններէն ներկայացնել ցառաջի կտրօնը: Rue la Charbonnière մեր մասնաճիւղին մէջ կը ստանձնենք գիւրամատչելի գիներով à façon, նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն եւ ըրթուննաժ:

Բաց է կիրակի մինչեւ կէսօր:

կը խնդրուի իր հասցէն գիտցողներէն տեղեկութիւն տալ Դանիէլ Մվագճեանին, German Colony, Jaffa—Palestine:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆ. Հ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի Մասնաճիւղի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է նշանաւոր ընտանիքէն 100 ֆրանք իր գաւիթին Արայ-Արմանի ակրտութեան առթիւ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme — PARIS (13)

Le Gérant : H. STEPHAN

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՆԱՍՈՐԻ ԱՐՇԱԻԱՆՔԻ 40ՐԴ- ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՈՒԹԻՒ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

Հ. Ց. Դ. ՍԷՆ ԺԷՐՄԻ «ՎՐԷԺ» ԽՈՒՄԲԻՆ

ԵՒ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտեան մինչեւ երեկոյ, Շաթօ կոնպլերի համբաւոն վրայ, Camp. La Baronne, Գ. Յարութիւնեան գրմպլեանի ագարակին մէջ:

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ց. ԱԷՐԷՆԿԻԻԼԵԱՆ

Սէն Լուի «Վահան Խորէնի» թատերախումբը կը ներկայացնէ «ՄԱՇԴԻ ԻԲԱԴ»

երգ, արտասանութիւն եւայլն:

ժամը 5էն վերջ եւրոպական պար, ընտիր ճաշ Գ. ՋԷՕՐՋԵԱՆի ղեկավարութեամբ: փափաքողները կրնան առաւօտէն գալ: Ջրի լոգանք անուշ ցուրի աւազանին մէջ: Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ, ուղեւորներէն վեր պզտիկներու 1 ֆր.:

Անձրեւի պարագային ճանդէսը կը յետաձգուի յաջորդ կիրակին:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «ԴՐՕՇԱԿ» ԱԿՈՒՄԲ-ԴՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Մէյսոճի անտառը, պաղ աղբիւրին մօտ (Tapis Vert):

Գեղարուեստական բաժին, ընտիր ճաշ՝ ղեկավարութեամբ Գ. ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՑԿԱԶԵԱՆի:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՈՒՍԷՆՎԻԼԻ Հ. Ց. Դ. «ՏԱՒՐՈՍ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Կուսէնվիլ Սուրբի անտառին մէջ, պաղ ջուրին մօտ:

Կը նախագահէ Ընկեր Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Կը խօսի Ընկեր Լ. ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ

Հայկական եւ եւրոպական պարեր: Ընտիր ճաշ: Փափաքողները կրնան ճաշը միասին քերել

ՏՐԱՆՍԻՒԿ.— 12.6, 13.17, 13.27, 14.40, 15.17:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐԱՂԷԶԻ ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, հայրենակից Գ. ԼԵՒՈՆ ԵՕԹՆԵՂԲԱՅՐԵԱՆի պարտէզը, Սէն-Լու, կրան Բլէյ:

կէսօրէ վերջ գեղարուեստական բաժին: կը մասնակցին Ս. Լուի Պատանեկան Միութիւնը, կ. Խաչի սանուհիները, Գ. Թիւթիւնեան եւլն.:

Կը նախագահէ Տիկն. Ն. ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Կը խօսի Գ. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

«Ադամեան» թատերախումբը կը ներկայացնէ «ԽԵԶՈՅԻ ԹՈՒԶԸ»

ՄՈՒՏՔ 2 ՖՐԱՆՔ, ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒ 1 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Հանդէսին օրը, կիրակի առաւօտ, Սէն Լուի Կրան Բլէյի եկեղեցիին մէջ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Ուրֆայի նահատակներու յիշատակին:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր Ռոպէնսոնի **Maison Fiquet** *պարտէզին մէջ:*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ: Ապահովուած է մեծ որքէսթր, փազ թանկօ, անակնկալներ:

կը նուագէ Թաւիթ ԱԲԳԱՐ

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Անձրեւի պարագային գոց սրահ,

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

Ճաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléansէն առնել 128 թիւ օթօպիւս եւ իջնել terminus. Porte de St. Cloudէն, Issyէն եւ Clamartէն առնել EU օթօպիւսը եւ իջնել Plessuris Robinson:

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ:

“ԵՐԱԿ,,

Արեւելքի միակ իսկական օդին է անզուգական: Անմրցելի: Անխարդախ: Առաջնակարգ զօրացուցիչ ախորժաբեր պատրաստուած զուտ չամիչի հիւթով: Հայ աւանդական սեղանին գարդ

ՇԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton ; 52 – 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

Agence de Voyage et de Tourisme

Paris **OCEANIA** Marseille

4 Rue de Castellane — 54 Ruede la République

Tel. Anjou 22-24, 22-25 — Tel. Colbert 09-12

Ճամաքային եւ ծովային ճամբորդութեան համար տոմսակներ, ամէն տեղի համար, նպաստաւոր պայմաններով: Գաղթականական գրասենեակ, վաւերացուած կառավարութենէն: Կը կատարենք օրինական ձեւակերպութիւնները հարաւային եւ կեդրոնական Ամերիկայի ճամբորդներու համար :

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁՄՄՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD — **ORIENT LLOYD**

48 rue de la République — **7 rue Auber, Paris**

Մարսէյլ, Tél. C.47-22 եւ C.74-51 — Tél. Opéra 67.77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Յոմանկներ՝ ամէն տեղի համար, Հայ ճամբորդներու համար ճամանաւոր գին: Ունինք Թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏԱՒՆ

Maison DARON

Entreprise Générale de Bâtiments

PLOMBERIE–COUVERTURE

Eau, Gaz, appareils sanitaires, lavabo et tout à l'égout

TATOULIAN ARAKEL

Կը ստանձնէ նաեւ շէնքերու նորոգութիւնը եւ շինութիւնը: Կը հաւատայ փոխադարձութեան շնորհիւ համար:

Գիմել իր արհեստանոցը 32 Rue Menilmontant, Paris (20)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՑՄԱՆ ՆԵՐ,—

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՐՄԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
30
ՅՈՒԼԻՍ
VENDREDI
30 JUILLET
1937

ԺԳ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3485

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՐԿՈՒ ԵՐՐՈՐԴԸ ԴԱԻԱՃԱՆ...

Ոչ մի բան անըմբռնելի, այլեւ անչափելի՝ Անճառելի՛ :

Հասկցաք անշուշտ.— հարցը կը վերաբերի Ս. Մխիթեան մէջ կատարուած «մաքրագործում»ներուն, որոնց ոչ սկիզբը ծանօթ է, ոչ ալ վախճանը կարելի է դուշակել :

Ինչ որ կատարուած է մինչեւ այսօր, կը տանի մէկ եզրակացութեան,— բոլշեւիկեան կուսակցութեան եւ Ս. Մխիթեան հիմնադիրներուն, կազմակերպիչներուն, ղեկավարներուն, գործիչներուն, վարչական թէ մարտական դէմքերուն, դիւանագէտներուն թէ արհեստակցական վարիչներուն երկու երրորդը դաւաճան եւ լրտես :— Առնուազն մեղսակից Թրոցքիի եւ ուրիշ «հակայեղափոխական»ներու...

Կրնայի՞ք երեւակայել այսպիսի պատկեր որ եւ է երկրի մէջ եւ որ եւ է ժամանակ : Նոյնիսկ ամէնէն մոլեռանդ յեղափոխութեանց, քաղաքական կամ ընկերային փոթորիկներու ընթացքին :

Եւ պէտք է չհշտել որ լուրերն անգամ կիսկատար են : Կա՛մ չատ ուշ կը հասնին, կամ կը ծածկուին, եւ կամ կը հաղորդուին չոր ու ցամաք զեկուցումներով :

Այս տեսակէտէն, չափազանց պերճախօս է «Թան»ի թղթակցին հետեւեալ դիտողութիւնը (29 յուլիս).

— « Ցաւախտ դժուար է նշդել թէ այսինչը արձակուած է, տեղափոխուած է, ձերբակալուած է, դատապարտուած է, աքսորուած է, գնդակահարուած է կամ անճնասպան եղած : Մամուլը շատ հիչ անգամ բաւական նշդումներ կը հաղորդէ : Միայն «ժողովուրդիթշնամի»բացատրութիւնը գործածուածատեն է որ մարդ հիչ-շատ գաղափար կը կազմէ : Այն ատեն կրնայ վստահ ըլլալ թէ գոհը բանտն է եւ իր հաշիւը փակուած : Բայց, աւելի յաճախ, մայրաքաղաքի մեծ թերթերը կը խօսին անձրեւի կամ գեղեցիկ օդի վրայ, եւ լռութիւն կը պահեն մահբագործման ընթացքի մասին :

« Այս տեսակէտէն աւելի արդիւնաւոր է գաւառական մամուլին ընթերցումը : Ի զուր «Փրավտա»յի կամ «Իզվեստիա»յի մէջ կը փնտռէք լուրեր՝ Թաս հեռագրական գործակալութեան տեսչութենէ՝ Եաճոպ Տոլէցքիի մասին. բայց Սվերդլովսքի «Ուրալսքի Ռաբոչի»էն կ'իմանաք որ ժողովուրդի թշնամի մըն է, իսկ օրուան գրոյցները կ'աւելցնեն թէ անճնասպան եղած է : Նոյնպէս, Մոսկուայի մամուլը լռութիւն կը պահէ Ծայր. Արեւելքի երկաթուղիներու պաշտօնեաներուն գնդակահարութեանց մասին : Երկու ամսուան միջոցին, այդ գնդակահարութիւնները հասած են պատկառելի թիւի մը, 238 : Եւ գաւառական թերթի մը մէջ, Քրասնոյարսկ խորագրին տակ, վերջին էջի մը վրայ է որ կը գտնէք մահաշուի ցանկը » :

Տակաւին կան անոնք որ «Մարթով ղրկուած են» : կամ «արձակուրդ ստացած »...

Մէկ խօսքով, չատ բան պէտք է պըպտել, զանազան աղբիւրներու միջոցաւ, ուրիշներ ալ՝ որմամարանօրէն հետեւելով :

Այս պարագան ճիշդ է մանաւանդ Կովկասի եւ յատկապէս Հայաստանի համար, որ կը մնայ միշտ աչքէ հեռու :

Արդարեւ, բազմաթիւ միջոցներ կան, ուշ-կանուխ տեղեկութիւններ ստանալու համար խորհրդային կեդրոններու կացութեան մասին :

Իսկ երեւանէ՞ն,— աւելի քան մէկ տարի կամ վեց ամիս անցած է զարմանազան «մերկացումներ»էն ի վեր :

Արդ, դիտե՞ք թէ ինչ եղած են Ա. Բակունցը, Ալազանը, Դր. Սիմոնեանը, Թոթովենցը, Ա. Եսայեանը, Շահվերդեանն ու Փիրումովը, Երզնկեանը, Եղիազարեանը, Արիսեանը, Մակինցեանը կամ Կասեանը,— ամբողջ չբախտաւորը այն 40-50 երեւելիներուն որ Ս. Հայաստանը կը կառավարէին 15 տարիէ ի վեր ...

Եթէ Ս. Մխիթեան մէկ երկու երրորդ հաշուենք «ժողովուրդի թշնամիներ»ուն համեմատութիւնը, Հայաստանի բաժինը ապահովաբար կը դառնայ երեք չորրորդ :

Իսկապէս անըմբռնելի, անչափելի եւ անհասանելի :

Շ.

Ամբողջ արժէքը պետութեան ձեռքին տակ

Գերմանիոյ հոգեպորձական նախարարութիւնը հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն արմատքի բոլոր արտադրիչները պարտաւոր են պետութեան յանձնել իրենց հնձած հացահատիկները, որպէսզի կարելի ըլլայ ապահովել ժողովուրդին ամենօրեայ հացը : Հրամանը կը վերաբերի ոչ միայն ցորենի եւ գարիի հունձքին, այլ եւ ուրիշ արմատքներու :

Արմատքը պետութեան յանձնելու պարտաւորութիւնը անցեալ տարի ալ կը գործադրուէր, բայց սահմանափակ : Հրամանագրին հրատարակութեամբ, դիները ալ կառավարութիւնը պիտի որոշէ : Արգիլուած է իրրեւ կեր անասուն տալ հացի յատուկ արմատքները եւ մանաւանդ առեւտուր կատարել : Շատ ծանր պատիժներ նախատեսուած են թերացողներուն,— բանտարկութենէն մինչեւ հարիւր հազար մարք տուգանք : Մանաւանդ պէտք ծանր պարագաներու մէջ, դատարանները կրնան բերդարգելութեան պատիժ տալ կամ դատապարտել ծանր տուգանքի մը, որուն գումարը չէ ճշդուած : Նոյնիսկ զանցառութեան յանցանքները պիտի պատժուին, մինչեւ մէկ տարի բանտարկութեամբ : Միեւնոյն ատեն պետութիւնը պիտի գրաւէ դատապարտեալներուն արմատքները :

Նոյնքան խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են, երկաթի պաշարը ապահովելու համար :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՕԴԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ ՄԸ կնքուեցաւ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ, դուքընթաց՝ առեւտրական պայմանագրին հետ : Դաշնագիրը կը վերաբերի Եւրոպայի, Հարաւային Ամերիկայի, Արեւելքի եւ Հիւսիսային Ասլանտեանի :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՓՈՆՑԻՆԵՐԸ ԳՐԱԻԵՑԻՆ ՓԷՔԻՆԸ ԵՒ ՈՒՐԻՒ ՔԱՂԱՔՆԵՐ

»»»» o ««««

Ճափոնական հետեւակազօրքը եւ օդատորմիղը յուլիս 28ին լայն յարձակողականի մը ձեռնարկեցին Փէքինի շրջակայ դիրքերուն եւ արուարձաններուն վրայ : Առաջին տաթիւ 21 օդանաւեր Թիէնցինէն ճամբայ ելլելով, կրակ տեղացին զանազան դիրքերու վրայ, 9էն 25 քիլոմէթր հեռաւորութեամբ : Զինացիները ծանր կորուստներ կրեցին : Իրենց զօրանոցները քարուքանդ եղան : Քիչ յետոյ Ճափոնցիները դրաւեցին երեք քաղաքներ :

Ապա Ճափոնական օդանաւերը թռան Փէքինի վրայ եւ թռուցիկներ ցրուեցին, որոնց մէջ կ'ազդարարեն թէ ամենախիտ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, եթէ Չինաստանի գլխաւոր բանակը զործէ Ճափոնական ուժերուն դէմ :

Չինացիներն ալ իրենց կարգին յաղթանակներ կը ծանուցանեն :

Փէքին՝ Չինաստանի նախկին մայրաքաղաքը պաշարուած ըլլալով, եւրոպական եւ ամերիկեան կոկաններ կը պաշտպանեն օտար թաղամասերը : Ճափոնական իշխանութիւններն ալ միջոցներ ձեռք առած են, օտարականներու պաշտպանութեան համար : Այս տաթիւ Ճափոնի արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ խաղաղասիրական բոլոր յոյսերը ի դերեւ ելան : «Չինացիները քուրջի կտոր կը նկատեն իրենց զրաւոր յանձնառութիւնները : Միայն վճռական միջոցներով կրնանք պաշտպանել մեր իրաւունքներն ու չահերը » :

Վերջին լուրերու համաձայն, կռիւները այնքան սաստկացած են որ, թընդանօթներու ձայնը կը լսուի Թիէնցինի մէջ : Ճափոնական ծանր հրետանին անխնայ կը ռմբակոծէ Փէքինը : Օտար թաղամասերը լեցուած են փախստական-ներով : Խրամներ բացուած են գլխաւոր փողոցներուն մէջ : Կռիւներու ընթացքին սպաննուած են երկու ամերիկացի նաւաղներ :

Չինական թերթերը կը գրեն թէ 29րդ զօրաբանակին հրամանատարը վերջապէր մը ուղղած է Ճափոնական զօրքին, պահանջելով քաչուիլ հիւսիսային Չինաստանէն, այլապէս պիտի սրբուին : Չինական առաջին յաղթութիւնները մեծ ուրախութիւն պատճառեցին Չինաստանի մէջ :

*** Փէքին դրաւուեցաւ երէկ :*

Եգիպտոսի բազաւորին գահակալութիւնը

Երէկ, հինգշաբթի, 29 յուլիս, գահը բարձրացաւ Ֆարուք Ա., իբրեւ առաջին թագաւորը անկախ Եգիպտոսի, հաւատարմութեան երդում կատարելով սահմանադրութեան, ազգին եւ երեսփ. ժողովին : Թագադրութիւն չկատարուեցաւ, որովհետեւ արդի Եգիպտոսը չունի թագ եւ համապատասխան ծիսակատարութիւն :

Ֆարուք Ա. աչխարհի ամէնէն երիտասարդ արքան է : Եգիպտական օրէնքով, թագաւոր չափահաս կը համարուի 18 լուսնային տարիքին : Եւ որով-հետեւ լուսնային տարին 11 օր պակաս է արեւային տարիէն, Ֆարուքի բուն տարիքը կ'ըլլայ 17ուկէս : (Ծնած է 1920 փետրուար 11ին) :

Թագաւորը Գահիրէի զբօսադարդ փողոցներէն անցնելով, գնաց խորհրդարան եւ ատենական երդումը կատարեց երկու ժողովներուն առջեւ : Խորհրդարանին անդամներն ալ երդում կատարեցին : Հաղարաւոր ժողովուրդ խնդուած էր փողոցներուն մէջ : Իրիկուան դէմ թագաւորը մարաջախտի գաւազանը ստացաւ, ի ներկայութեան Եգիպտոսի նորահաստատ բանակին :

Պատանի թագաւորը իր կրթութիւնը ստացած է Անգլիոյ մէջ : Եգիպտոս Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ պիտի ըլլայ յառաջիկայ սեպտեմբերին :

Ծանր իրողութիւններ Իրանեան մէջ
Անգլիոյ թագաւորին այցելութեան առթիւ

Զորեքշաբթի առաւոտ կանուխ, երբ Անգլիոյ թագաւորն ու թագուհին պէքինգհամ կ'երթային արքայական զբօսանաւով, իրենց առաջին այցելութիւնը կատարելու համար, կարգ մը յարձակումներ կատարուեցան Ըլսթըրի եւ իրլանտական ազատ պետութեան սահմանին վրայ, խումբ մը ահաբեկիչներու կողմէ : Աւելի քան հարիւր քիլոմէթր երկայնութեան մը վրայ, 24 մաքսային դրասենեակներ օդը հանուեցան ուժանակներով կամ հրկիզուեցան հրձիգ նումքերով : Կարգ մը պարագաներու մէջ, չրջակայ չէնքերն ալ, անհատական տուներ, խանութներ եւն. կրակի տրուեցան ահաբեկիչներուն կողմէ, որոնք ատրճանակներու սպառնալիքին տակ, փողոց կ'իջեցնէին վարձակալները : Ամէն անգամ որ ոստիկաններ կ'երեւային, ահաբեկիչները կը չլուէին զանոնք :

Ահաբեկիչները միեւնոյն օրը օդը հանեցին կարեւոր կամուրջ մը : Կը թուի թէ դաւադիրներուն նպատակն էր թոյլ չտալ որ Իրլանտայի ազատ պետութեան ժողովուրդը պէլֆաստ երթայ, մասնակցելու համար արքայական թափորին : Կամուրջին տակ երեւան հանուեցան երեք ականներ, որոնք չէին պայթած : Երկու Իրլանտաներու ոստիկանութիւնները միասին կ'աչխատին, երեւան հանելու համար բոլոր դաւադիրները, որոնցմէ չորս հոգի ձերբակալուած են արդէն :

Այս խռովութիւնները չատ կը յիչեցնեն 1921 թուականը, երբ Ճօրճ Թագաւորն ու Մէյրի թագուհին Ըլսթըր գացին, խորհրդարանին բացումը կատարելու համար : Այդ առթիւ ալ Իրլանտացի ծայրայեղ տարրերը ռումբ տեղացնելով, սպաննեցին չատ մը քաղաքացիներ :

Զրահապատ կառքեր հսկողութիւն կը կատարէին Պէլֆաստի փողոցներուն մէջ, 4000 զինուորներով, եւ ոստիկաններով : Ուրիշ արտակարգ միջոցներ ալ ձեռք առնուած էին, երբ արքայական թափորը ճամբայ ելաւ : Աղբիւրներու ձեռքի պայուսակներն անգամ խուզարկուեցան, իսկ այրերուն արգիլուած էր որ եւ է ծրար տանիլ : Գաղտնի ոստիկաններ ուշադրութիւն կ'ընէին դրպաններուն, իսկ ճամբուն վրայ բոլոր տուները խուզարկուած էին, զէնք փնտռելու համար :

Թագաւորն ու թագուհին նոյն գիշերն իսկ Լոնտոն վերադարձան :

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

14 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱՆ օդանաւային ահռելի արկածի մը մէջ, Պրիւսէլի հարաւակողմը : Հոլանտական նաւը կրակ առնելով դեռին ինկաւ եւ ջախջախուեցաւ : Փոթորիկի բռնուած էր եւ կը կարծուի թէ կայծակէն պարնուած է : Ուղեւորները եւ հինգ ծառայողներ :

ՕԴԱՆԱՒԱՑԻՆ ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՓՈՐՁԵՐ կատարուեցան Լիոնի եւ ուրիշ եօթը նահանգներու մէջ, անցեալ գիշեր : Արդիւնքը գոհացուցիչ կը համարուի : Աւելի կարեւոր փորձ մը պիտի կատարուի մօտերս, ծանօթ չրջանի մը մէջ, դաշտերը ցրուելով ամբողջ քաղաքի մը բնակիչները :

Ս. ՄԱՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆԻ ԿԵԱՆՔԸ — ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՆԵՂԱՑՈՒՑԻՉ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԸ — ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ — «ՇԱՏ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ, ԱՆՀԱՍԿՆԱԼԻ ԲԱՆ ՄԸ ԿԱՑ ԱՑՍ ԲՈԼՈՐԻՆ ՄԷՋ» :

Ինչպէս գրած էինք, չորեքշաբթի կէսօրէն վերջ ժամը 1ին Սէնի եզեռնադատ Ատեանին առջեւ սկսաւ դատավարութիւնը Տիկին Բրաբիոն Սարաֆեանի, որ անցեալ դեկտեմբեր 7ի իրիկունը իր զարմանատան մէջ սպանած էր ընկեր Սեգրակ Սասունին :

Կը նախագահէր Պ. Օպէի, ընդհ. դատախազն էր Պ. Կիւլընօ : Դատախազ կողմի (Կարօ եւ Արմէն Սասունի) փաստաբանն էր Պ. Հանրի-Ֆաբրի, որուն մօտ նստած էր Արմէն Սասունի, իսկ ամբաստանեալի պաշտպանութիւնը սահմնձնած էր Պ. Լէվի-Ալման : Մամուլին յատկացուած բաժնին մէջ կային բազմաթիւ Ֆրանսացի լրագրողներ, «Ցառաջ»ի կողմէ ալ՝ Հրանտ Սամուէլ : Դատախազ կողմէն կանչուած էին քանի վկաներ, իսկ ամբաստանեալին կողմէ՝ երեսուն : Բացի բազմաթիւ Հայերէ , դատարանին մէջ ներկայ էին նաեւ Ֆրանսացիներ :

Առենական գործադրութիւններէն վերջ, որուն ընթացքին դատարան բերուեցան ամբաստանեալը, 12 երդուեալ դատաւորներն ու երկու փոխանորդները :

Նախագահը ճչդելէ վերջ Տիկին Սարաֆեանի ինքնութիւնը (ծնած Իզմիթ 1896ին), երդուընցուց երդուեալ դատաւորները :

Ցետոյ կարդացուեցաւ ամբաստանագիրը, որ մանրամասնօրէն կը նկարագրէր Սասունի սպանութեան պարագաները, պատասխանատու կը նկատէր Տիկին Սարաֆեանը իր արարքին համար եւ կը հաստատէր թէ ոճիրը գործած է կանխամտածութեամբ :

Վկաներուն ցանկը կարդացուելէ վերջ, երկու կողմի վկաներն ալ ղուրս հանուեցան, հետզհետէ ներս կանչուելու համար :

Ժամը 1·40ին սկսաւ բուն դատավարութիւնը :

Նախագահ Օպէի նախ հարցաքննեց սպանիչ Տիկին Սարաֆեանը, որուն եռաւ երկու ոստիկան-զինուորներ կը հսկէին :

Նախագահը մանրամասնօրէն նկարագրեց Տիկին Սարաֆեանի կեանքը : Անահիտ Փաստրմաճեանը ծնած էր 4 յունուար 1917ին, հօրը սպանութենէն վերջ : Նիկողոս Սարաֆեանը ճանչցած է Պոլսոյ մէջ : Փարիզ եկած է 1923ին, երբ Նիկողոս 17 եւ ինք 27 տարեկան էին : Անահիտը վեց տարեկան էր : Այս վերջինը Նէօյեի դիւերթիկ զրուած էր : Տիկին Բրաբիոն Պլէնիլ փողոցի մէկ պանդոկը կը բնակէր, նոյն տեղակին մէջ կը բնակէին նաեւ տարրը եւ Թաճեան : 1925ին նչանուած է դերձակ Ց. Տարայեանի հետ, որուն մօտ ապրած է քանի մը չաբաթ : Անհամաձայնութեան պատճառով, Տիկինը հեռացած է՝ հեռը տանելով հազուստեղէն եւ 2000 ֆրանք արժէքով մատանի մը : Ինդիրը ոստիկանութեան յանձնուելով, մատանին ի վերջոյ գտնուած է Թաչճեանի գրպանին մէջ կարուած : Անկէ վերջ, սպանիչը երբեմն փաստրմաճեանին, երբեմն Թաչճեանին, երբեմն ալ երկուքին հետ ապրած է տեղակի մը մէջ ուր մէկ անկողին միայն կար : 1926 փետրուարէն սկսեալ Պ. Նիկ. Սարաֆեանի հետ ապրած է, առանց պսակի, 1929ին Անահիտ ալ եկած է միասին բնակելու իրենց հետ : 1931ին պաչտօնապէս ամուսնացած է Պ. Սարաֆեանի հետ եւ անկէ ի վեր կը բնակին Վէնսէն :

Նախագահը յետոյ աւելցուց.

— Տիկի՛ն, դուք մասնաւոր արհեստ մը չունիք, կար կը կարէիք : Զգային եւ էքսպլոէյթ նկարագիր ունիք : Չէիք վարանած նոյնիսկ հարցաքննիչ դատարանին եւ ձեր փաստաբանին ներկայութեան մահուան սպառնալիք մը ընել վկայի մը դէմ (ակնարկութիւն դերձակ Պ. Տարայեանի) : Ի՞նչ ըսելիք ունիք :

Տիկին Բ. Սարաֆեան յուզուած երեւոյթ ունէր : Կիսատ փռանսերէն մը կը խօսի եւ կրկնութիւններ կ'ընէ : Ըսաւ թէ 1918ին մինչեւ Հալէպ գացած էր՝ ամուսինին պատճառաւ : Փարիզի մէջ ութ օր մնացած է Թաչճեանի հետ : Տարայեանի մատանին նչանուքի համար էր եւ պարտաւոր չէր վերադարձնել :

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Երբ ձեր աղջիկը անհանգիստ տեսաք, թոքախտի սկզբնաւորութիւն կարծելով ուզեցիք բժիչկի մը երթալ : Դեկտեմբեր վեցին կիրակի տունէն ելաք բժիչկի հասցէն առնելու եւ կէս դիչերին վերադարձաք : Ձեր ամուսինը Անահիտին հասկցաւ որ յղի է : Թմբեցուցիչի պարագան անհասկնալի է : Անահիտ նոյեմբեր 12ին, 20ին եւ 30ին գացեր է Սասունին, որ յանձնարարեր է քինին առնել եւ «փէքտոկանաթ» ներարկել : Բայց աղջիկը բան չէ ըսեր ոչ դէպքին օրը, ոչ ալ յաջորդ օրերուն : Եթէ ղէսու պատյտ ունէր, պիտի հասկնայիք դէպքէն վերջ :

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— Նկատեցի որ աղջիկը կը տառապէր : Զգային էր , չէր ուտեր : Կ'ուզէր որ բժիչկի մը տանէի, բայց ոչ թէ հասարակ բժիչկի , այլ մեծ փրոֆէսէօրի մը : Տիկին Բարիկեանին գացի, որպէսզի կէս գինով փրոֆէսէօրի մը տանի : Կիրակի վեց զեկտեմբերին գացի ժամադրութիւն առնելու : Տուն գառնալով ո՛չ ամուսինս ճանչցայ, ո՛չ աղջիկս : Նախ ըսին թէ ամուսինս մօրը մահուան տարեդարձն է : Ցետոյ խոստովանեցան ճչմարտութիւնը : Աղջիկս երկու ամիսէ ի վեր կը տառապէր : Ամուսինս խորհուրդ տուաւ երթալ բժիչկ Շաւարչ Նարդունիին :

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ եօթը զեկտեմբեր երկուչաբթի առտու ո՛չ դուն, ո՛չ ալ ամուսինդ բացատրութիւն չէք պահանջած Սասունիէն : Ցեկին դուրս ելեր էք. ի՞նչ ընելու :

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— Ամուսինս ամէն մարդ կը ճանչնայ : Պարակական հպատակ է : Կ'ուզէր պարսիկ հիւպատոսարանը երթալ եւ անցագիր առնել, որպէսզի բոլորս ալ Ֆրանսայէն մեկնինք ընդմիչտ :

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Ժամը չորսին վերադարձեր էք : Աղջիկդ ըսեր է որ դուրս պիտի ելլէ : Պայուսակին մէջ ատրճանակ մը ունէր : Ուսկի՞ց եւ երբ առած էք ատրճանակը :

— Տիկին Ցարութիւնեանէն, 1926ին :

*ՆԱԽԱԳԱՀ.— Ատրճանակը պայուսակէն ապէք, առանց ձեր աղջկան գիտցնելու : Դուրս ելաք ոչ թէ սիկարէթ գնելու, այլ Սասունին սպաննելու համար : Վաճիրար փողոցը հասաք ժամը հինգին, ըսելով որ մէկուն կը սպասէք, Զգեցիք բոլոր չամախորդները որ դուրս ելլեն : Ժամը 8·45ին մտաք Սասունին մօտ : Այդ պահուն պէտք էր որ խիստ, ուժգին, անդադրում կռիւ մը սկսէր երկուքիդ միջեւ, բացատրութիւն պահանջելու համար աղջկանդ զէպքին համար, մինչդեռ անիկա իր նոր կահ-կարասիները ցոյց կուտայ ձեզի, յետոյ ալ խմիչք մը առնելու եւ ճաշելու կը հրաւիրէ ձեզ : Ժամը 9ին վերարկուն կը հագնի եւ ղէսարիկ կը գնէ դուրս ելլելու համար : Հեռաձայնի սուտ թիւ մը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

ՅԵՂՈՒՄՆ ԶՈՒՅԳ

»»» ◦ ‹‹‹‹

Մեկն էր նա, որ ամեն ինչ ուզում էր իմանալ, ամեն տեղ էր ուզում մտնել, ամեն բանի մասին հարցեր էր տալիս, ամեն ինչ էր ուզում տեսնել, ամեն ինչ էր ուզում ունենալ։ Նրա հետաքրքրասիրությունը սահման չուներ։ Նա ուզում էր ամեն ինչ իմանալ, ամեն ինչ տեսնել, ամեն ինչ ունենալ։

Նա ուզում էր ամեն ինչ իմանալ, որովհետև ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում իմանալ։ Նա ուզում էր ամեն ինչ տեսնել, որովհետև ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում տեսնել։ Նա ուզում էր ամեն ինչ ունենալ, որովհետև ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ

(ՎԵՊ ԱՇՈՒՂԱԿԱՆ ՀԵՔԻԱԹ)

»»» o ««««

— Ի՞նչ ... Ինչո՞ւ ես ուզում ինձ տեսնել ... Ես ոչ մի բան չգիտեմ ... Ես ոչ մի բան չեմ ասի ... Ես ոչ մի բան չեմ ասի ... Ես ոչ մի բան չեմ ասի ...

կուտաք եւ առիթէն օգտուելով կը սպաննէք ինքը: Ձի՞չ են այս բոլորը:

— Այո՛:

— Ցետոյ տուն կը դառնաք: Յաջորդ օրը բարեկամի մը խորհուրդ կը հարցընէք եւ փաստաբանին հետ հարցաքննիչ դատաւորին կ'երթաք յանձնուելու, երբ արդէն ձեր հետքերուն վրայ էին: Հինգ գնդակ արձակած էք ձախ կողմէն, մինչ նախապէս ալը կը դանուէիք: Սասունին սպաննեցիք առանց բացատրու - թիւն պահանջելու: Բայց կը թուի թէ ձեր աղջիկը ամբողջ ճշմարտութիւնը չէ ըսած: Նախ հարցաքննիչ դատաւորին ըսած է որ դէպքը պատահեցաւ 17 — 19 սեպտեմբերին, մինչ Սասունի օրատեարէն հաստատուեցաւ որ իրեն քով գացած է հոկտեմբեր 13ին: Փետրուարի սկիզբը Անահիտ վիժում ունեցած է (3 ամսու եւ 27 օրուան մանչ մը): Բայց չատ տարօրինակ, անհասկնալի բան մը կայ այս բոլորին մէջ: Սասունի Ատամնաբուժարանին մէջ գտնուած բոլոր դէրը քննուած են մասնագէտներու կողմէ եւ ոչ մէկ թմրեցուցիչ գտնուած է: Ուրեմն պէտք է ենթադրել թէ ձեր աղջիկը իր կամքով յանձնուած է Սասունին: Ետքէն իր մեղքը թեթեւցնելու համար այդ թմրեցուցիչի պատմութիւնը հնարած է: Ըսէ՛ք երդուեալներուն թէ հաւատացի՞ք ձեր աղջկան ըսածնե - րուն:

— Աղջիկս լաւ կը ճանչնամ: Աղջիկս առանց ինծի դուրս չէր ելլեր: Ամէն մարդ կը ճանչնայ զինքը: Աղջիկս մինչեւ հիմա չէ ստած, ինծի հնազանդ եղած է: Բացարձակ վստահութիւն ունիմ իր վրայ: Ես էի որ կը տեսնէի զինքը դուրս ելլել: Մարդ չէր ճանչնար: Սասունին է որ մեզ սպաննեց: Բան մը չեմ ծածկեր, ամէն ինչ ըսի: Չէի կրնար հարցնել Սասունին թէ ինչու անպատուեց աղջիկս:

ՆԱԽ.— Բայց Սասունի մասին լաւ տեղեկութիւններ կան:

ԸՆԴԴ. ԴԱՏԱԽԱԶ.— Ամբաստանեալը ըսաւ թէ աղջիկը երբեք առանձին դուրս չէր ելլեր, մինչդեռ 3 անգամ (12, 20 եւ 30 նոյեմբերին) Սասունին դուրս էր ելլեր, դուք միասի՞ն էիք:

ՏԻԿ. ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— (Շուարած) ... կէս ժամուան համար միայն դուրս ե - լաւ:

— Ուրեմն առանձին դուրս կ'ելլէր: Ի՞նչ յարաբերութիւն ունէիք առամնաբոյժին հետ: Կը ճանչնայի՞ք զինքը եւ բարեկամական յարաբերութիւններ ունէի՞ք: Սրճարան չէ՞ք գացած հետը: Դուք եւ ձեր ամուսինը չատ յաճախորդներ չէ՞ք ներկայացուցած իրեն:

— Իրիկուն մը գացեր էինք:

— Ոճիրին իրիկունը ճաշի եւ խմիչքի հրաւիրեր է ձեզի, ճի՞շդ է:

— Կը զարմանամ որ ի՛նչպէս համարձակեցաւ այդ առաջարկն ը - նել:

ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՀԱՆՐԻ ՖԱՊՐԻ.— Սասունին ամուսնալուծուած ըլլալով ա - զատ էր: Տիկին Սարաֆեան բացատրութիւն չէ պահանջած Սասունէն: Կրնար ամուսնութիւն առաջարկել՝ զարմանալու համար իր արարքը:

— Այդ բանը չէի կրնար ընել: Այդ իմ ուժէս վեր էր: Ո՛չ դրամ, ոչ ամուսնութիւն կրնայի առաջարկել իրեն:

Հ. ՖԱՊՐԻ.— Հայերուն մօտ սովորութիւն չէ՞ այս տեսակ պարագաներու մէջ քահանայի մը դիմել՝ կարգադրութիւն մը ընելու համար: Դիմա՞ծ է:

— Բայց այդ իմ ուժէս վեր էր: Կարելիս բլլի: Աղջիկս մե - ռաւ, ես ալ մեռայ:

Պաշտպան փաստաբանը կարգ մը ճշդումներ բրաւ, բուռն վէճի բռնուելով ընդդ. դատախազին հետ:

Տիկին Սարաֆեանի հարցաքննութենէն ետք, ներս բերուեցաւ առաջին վկան՝ դատական բժիշկ Տոքթ. Փօլ, որ զիաքննութիւն կատարած էր: Բժիշկը պատմեց թէ Սասունին ստացած էր հինգ գնդակ, մէկը ձախ այտոսկրէն մտած էր, երկրորդը՝ ձախ ծնօտէն, երրորդը ծոծրակէն մտած ճակատէն ելած էր, չորրորդը եւ հինգերորդը ալ ուսէն: Հինգի վրայ չորս գնդակը դտած է. բո - լորն ալ ձախէն ալ ուղղուած, մէկը չատ մօտէն քաշուած: Բոլորն ալ հանդի - պած էին՝ ձախէն ալ եւ եաեւէն առնիւ ուղղութեամբ: Զոհը կը ներկայացնէր հին ֆրանկաման եւ հին ջերմամիզութեան նշաններ: Սերնդաղործելու կարո - ղութիւն ունէր: Անահիտը առաջինէն չէ վարակուած, բայց երկրորդին նշան - ները ցոյց կուտայ: Վիժուկը առաջին հիւանդութեան մանրէներն ունէր: Զա - նները ցոյց կուտայ: Անահիտը: Թմրեցուցիչի պատմութիւնը անհաւատալի է: Ներ - նիցս քննած է Անահիտը: Թմրեցուցիչի պատմութիւնը անհաւատալի է: Ներ - կայիս չկայ ո եւ է դեղ որ լինաերուն քսելով կամ բերանը ցօղուելով թմրե - ցուցիչ չկայ ո եւ է դեղ որ լինաերուն քսելով կամ բերանը ցօղուելով թմրե - ցընէ ենթական: Անահիտ մանրամասնօրէն պատմեր է սեռային յարաբերու - թեան պարագաները: Իր պաշտօնակիցը Դ. Մէցկէր յայտներ էր թէ սխալ է պարագաները: Իր պաշտօնակիցը Դ. Մէցկէր յայտներ էր թէ սխալ է աղջկան յայտնած օրը, դատելով յղութեան ատիճանէն: Եաքէն վիժումը հաստատեց իր ըսածները: Պ. Սարաֆեան երակները կարելու փորձ ըրած է, բայց ատիկա աննչան բան է:

ՀԱՆՐԻ ՖԱՊՐԻ.— Տոքթ. Փօլի տեղեկագրին մէջ ըսուած է թէ սպաննուած տունը երկու հիւանդութիւններն ալ վարակիչ հանգամանք չէին ներկայա - ցներ: Ցետոյ Տոքթ. Մէցկէրի եւ Փօլի տեղեկագրին մէջ ըսուած է թէ Անա - հիտին քննութիւնը ցոյց կուտայ որ անիկա բազմիցս սեռային յարաբերու - թիւններ ունեցած է:

Այս հարցումներուն դոհացուցիչ պատասխաններ չտրուեցան:

Նախագահը հրաւիրեց դուրս ելլել բոլոր անոնք որոնց ականջին անա - խորժ կը հնչէին կարգ մը բացատրութիւններ: Ո՛չ ոք դուրս ելաւ:

Երկրորդ վկան էր Տոքթ. Քոհն - Ապրէսթ, որ քննած էր Ատամնաբուժա - րանին դեղերը: Հաստատեց թէ իր դտած դեղերը բոլորն ալ կը գտնուին ամէն ատամնաբոյժի մօտ: Այս դեղերէն ոչ մէկը գլխու պոյտ եւ թմրութիւն առաջ կը բերէ:

Ցետոյ ներս կանչուեցաւ Տոքթ. Թրիէլ, մասային հիւանդութեանց մաս - նագէտ, որ քննած էր Տիկին Սարաֆեանը: Բժիշկը հաստատեց թէ Տիկինը կատարելապէս տէր է իր խմացականութեան: Ո եւ է թերի չունի: Հետեւա - բար եւ պատասխանատու է իր արարքներուն համար:

Հոս տրուեցաւ կէս ժամուան դադար մը, որմէ վերջ ժամը չորսին սկսան կանչուիլ վկաները, եւ ամէնէն առաջ աղջիկը:

(Շար.) ՀՐ. ՍԱՄՈՒԷԼ

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿՈՒՍԷՆՎԻԼԻ Հ. Յ. Դ. «ՏԱՀՐԱՍ» ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Կուսէնվիլ Սուրսի անտառին մէջ, պաղ ջուրին մօտ

կը նախագահէ Ընկեր Խ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

կը խօսի Ընկեր Լ. ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ

Հայկական նուագ

Փափաքողները կրնան ճաշը միասին բերել

ԵՐԹԵՒԵԿ.— կառ. տիւ Նոռէն 12.6, 13.17, 13.27, 14.40, 15.17:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ «ԴՐՕՇԱԿ» ԱԿՈՒՄԲ-ԴՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Մէօտոնի անտառը, պաղ աղբիւրին մօտ (Tapis Vert)*:*

Գեղարուեստական բաժին, ընաիր ճաշ՝ ղեկավարութեամբ Պ. ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆԻ:

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Էնվալիտէն ջոգեկառք, իջնել Մէօտոն Վ.Ա.Լ. ՏԷՊՕՐԻ

Ermitage de Longchamp

Պուլոնիի անտառին մէջ

ԿԻՐԱԿԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ ԺԱՄԸ 15ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ

ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ԱՄԷՆԷՆ ՇՔԵՂ ՑԵՐԵԿՈՑԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍԸ

կազմակերպուած ***ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ԿՈՂՄԷ***

ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ— ՁԱՋ ԵՒ ԹԱՆԿՕ, ՔՄԲԵՐԳ, ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ, ԵՒ ՆՇԱՄՈՒԱԾ ՊԻՏԻՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ

Porte Maillotէն առնել 44 հանրակառքը, եւ իջնել՝ **Ermitage de Longchamp.**

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ՊԱՆԵԼՕ-ՔԱՇԱՆի «Աբծիւ» ենթակովիտէի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ իրիկուն իր ակումբին մէջ:

ՇԱՎԻԼԻի Հ. Ց. Դ. «Արդուճեան» խումբի ժողովը շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական ճաւաքատեղին:

Գաւառ

ՊՈՒՐՈՆի «Զաւարեան ենթակովիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը 30 Յուլիս, Ուրբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին, սովորական ճաւաքատեղին:

Օրակարգ՝ Սրահի Նիւթական եւ բարոյական ճշդուեցուութիւնը:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆի «Վարուժան» խումբի ժողովը 31 Յուլիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին Ճանօթ ճաւաքատեղին:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑՈՒՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Փարիզի «Եգիպտացի» կոմիտէին կողմէ 30 Յուլիս, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Սոսիէթէ Սավանթի GF սրահին մէջ, **28 Rue Danton**՝

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. **Գ.ԲԱԼԱՑԵԱՆ**

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **Շ. ՄԻՒԱՔԵԱՆ**

ՆԻՒԹ՝ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱԶԴԱԿՆԵՐԸ:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԽԱՆԱՍՈՒՐ ԱՐՇԱԿԱՆՔԻ 43ՐԴ- ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

Հ. Ց. Դ. ՍԷՆ ԺԷՐՕՄԻ «ՎՐԷԺ» ԽՈՒՄԲԻՆ

ԵՒ ՀՈՎԱՆՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտէն մինչեւ երեկոյ, Շաթօ կոնպլերի ճամբուն վրայ, Camp. La Baronne*, Պ. Յարութիւն Գըմպէճեանի ագա - րակին մէջ:*

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. Ց. ԱԷՐԷՆԿԻԻԼԵԱՆ

Սէն Լուի «Վահան Խոլէնի» թատերախումբը կը ներկայացնէ «ՄԱՇԴԻ ԻԲԱԴ»

երգ., պատասխանութիւն եւ այլն:

Ժամը 5էն վերջ եւրոպական պար, ընտիր ճաշ Պ. ՁԷՕՐՁԷՃԵԱՆի պե - տութեամբ: Փափաքողները կրնան առաւօտէն գալ Զրի լոգասք անուշ ջուրի աւազանին մէջ: Հոն պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ, ուր տարեկաններէն վեր պզտիկներու 1 ֆր.:

Անձրեւի պարագային ճանդէսը կը յետաձգուի յաջորդ կիրակիի:

“ՎԷՄ,,

Լոյս տեսաւ ՎԷՄի ԺԹ թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.

ՎԱՀԱՆ ՄԻՆԱՍՈՐԵԱՆ՝ Արշաւիրքի օրեր: Ց. ՔԻՒՐՏԵԱՆ՝ Հայ եւ Արաբ հնագոյն յարաբերութիւնները: ՏՈՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ՝ Ցուշատա - րէս, Հայ — հայկական բանակցութիւնները: ՀՄ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ՝ Դէպքերը Վասպուրականում, Մի քանի ճշդումներ: Ս. Վ.՝ Հայ եկեղեցու միասնա - կանութիւնը, Ընծայեցի, Անցեալը, Ապրպետ, Հայաստան Գէորգեան, Զ. Մաթիկեան, Կեանք եւ Մշակոյթ, Գրականութեան վիճակը Հայաստանում, Բաֆֆիի յոբելեանը, Մուրատ Ռաֆայէլեան վարժարանի հարիւրամեակը, Քաղաքային թանգարան երեւանում, «Մարլեան» օպերա: Գիրք եւ մամուլ, հրատարակութիւնների վիճակը Հայաստանում, Բաֆֆիի երկերը, Նուպար - եան մատենադարան, Գրախօսական, Մ. Օրմանեանվիլի՝ «Ս. Օրմանիկիձէ», Ն. Բագրատեան, Ն. Հանդոյց՝ «Մեր կանոնադիրը», Ս. Վ. յաւելուած, Վահ - րամ եպ. Մանկունի, «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ԶԷՆԿՐԼԷՐԻ ԵՐԿՍԵՌ ՀԱՅՐԵՑԱԿՑ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

1 Օգոստոս, կիրակի առաւօտ ժամը 7.30էն մինչեւ երեկոյեան 8ը Պրնուայի Փիռամիտ անտառը: Անձրեւի պարագային պատսպարան ապահովուած է:

Նուագ, արտասանութիւն, երգ. եւլն.: Հայկական եւ եւրոպական պարեր: Բացի խմիչքէն ճաշը միասին բերել:

Ճոխ պիւֆէ մատչելի գիներով:

Օթօբաս 6.50 ֆրանք. Մինչեւ 6 տարեկան փոքրիկները ձրի:

Հաւաքատեղի՝ 29 bis, rue Etienne Dolet, Ալֆորվիլ:

Մեկնումը՝ մէկ անգամէն ժամը 7ին, իրիկուան մեկնումը՝ 7ին եւ 8ին:

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզահայ Շոֆէօրներու Ընդհ. Միութեան կողմէ կիրակի 1 Օգոստոս, առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր Ռոպլէնսոնի **Maison Fi - quet** *պարտէզին մէջ:*

Գեղարուեստական ճոխ բաժին փարիզահայ արուեստագէտներու կողմէ: Ապահովուած է մեծ որքեսթր, ժազ Թանկօ, անակնկալներ:

կը նուագէ Թաքսիմ ԱԲԳԱՐ

ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Անձրեւի պարագային գոց սրահ:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐԱՆՔ

Հաղորդակցութիւն.— Porte d'Orléans*էն առնել 128 թիւ օթօ - պիւս եւ իջնել* terminus. Porte de St. Cloud*էն,* Issy*էն եւ* Clamart*էն առնել* EU *օթօպիւսը եւ իջնել* Plessuris Robinson*:*

Վերադարձը ապահովուած է հայ շոֆէօրներու կողմէ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme — PARIS (13)
Le Gérant : H. STEPHAN

Դաշտահանդէս

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ «ՖՐ. Կ. ԽԱՉ»Ի ՎԱՀԱՆՍԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Կիրակի, 1 Օգոստոս, Սէն-Բէրէյիի անտառը:

Նուագ., պար, բանախօսութիւն եւլն:

Խմիչք մատչելի գիներով:

Նուագահանդէս Իտալիոյ Ռուբէյի

Ուրբաթ, 30 Յուլիս երեկոյեան ժամը 8.30ին Սալ Ժանիւէլի մէջ (Պուրս տու Թրաւայի դիմաց), Սէն-Էթիէն: Մանաւանդ պէս հրաւիրուած են պաշտօնեաները:

ՏՈՄՍԵՐՈՒ Գին.— Պատուոյ աթոռ 7, Ա. կարգ՝ 5, եօԹը տարեկանէն մինչեւ 14 տարեկանի համար 2 ֆրանք:

ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐԻՒԷՅԼԻ ՈՒՐՖԱՑԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

1 *Օգոստոս, կիրակի ամբողջ օրը, հայրենակից Պ. ԼԵՒՈՆ ՅՕԹ. ՆԵՂԲԱՑԵՐԵԱՆի պարտէզը, Սէն-Լու, կրան Բէճ:*

Կէսօրէ վերջ գեղարուեստական բաժին, կը մասնակցին Ս. Լուի Պատանեկան Միութիւնը, Կ. Յայէի սանուհիները, Պ. Թիւթիւնեան եւլն.

կը նախագահէ Տիկն. Ն. ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

կը խօսի Պ. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

«Ագտամեան» թատերախումբը կը ներկայացնէ «ՅԵՂՈՑԻ ԹՈՒԶԸ»

ՄՈՒՏՔ 2 ՖՐԱՆՔ, ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒ 1 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Շանթակաւք Թիւ 17 եւ 18, իջնել Սէն-Լու

ՅԱՆՕԹ — Շանդէսին օրը, կիրակի առաւօտ, Սէն Լուի ԿՐԱՆ ԲԷՃ եկեղեցիին մէջ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Ուրֆայի նահատակներու յիշատակին:

Հ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՑԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

44 Rue Dunkerque (ՄԷՔՐՕ ԿԱՌ ՏԻՒ ՆՈՌ)

Tél. Trudaine 42—69

Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 14—20:

Առաւօտները ժամագրութեամբ:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԱՇԱՐԱՆ

PÉRA

Restaurant Franco-Oriental

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ՊԱԼԵԱՆ

9 Rue de Provence, Paris (9)

Մէթրօ **Pelletier** *կամ* **Cadet**

Աղանդերներ, խնամուած արեւելեան եւ եւրոպական կերակուրներ պատրաստուած անարատ իւղով:

Մասնաւոր սրահ ցացկեցոյթի եւ դարսանիքի համար:

ԾԱԽՈՒ Է զինուորագրութեան պատճառաւ սափրիչի խանութ (այրերու եւ կիներու) իր բոլոր կազմածներով: Ապահով գործ՝ բանուկ թաղամասի մէջ: Նպաստաւոր պայմաններ: Լաւագոյն առիթ գործի մարդոց համար: Դիմել Maison Rougerie, 10 route de Choisy Ivry, Seine. մէթրօ Portede Choisyէն քանի մը վայրկեան հեռու...

ԵՐԵՔ ՄԵՆԵՐԳ դաշնակիրներակցութեան

1.— ՇԻՇԱՌՆԻԿ 2.— ԳԱՐՈՒՆ 3.— ՄՐՄՈՒՆՋՆԵՐ

Երաժշտութիւն՝ Ա. Գ. ՄԵՍՈՒՐԵՆՑի (Մելքոնեան)

Գին՝ (փոսի ծախքով) 15 ֆր. 50

Ցանալով դիմել՝ A. K. Mélkonian, Restaurant Burdigala 96 rue du Pas St. Georges, Bordeaux (Gironde), եւ Librairie Samuel 51 rue Mr-le Princ Paris.

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ ԹԱԶԱՄԻԿ *Թիւ 1*

ԻՆՉԵՐ ՄԵՐ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՅ. ՀԱՆՐՊԵՏՈՒԹԵԱՆՎԵՐԱԼՈՑՍԻՆ

(Հրատ. Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան, Փարիզ)

Մեր մօտիկ անցեալի զէնքերու պատմութիւնը: Մօտ 300 էջ

Հաքուբ Թումլի վրայ, պատկերազարդ, գեղեցիկ հրատարակութիւն

Գինը՝ Ֆրանսա, Լիբանան, Սուրիա եւ Գալլիաններ 10 ֆր.

Միւս երկիրներ 15 ֆր.

Դիմել՝ ՓՐԱՆՍԱ, R. Papazian 163 Avenue Jean Jaurès. Paris. ՌՈՒՄԱՆԻԱ O. Sahaguian. 29 Atelerilor, Constantza (Roumanie) ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ «Մասիս» հրատարակչական B. P. 444, Sofia (Bulgarie) ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ «Նոր Օր»ի խմբագրատուն 20 A. Rue Vouli. Athènes (Grèce) ԻՐԱՔ Գ. Սիւրմէեան, New Street, Bagdad (Iraq): ՀԱՐԱՒ ԱՄԵՐԻԿԱ «Ազմինեան»ի հրատարակատուն, San Salvador 468 Buenos-Aires (Argentine):

Պրատուն Հրանտ-Սամուել, 51, Rue Monsieur Le Prince. Paris որուն կրնան դիմել բոլոր այն վայրերէն, որոնց առաւծի հասցէ չկա ուած:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

1E PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Chèque Postal Paris 1678 - 63

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ արբեշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
31
ՅՈՒԼԻՍ
SAMEDI
31 JUILLET
1937

ԺԹ ՏԱՐԻ — 13e Année No. 3486

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԴԷՊԻ ԶՈՒԼՈ՞ՒՄ

»»»» ο ««««

Այն օրէն ի վեր որ ձուլուեցան Աչխատանքի Դաշնակցութեան երկու թեւերը, կազմելով մէկ ընդհանուր միութիւն, Ֆրանսայի կարմիրները անընդհատ կը յիշեցնեն, նաեւ, միւս ձուլումը, — ընկերվարութեան եւ համայնավարութեան միացումը, իբրեւ մի եւ անբաժան կուսակցութիւն :

Ընկերվարականներն ալ սկզբունքով համաձայն են այս տեսակէտին, բայց ոչ նոյնքան խանդավառ : Եւ, ամէն անգամ որ համայնավարները աւետարեր լուր մը կուտան այս մասին, ընկերվարական կուսակցութեան վարիչ մարմինը կամ պաշտօնաթերթը կը փութան եթէ ոչ հերքումներ, գոնէ «ճշդումներ» կատարել :

Այս անգամ ալ կը գտնուինք այդպիսի կացութեան մը առջեւ : « Իւմանիթէ », համայնավարներուն պաշտօնաթերթը, հինգշաբթի օր յայտարարութիւն մը հրատարակած էր առաջին էջին վրայ, չհնդալից խորագրով մը, — «Միակ կուսակցութիւնը դը - լուխ պիտի հանուի » :

Ծօսելով երկու խօսակցութեանց պատասխանատուներու վերջին ժողովին վրայ, պաշտօնաթերթը կ'աւետէր թէ իրարու մօտեցած են երկու կուսակցութեանց տեսակէտները՝ բանուորական միակ կուսակցութեան մը հաստատման մասին :

Այս առթիւ, թերթը կը յիշէր թէ ընկերվարական կուսակցութեան վերջին համագումարը հետեւեալ սկզբունքները հոչակած էր, միացման համար, — «ժողովրդապետութիւն կազմակերպու - թեան բոլոր աստիճաններուն վրայ, դերիշխանութիւն ազգային եւ միջազգային համագումարներու, կուսակցութեան անկախու - թիւնը՝ ամէն կառավարութեան հանդէպ » :

Եւ անմիջապէս ծափահարելով տեսակէտներու նոյնութիւնը, հետեւեալ առաջարկները կը ներկայացնէր, երկու կուսակցու - թեանց խառն ժողովին.—

1· Այսօրուընէ սկսեալ, ընկերվարական կուսակցութեան վա - րիչ մարմինը եւ համայնավար կուսակցութեան կեդր· կոմիտէն կանոնաւորապէս ժողով պիտի գումարեն ամիսը երկու անգամ եւ հաւաքաբար, կացութիւնը քննելու, անհրաժեշտ որոշումները տալու եւ գործադրելու համար : Նոյն բանը պիտի ընեն երկու կու - սակցութեանց մասնաճիւղերու վարչութիւնները ալ :

2· Երկու կուսակցութեանց երեսփոխաններն ու ծերակուտա - կանները, նահանգային եւ քաղաքապետական խորհրդականները պիտի գործեն համախորհուրդ, խառն ժողովներ կազմելով :

3· Քարոզութիւնը (պրոպագանդ) այսուհետեւ պիտի կատար - ուի միացեալ ուժերով :

4· Համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ, որով ընկերվարա - կան ընկերները պիտի աշխատակցին «Իւմանիթէ»ի եւ համայնա - վար կուսակցութեան գաւառի թերթերուն, իսկ համայնավար ընկերները՝ «Փոփիւլէռ»ի եւ ընկերվարական կուսակցութեան գա - ւառի թերթերուն : Նոյն պայմաններով փոխադարձ աշխատակ - ցութիւն պիտի հաստատուի երկու կուսակցութեանց տեսաբա - նական օրգաններուն մէջ :

5· Մինչեւ երկու կուսակցութեանց վերջնական ձուլումը, ան - դամները պիտի շարունակեն իրենց տուրքը վճարել իրենց պատ - կան կուսակցութեան :

Այս հրապարակային յայտարարութիւնը հազիւ լոյս տեսած, ընկերվարական կուսակցութեան ընդհ· քարտուղարը կարճ «ճէ - դում» մը հրատարակեց իր պաշտօնաթերթին մէջ, մանաւանդ - պէս չեշտելով.

— Ճիշդ է որ համայնավար առաջարկը ներկայացուեցաւ խառն ժողովին, բայց ընկերվարական պատասխանատուութիւնը անմիջա - պէս դիտել տուաւ թէ այդ առաջարկը հակառակ է Մարսէյլի հա - մագումարին որոշումներուն : Ընկերվարական կուսակցութիւնը, համաձայն նոյն այդ համագումարին որոշումներուն, կը վստահի Համաձայնութեան Կոմիտէին եւ միացման Կոմիտէին, շարունա - կելու համար իր աշխատանքները : Ասկէ զատ, կուսակցութեան վարիչ մարմինը իր յառաջիկայ ժողովին մէջ պիտի քննէ համայ - նավար առաջարկը :

Այսպէս ուրեմն, անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ, մինչ համայնավարները կ'աճապարեն օր առաջ գլուխ հանել ձուլու - մը, ընկերվարականները միշտ պատճառներ կը գտնեն յետաձգե - լու : Ամէն պարագայի մէջ, յախտուն քայլեր չառնելու :

Գանի մը ամիս առաջ ալ, համայնավարները փորձեր էին մեր - ձեցում հաստատել ընդհանուր եւ մասնաճիւղ մասնաճիւղ· այ - սինքն միացումը սկսիլ վարի խաւերէն, — չարքերէն : Բայց ըն - կերվարականները անմիջապէս դիտել տուին թէ այդ մեթոդը կը հակասէ գոյացած համաձայնութեան եւ լրջութեան հրաւէր մը ուղղեցին :

Դժուար չէ բացատրել երկու թեւերուն մէջեւ տիրող այս տա - րակարծութիւնը :

Ֆրանսայի համայնավար կուսակցութիւնը առ այժմ մէկդի դրած է իր տեսական, հեռաւոր ծրագիրները, եւ կը հետեւի աւելի գործնական քաղաքականութեան մը, մանաւանդ ժողովր - դական ճակատի կազմութենէն ի վեր : Կարելի է ըսել թէ Մոսկուա Ֆրանսայի յառաջիկայ ծրագիրը մը մշակած է, «վեռը անցնելու հա - մար» : Այդպէս էր որ յայտնուեցաւ Աչխատանքի Դաշնակցութեան երկու թեւերուն ձուլումը : Առագաստները վար իջեցնելով, կար - միրները կը ճգնին ամէն գնով հարթել նաեւ բուն կուսակցական ձուլումը, որ այլ եւս ցնորք մը չէ, հակառակ բազմազան դժուա - րութեանց :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՓՈՆՑԻՆԵՐԸ ԿՐԱԿ ԿԸ ՏԵՂԱՆ ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ՉԻՆԱՍՅԱՆԻ ՄԷՋ

»»»» ο ««««

Առժամեայ կատարութիւն Փէյրնի վէճ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, ճափոնական զօրքը Փէյրնի մատ հինգ - շաբթի օր, դուրս քշելով չինական բանակը : Անմիջապէս առժամեայ կատա - վարութեան մը հաստատուեցաւ, նախազգուշութեամբ ճափոնասէր զօր· Չանկ ցէ Ջունկի : Արդէն իսկ բանակցութիւններ կը կատարուին : Կ'ըսուի թէ ճա - փոնցիները պահանջած են իրենց յանձնել Փէյրնի զրահատուններուն մէջ է - զած ամբողջ ոսկին եւ արծաթը :

Միեւնոյն օրը ճափոնցիները զարհուրելի ռմբակոծութեան մը ենթարկե - ցին Թիէնցին քաղաքը, թէ օդէն եւ թէ ցամաքէն : 12 օդանաւեր հրթիռ ռում - բեր արձակեցին որոնց հետեւանքով 8 հրդեհներ ծագեցան քաղաքին մէջ : Բոցերը մինչեւ երկինք կը բարձրանային : Աւելի քան 30 ռումբեր ինկան եր - կաթուղիի կայարաններուն եւ նամակատան մօտ : Չինական զինուցիրները կը - րակ բացին ճափոնական օդանաւերուն դէմ : Հետագրի մը համաձայն, հազա - րաւոր մարդիկ սպաննուած են այս ռմբակոծութեանց հետեւանքով : Քան - դուած կամ հրկիզուած չէնքերուն մէջ կը գտնուին նամակատունը, համա - լսարանը, կեդրոնական կայարանը եւ չինական սպայակոյտին կեդրոնը : Ճա - փոնական մարտանաւերն ալ մասնակցեցան ռմբահոծութեան :

Օտար դեսպանները բողոքեցին Թիէնցինի ռմբակոծութեան դէմ : Ճափո - նական բանակին հրամանատարը պատասխանեց թէ Չինացիները խախտած էին 1901ի համաձայնութիւնը, զինուոր կեդրոնացնելով այդ քաղաքին մէջ եւ դաւեր սարքելով Ճափոնցիներուն դէմ :

Զօր· Չանկ քայ Շէք, Չինաստանի վարչապետ - սպարապետը, յայտարա - րեց թէ Չինաստան վճռած է «կռուիլ մինչեւ վերջին մարդը» : Առաջին անգամ է որ այսքան վճռական յայտարարութիւն մը կ'ընէ Ճափոնի դէմ :

Օտար հիւպատոսները ժողով գումարելով, միջոցներ խորհեցան իրենց հպատակներուն ապահովութեան համար :

Պաղեստինի խնդիրը Ազգաժողովին մէջ

Հինգշաբթի օր արաբական եւ հրէական պատուիրակութիւններ հասան Ժընեւ, Ազգաժողովի հոգատարութեանց յանձնաժողովին դումարման առթիւ : Անգլիոյ պաղեստինեան նախարարը յանձնաժողովին քննութեան ենթարկած է Պաղեստինի բաժանման ծրագիրը :

Արաբական պատուիրակութիւնը, որ ևօթը հոգիէ կը բաղկանայ, անմիջա - պէս խնդրագիր մը ներկայացուց հոգատարութեանց յանձնաժողովին : Մընդ - րագիրը կը բաղկանայ վեց էջէ եւ մանաւանդ պիտի կուտայ.— «Արաբ - ական յանձնաժողովը իրաւունք չունէր Հրեաներուն յանձնելու Պաղեստինի ամէնէն արտաքաւոյզ մասը ծովափին վրայ եւ հիւսիսային շրջանին մէջ եւ Հրեաներու լուծին տակ դնելու 300000 Արաբներ» : Հրեաներն ալ մանաւանդ յուշագիրներ կազմած են, իրենց տեսակէտները պաշտպանելու համար :

Կարեւոր հրաժարումներ Եմենցոյցին մէջ

Նախարարական խորհուրդը կարեւոր ժողով մը գումարեց երէկ, նա - խագահութեամբ Հանրապետութեան նախագահին, որ արձակուրդի պիտի եր - թայ : Այս առթիւ, նախարարները մանաւանդ զեկուցումներ ներկայացուցին, իրենց աշխատանքներու մասին : Ամէնէն կարեւոր խնդիրը կը կազմէր ելմտա - ցոյցին հաւատարակչութիւնը : Ծրագիր մը մշակուած է, 1938ի ծախքերը 17 միլիառի վերածելու համար, որուն 11 միլիառը պիտի յատկացուի ազդ· պաշտպանութեան : Որոշուած է նաեւ կրճատել հանօգուտ չինութեանց վար - կերը, 2 միլիառ 600 միլիոնի փոխարէն ծախսելով 700 միլիոն ֆրանք, մինչեւ ներկայ տարուան վերջը :

Ոչ-միջամտութեան ենթակը

Սպանիոյ գործերուն չմիջամտելու եւ օտար կամաւորները ետ կանչելու համար ծրագիր մը մշակուած էր Լոնտոնի մէջ : 27 պետութեանց պատաս - խանները հասած են արդէն : Ֆրանսա համաձայն է, Լեհաստան կ'ընդունի անգլիական ծրագիրը, բայց վերապահումներ կ'ընէ կարմիր կամաւորներու վերադարձի մասին : Ս· Միութիւնը չարք մը վերապահումներ կը ներկայա - ցընէ, մանաւանդ պահանջելով իրեւ օտարականներ նկատել Մարոքցի - ները եւ ետ կանչել Սպանիայէն : Իտալիա այս անգամ աւելի մօտեցած կը թուի Անգլիոյ : Կ'ըսուի թէ երկու պետութիւնները համաձայն են վերահաստատելու միապետութիւնը Սպանիոյ մէջ, վերադարձնելով Ալֆոնս ԺԳ·ը կամ ուրիշ իշխանազուն մը :

Մինչ այս մինչ այն, հրեները կը շարունակուին Մաարիւի առջեւ եւ այլուր :

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՓԱՐԻԶ - Սինթ Լթիէն ճեպընթացը դիծէն դուրս ելաւ առջի օր, ժամը 22.45ին, Վիլնէօվ Սէն ժոժ կայարանը անցնելէ վերջը : Առաջին առթիւ դուրս հանուեցան 27 դիակներ եւ բազմաթիւ վիրաւորներ : Հանրօգուտ չինութեանց նախարարը արկածին վայրը գնաց :

ՊԵԼԿՐԱՏԻՆ կը հետագրեն թէ նոր խռովութիւններ ծագեցան, Սերպիոյ պատրիարքին յուղարկաւորութեան առթիւ, մայրաքաղաքին եւ Սէրայէվոյի մէջ : Այս վերջին քաղաքին մէջ 100 հոգի վիրաւորուեցան կամ սպաննուեցան : Եօթը հարիւր յիսուն հազար յուղարկաւորներ կը հետեւէին թաղումին : Կառա - վարութեան անդամներէն 8ը բանտարկուած ըլլալով չէին հրաւիրուած : Բազ - մութիւնը մերժած ըլլալով ցրուուիլ, զօրքը կրակ բացաւ :

ԴՈՆԿԱԿ ՆԻՍՏԻ ՄԸ ՄԷՋ, մէկ տարի բանտարկութեան եւ 100 ֆրանք տուգանքի դատապարտուեցաւ կին լրագրող մը, Օր· Մակսա Ֆոնթանժ, որ փորձած էր սպաննել Հռոմի նախկին դեսպանը, կոմս Շանպրէօն : Վճիռին դործադրութիւնը յետաձգուած է :

ՎԵՐԻՆ ձիՋիրլի մէջ (Սուրիա) պատահած խռովութեանց առթիւ, կա - ռավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է : Որոշուեցաւ հաւաքական տուր - քի մը ենթարկել Հասիչէ քաղաքը, որ ըմբոստութեան կեդրոնն է : Միեւնոյն առեն պիտի յանձնուի որոշ քանակութեամբ զէնք : Կ'ըսուի թէ միայն ձէկիրլէի շրջանին մէջ 200000 զէնքեր կը գտնուին :

**** Ալբուսաի սղութեան առթիւ խռովութիւններ ծագած ըլլալով Դա - մասկոսի մէջ, 100 հոգի ձերբակալուեցան : Կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ, հացին եւ ուրիշ ուտելիքներու դինը ժամանցնելու համար :*

Ս· ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Տիկին Սատաֆեան ազատ արձակուեցաւ

Անկի եղեռնադատ Ատեանը հինգշաբթի օր վերջացուց Ս· Սասունի սպանութեան դատավարութիւնը, ազատ արձակելով մարդասպանը՝ Տիկին Բրաբիոն Սարաֆեան, բայց դատապարտելով մէկ ֆրանք հատուցում վճարե - լու զոհին եղբայրներուն, ինչպէս եւ դատական ծախքերը :

×

*** Երէկ հրատարակեր էինք եղեռնադատ Ատեանի առաջին նիստին մէկ մասը : Ստորեւ շարունակութիւնը.—

Դադարէ մը ետք, եղեռնադատ Ատեանը ժամը 4ին վերաբացուեցաւ :

Առաջին անգամ ներս բերուեցաւ Անահիտ Փաստրմաճեան, որ վազելով մօրը վիզը փաթթուեցաւ, եւ երկուքը միասին փղձկեցան վայրկեան մը :

ՆԱԽԱԳԱՀԸ.— Անուննիդ է Անահիտ Փաստրմաճեան, 20 տարեկան, ծնած Պոլիս, առանց արհեստի, կը բնակիք Վէնսէն : Ի՞նչ ըսելիք ունիք :

— Ի՞նչ պէտք է ըսել : Ամբողջ ճշմարտութիւնը մէջտեղն է եւ ծանօթ է բոլորին : Ես այլեւս մեռած մէկն եմ :

ՆԱԽ.— Երդուեալները չեն պիտեր թէ ի՛նչ պատմած էք ձեր մօրը եւ հարցաքննիչ դատաւորին :

— Ո՛չ թուականին զացիր, սեպտեմբերի՞ն թէ հոկտեմբերին :

— Առաջ կը կարծէի թէ 17 կամ 18 սեպտեմբերին զացեր եմ, բայց ետքէն հասկցուեցաւ որ հոկտեմբեր 13ին էր : Երբ Սասունին քով մտայ, լինդերուս վրայ դեղ մը քսեց : Գէշ եղայ : «Բան մը չէ», ըսաւ, յետոյ սենեակը տարաւ թեւէս բռնելով : Անցանք սպասման սրահէն, ուր կին յաճախորդ մը կար : Տա - սը վայրկեան վերջ եկաւ : Կռնակի վրայ պառկած էի, կխոսվին խեղկորոյս վիճակի մէջ : Ծանկարծ մեծ ցաւ մը զգացի : Չեմ պիտեր թէ ի՛նչ պատահած էր :

— Ձպոռացի՞ք, բան մը չըսի՞ք :

— Խելքս գլուխս չէր, այլապէս ուրիշ բան կ'ընէի :

— Բայց հարցաքննիչ դատաւորին ուրիշ բաներ ըսած էիք :

— Սասունին ըսաւ որ ուրիշին բան մը չըսեմ, «այս բաները մարդու չեն ըսուիր» , աւելցուց : Ձիս երդուընցուց : Հետս այնպէս խօսեցաւ, որ կարծես թէ ներողութիւն կը խնդրէր ինձմէ : (Մայրը գլուխը ցնցեց, բառնցքը ծունկին զարնելով) :

— Երեք անգամ զացեր էք Սասունին : Ինչո՞ւ զացիք :

— Գացի վիճակս բացատրելու : Ըսաւ որ վեց ամիս ապրեցայ կնոջս հետ, յղի չմնաց, պատճառ մը չկայ որ դուն յղի մնաս :

— Ի՞նչպէս կը բացատրէք ձեր խորթ հօր յուսահատական չարժումը :

— Անիկա չատ դէշ եղաւ, «գարշելի է բարեկամիս ըրածը, ալ չեմ կրնար խօսիլ հետը» ըսաւ :

— Եթէ կամովին յանձնուած ըլլայիք Սասունին, այն ատեն հասկնալի կ'ըլլար որ բան մը չըսէք ձեր մօրը : Բայց քանի որ դուք զոհ մըն էիք, ինչպէս կ'ըսէք, ի՞նչու չյայտնեցիք :

— Չհամարձակեցայ :

— Ինչո՞ւ ձեր խորթ հօրը պատմեցիք :

— Ես չըսի, այլ իր պնդումներուն վրայ է որ ստիպուեցայ պատմել :

ԸՆԴԴ· ԴԱՏԱՒՈՒԱԶ.— Օրիորդը յուլիսին Օր· Պարօ Իվոի հետ զացեր է Սասունին : Ի՞նչ վերաբերում ունեցաւ Սասունին :

Ցետոյ ներս կը կանչուի Պ· Նիկողոս Սարաֆեան, ամբաստանեալին ամու - սերբեք անպատշաճ դիրքի մէջ չգտնուեցաւ մեղի հանդէպ : Ինծի հետ եղակի կը խօսէր, «սպրիկ Անահիտս» կը կոչէր, բայց բնաւ դէշ արարք մը չունեցաւ :

ՓԱՍՏԱՄԱՃԵԱՆ Հ· ՖԱՊՐԻ.— Ձի՞շդ է որ Տիկին Սարաֆեան դեկտեմբեր 7 երկուշաբթի առաւօտ է որ առաջին անգամ իմացաւ դէպքը :

ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— Այո՛, անկէ առաջ բան չէր ըսած ինձ : (Տիկին Սա - րաֆեան կը նուաղի եւ գետին կը փռուի : Տոքթ· Սիբաքը կանչուելով կը խնա - մէ զինքը : Քանի մը վայրկեան ետքը կ'ընդհատուի) :

Ցետոյ ներս կը կանչուի Պ· Նիկողոս Սարաֆեան, ամբաստանեալին ամու - սինը :

ՆԱԽԱԳԱՀ.— Ձեր կինը կը ճանչնաք 1919էն ի վեր : 1926էն ի վեր միասին ապրեր էք եւ 1931ին ամուսնացած : Երդուեալներուն մանրամասնութիւններ տուէք թէ ի՛նչ պատմեց ձեզի Օր· Փաստրմաճեան :

Ն· ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— Սենեակը տարեր եւ բանաբարեր է : Մէկ վայրկեանի մէջ տեսայ որ տարիներու աշխատանքս ի զուր զացած է : Անպատուուած բո - լորս : Ասոր վրայ յուսահատական չարժում մը ըրի՝ անձնասպանութիւն փոր - ձելով :

— Բայց աղջիկը յանցաւոր չէր, անպատուութիւն չկար, քանի որ աղջիկը զոհ մըն էր, Սասունին ալ քու բարեկամդ, ինչո՞ւ չզացիք Սասունին տես - նելու :

— Զուզեցի զինքը տեսնել :

— Ոճիրին գիշերը երբ ձեր կինը ուշացաւ, ինչո՞ւ Վօժիրար փողոցը զացիք, ուր հանդիպեցաք ձեր կնոջ եւ Անահիտին, ինչէ՞ն պիտէիք որ ձեր կի - նը Սասունին գնաց :

— Զինքը չատ ջղային տեսեր էի մեկնած առեն :

ԸՆԴԴ· ԴԱՏԱՒՈՒԱԶ.— Պ· Սարաֆեան վէպ մը չէ՞ գրած, ուր հերոսը իր կնոջ աղջկան սիրահարած է :

Ն· ՍԱՐԱՖԵԱՆ.— Վէպը գրած եմ 1928ին, երբ Անահիտ 11 տարեկան էր եւ վէպը երեւակայական է :

— Վէպը թէեւ գրուած է 1928ին, սակայն մէկ մասը միայն : Շարունակու - թիւնը հրատարակուելու վրայ էր, երբ դէպքը պատահեցաւ : Ձեր կինը չէ՞ արդիւնք վէպին շարունակութեան հրատարակութիւնը :

— Այո՛, ես ալ խոստացայ եւ շարունակութիւնը չհրատարակուեցաւ : Հրատարակիչին ըսի որ շարուած մասը չտպուի :

— Կը ճանչնա՞ք բժիշկ Շաւարշ Այվազեանը : Բժշկական խորհուրդ հար - ցնելու չէզո՞ք անոր :

— Ճաճախ կը տեսնէի զինքը : Գացի «Ճառասի»ի խմբագրատունը : Իրեն հետ խօսեցանք գրականութեան մասին : Ցետոյ, յիշեցի թէ կինս ըսած էր ինձ որ Անահիտը դաշտան չունենար, որով, ի մէջ այլոց, այդ մասին խորհուրդ հարցուցի :

— Սասունին հետ միասին սրճարան չէ՞ք զացած :

(Յուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՄԱՐՏԻՆ ՁՈՎՍԵՓ

»»» ◦ ‹‹‹

— Որիորդ Լուսիկ, ձեզնից ինչպե՞ս խնդրեմ, կի՞ս մինչև ձեզ հասնելը ես ինքս եմ ամեն ինչ անում, թե՞ ոչ:

— Իմ կինը ... չկի՛ն: Ես ոչ մի տնտեսական գործ չեմ անում: Ես ուղղակի ինձ իրավունք չեմ տալիս ձեռք տալու ինձ պատկանող որևէ բանի, որովհետև ես ինձ համարում եմ ոչ թե տիրակալ, այլ միայն տնտեսության հսկիչ: Ես ուղղակի հսկում եմ, որ ամեն ինչ կատարվի ինչպես հարկն է, ինչպես ես ուզում եմ, ինչպես ես պատկերացնում եմ:

ՅԱՐՓՈՒՐԱԿ

(ՎԵՊ ԱՍՈՒՐՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ)

»»» ○ ««««

Ձմեռամուտին մեր գիւղերուն մէջ ամէն տարի կը տեսնուի հետեւեալ պատկերը։ Ամէն տուն կը պատրաստուի ձմեռուան համար։ Ամէն ընտանիք կը ջանայ ձմեռուան պաշարը ժողվել։ Ամէն ոք կը հոգայ իր տունին ու ընտանիքին մասին։ Ամէն ոք կը մտածէ միայն իր մասին։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ապահովել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ազատել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը փրկել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը պահել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը պաշտպանել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ապրեցնել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ազատել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը փրկել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը պահել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը պաշտպանել։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ապրեցնել։

Ձմեռամուտին մեր գիւղերուն մէջ ամէն տարի կը տեսնուի հետեւեալ պատկերը։ Ամէն տուն կը պատրաստուի ձմեռուան համար։ Ամէն ընտանիք կը ջանայ ձմեռուան պաշարը ժողվել։ Ամէն ոք կը հոգայ իր տունին ու ընտանիքին մասին։ Ամէն ոք կը մտածէ միայն իր մասին։ Ամէն ոք կը ջանայ ինքզինքը ապահով

— Այո՛, Քաֆէ մ'Աբքուր գացած ենք անգամ մը: Սասունին հետ լաւ բարեկամ էինք: Ամէն անգամ որ Սէն Միշէլ երթայի, կը տեսնէի զինքը:

ՓԱՍՏԱԲԱՆ Հ. ՖԱՊՐԻ.— Պ. Ց. Տարայեանը կը ճանչնա՞ք:

— Անձնապէս ոչ, բայց լմացայ որ նախապէս կնոջս հետ նշանուած էր:

— Տարայեան նշանուածը ետ ըրած է՝ անոր համար որ լմացած էր թէ այդ կինը կասկածելի յարաբերութիւններ ունէր ձեզի հետ: Ճետոյ ձեր կինը մատանին դողցեր է:

— Կինս պարկեշտ է, երբեք գողութիւն չէ ըրած: Ձէնթլմէն մարդ մը ետ չառներ մատանին եւ կինս ետ պէտք չէ տար մատանին:

— Մատնին ի՞նչ գործ ունէր Թաշճեանի բանկոնակին գրպանը:

— Թաշճեանը Պոլիսէն կը ճանչամ, մեռաւ 1936ին, բարեկամս էր, եղբօր պէս էր ինձ հետ:

— Ձի՞շդ է որ Փարիզի մէջ Թաշճեանին հետ նոյն սենեակը կը բնակէիք:

— Այո՛, որովհետեւ միջոցներ չունէինք:

Լէվի – Ուլման, պաշտպան փաստաբանը, հոս կրկին վէճի բռնուեցաւ ընդհ. դատախազին հետ, պաշտպանելու համար Պ. Սարաֆեանը, որուն բարոյականը կասկածի կ'ենթարկուէր ծանօթ վէպին պատճառաւ, (հրատարակուած «Զուարթնոց»ի մէջ):

Տիկին Սարաֆեան եւս պաշտպանեց իր ամուսինը, խօսքն ուղղելով Արմէն Սասունիի.— « Թուրքերը ամուսինս սպաննեցին սակայն աղջկանս պատիւը չբռնաբարեցին»: Արմէն Սասունի բողոքեց Տիկ. Սարաֆեանի խօսքերուն դէմ:

Այնուհետեւ լուեցան զանազան վկաներ, երկու կողմէն ալ: Ֆրանսացի կին մը՝ Տիկին Ժիւժ եւ Տիկին Մարի Սէվտայեան ի նպաստ Սասունիի արտայայտուեցան:

ՄԱՆՈՒԷԼ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ.— Սասունին կը ճանչնամ 1909էն ի վեր, մանկութեան ընկերը եղած եմ: Հիանալի ընկեր էր: Ամէն օր միասին կը ճաշէինք: Քաղաքական եւ ընկերային հարցերու մասին կը խօսէինք յաճախ, բայց մեր մէջեւ բնաւ խօսք չէր ըլլար կիներու մասին: Երիտասարդութեան առեն ճիշդ է որ կիներու հետէն կը վազէր, ինչպէս այդ տարիքի բոլոր ուսանողները, բայց եթէ երիտասարդները դատարկարուին առը համար, մարդ չի մնար չդատապարտուելիք:

ՀՐԱՆՏ ԲԱԼՈՒԵԱՆ.— Կը ճանչնամ Տիկին Սարաֆեանը: Կը ճանչնայի նաեւ Սասունին, որ շատ խելացի, զուարթ եւ զգայուն էր: Պ. Սարաֆեանն ալ կը ճանչնամ 1926էն ի վեր: «Զուարթնոց»ի մէջ իր վէպը հրատարակուելէ վերջ, ինծի ըսաւ թէ այդ վէպը քիչ մը կը մօտենայ իր իրական կեանքին: Տիկին Սարաֆեան հակառակած էր այդ յօդուածին հրատարակութեան, քանի որ կրնար աղջիկը անպատուուիլ, անոր վրայ ղազրեցուցինք հրատարակուած թիւնը: Ա. մասը հրատարակուած էր 1929ին:

ԽԱՏԻՍԵԱՆ.— Սասունիին ներքին կեանքին ծանօթ չեմ, կը ճանչնամ իր ընկերային կեանքը: Հանրային բազմաթիւ աշխատանքներ կատարած է եւ կուսակցական լաւ գործունէութիւն ցոյց տուած Հ. Ց. Դաշնակցութեան մէջ: Բ. Միջազգայինի մէջ կը ներկայացնէր Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը: Հմուտ էր, հանրային հաւաքոյթներու մէջ իր ֆրանսերէնն ճառերով գնահատուած:

Այստեղ Տիկին Սարաֆեան հարցուց որ Սասունիի հանրային գործունէութիւնը ներկայացնող Ա. Խաչատեանը կրնա՞յ քիչ մը տեղեկութիւն տալ նաեւ փաստաբանական բնոյթի մասին, որուն հարս գացած է ինքը, Տիկին Սարաֆեան, առաջին ամուսնութեամբ: Խաչատեան լաւ տեղեկութիւններ տուաւ փաստաբանական յանձնաժողովներու մասին:

ՏԱՐԱՑԵԱՆ.— Տիկին Բրաբիոն ինծի Սարաֆեանը ներկայացուցած էր իբրեւ իր ընկերը, երբ նշանուեցաւ հետս: Տակաւին մատանի չէի տուած իրեն, այդ մատանին պիտի տայի ամուսնութեան օրը: Բայց երբ մեր խզումէն վերջ մեկնեցաւ՝ մատանին ալ միասին տանելով, եւ առնել տուի դիմելով ոստիկանութեան:

Ճետոյ Տարայեան աւելցուց որ Տիկին Սարաֆեան, հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, մահուան սպառնալիք բրած է իրեն:

Ճաջորդ վկաներէն Տիկին Սարաֆեանի մասին նպաստաւոր վկայութիւն տուաւ նաեւ Տիկին Բարիկեան: Ապա կանչուեցաւ Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ վարչութեան քարտուղարը, Պ. Գասնիկ Բարունակեան:

ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ.— Առաջները անունով կը ճանչնայի Սասունին, յետոյ իր ամուսնալուծման առթիւ ճանչցայ անձամբ: Շատ ընկերական, քաղաքավար, համակրելի, պարկեշտ երիտասարդ մըն էր, իր անհատական ներքին կեանքին ծանօթ չեմ: Ցուզարկաւորութեան ներկայ էին 600 հոգի: Նշանուածը կեանքին ծանօթ չեմ: Ցուզարկաւորութեան ներկայ էին 600 հոգի: Նշանուածը կրօնական արարողութիւն մրն է մեր մէջ, այդ արարողութենէն վերջ մատանին կը մնայ նշանածին: Նշանուածը ետ ըլլալէ վերջ՝ մատանին ալ չի տրուիր ետ:

Ճետոյ վկայութեան կանչուեցաւ Շ. Նարդունի, որ հրաւիրագիր ստացած էր երկու անունով, Տօքթ. Շ. Այվազեան բժիշկ եւ Շ. Այվազեան դերագէտ,— Թիւնը: Ա. մասը հրատարակուած էր 1929ին:

ԽԱՏԻՍԵԱՆ.— Սասունիին ներքին կեանքին ծանօթ չեմ, կը ճանչնամ իր ընկերային կեանքը: Հանրային բազմաթիւ աշխատանքներ կատարած է եւ կուսակցական լաւ գործունէութիւն ցոյց տուած Հ. Ց. Դաշնակցութեան մէջ: Բ. Միջազգայինի մէջ կը ներկայացնէր Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը: Հմուտ էր, հանրային հաւաքոյթներու մէջ իր ֆրանսերէնն ճառերով գնահատուած:

Այստեղ Տիկին Սարաֆեան հարցուց որ Սասունիի հանրային գործունէութիւնը ներկայացնող Ա. Խաչատեանը կրնա՞յ քիչ մը տեղեկութիւն տալ նաեւ փաստաբանական բնոյթի մասին, որուն հարս գացած է ինքը, Տիկին Սարաֆեան, առաջին ամուսնութեամբ: Խաչատեան լաւ տեղեկութիւններ տուաւ փաստաբանական յանձնաժողովներու մասին:

ՏԱՐԱՑԵԱՆ.— Տիկին Բրաբիոն ինծի Սարաֆեանը ներկայացուցած էր իբրեւ իր ընկերը, երբ նշանուեցաւ հետս: Տակաւին մատանի չէի տուած իրեն, այդ մատանին պիտի տայի ամուսնութեան օրը: Բայց երբ մեր խզումէն վերջ մեկնեցաւ՝ մատանին ալ միասին տանելով, եւ առնել տուի դիմելով ոստիկանութեան:

Ճետոյ Տարայեան աւելցուց որ Տիկին Սարաֆեան, հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, մահուան սպառնալիք բրած է իրեն:

Ճաջորդ վկաներէն Տիկին Սարաֆեանի մասին նպաստաւոր վկայութիւն տուաւ նաեւ Տիկին Բարիկեան: Ապա կանչուեցաւ Փարիզի Հայոց եկեղեցւոյ վարչութեան քարտուղարը, Պ. Գասնիկ Բարունակեան:

ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ.— Առաջները անունով կը ճանչնայի Սասունին, յետոյ իր ամուսնալուծման առթիւ ճանչցայ անձամբ: Շատ ընկերական, քաղաքավար, համակրելի, պարկեշտ երիտասարդ մըն էր, իր անհատական ներքին կեանքին ծանօթ չեմ: Ցուզարկաւորութեան ներկայ էին 600 հոգի: Նշանուածը կրօնական արարողութիւն մրն է մեր մէջ, այդ արարողութենէն վերջ